

UNIVERSITY OF MYSORE

ORIENTAL LIBRARY PUBLICATIONS

KANNADA SERIES No. 8.

ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಮಹಾಕವಿ ವಿರಚಿತ
ಕರ್ಣಾಟಕ ಮಹಾಭಾರತ
೫ ನೆಯ ಸಂಪುಟ
ವಿರಾಟಪರ್ವ

THE
KARNATAKA MAHABHARATA

BY

KUMARAVYASA MAHAKAVI

Volume V

VIRATA PARVA

EDITED BY

R. SHAMA SASTRY, B.A., M.R.A.S.,

*Curator, Government Oriental Library, Mysore,
Periodical Lecturer to Post-graduates' Classes,
Calcutta University.*

MYSORE:

PRINTED AT THE GOVERNMENT BRANCH PRESS
1920

ALL RIGHTS RESERVED

ಅ ವ ತ ರ ಣಿ ಕೆ .

ಇದು ಕರ್ಣಾಟಕ ನುಹಾಭಾರತದ ಐದನೆಯ ಸಂಪುಟವು. ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಪರ್ವ ಕೀರ್ತಕವಧಪರ್ವ ಸಮಯಪಾಲನಪರ್ವ ಗೋಹರಣಪರ್ವ ವೈವಾಹಿಕಪರ್ವಗಳನ್ನು ಬಳಗೊಂಡಿರುವ ವಿರಾಟ ಪರ್ವವು ಸಮಗ್ರವಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪಾಂಡವರು ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ವಿರಾಟರಾಯನ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಂದು ಮೊಳುಗೊಂಡು ಅಭಿಮನ್ಯು ವಿನಾಹಾಂತವಾದ ಕಥೆಯು ಹನ್ನೊಂದು ಸಂಧಿಗಳಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಇದರ ಶೋಧನೆಯು ಕ. ಖ. ಜ. ಜ. ರ್ಕು. ಟ. ಎಂಬ ಓಲೆಯ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಪಾಠಾಂತರಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಅಂಕಗಳು ಪಾಠಾಂತರಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವ ಭಾಗದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿಡಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವು 140ನೆಯ ಪುಟದ ಮೊದಲಿಂದ ಪಾಠಾಂತರಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವ ಭಾಗಗಳ ಮೊದಲಲ್ಲಿಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಎಲ್ಲವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಬಂದಿರಡು ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿರುವ ಅನಾವಶ್ಯಕಗಳೆಂದು ತೋರಿದ ಪದ್ಯಗಳು ಮೇಲೆ ನಕ್ಷತ್ರಚಿಹ್ನವನ್ನು ಹಾಕಿ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಬಹು ಪುಸ್ತಕಾನುಸಾರಿಯಾಗಿ ಅಥವಾ ಶುದ್ಧವಾಗಿ ಅಥವಾ ಸರಸವಾಗಿರುವ ಪಾಠಗಳು ಮೇಲುಗಡೆಯಲ್ಲಿಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಪಾಠಾಂತರಗಳೂ ಲೇಖನಾದಿದೋಷಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ಸರಿಪಡಿಸಿ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೊಂದು ಪಾಠವು ಮೇಲಣ ಪಾಠಕ್ಕಿಂತಲೂ ಸರಸವಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಆದರೂ ಬಹುಪುಸ್ತಕಾನುಸರಣೆಯಿಂದಲೂ ಶುದ್ಧಿಯನುಸರಣೆಯಿಂದಲೂ ಬೇರೆ ಪಾಠವನ್ನು ಮೇಲಿಟ್ಟು ಅದು ಕೆಳಗಿಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು. ರಸಜ್ಞರಾದ ಪಂಡಿತರು

ತಮಗಿವ್ಯವಾದ ಪಾಪವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಬಹುದು “ಲೋಕೋಭಿನ್ನ ರುಚಿ” ಎಂಬುದು ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ಸಂಸ್ಕೃತ ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಈಗ ಅಜ್ಞಾ ಗಿರುವ ಕನ್ನಡ ಭಾರತದ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಓಲೆಯಗಿರಿಯ ಬಹುಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೀಚಕವಧಪರ್ವಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಸಮಯಪಾಲನ ಪರ್ವವು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಮಹಾ ಭಾರತ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿರುವ, ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಕಾಹಿಗೆ ಮೂಲವಾದ ಕ. ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿರುವುದನ್ನನುಸರಿಸಿ ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಕೀಚಕವಧ ಪರ್ವವು ಸಮಯಪಾಲನಪರ್ವಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಮಧ್ಯಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸೂಚನೆಗಳು ಪದ್ಯಗಳ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ಬರುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವೋತ್ತರ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನಾ ನುಪೂರ್ವಿಯನ್ನು ಓದಿಕೊಂಡು ರಸಾಸ್ವಾದವನ್ನು ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಬೇಸರವುಂಟಾಗುವುದೆಂದು ಆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊನೆಯ ಕೆಲವು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪದ್ಯಗಳು ಮಾತ್ರವೇ ಅನುಪೂರ್ವಿಯಾಗಿ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಓದಿದವರಿಗೆ ಕಥಾಂಶವು ಪದ್ಯಗಳ ಮುಖ್ಯತಾತ್ಪರ್ಯಗಳೂ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ವಿಷಯಸೂಚಿಕೆಯು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಪ್ರಮಾದದಿಂದ ಉಂಟಾದ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಶುದ್ಧ ಪತ್ರಿಕೆಯೂ ಇಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು.

ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಅರ್ಧಭಾಗಕ್ಕೆ ಮುಂದಣ ಭಾಗವು ಶೋಧನಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷಪರಿಶ್ರಮವಿಲ್ಲದ ನನ್ನ ಶೋಧನೆಗೆ ಬಳಪಟ್ಟಿದ್ದುದರಿಂದ ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾದದಿಂದ ತಪ್ಪುಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಂದರೂ ಗುಣೈಕ ಪಕ್ಷಪಾತಿಗಳಾದ ಪಂಡಿತರು ಹ್ಲಮಿಸಿ ತಿದ್ದಿ ಕೊಳ್ಳುವರೆಂದು ನಂಬಿರುವೆ,

ಟಿ. ಎ. ಸುಬ್ಬರಾಯಶಾಸ್ತ್ರಿ,

ಕರ್ಣಾಟಪಂಡಿತ.

ವಿಷಯ	ಪುಟ
ಧರ್ಮರಾಯನು ಗೋಪಾಲಕರನ್ನು ಹೆದರಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ತೆಗೆ ಯದಂತೆ ಹೇಳಿ, ಭೀಮನಿಗೆ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಕೊಡದಂತೆ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಬೇಡಿಕೊಂಡುದು 4	
ಧರ್ಮರಾಯನು, ಅರ್ಜುನನು ಕೇಳಿದರೆ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದೆಂದು ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಹೇಳಲು ; ಭೀಮನು ಕೋಪ ಗೊಳ್ಳುವುದು 5	
ಧರ್ಮರಾಯನು ಭೀಮನನ್ನು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿ, ಯತಿವೇಷ ದಿಂದ ವಿರಾಟನಗಾಗಿ ಹೋದುದು "	
ವಿರಾಟನು ಕಾಣಿಕೆಯೊಡನೆ ಯತಿವೇಷದ ಧರ್ಮರಾಯನನ್ನು ಇದಿರುಗೊಂಡುದು 6	
ವಿರಾಟನು ಧರ್ಮರಾಯನನ್ನು ಎತ್ತೊಂಡ ಬಂದಿರೆಂದು ಕೇಳಲು ; ಮುಘ್ನಿರನು ಪಾಂಡವರು ವನವಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ; ಆಶ್ರ ಯವಿಲ್ಲದೆ ಇತ್ತ ಬಂದೆನು ನನ್ನ ಹೆಸರು ಕಂಕನೆಂದು ಹೇಳಿ ದುದು "	
ವಿರಾಟನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಕಂಕನನ್ನು ತನ್ನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡುದು "	
ಕೆಲವು ದಿನಗಳು ಕಳೆಯಲು ; ಭೀಮನು ವಿರಾಟನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ತಾನು ಭೀಮನ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದವನು ; ಬಾಣಸಿಯು ; ಮಲ್ಲಿವಿದ್ಯೆಯನ್ನರಿತವನೆಂದು ಹೇಳಲು ; ವಿರಾಟನು ಅವನನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು 7	
ಸುರುದಿವಸದಲ್ಲಿ ಅರ್ಜುನನು ಆರವಣ್ಣಿನ ವೇಷದಿಂದ ವಿರಾಟನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬರಲು ; ಅವನು ತನ್ನ ಮಗಳ ನಾಟ್ಯವಿದ್ಯಾ ಭ್ಯಾಸದ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಯಮಿಸಿದುದು "	
ಅಮೋಲಿ ನಕುಲಸಹದೇವರು ಬಂದು ಅರ್ಜುನನ ಪಶುಪಾಲನ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಿಯಮಿಸಿದುದು "	
ದ್ರೌಪದಿಯು ವಿರಾಟನ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಂದುದು "	
ದ್ರೌಪದ್ಯಾಗಮನವರ್ಣನೆ "	
ದ್ರೌಪದಿಯು ವಿರಾಟಪತ್ನಿಯ ಮನೆಗೆ ಬರಲು ; ಅಲ್ಲಿಯ ನಾರಿ 8	

ವಿಷಯ	ಪುಟ
ಯರು ಬೆರಗಾದುದು ಮತ್ತು ವಿರಾಟಪತ್ನಿಯರು ಮನದೋ ಳಳುಕಿದುದು 8	8
ಸುಧೇಷ್ಣೆಯು ಕೆಳದಿಯರನ್ನು ಕಳುಹಿ ದ್ರೌಪದಿಯನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಉಚಿತವಚನದಿಂದ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದುದು 9	9
ದ್ರೌಪದಿಯು ತನ್ನ ಬರುವಿಕೆಗೆ ಕಾರಣವನ್ನೂ ತಾನು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಹೇಳಿದುದು ,	,
ಸುಧೇಷ್ಣೆಯು ದ್ರೌಪದಿಯ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ತನ್ನ ಸಖೀಜನ ರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ಮನ್ನಿಸಿದುದು 10	10
ಪಾಂಡವರೂ ದ್ರೌಪದಿಯೂ ನಿರಾತಂಕರಾಗಿ ಪ್ರಜ್ಞೆನ್ನರಾಗಿ ದ್ದುದು ,	,

೨ನೆಯ ಸಂಧಿ—

ಎರಡನೆಯ ಸಂಧಿಯು ಸೂಚನೆ ಹತ್ತು ತಿಂಗಳುಗಳ ಮೇಲೆ ನಡೆದ ಕೀಚಕ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಪಾಂಡವರ ಮತ್ತು ದ್ರೌಪದಿಯ ವೃತ್ತಿಗಳ ಅನುವಾದವು 11	11
ಕೀಚಕನು ಒಂದು ದಿನಸದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಆಕ್ಕನಾದ ಸುಧೇಷ್ಣೆಯ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಆಕೆಗೆ ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನಮಸ್ಕ ರಿಸಿದುದು 12	12
ಸುಧೇಷ್ಣೆಯು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕೀಚಕನನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿ ಪಕ್ಕ ದಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸಿ ಮರ್ಯಾದಿಸಲು ; ಅವನು ಸುಧೇಷ್ಣೆಯ ಮೇಳದಲ್ಲಿದ್ದ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ನೋಡಿದುದು ,	,
ಸ್ತ್ರೀಯರ ನಡುವೆಯಿದ್ದ ದ್ರೌಪದಿಯ ವರ್ಣನೆ, ಮತ್ತು ಅವಳನ್ನು ಕೀಚಕನು ಕಂಡುದು ,	,
ದ್ರೌಪದಿಯು ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೀಚಕನಿಗೆ ಕಾಮಾ ವಿಭಾವವಾದುದು ,	,
ಕೀಚಕನು ದ್ರೌಪದಿಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿಕೊಂಡು ಆಸೆಯಿಂದ ನೋಡಿದುದು 13	13

ದ್ರೌಪದಿಯು ಕೀಚಕನನ್ನು ನೀನು ವ್ಯರ್ಥವಾದ ಮಾತನ್ನಾಡ ಬೇಡ, ನಿನಗೆ ಕುಲವನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿದನೆಂಬ ಅಪಕೀರ್ತಿಯೂ ಎನಗೆ ಹಲಬರನ್ನು ಕೊಲ್ಲಿಸಿದಳೆಂಬ ನಿನ್ನ ರಾಣಿಯರ ಬೈಗುಳೂ ಬರ್ಪುದೇ ಹೊರತು ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಿರಾಕರಿಸಿದುದು	19
ಕೀಚಕನು ತನ್ನ ಪರಾಕ್ರಮವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ; ಅದಕ್ಕೆ ದ್ರೌಪದಿಯು ರಾವಣನ ದೃಷ್ಟಾಂತವನ್ನು ಹೇಳಿ ದುದು	20
ಕೀಚಕನು ಮತ್ತೆ ದ್ರೌಪದಿಯನ್ನು ವೈಸ್ವದಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು	"
ದ್ರೌಪದಿಯು ಕೀಚಕನನ್ನು ನಿನ್ನರಮನೆಗೆ ತೆರಳು; ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಯೆನ್ನ ಗಂಡಾದಿರು ನಿನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವರೆಂದು ಹೆದರಿಸಿದುದು	"
ದ್ರೌಪದಿಯು ಸ್ವಯಾದಾಸ್ವಯಗಳಿಗೆ ಸೂರ್ಯಾಂಧಕಾರ ಸಾವ್ಯವನ್ನು ಹೇಳುವುದು	"
ದ್ರೌಪದಿಯು ತನ್ನ ಗಂಡಾದಿರಿಗೂ ಕೀಚಕನಿಗೂ ಸಿಂಹಕ್ಕೂ ನಾಯಿಗೂ ಇರುವಷ್ಟು ಅಂತರವೆಂದು ಹೇಳಿದುದು	21
ದ್ರೌಪದಿಯು ವ್ಯೂತಿನಲ್ಲಿ ಆಸೆಯು ತೋರಿದಿರಲು ; ಕೀಚಕನು ತನ್ನ ಅಕ್ಕನ ಮನೆಗೆ ಬಂದುದು	"
ಬಂದು ನಮಸ್ಕರಿಸಿದ ಕೀಚಕನನ್ನು ಸುಧೇಷ್ಣೆಯು ಎತ್ತಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಮುಖವಿಕಾರವನ್ನು ನೋಡಿ ಮರುಗಿದುದು	"
ಸುಧೇಷ್ಣೆಯು ಕೀಚಕನನ್ನು ಮುಖವಿಕಾರಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇ ನೆಂದು ಕೇಳಲು ; ಕೀಚಕನು ಸ್ವಲ್ಪ ನಾಚಿಕೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ ನಗುತ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕಾರಂಭಿಸಿದುದು	"
ಕೀಚಕನು ಸುಧೇಷ್ಣೆಯೇಡನೆ ದ್ರೌಪದಿಯನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಪ್ರಾಣಗಳು ಉಳಿವುವು ; ಎಂದು ಹೇಳಿದುದು	22
ಸುಧೇಷ್ಣೆಯು ತಮ್ಮನಿಗೆ ಪರವನಿತಾಪೇಕ್ಷೆಯು ಸರಿಯಾದುದು ದೃಷ್ಟವೆಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿದುದು	"
ಸುಧೇಷ್ಣೆಯು ಪರವನಿತೆಯರನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದವರು ಕೆಡುವ ರೆಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿದ್ದ ದೃಷ್ಟಾಂತವನ್ನು ಹೇಳಿದುದು	23

ಸುಧೇಷ್ಣೆಯು ದ್ರೌಪದಿಯ ಗಂಡಂದಿರು ದುರ್ಜಯರೆಂದು ಹೇಳಿ ಮತ್ತಾವಳನ್ನೂ ದರೂ ನಿನಗೆ ಮದುವೆಮಾಡುವೆನು ಅವಳ ಸಂಗತಿ ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳಿದುದು	23
ಕೀಚಕನು ತನ್ನನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕಾದರೆ ದ್ರೌಪದಿಯನ್ನೇ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದುದು	”
ಸುಧೇಷ್ಣೆಯು, ಸೈರಂಧ್ರಿಯು ನಿನಗಾಗತಕ್ಕವಳಲ್ಲ; ಅವಳ ಯೋಚನೆಯನ್ನು ಬಿಡು; ಎಂದು ಕೀಚಕನಲ್ಲಿ ಕೋಪ ಗೊಂಡುದು	”
ಕಾಮಿಗೆ ವಿಷಯಾಂತರಗಳು ಸೋಗಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದು	”
ಕೀಚಕನು ಶಕಿ ಮೃಗಾರ್ಥಕ್ಕಳ ದೃಷ್ಟಾಂತದಿಂದ ತನ್ನ ದುರ್ದಶೆ ಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ ತನ್ನನ್ನು ಕಾಯಬೇಕೆಂದು ಸುಧೇಷ್ಣೆಗೆ ಮತ್ತೆ ನಮಸ್ಕರಿಸುವುದು	24
ಸುಧೇಷ್ಣೆಯು ತಮ್ಮನನ್ನು ಕರುಣೆಯಿಂದಬಿಟ್ಟು ನಾಳೆ ಸೈರಂಧ್ರಿ ಯನ್ನು ನಿನ್ನ ಮನೆಗೆ ಕಳುಹುವೆನು; ಪುಸತಿಯ ಸಂಬಂ ಧವು ಸರಿಯಲ್ಲ; ಹೇಗು; ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಕೀಚಕನನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿದುದು	”
ಕೀಚಕನು ಅಕ್ಕನನ್ನು ಬಿಡುತ್ತಿರಲು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಮನೆಗೆ ಹೋದುದು	”
ಸೂರ್ಯನು ಅಸ್ತವನ್ನು ಹೊಂದಿದುದು	”
ಚಂದ್ರೋದಯ ವರ್ಣನೆ	”
ಚಂದ್ರೋದಯದ ಕಾರ್ಯಗಳ ವರ್ಣನೆ	25
ಕೀಚಕನ ವಿಪ್ರಲಂಭಾನುಭಾವಗಳ ವರ್ಣನೆ	”
ಕೀಚಕನು ವಿರಹತಾಪದಿಂದ ಮಂಚದಲ್ಲಿ ಹೊರಳುತ್ತಿದ್ದುದು	26
ಸೂರ್ಯೋದಯಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಕಾರ್ಯಗಳ ವರ್ಣನೆ	”
ಸೂರ್ಯನು ಪೂರ್ವಾಚಲದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕಿರಣಗಳನ್ನು ಪ್ರಸರಿಸಿದುದು. ಸೂರ್ಯೋದಯವರ್ಣನೆ	”

ಶಿನೆಯ ಸಂಧಿ—

ಮೂರನೆಯ ಸಂಧಿಯ ಸೂಚನೆ	27
ಸುಧೇಷ್ಣೆಯು ದ್ರೌಪದಿಗೆ ಕೀಚಕನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಮಧುವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುವುದೆಂದು ಹೇಳಿದುದು.			”
ದ್ರೌಪದಿಯು; ಕೀಚಕನು ದುಷ್ಕೃತನು, ಅವನ ಮನೆಗೆ ನಾನು ಹೋಗಲಾರನು ; ಬೇರೆ ಜನರನ್ನು ಕಳುಹುವುದೆಂದು ಸುಧೇಷ್ಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದು	”
ಸುಧೇಷ್ಣೆಯು ಕೋಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಲು;			
ದ್ರೌಪದಿಯು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಅರಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಡುವುದು		28
ದ್ರೌಪದಿಯು ವಿಷ್ಣುಧ್ಯಾನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದುದು		”
ಒಡತಿಯು ಸೇವಿಸಿದರೆ ಒಲ್ಲೆನೆಂಬುದು ಧರ್ಮವಲ್ಲ. ಪ್ರಭುಗಳಿಗೆ ಗಾಗಲಿ ಅವರ ಕಡೆಯವರಿಗಾಗಲಿ ಮೃತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದು ಬಲಾತ್ಕಾರವು. ಹೇಗೆ ನಡೆದರೂ ತಪ್ಪಾಗುವುದರಿಂದ ಪಂಡಿತರು ಸೇವೆಯನ್ನು ಕಷ್ಟವೆಂಬರು. ಎದುಕೊಂಡು ದ್ರೌಪದಿಯು ಹರಿಸ್ಥರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದುದು		”
ದ್ರೌಪದಿಯು ಅಪ್ಪದಿಕ್ಕಾಲಕರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಸೂರ್ಯಧ್ಯಾನವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಅವನು ಕಾವಲಿಗೆ ಒಬ್ಬ ದೈತ್ಯನನ್ನು ಕೊಡಲು ; ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲಗೆ ಕೀಚಕನ ಮನೆಗೆ ಬಂದುದು.			29
ಭವನಮಯೂರಾದಿಗಳಿಗೆ ಭ್ರಾಂತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿರುವ ದ್ರೌಪದಿಯ ವರ್ಣನೆ	”
ಕೀಚಕನು ಬರುತ್ತಿರುವ ದ್ರೌಪದಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಬೆರಗಾದುದು			”
ಕೀಚಕನು ಮಾಡಿದ ದ್ರೌಪದಿಯ ವರ್ಣನೆ	30
ಕೀಚಕನು ದ್ರೌಪದಿಯ ಪತಿಗಳ ಸುಕೃತವನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಾ ಇದಿರಾಗಿ ಬರುವುದು	”
ಕೀಚಕನು ದ್ರೌಪದಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳಲು ; ಅವಳು ಕೋಪಿಸಿಕೊಂಡುದು	”
ದ್ರೌಪದಿಯು ಕೋಪದಿಂದ ಬಯ್ಯುತ್ತಾ ತಾನು ಬಂದ ಕಾರಣವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರೂ ಕೀಚಕನು ಯಾವುದನ್ನೂ ಯೋಚಿಸದೆ ಅವಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡುದು	”

ದ್ರೌಪದಿಯು ಕೀಚಕನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡ ಕೈಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಕೊಂಡು ರಾಜಸಭೆಗೆ ಒಡಹೋದುದು 31
ರಾಜಸಭೆಗೆ ಒಡಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ದ್ರೌಪದಿಯನ್ನು ಕೀಚಕನು ಹಿಂದಟ್ಟಿ ತುರುಕಿನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕೆಡಹಲು; ಅವಳು ನೆಲ ದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಹೊರಳಿದುದು ”
ಸೂರ್ಯನು ಕಾವಲಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ದೈತ್ಯನು ಕೀಚಕನನ್ನು ಹೊಡೆದು ಮರ್ದಿಸಲು ; ಕೀಚಕನು ಬಿದ್ದು ಉಪಾಯ ದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಒಡಹೋಗಲು ; ಅದನ್ನು ಕಂಡ ರಾಜಾದಿಗಳು ಭಯದಿಂದ ನಡುಗಿದುದು ”
ದ್ರೌಪದಿಯು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಯೆದ್ದು ಕೂದಲಿನ ಧೂಳನ್ನು ಕೊಡಹಿ ಕೊಂಡು ಮೇಲುಸೆರಗನ್ನು ಹೊದ್ದುಕೊಂಡು ಗಲ್ಲದ ರಕ್ತ ವನ್ನು ತೊಡೆದು ಈದುವ್ಯುತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಹಿರಿಯರು ಸುಮ್ಮನೆ ನೋಡುತ್ತಿರುವುದು ಸರಿಯೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಅತ್ತದ್ದು ...	32
ದ್ರೌಪದಿಯು ನನ್ನ ದುಃಖದ ಫಲವು ನನ್ನನ್ನು ದುಃಖಪಡಿಸಿದ ಪಾಪಿಗಳ ಹೆಂಡಿರನ್ನು ಸೇರಲಿ ನನಗೇನೂ ಬಾಧೆಯಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾದ ಮಾತನ್ನಾಡುತ್ತಾ ಇಪ್ಪುಜನ ಗಳಿದ್ದರೂ ಈಸಳವು ನನಗೆ ಘೋರಾರಣ್ಯದಂತಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಅತ್ತದ್ದು ”
ದ್ರೌಪದಿಯು ಧರ್ಮರಾಯನಿಗೆ ತನ್ನ ದುಃಖವನ್ನು ಪರಾ ಯೋಕ್ತಿಯಿಂದ ಹೇಳಿಕೊಂಡುದು ”
ಧರ್ಮರಾಯನು ಮುಂದಣ ಕಾರ್ಯಭಾಗವನ್ನು ತಿಳಿದು ದ್ರೌಪ ದಿಯನ್ನು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸದೆ ಸುಮ್ಮನಿರಲು ; ಭೀಮ ಸೇನಾದಿಗಳು ಅಣ್ಣನ ಅಪ್ಪಣೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈಗ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಕಾಲವಲ್ಲವೆಂದು ದುಗುಡದಿಂದ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದರು ”
ಭೀಮನು ದ್ರೌಪದಿಯ ನೋವಿಗಾಗಿ ಮನದಲ್ಲಿ ವ್ಯಥೆಪಟ್ಟು ಕೋಪಿಸಿಕೊಂಡು ಜನರು ತಿಳಿಯದಂತೆ ಬಾಗಿ ಅರಮನೆಯ	

ಕೊನೆಗೆ ಎಬ್ಬಿ ಸುವೆನೊಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದುದು	38
ದ್ರೌಪದಿಯು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಭೀಮನನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಲು ; ಎಚ್ಚರಗೊಂಡ ಭೀಮನು ದ್ರೌಪದಿಯ ಬರುವಿಕೆಗೂ ದುಗುಡಕ್ಕೂ ಕಾರಣ ವನ್ನು ಕೇಳಿದುದು	”
ದ್ರೌಪದಿಯು ಭೀಮನೊಡನೆ ಹಿಂದಣದಿನದ ಕೀಚಕಪರಿಭವ ವನ್ನೂ ಮುಂದೆಯೂ ಅವನು ತೊಂದರೆಪಡಿಸುವುದನ್ನೂ ಹೇಳಿ ಇನ್ನು ನಾನು ಬದುಕಲಾರೆನು ಪಾತಕವು ನಿನ್ನನ್ನು ಸೇರುವುದೆಂದು ಹೇಳಿದುದು	39
ಭೀಮನು ಕೋಪಗೊಂಡು ತಾನು ಈ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಪ್ರವರ್ತಿಸುವ ನಲ್ಲವೆಂದೂ ಮತ್ತೆ ನಾಲ್ವರಿಗೆ ಹೇಳುವುದೆಂದೂ ದ್ರೌಪದಿ ಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿದುದು	”
ದ್ರೌಪದಿಯು ಭೀಮನನ್ನು ಕುರಿತು ಮಿಕ್ಕ ನಾಲ್ವರು ಔಚಿತ್ಯ ವನ್ನು ಅರಿತವರಲ್ಲ, ನೀನು ಮಮತೆಯನ್ನು ಬಿಡದೆ ಕೀಚ ಕನನ್ನು ಕೊಂದು ನನ್ನನ್ನು ಕಾಪಾಡು ಎಂದು ಕೈಮು ಗಿದು ಕೇಳಿಕೊಂಡುದು	”
ಭೀಮನು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ನಾನು, ಭೋಗಕ್ಕೆ ಇತರರು, ಎ ಂಬುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಧರ್ಮರಾಯನಿಗೆ ನಾನು ಹೆದರುವೆನು. ಆದುದರಿಂದ ಯುಧಿಷ್ಠಿರಾದಿಗಳಿಗೆ ನೀನು ಹೇಳಿಕೊಂಡರೆ ಅವರು ಕೀಚಕನನ್ನು ಹೊಡೆದು ನಿನ್ನನ್ನು ಕಾಪಾಡುವರು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ದೋಷವು ಅವರನ್ನು ಸೇರುವುದು. ನಿನ್ನ ತೊಡಕು ನನಗೆ ಬೇಡವೆಂದು ದ್ರೌಪದಿಗೆ ಹೇಳಿದುದು	40
ಒಬ್ಬ ಗಂಧನಾದರೆ ಹೆಂಡತಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಮೈಯನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವನು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ತನ್ನ ಶರೀರವನ್ನಾದರೂ ಬಿಡು ವನು. ಮೂರುಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ ಸಮರ್ಥರಾದ ಐದುಜನ ಗಂಧಂದಿರು ಒಬ್ಬಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಲಾರಿರಿ. ನೀವು ಕಲಿಗಳೂ ಹೇಡಿಗಳೂ ಎಂದು ದ್ರೌಪದಿಯು ಭೀಮನನ್ನು ಜರಿದುದು	”
ದ್ರೌಪದಿಯು ಭೀಮನನ್ನು ಕುರಿತು, ನಾನು ನಿವೃತ್ತರೂ ಸಮ ರ್ಥರೆಂದು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಸೇರಿದರೆ ಕೌರವನು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸೀರೆ		

ಯನ್ನು ಸುಲಿಸಿದಾಗಲೂ ಈಗ ಕೀಚಕನು ಎಡಗಾಲಿಂದ ಒದೆ ದಾಗಲೂ ಯಾವಪ್ರತೀಕಾರವನ್ನೂ ಮಾಡದೆ ಹೆಂಗುಸನ್ನು ಕೊಂದಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದುದು	”
ಹೇಡಿಗಳ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿ ರುವ ನನ್ನನ್ನು ನೀನು ಹೆದರದೆ ಯಾವರೀತಿಯಿಂದಾದರೂ ನಿಂದಿಸಬಹುದೆಂದು ಭೀಮನು ದ್ರೌಪದಿಗೆ ಹೇಳಿದುದು	41
ಭೀಮನು ದ್ರೌಪದಿಯೊಡನೆ ನೀನೂ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾಗಳೆ ಅಂದು ದುಶ್ಯಾಸನನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದಕ್ಕೂ ಇಂದು ಕೀಚಕನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮರವನ್ನು ಮುರಿವುದಕ್ಕೂ ಹೊರಟು ಧರ್ಮರಾಯನು ತಡೆದುದರಿಂದ ಸುಮ್ಮನಾದ ಎನಗೆ ಅಪರಾಧವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದುದು	”
ಕುಂತೀಪುತ್ರನು ಹೆಂಗುಸಿಗಾಗಿ ಅಣ್ಣನಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮೀರಿದ ನೆಂದು ದುರ್ಜಾನರು ಹೇಳುವರು. ಅದರಿಂದ ಅಣ್ಣನ ಆಜ್ಞೆ ಯೆಂಬ ಹಗ್ಗದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುವಡೆದು ಬಿದ್ದಿರುವ ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಧರ್ಮರಾಯನಿಗೆ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೆಂದು ಭೀಮನು ದ್ರೌಪ ದಿಯೊಡನೆ ಹೇಳಿದುದು	”
ಭೀಮನು ಅರ್ಜುನನಿಂದ ಕೀಚಕನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಿಸು ಎಂದು ದ್ರೌಪದಿಯೊಡನೆ ಹೇಳಿದುದು	”
ಭೀಮನು ದ್ರೌಪದಿಯೊಡನೆ ಇಂದು ಮೊದಲಾಗಿ ಉಳಿದ ನಾಲ್ಕು ರನ್ನೇ ಪತಿಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ನಿನ್ನ ವಿಷಯವನ್ನೆಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳುವುದೇ ಹೊರತು ನನ್ನ ಸಂಗಡ ಹೇಳಿದರೆ ಫಲವಿಲ್ಲವೆಂದು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳಿದುದು	42
ಭೀಮನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ದ್ರೌಪದಿಯು ಬಹುವಾಗಿ ದುಃಖ ಪಟ್ಟುದು	”
ದ್ರೌಪದಿಯ ದುಃಖಾನುಭಾವಗಳ ವರ್ಣನೆ	”
ದ್ರೌಪದಿಯು ತನ್ನ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಕಾರಣಾಂತರಗಳನ್ನು ಸಂಭಾ ವಿಸಿದುದು.	”
ದ್ರೌಪದಿಯು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ತನ್ನಂತೆ ದುಃಖಭಾಗಿನಿಯಾದವಳು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದುದು	43

ದ್ರೌಪದಿಯು ತನ್ನ ಮರಣಕ್ಕೆ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದುದು.... 43
 ದ್ರೌಪದಿಯು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ತನ್ನಂತೆ ಮತ್ತು ಪಾಂಡವರಂತೆ
 ಯಾವದಂಪತಿಗಳೂ ದುಃಖಭಾಗಿಗಳಾಗಿ ಹುಟ್ಟದಿರಲೆಂದು,
 ಕೋರಿದುದು " "

ದ್ರೌಪದಿಯು ತನಗೆ ಮೂರುಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರುಜನರೊಂದ
 ಉಂಟಾದ ಮೂರುತೆರನಾಗ ಭಂಗವನ್ನು ನೆನೆದು ದುಃಖಿಸಿದುದು " "
 ದ್ರೌಪದಿಯು ತನ್ನ ಉನ್ನತಗಳಾದ ಜನ್ಮಸ್ಥಲಾದಿಗಳನ್ನೂ
 ತನಗೆ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಅವಸ್ಥೆಗಳನ್ನೂ ಹೇಳಿಕೊಂಡುದು ... " "
 ದ್ರೌಪದಿಯು ಕರ್ತೃಗಳಿಗೆ ಅಧೀನರಾಗಿ ಅಪಮಾನವನ್ನು ಸಹಿಸಿ
 ಕೊಂಡು ಪಾಂಡವರಂತೆ ಮಾನಹೀನರಾಗಿರುವವರಾರೊಂದು
 ಹೇಳಿಕೊಂಡು ದುಃಖಿಸಿದುದು 44

ದ್ರೌಪದಿಯು ಕೆರಳಿದರೆ ಯಮನನ್ನಾದರೂ ಮುರಿದ ಸಾಮಾ
 ಫ್ಯವುಳ್ಳ ನೀವೈವರೂ ಎನ್ನೊಬ್ಬಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಲಾರಿರಿ
 ಅಪಕೀರ್ತಿಗಂಜುವರಲ್ಲ, ಹತ್ತಿರಿಯಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಭುಜ
 ಭಾರವನ್ನು ಹೊತ್ತಿರುವುದು ವ್ಯರ್ಥವೆಂದು ಭೀಮನನ್ನು
 ಜರೆದು ಹೇಳಿದುದು " "

ದ್ರೌಪದಿಯು ಭಾಮಿಭಾಂಡಾಗಾರಾದಿಗಳನ್ನು ಕೌರವನು ಸೆಳೆದು
 ಕೊಂಡನು. ನನ್ನನ್ನು ಕೀಚಕನ ವಶಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟಿರಿ. ಇನ್ನು
 ಕೇವಲರಾಗಿ ನೀವೇ ಇರುವುದು ಲೇಸಲ್ಲವೆ ಎಂದು ಹಲು
 ಬಿದುದು " "

ಸಾಯುವವಳಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಭಯವೇನೆಂದು ನಿರ್ಭೀತಿಯಿಂದ
 ದ್ರೌಪದಿಯು ಭೀಮನೊಡನೆ ಕೌರವನು ಎಷ್ಟು ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿ
 ಯೋ ರಾಜಾಧಿರಾಜನಾಗಿರುವನು. ನಿವೃತ್ತ ಕೃಷ್ಣನ ಸೇವಕ
 ರಾಗಿ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಪರಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು
 ಹೊರೆಯುತ್ತಿರುವಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದುದು " "

ದ್ರೌಪದಿಯು ಭೀಮನನ್ನು ಕುರಿತು " ನಿಮ್ಮಣ್ಣನಾಜ್ಞೆಗೆ
 ವಿರಾಮವಿಲ್ಲವೆ ? ನಾನು ಸಾಯುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪಣೆಯೇ ?
 ಶ್ರೀಡಾಸಮಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸು. ನನ್ನ ತಿಕ್ಕನುವನ್ನು
 ಹೊರಿಸು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದುದು 45

ದೌಪ್ರದಿಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಕರುಣಗೊಂಡ ಭೀಮ
ನೇನು ಅಣ್ಣನಾಚ್ಛೆಯನ್ನು ಮಿಡಿದು ಹೆದರಬೇಡವೆಂದು
ಹೇಳುತ್ತಾ ದೌಪ್ರದಿಯನ್ನು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿದುದು ,,
ಭೀಮನು ಕೀಚಕನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವೆನು. ಈಸಮಯದಲ್ಲಿ ಯಾರು
ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದರೂ ಲಕ್ಷ್ಮಕ್ಕೆ ತಾರೆನು ಎಂದು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ
ಮಾಡಿದುದು. 46

ಭೀಮನು ದೌಪ್ರದಿಗೆ ಅಭಯದಾನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೀಚಕನನ್ನು
ಸಂಕೇತದಿಂದ ನಾಟ್ಯಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಬರಮಾಡೆಂದುದು ,,
ನಾಟ್ಯಮಂಟಪಕ್ಕೆ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಯಾರೂ ಅರಿಯದಂತೆ
ಕೀಚಕನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವೆನು. ಎಂದು ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿ
ಭೀಮನು ದೌಪ್ರದಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿದುದು 47

ದೌಪ್ರದಿಯು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಭೀಮನನ್ನು ಹೊಗಳಿ ಅವನಿಂದ
ಕಳುಹಿಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬಂದುದು ... ,,
ನೂರೈದಿದಯವಾದುದು ,,
ಅದಿನದಲ್ಲ ಕೀಚಕನು ಅರಸನಿಗೆ ಬರುತ್ತಾ ದೌಪ್ರದಿಯನ್ನು
ಕಂಡು ಕೈದುಡುಕಲಂಜಿ ನಗುತ್ತ ಮಾತಾಡಿಸಿದುದು ,,

ದೌಪ್ರದಿಯು ಕೀಚಕನನ್ನು ಕುರಿತು ಪರಸ್ಪ್ರಿಯರಿಗಿಳುಪಿದ
ದುರಾತ್ಮನಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದೆಲ್ಲವೂ ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಕೆಟ್ಟದಾಗುತ್ತದೆ
ಯೆಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿದುದು ,,
ಕೀಚಕನು ದೌಪ್ರದಿಯ ಮಾತನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ನನ್ನನ್ನು ಕಾಯಿ
ಬೇಕೆಂದು ಕೈಮುಗಿದುದು 48

ದೌಪ್ರದಿಯು ಕೀಚಕನಿಗೆ ನಾಟ್ಯಕಾಲಿಗೆ ಯಾರೂ ಅರಿಯದಂತೆ
ಬರುವುದೆಂದೂ ತಾನೂ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಅರಿಯದಂತೆ
ಬರುವನೆಂದೂ ಹೇಳಿದುದು ,,

ಕೀಚಕನು ದೌಪ್ರದಿಯ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟು ಅವ
ಳನ್ನು ಮುಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಚಿಸಲು ಅದನ್ನು ತಿಳಿದು ದೌಪ್ರ
ದಿಯು ನಾನು ಹೇಳಿದ ಸಂಕೇತದಲ್ಲಿರುವುದೇ ಹೊರತು ಇತ
ರರು ನಗುವಂತೆ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಕೀಚಕನಿಗೆ ಹೇಳಿದುದು ,,

ಚಿತ್ರ

ವಿಷಯ

ಪುಟ

ಕೀಚಕನು ಪ್ರಸಾದವೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ
ಹೋದುದು 49

ಸೂರ್ಯನು ಅಸ್ತಾಂಜಲವನ್ನು ಹೊಂದಿದುದು ”

ದೌರದಿಯು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಣಸದ ಮನೆಗೆ
ಬಂದುದು ”

ದೌರದಿಯು ಭೀಮನನ್ನು ಕುರಿತು ಕೀಚಕನಿಗೆ ನಾಟ್ಯಗೃಹಕ್ಕೆ
ಬರುವಂತೆ ಹೇಳಿ ಬಂದನೆಂದೂ ನೀನು ಸಾವಕಾಶವಾಡದೆ
ಹೋಗಿ ಅನೀಚನನ್ನು ಕೊಂದು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು
ತೋರಿಸುವುದೆಂದೂ ಹೇಳಲು; ಭೀಮನು ನಗುತ್ತ ಎದ್ದು
ಮಲ್ಲಗಂಟಿನಿಂದ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನುಟ್ಟುದು ”

ದೌರದಿಯು ಭೀಮನಿಗೆ ಅಲಂಕಾರಮಾಡಿ ಖಳನನ್ನು ಮುರ
ಯೆಂದು ಹರಸಿ ಬೀಳ್ಕೊಡಲು ಭೀಮನು ಕತ್ತಲೆ
ಯಲ್ಲಿ ನಾಟ್ಯಗೃಹಕ್ಕೆ ನಡೆತಂದು ಗೃಹಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ
ಮಣಮಂಜದ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿದುದು ”

ಕೀಚಕನು ಅಲಂಕಾರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸುರಗಿಯನ್ನು ತಿರುಹುತ್ತ
ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟನೇ ತನ್ನ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಟುದು ”

ಸಾಯುವವನಾಗಿರುವ ಕೀಚಕನು ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ಯಾಗುವ
ಅಪಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸದೆ ಕೃಶಾನಮಾರ್ಗದಿಂದ ಬಂದು
ನಾಟ್ಯಾಲಯವನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ಮಂಜವಿದ್ದೆಡೆಗೆ ಹೋದುದು 50

ಕೀಚಕನು ಇಷ್ಟವಾದ ಭೋಗ್ಯವಸ್ತುವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ
ದೆಂದು ಉಪಚರಿಸುತ್ತಾ ತನ್ನ ಸೌಂದರ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಾಶ
ಪಡಿಸುತ್ತಾ ಮಾತಾಡಿದುದು ”

ಭೀಮನು ಕೀಚಕನ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರಿಗಳಾದ ಮಾತುಗ
ಳಿಂದ ತನ್ನ ರೂಪಾದಿಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದುದು 51

ಭೀಮನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೀಚಕನು ಸಂತೋಷದಿಂದಬ್ಬಿ
ಭೀಮನ ಮೈಯನ್ನು ತಡವಿ ಸ್ತ್ರೀಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಕಾಣದೆ
ಹೆವರಿ ಮಾತಾಡಿದುದು ”

ಕೀಚಕನು ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಸಹಜವಾದ ಕೋಮಲತ್ವಾದಿಗಳಲ್ಲದ ರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ಕೇಳಲು ; ಭೀಮನು ಹಾಸ್ಯಮಾಡಿ ...ಕೀಚಕನ ಮುಂದಲೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದುದು	51
ಕೀಚಕನು ಭೀಮನ ಮುಂಗೈಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಬಿಡಿಸಿ ಮತ್ತೆಯ ವನು ಹಿಂಭಾಗದ ತುರುಬನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ಕೋಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೆಂಗುಸಲ್ಲವೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಹಣಗಿದುದು	52
ಭೀಮಕೀಚಕರು ಹೊಡೆದಾಡುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ದ್ರೌಪದಿಯು ನಗುತ್ತ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದುದು	52
ಕೀಚಕನು ಹೊಡೆದುದನ್ನು ಭೀಮನು ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು ಕೀಚಕ ನನ್ನು ಬಲುವಾಗಿ ಹೊಡೆಯಲು ಕೀಚಕನು ಮೂರ್ಛಾವೋ ದಂತಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಚೇತರಿಸಿಕೊಂಡು ಭೀಮನನ್ನು ಬೀಳಿಸುತ್ತ ಘೋಷದಿಂದ ಹೊಡೆದುದು	53
ಭೀಮನು ಕೀಚಕನನ್ನು ಹೊಡೆದು ಕೊಂದುದು	53
ಭೀಮನು ಕೀಚಕನ ತಲೆಯನ್ನು ಎದೆಯೊಳಗೂ ಕೈಕಾಲು ಗಳನ್ನು ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೂ ತುರುಕಿ ದೂರದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ನಿಂದು ದ್ರೌಪದಿಗೆ ತೋರಲು ಅವಳು ಯಮಮಹಿಷವು ತುಳಿ ದಂತೆ ಬಿದ್ದಿರುವ ಕೀಚಕನನ್ನು ನೋಡಿ ನಗುತ್ತಾ ಭೀಮ ನನ್ನು ಆಲಿಂಗಿಸಿದುದು	53
ಭೀಮನು ದ್ರೌಪದಿಯನ್ನು ಹೋಗೆಂದು ಹೇಳಿ ತನ್ನ ನಿವಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ; ದ್ರೌಪದಿಯು ಕಾಹಿನವರಿಗೆ ಕೀಚಕನ ವೃತ್ತಾಂತ ವನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ; ಅವರು ದ್ರೌಪದಿಯೊಡನೆ ಕೀಚಕನು ಬಿದ್ದಿರುವ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದುದು	53
ಕಾಹಿನವರು ಕೈದಿವಿಗೆಯಿಂದ ಹುಡುಕಿ ಕೀಚಕನಿರುವ ರೀತಿ ಯನ್ನು ತಿಳಿದು ಹೋಗಿ ಅವನ ತಮ್ಮಂದಿರಿಗೆ ಹೇಳಲು ; ಅವರು ಬಾಯಿಬಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಬಂದು ಕೀಚಕನ ದೇಹ ವನ್ನು ಆಲಿಂಗಿಸಿ ಯಮಗಿನ್ನಾರು ಗತಿ ಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಪುಲಾಹಿಸಿದುದು	53

ಕೀಚಕಾನುಜರು ಕೀಚಕನನ್ನು ಕೊಂದವರಾರೆಂದು ಹಲಬು
ತ್ತಿರುವುದನ್ನು ದ್ರೌಪದಿಯು ಮುಗುಳುನಗೆಯೊಡನೆ ನೋಡಿ
ದುದು 54

ಕೀಚಕಾನುಜರು ದ್ರೌಪದಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಇವಳಿಗಾಗಿ ಕೀಚಕ
ನಳಿದನೆಂದು ಆ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿಯೆ ವಿರಾಟನಿಗೆ ತಿಳುಹಿ ಅವಳನ್ನೂ
ಕೀಚಕನೊಡನೆ ಕಳುಹುವುದಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದು
ಬಂದು ದ್ರೌಪದಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದುದು ”

ಕೀಚಕಾನುಜರು ಕೀಚಕನ ಹಣವನ್ನು ಮಂಚದ ಮೇಲಿಟ್ಟು
ಅವನ ಕಾಲ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ದ್ರೌಪದಿಯನ್ನು ಮಲಗಿಸಿ ಬಿಗಿದು
ಕಟ್ಟಲು ; ದ್ರೌಪದಿಯು ಗಂಧರ್ವರನ್ನು ಕೂಗುತ್ತಾ ಹಲ
ಬಿದುದು ”

ದ್ರೌಪದಿಯು ಜಯನೆ, ಜಯಂತನೆ, ವಿಜಯನೆ, ಜಯದ್ವಲನೆ,
ಜಯತ್ನೇನನೆ, ಎಂದು ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಕೂಗಿ ಎನ್ನನ್ನು ಪಾಟಿ
ಗಳು ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಳಿಸುವರು. ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಬಿಡಿಸಿಕೊ
ಳ್ಳರೆಂದು ಹೇಳಲು ; ಭೀಮನು ಆ ಆಕ್ರಂದನ ಧ್ವನಿಯನ್ನು
ಕೇಳಿದುದು ”

ಭೀಮನು ದುರಾತ್ಮರಾದ ಉಪಕೀಚಕರನ್ನು ಕೀಚಕನ ಜತೆಗೆ
ಕಳುಹಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸಿ ಬೇಗದಲ್ಲಿ ಬಂದು ರುದ್ರಭೂಮಿ
ಯನ್ನು ನೇರಿ ದೊಡ್ಡ ಮರವನ್ನು ಮುರಿದು ಕೊಂಡುದು. ... 55

ಉಪಕೀಚಕರು ಭೀಮನನ್ನು ಕಂಡು ಗಂಧರ್ವನ ವಧುವನ್ನು
ಕಳಚಿಬಿಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಹಣವನ್ನು ಬಿಸುಟು ದಿಕ್ಕು
ದಿಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಓಡುತ್ತಿರಲು ; ಭೀಮನು ನಗುತ್ತಾ ಹಿಂದಟ್ಟಿ
ದುದು ”

ಭೀಮನು ಉಪಕೀಚಕರನ್ನು ಕೊಂದು ದ್ರೌಪದಿಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ
ಗುಟ್ಟಾಗಿ ಬಂದು ಬಾಣಸದ ಮನೆಯನ್ನು ನೇರಿದುದು ”

ದ್ರೌಪದಿಯು ಕೊಳದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿರಲು
ಜನಗಳು ಹೆದರಿ ಕೈಮುಗಿಯುತ್ತಿದ್ದುದು ”

ದ್ರೌಪದಿಯು ಬಗೆಬಗೆಯ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ನೋಡುತ್ತಿ
 ರುವ ಜನಗಳ ನಡುವೆ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಬರುತ್ತಾ ಬಾಣಸದ ಬಾಗಿ
 ಲಲ್ಲಿ ಭೀಮನನ್ನು ನೋಡಿದುದು 56

ದ್ರೌಪದಿಯು ಮುಗುಳುನಗೆಯೊಡನೆ ಕಟಾಕ್ಷದಿಂದ ಭೀಮ
 ನನ್ನು ನೋಡಿ ವಂದಿಸಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬಂದುದು
 ಮತ್ತು ಸೂರೈದಿಯವಾದುದು ”

ದ್ರೌಪದಿಯು ವೃತ್ತಾಂತವು ಊರೊಳಗೆಲ್ಲ ಹರಡಲು ; ವಿರಾಟನು
 ಹೆದರಿ ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯೊಡನೆ ಸೈರಂಧ್ರಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಬಿ
 ಡುವಂತೆ ಹೇಳುವುದು ”

ಸುದೇಷ್ಣೆಯು ಸೈರಂಧ್ರಿಯನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ ನೀನಿಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲ
 ರಿಗೂ ಭೀತಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಯಾದುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿರದೆ ಮನಸ್ಸು
 ಬಂದಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿಂದು ಹೇಳಿದುದು ”

ದ್ರೌಪದಿಯು ಸುದೇಷ್ಣೆಯೊಡನೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯೇನೂ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ.
 ನಾವು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕಡಿಸುವರಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದುದು 57

ಸುದೇಷ್ಣೆಯು ದ್ರೌಪದಿಯೊಡನೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ
 ನಿಮ್ಮನ್ನು ನೋಡಿ ಭಯವಾಗುವುದರಿಂದ ನೀವು ಇಲ್ಲಿರಬೇಡಿ
 ಯೆನಲು ; ದ್ರೌಪದಿಯು ಸುದೇಷ್ಣೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಇನ್ನು
 ಹದಿನೂರುದಿನಗಳ ವರೆಗೆ ನೀವು ನೂಕಿದರೂ ನಾವು ಹೋಗು
 ವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದುದು ”

ದ್ರೌಪದಿಯು ಇನ್ನು ಹದಿನೂರುದಿನಗಳು ಕಳೆದರೆ ಮುಂದೆ
 ಲ್ಲವೂ ಒಳ್ಳೆಯದುಗುವುದು. ದುಷ್ಟರು ಸತ್ತುಹೋದರು.
 ನೀವು ಹೆದರಬೇಕಾದುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಸುದೇಷ್ಣೆಗೆ ಸಮಾಧಾನ
 ವನ್ನು ಹೇಳಿ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಹೋದುದು ”

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಂಧಿಯು ಸೂಚನೆ. 58

ಪಾಂಡವರು ಅಜ್ಞಾತವಾಸದಲ್ಲಿರಲು ಕೌರವನು ಪಾಂಡವರ,
 ನಿಯತವಾದ ಕಾಲವು ಕಳೆಯುತ್ತಾ ಬಂದುದು. ಮುಂದೆ
 ಮಾಡುವುದೇನೆಂದು ಭೀಷ್ಮನಿಗೆ ತಿಳಿದುದು ”

ದುರ್ಯೋಧನನು ದ್ರೋಣನೇ ಮೊದಲಾದವರಿಂದ ಪರಿವೃತನಾಗಿ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿರಲು; ವಿರಾಟನಗರಿಯಿಂದ ಬುಟ್ಟಿ ದೂತನು ಬಂದುದು.	”
ವಿರಾಟನಗರಿಯಿಂದ ಬಂದ ಚರನು ಕೀಚಕನ ಮೃತಿಯನ್ನು ಹೇಳಲು; ದುರ್ಯೋಧನನು ಕೊಂದ ವೀರನಾರೆಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಮಾಡಿದುದು	”
ಗಂಧರ್ವರು ಸ್ತ್ರೀನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಕೀಚಕಕುಲವನ್ನು ಕೊಂದರೆಂದು ದೂತನು ಉತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳಿದುದು	59	
ದುರ್ಯೋಧನನು ದ್ರೌಪದಿಯನ್ನು ಅತುಲ ಭುಜ ಬಲನಾದ ಕೀಚಕನು ಕಾಮಿಸಲು ಭೀಮನು ಅವನನ್ನು ಕೊಂದನೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸುವುದು	”
ಪಾಂಡವರು ಅರಣ್ಯವಾಸವನ್ನು ಕಳೆದು ಅಜ್ಞಾತವಾಸಕ್ಕೋಸ್ಕರ ವಿರಾಟನಗರಿಯಲ್ಲಿ ಗೂಢವಾಗಿರುವರು. ಮಲ್ಲರನ್ನು ಕಳುಹಿ ಅದನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂದು ದುರ್ಯೋಧನನು ಯೋಚಿಸಿದುದು	”
ವಿರಾಟನಗರದಲ್ಲಿ ಭೀಮನಿದ್ದರೆ ಮಲ್ಲರನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವನು ಅದರಿಂದ ಅವರವನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದರೆ ನಮಗೆ ಜಯವುಂಟಾಗುವುದೆಂದು ಭೀಷ್ಮದ್ರೋಣರಿಗೆ ತಿಳುಹಿ ದುರ್ಯೋಧನನು ಹರುವದಿಂದ ಮಲ್ಲರನ್ನು ಕರೆಸಿದುದು	”
ದುರ್ಯೋಧನನ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿ ದೂತರು ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಬಂದ ಮಲ್ಲರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದುದು	60	
ಕೆಲವುಜನ ಮಲ್ಲರು ಮಾಡಿರುವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದುದು	”
ಜೀಮೂತವಲ್ಲನು ತನ್ನ ಪರಾಕ್ರಮವನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ದೊರೆಯ ಬೆಸನನ್ನು ಬೀಡಿದುದು	61
ಸಿಂಧುರ ಮಲ್ಲನು ಬೆಸನನ್ನು ಬೀಡಿದುದು	”
ಬಂದ ಮಲ್ಲರಿಗೆ ದುರ್ಯೋಧನನು ಮತ್ಸ್ಯಪುರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮಲ್ಲವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ತೋರಿ ಭೀಮನು ಅಲ್ಲಿದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಒತ್ತೊತ್ತಿ ಹೊಗಳಿಸುವುದೆಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದುದು	”

ದುರ್ಯೋಧನನು ಮಲ್ಲರನ್ನು ಕುರಿತು ಮತ್ಸ್ಯಪುರದಲ್ಲಿ ಪಾಂಡವ ರದ್ದರ ಒಡನೆಯ ಯುದ್ಧಾಪೇಕ್ಷೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಬ್ಬನನ್ನು ಹಸ್ತಿನಾವತಿಗೆ ಕಳುಹುವುದೆಂದು ಹೇಳಿದುದು	62
ದುರ್ಯೋಧನನು ರತ್ನಾಭರಣಾದಿಗಳಿಂದ ಮಲ್ಲರನ್ನು ಸತ್ಕರಿಸಿ ವೀಳೆಯವನ್ನಿತ್ತು ಕಳುಹಿದುದು	”
ದುರ್ಯೋಧನನು ಕಳುಹಿದ ಮಲ್ಲರೆಲ್ಲರೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ನೇರಿ ಅಲಂಕರಿಸಿಕೊಂಡು ಪಯಣಗೈದುದು	”
ಮಲ್ಲರ ಪಯಣಗಾಲದಲ್ಲಿ ಆದ ವಾದ್ಯಗಳ ವಿವರಣೆಯು	63
ಜೇಮೂತಾದಿಮಲ್ಲರು ಗಂಗಾನದಿಯನ್ನು ದಾಟಿ ಗೋದಾವರಿಯ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಹೋಗುತ್ತಾ ಕೃಷ್ಣಾನದಿಯ ದಡದಲ್ಲಿ ವಿನಾಫ ಪುರದಲ್ಲಿ ಬೀಡುಬಿಟ್ಟುದು	”
ಬಬ್ಬ ಮಲ್ಲನು ಒಂದನೆಯ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ದುಸ್ಸೃಷ್ಟವನ್ನು ಕಂಡು ಕಳವಳಿಸಿಕೊಂಡದ್ದು ಚಲಿಸಲು; ಮಲ್ಲರು ದಿಕ್ಕುದಿಕ್ಕಿಗೆ ಚದರಹೋದುದು	”
ಮಲ್ಲರು ದುಸ್ಸೃಷ್ಟವನ್ನು ಕಂಡ ಮಲ್ಲನನ್ನು ಕರೆದು ಭೀತಿಗೊಳಿ ಸುವ ಯಾವಸ್ಥವನ್ನು ನೋಡಿದೆ ಯೆಂದು ಕೇಳಲು; ಅವ ನು ದುಃಖಗೊಂಡು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾರಂಭಿಸಿದುದು	”
ಸ್ವಪ್ನವಾದ ರೀತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿದುದು	64
ಜೇಮೂತಮಲ್ಲನು ಸ್ವಪ್ನವನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ಮುಂದೆ ಹೊರಟುದು	”
ಮಲ್ಲರು ಮತ್ಸ್ಯಪುರಿಗೆ ಬಂದು ತಮ್ಮ ಬರುವಿಕೆಯನ್ನು ರಾಜನಿಗೆ ತಿಳಿಸುವಂತೆ ಹೇಳಿ ಕಳುಹುವುದು	”
ಮಲ್ಲರು ಕಳುಹಿದ ಭಟರು ಅರಮನೆಯ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಬುಗಿಲಿನ ಭಟರಿಗೆ ಹೇಳಿದುದು	”
ಹೊರಬಾಗಿಲವರು ಒಳಬಾಗಿಲವರಿಗೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತ ಬರಲು; ಏಳನೆಯ ಬಾಗಿಲಿನ ನಾಲಿ ಯೆಂಬವನು ಕೇಳಿ ದೊರೆಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವನ ಅನುಜ್ಞೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ದುದು	”

ವಿಷಯ

ಪುಟ

ನಾಲಿಯು ದೊರೆಯ ಅನುಜ್ಞೆಯಿಂದ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದ ಮಲ್ಲರ ಕಡೆಯ ಭಟನು ವಿರಾಟರಾಯನನ್ನು ಕಂಡು ಕೈ ಮುಗಿದು ತನ್ನ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಹೇಳಲು; ದೊರೆಯು ದಾರುಕನನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿದುದು	65
ದಾರುಕನು ಬಂದು ಕೈಮುಗಿಯಲು; ವಿರಾಟರಾಯನು ಅವನನ್ನು ಮಲ್ಲರನ್ನು ಕರೆತರುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಬಂದಿದ್ದ ಭಟನೊಡನೆ ಕಳುಹಲು; ದಾರುಕನು ಹೋಗಿ ಅವರನ್ನು ಕರೆಯುವುದು	”
ಮಲ್ಲರು ನಾನಾ ವಿಧದ ಅಲಂಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಿರುದ ವಾದ್ಯಗಳೊಡನೆ ವಿರಾಟರಾಯನ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದುದು	”
ಮಲ್ಲಾಧಿಪತಿಯಾದ ಜೇಮೂತನು ವಿರಾಟರಾಯನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಸಿಂಧಿರಲು; ದೊರೆಯು ನೀವು ಎಲ್ಲಿಯವರೆಂದು ಕೇಳಿದುದು	”
ಜೇಮೂತನು ನಾವು ದುರೈಯ್ಯನನ ಕಡೆಯ ಮಲ್ಲರೆಂದು ವಿರಾಟನಿಗೆ ಹೇಳಿದುದು	”
ವಿರಾಟನು ಮಲ್ಲರನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಉದ್ದೇಶವೇನೆಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದುದು. ಮತ್ತು ಅವರು ಕಾರವನಿಂದ ಕಳುಹಲ್ಪಟ್ಟ ಮೂಗಿ ಮಲ್ಲಗಳಿಗೆ ಬಂದಿರುವೆವೆಂದು ಉತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳಿದುದು	66
ವಿರಾಟನು ಹರ್ಷಗೊಂಡು ಮಲ್ಲರನ್ನು ಹೊಗಳಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೂರ ರಾದ ಜಟ್ಟಿಗಳಿರುವರು. ನಾಳೆದಿನದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ನಿಮ್ಮ ನನ್ನಿ ಕಡೆಗೆ ಕರೆಸುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿ ಅವರನ್ನು ಬಿಡಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿ ಅವರಿಗೆ ಏಡಿ ಪಾನಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಸುವಂತೆ ಚರಣಿಗೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದುದು	”
ವಿರಾಟನು ಮಲ್ಲರನ್ನು ಕಳುಹಿ ಬಳಿಕ ನಮ್ಮ ಮಲ್ಲರಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಅವರೊಡನೆ ಹೋರಲಾರರು. ಮಾನಭಂಗದ ಕಾಲವು ಬಂದ ಗಿಂತೆಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದುದು	67
ಧರ್ಮರಾಯನು, ರಾಜಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಮಹಿಸಿದ್ದು ನುಮ್ಮನೆ ಬಿಡ ಬಾರದು, ನಿಮ್ಮ ಮಲ್ಲರನ್ನು ಕರೆಯಿಸು ಎಂದು ವಿರಾಟನಿಗೆ ಹೇಳಿದುದು	”

ವಿರಾಟರಾಯನು ಕರೆಯಿಸಲು ಅವನ ಮಲ್ಲರು ಅಲಂಕಾರವಾಡಿ
ಕೊಂಡು ವಾಧ್ಯರಭಸದೊಡನೆ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿ ಬಂದು ರಾಯನ
ಮುಂದೆ ಪರಾಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಗರ್ವಿಸುತ್ತಿರಲು;
ವಿರಾಟನು ಅವರನ್ನು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿದುದು 67

ವಿರಾಟರಾಯನು ತನ್ನ ಕಡೆಯ ಮಲ್ಲರಿಗೆ ಕೌರವನ ಮಲ್ಲರು
ಬಂದಿರುವ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ, ಅವರು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ
ಕದನಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಲು ; ದುರೈದ್ಯನ ಕಡೆಯ ಮಲ್ಲ
ರನ್ನು ಕರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ದೂತರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದುದು 68

ಜೇನೂತಾದಿ ಮಲ್ಲರು ಅಲಂಕರಿಸಿಕೊಂಡು ಆರಮನೆಗೆ ಬರಲು
ಅವರನ್ನು ವಿರಾಟನು ಮರ್ಯಾದಿಸಿದುದು

ವಿರಾಟನ ಕಡೆಯ ಮಲ್ಲರು ಬಾಹುಗಳನ್ನು ಪೈಸಿ ಅರ್ಭಟವಾಡಿ
ಕೊಂಡು ನಿಂದಿರಲು ; ಸಿಂಧುರಮಲ್ಲನು ಕೋಪದಿಂದ ಪ್ರತಿ
ಭಟಿಸಿ ನಿಂದುದು

ಸಿಂಧುರಮಲ್ಲನು ವಿರಾಟನ ಒಬ್ಬ ಮಲ್ಲನನ್ನು ತಲೆಯೊಡೆದು
ನೂರುಪಾಲಾಗುವಂತೆ ನೆಲಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಳಿಸಿದುದು

ಸಿಂಧುರಮಲ್ಲನು ಚೌದಂತಮಲ್ಲನನ್ನು ಕೊಂದುದು 69

ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಮಲ್ಲನು ಸಿಂಧುರನ ಮೇಲೆ ಬೀ
ಳಲು ; ಸಿಂಧುರನು ಅವನನ್ನು ಕೊಂದುದು

ತಂಬುರನೆಂಬ ಮಲ್ಲನು ಸಿಂಧುರನೊಡನೆ ಹೊಡೆದಾಡಿ ಬೀಳಲು ;
ಉಳಿದ ಮಲ್ಲರು ಕದನಕ್ಕೆ ಬಾರದೆ ಮುಸುಕುದಲೆಯಲ್ಲಿ
ಹೋಗುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ವಿರಾಟರಾಯನು ಮನೋವ್ಯಥೆ
ಯಿಂದ ಬೆರಗಾದುದು

ಸಿಂಧುರನು ತನ್ನೊಡನೆ ಕಾಳಗಕ್ಕೆ ಬರುವವರು ಬೇಗದಿಂದ ಬಿರ
ಲೆಂದು ಹೇಳಿ ಮಲ್ಲರನ್ನು ಜವಳಿಯಿಂದ ಅಪ್ಪಳಿಸುತ್ತಿರಲು
ವಿರಾಟನು ಕಂಡು ನಿಲ್ಲಿಸಿದುದು 70

ವಿರಾಟನು ಹಸ್ತಿನಾವತಿಯ ಮಲ್ಲರನ್ನು “ಈ ದಿನದಲ್ಲಿ ನೀವು
ಜಯಿಸಿದಿರಿ. ಮತ್ತೆ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಕರೆಯಿಸುವೆನು” ಎಂದು
ವಿಳಿಯುವಿತ್ತು ; ಕಳುಹಲು ಧರ್ಮರಾಯನು ವಿರಾಟನನ್ನು
ಅಕ್ಷೇಪಿಸಿದುದು

ವಿಷಯ

ಪುಟ

ವಿರಾಟನು ಯುದ್ಧ ವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಲು ; ಮಲ್ಲರನ್ನು
ಖರಕೇಳಿದುದು ಬಲುಚೆನ್ನಾಯಿತೆಂದು ಧರ್ಮರಾಯನು ಹೇ
ಳಿದುದು

70

ಧರ್ಮರಾಯನು ವಿರಾಟನೊಡನೆ “ ಭಾಣಸದ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ
ವಲನು ಭೀಮನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕಲಿತ
ವನು ಭೀಮನಿಂದ ಬಲ್ಲಿದನು ಅವನನ್ನು ಕರೆಯಿಸು ” ಎಂದು
ಹೇಳಿದುದು

71

ವಿರಾಟನು ಧರ್ಮರಾಯನೊಡನೆ ಸಿಂಧುರನು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಕೊಲ್ಲು
ವನು ; ಬಡವನಾದ ವಲನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಿಸಲು ಯೋಚಿಸಬಹುದೆ
ಎಂದುದು

ಧರ್ಮರಾಯನು, ವಲನು ಬಹುಸಮರ್ಥನು ನಾನು ಬಲ್ಲೆನು,
ಹೆದರದೆ ಅವನನ್ನು ಕರೆಯಿಸು, ಎಂದು ವಿರಾಟನಿಗೆ ಹೇಳಿ
ದುದು

ವಿರಾಟನು, ವಲನು ಸತ್ತಹೋದರೆ ಅಪಕೀರ್ತಿಯು ನಿನ್ನನ್ನು
ಸೇರುವುದು, ನನಗೆ ಬರಲ, ಕಾರಣವಿಲ್ಲವೆಂದು ಧರ್ಮರಾ
ಯನಿಗೆ ಹೇಳಿದುದು

ಧರ್ಮರಾಯನು ಭೀಮನಿಂದ ಬಲಿಷ್ಠನಾದ ವಲನನ್ನು ಕರೆ
ಯಿಸು. ಎನಲು, ವಿರಾಟನು ಅವನನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿದುದು

72

ವಿರಾಟನಿಂದಿನಲ್ಲಿ ಬಂದು ನಿಂದ ಭೀಮನ ವರ್ಣನೆ
ವಿರಾಟನು ಭೀಮನನ್ನು ಪಚ್ಚರಿಸಿ, “ ಮಲ್ಲವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ತಿಳಿದಿರು
ವೆಯಾ ? ಮಲ್ಲರನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವೆಯಾ ? ನಿನ್ನ ಭಿಪ್ರಾಯವೇನು ?
ಎಂದು ಕೇಳಿದುದು

ಭೀಮನು ನಗುತ್ತಾ ನಾನು ಸತ್ತರೆ ರಾಜಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಡೆಸಿದ
ಭಲವು. ಗೆದ್ದರೆ ಮಲ್ಲರೆಲ್ಲ ಉತ್ತರಾಯಿಗಳಾಗುವರು. ಇದಕ್ಕೆ
ಚಿಂತೆಯೇಕೆ ? ನಿಮ್ಮ ಕರುಣವಿದ್ದರೆ ಸಾಕೆಂದು ವಿರಾಟ
ನೊಡನೆ ನುಡಿದುದು

ಪ್ರಾಣಗಳ ಹೆಚ್ಚಿಗೆಯೇನು ? ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬಹುದು.
ನಾನೇ ನೋಡುವುದಾದರೆ ಅವರ ಜೀವದ ನಿಲುಗಡೆಯನ್ನೆಲ್ಲ
ಮನ್ನೋ ನೋಡುವೆನು ಎಂದು ಭೀಮನು ಹೇಳಿದುದು

”

ವಿರಾಟನು ದುರ್ಯೋಧನನ ಕಡೆಯ ಮೃಷ್ಟರನ್ನು ಕರೆಯಿಸಲು ಅವರು ಬಂದು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಜಯಿಸುವ ಸಮರ್ಥನನ್ನು ಕರೆಯಿಸೆಂದು ಹೇಳಿದುದು	73
ವಿರಾಟನು ಭೀಮನನ್ನು ತೋರಿಸಲು ಮೃಷ್ಟರು ಗಡಗಡಿಸಿ ನಗಲು ; ಭೀಮನು ಕೋಪದಿಂದ ಅರ್ಭಟಿಸಿದುದು	"
ಸಿಂಧುರಮೃಷ್ಟನು ಭೀಮನನ್ನು ಹಾಸ್ಯಮಾಡಿ ಸಾಯದೆ ಹೋಗು ಎಂದುದು	"
ಭೀಮನು ನಮ್ಮ ಯುದ್ಧವನ್ನು ನೋಡಿದ ಮೇಲೆ ನಗುವುದು ಉಚಿತವು, ಮುಂದಣಿಕಾರ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಯದೆ ನಗುವುದು ಉಚಿತವಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ನಗದೆ ಯೆನ್ನೊಡನೆ ಸೇನಿಸು ಎಂ ದುದು.	"
ಸಿಂಧುರನು ವೀರವಾದವನು ಚುತ್ತ, ಭೀಮನೊಡನೆ ಕಾಳಗ ವಾಡಿದುದು	74
ಭೀಮನು ಸಿಂಧುರನನ್ನು ಕೊಂದುದು	...	"
ಗಜಸಿಂಗನೆಂಬ ಮೃಷ್ಟನು ಎದ್ದು ಭೀಮನ ಕಿಬ್ಬದಿಗೆ ಗುದ್ದಲು; ಭೀಮನು ಅವನನ್ನು ಕೊಂದುದು	"
ಪಿಂಗಳಮೃಷ್ಟನು ಕೋಪದಿಂದಿದ್ದು ಭೀಮನೊಡನೆ ಹೋರಿದುದು	"
ಭೀಮನು ಪಿಂಗಳಮೃಷ್ಟನನ್ನು ಕೊಂದುದು	...	75
ವಿರಾಟನು ಭೀಮನನ್ನು ಕುರಿತು ಜೀಮೂತಮೃಷ್ಟನನ್ನು ಗೆದ್ದು ನನಗೆ ಹರ್ಷವನ್ನುಂಟುಮಾಡು; ಗೆಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಬಲ್ಲೊಡೆ ಹೋರು, ಏನಲು; ಭೀಮನು; ನಗುತ್ತ ಯುದ್ಧವನ್ನು ಹಿಡಿ ದುದು	"
ಜೀಮೂತನು ಭೀಮನೊಡನೆ ಮೃಷ್ಟಗಾಳಿಗೆ ಹೊಕ್ಕುದು	"
ಜೀಮೂತನು ಭೀಮನೊಡನೆ ಮೃಷ್ಟಬಿನ್ನಣವನ್ನು ತೋರಿದುದು	...	"
ಭೀಮಜೀಮೂತರ ಕದನದಿಂದಂಟಾದ ಅದ್ಭುತದ ವರ್ಣನೆ	76
ಭೀಮಜೀಮೂತಮೃಷ್ಟರ ದ್ವಂದ್ವಯುದ್ಧದ ವರ್ಣನೆ	77
ಭೀಮನು ಜೀಮೂತಮೃಷ್ಟನನ್ನು ಕೊಂದುದು	79

ವಿಷಯ

ಪುಟ

ಭೀಮನು ಧೃಷ್ಟರಾಜನನ್ನು ಕಡನಕ್ಕೆ ಬರಲೆಂದು ಕೂಗಿದು ದನ್ನು ಕೇಳಿ ಬಂದು ತನ್ನನ್ನು ಮುತ್ತಿಕೊಂಡ ಮಲ್ಲರನ್ನು ಲ್ಲರನ್ನೂ ನಗುತ್ತ ತುಳಿದು ಕೊಂದುದು.	”
ಐನೂರುಜನ ಮಲ್ಲರೂ ಭೀಮನಿಂದ ಮೃತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದರು ದನ್ನು ನೋಡಿ ವಿರಾಟರಾಯನು ಭೀಮನನ್ನು ಹೊಗಳಿ ಮರಾಪಿಸಿದುದು	80
ವಿರಾಟರಾಯನು ಧರ್ಮರಾಯನನ್ನು ಹೊಗಳಿದುದು	”
ವಿರಾಟರಾಯನು ಸಭೆಯವರನ್ನೆಲ್ಲರನ್ನು ಅವರವರ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ನಿಶ್ಚಿತನಾಗಿ ಸುಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೈದಿದುದು	”
ಧರ್ಮರಾಯನು ನಾರಾಯಣನು ಗುಪ್ತವಾಸದ ಬೇಗಿಯನ್ನು ಪರಿಚರಿಸಿ ಈ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಕಾಪಾಡಿದನೆಂದು ನಾರಾಯಣನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದುದು	81
ಜನವೇಷಯನಿಗೆ ವೈಕುಂಠನು “ಭೀಮನು ಯಾರಿಗೂ ತನ್ನ ಸ್ವರೂಪವು ತಿಳಿಯದಂತೆ ಕೌರವನ ಮಲ್ಲರನ್ನು ಗೆಲಿ ದನು. ನಾರಾಯಣಕರುಣೆಯಿಂದ ಪಾಂಡವರು ಬೆಳಗುತ್ತಿ ದ್ದರು” ಎಂದು ಹೇಳಿದುದು	”

೫ ನೆಯ ಸಂಧಿ—

ಐದನೆಯ ಸಂಧಿಯ ಸೂಚನೆ....	”
ದುರ್ರೋಧನನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದ ದೂತರು ಭೂಮಿಯೊಳಗೆಲ್ಲ ಹುಡುಕಿ ಹೋಲುವೆಯಿಂದ ಪಾಂಡವರನ್ನು ಹಿಡಿಯಲಾರದ ಕಾಲದ ಅವಧಿಯು ಮುಗಿಯಲು : ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದುದು	”
ಚರರು ದುರ್ರೋಧನನನ್ನು ಕುರಿತು ಪಾಂಡವರು ಸ್ವರ್ಗಲೋಕ ಪಾತಾಳಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಯೆಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಇರಬಹುದೇಹೊ ರತು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದುದು	82
ದೂತರ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ದುರ್ರೋಧನನು ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತಿ ರಲು : ಮಂತ್ರಿಗಳು ವಿಶೇಷಸಮಾಚಾರಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದು ದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ದೂತನು ಕೀಚಕನ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಹೇಳಿ ದುದು	”

ಗಂಧರ್ವರು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕೀಚಕನನ್ನೂ ಅವನ ತಮ್ಮಂ ದಿರನ್ನೂ ಕೊಂದರೆಂದು ಹೇಳಿದ ದೂತನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ದುರ್ರೋಧನನು ಬೆರಗಾದುದು	82
ದುರ್ರೋಧನನು ಗಂಧರ್ವರಿಗೂ ಮನುಷ್ಯರಿಗೂ ದ್ವಂದ್ವಯು ದ್ದವು ನಡೆಯಲು ಕಾರಣವಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ವೃತ್ತಾಂತವು ಸುಳ್ಳೆಂದು ಹೇಳಿದುದು	83
ದೂತನು ದುರ್ರೋಧನನನ್ನು ಕುರಿತು ಗಂಧರ್ವಪತ್ನಿಯು ವಿರಾ ಟಪತ್ನಿಯನ್ನು ಓಲೈಸುತ್ತಾ ಅವಳ ಸಭೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಕೀಚ ಕನು ಕಂಡು ಕಾಮಿಸಲು ಸೈರಂಧ್ರಿಯು ಅವನನ್ನು ನಾಟ್ಯ ಗೃಹಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ಸಂಕೇತವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರ ಮಾಡಲು ಗಂಧರ್ವರು ಬಂದು ಅವನನ್ನೂ ಅವನ ತಮ್ಮಂ ದಿರನ್ನೂ ಕೊಂದರು ನಿಶ್ಚಯವು; ಎಂದು ಹೇಳಿದುದು	"
ದುರ್ರೋಧನನು ಮೂಗಿನಲ್ಲಿ ಕೈಯಿಟ್ಟು ತಲೆದೂಗಿ ಸೈರಂ ಧ್ರಿಯನ್ನು ದ್ರೌಪದಿಯೆಂದೂ ಕೀಚಕಾರಿಯನ್ನು ಭೀಮ ನೆಂದೂ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಹೇಳಿದುದು	"
ಮಂತ್ರಿಗಳು ದುರ್ರೋಧನನನ್ನು ಮಧುಕರದೃಷ್ಟಾಂತದಿಂದ ಚರ ರಿಗೆ ತಿಳಿಯಲಾಗದ ವಿಷಯವನ್ನು ನೀನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದೆ ಯೆಂದು ಹೊಗಳಿದುದು	"
ದೂತರು ಬಂದು ಜೇಮೂತಮಲ್ಲನು ಕೀಚಕನ ಮಾರ್ಗವನ್ನೇ ಹಿಡಿದನೆಂದು ಹೇಳಿದುದು	"
ದುರ್ರೋಧನನು ಹೆದರಿ ಭೀಷ್ಮನೇ ಮೊದಲಾದ ಸಚಿವರನ್ನು ಕರೆ ಯಿಸಿ ದೂತವಾಕ್ಯವನ್ನು ಕೇಳಿದುದು	84
ದುರ್ರೋಧನನು ತನ್ನ ಕುಲದವರಿಗೆ ಪಾಂಡವರು ವಿರಾಟನ ಮನೆ ಯಲ್ಲಿ ಗೂಢವಾಗಿ ಬೇವಿಸುತ್ತಿರುವರು; ಇದಕ್ಕೆ ಮೃತರಾದ ಮಲ್ಲಕೀಚಕರೇ ಸೂಚಕರು; ಎಂದು ಹೇಳಿದುದು	"
ಭೀಷ್ಮನು ದುರ್ರೋಧನನನ್ನು ಕುರಿತು ಕೀಚಕಜೇಮೂತರನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಭೀಮನಲ್ಲದೆ ಯಾವ ಭಟನೂ ಸಮರ್ಥನಲ್ಲ. ಭೀಮಾರ್ಜುನರ ಇದಿರಿನಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಲು ಯಾರೂ ಸಮರ್ಥರಲ್ಲ; ಆದುದರಿಂದ ಪಾಂಡವರನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಬದುಕು ವುದು; ಎಂದು ಹೇಳಿದುದು	"

- ಪಾಂಡವರು ನಿವೃತ್ತರಾದ ಸೇರಿದರೆ ನಿನಗೆ ಪ್ರತಿಭಟಿಸುವರು
ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಕರ್ಣನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಕುಲನಾಶವಾ
ಗುವುದು. ಅರ್ಜುನನು ಕೋಪಿಸಿ ಕೊಂಡರೆ ದ್ರೋಣನನ್ನೂ
ಕೊಲ್ಲುವನು ; ಆದುದರಿಂದ ಯಾರ ಬಲವನ್ನೂ ನೆಚ್ಚದಿರು ;
ಎಂದು ಭೀಷ್ಮನು ದುರ್ರೋಧನನಿಗೆ ಹೇಳಿದುದು 84
- ಕರ್ಣನು ಈಶ್ವರನನ್ನಾದರೂ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಗೆಲ್ಲುವನು. ಅರ್ಜು
ನನನ್ನು ಗಣಿಸುವೆನೇ ಎಂದು ದುರ್ರೋಧನನಿಗೆ ಹೇಳಿದುದು ”
- ಕೌರವನು ಕರ್ಣನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಂತೋಷಗೊಂಡು
ಪಾಂಡವರನ್ನು ಕರೆಯಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದುದು 85
- ವಿದುರನು ದುರ್ರೋಧನನನ್ನು ಕುರಿತು ನಿನಗೆ ಬದುಕುವ
ಯೋಜನೆಯು ಇದ್ದರೆ ಭೀಷ್ಮನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳು ;
ದೊರೆಯು ನೀತಿಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಬಾರದು. ಎಂದು
ಹೇಳಿದುದು ”
- ದುರ್ರೋಧನನು ಭೀಮ ಬಲರಾಮ ಕೀಚಕ ಶಲ್ಯರು ಸಮಬಲ
ರಂಬುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಬಿಲ್ಲನು. ಕೀಚಕನನ್ನು ಕೊಂದವನು
ಭೀಮನೇ ಸರಿ ; ಗೋಧರಾಗಿದ್ದರೂ ಅವರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ
ಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ನಮ್ಮ ಹೆಚ್ಚಿಗೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಾಶ
ಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸೇನೆಯನ್ನು ಕೂಡಿಸಬೇ
ಕೆಂದೂ ಹೇಳಿದುದು ”
- ದುರ್ರೋಧನನು ವಿರಾಟರಾಯನ ಗೋವುಗಳನ್ನು ಸೆರೆವಿಡಿಸಿದರೆ
ಅವುಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಧರ್ಮವನ್ನು ತಿಳಿದಿರುವ
ಪಾಂಡವರು ಬರುವರು ; ಆಗ ಅವರನ್ನು ನಾವು ತಿಳಿದು
ಮತ್ತೆ ಹದಿಮೂರುವರುಷದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯವಾಸವನ್ನು ಮಾಡು
ವುದಕ್ಕೆ ವೀಳಿಯವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವೆವೆಂದು ಹೇಳಿ.... 86
- ದುರು ”
- ಕರ್ಣನು ದುರ್ರೋಧನನ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಿದುದು ”
- ಸುಕರ್ಮನು ದ್ರೋಣ ಕೃಪ ಭೀಷ್ಮ ದ್ರೋಣಸುತ ಶಕುನಿ
ಕೌರವಾನುಜರು ಸರಿ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ ದುರ್ರೋಧನನು
ಮಾಡಿದ ಯೋಜನೆಯು ಸರಿಯಾದುದೆಂದು ಹೇಳಿದುದು ”

ಭೀಷ್ಮನು ದುರ್ರೋಧನನು ಹೇಳಿದ ಮಾರ್ಗವು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಒಪ್ಪಿ ಇನ್ನು ಐದಾರುದಿನಗಳು ಕಳೆದರೆ ಪಾಂಡವರ ಅವಧಿಯು ತೀರುವುದು ; ಎಂದುಹೇಳಿದುದು	86
ದ್ರೋಣಾದಿಗಳು ಲೆಕ್ಕಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ವರುಷದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಗಳು ಆಗುವುವು ; ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ರಾಜಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ; ಹೇಗಾದರೂ ಪಾಂಡವರ ಇರುವಿಕೆಯನ್ನು ತಿಳಿದರೆ ಭೂಮಿಯು ದುರ್ರೋಧನನಿಗೆ ಸ್ಥಿರವಾಗುವುದೆಂದು ಹೇಳಿದುದು	87
ಕೌರವನು ವಿರಾಟನಗರಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸೇನೆಯು ಸಿದ್ಧವಾಗಲೆಂದು ನೇಮಿಸಿದುದು	”
ಮರದಿವಸ ಸೂರೋದಯವಾಗಲು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ದುರ್ರೋಧನನ ಮನೆಗೆ ಬಂದುದು	”
ದುರ್ರೋಧನನು ಬಂದು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಅವರ ಆಶೀ ರ್ವಾದವನ್ನು ವಿನಯದಿಂದ ಪರಿಗ್ರಹಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಹೇಮ ವಿತ್ತ ತಾಂಬೂಲಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟುದು	”
ದುರ್ರೋಧನನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಕಳುಹಿ ಸಾಮಂತರಾಜರಿಗೆ ತಾನು ಯೋಚಿಸಿರುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದುದು	88
ದುರ್ರೋಧನನು ಸುಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಸುಶರ್ಮಾದಿಗಳೊಡನೆ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿದುದು	”
ದುರ್ರೋಧನನು ತುರುಸರೆಗೊಳ್ಳ ಸಾಹಸಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಸೇನೆಯನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದುದು...	”
ಕೂಡಿ ಸನ್ನದ್ಧವಾದ ಸೇನೆಯ ವರ್ಣನೆ	”
ದುರ್ರೋಧನನ ಪ್ರಯಾಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಅಪಕೃತ್ಯಗಳು	89
ದುರ್ರೋಧನನ ಸೇನಾವಾಙ್ಮಯಗಳ ವರ್ಣನೆ	90
ರಾಜಸೇನೋಪಕರಣಗಳ ವರ್ಣನೆ	”
ಗುಂಪುಗೊಡಿ ಸೇನೆಯು ನಡೆಯುವಾಗ ಅದ ಕಾರ್ಯಗಳ ವರ್ಣನೆ	”
ದುರ್ರೋಧನನು ವಿರಾಟನ ನೆಲವನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ಸೇನೆಯನ್ನು ಎರಡುಭಾಗಮಾಡಿ ನಾವು ಉತ್ತರದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ತುರುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿ		

ವಿಷಯ

- ವೆಣ್ಣು. ನೀವು ದಕ್ಷಿಣದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ತುರುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಎದುರು
ಹೇಳಲು; ಸುಕರ್ಮನು ತೆಂಕದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ದಾಳಿಯಿಟ್ಟುದು 91
- ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷದ ಅಷ್ಟಮಿಯ ದಿನದಲ್ಲಿ. ಸುಕರ್ಮನ ಕಡೆಯವರು
ವಿರಾಟನ ಪಶುಸಮೂಹವನ್ನು ಮುತ್ತಿ ಗೋಪಾಲಕನನ್ನು
ಕೆಡಹಿ ಹೊಸಕಡೆಗೆ ಹೊಡೆಯಲು; ಪಶುಗಳು ಹಿಂಡೊಡೆದು
ಕೂಗುತ್ತಾ ದಿಕ್ಕುದಿಕ್ಕಿಗೆ ಓಡಿಹೋದುದು ”
- ವಿರಾಟನ ಪಶುಪಾಲಕರಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನರಾದವರು ಬಾಣಪ್ರಯೋಗ
ಗಳಿಂದ ಸುಕರ್ಮನ ಚತುರಂಗಸೇನೆಯನ್ನು ಕೆಡಹುತ್ತಾ
ಬಂದುದು 92
- ಕುರುಸೇನೆಯು ಗೋಪರನ್ನು ತುಳಿಯುತ್ತಾ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದುದು ”
- ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ಬರುವ ಹೆಬ್ಬಲವನ್ನು ಕಂಡು ಗೋಪರು ತಮಗೆ
ಕಾಳಗವು ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲವೆಂದು ಹಿಂದಿರುಗಿದುದು ”
- ಗೋಪರು ಕಂಬಳಿ ಕೋಲು ಮೊದಲಾದವನ್ನು ಬೆಸುಟು
ಗಾಯವೊಂದಿ ದ ಗೋಪರನ್ನು ಎತ್ತಿ ಕೊಂಡು ರಣಭೀತಿ
ಯಿಂದ ಬಹುವಾಗಿ ಆಯಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಕಂಠಗತಪ್ರಾಣ
ರಾಗಿ ತೊದಲು ಸುಡಿಗಳನ್ನಾಡುತ್ತಾ ಕೈಸನ್ನೆಗಳನ್ನು
ಮಾಡುತ್ತಾ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋದುದು ”
- ಅಸುಗಳೆದುಳಿದ ಗೋಪರು ವಿರಾಟನಿಗೆ ಹತ್ತುಸಾವಿರ ಪಶುಗಳನ್ನು
ಆಸವ್ಯಕವಾದೊಂದು ಬಲವು ಬಂದು ಹಿಡಿದುದೆಂದು ಹೇಳಿ
ದುದು 93
- ವಿರಾಟನು ಕೀಚಕನು ಸತ್ತುಹೋದುದಕ್ಕಾಗಿ ವೈಸನಪಟ್ಟು
ಪಕ್ಷಗಳನ್ನು ನೋಡಲು; ಸಭೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ವೀರರು ತನಗೆ
ವಿಳಿಯುವವನ್ನು ಕೊಡು ತನಗೆ ವಿಳಿಯುವವನ್ನು ಕೊಡೆಂದು
ಮನಗಿದುದು ”
- ಶೂರರಾದ ನೃಪಾಲರು ಭಾವಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಸನ್ನದ್ಧರಾಗಿ
ಹೊರಡಲು; ವಿರಾಟನು ಪಟ್ಟಣದ ಕಾವಲಿಗೆ ಉತ್ತರನನ್ನಿಟ್ಟು
ಅವನ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಕೆಲವರನ್ನಿರಿಸಿ ಚತುರಂಗಬಲದೊಡನೆ
ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿದುದು ”

ಧರ್ಮರಾಯನು ನಮ್ಮನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರವನು ತುರು	
ಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದಿರುವನೆಂದು ತಮ್ಮಂದಿಗೆ ಹೇಳಿದುದು	...
ಭೀಮಾದಿಗಳು ಕಾರವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದು ಮತ್ತೆ	...
ನಮಗೆ ಅರಣ್ಯವಾಸವನ್ನುಂಟುಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಂದಿರುವ	...
ರೆಂದು ಹೇಳಿದುದು	94
ಧರ್ಮರಾಯನು ಅವಧಿಯು ಕಳೆದರೂ ಅಥವಾ ಕಳೆಯದಿದ್ದರೂ	
ತುರುಸೇರೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಉದಕಪ್ರಾಶನಮಾಡಿದರೆ ಮಹಾ	
ಪಾತಕವು ಬರುವುದರಿಂದ ನಾನು ವಿರಾಟನಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗಿ	
ಹೋಗಿ ಪಶುಗಳನ್ನು ತಿರುಹುವನೆಂದು ಹೇಳಿದುದು	...
ಧರ್ಮರಾಯನು ವಿರಾಟನ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ	
ಬಿಟ್ಟು ತಮ್ಮಂದಿರೊಡನೆ ವಿರಾಟನ ಹಿಂದೆ ಹೋದುದು.	...
ವಿರಾಟನ ತಮ್ಮಂದಿರು ಅಲಂಕಾರಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಆನೆ	
ಕುದುರೆಗಳೊಡನೆ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿದುದು.....	95
ವಿರಾಟನ ಸೈನಿಕರು ಕಾರವನ ಸೈನಿಕರೊಡನೆ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ	
ಹೊಕ್ಕುದು.	...
ಕುರುಸೇನೆಯು ಕೀಚಕನು ಸತ್ತು ಹೋದುದರಿಂದ ವಿರಾಟನು	
ಕೆಟ್ಟನೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ನಕ್ಕುದು.	96
ವಿರಾಟನ ಸೇನೆಗೂ ಸುಶರ್ಮನ ಸೇನೆಗೂ ನಡೆದ ಯುದ್ಧದ	
ವರ್ಣನೆ.	...
ಮುಂಭಾಗದ ಸೈನಿಕರು ಹೊಡೆದಾಡಿ ಸಾಯಲು; ವಿರಾಟಸುಶ	
ರ್ಮರು ತಮ್ಮ ಮೂಲಬಲಗಳೊಡನೆ ಯುದ್ಧವಾಡಿದುದು.	97
ಸುಶರ್ಮನು ವಿರಾಟನ ಬಲವನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿ ವಿರಾಟನೊಡನೆ	
ಕಾದಿದುದು.	98
ಸುಶರ್ಮನು ವಿರಾಟನನ್ನು ಹಿಡಿದುದು.	...
ವಿರಾಟನ ಸಹೋದರರು ತಾವು ಕೈಯಿಕ್ಕಬೇಕೆಂದು ಕೂಗಿದುದು	...
ಧರ್ಮರಾಯನು ವಿರಾಟನಿಗೆ ಉಂಟಾದ ಭಂಗವನ್ನು ಭೀಮನಿಗೆ	
ತೋರಿದುದು.	...
ಭೀಮನು ಧರ್ಮರಾಯನ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ತಲೆಯೊಳಗಾತು	
ವಿರಾಟನನ್ನು ಬಿಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂದಣಾಲದಮರವನ್ನು	
ನೋಡಿದುದು,	99

- ಭೀಮನು ಈ ದೊಡ್ಡ ಮರವನ್ನು ಕೆತ್ತು ಸುಕರ್ಮನನ್ನು
ಹೊಡೆದು ಕೊಲ್ಲುವೆನು, ಹೇಳಲು; ಧರ್ಮರಾಯನು ಮರ
ವನ್ನು ಮುರಿಯಬೇಡವೆಂದು ಭೀಮನನ್ನು ತಡೆದುದು 99
- ಧರ್ಮರಾಯನು ಭೀಮನನ್ನು ಕುರಿತು ಮರವನ್ನು ಮುರಿದರೆ
ಕೌರವನು ಇಂತಹ ಸುಹಸ್ರವು ಭೀಮನಿಗಲ್ಲದೆ ಯಾರಿಗೂ
ಇಲ್ಲವೆಂದು ಊಹಿಸಿ ನಮ್ಮನ್ನು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳುವನೆಂದು
ಹೇಳಲು; ಭೀಮನು ಕೌರವಸಹಿತವಾದಿವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೊಂದರೆ
ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೊಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರಾರಂದು ಹೇಳಿದುದು ”
- ಧರ್ಮರಾಯನು ಬಹುಕಷ್ಟದಿಂದ ಅವಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದವು
ಈಗ ಕ್ರೂರಕರ್ಮವನ್ನು ಯೋಚಿಸಬಾರದು ವಿರಾಟನನ್ನು
ಮಾತ್ರ ಬಿಡಲು ಎಂದು ಭೀಮನಿಗೆ ಹೇಳಿದುದು ”
- ಭೀಮನು ಸುಕರ್ಮನ ಸೇನೆಯನ್ನು ಸವರಿ ವಿರಾಟನನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ
ಸುಕರ್ಮನನ್ನು ಹಿಡಿದುದು 100
- ಸುಕರ್ಮನ ಸೈನಿಕರು ತುರುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಆಯುಧಗಳನ್ನು
ಬಿಡಲು ಓಡಿ ಹೋದುದು ”
- ವಿರಾಟನು ಭೀಮನನ್ನು ಹೋಗಳಿದುದು. ”
- ಧರ್ಮರಾಯನು ಸುಕರ್ಮನನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಗೋವುಗಳನ್ನು ಹಿಂದಿ
ರವಿದುದು ”
- ವಿರಾಟನು ಯುಧಿಷ್ಠಿರಾದಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ನೀವು ನಾಲ್ವರೂ
ಯಾವ ದೇಶದ ರಾಯರೋ ಈಗ ನೀವೇ ರಾಯರು. ನಾನು
ನಿಮ್ಮ ಸೇನೆಯಲ್ಲಿರುವೆನೆಂದು ಹೇಳಲು; ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು ನಿನ್ನ
ಸನ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಿದನು ಯೋಚಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಈ ಭೂಮಿ
ನಮ್ಮದು ಎಂದು ವಿರಾಟನಿಗೆ ಹೇಳಿದುದು ... 101
- ಸುಕರ್ಮನು ಮಾನಭಂಗವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಹೊರಟು ಹೋಗಲು;
ಸೂರೈದಯವಾದಮೇಲೆ ಉತ್ತರಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೌರವನು
ಗೋವುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುದು ... ”
- ಸುಕರ್ಮನು ಹಸ್ತಿನಾವತಿಗೆ ಹೋಗಿ ತನ್ನ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಭಾನು
ಮತಿಗೆ ಹೇಳಿದುದು ... ”
- ಭೀಮನು ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದು ಗೋವುಗಳನ್ನು ತಿರುಗಿಕೊಂಡು
ವಿರಾಟನೊಡನೆ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಪಟ್ಟಣದ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಲು

	ವಿಷಯ	ಪುಟ
ಧರ್ಮರಾಯನು ನಾರಾಯಣಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದು
ಒನೆಯ ಸಂಧಿ -
ಆದನೆಯ ಸಂಧಿಯು ಸೂಚನೆ	...	102
ಕರ್ಣಾದಿಗಳು ಗೋಪಾಲಕರನ್ನು ಹೊಡೆದುದು	...	”
ಗೋಪಾಲಕರು ಬಾಣಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಮಕ್ಕುಟವ	...	”
ಧರ್ಮನ ಕೊಡೆ ಯುದ್ಧ ರಂಭವನ್ನು ಮಾಡಿದುದು	...	”
ಕೌರವಸೇನಾಗ್ರದ ನಾಯಕರು ಗೋಪಾಲರನ್ನು ಕೊಂದುದು	...	”
ಸಾಯಲಂಜದ ಗೋಪರು ಕದನವಾಡಿ ಸಾಯಲು ; ಉಳಿದ	...	”
ವರು ಓಡಿ ಹೋಗಲು ಕೌರವಸೈನಿಕರು ಒಬ್ಬ ಗೋಪಾಲ	...	”
ನನ್ನು ಹಿಡಿದು ಮೂಗಿನಮೇಲೆ ಸುಣ್ಣವನ್ನು ಬರೆದು ವಿರಾ	...	”
ಟನ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿದುದು	...	103
ಬಿರುದರಿದ್ರರೆ ಕಳುಹೆಂದು ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿದ ಗೋಪಾಲನು ಬಂದು	...	”
ಉತ್ತರನನ್ನು ಕಂಡುದು	...	”
ಉತ್ತರನೆಡೆಗೆ ಬಂದ ಗೋಪಾಲನರಸ್ಥೆಯ ವರ್ಣನೆ	...	”
ಗೋಪಾಲಕನು ಉತ್ತರನೊಡನೆ ಕೌರವನು ಗೋವುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿ	...	”
ದುದನ್ನೂ ಅದನ್ನು ಬಿಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯುದ್ಧೋದ್ಭೂತನಾ	...	”
ಗಬೇಕೆಂಬುದನ್ನೂ ಹೇಳಿದುದು	...	104
ಉತ್ತರನು ಗೋಪಾಲನನ್ನು ಹಿಂದಣ ದಿನದಲ್ಲಿ ತಂದೆಯು	...	”
ಜಯಿಸಿ ಬಂದರೂ ನಿನ್ನ ವಿಕಾರಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ? ಎಂದು	...	”
ಕೇಳಲು ; ಅವನು ಉತ್ತರಗೋಗ್ರಹಣವನ್ನು ಹೇಳಿದುದು	...	”
ಗೋಪಾಲಕನು ಬಂದಿದ್ದ ಕುರುಸೇನೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿದುದು	...	”
ಯುದ್ಧೋದ್ಭೂತನನ್ನು ತ್ಯರೆಯಿಂದ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳು	...	”
ತ್ತಿದ್ದ ಗೋಪನನ್ನು ಉತ್ತರನು ಕೋಪಿಸಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದುದು	...	105
ತಾನು ಕೋಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊರಟರೆ ದೇವತೆಗಳೂ ತನ್ನಿರಿಗೆ	...	”
ನಿಲ್ಲಲಾರರೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡ ಉತ್ತರನನ್ನು ಸ್ತುತಿವಾಡಲು ;	...	”
ಅವನು ಸಂತೋಷಗೊಂಡುಬಿಟ್ಟು ಮಿಸೆಯನ್ನು ತಿರುಹುತ್ತಾ	...	”
ಹೆಗಳ ಮುಂದೆ ಮಾತಾಡುವುದಕ್ಕಾರಂಭಿಸಿದುದು	...	106
ಉತ್ತರನ ಪರಾಕ್ರಮವಚನದ ವರ್ಣನೆ	...	”

- ಉತ್ತರನು ಕಾರವನನ್ನು ನಿಂದಿಸುತ್ತಾ ತನ್ನ ಪರಾಕ್ರಮವನ್ನು
ಹೇಳಿಕೊಂಡುದು ... 107
- ಉತ್ತರನು ತನಗೊಬ್ಬ ಸಾರಥಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂ
ಡುದು ... 109
- ಉತ್ತರನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಅರ್ಜುನನು ದ್ರೌಪದಿ
ಯನ್ನು ಗೂಢವಾಗಿ ಕರೆದು “ ನೀನು ಉತ್ತರಗೆ ಅರ್ಜುನನ
ಸಾರಥಿಯೆಂದು ಹೇಳಿ ಯೆನ್ನನ್ನು ಈಗಲೇ ಕರೆಯಿಸು ”
ಎಂದು ಹೇಳಿದುದು ... 110
- ದ್ರೌಪದಿಯು ಖಂಡು ಉತ್ತರಗೆ ಬೃಹನ್ನಳೆಯು ಅರ್ಜುನನ
ಸಾರಥಿಯಾಗಿದ್ದನೆಂದು ಹೇಳಿದುದು ... 111
- ಉತ್ತರನು ಖಂಡು ಅಣ್ಣನಾದ ಉತ್ತರನಿಗೆ ಹೇಳಲು ; ಉತ್ತ
ರನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಸಾರಥಿಯು ಸಮರ್ಥನೆ ? ಹೇಳಿದವ
ರಾರೆಂದು ಕೇಳಿದುದು ... ”
- ಉತ್ತರನು ನಾನರಿಯೆನು ಸೈರಂಧ್ರಿಯು ಹೇಳಿದಳು ಬೃಹನ್ನಳೆ
ಯನ್ನು ಕರೆಯಿಸು ಎನಲು, ಉತ್ತರನು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ
ಸೈರಂಧ್ರಿಯ ನೀನೇ ಹೋಗಿ ಬೃಹನ್ನಳೆಯನ್ನು ಕರೆದು
ಕೊಂಡು ಬಾ ಯೆಂದು ಹೇಳಲು ; ಅವಳು ಉತ್ತರನನ್ನೇ
ಕಳುಹಿಸಿ ಕರೆಯಿಸಿದುದು ಹೇಳಿದುದು ... ”
- ಉತ್ತರನು ಬೃಹನ್ನಳೆಯನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುವಂತೆ
ತನ್ನ ತಂಗಿಗೆ ಹೇಳಲು ; ಅವಳು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಹೊರ
ಟುದು ... 112
- ಬೃಹನ್ನಳೆಯನ್ನು ಕರೆಯಲು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಉತ್ತರನು
ವರ್ಣನೆ ... ”
- ಕೀಳೈವಾಗಿ ಬಂದ ಉತ್ತರನನ್ನು ನೋಡಿ ಅರ್ಜುನನು ಹೇಳಿ
ದುದು ... 113
- ಉತ್ತರನು ತಾನು ಬಂದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಜು
ನನ ವಚನಪಾಲನಾಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುದು ... ”
- ಉತ್ತರನು ಅರ್ಜುನನೊಡನೆ ಹಸ್ತಿನಾವತಿಯ ಅರಸರು
ನಮ್ಮ ಗೋವುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಗೋಪರನ್ನು ಕೊಂದರು. ಆ

ತುರುಗಳನ್ನು ಮರಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮಣ್ಣಿನಿಗೆ ಸಾರಥಿಯಿಲ್ಲವು. ನೀವು ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಸಾರಥಿಯಾಗಿದ್ದಿರೆಂದು ಹೇಳಿದನೆಂದು ಹೇಳಿ ಸ್ವಾಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದುದು	114
ಸಾರಥಿಯಾಗಲೊಪ್ಪಿ ಬಂದ ಬ್ರಹ್ಮಹನ್ಮಳೆಯನ್ನು ಉತ್ತರನು ಮರಣ್ಯದಿಸಿದುದು	114
ಉತ್ತರನು ಬ್ರಹ್ಮಹನ್ಮಳೆಗೆ ನೀನು ಸಾರಥಿಯಾಗು ; ನೀನು ಮೆಚ್ಚಿದ ಮತೆ ಶತ್ರುಗಳೊಡನೆ ಯುದ್ಧಮಾಡಿ ತೋರುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿ ದುದು	114
ಬ್ರಹ್ಮಹನ್ಮಳೆಯು ಉತ್ತರನೊಡನೆ ನಾನು ನಾಟ್ಯವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪಂಡಿ ತನು ರಾಜರ ಇದಿರನಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಲು; ಹೆದರುವನು ಸಾರಥಿಯಾಗ ಬಲ್ಲೆನೆ ಎನಲು; ಉತ್ತರನು ತಾನಿರಲು ಹೆದರಬೇಕಾದುದಿಲ್ಲ ವೆಂದು ಹೇಳಿದುದು	114
ಅರ್ಜುನನು ಭರತವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚುಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸಾರಥಿಯಾಗುವಿಕೆಯನ್ನು ಮರೆದೆನು ಅಲ್ಲದೆ ಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳ ಇದಿರಿಗೆ ನಿಲ್ಲಲು ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಆಗು ವುದೇ ಎಂದು ಉತ್ತರನಿಗೆ ಹೇಳಿದುದು	114
ಉತ್ತರನು ತಾನಿರಲು ಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳಿಂದ ಹೆದರಬೇಕಾದುದಿಲ್ಲ ನೀನು ಸಾರಥಿಯಾಗು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವೆನೆಂದು ಬ್ರಹ್ಮಹನ್ಮಳೆಗೆ ಹೇಳಿದುದು	115
ಬ್ರಹ್ಮಹನ್ಮಳೆಯು ಮತ್ತೆ ಕೌರವಬಲವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಭೀತಿಯಾ ಗುವುದೆಂದು ಹೇಳಿದುದು	115
ಉತ್ತರನು ಮತ್ತೆ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿದುದು	115
ಅರ್ಜುನನು ಸಾರಥಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡುದು	115
ಅರ್ಜುನನು ಲಾಯದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು ತಂದು ರಥಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಹತ್ತಿದುದು	116
ಉತ್ತರನು ಹೋಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ರಥದಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬಂದುದು	116
ಉತ್ತರನು ನಾರಿಯರಿಂದ ಆರತಿಯ ನೆತ್ತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ತಾನು ಸರ್ವಾಂಗಶೃಂಗಾರದಿಂದ ಕೂಡಿ ಬಂದು ರಥವೇರಿ ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಕವಚವನ್ನು ಕೊಟ್ಟುದು	116

ಅರ್ಜನನು ಕವಚವನ್ನು ವೃತ್ತಾಸವಾಗೆ ತೊಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು
ನೋಡಿ ಅರಸಿಯರು ನಗುತ್ತಿರಲು ; ಉತ್ತರನು ತಾನೇ ಅರ್ಜ
ನನಿಗೆ ಕವಚವನ್ನು ತುಡಿಸಿದುದು ... 116

ಉತ್ತರಯು ನಮ್ಮಣ್ಣನು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಜಯಿಸುವನು ಸೋತವರ
ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಗಳನ್ನು ನೀನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಾ ಯೆಂದು
ಅರ್ಜನನಿಗೆ ಹೇಳಿದುದು 117

ಅರ್ಜನನು ಮುಗುಳ್ಳಗೆಯಿಂದ ಅಂಗೀಕರಿಸಿ ರಥವನ್ನು ವೇಗ
ದಿಂದ ನಡೆಯಿಸಲು ; ಚತುರಂಗ ಬಲವು ಹಿಂದುಳಿದುದು
ರಥವೇಗವರ್ಣನೆ ...
ಉತ್ತರನು ಅರ್ಜನನಿಗೆ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ತನ್ನಳವರೆದು ತೇರನ್ನು
ನಡೆಯಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದುದು

ಅರ್ಜನನು ಚಮತ್ಕಾರದಿಂದ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ನಡೆಯಿಸಿದುದು 118
ಈ ದಿನದಲ್ಲಿ ಅರ್ಜನನು ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಜಯಿಸುವನೆಂದು
ನಾರಾಯಣನು ಹರುಷಗೊಂಡುದು ...

೭ನೆಯ ಸಂಧಿ —

ಏಳನೆಯ ಸಂಧಿಯ ಸೂಚನೆ ...
ಉತ್ತರನು ಕುರುಸೇನೆಯನ್ನು ಕಂಡುದು ... 119

ಕುರುಸೇನೆಯು ಜಲನಿಧಿಯಂತಿದ್ದುದೆಂದು ವರ್ಣಿಸುವುದು ...
ಉತ್ತರನಿಗೆ ಕುರುಸೇನೆಯು ದವಾಗ್ನಿಯಂತೆ ತೋರಿದುದೆಂದು
ವರ್ಣಿಸುವುದು ...

ಕೌರವನ ಸೇನಾನಾಂಗಳ ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷಣವು ...
ಉತ್ತರನು ಕುರುಬಲವನ್ನು ನೋಡಿ ಅಶ್ವಯುಧಪಟ್ಟುದು ... 120

ಉತ್ತರನು ಕುರುಸೇನೆಯನ್ನು ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡು
ಹೇಳಿದುದು ...
ಕುರುಸೇನೆಯ ಹತ್ತಿರ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬರಲು ಉತ್ತರನಿಗೆ ಉಂಟಾದ ...

ಭಯಾನುಭಾವಗಳ ವರ್ಣನೆ ...
ಉತ್ತರನು ಅರ್ಜನನಿಗೆ ರಥವನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬಿಡದೆ ಕುದುರೆ
ಗಳನ್ನು ತಡೆದು ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ತಿರಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದುದು ...

ಅರ್ಜನನು ಉತ್ತರನಿಗೆ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಮುಂದಕ್ಕೆ
ರಥವನ್ನು ನಡೆಯಿಸಿದುದು ... 121

ಉತ್ತರನು ಮತ್ತೆ ಅರ್ಜಾನನಿಗೆ ರಥವನ್ನು ಹಿಂದಿರಿಗಿಸೆಂದು
ಹೇಳಿದುದು ... 121

ಅರ್ಜಾನನು ಉತ್ತರನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳದೆ ರಥವನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ
ನಡೆಯಿಸಲು ಉತ್ತರನ ಬಿಲ್ಲು ಬಾಣಗಳು ಕೆಳಗೆ ಬೀಳುವುದು... ,,

ಉತ್ತರನು ಅರ್ಜಾನನನ್ನು ಕುರಿತು ಬಡೆಯರಾದ ನಾವು ಹೇಳುವು
ದನ್ನು ಕೇಳದೆ ಸ್ಯಾಮಿದ್ರೋಹವನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಸಂ
ಯಲ್ಲ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸು ಎಂದು ಹೇಳಿದುದು ... 122

ಅರ್ಜಾನನು ನಗುತ್ತಾ ಮುಂದಕ್ಕೆ ರಥವನ್ನು ನಡೆಯಿಸಲು
ಉತ್ತರನು ಸಾರಥಿಯು ತನ್ನನ್ನು ಕೊಂದನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ
ಮುಂಜೆರಗನ್ನು ಸಂವರಿಸಿ ರಥದಿಂದ ಧುಮ್ಮಿಕ್ಕಿ ಬದುಕಿದೆ
ನೆಂದು ಓಡಿದುದು ... ,,

ಉತ್ತರನು ತಲೆಯನ್ನು ಕೆದರಿಕೊಂಡು ಓಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು
ನೋಡಿ ಅರ್ಜಾನನು ಬೆನ್ನಟ್ಟಲು ಕೌರವಸೇನೆಯು ಕಂಡು
ನಕ್ಕುದು ... ,,

ಕೌರವನ ಸೈನಿಕರು ಬೆನ್ನಟ್ಟಿ ಹೋಗುವವನು ಅರ್ಜಾನನನ್ನು
ಹೋಲುವನೆಂದು ಮಾತಾಡಿಕೊಂಡುದು ... ,,

ಸೂತತನವೂ ನಪುಂಸಕವೇಷವೂ ಅರ್ಜಾನನಿಗೆ ಬಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ
ವಾದುದರಿಂದ ಈತನು ಉತ್ತರನಾಗಿರಬಹುದು. ಬಂದು
ವೇಳೆ ಅರ್ಜಾನನಾದರೂ, ಬಂದರೆ ಅವನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವೆನು
ಎಂದು ಕರ್ಣನು ಹೇಳಿದುದು ... ,,

ಇತ್ತಲರ್ಜಾನನು ಉತ್ತರನನ್ನು ಬೆಂಬತ್ತಿ ನಿಲ್ಲುನಿಲ್ಲನಲು; ಅವನು
ಇವನನ್ನೇಕೆ ಸಾರಥಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡನೋ ಮೃತ್ಯು
ವಾಗಿರುವನಲ್ಲ ಎಂದು ಕೊಂಡು ಮತ್ತೆ ಓಡಿದುದು ... 123

ಅರ್ಜಾನನು ನೂರು ಹೆಜ್ಜೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರನನ್ನು ಹಿಡಿದು
ನಿಂದಿಸಿದುದು ... ,,

ಉತ್ತರನು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಳುಹು ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೆ
ನೀನೇ ಕಠಾರಿಯಿಂದ ತಿವಿದು ಕೊಲ್ಲು; ಇತರರಿಂದ ಕೊಲ್ಲಿ
ಸಬೇಡವೆಂದು ಬೇಡಿದುದು ... ,,

ಅರ್ಜುನನು ಉತ್ತರನನ್ನು ನಿಂದಿಸಿ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ ; ಕಾದುವುದಕ್ಕೆ ... ನಡೆ ಯೆಂದುದು. 123
ಉತ್ತರನು ಮತ್ತೆ ಬಿಟ್ಟು ಕಳುಹೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡುದು ... 124
ಅರ್ಜುನನು ಉತ್ತರನಿಗೆ ಈ ಯೌವನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೆದರಬಾರದು ಸೂರ್ಯಾಂಕಂಧರಿಯವರವರೆಗೂ ಅಪಕೀರ್ತಿಯು ತಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಕಾದು ನಡೆ ಯೆಂದು ಹಿಡಿ ಬೆಳೆದುದು "
ಅರ್ಜುನನು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹಜ್ಜೆಯನ್ನಿಟ್ಟರೂ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಜ್ಜೆಯನ್ನಿಟ್ಟರೂ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸತ್ತರೂ ಉಂಟಾಗುವ ಪಾಪ ಪುಣ್ಯಗಳನ್ನು ಉತ್ತರನಿಗೆ ಹೇಳಿದುದು "
ಉತ್ತರನು ಪಾಪವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವ ಉಪಾಯವನ್ನೂ ಸ್ವರ್ಗಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಸೆಯಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನೂ ಹೇಳಿ ಬಿಟ್ಟು ಕಳುಹೆಂದು ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಬೇಡಿಕೊಂಡುದು "
ಅರ್ಜುನನು ಉತ್ತರನನ್ನು ಮತ್ತೆ ನಿಂದಿಸುವುದು ... 125
ಉತ್ತರನು ದಾನಾದಿರನ್ನಾನಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ ಬೇಡಿಕೊಂಡುದು "
ಅರ್ಜುನನು ನೀತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿ ಯುದ್ಧಮಾಡಬೇಡ ; ಬಾ ; ಎಂದು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿ ನಾನು ಕಾದುವೆನು ; ನೀನು ಸಾರಥಿ ಯಾಗು : ಎಂದುದು 126
ಉತ್ತರನು ಅರ್ಜುನನನ್ನು ನಿಂದಿಸಿ ನಿನ್ನಿಂದ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ; ಬಿಡು ಎಂದು ಹೇಳಿದುದು "
ಅರ್ಜುನನು ಉತ್ತರನನ್ನು ಹೆದರಿಸಿ ನಾನು ನಿನ್ನಿ ದರಿನಲ್ಲಿಯೆ ಗೆಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಗುವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹಿಡಿದು ತಂದು ರಥವನ್ನು ಹತ್ತಿಸಿದುದು. "
ಅರ್ಜುನನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ರಥವನ್ನು ನಡೆಯಿಸಲು ಉತ್ತರನು ನಿನ್ನ ದಾಸನಾಗುವೆನು ನನ್ನನ್ನು ಬಿಡು ಎಂದು ಬೇಡಿ ಕೊಂಡುದು 127
ಅರ್ಜುನನು ಉತ್ತರನಿಗೆ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿ ಸಾರಥಿಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಸಮಾಪದಲ್ಲಿರುವ ಬನ್ನಿಯವರದ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದುದು "

ಅರ್ಜುನನು ದಿಕ್ಪಾಲಕರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಕೈದುಗಳನ್ನು ತೆಗೆವು ದಕ್ಕೆ ನೇಮವನ್ನು ಪಡೆದುದು 127
ಅರ್ಜುನನು ಉತ್ತರನಿಗೆ ಮರವನ್ನು ಹತ್ತಿ ಕೈದುಗಳನ್ನು ... ತೆಗೆದು ಕೊಡೆಂದು ಹೇಳಿದುದು "
ಉತ್ತರನು ಹೊದ ಆಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದ ಕೈದುಗಳ ಹೊರೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಹಣವನ್ನು ಮುಟ್ಟುವುದು ಅರಸುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ... ವಲ್ಲ; ಬೇರೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಹೇಳಿದುದು 128
ಅರ್ಜುನನು ಉತ್ತರನಿಗೆ ಇವು ಪಾಂಡವರು ಇಟ್ಟಿರುವ ಕೈದು ಗಳು ಹಣವಲ್ಲ; ತೆಗೆ ಯೆನಲು; ಅವನು ಮರಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿ ತೆಗೆವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಕೈದುಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದುದು "
ಉತ್ತರನು ಭಯಗೊಂಡು ಮಾಡಿದ ಕೈದುಗಳ ವರ್ಣನೆ "
ಉತ್ತರನು ಶರಗಳ ತೇಜಸ್ಸಿಗೆ ಹೆದರಿ ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಬಿಡಿ ಸೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದುದು "
ಅರ್ಜುನನು ಉತ್ತರನಿಗೆ ಫಲಗುಣನ ಸ್ವರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ... ಆಯುಧಗಳನ್ನು ತೆಗೆ ಸ್ವಾಧೀನವಾಗುವುವು ಎಂದು ಹೇಳಿ ದುದು 129
ಉತ್ತರನು ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಮನದಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿ ... ಸುತ್ತ ಗಾಂಡೀವವನ್ನು ತೆಗೆಯಲುದ್ಯುಕ್ತನಾದುದು "
ಉತ್ತರನು ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನೂ ಅಂಶು ಮೊದಲಾದುದು ವನ್ನೂ ತೆಗೆದು ಕೊಟ್ಟುದು "
ಉತ್ತರನು ಈ ಬಿಲ್ಲುಗಳು ಯಾರು ಯಾರು ಹಿಡಿಯತಕ್ಕವೆಂದು ... ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಕೇಳಿದುದು 130
ಅರ್ಜುನನು ಉತ್ತರನಿಗೆ ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿದುದು "
ಅರ್ಜುನನು ಅವರವರ ಬತ್ತಳಿಕೆಮೊದಲಾದವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ದುದು "
ಉತ್ತರನು ಅರ್ಜುನನನ್ನು ನೀನಾರು; ಪಾಂಡವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನೋ ... ಘೋಷವರ ಭಾಂಧವನೋ ಆಯುಧಗಳ ವಿಷಯವು ನಿನಗೆಂತು ... ತಿಳಿದುಂಥು ಕೇಳಿದುದು 131

ಅರ್ಜುನನು ಪಾಂಡವರನ್ನೂ ದ್ರೌಪದಿಯನ್ನೂ ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳಿ ದುದು	...	131
ಉತ್ತರನು ಕ್ಷಮೆಯನ್ನು ಬೇಡಿ ಕಾಯಬೇಕೆಂದು ಕಾಲ್ಗಿರಗಿ ದುದು	...	"
ಅರ್ಜುನನು ಉತ್ತರನನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿ ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಲು ; ಅವನು ನರನ ದಶನಾಮಾವಳಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದುದು	...	"
ಅರ್ಜುನನು ತನ್ನ ದಶನಾಮಾವಳಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿದುದು	...	132
ಉತ್ತರನು ಅರ್ಜುನನ ಹಬ್ಬನ್ನೆಳೆತನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ಕೇಳಿ ದುದು	...	"
ಅರ್ಜುನನು ತನಗೆ ಬೃಹನ್ನಳಿತನವು ಊರ್ವಶಿಯ ಶಾಪದಿಂದ ...ಬಂದುದನ್ನೂ ಅದು ಅಜ್ಞಾತವಾಸಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿಯಾದುದು ದನ್ನೂ ವಿವರಿಸಿದುದು	...	"
ಅರ್ಜುನನು ತನ್ನ ಬೃಹನ್ನಳಿಯ ರೂಪವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪುರುಷಾ ಕೃತಿಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡುದು	...	133
ಅರ್ಜುನನು ತನ್ನ ಪೂರ್ವದ ಯುದ್ಧೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿ ಸಿಕ್ಕೊಂಡುದು	...	"
ಅರ್ಜುನನು ಗಾಂಡೀವವನ್ನು ಜೇನಡೆದು ಉತ್ತರನನ್ನು ಸಾರಥ್ಯದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸೆಂದು ಹೇಳಲು ; ಅವನು ಕುದು ರೆಗಳನ್ನು ವೇಗದಿಂದ ಬಿಟ್ಟುದು	...	"
ಉತ್ತರನು ನಡೆಯಿಸಿದ ಕುದುರೆಗಳ ವೇಗಗಮನದ ವರ್ಣನೆ.	...	134
ಉತ್ತರನು ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಕೌರವಸೇನೆಯಲ್ಲಿ ಕೌರವ ಭೀಷ್ಮ ಕೃಪಾದಿಗಳಾರೆಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಮಾಡಿದುದು	...	"
ಅರ್ಜುನನು ಉತ್ತರನಿಗೆ ದ್ರೋಣನನ್ನು ತೋರಿದುದು	...	"
" " ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನನ್ನು ತೋರಿದುದು	...	"
" " ಕರ್ಣನನ್ನು ತೋರಿದುದು	...	135
" " ಕೃಪಾಚಾರ್ಯನನ್ನು ತೋರಿದುದು	...	"
" " ಭೀಷ್ಮಾಚಾರ್ಯನನ್ನು ತೋರಿದುದು	...	"
" " ದುರ್ಮೂಢನನ್ನು ತೋರಿದುದು	...	"
" " ಭೂರಿಶ್ರವ ಜಯದ್ರಥಾದಿಗಳನ್ನು ತೋರಿ ದುದು	...	136

ಅರ್ಜುನನು ತೋರಿದ ಕತುಸ್ಯಸ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ಉತ್ತರನು ಬೆರ
... ಗಾದುದು ... 136

ಉತ್ತರನು ಅರ್ಜುನನ ಹೇಳಿತಾದಿ ಕಬ್ಬಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಮೂರ್ಛ
... ವೋಗಲು; ಅರ್ಜುನನು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿ ರಥದಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸಿ
ದುದು ... "

ಅರ್ಜುನನು ಉತ್ತರನನ್ನು ಬನಣಿಗೆ ಕಾರಣವನ್ನು ಕೇಳಿ ಮುಂದೆ
ಮಹಾನಿನಾದವನ್ನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ ಸಮಾಧಾನ
ಪಡಿಸಿ ಬಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಾಣವನ್ನು ಹೂಡಲು; ಗಗನದಲ್ಲಿ ದೇವತ
ತಿಯು ಕದನವನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ನೆರೆದುದು ... 137

ನೆಯ ಸಂಧಿ —

ಎಂಟನೆಯ ಸಂಧಿಯ ಸೂಚನೆ. ... ,

ಭೀಷ್ಮ ದ್ರೋಣರಿಗೆ ಬಂದವನು ಪಾರ್ಥನೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಲು;
ದ್ರೋಣನು ದುರ್ಮಿಮಿತ್ರಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ನಮಗೆ ಜಯವುಂಟಾ
ಗುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಭೀಷ್ಮನಿಗೆ ಹೇಳಿದುದು ... 138

ದ್ರೋಣನು ಉತ್ಪಾತಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿದುದು ... "

ಹಿವರಕಲಕಲವೇ ಮೊದಲಾದುವುಗಳಿಂದ ಬಂದವನು ಅರ್ಜುನ
ನೆಂದು ದ್ರೋಣನು ದೃಢಪಡಿಸಿದುದು ... "

ದ್ರೋಣನು ಭೀಷ್ಮನೊಡನೆ ಪಾರ್ಥಪರಾಕ್ರಮವನ್ನು ಹೋಗ
... ಳುತ್ತಾ ಮಾತಾಡುತ್ತಿರಲು; ಕರ್ಣನು ಕೋಟಿಹಿಸಿಕೊಂಡು
ಮಾತಾಡುವುದಕ್ಕು ರಂಭಿಸಿದುದು ... 139

ಕರ್ಣನು ದ್ರೋಣನನ್ನು ನಿಂದಿಸಿ ತನ್ನ ಪರಾಕ್ರಮವನ್ನು ಹೇಳಿ
ಕೊಂಡುದು ... ,

ಕರ್ಣನು ದ್ರೋಣಾದಿಗಳನ್ನು ನಿಂದಿಸಿ ಅರ್ಜುನನನ್ನು ನಾನು
ಹೊಡೆಯುವೆನು: ದ್ರೋಣಾದಿಗಳ ಚಪಲೋಕ್ತಿಯನ್ನು
ಕೇಳಿದರೆಂದು, ದುರೈಶ್ವರನೊಡನೆ ಹೇಳಿದುದು ... 140

ಕರ್ಣನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೃಪಾಚಾರ್ಯನು ಕರ್ಣನ ಮಾತನ್ನು
ನಿಶ್ಚಯವೆಂದು ಎಣಿಸಬೇಡ; ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ

ಯಾರಿಗೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ದರ್ಶೋಧನನಿಗೆ ಹೇಳಿ ... ದುಡು 140
ಕೃಪಾಚಾರ್ಯನು ದುರ್ದೋಧನನೊಡನೆ ಅರ್ಜುನನು ಹಿಂದೆ ನಡೆ ಯಿಸಿದ ಸಾಹಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದುದು "
ಕೃಪಾಚಾರ್ಯನು ದ್ರೌಪದಿಯ ಮದುವೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಚಿತ್ರರಥನು ದುರ್ದೋಧನನನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೋದಾಗಲೂ ಬದವಿದ ಅಪಮಾನವನ್ನೂ ಸೈಂಧವನಿಗೆ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಅಪಮಾ ನವನ್ನೂ ಕರ್ಣನಿಗೆ ಹೇಳಿದುದು 141
ಕರ್ಣನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಕೃಪಾದಿಗ ಳನ್ನು ನಿಂದಿಸಿದುದು "
ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ಕರ್ಣನನ್ನು ನಿಂದಿಸಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡುವುದು. ಯುಕ್ತವಲ್ಲ. ದಾನಧರ್ಮಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ದ್ರವ್ಯ ವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಜಗತ್ತನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ವಿಪ್ರರಿಗೇ ಹೊರತು ಇತರರಿಗೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ ವರ್ಣಜ ತುಪ್ಪಯದ ಕರ್ಮಾಧಿಕಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಯಾವವರ್ಣಕ್ಕೂ ಸೇರದ ನೀನು ಮಾತಾಡುವುದು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದುದು 143
ಕರ್ಣನು ಮತ್ತೆ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮಾದಿಗಳನ್ನು ನಿಂದಿಸಿದುದು. ... 144
ಕರ್ಣನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ಬಹು ಕುಪಿತನಾಗಿ ಕರ್ಣನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವೆನೆಂದು ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಸೆಳೆದುದು "
ದುರ್ದೋಧನನು ಸ್ವಪ್ನಾಹದಲ್ಲಿ ಕಲಹವು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿದುದು "
ದುರ್ದೋಧನನು ಭೀಷ್ಮನಿಗೆ ಕೈಮುಗಿದು ಬಂದವನು ಅರ್ಜು ನನಾದೊಡೆ ಹದಿಮೂರನೆಯ ವರ್ಷವು ಕಳೆವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡುದರಿಂದ ಮತ್ತೆ ಹಿಂದಣಂತೆ ನವೆಯೆಂಬೀಕೆಂ ದುದು "
ಭೀಷ್ಮನು ದುರ್ದೋಧನನೊಡನೆ ಹತ್ತುವರುಷಗಳಿಗೆ ಎರಡು ತಿಂಗಳು ಅಧಿಕವಾಗುವುದರಿಂದ ಮಾಸಗಳ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಪಾಂಡವರು ಹದಿಮೂರು ವರುಷಗಳನ್ನು ಕಳೆದಂತಾಯಿತು

ತಿಳಿದು ನೋಡಿದೊಡೆ ನಿನ್ನಿನ ಹಗಲು ನಿನ್ನದು ಇಂದಿನದಿನ
ವರದದು ಎಂದು ಹೇಳಿದುದು ... 145

ಭೀಷ್ಮನು ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ಯುದ್ಧಕ್ಕಿ ರನು ಏನಾದರೂ ಸತ್ಯ
ವನ್ನು ಬಿಡುವನಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದುದು ... ”

ಭೀಷ್ಮನು ದುರ್ಯೋಧನನನ್ನು ಕುರಿತು ಅರ್ಜುನನೊಡನೆ
ಯುದ್ಧಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ; ಆದುದರಿಂದ ಪಾಂಡವ
ರನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ ಅವರೊಡನೆ ಸಂಧಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ
ನಿನಗೆ ಸಮಾನರಾರೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದುದು ... ”

ದುರ್ಯೋಧನನು ಭೀಷ್ಮನನ್ನು ಕುರಿತು ಪಾಂಡವರೊಡನೆ ವೈರ
ವನ್ನು ಬಿಳಿಯಿಸಿ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೇ ಹೊರತು
ಅವರೊಡನೆ ಯಿರುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದುದು ... ”

ಭೀಷ್ಮನು ಕೌರವನಿಗೆ ಇಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸ
ವನ್ನು ನೀನೇ ಬಲ್ಲೆ ಯೆಂದು ಹೇಳಿ ಮನದಲ್ಲಿ ಕೌರವನು
ಕೆಟ್ಟನೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಕೊಂಡು, ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಯುದ್ಧವನ್ನು
ಮಾಡುವೆವು, ನೀನು ಕೆಲವು ಭಟರೊಡನೆ ಪಶುಪಾಲವನ್ನು
ಹೊಡೆದುಕೊಂಡು ಹಸ್ತಿನಾವತಿಗೆ ಹೋಗಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದುದು ... 146

ಭೀಷ್ಮನು ದುರ್ಯೋಧನನನ್ನು ಸೇನೆಯೊಡನೆ ಕಳುಹಿ ಕರ್ಣಾ
ದಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಅರ್ಜುನನೊಡನೆ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ
ನಿಂದುದು ... ”

ಇತ್ತಲರ್ಜುನನು ಮಹಾರಥಾದಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪಟ್ಟಣದಕಡೆಗೆ
ಪಶುಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದನ್ನು ನೋಡಿ
ಭೀಷ್ಮನು ಮಾಡಿದುಪಾಯವು ಬಳ್ಳಿಯದಾಯಿತೆಂದು ಕೀಳು
ದಲ್ಲಿ ಎಡದ ಲಗಾಮನ್ನು ಹಿಡಿ ಎಂದು ಉತ್ತರನಿಗೆ
ಹೇಳಿದುದು ... ”

ತುರುಗಳನ್ನು ಹಿಂದಿರಿಸುವುದು ನಮಗೆ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಯ
ವಾದುದರಿಂದ ಮೊದಲು ಆಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿ ಅನಂತರದಲ್ಲಿ
ಈಮಹಾರಥರ ಪೌರುಷವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ; ಲಗಾ
ಮನ್ನು ಹಿಡಿದು ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಹೊಡೆ

ದು ತಿರುಗುವ ಜಮುತ್ಕಾರವನ್ನು ನೋಡೆಂದು ಅರ್ಜುನನು ಉತ್ತರನಿಗೆ ಹೇಳಿದುದು 146
ಉತ್ತರನು ವಾಯುವೇಗದಿಂದ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ನಡೆಯಿಸಿ ಕೌರ ವನ ಬಿಂಬಿತ್ತಿ ಬಂದಿರುವನು; ಕುರುಕುಲದವಾನಲನಾದರ್ಜು ನನು ತುರುಗಳನ್ನು ಬಿಡು ಎಂದು ಗರ್ಜಿಸಿದುದು ...	147
ಇತ್ತಲಾದ್ರೋಣಾದಿಗಳು ಅರ್ಜುನನು ದೊರೆಯ ಕಡೆಗೆ ಹತ್ತಿ ದನು ಅವನನ್ನು ಅಡ್ಡಗಟ್ಟಿ ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಅಡ್ಡಗಟ್ಟಿದುದು ...	”
ಅರ್ಜುನನು ನಗುತ್ತಾ ದ್ರೋಣ ಕೃಪರ ಕಾಲುಗಳಿಗೆ ಎರಡೆರಡು ಬಾಣಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದು ಮತ್ತೆ ಕೌರವನ ಸೇನೆಗೆ ನುಗ್ಗಿ ಬಾಣಗಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದುದು ...	”
ಅರ್ಜುನನ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಆದ ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ ಕುರುಬಲವು ಹೆದರಿ ಚದರಿ ಬಿದ್ದುದು ...	”
ಕುರುಸೇನೆಯು ಅರ್ಜುನನ ಅಹೋಪವನ್ನು ನೋಡಿ ಕರ್ಣಾದಿ ಸುಭಟರನ್ನು ನಿದ್ರಿಸಿದುದು ...	148
ಕುರುಬಲವು ಅಕಳನ್ನು ಮರಳಿ ಹೊಡೆ; ಗೋಪರನ್ನು ಬಿಡು; ನಮ್ಮ ರಾಯನು ತುರುಸೆರಗೊಂಡುದು ತಪ್ಪು; ಶತ್ರುಬಾ ಣಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ತೆರದಿರೆಂದು ಕೂಗಿಕೊಂಡುದು ...	”
ಅರ್ಜುನನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ ಬಾಣಗಳು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸಗಳ ವರ್ಣನೆ ...	”
ಅರ್ಜುನನ ಬಾಣಪ್ರಹಾರಗಳಿಂದ ಕೌರವನ ಚತುರಂಗಕ್ಕೆ ಉಂಟಾದ ಅವಸ್ಥೆಗಳ ವರ್ಣನೆ ...	149
ಅರ್ಜುನನ ಬಾಣಗಳ ಮಹಿಮೆಯ ವರ್ಣನೆ ...	”
ಪಾರ್ಥಪಾವಕನು ಕುರುಸೇನಾಕಾನನಮಾಲೆಯನ್ನು ಕಾಲಾ ಗ್ನಿಯು ಜಂಗಮಜಾಲವನ್ನು ಸುಡುವಂತೆ ಸುಟ್ಟುದೆಂಬ ವರ್ಣನೆ ...	150
ಅಂಜನೇಯನು ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಹೊಗಳಿದುದು ...	151
ಬೇವತೆಗಳು ಅರ್ಜುನನ ಬಾಣಪ್ರಯೋಗದ ಚಾತುರ್ಯವನ್ನು ಹೊಗಳಿದುದು ...	”

ಅರ್ಜುನನ ಬಾಣಪ್ರಹಾರದಿಂದ ನೊಂದ ಭಟರ ಅವನೇಗಳ ವರ್ಣನೆ	151
ಅರ್ಜುನನು ಕೌರವನನ್ನು ಅಡ್ಡಗಟ್ಟಿ ಮೊದಲಿಸಿದುದು	152
ಕುರುಸೇನೆಯ ಕೂಗನ್ನು ಕೇಳಿ ಗುರು ಗಾಂಗೆಯಾದಿಗಳು ಕೂಡಿದುದು	”
ಕೌರವನ ಭೃತ್ಯರು ತುರುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಲು ; ಗೋಪಾ ಲರ ಸನ್ನಿಧಿಯಿಂದ ಪಶುಗಳ ಹಿಂಡು ಪಟ್ಟಣದ ಕಡೆಗೆ ಓಡಲು ಉತ್ತರನು ಸಂತೋಷಪಟ್ಟುದು	”
ಪಟ್ಟಣದ ಕಡೆಗೆ ಓಡಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಪಶುಗಳ ವರ್ಣನೆ	”
ಪಶುಗಳ ಹಿಂಡುಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಗೂಳಿಗಳ ವರ್ಣನೆ	153
ಪಶುಗಳು ಹಿಂದಿರಿಗಿ ಹೋಗಲು ; ಸಂತೋಷಗೊಂಡು ಉತ್ತರಾ ಜ್ಞಾನರು ಮತ್ತೆ ಕಾಳಗಕ್ಕೆ ನಿಂದುದು ಮತ್ತು ಅರ್ಜುನನು ವೀರರನ್ನು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಕರೆದುದು	”

೧ನೆಯ ಸಂಧಿ :—

ಒಂಭತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿಯ ನೋಟನೆ	”
ತುರುಗಳು ಮರಳಿದ ಮೇಲೆ ಸೌಖ್ಯ ಸ್ವಂಧವಾದಿಗಳು ದುರ್ಯೋಧನನನ್ನು ಹಿಂದಿಕ್ಕಿ ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಮುತ್ತಿ ಕೊಂಡುದು	154
ರಣವಾದ್ಯಗಳ ವರ್ಣನೆ	”
ದುರ್ಯೋಧನನ ಕಡೆಯವರು ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಮೊದಲಿಸುತ್ತಾ ಬಾಣಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದುದು	155
ದುರ್ಯೋಧನನ ಸೈನಿಕರು ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಮುತ್ತುವಾಗ ಮಾಡಿದ ಕಾಯಗಳ ವರ್ಣನೆ	”
ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಮುತ್ತುವಾಗ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಅಖರಣೆಗಳ ವರ್ಣನೆ	”
ದುರ್ಯೋಧನನ ಕಡೆಯ ಅತಿರಥರು ಅರ್ಜುನನನ್ನು ನಿಂದಿ ಸುತ್ತಾ ಬಾಣಗಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದುದು	156
ಅರ್ಜುನನು ತಕ್ಕ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಬಾಣಪ್ರಯೋ ಗಮಾಡಿದುದು	”

ಅರ್ಜುನನು ಮುರಿದ ರಥಗಳ ಸಂಖ್ಯಾನವು	156
ಅರ್ಜುನನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ ಬಾಣಗಳ ವಿಷಯದ ಕೃಪಾದಿ ಪ್ರತಿ ಯೋಧರಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಫಲಗಳ ವರ್ಣನೆ	157
ಭೀಷ್ಮರೋಷದ ಅಪ್ಪಣೆಗಳಿಂದ ಸೇನೆಯು ಮತ್ತೆ ಅರ್ಜುನನ ಮೇಲೆ ನುಗ್ಗಿದುದು
"ಆಗ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ಕೋಪದಿಂದ ಕರ್ಣನನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದುದು	158
ದ್ರೋಣನು ಕರ್ಣನನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದುದು
ದ್ರೋಣನು ಕರ್ಣನನ್ನು ಹಂಗಿಸಿದುದು
ಕರ್ಣನು ದ್ರೋಣಾದಿಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಪ್ರತಿ ಭಟಿಸಿದುದು	159
ಕರ್ಣನು ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಕರೆಯುತ್ತಾ ಇದಿರಾ ದುದು
ಅರ್ಜುನನು ಕರ್ಣನೊಡನೆ ವಿರವಾದವನ್ನಾಡಿದುದು
ಕರ್ಣಾರ್ಜುನರ ಯುದ್ಧದ ವರ್ಣನೆ	160
ಅರ್ಜುನನು ಕರ್ಣನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸುತ್ತಾ ಬಾಣಗಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದುದು
ಕರ್ಣನು ಅರ್ಜುನನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸುತ್ತಾ ಬಾಣಗಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದುದು
ಕರ್ಣನ ಬಾಣಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಉತ್ತರನು ಹೆದರಿ ಮುಖವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಕೊಂಡುದು
ಅರ್ಜುನನು ಕರ್ಣನ ಬಾಣಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿದುದು	161
ಕರ್ಣನು ಅರ್ಜುನನ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸುತ್ತಾ ಬಾಣ ಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದುದು
ಅರ್ಜುನನು ಕರ್ಣನ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸುತ್ತಾ ಬಾಣ ಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದುದು
ಅರ್ಜುನನ ಬಾಣಗಳಿಂದ ಮರೆಯಾದ ಕರ್ಣನನ್ನು ಕಾಣದೆ ಕುರುಸೇನೆಯು ಭೀಷ್ಮ ದುರ್ಯೋಧನರನ್ನು ಖರಹೇಳಿದುದು ಕೂಗುತ್ತಿದ್ದುದು
ಕರ್ಣನು ಅರ್ಜುನನ ಬಾಣಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಶರಪಂಜರವನ್ನು ಹೊಡೆದು ಉತ್ತರನೇ ಮೊದಲಾದವರು ಹೆದರಿದುದು	162

ಕಾರವನ ಸೈನಿಕರು ವೀರವಾದವನ್ನಾಡಿದುದು 162

ಅರ್ಜುನನು ಕರ್ಣನ ಬಾಣಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಸಾರಥಿ ರಥ ಚಾಪ
ಗಳನ್ನು ಕಡಿಯಲು; ಕರ್ಣನು ಭಂಗಿತನಾಗಿ ಮೌನದಿಂದ
ಹೊರಟು ಹೋದುದು

ದ್ರೋಣನು ಕರ್ಣನ ಒಟವನ್ನು ನೋಡಿ ಹೀಯಾಳಿಸಿ ಅರ್ಜುನ
ನೊಡನೆ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾದುದು

ದ್ರೋಣನು ಅರ್ಜುನನೊಡನೆ ಇದಿರಾಗು ಈಶ್ವರಸಿದ್ಧವಾದ
ಬಾಣಗಳ ರೀತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸೆಂದು ಹೇಳಿದುದು 163

ಅರ್ಜುನನು ದ್ರೋಣನಿಗೆ ಉಪಚಾರೋಕ್ತಿಯಿಂದ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು
ತೋರಿಸಿ ಬಾಣಗಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದುದು

ದ್ರೋಣನು ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಯುದ್ಧದಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿನಯವು ಯೋಗ್ಯ
ವೆ ? ಎಂದು ಅಕ್ಷೇಪಿಸುತ್ತಾ ಬಾಣಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದುದು

ಅರ್ಜುನನು ದ್ರೋಣನನ್ನು ಕುರಿತು ನೀವು ಕಲಿಸಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ
ನಾನು ಕಲಿತಿರುವುದನ್ನು ನಿಮಗೊಪ್ಪಿಸುವೆನು ನೋಡುವು
ದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಬಾಣಗಳನ್ನು ಸುರಿದುದು 164

ದ್ರೋಣನು ವಿಷಯಲಂಕಟತನದಿಂದ ಪಡೆದ ಪುತ್ರನತ್ಯತ್ನ
ಮನು ನಿಜವಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಪಾತ್ರನಾದ ಮಗನು ನೀನೆಂದು
ಹೇಳುತ್ತಾ ಅರ್ಜುನನನ್ನೂ ಅವನ ಕೈಚಳಕವನ್ನೂ ಹೊಗ
ಳಿದುದು

ದ್ರೋಣನು ಅರ್ಜುನನ ಮೇಲೆ ಬಾಣಗಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದುದು

ಅರ್ಜುನನು ದ್ರೋಣನನ್ನು ಹೊಗಳುತ್ತಾ ಅವನ ಬಾಣಗಳನ್ನು
ಕತ್ತರಿಸಿದುದು

ಅರ್ಜುನನ ಬಾಣಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ನೋಡಿ ದೇವತೆಗಳು ಅವ
ನನ್ನು ಹೊಗಳಿದುದು 165

ಅರ್ಜುನನ ಬಾಣಪ್ರಹಾರದಿಂದ ದ್ರೋಣನ ಸಾರಥಿಯು ಸಾಯಲು
ದ್ರೋಣನು ಹಿಂದೆಗೆದುದನ್ನು ನೋಡಿ ಕರ್ಣನು ಹಾಸ್ಯ
ಮಾಡಿದುದು

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ಕರ್ಣನನ್ನು ಸಾರಥಿಯು ಮಡಿದುಬರಿದ
ದ್ರೋಣನು ಹಿಂದೆಗೆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಹಾಸ್ಯಮಾಡುವುದುಚಿತವಲ್ಲ

ಆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನಾನು ನಿಂತಿರುವೆನು ನೋಡೆಂದು ಹೇಳಿ ಅರ್ಜಿನ ನನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದುದು 165
ಆಶ್ವತ್ಥಾಮನು ಅರ್ಜುನನನ್ನು ನಿನ್ನ ಚಾವಣಿರ ವಿಧ್ಯಗಳ ಅಂತ್ಯವೆಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಮಾಡಿ ಕಸ್ತ್ರವಿದ್ಯಾಭಿವಗೋಷ್ಠಿ ಯನ್ನು ತೆಳೆದಿದ್ದರೆ ಅರಿ ಯೆಂದು ಬಾಣಗಳಿಂದ ಹೊಡೆದುದು ”
ಅರ್ಜುನನು ಆಶ್ವತ್ಥಾಮನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಾ ಹೊಡೆದುದು 166
ಆಶ್ವತ್ಥಾಮನು ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಹೊಗಳುತ್ತಾ ದೇವತೆಗಳು ಸ್ತು ತಿಸುವಂತೆ ಬಾಣಗಳನ್ನು ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿದುದು ”
ಅರ್ಜುನನು ಉತ್ತರನಿಗೆ ಆಶ್ವತ್ಥಾಮನ ಸಾಹಸವನ್ನು ತೋರಿ ಅವನ ಬಾಣಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿದುದು ”
ಅರ್ಜುನಾಶ್ವತ್ಥಾಮರ ಯುದ್ಧದ ವರ್ಣನೆ 167
ಬಾಣಗಳು ಮೃಗಿದುಹರಿದ ಆಶ್ವತ್ಥಾಮನು ಕೈಗೊಂದಿ ನಿಲ್ಲಲು; ಕೃಪಾಚಾರ್ಯನು ಅರ್ಜುನನನ್ನು ತರುಬಿದುದು ”
ಕೃಪಾಚಾರ್ಯನ ಯುದ್ಧದ ವರ್ಣನೆ ”
ಕೃಪಾಚಾರ್ಯನ ಸಾರಥಿ ತುರಗಗಳನ್ನೂ ಬಿಲ್ಲನ್ನೂ ಅರ್ಜುನನು ಕಡಿಯಲು; ಕೃಪನು ಹಿಂದಿರಿದುದು ”
ಕುರುಸೇನೆಯು ತಮಗೆ ಅಪಜಯವುಂಟಾದುದೆಂದು ಹೇಳಿದುದು 168
ಭೀಷ್ಮನು ಕುರುಸೇನೆಯು ಅನಾಯಕ ವಾದುದೆಂದು ಪಾರ್ಥನು ರವಣೆಯನ್ನು ತಡೆದುದು ”
ಭೀಷ್ಮನು ಅರ್ಜುನನನ್ನು ತಡೆದೊಡನೆಯೇ ಓಡಿಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಸುಭಟರು ದೈರ್ಯವನ್ನು ತಾಳಿ ಹುರಿಗೊಡಿ ಅರ್ಭಟಿಸಲು; ಚತುರ್ಬಲವು ಭೇರಿಯ ನಾದದೊಡನೆ ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಮು ತ್ತಿದುದು ”
ಭೀಷ್ಮನು ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಬಂದುದು ”
ಭೀಷ್ಮನು ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಕರ್ಣ ದೋಷ ಕೃಪಾಶ್ವತ್ಥಾಮರ ನ್ನು ಗೆಲಿದುದಕ್ಕೆ ಹೊಗಳುತ್ತಾ ನಿಮ್ಮ ವಧಿಯು ಕಳೆದುದೇ? ನಿಮ್ಮ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವಿರಾ ? ಎಂದು ಕಾಕಲಾ ನುಯೋಗದೊಡನೆ ಬಾಣಪ್ರಯೋಗಮಾಡಿದುದು 169

ಅರ್ಜುನನು ನಿನ್ನ ಕರುಣಾವಲೋಕನದಿಂದಲೆ ನಮ್ಮ ಸಿರಿಯುಂ ಟಾಗುವುದು ಬೇರಿಲ್ಲ ವೇಬುದೇ ಮೊದಲಾದ ವಿನಯೋಕ್ತಿಗಳ ನ್ನಾಡುತ್ತಾ ಬಾಣಗಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದುದು	... 169
ಭೀಷ್ಮನು ಪಾರ್ಥನ ಬಾಣಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಸಾರಥಿಯನ್ನೂ ಹನುಮನನ್ನೂ ಗಾಯಗಾಣಿಸಿ ಕವಚವನ್ನು ತರಿದು ಎದಗೆ ಬಾಣಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದು ಆರ್ಭಟಿಸಿದುದು.... ”
ಭೀಷ್ಮನ ಏಟಗೆ ಮೈಮರೆದ ಉತ್ತರನನ್ನು ಅರ್ಜುನನು ಬೀಸಿ ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿದುದು ”
ಅರ್ಜುನನು ಉತ್ತರನಿಗೆ ಕವಚವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಇನ್ನು ಹೆದರ ದಿರು ಈಗ ಉಂಟಾದ ವ್ಯಥೆಯು ನಿನಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಎನಗೂ ಧೈರ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಹನುಮನಿಗೂ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಕೋಪಿಸಿ ಕೊಂಡರೆ ಭೀಷ್ಮನು ರುದ್ರಸಮಾನನೆಂದು ಹೇಳಿದುದು 170
ಅರ್ಜುನನು ಭೀಷ್ಮನ ಸಾರಥಿಯನ್ನು ನೋಯಿಸಿ ಧೈರ್ಯದಂಡ ವನ್ನು ಮುರಿದು ರಥವನ್ನು ಕಿಠಿಲಗೊಳಿಸಲು, ಭೀಷ್ಮನು ಕೋಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬಾಣಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದುದು ”
ಭೀಷ್ಮ ಪಾರ್ಥರ ಮಂತ್ರಾಸ್ತ್ರಪ್ರಯೋಗಗಳ ವರ್ಣನೆ 171
ಇಂದ್ರನು ಭೀಷ್ಮ ಪಾರ್ಥರ ಸಾಹಸಗಳನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಿದುದು ”
ದೇವತೆಗಳು ಭೀಷ್ಮ ಪಾರ್ಥರನ್ನು ಹೊಗಳಿದುದು 172
ಉತ್ತರನು ಭೀಷ್ಮನುರವಣಿಯನ್ನು ಹಿಂದೆ ಬಂದ ಕರ್ಣ ಗುರುನಂ ದನ ಗುರು ಕೃಪರಿಂದಧಿಕವೆಂದು ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಹೇಳಿದುದು ”
ಅರ್ಜುನನು ಉತ್ತರನೊಡನೆ ಭೀಷ್ಮನ ಸಾಹಸವನ್ನು ಹೇಳಿದುದು ”
ಮತ್ತೆ ಭೀಷ್ಮ ಪಾರ್ಥರ ಬಾಣಪ್ರಯೋಗಗಳ ವರ್ಣನೆ ”
ಅರ್ಜುನನ ಏಕೆನಿಂದ ಭೀಷ್ಮನು ಮೂರ್ಛಿತನಾಗಿ ಬೀಳಲು; ದು ರ್ರೋಧನನು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೊರಟುದು 173
ದುರ್ರೋಧನನ ಸಾರಥಿಯು ರಥವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲು; ಅತಿರಥರೂ ಕೆದರಿದ ಬಲವೂ ಬಂದು ಸೇರಲು; ವಾದ್ಯ ರಭಸದೊಡನೆ ಕೌ ರವನ ಬಿರುದನ್ನು ಹೊಗಳಿದುದು ”
ಅರ್ಜುನನು ಕೌರವನ ಸೈನಿಕರನ್ನು ಚದರಿ ಹೋಗುವಂತೆ ಹೊಡೆ ದುದು 174

ಕೌರವನು ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಮೂದಲಿಸುತ್ತ ಬಾಣಪ್ರಯೋಗ ವನ್ನು ಮಾಡಿದುದು 174
ಅರ್ಜುನನು ಅವಧಿಯು ಕಳೆಯಿತು ಇನ್ನು ನಿನ್ನನ್ನು ಹೊಡೆದು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಿತ್ತು ಕೊಳುವೆವೆನುತ್ತ ಬಾಣಗಳನ್ನು ಹೊಡೆ ದುದು ”
ಕೌರವಾರ್ಜುನರ ವೀರವಾದಪೂರ್ವಕವಾದ ಯುದ್ಧದ ವರ್ಣನೆ....	175
ದುರ್ರೋಧನನು ಜವಗುಂದಿ ಸಾರಥಿಗೆ ಸೂಚಿಸಿ ರಥವನ್ನು ಹಿಂದಿ ರಿಗಿಸಲು ಅರ್ಜುನನು ಪಾರ್ಥಿವರಿಗೆ ಪಲಾಯನವು ಯೋಗ್ಯ ವಲ್ಲ ನಿನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ ನಿಲ್ಲು ಎಂದು ಕೌರವನನ್ನು ನಿಂದಿಸಿದುದು 176
ಅರ್ಜುನನು ದುರ್ಯೋಧನನನ್ನು ಮಂಚಿ ನೋಡೆಂದು ಮತ್ತೆ ಅಣಿಯಿಟ್ಟು ಹೇಳಿದುದು ”
ದುರ್ರೋಧನನು ನಾಚಿಕೊಂಡು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಮತ್ತೆ ಕಾಳಗಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲಲು ಸೇನೆ ಯಲ್ಲವೂ ಸಾವನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಕೊಂಡು ಒಟ್ಟು ಗೂಡಿದುದು ”
ಕರ್ಣನು ದೊರೆಗೆ ನೋವನ್ನು ಮಾಡಿದುದರಿಂದ ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವೆನೆಂದು ಒಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಗಿದುದು, ಮತ್ತೊಂ ದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ವಿಜೃಂಭಿಸಿದುದು ವೃಷಸೇನಾದಿ ಗಳೊಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ವಿಜೃಂಭಿಸಿದುದು ”
ಒಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ದ್ರೋಣನೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಹ್ಯಕಾದಿ ಗಳೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಇತರಸೈನ್ಯವೂ ಹೀಗೆ ಯೆಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಯಲ್ಲಿಯೂ ಸೈನಿಕರು ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಮುತ್ತಿಕೊಂಡುದು....	177
ಸೇನೆಯ ಮುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಉತ್ತರನು ನಾವು ಉಳಿಯುವ ರೀತಿ ಯಾವುದೆಂದು ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಕೇಳಿದುದು ”
ಅರ್ಜುನನು ವೈರಿಬಲವನ್ನು ಬಂದುಬಾಣದಿಂದ ಗೆಲ್ಲುತ್ತೇನೆ ಹೆದರಬೇಡವೆಂದು ಉತ್ತರನಿಗೆ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿದುದು ”
ಅರ್ಜುನನು ವೈರಿಸೈನ್ಯವನ್ನು ಇತರ ಬಾಣಪ್ರಯೋಗಗಳಿಂದ ಜಯಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಗುವುದಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಸಮ್ಮಾಹನಾಸ್ತ್ರ ವನ್ನುಪಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದುದು 178

- ಶತ್ರುಸೈನ್ಯವು ಮುಂದೆ ನುಗ್ಗಿ ಬರಲು ಅರ್ಜುನನು ಸಮ್ಮೋಹ
ನಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಹೂಡಿದುದು 178
- ಸಮ್ಮೋಹನಾಸ್ತ್ರದ ಮುಮೆಯಿಂದ ಸೈನ್ಯವೆಲ್ಲವೂ ಮೈಮ
ರೆದುದು "
- ಸಮ್ಮೋಹನಾಸ್ತ್ರದಿಂದ ಮೈಮರೆದ ಚತುರಂಗದ ಅವಸ್ಥಾನು
... ವರ್ಣನವು ... 179
- ವಿಶ್ವ ತೈಜಸ ಪ್ರಾಜ್ಞ ನಾಮಗಳಿಂದ ಜಾಗ್ರತ್ಸ್ವಪ್ನ ಸುಷುಪ್ತಿ
ಗಳೆಂಬ ಅವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವನು ಸಂಬಂಧಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ
ತುರಿಯನು ಹೇಗೆ ಅವಸ್ಥಾತ್ರಯ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು
ಸ್ವಪ್ರಕಾಶ ಚಿದ್ರೂಪದಿಂದ ಬೆಳಗುವನೋ ಹಾಗೆ ಎಲ್ಲ
ಸೈನ್ಯವೂ ತೂಕಾಡಿಸಿ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಭೀಷ್ಮನು ಸಮ್ಮೋಹ
ನಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಬಳಗಾಗದೆ ರಥದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಲನಾಗಿ ಪ್ರಕಾ
ಶಿಸುತ್ತಿದ್ದುದು ... 180
- ಅರ್ಜುನನು ಒಬ್ಬನೇ ಎಲ್ಲಬಲವನ್ನೂ ಗೆದ್ದದನ್ನು ನೋಡಿ
ದೇವತೆಗಳು ಹೊವುಗಳನ್ನು ಚೆಲ್ಲಲು ; ಅರ್ಜುನನು ನಿಜವು
ಹಿಮರಿದ್ವಸ್ಥೆಗೆ ರಥವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುದು ... "
- ಅರ್ಜುನನು ದ್ರೋಣ ಭೀಷ್ಮರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ಕರ್ಣನ ಮಕುಟಪಟ್ಟ
ಯನ್ನು ಸೆಳೆದು ದುರ್ಯೋಧನನ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಗಳನ್ನು
ತೆಗೆವುದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರನನ್ನು ನಿಯೋಗಿಸಿದುದು ... 181
- ಅರ್ಜುನನ ರತ್ನಾ ದಿಸಂಗ್ರಹದ ವರ್ಣನೆ ... "
- ಅರ್ಜುನನ ನಿಯೋಗದಂತೆ ಉತ್ತರನು ರತ್ನಾಂಬರ ಭೂಷಣಂ
ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ರಥಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದುದು. ಮತ್ತು
ಭೀಷ್ಮನು ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಅಡ್ಡ ಹಾಕಿದುದು ... 182
- ಅರ್ಜುನನು ಭೀಷ್ಮನ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಮಕುಟವನ್ನು
ಕೆಡಹಿ ಹಿಂದಿರಿಗಿ ಉತ್ತರನೊಡನೆ ಬರುತ್ತಾ ಬನ್ನಿಯ
ಮರದಲ್ಲಿ ಆಯುಧಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಮೊದಲಿನ ರಥವನ್ನೇ ಜೋಡಿಸಿ
ವಿರಾಟನ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಂದುದು ... ,
- ದೇವತೆಗಳು ನಾರಾಯಣನ ವೈದ್ಯದಾನನಾದ ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಹೊಗ
ಳಿದುದು ... "

ಗಂನೆಯ ಸಂಧಿ—

ಹತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿಯ ಸೂಚನೆ 183
ದುರ್ಯೋಧನನ ಕಡೆಯವರು ಅಪಮಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಮೇಲು ಮುಸುಕಿನಿಂದ ಕೂಡಿ ದುಗುಡದಿಂದ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆ ಗಳಿಗೆ ಹೋದುದು ”
ಹಿಂದಣ ಸಂಧಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಅರ್ಜುನನು ಬನ್ನಿಯ ಮರದಲ್ಲಿ ಕೈದುಗಳನ್ನಿರಿಸಿ ಮುನ್ನಿನ ಹುಲುರಥವನ್ನು ಜೋ ಡಿಸಿ ತಾನು ಸಾರಥಿಯಾಗಲು ಅಂಜನೇಯನು ಬೀಳ್ಕೊಳ್ಳಲು ಪಟ್ಟಣದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಉತ್ತರನೊಡನೆ ಮಾತಾಡಿ ದುದು 184
ಅರ್ಜುನನು ಉತ್ತರನಿಗೆ ನೀನೆ ಗೆದ್ದೆ ನೆಂದು ಪರಾಕ್ರಮವನ್ನು ಹರಡು; ರಾಜನು ನಿನ್ನನ್ನು ಮನ್ನಿಸಲಿ ಪಾರರು ನಿನ್ನ ವಿಜ ಯಕ್ಕೆ ಸಂತೋಷಿಸಲಿ ಯೆಂದು ಹೇಳಿದುದು ”
ಉತ್ತರನು ಅರ್ಜುನನ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ದೂತರನ್ನು ವಿರಾಟನ ಸಮೀ ಪಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿದುದು ”
ಇತ್ತಲಾವಿರಾಟನು ಕಂಕನೊಡನೆ ಅರಮನೆಗೆ ಬಂದು ಉತ್ತರ ನನ್ನು ಕಾಣದೆ ರಾಣಿಯರನ್ನು ಕೇಳಲು; ಅವರು, ಉತ್ತರನು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೋದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದುದು ”
ವಿರಾಟನು ಉತ್ತರನ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ವೃಥೆಪಟ್ಟು ಅವನಿಗೆ ಪ್ರತಿಬಲವಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿ ಮನೋವೃಥೆಯಿಂದಿ ರಲು; ದೂತಾದಿಗಳು ಬಂದು ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸು ಉತ್ತರ ನನ್ನು ಇದಿರುಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡು ಎಂದು ವಿರಾಟನಿಗೆ ಹೇಳಿದುದು 185
ಉತ್ತರನ ಮತ್ತು ಅವನ ಜಯದ ವರ್ಣನೆ ”
ವಿರಾಟನ ಹರ್ಷಾನುಭಾವಗಳ ವರ್ಣನೆ ”
ವಿರಾಟನು ದೂತಾಳಿಗೆ ಪೂರ್ಣಪಾತ್ರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟುದು 186
ರಾಜಪುತ್ರಿಯರು ಅಲಂಕರಿಸಿಕೊಂಡು ಮೃದಂಗಾದಿ ವಾದ್ಯಗಳೊ ಡನೆ ಉತ್ತರನನ್ನು ಇದಿರುಗೊಳ್ಳಲು ಹೊರಟುದು ”

ವಿರಾಟನು ಹರುಷವನ್ನು ತಾಳಿ ಕಂಕನನ್ನು ದ್ಯೂತಕೇಳಿಗೆ
ಕರೆದು; ಅವನು ಜಾಜಿನಲ್ಲಿರುವ ದೋಷವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ
... ದುಡು 186

ವಿರಾಟನು ಪಣವಿಲ್ಲದೆ ಹರುಷದಿಂದ ಆಡಬೇಕೆಂದು ನನಗೆ ಮನ
ವಾದುದರಿಂದ ದೋಷವಿಲ್ಲ; ಹೂಡೆನಲು ಕಂಕನು ನಗುತ್ತ
ಹಾಸಂಗಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದುದು ,

ವಿರಾಟನು ಆಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಧರ್ಮರಾಯನೊಡನೆ ಉತ್ತರನ ಪರಾ
ಕ್ರಮವನ್ನು ಹೊಗಳಿದುದು 187

ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು ಸಾರಥಿಯಿಂದ ಜಯವಾದುದೆಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ
ಮಾತಾಡಿದುದು ,

ಯುಧಿಷ್ಠಿರನ ಮಾತಿಗೆ ವಿರಾಟನು ಕೋಪಿಸಿಕೊಂಡುದು ,

ವಿರಾಟನು ಯುಧಿಷ್ಠಿರನೊಡನೆ ಸಾರಥಿಯು ಗೆಲಿದನೆಂದು ಹೇಳಿ
ದುದನ್ನು ಈಗ ಸಹಿಸಿರುವೆನು ಇನ್ನು ಮುಂದಾರೊಡನೆಯೂ
ಹೇಳಬೇಡವೆಂದು ನಿಂದಿಸಿದುದು 188

ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು ವಿರಾಟನನ್ನು ಕುರಿತು ಕೋಪಿಸಬೇಡ, ನಿಜವ
ನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸಾರಥಿಯು ಗೆದ್ದವನು ನಿನ್ನ ಮಗನು ಸಾರಥಿ
ಯಾದವನು ನಾನು ಸುಳ್ಳಾದುವೆನಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದುದು ,

ವಿರಾಟನು ಕೋಪಿಸಿಕೊಂಡು ಧರ್ಮರಾಯನ ಹಣೆಯೊಡೆಯು
ವಂತೆ ಸಾರಿಯಿಂದ ಹೊಡೆಯಲು; ರಕ್ತಧಾರೆಯು ಸುರಿದುದು ,

ಧರ್ಮರಾಯನು ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು ರಕ್ತವನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ
ಹಿಡಿದು ಓರನೊಟದಿಂದ ದ್ರೌಪದಿಯನ್ನು ನೋಡಲು;
ಅವಳು ಬಂದು ಸೀರೆಯ ಸರಗಿನಿಂದ ರಕ್ತವನ್ನು ತೊಡೆ
ದುದು 189

ದ್ರೌಪದಿಯು ಬಂಧು ಕಂಕನ ಘಾತ ಕವೋಲಗಳನ್ನು ತೊಳೆ
ದುದನ್ನು ಕಂಡು ವಿರಾಟನು ದ್ರೌಪದಿಯನ್ನು ರಕ್ತವನ್ನು
ಹಿಡಿಯಲು ಕಾರಣವನ್ನು ಕೇಳಿದುದು ,

ಕಂಕನ ರಕ್ತವು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದರೆ ಆಪ್ರದೇಶವನ್ನೇ ಹಾಳು
ಮಾಡುವೆನೆಂದು ಬೃಹನ್ನಳಯ ಬಿರುದು ಇರುವುದು

ಕಾರುಣಿಕನಾದ ಈ ಮುನಿಯು ರಕ್ತವನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಈ ನಿನ್ನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿದನೆಂದು ದ್ರೌಪದಿಯು ವಿರಾಟನೊಡನೆ ಹೇಳಿದುದು	...	189
ವಿರಾಟನು ಸ್ಮರಂಧ್ರಿಯಾದ ? ಬೃಹನ್ನಳಿ ಯಾರು ? ಕಂಕ ಮುನಿಗಳಾರು ? ಇವರಿಗೇನುಸಂಬಂಧವಿರುವುದೋ ಎಂದು ಚಿಂತಿಸಿ ಸುಮ್ಮನಿರಲು ; ಇತ್ತ ಉತ್ತರನನ್ನು ನೋಡುವವರ ಗುಂಪು ಬಲವಾಗಿ ಸೇರಿದುದು	...	190
ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದಿರುಗೊಳ್ಳಲು ಸುಪತಿಯರು ಸೇಸೆಯನ್ನು ಚೆಲ್ಲಲು ; ಉತ್ತರನ ವದನವು ಕಳೆಗುಂದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಪಂಡಿತರು ಜಯವು ಯಾವರೀತಿಯಾದುದೋ ಎಂದು ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಗುಜುಗುಜಿಸಿದುದು	...	191
ಮಂದಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಉತ್ತರನು ಕರ್ಣ ದ್ರೋಣಾದಿಗಳನ್ನು ಗೃಹದೊಳಗೆ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಬೃಹನ್ನಳಿಯಿಂದ ಜಯವು ಟಾಗಿರಬಹುದೆಂದೂ ಹೇಳಿಕೊಂಡುದು	...	191
ಉತ್ತರನು ಹೆಚ್ಚಿದ ದುಗುಡದಿಂದ ಕೂಡಿ ರಾಜಾಲಯಕ್ಕೆ ಬರಲು ; ವಿರಾಟನು ಇದಿರುವುದಾಲಿಂಗಿಸಿದುದು	...	191
ವಿರಾಟನು ಬಂದ ಉತ್ತರನನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಿದುದು	...	191
ಉತ್ತರನು ವೀರೋಪಚಾರವು ತನಗೆ ಸಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಿರಾಕರಿಸಲು ; ವಿರಾಟನು ದುಗುಡವು ಭೀಷ್ಮ ದ್ರೋಣಾ ದಿಗಳನ್ನು ಗೆಲಿದು ಬಂದ ನಿನಗೆ ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಮತ್ತೆ ಉಪಚರಿಸಿದುದು	...	191
ಉತ್ತರನು ಸಾರಥಿಯಾದ ತನಗಿಷ್ಟ ಉಪಚಾರವೇಕೆನಲು ; ನೀನೇ ಗೆಲಿದವನು ಸಾರಥಿಯಾದವನು ಬೃಹನ್ನಳಿ ಹೀಗಿರಲು ನೀನು ವೃತ್ತಾಂತವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದು ವಿರಾ ಟನು ಹೇಳಿದುದು	...	191
ಉತ್ತರನು ಅತ್ಯನಂದೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಗೆಲಿದವನನ್ನು ಉದಯದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮಿದಿರಿನಲ್ಲಿಯೇ ತೋರುವನೆಂದು ಹೇಳಿ ಬೇಳೊಡ್ಡಿದುದು	...	192

- ಅರ್ಜುನನು ಉತ್ತರೆಯ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ತಾನು ತಂದ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಾದಿಗಳನ್ನು ಅವಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಧರ್ಮರಾಯನ ಮನೆಗೆ ಬಂದುದು... ... 192
- ಭೀಮ ನಕುಲ ಸಹದೇವರೂ ದ್ರೌಪದಿಯೂ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನ ಮನೆಗೆ ಬರಲು ಎಲ್ಲರೂ ಯಥೋಚಿತವಾಗಿ ವಂದನಾಲಿಂಗ ನಾದಿಗಳನ್ನು ನಡೆಯಿಸಿದುದು
- ಅರ್ಜುನನು ಕೌರವಬಲವನ್ನು ಗೆದ್ದ ರೀತಿಯನ್ನೂ ಇತರರು ತ್ರಿಗರ್ತರನ್ನು ಗೆಲಿದ ರೀತಿಯನ್ನೂ ಹೇಳಿದುದು
- ಅರ್ಜುನನು ಧರ್ಮರಾಯನ ಹಣೆಯ ಗಾಯವನ್ನು ಕಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ಕೇಳಿದುದು ... 193
- ಧರ್ಮರಾಯನು ಹಣೆಯ ಗಾಯದ ಕಾರಣವನ್ನು ಹೇಳಿದಿರಲು; ಅರ್ಜುನನು ದ್ರೌಪದಿಯಿಂದ ಅದನ್ನು ತಿಳಿದು ಕೋಪ ಗೊಂಡು ಮೌನವಹಿಸಿದುದು
- ಭೀಮನು ಕೋಪಗೊಂಡು ವಿರಾಟನನ್ನೂ ಅವನ ಕುಲವನ್ನೂ ಸಂಹರಿಸುವೆನೆಂದು ಉದ್ಘೋಷಿಸಿದುದು
- ಧರ್ಮರಾಯನು ರಕ್ತಕವು ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದಿಲ್ಲವೆಂದು ಆಣೆಯಿಟ್ಟು ಹೇಳಿ ಭೀಮನನ್ನು ತಡೆದುದು
- ವಿರಾಟನು ಸ್ವಾಮಿ ಯೆಂಬಹಂಕಾರದಿಂದ ಕೂಡಿರುವನು; ದ್ರೌಪದಿಗೆ ಕೀಚಕನ ಬಾಧೆಯೂ ಇವನ ಕೊಟದಿಂದ ದುಡು; ಆದುದರಿಂದ ಇವನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವೆನು ಸೆರಗನ್ನು ಬಿಡೆಂದು ಭೀಮನು ಹೇಳಿದುದು ... 194
- ಧರ್ಮರಾಯನು ನಾವು ವಿರಾಟನನ್ನು ಒಲೈಸಿ ಅವನನ್ನೇ ಕೊಂದರೆ ಲೋಕಾಪವಾದವು ತಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ; ನಮ್ಮ ದುಷ್ಕೃತದಿಂದ ನಮಗೆ ನೋವುಂಟಾದುದು; ಇದಕ್ಕೆ ಇತರರನ್ನು ಅವಗಡಿಸಿದರೆ ನಮಗೆ ಹಾನಿಯು ತಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ ಆದುದರಿಂದ ನೀನು ಸೈರಿಸು ಎಂದು ಭೀಮನಿಗೆ ಹೇಳಿದುದು
- ಭೀಮನು ಹದಿನೂರು ವರ್ಷಗಳು ತೋಳಲಿದುದು ಸಾಲದೆ; ಈಗಲೂ ಸುಮ್ಮನೆ ನಿಂತರೆ ರಾಜತೇಜಸ್ಸನ್ನು ಪ್ರಕಾಶ

ಗೋಳಿಸುವುದು ಯಾವಾಗ ? ನಮ್ಮನ್ನು ಹರಿಯಬಿಡಿ ಯೆಂದು ಧರ್ಮರಾಯನಿಗೆ ಹೇಳಿದುದು 194
ಧರ್ಮರಾಯನು ಭೀಮನನ್ನು ಸಾಳಿ ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾವೆ ಲ್ಲರೂ ವಿರಾಟನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜಪೀಠದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ವಿರಾಟನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೋಪಿಸಿ ಕೊಂಡರೆ ಅವನನ್ನು ಕೊಲ್ಲು ವೆಂ ; ಹರ್ಷದಿಂದ ಕಂಡರೆ ಮನ್ನಿಸುವೆಂ ; ಎಂದು ಹೇಳಿ ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿದುದು 195

೨ನೆಯ ಸಂಧಿ:—

ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಸಂಧಿಯ ಸೂಚನೆ ”
ಪಾಂಡವರು ಹರುಷದಿಂದ ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಕಳೆಯಲು ; ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿ ನಲ್ಲಿ ಅರುಣೋದಯವಾದ ದು 196
ಅರಣ್ಯೋದಯವರ್ಣನೆ ”
ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳೊಡನೆ ಸೂರ್ಯೋದಯದ ವರ್ಣನೆ ”
ಪಾಂಡವರು ಎದ್ದು ಮಂಗಳಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡಿದುದು ”
ಪಾಂಡವರು ಅಲಂಕೃತರಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಭೇದ್ಯಾದಿನವನ್ನು ಮಾಡಿದುದು 197
ವೇಷಾಂತರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಜ್ಞಾತೃರಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಬೆಳಗುತ್ತಿದ್ದ ಧರ್ಮರಾಯನ ಉಪಮಾನದ ಕಥನವು ”
ಧರ್ಮರಾಯನು ಭೀಮಾದಿಗಳೊಡನೆ ವಿರಾಟನ ಅರಮನೆಗೆ ಬಂದು ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿರಲು ; ಭೀಮಾದಿಗಳು ಅವನ ಪಾದಗಳ ನೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದು ”
ಕಂಚುಕಿಗಳು ಪಾಂಡವರ ತೇಜಸ್ಸನ್ನು ನೋಡಿ ಹೆದರಿ ಅವ ರನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಲಾದ ಬಂದು ವಿರಾಟನಿಗೆ ವಿಜ್ಞಾಪಿಸಿ ದುದು ”
ವಿರಾಟನು ಕಂಚುಕಿಗಳ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಚಿಂತಿಸಿದುದು 198
ವಿರಾಟನು ಉತ್ತರ ಪುರೋಹಿತ ಪ್ರಧಾನರೊಡನೆ ಓಲಗಸಾತೆಗೆ ಬಂದು ದೂರದಲ್ಲಿಯೇ ಪಾಂಡವರ ರತ್ನಾಭರಣಪ್ರಭೆಯನ್ನು ಕಂಡುದು ”

ವಿಷಯ	ಪುಟ
ವಿರಾಟನು ಸೋದರಚತುಷ್ಟಯದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮರೆಯುವ ಯುದ್ಧಿ ರನನ್ನೂ ವಾಮಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ದೌಪದಿಯನ್ನೂ ನೋಡಿದುದು 198	198
ವಿರಾಟನು ಪಾಂಡವರನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿಕೊಂಡು ಬೆರಗುವಡೆದುದು ,	,
ಪಾಂಡವರನ್ನು ನೋಡಿ ಕೆಲವರು ಕಂಕಾದಿಗಳನ್ನು ಹೋಲುವ ರೆಂದೂ ಕೆಲವರು ಸುರಲೋಕಪಾಲಕರೆಂದೂ ಕೆಲವರು ತಿಳಿ ಯಲಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರಲು ; ಆ ಕೂಟ ವನ್ನು ನೋಡಿಸಿ ವಿರಾಟನಿಗೆ ಉತ್ತರವು ಹೇಳಿದುದು 199	199
ಉತ್ತರವು ವಿರಾಟನಿಗೆ ಪಾಂಡವರನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ತೋರಿ ದುದು ,	,
ಉತ್ತರವು ದೌಪದಿಯನ್ನೂ ವಿರಾಟನಿಗೆ ತೋರಿಸಿ ಧರ್ಮರಾ ಯನಿಗೆ ವಂದಿಸುವಂ ನಡೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದುದು ... 200	200
ವಿರಾಟರಾಯನು ಇವರು ಪಾಂಡವರೇ ? ಇವರು ಎಲ್ಲೆಂದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಬೆರಗಾದುದು ,	,
ಪಾಂಡವರು ಒಂದು ವರುಷವಜ್ಞಾತವಾಸವನ್ನು ಕಳೆಯುವುದ ಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಬೇರೆ ಹೆಸರುಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿದ್ದರು ಇವರ ನಡೆವಳಿಯೇ ಬೇರೆತೆರನಾದುದು ; ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವು ಫಲಿಸಿತು ನಾವು ಧನ್ಯರಾದೆವೆಂದು ವಿರಾಟನು ಸಂತೋಷ ಗೊಂಡುದು ,	,
ವಿರಾಟನು ಧರ್ಮರಾಯನಿಗೆ ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನೊಪ್ಪಿಸಿ ನಮಸ್ಕರಿ ಸಿದುದು 201	201
ವಿರಾಟನು ಮಂತ್ರಿ ಪುತ್ರಾದಿಗಳೊಡನೆ ಧರ್ಮರಾಯನನ್ನು ಅಪರಾಧಕ್ಷಮೆಯನ್ನು ಬೇಡಿದುದು ,	,
ವಿರಾಟಪತ್ನಿಯು ತನ್ನ ಮಗಳೊಡನೆ ದೌಪದಿಗೆ ಕಾಣಿಕೆ ಗೊಟ್ಟು ನಮಸ್ಕರಿಸಿದುದು. ಮತ್ತು ನಮಸ್ತ ಪ್ರಜೆಗಳೊ ಬಂದು ಧರ್ಮರಾಯನನ್ನು ನಮಸ್ಕರಪುರಸ್ಕರವಾಗಿ ನೋಡಿ ದುದು ,	,

- ಧರ್ಮರಾಯನು ಮಂದಹಾಸದಿಂದ ಭಾವಸೂಚನೆಯನ್ನು
ಮಾಡುತ್ತಾ ಭೀಮಾರ್ಜುನರನ್ನು ನೋಡಲು ; ಅವರು ತರೆ
ಯನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡು ವಂದಿಸಿದುದು ”
ಧರ್ಮರಾಯನು ಕಾಣಿಕೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ
ಕರುಣಾರಸಪೂರ್ಣವಾದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮನ್ನಿಸಿದುದು ... 202
ಧರ್ಮರಾಯನು ವಿರಾಟನನ್ನು ಕರೆದು ತನ್ನ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ
ಕುಳಿಸಲು ; ಅವನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಗದ್ದುಗೆಗೆ
ಸರಿದು ಧರ್ಮರಾಯನನ್ನು ಹೊಗಳಿದುದು ”
ವಿರಾಟನು ಧರ್ಮರಾಯನಿಗೆ ರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕವನ್ನು
ಮಾಡುವೆನು ; ಎಂದು ಹೇಳಿದುದು ... ”
ಧರ್ಮರಾಯನು ವಿರಾಟನಿಗೆ ನಗುತ್ತಾ ಉತ್ತರವನ್ನು
ಹೇಳಿದುದು ”
ಧರ್ಮರಾಯನು ವಿರಾಟನಿಗೆ ಭೀಮಾರ್ಜುನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು
ತಿಳಿಸಿದುದು 203
ಉತ್ತರನು ಧರ್ಮರಾಯನಿಗೆ ವಂದನೈಗೈದು ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಉತ್ತರ
ರೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ವಿವಾಹವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣೆ
ಯನ್ನು ಕೇಳಲು ; ಧರ್ಮರಾಯನು ನಗೆಯೊಡನೆ ಅರ್ಜು
ನನನ್ನು ನೋಡಿ ನೋಚಿಸಿದುದು ”
ಅರ್ಜುನನು ಉತ್ತರನು ಕಿಷ್ಕಿಂಧೆಯ ತನ್ನನ್ನು ತಂದೆಯಂತೆ
ಭಾವಿಸಿ ಸೇವಿಸುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವಳನ್ನು ತಾನು ಮದುವೆ
ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಉಚಿತವಲ್ಲ. ಇಷ್ಟವಾದರೆ ಉತ್ತರ
ಯನ್ನು ಅಭಿಮನ್ಯುವಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ವಿವಾಹಮಾಡಲೆಂದು
ಹೇಳಿದುದು ”
ಅಭಿಮನ್ಯುವಿಗೆ ಉತ್ತರನನ್ನು ಕೊಡಲು ಒಪ್ಪಿದ ವಿರಾಟನನ್ನು
ಧರ್ಮರಾಯನು ವೀಳಿಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮನ್ನಿಸಿ ಯೆಮ್ಮ
ಸ್ವಾಮಿಯಾದ ಕೃಷ್ಣನು ಒಪ್ಪಿದರೆ ನಿರ್ವಿಘ್ನವಾಗಿ ಮದುವೆ
ಯು ನಡೆಯುವುದು. ಎಂದು ಹೇಳಲು ; ವಿರಾಟನು
ಮದುವೆಗೆ ಕೃಷ್ಣನು ಒಪ್ಪಲಿ ಅಥವಾ ಒಪ್ಪದಿರಲಿ ಅವನನ್ನು
ತೋರಿದೊಡೆ ತಾನು ಕೃತಾರ್ಥನಾಗುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿದುದು ... 204

ಧರ್ಮರಾಯನು ನಾನಾತೆರವಾದ ಪಾವುಡವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಓಲೆ
ಯನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ವೇಗಶಾಲಿಗಳಾದ ದೂತರನ್ನು ಕಳು
ಹಲು; ಅವರು ವೇಗದಿಂದ ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿಯ ರಾಜ
ಧಾನಿಗೆ ಬಂದು ಅರಮನೆಯನ್ನು ನೋಡಿದುದು 204

ದೂತರು ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಬಿನ್ನವತ್ತಲೆಯನ್ನು
ಸಮರ್ಪಿಸಿದುದು ,

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ದೂತರನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ ಪಾಂಡವರ ಯೋಗಕ್ಷೇಮ
ವನ್ನೂ ದ್ರೌಪದಿಯ ಕ್ಷೇಮವನ್ನೂ ಕೇಳಲು; ದೂತರು
ಅವರ ಕ್ಷೇಮವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದುದು 205

ಪಾಂಡವರು ಕೃಷ್ಣ ಬಲದೇವಾದಿಗಳಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಯಾಗಿ
ಕಳುಹಿಸಿದ್ದ ಉಡುಗೊರೆಗಳನ್ನು ಚರರು ಸಮರ್ಪಿಸಿದುದು ,

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಉಡುಗೊರೆಗಳನ್ನಂಗೀಕರಿಸಿ ಸಂಧಿವಿಗ್ರಹಿಯನ್ನು
ಕರೆದು ಸೂಚಿಸಲು; ಅವನು ಪಾಂಡವರ ಲಿಖಿತವನ್ನು
ಓದಿದುದು ,

ಪಾಂಡವರು ಬರೆದಿದ್ದ ಓಲೆಯೊಡನೆ ವಕ್ತನೆ 206

ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿಯು ಪಾಂಡವರ ವಿಷಯವನ್ನೂ ಕೌರವನ ಕೆಲಸ
ವನ್ನೂ ಕೇಳಿ ಸಂತೋಷಗೊಂಡು ತಲೆದೂಗಿದುದು 207

ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿಯು ತಮ್ಮ ತಂದೆಯು ಕುಂತಿಯ ವೃಥೆಯನ್ನು
ನೋಡಿ ತಾನೂ ಮರುಗುತ್ತಿದ್ದನೆಂದೂ ಈಗ ಚಿಂತೆಯು ಶಾಂ
ತವಾದುದೆಂದೂ ಹೇಳಿದುದು 208

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಇದುವರೆಗೂ ಪಾಂಡವರು ನವೆಯುತ್ತಿದ್ದರು
ನಮಗೂ ದುಗುಡವಾಗಿದ್ದುದು. ಈಗ ಅವರಿಗೆ ಭೃಷದಯ
ವೊಟಾದುದರಿಂದ ಎಮಗೂ ಅಭ್ಯುದಯವಾದುದೆಂದು ಸಂ
ತೋಷಿಸಿದುದು ... ,

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಸಕಲಯಾದವ ಜಾಲವೂ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಲೆಂದು
ನೇಮಿಸಿದುದು ,

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಪಾಂಡವರು ಕಳುಹಿದ್ದ ದೂತರಿಗೆ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣ
ತಾಂಬೂಲಾದಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ರಾಯಸವನ್ನು ಬರಿಸಿ

ಕೊಟ್ಟ ಕಳುಹಲು ; ಅಪರು ಮರಳಿ ಬಂದು ಪಾಂಡವರಿಗೆ ವಿಜ್ಞಾಪಿಸಿದುದು 208
ಪಾಂಡವರು ಸುಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ವಿರಾಟನಗಿರಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟು ಉತ್ತರದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಉಪಪ್ಪವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಸಮಸ್ತರಾಜರನ್ನು ಕರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಜನಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿದುದು 209
ದ್ರುಪದರಾಜನು ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನಿಗೆ ಉಪಪ್ಪವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ರಕ್ಕೆ ಬಂದುದು ”
ಪಾಂಡವರು ಬಂದ ಮಹೀಶ್ವರರನ್ನು ಇದಿರುಗೊಂಡುದು 210
ಪಾಂಡವರು ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕೇಳಿ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದುದು ”
ಪತ್ತನಾಲಂಕಾರವರ್ಣನೆ ”
ಪಾಂಡವರು ಹೋಗಿ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಇದಿರುಗೊಂಡುದು 211
ಕಳಸಕನ್ನಡಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಸುವಾಸಿನಿಯರು ಹೋದುದು ”
ದ್ರುಪದ ವಿರಾಟ ಪಾಂಡವರು ದೂರದಲ್ಲಿಯೆ ಗರುಡಧ್ವಜವನ್ನು ಕಂಡು ಅಂದಳಗಳನ್ನಿಳಿದು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಕಾಲನಡೆಯಿಂದ ಹೋಗುತ್ತಿರಲು ; ಕೃಷ್ಣನು ಆನೆಯಿಂದಿಳಿದು ಬಂದುದು ”
ಕೃಷ್ಣನು ಗವನದ ವರ್ಣನೆ 212
ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ನೋಡಿ ಆನೆಕುದುರೆಗಳು ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲರೂ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಸಂತೋಷಗೊಂಡುದು ”
ಸಮಸ್ತಜನಗಳೂ ಕೃಷ್ಣನ ಶರೀರದ ಸಾಂದರ್ಭವನ್ನು ತಣಿವಿಲ್ಲದೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದುದು ”
ಧರ್ಮರಾಯನು ಕೃಷ್ಣಪಾದದಲ್ಲಿ ರತ್ನಾಂಜಲಿಯನ್ನು ಚೆಲ್ಲಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಲು ; ಸಮಸ್ತರಾಜರೂ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದುದು 213
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಧರ್ಮರಾಜನನ್ನು ಎಬಿಸಿ ಆಲಿಂಗಿಸಿ ಬಳಿಕ ಭೀಮಾ ಜಗನ್ನಾಥರನ್ನೂ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಆಲಿಂಗಿಸಿ ಕೊಂಡು ಇತರರಾಜರನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿದುದು ”

- ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಂಡು ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬಂದ
ದ್ರೌಪದಿಯನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ ತನ್ನ ರಾಣಿಯರ ಬಳಿಗೆ
ಕಳುಹಲು ದ್ರೌಪದಿಯು ಬಂದು ರುಕ್ಮಿಣಿ ವೊಡಲಾದವರನ್ನು
ಕಂಡು ನಮಸ್ಕರಿಸಿದುದು 213
- ಪಾಂಡವರು ವಸುದೇವಾದಿಗಳನ್ನು ಕಂಡುದು ಮತ್ತು ಸುಭ
ದ್ರೆಯು ಬಂದು ಯುಧಿಷ್ಠಿರಾದಿಗಳಿಗೆ ವಂದಿಸಲು ; ಅಭಿ
ಮನ್ಯು ಪಾಂಡವರನ್ನು ಅಂಲಗಿಸಿದುದು 214
- ವಸುದೇವನು ಧರ್ಮರಾಯನನ್ನು ಮಾತಾಡಿಸಿದುದು ”
ಧರ್ಮರಾಯನು ವಸುದೇವನಿಗೆ ಉತ್ತರಹೇಳಿದುದು ”
- ವಸುದೇವನು ಧರ್ಮರಾಯನ ಮಾತಿಗೆ ಅನುಮೋದಿಸಿ ಕೃಷ್ಣನ
ಗುಣಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿದುದು 215
- ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಧರ್ಮರಾಯನನ್ನು ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಕರೆದು ಗೋಗ್ರ
ಹಣದ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದುದು 216
- ಧರ್ಮರಾಯನು ಅರ್ಜುನನು ಮಾಡಿದ ಸಾಹಸಕ್ಕೆಲ್ಲ ನೀನೇ
ಪ್ರೇರಕನೆಂದು ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಹೊಗಳಿ ಸಾಯಂಕಾಲವಾಗುತ್ತಿ
ರುವುದರಿಂದ ಬಿಜಯಂಗೈಯ್ಯಬೇಕೆಂದು ಕರೆದುದು ”
- ದೀವಿಗೆಯವರು ಸಿದ್ಧರಾಗಿ ಬರಲು ದೇವತೆಗಳು ಜಯಘೋಷ
ವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರಲು ; ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಮದುವೆಯಾಗುವ
ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಸಕಲಪರಿವಾರದೊಡನೆ ಹೊರಟುದು. ... 217
- ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಪಾಂಡವರೊಡನೆ ನಗರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ ಸೂರಿ
ಗಳು ಹೊಗಳಿದುದು ”
- ಕೃಷ್ಣ ಗಮನವರ್ಣನೆ ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣನ ರಾಜಮಂದಿರಪ್ರವೇಶವು.... ”
ಭೀಮಾರ್ಜುನರು ನೆಲನುಗ್ಗಡಿಸುತ್ತಿರಲು ; ಧರ್ಮರಾಯನು
ಕೈಗುಡುತ್ತಿರಲು ; ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಬಂದು ಮಣಿಮಯಾಸ
ನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುದು 218
- ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಇತರರಾಜರನ್ನು ಕಳುಹಿ ಕುಂತೀಕುಮಾರರನ್ನು
ದುರ್ದ್ಯೋಧನನು ಉಚಿತವಾಗಿ ವಡೆದುಕೊಂಡರೆ ರಾಜ್ಯವನ್ನಾ
ಳುವುದುಂಟೆ ? ನಿಮ್ಮ ಮಾತೇನೆಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಮಾಡಿದುದು ”

ಧರ್ಮರಾಯನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕುರಿತು ತುರುಗಳು ಇತ್ತರ ರಲು ; ಶತ್ರುಗಳು ಹೊರಟುಹೋದ ಮೇಲೆ ವಿರಾಟರಾಯನು ನಮ್ಮ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಕೊಂಡಾಡಿ ಉತ್ತರ ಯನ್ನು ಅಭಿಮನ್ಯುವಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ವಿವಾಹಮಾಡಬೇಕೆಂದವೇ ಕ್ಷಿಸಲು ; ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕರೆಯಕಳುಹಿಸಿದ ವೆಂದು ವಿಜ್ಞಾಪಿಸಿದುದು 218
ಧರ್ಮರಾಯನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ನಮಗೂ ವಿರಾಟನಿಗೂ ಕೊಳು ಕೊಡೆಯು ಸೇರುವುದಾದರೆ ನೀನೊಲಿದು ಮದುವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸುವುದು ; ಭೂಮಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮುಂದಣ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಬುದ್ಧಿಗಲಿಸುವುದು ; ಎಮ್ಮನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಬಿಜಯಂಗೈಯ್ಯದೆಂದು ಹೇಳಲು ; ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಮನವೊಲಿದು ಮಾತಾಡಿದುದು ”
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಕೊಳುಕೊಡೆಯಲ್ಲಿ ದೋಷವಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಮದುವೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ಒಪ್ಪಿದುದು 219
ಕನ್ಯಾಪರಣಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅಭಿಮನ್ಯುಶೃಂಗಾರ ಸಂಭಾರಸಜ್ಜಿಕರ ಣಗಳ ವರ್ಣನೆ ”
ಪರಮರ್ಷಿಗಳು ಪ್ರಣ್ಯಾಹಾದಿ ವಿವಾಹವಿಧಿಗಳನ್ನು ನಡಿಸಲು ; ಉತ್ತರೆಯು ವಿಧಿಹುತಾಗ್ನಿಯನ್ನು ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಮಾಡುತ್ತಾ ಸಪ್ತಪದಿಯನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿ ವರನ ವಾಸುಭಾಗಕ್ಕೆ ಬಂದುದು.... ”
ಸಭಾಪೂಜೆಯಾದನಂತರದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಪತ್ನಿಯರು ವರನಿಗೆ ಆಶೀ ರ್ವಾದ ಮಾಡಿದುದು ”
ಅಭಿಮನ್ಯು ವಿವಾಹವರ್ಣನೆ 220
ಧರ್ಮರಾಯನು ಯಾದವರೇ ಮೊದಲಾದ ಸಮಸ್ತ ಬಂಧು ವರ್ಗಕ್ಕೂ ಸನ್ಮಾನಮಾಡಿದುದು ”
ಚತುರ್ಥಿಯ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ವಧಾವರರ ವೇರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಮರಾದವಸದಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕುಳಿಯಾಡಿದುದು ”
ಒಕ್ಕುಳಿಯಾಟದ ವರ್ಣನೆ 221

ವಿಷಯ

ಪುಟ

ವಿರಾಟರಾಯನು ಅಳಿಯನಿಗೆ ಭೂ ಹಿರಣ್ಯ ಲಲನಾದಿಗಳನ್ನು	
ಬಳಿವಳಿಯಾಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಯದು ಪಾಂಚಾಲಾದಿಗಳನ್ನು	
ವಸ್ತು ವಾಹನಗಳಿಂದ ಮನ್ನಿಸಿದುದು	222
ಧರ್ಮರಾಯನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ ಮುಂದಣಿ ಕಾರ್ಯ	
ವನ್ನು ತಿಳುಹಬೇಕೆಂದು ವಿಜ್ಞಾಪಿಸಿದುದು	”

ಶ್ರೀ

ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಮಹಾಕವಿ ವಿರಚಿತ

ಕರ್ಣಾಟಕ ಮಹಾಭಾರತ ವಿರಾಟಪರ್ವ.

ಪಂಚಮ ಸಂಪುಟ.

ಒಂದನೆಯ ಸಂಧಿ.

ಸೂಚನೆ.

ಕಾಯಿದರು ಸತ್ಯವನು ವನವಾ
ಸಾಯತವ ನೆಣಿ ಗೆಲಿದು ಪಾಂಡವ
ರಾಯರೋಲೈಸಿದರು ಬಂದು ವಿರಾಟನಗರಿಯಲಿ ||

ಪಾಂಡವರು ಅಜ್ಞಾತವಾಸಕ್ಕೆ ಉಪಾಯವನ್ನು ಚಿಂತಿಸಿದುದು.

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರ್ಮೀ
ಪಾಲ ಮುನಿಜನನೃಪ ¹ ಜನಂಗಳ
ಬೀಳುಗೊಟ್ಟನು ಭೂಮಿಪತಿ ² ಬಲವಂದು ಹುತವಹನ |
ಮೇಲುಶಕುನದ ಚಾರುನಿನದವ
ನಾಲಿಸುತ ಸೋದರರು ಸಹಿತ ವ
ನಾಲಯವ ಹೊಪವಂಟು ಸೇರಿದರೊಂದು ವಟಕುಜವ || ೧

1 ಧರ್ಮಜ ಮುನಿ, ಟ.

2 ನಗರಿಯನು, ಟ,

* ಬಂದು ವಟಕುಜದಡಿಯಲ್ಲೈವರು
 ನಿಂದು ದೌಪದಿಸಹಿತ ನೆಳಲೊಳ
 ಗಂದು ವಿಶ್ರಮಿಸಿದರು ಚಿಂತಿಸಿ ಧರ್ಮನಂದನನು |
 ಹಿಂದೆ ಹನ್ನೆ ರಡಬುದ ಸವೆದುವು
 ಮುಂದಣನುವಿನ ಹದನು ತಮಗಿ ¹
 ನ್ನೊಂದಬುದವಜ್ಞಾ ತವುತಕ್ಕ ಟವಾಯ್ತಲಾ ಯೆಂದ ² || ೧

ಬಡಗಲವರದು ಮೂಡಣರಸುಗ
 ಳಡೆಗೆಣೆಯರಾತಂಗೆ ತೆಂಕಣ
 ಕಡೆಯವರು ಕಂಡಿಹರು ಕೆಲಬಲದವರು ಕೊಂಡೆಯರು |
 ಪಡುವಣವರತಿಕ್ಕ ಶರು ನಮಗಿ
 ನ್ನಡಗಿರಲು ತೆನುವಾದೆಂದೆನೆ
 ನುಡಿಸರ್ಜಾನದೇವನವನೀಪತಿಗೆ ವಿನಯದಲಿ || ೨

ವಿರಾಟನ ಪಟ್ಟಣವು ವಾಸೋಚಿತವೆಂದು ಅರ್ಜುನನು ಹೇಳಿದುದು.
 ವೆಳತವನು ಹೊಕ್ಕಿಟ್ಟುದು ಕೌರವ
 ರೊಳಗೆ ಹಗೆಯಾಗಿಹನು ಕೀಚಕ
 ಬಲ ವಿರಾಟಂಗವನ ದೆಸೆಯಿಂ ³ ಭವವಿಹೀನವದು |
 ಮುಳಿದು ಹೇಟಿಕೆಯಾದ ರವಿಸುತ
 ಕಲಿತ್ತಿಗರ್ತಾದಿಗಳನಿಪ ಮಂ
 ಡಳಕರನು ಕೈಕೊಳ್ಳದಾಳುವರವರು ಪಶಿ ಮವ || ೪

ಅದಕ್ಕೆ ಧರ್ಮರಾಯನ ಸಮ್ಮತಿ.

ನೃಪತಿ ನಿಶ್ಚೈಸಿದನು ಮತ್ಸ್ಯ
 ಧಿಪನ ಸಗರಿಯೊಳಲ್ಲಿ ಸೈರಿಸಿ

* ಬ. ಟ. ಈ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ.

1 ಕಿಂಗೇನುಗತಿ ಬಟಿ, ಜ. ² ಕೊಂದುವರುಪಜ್ಞಾ ತವಾಸಕ್ಕಾವ ತಾವೆಂದ, ಜ.

3 ಬಲಹಿಂ, ಬ.

ಕೃಪಣತನದಲಿ ನೂಕಬೇಹುದು ನುಡಿದವತ್ಸರವೆ |

ಗುಪಿತವೆಂತಳವಡುವುದಾಶ್ರಯ

ದಪದೇಶೆಯನೆಂತಾನುವಿರಿ ನಿ

ಷ್ಕೃಪೆಯೊಳೆಂತಾನೆಂಬೆನೆಂದನು ಧರ್ಮನಂದನನು || ೫

ಪಾಂಸವರು ಮತ್ತು ದ್ರೌಪದಿಯು ಬೇರೆಬೇರೆ ವೇಷವನ್ನು ಧರಿಸಿದುದು.

ದೇವ ನಿಮ್ಮೆಯ ಮತವೆ ಮತವೆಮ

ಗಾವವೇಷದ ವಿವರ ನಿಮಗದ

ನೀವು ಬೆಸಸುವುದೆಂದು ಭೀಮಾರ್ಜುನರು ಬಿನ್ನವಿಸೆ |

ನಾವು ಭೂಸುರವೇಷದಲಿ ಸಂ

ಭಾವಿತರು ಮತ್ತೆಲ್ಲಿ ಸನ್ಯಾ

ಸಾವಲಂಬನ ಕಂಕನೆಂಬಭಿಧಾನ ತನಗೆಂದ || ೬

ವೆಲನೇಂಬಭಿಧಾನದಲಿ ನೃಪ

ನಿಳಯವನು ಸಾಲುನೆನು ತಾನೆ¹

ದುಲಿಯೆ ಮಾರುತಿ ನುಡಿದ ವರನಾಟ್ಯವಿ² ದವೇಷವನು |

ಫಲಗುಣನು ಹಯಗೋನಿವಾಸ

ಸ್ಥಳವಿಳಾಸಿತರೆನಲು ಯಮಳರು

ಲಲನೆ ಬಿನ್ನಹಮಾಡಿದಳು ಸೈರಂಧ್ರಿವೇಷವನು || ೭

ತೋಲಿದಿರಿ ಹನ್ನೆರಡುವರುಷವು

ಹಯವದಲಿ ಸೊಂಪಡಗಿ ಪರರೊಡ

ನುಚಗೇಲಸದೂಚಗವಿದೆಂತ್ಯ ಸಾರ್ವಭೌಮರಿಗೆ |

ಬಲಲಿದಿರಿ ಹಿರಿದಾಗಿ ನಿಮ್ಮುವ

ನುಲಿಸಿದ ತನ್ನಂತೆ ಪಾಪಿಗೆ

ಳೊಳರೆ ಭುವನದೊಳೆಂದು ಕುಂತೀಸೂನು ಬಿಸುಸುಯ || ೮

1 ನೆನುತ್ತಾ, ೨ ಚಪ್ಪನಸುತ ಬಿನ್ನಿಸಿದನು ನಟ್ಟವಿಗ, ೩

ಬಡಲ ಬಟಿ ನೆಳಲಿಂಗಿ ಗತಿ ಬೇ
 ಪಡಿಸಿಹುದೆ ಸುಖಮುಖವಿವು ನಿ
 ಮ್ಹುಡಿಗಳಲಿ ತನು ನಾಲ್ಕು ಪರಿ ಜೀವಾತ್ಮ ನೀವೆಮಗೆ !
 ಅಡವಿಯೇ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ನಿಮ್ಮಡಿ
 ಯೊಡನಿರಲು ನೀವಿಲ್ಲದಿರೆ ಪುರ
 ವೆಡವಿ ಯೆಮಗಹುದೆಂದು ಬಿನ್ನೈಸಿದರು ಭೂಪತಿಗೆ ||

F

ತುಷ್ಯನಾದನು ನೃಪತಿ ಕೃತವರಿ
 ಶಿಷ್ಯಪಾಲನು ಜಗದೋತ್ಕೃ
 ತ್ಕೃಷ್ಯಚರಿತನು ತೆಂಕದೆಸೆಗೆ ಸಹೋದರರು ಸಹಿತ |
 ಮುಷ್ಯಮೃಗಗಳ ಜೀಂಟಿಯಾಡಿ ವೆ
 ಸಿಷ್ಯಮುನಿಯಾಶ್ರಮದ ಸುಜನರ
 ರಿಷ್ಯವನು ಪರಿಹರಿಸುತ್ತೆಂದರು ಸರಾಗದಲಿ ||

೧೦

ತಮ್ಮ ಬಳಿಯಿದ್ದ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಬಂದು ಮರವೆಲ್ಲಿಸಿದುದು,
 ಬಂದು ಮತ್ಸ್ಯಪುರೋಪಾಕಂಠದ
 ನಂದನದ ಕೆಲಕಡೆಯಲನಿಬರು
 ಬಂದು ನಾಲುಕು ದೆಸೆಯನೀಕ್ಷಿಸಿ ನಿಜವಿಲಾಸದಲಿ |
 ತಂದಚರ್ಮದಲಿಳಿಕ್ಕಿದುವೆ
 ನೊಂದುಹೊನಾಕಾರದಲಿ ಬಿಗಿ
 ದೊಂದು ಬನ್ನಿಯ ಮರದ ತುದಿಯಲಿ ಕಟ್ಟಲೇಖಿದರು ||

೧೧

ತೆಗೆಯದಿರಿ ನೀವೆಂದು ತುಳುಗಾ
 ಹಿಗಳನಂಜಿಸಿ ಧರ್ಮಸುತ ದೃಗು
 ಯುಗವೆ ಮುಚ್ಚಿ ಸುರೇಂದ್ರಯಮವರುಣಾದಿಗಳಿಗೆಣಿ |
 ವಿಗಡನೀಕಲಿಭೀಮನೀಕ್ಯೆ
 ದುಗಳನೀತಂಗೀಯದಿರಿ ಕೈ
 ಘುಗಿದು ಬೇಡುವೆನೆಂದು ಸುರರಿಗೆ ನುಡಿದನವನೀಶ ||

೧೨

ಈವುದಾಬೇಡಿದರೆ ಪಾರ್ಥಂ
 ಗೀವುದೀಯಜ್ಞೋತವಾಸದೊ
 ಳೇವಿಗಡಭೀಮಂಗೆ ಕೊಡದಿರಿ ಯೆನಲು ಖತಿಗೊಂಡು |
 ನೀವು ಕುಂತಿಯ ಮಕ್ಕಳಾದಿರಿ
 ನಾವು ದುರ್ಯೋಧನನವರು ತ
 ಪ್ಪಾವುದಿದಕೆಂದನಿಲಸುತನೊಡೊತ್ತಿ ಗರ್ಜಿಸಿದ || ೧೩

ಸುರನಿಕರ ಕಾದಿರಲಿ ಮೇಣೀ
 ಧರಣಿ ಕೊಡೆನೆಂದೆನಲಿ ಹಸ್ತಿನ
 ಪುರಕ್ಕೆ ಧಾಟಿಯನಿಡುವೆನಮರರ ಮೋಹಿಗಳ ತಿವಿದು |
 ಉರುತರಾಸ್ತ್ರವನೊಯ್ಯೆನೆಂದ
 ಬ್ರಹ್ಮನಿ ಮಾರುತಿ ನುಡಿಯೆ ತಮ್ಮನ
 ಭರದ ಖತಿಯನು ನಿಲಿಸ ತೆಗೆದಪ್ಪಿದನು ಭೂಪಾಲ || ೧೪

ಅವಧಿ ಯೊಂದೇವೆರುಪ್ಪವಿದಹೊಳ
 ಗೆವಗೆ ಸೈರಣೆಯುಂಟು ನೀ ಮುನಿ
 ದವಗಡಿಸಿದೊಡೆ ಬ್ರಹ್ಮಕ ಸೈರಿಸಲಹಿಯೆ ಮನಮುಳಿದು |
 ಅವನಿಯಲಿ ಹನ್ನೆರಡುವರುಪ್ಪವು
 ಸವೆದುವಿದು ¹ ನಿಷ್ಕಲವಲಾ ಕೌ
 ರವರಿಗತಿಲಾಗಹುದು ನೀನೇ ಬಲ್ಲೆ ಹೋಗಿಂದ || ೧೫

ಧರ್ಮರಾಯನು ಯತಿವೇಷದಿಂದ ವಿರಾಟನಗರಿಗೆ ಬಂದುದು.

ಹದುಳವಿಟ್ಟನು ಭೀಮನನು ಸಾ ²
 ಮದಲಿ ³ ಮತ್ಸ್ಯನ ಪುರಿಗೆ ಯತಿವೇ
 ಪದಲಿ ಬಂದನು ಹೊನ್ನೆ ಸಾರಿಯುಚಿಲಕಹ್ಲದಲಿ |
 ಇದಿರೊಳಾನತರಾಯ್ತು ಕಂಡವ

ರುದಿತತೇಜಃಪುಂಜದಲಿ ಸೂಂ

ಪೊದಪಿ ಬರಲು ವಿರಾಟ ಕಾಣಿಕೆಗೊಂಡು ನಡೆತಂದ¹ || ೧೬

ಇತ್ತ ಬಿಜಯಂಗೈಯಿ ಹಿರಿಯರಿ

ದೆತ್ತಣೆಂದೈತಂದರೈಯ

ತೃತ್ತಮದ ವೇಷದ ಮಹಾತ್ಮರ ಕಂಡು ಬದುಕಿದೆವು |

ಚಿತ್ತವಿಸು ಭೂಪಾಲ ಪಾಂಡವ

ರತ್ತ ವನವಾಸಕ್ಕೆ ನಡೆಯ

ಲಿತ್ತ ಬಂದೆವು ಮುನ್ನಿನೋಲಗವಂತರಿಸಿತಾಗೆ || ೧೭

ಕೆಟ್ಟದಿಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥ ಪಾಂಡವ

ಕುಟ್ಟು ಹೋದರು ನಾರಸೀಷಿಯ

ನಟ್ಟದವಿ ಮನೆಯಾಯ್ತು ರಾಜಾನ್ವಯದ ರಾಯರಿಗೆ |

ಬಿಟ್ಟರೆಮ್ಮನು ಜಠರಭರಣಕ್ಕೆ

ನೆಟ್ಟನಾಶ್ರಯವಿಲ್ಲದರೆ ಕಂ

ಗೆಟ್ಟು ಬಂದೆವು ಕಂಕನೆಂಬಭಿಧಾನ ತನಗೆಂದ || ೧೮

ಓಲಗಕ್ಕೆ ಬಂದಖಿಳರಾಯರ

ಮೊಳಿಮಾಕ್ತಿ ಕಮಣಿಮೆಯೂಖನಿ

ವಾಳಯಲಿ ನೆಣಿ ಮೆಚುವುದಾತನ ಪಾದಪದ್ಮಯುಗ |

ಕಾಲವಾವನನಾವವರಿಯಲಿ

ಕೀಳುಮಾಡದು ಧರ್ಮ ಪುತ್ರನ

ನಾಳುಗೊಂಡನು ಮತ್ಸ್ಯನೇಲೆ ಜನಮೇಜಯಕ್ಷುತಿಪ || ೧೯

ಆದುದೈ ನಿರ್ವಾಹ ಕಂಕಂ

ಗಾದುದಾ ಮತ್ಸ್ಯೇಶನಿಂದ ವಿ

ವಾದವಿಲ್ಲದೆ ಸೇವೆ ನಿಜವಾದಂತೆ ಯಿರುತಿರಲು |

ವಿರಾಟನಗರಿಗೆ ಭೀಮನು ಬಂದುದು.

ಹೋದುವಿತ್ತಲು ಕೆಲವುದಿನ ತನ
ಗಾದ ಸಾಹಾಯ್ಯದಲಿ ರಿಪುಬಲ
ಭೇದಿ ಮಾರುತಿ ಬಂದು ಹೊಕ್ಕನು ಮತ್ಸ್ಯಪುರವರವ ¹ || ೮೦

ಏನು ಪರಿಣತಿ ನಿನಗೆ ಬಾಣಸಿ
ಯಾನು ಭೀಮನ ಮನೆಯವನು ಮ
ತ್ತೇನು ಭುಜಬಲವಜುವೆನಗ್ಗದ ಮಲ್ಲವಿದೈಯಲಿ |

ಅರ್ಜುನನ ಬರುವಿಕೆ.

ನೀನಧಿಕನೆಂದಾಸಮಾರನ
ಸೂನುವನು ಮೆನ್ನಿಸಿದನಿತ್ತಲು
ಮಾನನಿಧಿ ಮೆಣ್ಣಿದಿವಸ ಹೊಕ್ಕನು ಪಾರ್ಥನಾಡೊಳಲ || ೮೧

ಸುರಪನರಸಿಯ ಶಾಪದಲಿ ಸಿತ
ತುರಗ ನೆಣಿವೆಣಾ ಗಿ ಮತ್ತೈದೀ
ಶ್ವರನ ಮಗಳಿಗೆ ನಾಟ್ಯವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಸಂಗದಲಿ |

ನಕುಲ ಸಹದೇವರು ವಿರಾಟನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದುದು.

ಇರಲು ಯಮಳರು ತುರಗಗೋವ್ರಜ
ಭರಣರಾದರು ಬಟಕ ಪಾಂಡವ
ರರಸಿ ಸಾರಿದಳೊಳವಿನಲಿ ವೈರಾಟಪಟ್ಟಣವ || ೮೨

ದ್ರೌಪದಿಯ ಆಗಮನ.

ತರಣಿಗಂಜಿದೊಡೆಂದು ತಲೆಗಾ
ಯಿ ರಿಸಿದನೊ ಮುಷಿಯಾಗಿ ತಿಮಿರದ
ಹೊರಳಗಳನೆನೆ ಮುಡಿಗೆ ಮೋಹಿದವೇಣಿವಲ್ಲರಿಯ |

¹ ಕಂಡನು ಮತ್ಸ್ಯಭೂಪತಿಯು, ಖ. ಜ.

ಹಿರಿದು ಸ್ಯೌರಿಸಲಾರನೆಂದೊಡ
ನಿರಿಸಿದನೊ ಕೈರವವನನಲೆಂ
ದರಳುಗಂಗಳ¹ ಧಾಳವೊಪ್ಪಿರೆ ಬಂದಳಿಂದುಮುಖಿ || ೨೩

ಮೊಲೆಯ ಮೊಲುದ ಜಾಣಿ ಜಾಣಿದ
ರಳಮನರು ಕಂಗಳಿನ ಮಿಂಚಿನ
ಹೊಳಹಿನಲಿ ನಡೆಗೆಟ್ಟು ನಿಂದರು ಚಿತ್ತವಿಹ್ವಳರು |
ತೆಳುವಸುರು ತಲೆದೋಪಿ ತೋಪಿದು
ದಲಗು ಮೆಣುಮೊನೆಯನಲು ವಿಟ
ರಳವಳಯೆ ನಡೆತರುತಿರ್ದಳಂಗೆನೆ ಬೀದಿಬೀದಿಯಲಿ || ೨೪

ಎಲೆಲೆ ಮದನನ ಗಜವು ತೊತ್ತಳ
ದುಡಿದುದೋ ಕಾಮುಕರನನೆ ಗಾ
ವಳಯೊಳಗೆ ಗಾಣಾಯ್ತು² ಗರುವಿಕೆ ವಿಟವಿದೂಪಕರ |
ಅಳುಕಿದರು ಮನುಮಥನ ಗರುಡಿಯು
ಬಲುಮೆಕಾಣಿರು ಬಂದಳಗ್ಗದ
ನಳನಮುಖಿ ಬಹುಜನದ ಬಗೆಗಿಚ್ಛ_{೨೩} ರಿಯನೊದವಿಸುತ || ೨೫

ದೌಪದಿಯ ರೂಪವನ್ನು ನೋಡಿ ರಾಣೀವಾಸದವರು ಬೆರಗಾದುದು.

ಜನದ ಜಾಣಕ್ಕಾಡಲಾ ಮೋ
ಪನಮೆಹೋದಧಿ ಮತ್ಸ್ಯನೃಪನಂ
ಗನೆಯ ನಿಳಯಕ್ಕೆ ಬರಲು ಬೆಣಿಗಾಯ್ತುಖಿನಾರಿಯರು |
ವನಿತೆ ಮಾನಿಸಿಯಲ್ಲ ಮನುಜರಿ
ಗಿನಿತು ರೂಪಲ್ಲಿಯದು ವಿಸ್ತಯ
ವೆನುತ ಮನದೊಳಗಲಂಕಿದರು ಮತ್ಸ್ಯನರಸಿಯರು || ೨೬

¹ ದರಕಂಗಳ, ಚ.

² ಕಾಳಾಯ್ತು, ಕ. ಖ.

ಸುದೇಷ್ಟಯ ಇಷ್ಟದಂತೆ ರಾಜವಂದಿರಕ್ಕೆ
ದ್ರೌಪದಿಯು ಬಂದುದು.

ಬರವೆ ಕಂಡು ಸುದೇಷ್ಟ ಮನದಲಿ
ಹರುಷ ಮಿಗೆ ಹಿಗ್ಗಿ ದಳ್ಳಿ ಕರೆ ಕರೆ
ತರುಣಿ ಯಾರೆಂದಟ್ಟಿದಳು ಕೆಳದಿಯರನನಿಬರನು ¹ |
ಸರಸಿಜಾಯತಗಂಧವನು ಮೋ
ಹರಿಸಿ ಮುಂಚುವ ಪರಿಮಳವನಂ
ದರಸಿ ಬೀಡಿತ ಬಂದು ಹೊಕ್ಕಳು ರಾಜಮಂದಿರವೆ || ೨೬

ಕೆಳದಿಯರು ಕಾಣಿಸಿದರರಸನ
ಲಲನೆಯನು ಪರ್ಯಂಕಪೀಠದ
ಕೆಲಕೆ ಕರೆದಳು ಕಮಲವದನೆಯನುಚಿತವೆಚನದಲಿ ||
ನಳಿನಮುಖಿ ನೀನಾರು ನಿನಗಾ
ರೊಳರು ರಮಣರು ಮಾಸಿಕೊಂಡಿಹ
ಮೆಲಿನವೃತ್ತಿಯಿದೇಕೆನುತ ಬೆಸಗೊಂಡಳಂಗನೆಯ || ೨೭
ದ್ರೌಪದಿಯ ನುಡಿ.

ಅತುಳಬಲಗಂಧವರ್ಧವರು
ಪತಿಗಳನಗುಂಟೆನ್ನ ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ
ಖತಿಯ ಮಾಡಿದೊಡೊಂದುವರುಷವು ಬಿಡುವೆನವರುಗಳ |
ಸತತವಾಕುಂತೀಕುಮಾರರ
ಸತಿಯರೊಲ್ಲೆಸಿದ್ಧಿ ಬಚಕವೆ
ರತಿಗಹನದಲಿ ನಿಷ್ಕರಾಗಲು ತನಗೆ ಬರವಾಯ್ತು || ೨೮

ಏನ ಮಾಡಲು ಬಲ್ಲೆಯೆಂದರೆ
ಮಾನಿನಿಯು ಸಿರಿಮುಡಿಯ ಕಟ್ಟುವೆ
ಸೂನ ಮುಡಿಸುವವರ ಕಟಾಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕಾಡಿಗೆಯನಿಡುವೆ |

¹ ನಿಬ್ಬರನು, ಕ. ಬ.

ಏನ ಜೇಳಿದ ಮಾಡ ಬಲ್ಲೆನು
ಸಾಸುರಾಗದೊಳಂದೆನಲು ವರ
ಮಾಸಿಸಿಯ ನಸುನಗುತ ನುಡಿಸಿದಳಂದು ವಿನಯದಲಿ || ೩೦

ಎನಲು ಮೆಚ್ಚಿ ಏಳಾವಿರಾಟನ
ವೆನಿತ ವೀರರ ವಧುವನಾಸಖಿ
ಜನದೊಳಗೆ ಮೆನ್ನಿ ಸುಳಿವಿಬರಿಗಾಯ್ತು ನಿರ್ವಾಹ |
ಮೊದ ದಗೆಯಡಗಿದುದು ಮೆತ್ಸೈ
ಶನ ಪುರಾಂತರದೊಳಗೆ ಮೈಮೆಚ್ಚಿ
ದನುಸಮಿತಭುಜಸತ್ವರಿದ್ದರು ಭೂಪ ಕೇಳಂದ || ೩೧

ಒಂದನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

* ಎರಡನೆಯ ಸಂಧಿ.

ಸೂಚನ.

ಕುಸುಮಶರಸುರುವಣೆಯ ಗಾಯದ
ಲೆಸುಗೆವಡೆದನು ಕೀಚಕನು ತ
ನ್ನಸುಸುಳಿತೆಯ ನೋಡದೇ ತುಡುಕಿದನು ದ್ರೌಪದಿಯ ||
ಪಾಂಡವರ ವಿರಾಟನ ಬಳಿ ಸುಖದಿಂದ ಕಾಲವನ್ನು ಕಳೆದುದು.
ಕೇಳು ಜನಪೇಜಯ ಧರ್ಮೀ
ಪಾಂಡು ಸಿಂಹಾಸನ ಪೂರ್ವಭೂಮಿ 1
ಪಾಲರಿದ್ದರು ಗುಪಿತದಿಂದ ವಿರಾಟನಗರಿಯಲಿ |

* ಚ. ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಧಿಯು ಮೂರನೆಯದಾಗಿದೆ.

ಕಾಲ ಸವೆದುದು ಹತ್ತುತಿಂಗಳ
ಮೇಲೆ ಮತ್ತೊಂದತಿಶಯೋಕ್ತಿಯ
ನಾಲಿಸೈ ವಿಸ್ತರದಲಹುಪ್ರವೆನೆಂದನಾಮುನಿಪ ||

೧

ಜವನ ಮಗ ಸಂನ್ಯಾಸಿವೇಷದಿ
ಪವನಸುತ ಬಾಣಸಿನ ಮನೆಯಲಿ
ದಿವಿಜರಾಯನ ತನಯನಿದ ಶಿಖಂಡಿವೇಷದಲಿ |
ಜವಳಮಕ್ಕಳು ಗೋದಯಂಗಳ
ನಿವಹಕಧಿಪರು ಕಮಲಮುಖಿ ಕಾ
ಲವನು ಕಳದಳು ರಾಯನರಸಿಯ ಕೆಳದಿಯರ ಗೂಡಿ ||

೨

ಆಸುದೇವಾ ದೇವಿಯರ ನಿಡು
ಕೇಶವನು ಹಿಕ್ಕುವಳು ಮುದದಲಿ
ವೋಸೆಮಲ್ಲಿಗೆಯರಳದೆಬ್ಬಿ ಳವನು ಮುಡಿಸುವಳು |
ಆಸತಿಯ ಮನವೊಲಿದು ನಡೆವಳು
ಲೇಸುಲೇಸೆಂದೆನಿಸಿ ಬಾಳುವ
ಭಾಷೆಯನು ಸಲಿಸುತ್ತಲಿದಳು ಪತಿಗಳಾಜ್ಞೆಯಲಿ ||

೩

ಆವಿರಾಟನ ರಾಜಧಾನಿಯೊ
ಳಾವಿಲಾಸವೆ ಮುಸುಕಿದರು ಪರ
ಸೇವೆಯಲಿ ಪಾಂಡವರು ಕಳದರು ಹತ್ತುಮಾಸವನು |
ರಾವಣನು ಮುನ್ನೊಮ್ಮೆ ಸೀತಾ
ದೇವಿಗಳುಪಿದ ಕಥೆಯ ವೊಲು ಸಂ
ಭಾವಿಸೈ ಕೀಚಕವಿಳಾಸವನೆಂದನಾಮುನಿಪ ¹ ||

೪

ಒಂದಾನೊಂದು ದಿವಸ ಕೀಚಕನು ತನ್ನ ಅಕ್ಕನನ್ನು
ನೋಡಲು ಬಂದುದು.

ಒಂದುದಿವಸ ವಿರಾಟನರಸಿಯ
ಮಂದಿರವನೋಲೈಸಲೆಂದೈ

1 ಭಾವಿಸಿದ ಕೀಚಕ ವಿಡಂಬನ ಕೀಳು ಭೂಪಾಲ, ಚ.

ತಂದನಾಕೆಯು ತಮ್ಮ ಕೀಚಕನತುಳಭುಜಬಲನು |
 ಹಿಂದೆ ಮುಂದಿಕ್ಕಲದ ಸತಿಯರ
 ಸಂದಣಿಯ ಮಧ್ಯವಲಿ ಮೆಚುವರ
 ವಿಂದವನೆಯ ಕಂಡು ಕಾಣಿಕೆ ಯಿತ್ತು ಪೊಡಮಟ್ಟು || ೫

ಅನುಜನನು ತೆಗೆದಪ್ಪಿ ಸಿಂಹಾ
 ಸನದ ಕೆಲದೊಳಗಿರಿಸಿ ಮುದವಲಿ
 ಮನದಣಿಯ ಮೆನ್ನಿ ಸಿದಳಂಗನೆ ತತ್ಸಹೋದರನ |
 ತನುಪುಳಕ ತಲೆದೊಳಿಳವನು
 ಬಿನಲಿ ಸತ ಕೃತನಾಗಿ ಕಮಲ
 ನನೆಯನು ನೋಡಿದ ಸುದೇಷ್ಣೆಯ ಮೇಳದಬಲೆಯರ || ೬

ಅಗ ಕೀಚಕನಿಗೆ ಪಾಂಚಾಲಿಯ ದರ್ಶನ.

ಅವರ ಮಧ್ಯದೊಳಮಲತಾರಾ
 ನಿವಹದಲಿ ರೋಹಿಣಿಯವೊಲು ಸುರ
 ಯುವತಿಯರೊಳೂರ್ವಶಿಯವೊಲು ನದಿಗಳಲಿ ಜಾಹ್ನವಿಯ |
 ಅವಯವದ ಪರಿಮಳದ ಪಸರಕೆ
 ಕವಿವ ತುಂಬಿಯ ಸಾರಸಂಗೀ
 ತವನು ಕೇಳುತ್ತ ಕಂಡನವ ಪಾಂಚಾಲನಂದನೆಯ || ೭

ಮೊದಲೊಳವನವಳಂಗವಟ್ಟವ
 ನೊದವಿ ನೋಡಿದೊಡಲ್ಲಿಯೇ ಗಾ
 ಢದಲಿ ನೆಟ್ಟವು ಕೀಚಲರಿದಾಯ್ತಾಲಿಗಳನಲುಗಿ |
 ಮದನ ಮಸೆದೊಳಿಡಿದನು ಹೂಗಣೆ
 ಹೃದಯವನು ಹೂಡಿದುವು ಹರ ಹರ
 ಹೆದರುದನು ಹಮೈದನು ಖಳನೊಂದು ನಿವಿಷದಲಿ || ೮

ಸಲೆ ಯಿವಳು ಮೂಜಗವೆ ಮೋಹಿಸ
ತಿಲಕವೋ ಕಾಮಂಗೆ ಕಟ್ಟಿದ
ಕಳನ ಭಾಷೆಗೆ ನಿಂದ ಮೊಸಾಳೋ ಮಹಾದೇವ |
ಕೊಲೆಗಡಿಗೆ ಕಂದರ್ಪಕನ ಕೂ
ರಲಗೊ ಮದನನ ಸೊಕ್ಕಿ ದಾನೆಯೊ
ನಳನಮುಖ ಯಿವಳಾವೆ ಸತಿ ಯೆಂದಳುಪಿ ನೋಡಿದನು || ೯

ಜಗವೆ ಕೆಡಹಲು ಜಲಜಸಂಭವ
ಬಿಗಿದ ಬಲೆ ಯಿವಳಲ್ಲಲೇ ಮೂ
ಜಗದ ಯತಿಗಳನೆಸಲು ಮನುಮಥನೆಸಿದ ಕೂರಲಗೊ |
ವಿಗಡನಾದನು ಕಾಮನಂಬುಗ
ಳುಗಿದುವೆದೆಯಲಿ ನಟ್ಟದೃಷ್ಟಿಯ
ತೆಗೆಯಲನಿಯದೆ ಸೋತು ಕೀಚಕ ಪಾತಕವೆ ನೆನೆದ || ೧೦

ಆಗ ಕೀಚಕನ ಅವಸ್ಥೆ.

ನಿಂದು ನೋಡಿದ ದ್ರೌಪದಿಯ ಮುಖ
ದಂದವನು ಕಂಡಾಗ ಕೀಚಕ
ನೊಂದನೆನೆ ಮುಖದಿರುಹಲೆಚ್ಚನು ಕಾಮ ಕೈಗೂಡಿ |
ಅಂದು ಬೆಣಗಾದನು ಮಹಾಸತಿ
ಯೆಂದು ತುಳಿದಳು ಮನವ ಯಿವಳಾ
ರೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಚಾಚಿದನು ಕದಪಿನಲಿ ಕರತಳವೆ || ೧೧

ಸೂಜಿಯೊಡುದು ಚೆತ್ತ ಕಂಗಳು
ಮೊಣುವೋದುವು ಖಳನ ಧೈರ್ಯವ
ತೋಜಿ ಕಾಣೆನು ಕರಣದಲಿ ಕಳಕಳದ ಬೀಡಾಯ್ತು !
ಮಾಣಿ ಮೊಗವಂಗಳನ ಶರದಲಿ
ದೋಣುವೋದುದು ಹೃದಯ ಕಣು ರಿ
ಗಾಜಿ ಯಿವಳಾರ್ನುತ ಗಜಬಜಿಸಿದನು ನಿವಿಷದಲಿ || ೧೨

ಅಖಿವ್ರ ತಲೆಕೆಳಗಾಯ್ತು ಧೈರ್ಯದ
 ಸಿಪ್ಪಿಗೆ ನಗೆಗೀಡಾಯ್ತು ಲಜ್ಜೆಯ
 ಹೊಣಿಗೆ ಬಿಜ್ಜೆದೊಣಿಯಾಯ್ತು ಕರಿಮೊಳೆಯಾಯ್ತು ಭಯಬೀಜ
 ಮಹಿಮೆ ಗರಿಗಟ್ಟಿತು ಮನೋಭವ
 ಸಿಪ್ಪಿಗೆಲಸ ಬಲುಪಾಯ್ತು ಹೊಗಲುಮೊ
 ಡಣಿಯೆನಾತನ ಚಿತ್ತದಂತಸ್ತಪದೇಶ್ಚ ಯನು ¹ || ೧೩

ಬೀಳುಗೊಂಡುದು ಲಜ್ಜೆ ಮಹಿಮೆಯ
 ಕೀಲು ಕಳಚಿತು ದ್ರುಪದತನುಜೆಯ
 ನಾಲಿಯಲಿ ನುಂಗಿದನು ಮನದಲಿ ಸತಿಯ ಸೆಣೆವಿಡಿದು |
 ಕೇಳು ಬಿನ್ನದವಕ್ಕು ಸಿಮ್ಮಡಿ
 ಯೋಲೆಕಾತಿಯರೊಳಗೆ ವಿರಾಟನ
 ಮೇಲುಗೈ ಮಿವಳಾರನುತ ಜಸಗೊಂಡನಗೞಿಯ || ೧೪

ಈಕೆ ಗಂಧರ್ವರ ರಮಣಿ ನ
 ವ್ಯಾಕೆಯಾಗಿಯೆ ಮಾನ್ಯವೃತ್ತಿಯೊ
 ಳೀಕೆಯನು ಸಲಹುವೆವು ಬಲ್ಲಿದರಿವಳ ವಲ್ಲಭರು |
 ಸಾಕು ಬೀಡಾರಕ್ಕೆ ನೀ ಹೋ
 ಗೀಕೆ ನಿನಗಹಳಲ್ಲ ನಿಂದಿರು
 ಕಾಕನಾಡದಿರೆನುತ ² ಬೀಜುಗೊಟ್ಟಳು ನಿಜಾನುಜನ || ೧೫

ತಾಖಿತಂತಃಕರಣ ಕಾಮನ
 ಕೂಡುಗಣೆಗೀಡಾಯ್ತು ಮೈ ಮನ
 ಪೇಟುಮುಚಿದು ದುಗುಡ ಬಲಿದುದು ಮುಸುಕು ಮೋಣಿಯಲಿ |
 ವಿಾಣಿ ನಿಜಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಡಗೈ ಮೈ
 ದೋಣಿ ಬಂದನು ಮೆಳುದಿವಸ ತಲೆ
 ದೋಣಿ ಕಂಡನು ದ್ರುಪದಿಯನರಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಲಿ || ೧೬

¹ ದೀಪನವ, ಕ. ಖ.ಯು.² ನುಡಿಯದಿರೆಂದು, ಧ್ರು.

ಕಳುಹಿದನು ತನ್ನೊಡನೆ ಬಹು ಗಾ
 ವೇಯ ಪರಿವಾರವನು ತನ್ನಯ
 ಬಟಿಯ ಹಡಪದ ಬಾಲಕನ ಹಿಂದಿಕ್ಕಿ ನಡೆತಂದ |
 ಬಲಿದು ಸಿಂಹದ ಸತಿಗೆ ನರಿ ಮನ
 ವೊಲಿದು ಬಪ್ಪಂದದಲಿ ಗರುಡನ
 ಲಲನೆಗಿಹಿ ಬಯಸುವವೊಲವನ್ನೈದಿದನು ಬಾಲಿಕೆಯ || ೧೩
 ರತಿಯ ಸೊಬಗಂತಿರಲಿ ವರಪಾ
 ವ್ತಿಯ ರೂಪಂತಿರಲಿ ಬೊಮ್ಮನ
 ಸತಿಯ ಚೆಲುವಂತಿರಲಿ ಈಬಾಲಿಕೆಯ ರೂಪಿಂಗೆ |
 ಪ್ರತಿಯ ಕಾಣೆನು ಪಾಂಡವರ ದೌ
 ಪತಿಗೆ ಸರಿ ಮಿಗಿಲೆನಿಸಿ ತೋರುವ
 ಸತಿಯ ವಿಭ್ರಮ ನೆಟ್ಟುದೆನ್ನಯ ಮನದೊಳನುತಿರ್ದ || ೧೪
 ಕೀಚಕನು ದ್ರೌಪದಿಯ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದು ಮಾತನಾಡಿಸಿದುದು
 ಏಳನ ಮನದಿಂಗಿತವೆ ತನ್ನೊಳು
 ತಿಳಿದು ಕಾಮಿನಿ ಬೆದಲಿದಳು ಕಳ
 ವಳಿಗೆ ಸೋತನು ಕೆಟ್ಟನೆಂದಳು ತನ್ನ ಮನದೊಳಗೆ |
 ತೊಲಗಿ ಹಿಂದಡಿಯಿಡಲು ಕೀಚಕ
 ನಳುಕನ್ನೈತಂದಬುಜವದನೆಯ
 ಬಟಿಗೆ ಬಂದನು ನುಡಿಸಲಾಗದೆ ತರಳ ನೀನೆಂದ ¹ || ೧೫
 ಎಲೆ ಮರುಳ ಬೇಡಳುಪದಿರು ಕೂ
 ರಲಗ ಕೊರಳಿಗೆ ಬಯಸದಿರು ಕಳ
 ವಳುಪದಿರು ಕೈಯೊಡನೆ ನಿನ್ನರಮನೆಗೆ ತಿರುಗುವುದು |
 ಸುಲಭೆ ನಾ ನಿನಗಲ್ಲ ನಿನ್ನನು
 ಕೆಲರು ನಗುವರು ಪರಮಸ್ಥದ ತಿ
 ತೊಲಗುವುದು ಮಾಣೆನುತ ಮುಖದಿರುಹಿದಳು ಲಲಿತಾಂಗಿ || ೧೬

¹ ಸಿಂಹದ ನುಡಿದನು ಮಧುರ ವಚನದಲಿ. ಝ.

ನಿಲ್ಲೆಲೆಗೆ ಸೈರಂಧ್ರಿ ಕಾಮನ
 ಬಲ್ಲೆ ಪದ ಬಲುಗಾಯ ತಾಕಿತು
 ಬಲ್ಲೆ ಸೀನವ್ರಪಥಿಯ ಬದುಕಿಸಿಕೊಳ್ಳು ತನ್ನೊಡಲ |
 ಮೆಲ್ಲನಡಿ ಯಿಡು ಮಾತ ಮನ್ನಿಸು
 ಚೆಲ್ಲೆ ಗಂಗಳನ್ನೆ ಮುಖದಲಿ
 ಚೆಲ್ಲೆ ಸತ್ತಾಣಿಸಲು ಬೇಡುದು ವಿಗಡಜೀವನವ || ೧೧

ಎಳನಗೆಯ ಬೆಳದಿಂಗಳನು ನೀ
 ತಳದು ತಾಪವ ಕೆಡಿಸು ಮಧುರದ
 ಮಲನುಡಿಯ ಸುಧೆಯಿಂದ ತೃಪ್ತಿಯನಕಟ ಪರಿಹರಿಸು |
 ಅಳಮನವ ಬಡತನದ ನಿನ್ನಯ
 ಕಳಕಕುಚಲಕ್ಷ್ಮಿಯಲಿ ಕಳ ಮನ
 ದೊಲವನಿತ್ತಲು ತಿದ್ದ ಬೇಡುದು ಕಾಂತೆ ಕೇಳಿಂದ || ೧೨

ತೋಳತೆಕ್ಕೆಯ ತೊಡಿಸಿ ಕಾಮನ
 ಕೋಲ ತಪ್ಪಿಸು ಖಳನ ಕಗ್ಗಲೆ
 ಯುಚಿಗವ ಕೇಳು ಸುರದಿಹರೆ ಸಮರ್ಥರಾದವರು |
 ಸೋಲಿಸಿದ ಗೆಲವಿಂದ ಬಲು ಮಾತಾ
 ತಾಳಿ ಯಿವನನ್ನ ದಿರು ಹರಣದ
 ಮೇಲೆ ಸರಸವೆ ಕಾಯಬೇಡುದು ಕಾಂತೆ ಕೇಳಿಂದ || ೧೩

ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಪಾಂಚಾಲಿ ನಡುಗಿದುದು.

ಕೇಳಿ ಕಿವಿ ಮುಚ್ಚಿ ದಳು ಮನದಲಿ
 ಮೇಳದೈವರ ನೆನೆದು ಶಿವ ಶಿವ
 ಶೂಲಪಾಣಿ ಮುಕುಂದ ಯೆನುತಾರವಿಯನೀಕ್ಷಿಸುತ |
 ಕಾಳಮೂಳನಲಾ ಖಳಾಗ್ರಣಿ
 ಮೇಲುಗಾಣನಲಾ ಮದಾಂಧನ ¹
 ಸೋಲಿಸುವರಾರುಂಟೆನುತ ನಡುಗಿದಳು ನಳಿನಾಕ್ಷಿ ² || ೧೪

¹ ದುರಾತ್ಮನ, ಧು. ಪ.

² ತಲೆಬಾಗಿದಳು ತರಳೆ, ಚ.

ಎಲೆ ದುರಾತ್ಮ ಮಹಾಪರಾಧವೆ
 ಬಳಸುವರೆ ಬಯಲಿಗೆ ನಿನ್ನಯ
 ಕುಲದ ಬೇಟನು ಕಾಯ್ದುರೇ ಫಲವಾವುದಿದಱಿಂದ ¹ |
 ಹಚಿವು ಹೊದ್ದದೆ ಹೆತ್ತವರು ಮೆ
 ಕ್ಯಳುಗಳೆಂಬೀ ಬದುಕು ಮೊಂಡೆ
 ಯೆಳಸಿಕೊಂಬಂತಾದುದೆಂದಳು ಪಾಂಡವರ ರಾಣಿ || ೨೫

ಕೀಚಕ ಪಾಂಚಾಲಿಯರ ವಿವಾದ.

ಎಲೆಗೆ ಪಾತಕಿ ನಿನ್ನ ಕಣೆಂ
 ಬಲಗಿನಲಿ ಯೆನ್ನೆದೆಯ ನೋಯಿಸಿ
 ತೊಲಗಬಹುದೇ ಕರುಣವಿಲ್ಲವೆ ನಿನ್ನ ಮನದೊಳಗೆ |
 ಬಲಿದು ಬಂದೆನು ಕಾಮನೂಟಿಗ
 ಬಲುಹು ವೈರಿಯ ಭಯವ ತಪ್ಪಿಸಿ
 ತಲೆಯ ಕಾಯಲು ಬೇಡುದೆಂದನು ನಗುತ ಕೀಚಕನು ² || ೨೬

ಕಾತರಿಸದಿರು ಮಂದಿವಾಳದ
 ಮೂತುಗಳು ಬೇಡಕಟ ಕೆಡದಿರು
 ಸೋತರೇನದು ಮನುಜಧರ್ಮವು ಚಿತ್ತ ಚಂಚಲವು |
 ಈತತುಹ್ಲಣ ವಾರುಕೇಳಿದೊ
 ಡಾತಗಳು ಸೈರಿಸರು ದೇವ
 ವ್ರಾತದಲಿ ಬಲ್ಲಿದರು ತನ್ನ ವರೆಂದಳೆಂದುಮುಖಿ || ೨೭

ದ್ರೌಪದಿಗೆ ಖಳ ನುಡಿದನೆನ್ನಾ
 ಟೋಪವನು ನೀನಱಿಯ ಬಡವರ
 ಕೋಪವಾಡಿಗೆ ಮೃತ್ಯು ನಿನ್ನವರೇನ ಮೊಡುವರು |

¹ ಕೊಯ್ದುರೇಬಹುದಾದದಿಂದ, ಚ, ಛ, ಖ.

² ಬೇಕೆನುತ ಕೀಚಕನು ಕೈಮುಗಿದ, ಚ.

ಆವೆನವರಂತಿರಲಿ ನೀನೆನ
ಗೋಪಳಾದರೆ ಸಾಕು ಮಲೆತೊಡೆ
ಯಾಪಿನಾಕಿಗೆ ತೆರಳುವೆನೆ ಬಿಡಕಲ್ಲೆ ನೋಡೆಂದ || ೨೪

ಹುಳುಕನಲ್ಲಾ ತುಂಬಿ ಕೋಗಿಲೆ
ಗಳಹನಲ್ಲಾ ಕಶಿವಸಂತರ
ಬಲುಹು ಮಾನ್ಯರನಿಖಿಯವೇ ತಂಗಳ ಧಾರ್ಮಿಕನೆ |
ಖಳನಲಾ ಮೊಕಂದ ಲೋಕದ
ಕೊಲೆಗೆಡಗನಲ್ಲಾ ಮನೋಭವ
ನಿಚಕೆಗೊಂಬರೆ ಪಾಪಿಯೊಲಿಯದೆ ಕೊಲುವರೇ ಯೆಂದ || ೨೫

ಬಲಿದೆ ನೀನಹುದಾನು ಕೊಲ್ಲೆನು ¹
ಕೊಲುವ ಸುಭಟರು ಬೇಜಿ ಬಯಲಿಗೆ
ಹಲವು ಗಳಹಿದರೇನು ಫಲವಿಲ್ಲ ² ಕಟ ಸಾಣಿದೆನು |
ಮುಳದರಾದರೆ ಕೇಳು ³ ನಿನ್ನಯ
ತಲೆಯ ಕೊಯ್ಯದೆ ತುಪ್ಪರಾಗರು
ಕಲಕುವರು ನಿನ್ನ ಸ್ವಯಾಬ್ಧಿಯನೆಂದಳಿದುಮುಖಿ || ೨೬

ಎಲವೊ ಬಾಹಿರ ಹಲವು ಮೊತನು
ಗಳಹದಿರು ನೀ ಬದುಕವೊಲಿದೊಡೆ
ಕೊಲುವರೆನ್ನಯ ಪತಿಗಳದಹಿಂ ಬೇಗ ತೊಲಗುವುದು |
ಜಲುವವಧು ಕೇಳಲೆ ದುರಾತ್ಮಕ
ರಜವರೇ ಯೆನ್ನನು ಧರಿತ್ರಿಯೊ
ಳಜವೆ ಹಜವನು ಹೊತ್ತು ಬದುಕುವುದೆಂದನಾಖನು || ೨೭

ಸಾವು ತಪ್ಪದು ತನಗೆ ಕಾಮನ
ಡಾವರವು ಘನ ನಿನ್ನ ನೆರೆದೇ
ಸಾವೆನಲ್ಲದೆ ಕಾಮನಂಬಿಂಗೊಡಲನೊಪ್ಪಿಸೆನು |

¹ ಬಲಿದು ನಿನ್ನನು ನಾವು ಕೊಲ್ಲೆವು, ಚ. ಛ.

² ಬೇಡ, ಕ. ಖ.

³ ತಿಳಿದರೆ ಯೆನ್ನವರು, ಚ.

ಭಾವೆ ನೂಕಲು ಬೇಡ ನಿನ್ನ ಕೈ
ಪಾವಲೋಕನದಿಂದಲೆನ್ನಯ
ಜೀವವನು ಸಲಹೆನುತ ಬಳ ನಸುನಗುತ ಕೈಮುಗಿದ ¹ || ೩೦

ಪರರ ಸತಿಗಳುಬಿದರೆ ಪಾತಕ
ದೊರಕುವುದು ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ
ಸರಿವಳು ಧರೆಯೊಳಗೆ ದ ಕೀರ್ತಿ ಮೂಸುಗು ಗತಿಗೆ ಕೇಡಹುದು |
ಕೊರಳುಹಲವಾದಸುರನಂತಕ
ಪುರವನ್ನೆದಿದ ಕಥೆಯ ನೀ ಕೇ
ಳ್ದ ಉಯಲಾ ಕಡುಮೂರ್ಖನೆಂದಳು ಸರೋಜಮುಖಿ || ೩೧

ಮೇಲೆ ಸದ್ಗತಿ ಬೆಂದುಹೋಗಲಿ
ಕಾಲನವರೈತರಲಿ ಬಂಧುಗ
ಳೇಳಿಸಲಿ ಯೆನ್ನವರು ತೊಲಗಲಿ ರಾಣಿಯರು ಬಿಡಲಿ |
ಬಾಲೆ ನಿನಗಾನೊಲಿದೆ ಕಾಮನ
ಕೋಲು ತನ್ನ ನು ಮರಳಲೀಯವು
ಲೋಲಲೋಚನೆ ಬಿಜುಬ ನುಡಿಯದೆ ತನ್ನನುಬುಹೆಂದ || ೩೨

ಕುಲದಲೊಬ್ಬನು ಜನಿಸಿ ವಂಶವೆ
ನಟದನಕಟಕಟೆಂಬ ದುರ್ಯಾಕ
ವುಷವುದಲ್ಲದೆ ಲೇಸ ಕಾಣೆನು ಬಹಿದೆ ಗಳಹದಿರು |
ಕೊಲೆಗೆಡಿಕೆಯೋ ಪಾಪಿಹೆಂಗುಸು
ಹಲಬರನು ಕೊಲಿಸಿದಳು ಸುಡಲೆಂ
ದಿಲುನವರು ನಿನ್ನ ಬಿಳಿನಾರಿ ² ಯರೆಂದೊಡೆಂದುಮುಖಿ || ೩೩

¹ ಭಾವೆ ನೂಕಿದರನ್ನವರ ರಾ

ಜೀವಮುಖಿ ಕೈಬೆಮಾಡು ತನ್ನಯ

ಜೀವನವನುಳುಹೆನುತ ಕಮಲಾನನಗೆ ಕೈಮುಗಿದ, ಚ ಛ,

² ರಾಣಿ, ಚ,

ಹರಿವಿರಿಂಚಿಗಳಾದೊಡೆಯು ಸಂ
 ಗರದೊಳನಗದಿರ್ದಿಲ್ಲ ಮರುಳೇ
 ತರುಣಿ ನಿನ್ನ ವರೇನು ¹ ತೋಜು ನಿನ್ನ ವಲ್ಲಭರ |
 ಪರಸತಿಯ ಸೆಣಿಗೆಯೈ ಮುತ್ತು ತು
 ನೆರೆದು ಕೋಡಗವಿಂಡು ಸುಭಟನು
 ಸರಿದನಂತಕನಗರಿಗಣಿಯಾ ಯೆಂದಳೆಂದುಮುಖಿ * || ೩೬

ನೀಣಿ ನೂಕದಿರನ್ನ ಮನ ನೆಣಿ
 ಮಾಣುವೋದುದು ನಿನ್ನ ಚಿತ್ತವೆ
 ಸೂಜುಗೊಂಡಿನ್ನೇಕೆ ಕೊರಲಿಂಗಲಗ ಹೂಣಿಸುವೆ |
 ಜಾಣದಿರು ಯೆನ್ನೆದೆಗೆ ತಾಪವೆ
 ಬೀಣದಿರು ಕಾರುಣ್ಯವನು ಕೈ
 ದೋಣಿನಗೆ ಕಮಲಾಕ್ಷಿ ಮರಣವೆ ಮಾಣಿಸೆನಗೆಂದ || ೩೭

ಮರುಳ ಮನದ ವಿಕಾರಮಾರಿಯು
 ಸರಸವಾಡುವರುಂಟೆ ಮೃತ್ಯುವೆ
 ನೆರೆವರೇ ದಳ್ಳುರಿಯ ಪ್ರತಿಮೆಯ ನಪ್ಪವರೆ ಬಯಸಿ |
 ಗರಳಕಂಗೈ ಸುವರೆ ಪಾಪಿಯೆ
 ಮರಳು ನಿನ್ನ ರಮನೆಗೆ ಯೆನ್ನಯ
 ಗರುವಗಂಡರು ಕಡಿದು ಹರಹುವರೆಂದಳೆಂದುಮುಖಿ || ೩೮

ನ್ಯಾಯವನು ಮಿಗೆ ಗೆಲುವುದೀಯು
 ನ್ಯಾಯವಧಿಕವು ಧರ್ಮಪರರೇ
 ಸ್ಥಾಯಿಗಳು ತಿಮಿರಕ್ಕೆ ಭಾಸ್ಕರಗಾವುದಂತರವು |

¹ ನಿನ್ನೊಡನೇನು, ಚ.

* ನೆರೆವಿಕೋಡಗ ಕೊಲ್ಲವೇದಶಕೀರನ ಮಡುಹಿದನಾವನೋ ಹೇತೆಂದ
 ಳಬುಜಾಕ್ಷಿ, ಕ. ಬ.

ಕಾಯರೆನ್ನ ವರವರ ಕೈಗುಣ
 ದಾಯತವ ಬಲ್ಲವರೆ ಬಲ್ಲರು
 ನಾಯಿ ಸಿಂಹಕ್ಕಿದಿರೆ ಘಡ ಹೋಗೊಂದಳಬುಜಾಕ್ಷಿ || ೩೯

ಕೀಚಕನು ತನ್ನ ಅಕ್ಕನನ್ನು ನೋಡಿದುದು.

ಹೂಣಿ ಹೊಕ್ಕು ದು ವಿರಹದಾಸೆಯ
 ಕಾಣಿನಾಕೆಯ ಮೊತಿನಲಿ ಮುಂ
 ಗಾಣಿಕೆಯಲೇ ಸೂಷಿಯೋದುದು ಮನದ ಸರ್ವಸ್ವ |
 ತ್ರಾಣ ಸಡಿಲಿತು ಬುದ್ಧಿ ಕದಡಿ ಕೃ
 ಪಾಣಪಾಣಿ ವಿರಾಟರಾಯನ
 ರಾಣಿಯರಮನೆಗೈದಿದನು ಕಂಡನು ನಿಜಾಗ್ರಜೆಯ || ೪೦

ಸುದೇವ್ವೆಯು ಕೀಚಕನನ್ನು ಆದರಿಸಿದುದು.

ಹಣೆಯನಂಭಿಗೆ ಚಾಚಲೆತ್ತಿದ
 ಳಣಕಿಗನ ತೆಗೆದಪ್ಪಿ ಮದವಾ
 ರಣನೆ ಕುಳ್ಳಿರೆನುತ್ತ ನೋಡಿದಳಾಸಹೋದರನ |
 ಹೊಮುಸುಡು ಬಿದ್ದಿದೆ ಲತಾಂಗಿಯ
 ಕೊನಿದನು ಕಡುಪಾಪಿ ವಂಶವ
 ಹಣಿದವಾಡದೆ ಮೋನೇಗುವೆನೆನುತ ಮುಗಿದಳು || ೪೧

ಅಡಿದುದಗ್ಗದ ಮಹಿಮೆ ಮುಸುಡಿನ
 ಬೆಳಕು ಬೀತುದು ಬಹಳಚಿಂತಾ
 ಜಲಧಿಯೊಳಗದಂತೆ ಸೊಂಪಡಗಿತು ನಿಜಾಕಾರ |
 ಕುಲಶಿರೋಮಣಿ ಪೇಟು ಚಿತ್ತದ
 ನೆಲೆಯನೆನೆ ನಸುನಾಚಿ ಮದನನ
 ಹಿಳುಕು ಸಾಮತಿಯು ¹ ಸೀತೆ ಬಚಿಕಿಂತೆಂದನವ ನಗುತ || ೪೨

ಕೀಚಕನು ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿದುದು,

ಬೇಣ ಬಿನ್ನಹವೇನು ಸತಿಯರ
ನೂಲುಮಡಿ ರೂಪಿನಲಿ ¹ ಚಿತ್ತವೆ
ಸೂಣಿಗೊಂಡವಳಹಳು ನಿವ್ವೊಲಗದ ಸತಿಯರಲಿ |
ಮಾಣಿದಳು ಮದನಗೆ ಜೀವಿಸ
ಲಾಣಿನಾಕೆಯನೊಳಗುಮಾಡಿಸಿ
ತೋಜಿದರೆ ತನ್ನೊಡಲೊಳಸುವಿಂಗಡುದು ನಿರ್ವಾಹ || ೪೩

ಆಕೆಯ ಅಸಮಾಧಾನ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿವಾದ.

ಕೀರ್ತಿಲತೆ ಕುಡಿವೊಣಗಿತ್ಯೆ ಮದ
ನಾರ್ತನಾದ್ಯೆ ಕುಲಕೆ ಕಾಲನ
ಮೂರ್ತಿ ನೀನವತರಿಸಿದ್ಯೆ ಸಂವರಿಸಿದ್ಯೆ ಜಸವೆ ² |
ಸ್ಫೂರ್ತಿಗಡೆ ಮನುಜರಿಗೆ ರಾವಣ
ನಾರ್ತಿಯಪ್ಪುದು ಅಜಿಯಲಾಕಡು ³
ಧೂರ್ತ ನಿನಗಂಜುವೆನನುತ ನಡುಗಿದಳು ನಳನಾಡ್ತಿ || ೪೪

ಬೇಟವೇ ಪರವೆಧುವಿನಲಿ ಕೈ
ಮಾಟವೇ ಪರವಿತ್ತದಲಿ ತೆಗೆ
ದೋಟವೇ ಕದನದಲಿ ಗುಣವೇ ರಾಜಪುತ್ರರಿಗೆ |
ಆಟವಿಕರೊಡನಾಡಿ ಕಲಿತು ವಿ
ರಾಟನನು ಕೊಲಲೆಳಸಿದ್ಯೆ ನಿ
ನ್ನಾಟಕಾವಂಜುವೆನನುತ ಮುಖದಿರುಹಿದಳು ತರಳ || ೪೫

ಕುಲವನಿತೆಯರ ಕೂಟದಿಂದವೆ
ಕುಲದ ತಲೆ ಕುಡಿ ಹಬ್ಬುವುದು ಪರ
ಲನೆಯರ ಸಂಭೋಗಸುಖವೆದು ರಕ್ತವಿಪರೀತ |

¹ ಚೆಲುವಿನಲಿ, ಖ. ಚ,

² ಸಂಹರಿಸಿದ್ಯೆ ಕುಲವ, ಚ. ³ ನಾರ್ತನಾಮರುಳಾದೆ ತನ್ನನೆ, ಚ. ಖ,

ಎಲೆ ಮರುಳ ಮುನ್ನಾ ಸುರೇಶ್ವರ
ನಳುಪಿ ತಾನೇನಾದನಗ್ಗದ
ಬಲುಹನುಳ್ಳ ದಶಾನನನ ನೆನೆ ಯೆಂದಳಿಂದುಮುಖಿ || ೪೬

ಅವಳ ಗಂಡರು ಸುರರು ಸುರರಿಗೆ
ನವಗದಾವಂತರವು ಮುನಿದರೆ
ದಿವಿಜಬಲಕಿರುಂಟೆ ನಮ್ಮನದಾರು ಕಾವವರು |
ಅವಳ ತೊಡಕೇ ಬೇಡ ಸತಿಯರ
ನಿವಹದಲಿ ನೀನಾರ ಬಯಸಿದೊ
ಡವಳ ನಾಮುಂದಿಟ್ಟು ಮದುವೆಯನೊಲಿದು ಮಾಡುವೆನು || ೪೭

ಅಕ್ಕನನ್ನು ಕುರಿತು ಕೀಚಕನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ.

ಅಕ್ಕ ಮರುಳಾ ಚಿತ್ತವವಳಲಿ
ಸಿಕ್ಕಿ ಬೇರ್ವಣಿಯಿತ್ತು ಬಹುದೇ
ಮಿಕ್ಕ ಡಿಂಭಕೆ ಮದುವೆಯುಂಟೇ ಮನವ ಬೇರಿಸಿ |
ಮಕ್ಕಳಾಟೆಕೆಯಾದರಾಗಲಿ
ತಕ್ಕರಲ್ಲೆಂದೆನಲಿ ಸಲಹುವೊ
ಡಕ್ಕ ಸೈರಂಧ್ರಿಯನು ಸೇರಿಸಬೇಕು ತನಗೆಂದ || ೪೮
ತಪ್ಪ ಮಾಡಿದೆ ತಮ್ಮ ನಿನಗವ
ಳಪ್ಪಳಲ್ಲೆಲೆ ಮರುಳ ಜೀವಕೆ
ಮುಪ್ಪ ಬಯಸಿದೆ ಮೆಚಿದು ಕಳೆಯಾ ಮತ್ತೆ ನೆನೆಯದಿರು ¹ |
ತಪ್ಪದಿರು ಕೈಕೊಂಡೆಸೆವ ಕಂ
ದರ್ಪನಂಬಿಗೆ ನೋಯದಿರು ನುಡಿ
ಯೊಪ್ಪವೆಲ್ಲಿದು ತಮ್ಮ ಯೆನುತ ಸುದೇವ್ಣ ಕನಲಿದಳು || ೪೯
ಸೊಗಸವಿತರರ ಮಾತು ಕಣ್ಣು ಗೆ
ಳೊಗಡಿಸವು ಮಿಕ್ಕವರ ರೂಪನು
ಹಗೆಗಳಾಗಿಹುವುಡವರ ನಾಮಗಳು ನಾಲಿಗೆಗೆ |

ಸೆಗಳಿಕೆಯ ಶಶಿಯಾದೆನ್ನೆಯ
ಬಗೆಯ ಸಲಿಸು ಹರಿದ ಕರುಳನ
ಮೃಗದ ಮುಖಿಯನು ಕಾಯದೀಕೆಂದೆಣಿದನು ಪದಕೆ || ೫೦

ಕೀಚಕನು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಹೋದುದು.

ಅಲಿ ನೀರೇಣುದುವು ತಮ್ಮನೆ
ಮೇಲೆ ತಳಿತುದು ಮೋಹ ಕಾಲನ
ಪಾಳಯಕೆ ಕೈಗೊಟ್ಟಳಂಗನೆ ನೆಗಹಿದಳು ಖಳನ |
ಏಳು ಭವನಕೆ ಹೋಗು ತರುಣಿಯ
ನಾಳ ನಾ ಕಳುಹುವನು ಪರಸತಿ
ಮೇಳ ಲೇಸಲ್ಲೆಂದು ಕಳುಹಿದಳಾಸಹೋದರನ ¹ || ೫೧

ಮನದೊಳಗೆ ಗುಡಿಗಟ್ಟಿದನು ಮಾ
ನಿನಿಯ ಕರುಣಾಪಾಂಗರಸಭಾ
ಜನವು ಪುಣ್ಯವಲಾ ಯೆನುತ ಬೀಚ್ಚೊಂಡನಗ್ರಜೆಯ |
ಮನದೊಳಗಾದವಿದ ಮರುಳುತನದು
ಜಿನಲಿ ಹೊಕ್ಕನು ಮನೆಯನಿತ್ತಲು
ದಿನಕರಂಗಾಯ್ತಸ್ತಮಯವೆಸ್ತಾಚಲಾದ್ರಿಯಲಿ || ೫೨

ಆಗ ಚಂದ್ರಾವಯವಾಗಲು ಕೀಚಕನಿಗೆ ಆದ ಅವಸ್ಥೆ.

ಸಲೆ ದಿಗಂಗನೆ ಯಿಟ್ಟಚಂದನ
ತಿಲಕವೋ ಮನುಮಥನ ರಾಣಿಯ
ಚೆಲುವಗೈಗನ್ನಡಿಯೊ ಮದನನ ಬಿರುದಿನೊಡ್ಡಣವೊ |
ತಳತ ² ವಿರಹಿಯು ಸುಡುವ ಕೆಂಡದ
ಹೊಳಹೊ ಬೆಸಗೊಳಲೇನು ರಜನೀ
ವಳಯದಲಿ ಶಶಿಯುದಯವಾದನು ಜಗವನುಜ್ವಳಿಸಿ || ೫೩

¹ ಬೀಚುಗೊಟ್ಟಳು ನಿಜಾನುಜನ, ಚ. ² ಸುರತ, ಚ.

ಬೆಚ್ಚಿ ದುವು ಚಕ್ರಾಂಕಯುಗ ತಾ
 ವೆಚ್ಚಿ ದುದು ಮುಣಿದುಂಬಿ ಕುಮುದವ
 ಮುಂಚಿ ದುವು ಮುಸುಡುಗಳನಂಬುಜರಾಜಿ ತಮತಮಗೆ |
 ಹೆಚ್ಚಿ ದುವು ಸಾಗರದ ತೆಜಿಗಳು
 ಬೆಚ್ಚಿ ದರು ಜಾರೆಯರು ಚಂದ್ರಮೆ
 ಕಿಚ್ಚ ನೊಟ್ಟಿದನಕಟ ಸಕಲವಿಯೋಗಿಜನಮನಕೆ |

೫೪

ಕೀಚಕನಿಗೆ ವಿರಹದ ತಾಪ.

ಖಳನ ವಿರಹದ ತಾಪದುರಿ ವೆ
 ಗ್ಗಳಸೆ ತನ್ನ ರಮನೆಗೆ ಬಂದನು
 ಕಳವಳಿಗ ಹಾ ಯೆನುತ ಕೆಡೆದನು ತಳರ ಹಾಸಿನಲಿ |
 ನಳನವೈರಿಯ ಸುಚಿವು ತನ್ನಯ
 ಕೊಲಗೆ ಬಂದುದು ಪಾಪಿ ಕಮಲಜ
 ಚಲವಿಲೋಚನೆಗೇಕೆ ಮಾಡಿದನಿನಿತುಚೆಲುವಿಕೆಯ ||

೫೫

ಉರಿದುದೊಡಲೊಳು ವೀಳಯದ ಕ
 ಪುರದ ಹಳಕುಗಳಮೆಳಗಂಧದ
 ಸರಸಕರ್ದಮೆ ಕಣಿಕುವಣಿದುದು ಪೂಸಿದಂಗದಲಿ |
 ಹೊರಳ ನೀರಿನ ಪೊಟ್ಟಣವು ದ
 ಫ್ಲರಿಯೊಲಾದುದು ಬಲಿದ ಚಂದ್ರಿಕೆ
 ಬೆರಸಿ ಕರಗಿದ ತವರವಾಯಿತು ಕೀಚಕನ ಮನಕೆ ||

೫೬

ಹಾಸಿದಳೆಳೆರೊಣಗಿದುದು ಹೊಗೆ
 ಸೊಸಿದುದು ಸುಯಿಲಿನಲಿ ಮೆಲ್ಲನೆ
 ಬೀಸುತಿರೆ ಸುಳವಾಳಯೆಲೆ ಬಾಡಿದುದು ಝಳಹೊಯ್ದು |
 ಆಶಶಿಯ ಕೋಗಿಲೆಯ ತುಂಬಿಯ
 ನಾಸರೋಜವೆ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಕೈ
 ವೀಸಿದನು ಕುಸುಮಾಸ್ತ್ರ ನಾಕೀಚಕನ ಕಗ್ಗೊಲೆಗೆ ||

೫೭

ಪರಿಮಳದ ಸುಟಿವಾಲವಟ್ಟದೊ
 ಳರದೆ ಪೂಸಿದ ಗಂಧಕಪುರ
 ವರರೆ ಸೀದುವು ಕೀಚಕನ ಕಾಮಾಗ್ನಿ ತಾಪದಲಿ |
 ವರಪತಿವ್ರತೆಗಳುಬಿದವನಾ
 ಹರಣದಾಶೆಯ ಮೆಣಿದು ಪಾತಕ
 ಹೊರಳುತಿರ್ದನು ಚಂದ್ರಕಾಂತದ ಮೆಣಿಯ ಮಂಚದಲಿ ¹ || ೫೪ ||

ತೂಣಿದುವು ಪರಿಮಳದ ಪುಷ್ಪಗ
 ಳೂಣಿದುವು ಮಧುಕರವು ಹರುಷದ
 ಲಾಣಿದುವು ಶಶಿಕಾಂತಶಿಲೆಗಳು ಮುಗಿಯೆ ಕೈರವವು |
 ಸಾಣಿದುವು ಮಂದಿರದ ಕಡಲಗ
 ಳೇಣಿದುವು ಪೂರ್ವಾಚಲಕೆ ರವಿ
 ಬೀಜದನು ಕರದಿಂದ ಕಾಂತಿಯ ಜಗದ ಜನ ನಲಿಯೆ || ೫೫ ||

ಆರೈಗಳಿಗೆ ಯುಗವಾಗಿ ನೂಕಿದ
 ನಿರುಳನುದಯಾಚಲದ ಶಿರದಲಿ
 ತರಣಿ ತಲೆದೋಪಿದನು ತೊಡೆದನು ಭುವನದಂಧತೆಯ |
 ಪರಿಮಳದ ಪಾವುಡದಿನಳಿಗಳ
 ಕರೆಸಿದುವು ತಾವರೆಗಳನೆ ಕಾ
 ತಲತಾಂಗಿಯ ಸುಯುಕ್ತ ತಾಗಿತು ಕುಮುದಿನೀಪತಿಗೆ || ೫೬ ||

ಎರಡನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

¹ ಮೇಲುಮಾಚ್ಚಿ ನಲಿ, ಛ. ಚ.

ಮೂರನೆಯ ಸಂಧಿ.

ಸೂಚನೆ.

ರಾಯ ಕುರುಬಲವಿಲಯಕರನಬು
ಜಾಯತಾಕ್ಷಿಯ ಸಲಹಿ ಕೀಚಕ
ರಾಯವಂಶಾರಣ್ಯವನು ಸವರಿದನು ಕಲಿಭೀಮ ||

ಕೀಚಕನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಮಧುವನ್ನು ತಾರಿದು ಸುದೇಷ್ಣೆಯು
ಸೈರಂಧ್ರಿಗೆ ಹೇಳಿದುದು.

ಬಯಸಿದಳು ಮೈತ್ಯುವನು ಕಡುಪಾ
ಪಿಯ ಮನೋಧರ್ಮವನು ಜನಮೇ
ಜಯಮಹೀಪತಿ ಕೇಳು ಪಾಂಚಾಲಿಯನು ಕರೆಸಿದಳು |
ನಯವಿಹೀನ ಸುದೇಷ್ಣೆ ಬಂದಾ
ಕೆಯನು ಬೆಸಸಿದಳಲಗೆಯನುಜಾ
ಲಯದೊಳುತ್ತಮಮಧುವ ನೀ ಝಡಿತೆಯಲಿ ತಡುದೆಂದು || ೧

ಅದಕ್ಕೆ ದ್ರೌಪದಿಯ ಉತ್ತರ.

ಅವ್ವಿನಲ್ಲಿಗೆ ದೇವಿ ನಿಮ್ಮಯ
ತಮ್ಮ ದುರುಳನು ಲೇಸು ಹೊಲ್ಲೆ ಹ
ವೆಮ್ಮ ತಾಗುವುದಾತನಚರ ಬಚಕ ಹಚವೆಮಗೆ |
ನಿಮ್ಮ ನಾವೋಲೈಸಿ ನಿಮಗೆ ವಿ
ಕರ್ಮವನು ಮಾಡುವುದು ನಮಗದು
ಧರ್ಮವಲ್ಲಾಚಿದವರ ಕಳುಹುವುದೆಂದಳಂದುಮುಖಿ ||

ಏನಲು ಭುಗಿಲೆಂದಳು ಸುಡೇತಕೆ
 ಮನದ ಗರ್ವವ ನುಡಿವೆ ನಿನ್ನಿಂ
 ದೊನೆಗೆ ಮೋಣನ್ನ ವರಿಗುಂಟೇ ಹಾನಿಹರಿಬಗಳು |
 ಅನುಜನಾರಂದಣಿಯ ಸಾಕಾ
 ತನ ಸಮಾಪಕ ಹೋಗಿ ಬಾ ನಡೆ
 ಯೆನಲು ಕೈಕೊಂಡಬಲೆ ಹೊಣವೆಂಟಳು ನೃಪಾಲಯವ ¹ || ೩

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ ಕೀಚಕನ ಮನೆಗೆ ಹೋದುದು.

ಹರಿ ಹು ಶ್ರೀಕಾಂತ ದಾನವ
 ಹರ ಮುಕುಂದ ಮುರಾರಿ ಗತಿಶೂ
 ನ್ಯರಿಗೆ ನೀನೇ ಗತಿಯಲಾ ಗರುವಾಯಿಗಿಟ್ಟನಲ್ಯೆ |
 ಕುರುಕುಲಾಗ್ರಣಿ ಸೆಳದ ವಸ್ತ್ರಾ
 ಕರುಷಣದ ಭಯ ಮತ್ತೆ ಬಂದಿದೆ
 ಕರುಣಿ ನೀನೇ ಬಲ್ಲೆ ಯೆನುತಡಿಯಿಟ್ಟಳಬುಜಾಕ್ಷಿ || ೪

ದೇವಿ ನೇಮಿಸಲಣಿಯೆಂದೊಡಿ
 ದಾವಧರ್ಮವು ಶಿವ ಶಿವೀಹದ ²
 ಸಾವನವರಿಗೆ ತಹುದು ಬದ್ಧವಿಘಾತಿ ಯಿದು ಬಲಹು ³ |
 ಸೇವೆ ಯಿದಕ್ಕೇ ಕಷ್ಟವೆಂಬುದು ⁴
 ಕೋವಿದರ ಮತ ಶಿವ ಶಿವಾ ರಾ
 ಜೇವಲೋಚನ ಕೃಷ್ಣ ಬಲ್ಲೆ ಯೆನುತ್ತ ಗಮಿಸಿದಳು || ೫

¹ ನಿಜಾಲಯವ, ಬಿ. ಚ.

² ನಾವು ಗರ್ವಗಳೊಲಿದೊಡವನಿಗೆ, ಝ.

³ ಸಾವುತಂದವರೆಂದು ಬಂದ ವಿಘಾತಿಯಿದು ಬಲಹು, ಝ

⁴ ಸೇವಿಸುವುದೇ ಕಷ್ಟವೆಂಬುದು, ಚ.

ಸುರಪ ಶಿಖಿ ಯಮ ನಿರುತಿ ವರುಣಾ
 ದ್ಯುರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ಕಣ್ಣೆ ವೆಯ ಬಿಗಿ
 ದರಭಳಿಗೆ ನಿಂದಬುಜಮಿತ್ರನ ಭಜಿಸಿ ಕಣ್ಣೆ ಹಿಯೆ |
 ದುರುಳ ¹ ದೈತ್ಯನ ಕಾಹ ಕೊಟ್ಟನು
 ತರಣಿ ತರುಣಿಗೆ ಮಂದಮಂದೋ
 ತ್ತರದ ಗಮನದಲಬಲೆ ಬಂದಳು ಕೀಚಕನ ಮನೆಗೆ || ೬
 ಹಾರನೂಪುರಯುಣಯುಣಿತಯುಂ
 ಕಾರ ಘನರವವೆಂದು ಭವನಮ
 ಯೂರ ಕುಣಿದುದು ವರಕಟಾಕ್ಷದ ಮಿಂಚು ಥಳಥಳನೆ |
 ಆರು ಹೊಗಲುವರಂಗವಟ್ಟದ
 ಸೌರಭದ ಪರಿಮಳಕೆ ತುಂಬಿಯ
 ಸಾರ ಕಟ್ಟಿತು ಬಂದಳಂಗನೆ ಕೀಚಕಾಲಯಕೆ || ೭
 ಮನುಮಥನ ಮದದಾನೆ ಕಂದ
 ಪನ ಮಹಾಮಂತ್ರಾಧಿದೇವತೆ
 ಜನರು ಮರುಳಹ ಮದ್ದು ಸಂಸೃತಿಸುಖದ ಸಾಕಾರ |
 ಮನಸಿಜನ ಮಸೆದಲಗು ಜನಮೋ
 ಹನತಿಲಕ ಲಾವಣ್ಯಸಾಗರ
 ಜನಿತ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಲತಾಂಗಿ ಬಂದಳು ಕೀಚಕನ ಮನೆಗೆ || ೮
 ಕೀಚಕನು ದ್ರೌಪದಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಬೆರಗಾದುದು.
 ಕುಡಿಹೆಕಂಗಳ ಚಪಳ ಯುಂಗರ
 ವಿಡಿಯನಡುವಿನ ನೀಜಿ ಹಂಸೆಯ
 ನಡೆಯ ನವಿಲಿನಮೌಳಿಕಾತಿ ಪಯೋಜಪರಿಮಳದ |
 ಕಡುಚೆಲುವೆ ಬರಲವನು ತನು ನಡು
 ನಡುಗಿ ನಿಂದನದಾವ ಹೆಂಗುಸು
 ಪಡೆದಳೇ ಚಲುವಿಕೆಯನೆನುತಡಿಗಡಿಗೆ ಬಿಜಿಗಾದ ² || ೯

1 ಮುಖದ, ಚ.

2 ನೆನುತೀಕ್ಷಿಸಿದನಂಗನೆಯ, ಚ.

ಅಜಿದು ಸತ್ತ ರುಗಾಣದಲಗಿದು
 ನೆಣಿ ಬಿಗಿಯೆ ಮೈಬಾಸುಳೀಳದ
 ಹುರಿ ಬಲಿದ ನೇಣ ನೋಂಕಿದರೆ ಹೋಗೆ ಮಸಗದೆದಿಗಿಚ್ಚು |
 ಅರರೆ ಕಂಗಳ ಧಾರೆಯಾವನ
 ಕೊರಳ ಕೊಯ್ಯದಿದಾವನಣಿತೆಯ
 ಹುರುಳುಗೆಡಿಸದಿದಾವ ನಿಲುವನು ಶಿವ ಶಿವಾ ಯೆಂದ || ೧೦

ಆವ ಜನ್ಮದ ಸುಕೃತಫಲ ನೆರೆ
 ದೀವಧುವ ಸೇರಿದರು ಧನ್ಯರು
 ತಾವಲಾ ಬಚ್ಚಿಕೇನು ಪೂರ್ವದ ಸುಕೃತಸರ್ವಸ್ವ |
 ಭಾವಿಸಲು ಸುರಚಂದನಾದಿಗ ¹
 ಕೀವನಿತೆಗೆಲ್ಲೆಂದ ಮೇಲಿ
 ನ್ನಾ ವ್ರತಶಯವ್ರಂಟೆನುತ ಖಳರಾಯನಿದಿರೆದ್ದ || ೧೧

ಬೃಕ ಕೀಚಕನು ಓಡಿಯುವಾಗ ದೌಸದಿಯು ಓಡಿದುದು
 ತರುಣಿ ಬಾ ಕುಳ್ಳಿರು ಮದಂತಃ
 ಕರಣದೆಡರಡಗಿದುದು ಕಾಮನ
 ದುರುಳುತನಕಾನಂಜುವೆನೆ ² ನೀನೆನಗೆ ಬಲವಾಗೆ |
 ಬಿರುದ ಕಟ್ಟುವೆನಿಂದುವಿಗೆ ಮಧು
 ಕರಗ ಕೋಗಿಲೆಗೆಂದು ಖಳನು
 ಬುರಿಗಿ ನುಡಿಯಲು ಖಾತಿಗೆೊಂಡಂತೆಂದಳೆಂದುಮುಖಿ || ೧೨
 ಬಾಯಿ ಹುಳುವುದು ಬಯಲ ನುಡಿದೊಡೆ
 ನಾಯಿತನ ಬೇಡಲವೊ ಕೀಚಕ
 ರಾಯನಂಗನೆ ಕಳಹೆ ಬಂದೆನು ಮಧುವ ತರಲೆಂದು |
 ಸಾಯಬೇಕೇ ಹಸಿದ ಶೂಲವ
 ಹಾಯಿ ಹೋಗಿನೆ ನಿನ್ನ ಬೈಗಳು
 ನೋಯಿಸುವವೇ ತನ್ನ ನೆನುತವೆ ತುಡುಕಿದನು ಸತಿಯ ³ || ೧೩

¹ ಸುಕೃತಾವಳಿಗಳಿ೦, ಚ. ² ಕಿನ್ನಂಜುವೆನೆ, ಚ. ³ ಓಡಿದನಾಕರವ, ಕ.

ಕರವೆನೊಡೆ ಮುಲುಚಿದಳು ಬಟ್ಟಲ
 ಧರೆಯೊಳೊಡಾಡಿದಳು ಸತಿ ಮೊಗ
 ದಿರುಹಿ ಬಾಗಿಲ ದಾಂಟಿದಳು ಫಯದಲಿ ನಡುಗಿ ಡೆಂಡಣಿಸಿ |
 ತರಳ ಹಾಯ್ದಳು ಮೊಲೆಯ ಜಘನದ
 ಭರದಿ ಬಡನಡು ಮುಖಿಯದಿಹುದೇ
 ವರಸಭಾಗ್ಯತೆಗೆನಲು ರಭಸದೊಳೊಡಿದಳು ಸಭೆಗೆ || ೧೪

ಆಗ ದ್ರೌಪದಿಯನ್ನು ಹೊಡೆದು ಕೆಡವಿದುದು.

ಬಡನೆ ಬೆಂಬತ್ತಿದನು ತುಲುಬನು
 ಹಿಡಿದು ತೊತ್ತಿನ ಮಗಳ ಹಾಯ್ದೊಡೆ
 ಬಿಡುವೆನೇ ತಾನೆನುತ ಹೊಯ್ದನು ಕಾಲೊಳೊಡೆಮೆಟ್ಟಿ |
 ಕೆಡೆದು ರಕುತವ ಕಾಣಿ ಹುಡಿಯಲಿ
 ಮುಡಿಮುಸುಕೆ ಬಿಲುಗಾಳಿಯಲಿ ಸೈ
 ಗೆಡದ ಕದಳೆಯ ಕಂಭದಂತಿರೆ ಕಾಂತೆ ಹೊರಳಿದಳು || ೧೫

ಆಗ ಬಡನೆ ಇದ್ದ ಭೂತವು ಕೀಚಕನನ್ನು ಹೊಡೆದುದು.

ಕರುಳ ತೆಗೆ ತಿನ್ನಡಗನೆನುತು
 ಬುರಿ ಸೂರ್ಯನು ಕೊಟ್ಟದಾನವೆ
 ನುರುವೊಣಿಸಿ ಕೀಚಕನ ಹೊಯ್ದನು ಹಿಡಿದು ಕುಸುರಿದನು |
 ದುರುಳ ನಡೆಗೆಡೆದಿದ್ದು ವಹಿಲದೊ
 ಳೊಣಿಲುತೊಡಿದನಾಲಯಕೆ ಬಿಡಿ
 ಕರಸ ಮೊದಲಾದಖಿಳಜನ ನಡುಗಿತ್ತು ಭಯ ಹೊಯ್ದು || ೧೬

ದ್ರೌಪದಿಯ ವಾಕ್ಯ.

ಹೊಡೆ ಮರಳಿ ಮುಖದೆದ್ದು ಕೇಕದ
 ಹುಡಿಯ ಕೊಡಹುತ ಮೊಲೆಗೆ ಮೇಲುದ
 ತೊಡಿಸಿ ಗಲ್ಲದ ರಕುತವನು ಬೆರಳಿಂದ ಮಿಡಿಮಿಡಿದು |

ನುಡಿಯಲಾಗದೆ ಖಳನು ಹೆಂಗುಸ
ಬಡಿಯೆ ನೋಡುತ್ತಿಹರೆ ಹಿರಿಯರು
ಹಿಡಿದ ಮೌನದ ಹೊತ್ತು ಅರಿಸೆಂದಬಲೆ ಯೊಪಲಿದಳು || ೧೩

ಶಿವ ಶಿವಾ ಪಾಟಿಗಳು ಪತಿಯಾ
ದವರ ತಾಗಲಿ ಸುಯ್ಯ ಕಟ ನಾ
ಲುವೆರ ನಡುವಣ ಹಾವು ಸಾಯದು ನಿರಪರಾಧಿಯನು |
ಅವಗಡಿಸಿದನು ಖಳನು ಧರ್ಮದ
ವಿವರ ಶುದ್ಧಿಯನಾಡದೀಜನ
ನಿವಹ ಸೋರಾರಣ್ಯವಾಯ್ತೆನುತೊಪಲಿದಳು ತರಳ || ೧೪

ಎಲೆ ವಿದೇಶಿಗ ಕಂಕಭಟ್ಟನೆ
ಹಲವು ಧರ್ಮವ ಬಲ್ಲೆ ಗಡ ನೈಪ
ತಿಲಕಗಣುಹುವುನೇನು ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳಿಗುಚಿತವಿದು |
ತಿಳಿ ವಿದೇಶಿಗರಿಗೆ ವಿದೇಶಿಗ
ರೋಲವು ಸಮನಿಸಬೇಕು ಸಭೆಯಲಿ
ಬಲವಿಹಿನರಿಗಾಪ್ತರಿಲ್ಲೆಂದಬಲೆಯೊಪಲಿದಳು ¹ || ೧೫

ಧರ್ಮರಾಯನ ಸಹನ.

ಧೈರ್ಯವನು ನೆಪಿ ಬಲಿದು ಮೇಲಣ
ಕಾರ್ಯಭಾಗವನೊಡು ನೈಪ ನಿಜ
ಭಾರ್ಯೆಯನು ಸಂತ್ಯಸದಿದನು ಧರ್ಮನಂದನನು |
ಶೌರ್ಯಕವಸರವಲ್ಲ ನಮಗಿ
ನ್ಸಾರ್ಯನಾಜೆ ಯನುತ್ತ ಮಾಣ್ಡ
ತುರ್ಯವಿದ್ದರು ಭೀಮಸೇನಾದಿಗಳು ದುಗುಡದಲಿ || ೨೦

¹ ಬಲಹು ಹಿರಿಯರ್ದೇನಮಾಡುವಿರೆಂದಳೆಂದುಮುಖ್ಯ, ಕ.

ಭೀಮನ ಯೋಚನೆ.

ನೊಂದಳಕಟಾ ಸತಿ ಯೆನುತ ಮನ
ನೊಂದು ಮೋಹಿಯ ಬಲಿದು ¹ ಖತಿಯಲಿ
ಕಂದಿದನು ಮೈಮುಖದ ರೋಷಲಡನೊಡೆಯೊತ್ತಿ |
ಮಂದಿಯುಖಿಯದ ವೋಲು ಚೇಪ್ಪಯೊ
ಳೊಂದಿ ಮೆಲ್ಲನೆ ಬಾಗಿ ನೋಡಿದ
ನಂದು ರಾಜಾಲಯದ ಮುಂದಣ ಮರನನಾಭೀಮ || ೨೦

ಬಳಗೆ ನಿಶ್ಚಿಸಿದನು ಮೊದಲಲಿ
ಹಿಳಿದು ಹಿಂಡುವೆನಿವಳ ಬಡಿದಾ
ಖಳನನವರೊಡಹುಟ್ಟದರನವನಾಪ್ತ ಪರಿಜನವ |
ಬಚಿಕ ಪರಿಜನ ಸಹ ವಿರಾಟನ ²
ಕೊಲುವೆನೆಯದ ಮುನ್ನ ಕಾರವ
ಕುಲವ ಸವರುವೆನೆಂದು ಕಿಡಿಕಿಡಿಯೊಡನಾಭೀಮ || ೨೧

ಭೀಮನ ಇಂಗಿತವನ್ನು ತಿಳಿದ ಧರ್ಮರಾಯನ ವಾಕ್ಯ.

ಆತನಿಂಗಿತದನುವನಖಿದು ಮ
ಹೀತಳಾಧಿಸ ಧರ್ಮಸುತನತಿ
ಕಾತರಿಸದಿರು ವಲಸ ಸೈರಿಸು ಸೈರಿಸಕಟೆನುತ |
ಈತರುವ ಮುಖಿಯದಿರು ಸುಜನ
ವ್ರಾತಕಾಶ್ರಯ ಪೂರ ಹೊಣಿಗೆ ಮ
ಹಾತಿಶಯತರುವುಂಟು ನಿನ್ನಯ ಬಾಣಸಿನ ಮನೆಗೆ || ೨೨

ಧರ್ಮ ಮುಯತರುವಿದನು ಮುಖಿಯದಿ
ರೆಮ್ಮ ನುಡಿಗಳ ಕೇಳನಲು ಮಿಗೆ
ಸುಮ್ಮನೊಲಗದಿಂದ ಸರಿದನು ಭೀಮ ದುಗುಡದಲಿ |

¹ ಸೈವಿಖಗಾಗಿ, ಚ.

² ವಿಗಡವಿರಾಟರಾಯನ, ಚ.

ಕರ್ಮಫಲವಿದು ನಿನಗೆ ಕಾಮಿನಿ
ನಿಮ್ಮ ಭವನಕ್ಕೆ ಹೋಗು ಶಿಕ್ಷಿಸ
ಲಮ್ಮದೀಸಳೆ ಬಗೆಯನಾತನು ಮತ್ಸ್ಯಭೂಪತಿಯು || ೧೪

ಕೋಪಕವಸರವಲ್ಲ ಪತಿಗಳು
ಕಾಪುರುಷರೇ ನಿನ್ನವರು ಪರಿ
ತಾಪವನು ಬೀಡೊಡು ಪತಿವ್ರತೆಯರಿಗೆ ಗುರು ನೀನು ¹ |
ದೀಪವಲ್ಲಾ ಹೈಮೆಯಖಿಲದೋ
ಪಾಪಹಾರವು ಸರ್ವಧರ್ಮದ
ರೂಪನೆಲೆಯೊಡ್ಡಮೆ ಯೆನಲು ಬಚ್ಚಿಕೆಂದಳೆಂದುಮುಖಿ || ೧೫

ನೀರು ಹೊಣಿಗೆಕ್ಕು ವುದು ಮೊಜ್ಜೀ
ಬಾಧಿ ಬಚ್ಚಿಕದು ಪಾಪಿ ರೂಡಿಸೆ
ಸೈರಿಸದು ವನ್ಯಾಯಬಹುಳತೆಗೇನ ಮಾಡುವುದು |
ಸೈರಣೆಗೆ ತಾನವಧಿ ಯಿಲ್ಲಾ
ಪಾರುಷದ ಬಗೆ ಬಂಜೆಯಾಯಿತು
ಆರಯಿಕೆಯಲಿ ಜಾಣುಗಿ ಜಾಣುವಿರೆಂದಳೆಂದುಮುಖಿ || ೧೬

ಅರರೆ ಹೆಂಗುಸು ದಿಟ್ಟಿಮನದೊ
ಳಿರಲಿದಾವಂತರವು ರಾಯನ
ಹೊರೆಯಲೀಬಾಯೆಬಡಿಕತನ ಗರುವಾಯಿಯೇ ಯೆನಲು |
ಕೆರಳೆಗಳು ಲಲಿತಾಂಗಿ ಯಿಲ್ಲಿಯ
ಹಿರಿಯರಲಿ ಫಲವಿಲ್ಲ ಮಾರುತಿ
ಗಣಿಹುವೆನು ಬಚ್ಚಿಕಾದುದಾಗಲಿ ಯೆನುತ ತಿರುಗಿದಳು || ೧೭

ದೌ ಪ್ರಿಯು ಸುದೇವ್ಣಿಯ ಮುಂದೆ ಕೀಚಕನ ವರ್ತಮಾನ
ವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದುದು.

ಅಸುದೇವ್ಣಿಯ ಮನೆಗೆ ಬರಲವ
ಳಿಸತಿಯ ನುಡಿಸಿದಳು ತಂಗಿ ವಿ

¹ ಪುಣ್ಯಪಥು ನೀನು ಚ.

ಳಾಸವೆತ್ತಿದಿದೆ ಮುಖದ ದುಗುಡವಿದೇನು ಹದನೆನಲು |
 ಏಸು ಮೆಟವೆಯಲರಸುತನದ ಮು
 ಹಾಸಘಾಡಿಕೆ ಯೆಮ್ಮ ನೀವಪ
 ಹಾಸಮಾಡುವಿರೆಂದು ದೌಪದಿ ನುಡಿದಳರಸಿಯನು ¹ || ೮೮

ದುರುಳ ನಿಮ್ಮೊಡಹುಟ್ಟಿದನು ನೀ
 ವರಸುಗಳು ತಿರುಕುಳಿಗಳಾವಿ
 ನ್ನಿರಲು ಬಾರದು ನೃಪತಿ ತಪ್ಪಿದೊಡಾರು ಕಾವವರು |
 ಕರಸಿ ಬುದ್ಧಿಯ ಹೇಚಿ ಯೆನ್ನನು
 ಹೊರೆಯಲಾಪರೆ ಹೊರೆಯಿರಲ್ಲದೊ
 ಡರಸಿ ಕಳುಹುವುದೆನಲು ಬಚಿಕ್ಕಿಂತೆಂದಳಾರಾಣಿ || ೮೯

ಸುದೇವ್ಣೆಯ ಸಮಾಧಾನ ವಾಕ್ಯಗಳು.

ಲಲನೆ ಕೇಳಿನ್ನಾಯದವರನು
 ಕೊಲಿಸುವೆನು ಭಯ ಬೇಡ ಪರಸತಿ
 ಗಳುಪಿದವನೊಡಹುಟ್ಟಿದನೆ ಕಡುಪಾಪಿ ಹಗೆ ಯೆನಲು |
 ಕೊಲಿಸುವರೆ ನೀವೇಕೆ ತಪ್ಪಿನ
 ಬಳಿಯಲೆನ್ನಾತಗಳು ಕೀರ್ತಕ
 ಕುಲವ ಸವರುವರೆನಗೆ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ ಸಾಣಿದಿನು || ೯೦

ದೌಪದಿಯ ಯೋಚನೆ.

ಎಂದು ಬೀಚ್ಚೊಂಡಬಲೆ ತನ್ನಯ
 ಮಂದಿರಕೆ ಬಂದೊಳಗೊಳಗೆ ಮನ
 ನೊಂದು ಸೈವಿತಿಗಾಗಿ ಚಿಂತಿಸಿ ನೂಕಿದಳು ಹಗಲ |
 ಕೊಂದುಕೊಂಬೆನೆ ಯಾತ್ರೆಘಾತಕ
 ನಿಂದೆ ಮುಂದಣ ಭವಕೆ ಪಾತಕ
 ಹಿಂದೆ ಹತ್ತದೆ ಮೊಣದೇಗುವೆನುತ ಮುಡಿಗಿದಳು || ೯೧

ಅವ ಕೊಂಡವ ಹಾಯ್ದೊನೋ ಮೇ
 ಣಾವ ಜಿಟ್ಟವನಡಳಿ ಬೀಜುವೆ
 ನಾವ ಮಡುವನು ಹೊಗುವೆನೋ ಹಾಸರೆಯ ಗುಂಪಿನಲಿ |
 ಅವ ಗಂಗಳವ ಕುಡಿದೆ ಮೋಣಿ
 ನ್ನಾ ವೆಪಾತಕದೊಳಗೆ ಬೀಜುವೆ
 ಸಾವು ಸಮನಿಸದೆಂದು ದ್ರೌಪದಿ ಹಲವು ಹಲಬಿದಳು || ೩೦

ಅವ ಹೆಂಗುಸನಾಗಿರಿದೆ ಮು
 ನ್ನಾ ವೆನೋಂಪಿಯ ನೊಡೆಮುಖದಿ ಮೇ
 ಣಾವ ಪಾರದ ಫಲಕ ಹಿಡಿದೆನೋ ಸಂಚಕಾರವನು |
 ಅವ ಹೆಂಗುಸು ನವೆದಳನ್ನವೊ
 ಲಾವಳೊಳಿಲುತೆ ಮುಖಗಿದಳು ತಾ
 ಯಾವಳನ್ನಂದನಲಿ ಹಡೆದವರುಂಟೆ ಮಕ್ಕಳನು || ೩೩

ಆರಿಗುಸುರುವನಾರ ಸಾಲುವೆ
 ನಾರಿಗೊಣಿಲುವೆನಾರಿಗಣುಹವೆ
 ನಾರ ಬೇಡುವೆನಕಟ ಹೆಂಗುಸುಜನ್ಮವನು ಸುಡಲಿ |
 ಘೋರಪಾತಕಿಯೆನ್ನವೊಲು ಮು
 ನ್ನಾರು ನವೆದವರುಂಟು ಮರಣವು
 ಬಾರದೆಂದೊಣಿಲಿದಳು ಬಸಿರನು ಹೊಯ್ದು ಶಶಿವದನ || ೩೪

ಯಮಸುತಂಗಣಿಹುವೆನೆ ಧರ್ಮದ
 ಕ್ಷಮೆಯ ಗರ ಹೊಡೆದಿಹುದು ಪಾರ್ಥನು
 ಮಮತೆಯುಳ್ಳವನೆಂಬೆನೇ ತಮ್ಮಣ ನಾಜೆ ಯಲಿ |
 ಭ್ರಮಿತನಾಗಿಹನುಡಿದರಿಬ್ಬರು
 ರಮಣರವರೀನಾಯ ಕೊಲಲ
 ಕ್ಷಮರು ನಿನ್ನಂದೇಹವೆಂದಳು ತನ್ನ ಮನದೊಳಗೆ || ೩೫

ಎಲ್ಲರೊಳು ಕಲಿಭೀಮನೇ ಮಿಡು
 ಕುಳ್ಳ ಗಂಡನು ಹಾನಿ ಹರಿಬಕೆ
 ನಿಲ್ಲವಂಗೈಸುವನು ಕಡು ಹೀಹಾಳಯುಳ್ಳವನು |
 ಮಿಲ್ಲನಿವನುಪಟಳವನಾತಂ
 ಗೆಲ್ಲವನು ತಿಳುಹುವನು ಬಚಕವ
 ನಲ್ಲಿ ಹುರುಳಿಲ್ಲದೊಡೆ ಕುಡಿನೆನು ಘೋರತರವಿವವ ||

೩೬

ಭೀಮಸೇನನು ಇದ್ದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ದೌಡಿದ ಬಂದುದು.

ನಿಳಯವನು ಹೊಣವೆಂಟು ಕಂಗಳ
 ಬೆಳಗು ತಿಮಿರವ ಕೆಡಿಸೆ ಕಂಕಣ
 ಲಲಿತರೈಂಕೈ ತಿಮಿರದ ತೂಗುವನಾಮೆಭುಜಲತೆಯು |
 ಬಲಿದು ಮೇಲುದ ನೂಕಿ ನಡಗುವ
 ಮೊಲೆಯ ಭರದಲಿ ಯಡಿಯಿಡುತ ಕಳ
 ವಳದ ಕರಣದಲಬಲೆ ಬಂದಳು ಬಾಣಸಿನ ಮೆನೆಗೆ ||

೩೭

ಪಾಕಶಾಲಾಸ್ಥಿತಿ

ಕೆಲದೊಳೊಟ್ಟಿದ ಪತ್ರಶಾಕಾ
 ವಳಯ ಫಲರಾಶಿಗಳ ಕಳವೆಯ
 ಹೊಳವುತಿಹ ರಾಜಾನ್ನದಕ್ಕಿ ಯ ಸಾಲ ಹರಿಯಣದ |
 ಕೆಲಬಲದ ಸಂಭಾರಚೂರ್ಣದ
 ಲಲಿತಬೋನದ ವಿವಿಧಭಕ್ಷ್ಯ
 ವಳಯ ಬಾಣಸಿನೊಳಗೆ ಬಂದಳು ಮೆತ್ತಗಜಗಮನೆ ||

೩೮

ತಣಿದಕುಣಿಗಳ ಹಂದಿಯಡಗಿನ
 ಜಾಣಿತರಕುತದ ಮೊಲನ ಬಂಡದ
 ಕಿಣಿದಗುಬ್ಬಿಯ ಕೀಸಿ ಸೀಡಿದ ನವಿಲವಾಗೆಯ |
 ತುಣುಗಿದೆಲುವಿನ ಸಾಲಸುಂಟೆಗೆ

ಮೆಚೆವ ಮೂಂಸದ ರಾಶಿಗಳ ಹರ
ದೇಹಿಕಗಳ ಕಂಡಬಲೆ ಹೊಗಟೆಡಳೆಡಬಲದ ಮನೆಯು || ೩೯

ಆರಲಹಿದನೊ ಭೀಮನೀಸೂ
ವಾರವಿದ್ಯೆಯ ಭಾಪು ವಿಧಿ ಮುನಿ
ದಾರನಾವಂಗದಲಿ ಬರಿಸದು ಶಿವ ಶಿವಾ ಯೆನುತ |
ನಾರಿ ನಸುನಗುತೊಳಗೆ ಹೊಕ್ಕು ಬ
ಕಾರಿ ಮಂಚದಲಿರಲು ನಿದ್ರಾ
ಭಾರವಿಪ್ಪಲಕರಣನನು ಹೊದ್ದಿದಳು ದುಗುಡದಲಿ || ೪೦

ಎಬ್ಬಿಸಲು ಭುಗಿಲೆಂಬನೋ ಮೇ
ಣೊಬ್ಬಳೇತಕೆ ಬಂದೆ ಮೋಹಿಯು
ಮಬ್ಬಿದೊನೆಂದೆನ್ನ ಸಂತೈಸುವನೊ ಸಾಮದಲಿ |
ತುಬ್ಬಿವುದೊ ತಾ ಬಂದ ಬರವಿದು
ನಿಬ್ಬರವಲಾ ಜನದ ಮನಕೆ
ನ್ನೆಬ್ಬಿಸಿಯೆ ನೋಡುವೆನುತ ಸಾಣುದಳು ವಲ್ಲಭನ || ೪೧

ಭೀಮಸೇನನನ್ನು ಸಿದ್ರೆಯಿಂದೆಬ್ಬಿಸಿ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಕೇಳಿದುದು.

ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಮುಸುಕ ಸಡಿಲಿಸಿ
ಗಲ್ಲವನು ಹಿಡಿದಲುಗಲಪ್ರತಿ
ಮೆಲ್ಲನೆದ್ದನು ನೋಡಿದನು ಪಾಂಚಾಲನಂದನೆಯ |
ವಲ್ಲಭೆಯ ಬರವೇನು ಮುಖದಲಿ
ತಲ್ಲಣವು ತಲೆದೋಚಿತಿದೆ ತಳು
ವಿಲ್ಲದಡುಹಿರುಳೇಕೆ ಬಂದೆ ಲತಾಂಗಿ ಹೇಟೆಂದ || ೪೨

ಸೈರಿಸರು ಬಾಣಸಿನ ಭವನದ
ನಾರಿಯರು ದುರ್ಜನರು ಖುಲ್ಲಕು
ತಾರರಿವರರಮನೆಯ ನಾಯ್ಕಳು ನಾವು ದೇಶಿಗರು |

ಭಾರವಿದು ಕೆಲರಖಿಯದಂತಿರೆ
ನಾರಿ ನೀ ಹೇಡೆನುತ ದುಗುಡವಿ
ದಾರದೇಸೆಯಿಂದಾದುದೆನೆ ಬಿನ್ನೈಸಿದಳು ರಾಣಿ ||

೪೩

ನಿನ್ನೆ ಹಗಲಜಿಯಟ್ಟಿ ಕೀಚಕ
ಕುನ್ನಿಯೊದೆದನು ರಾಜಸಭೆಯಲಿ
ನಿನ್ನ ವಂದಿಗರಿರಲು ಪರಿಭವವುಚಿತವೇ ತನಗೆ |
ಎನ್ನ ನವ ಬೆಂಬಳಯ ಬಿಡ ನಾ
ನಿನ್ನ ಬದುಕುವೆಳಲ್ಲ ಪಾತಕ
ನಿನ್ನ ತಾಗದೆಮಾಣದನಲಾಭೀಮೆ ಖತಿಗೊಂಡ ||

೪೪

ಉಸರಲಾಗದು ನಿನ್ನ ಹರಿಬಕೆ
ಮಿಸುಕುವವರಾವಲ್ಲ ಹೆಂಡಿರ
ಗಸಣಿ ಗೊಂಬವರಲ್ಲ ಹುದುವಿನ ಗಂಡುತನವಿದನು |
ಶಶಿವದನೆ ಸುಡು ಕಷ್ಟವೀಯಸ
ದೇಸೆಯವರು ನಾವಲ್ಲ ನಿನ್ನ ವೆ
ರಸಮಸಾಹಸರುಚಿದ ನಾಲ್ವರಿಗಿಹುಹು ಹೋಗಿಂದ ||

೪೫

ದ್ರೌಪದೀ ಭೀಮಸೇನರ ಸಂವಾದ.

ರಮಣ ಕೇಳುತಿದವರು ತನ್ನನು
ರಮಿಸುವರು ಮಾನಾರ್ಥವೆನೆ ¹ ನಿ
ಗಮಿಸುವರು ನೀನಲ್ಲದೂಡವರುಚಿತ ಬಾಹಿರರು |
ಮಮತೆಯಲಿ ನೀ ನೋಡು ಚಿತ್ತದ
ಮಮತೆಯನು ಬಿಡದಿರು ಕುಠಾರನ
ಯಮನ ಕಾಣಿಸಿ ಕರುಣಿಸೆಂದಳು ಕಾಂತೆ ಕೈಮುಗಿದು || ೪೬
ಕಲಹಕಾದರೆ ನಾವು ರಮಿಸುವ
ರುಡದವರು ಬಿಡಕೇನು ಗಾದೆಯ

ಬಳಕೆ ಕೆಲಬರು ಘಳಿಸಿದರೆ ಕೆಲರುಂಡು ಜಾಜುವರು |
 ಅಳುಕಿ¹ ನುಡುವೆರಲ್ಲ ನಿನ್ನಯ
 ಹಣವು ಹರಿಬವ ಹೇಟ ಚಿತ್ತವೆ
 ತಿಳುಹಿಕೊಂಬುದು ನಾವು ಭೀತರು ಧರ್ಮಜನ ದೆಸೆಗೆ || ೪೩

ಹೊದ್ದು ವುದು ಫಲ್ಲುಣನ ಪದದಲಿ
 ಬಿದ್ದು ಯಮನಂದನನ ಮನವನು
 ತಿದ್ದು ವುದು ಸಹದೇವನಕುಲರ ಕೈಯ್ಯೊಳನಿಸುವುದು |
 ಗೆದ್ದು ಕೊಡುವರು ನಿನ್ನ ಪಾಲಿಸ
 ದಿದ್ದರಾದರೆ ದೋಷವೆವರನು
 ಹೊದ್ದು ವುದು ಸಾಕಿನ್ನು ನಿನ್ನಯ ತೊಡಕು ಬೇಡೆಂದ² || ೪೪

ಹೆಂಡತಿಯ ಹರಿಬದಲಿ ಯೊಬ್ಬನೆ
 ಗಂಡನಾದರೆ ವೈರಿಯನು ಕಡಿ
 ಟೆಂಡವನು ಮೊಡುವನು ಮೇಣ್ಣನ್ನೊಡಲನಿಕ್ಕುವನು |
 ಗಂಡರೈವರು ಮೂಱುಲೋಕದ
 ಗಂಡರೊಬ್ಬಳನಾಳಲಾರಿರಿ
 ಗಂಡರೊಬ್ಬ ಸೀನ್ ಪಂಡರೋ ಹೇಟೆಂದಳೆಂದುಮುಖಿ || ೪೫

ಅಂದು ಕೊರವರಾಯ ಸಭೆಯಲಿ
 ತಂದು ಸೀಜೆಯ ಸುಲಿಸಿದನು ತಾ
 ನಿಂದು ಕೀಚಕಕುನ್ನಿಯೊಡೆದನು ವಾಮಪಾದದಲಿ |
 ಅಂದು ಮೇಲಿಂದಾದ ಭಂಗಕ್ಕೆ
 ಬಂದುದಾವುದು ನೀವು ಬಲ್ಲಿದ
 ರೆಂದು ಹೊಕ್ಕರೆ ಹೇಣ್ಣ ಕೊಂದಿರಿ ಯೆಂದಳೆಂದುಮುಖಿ || ೪೬

ಭೀಮನು ವಾಕ್ಯ.

ದಾನವರು ಮಾನವರೊಳನ್ನಭಿ
ಮಾನವನು ಕೊಂಬವನ ಹೆಸರನ
ದೇನನೆಂಬೆನು ನೊಂದು ನುಡಿದರೆ ಪಾತಿಯಿಲ್ಲ ನಗೆ |
ಈ ನಪುಂಸಕರೊಡನೆ ಹುಟ್ಟಿದ
ನಾನು ಮೂಗುಳ್ಳವನೆ ಮಾನಿನಿ
ನೀನು ತೋಪಿದ ಪರಿಯಲೆಂಬುದು ಭೀತಿ ಬೇಡೆಂದ ೫೧
ಅಂದು ದುಶ್ಯಾಸನನ ಕರುಳನು
ತಿಂದೊಡಲದೆ ತಣಿವು ದೊರೆಕೊಳ
ದೆಂದು ಹಾಯ್ದರೆ ಹಲುಗಿರಿದು ಮೋಣಿಸಿದ ಯವಸೂನು |
ಇಂದು ಕೀಚಕ ನಾಯನೆತಿಗುವೆ
ನೆಂದು ಮರನನು ನೋಡಿದರೆ ಬೇ
ಡೆಂದ ಹದನನು ಕಂಡೆ ಯಿನ್ನೆ ನಗುಂಟೆ ಯಸವಾದ ¹ || ೫೨
ಹೊಣೆ ಹರಿಬಕ್ಕೊಳಿಸುಗುವೆ ತ
ಮ್ನೊ ನಾಜೊ ಯ ಮಿಳು ಕುಂತಿಯ
ಬೆಣ್ಣೆ ಬದುಕಿದನೆಂದು ನುಡಿವರು ಕುಜನರಾದವರು |
ಅಣ್ಣನವರಿಗೆ ದೂಳುವುದು ನಾ
ವುಣ ದುರಿ ಯಿವು ರಾಯನಾಜೊ ಯ
ಕಣ್ಣಿಯಲಿ ಬಿಗಿವಡೆದು ಕಡೆದವು ಕಾಂತೆ ಕೇಳೆಂದ || ೫೩
ಗಂಡುಗರ್ವವ ನುಡಿಯೆವೆಮ್ಮಯ
ದಂಡಿ ತಾನದು ಬೇಜಿ ನಾವೀ
ಭಂಡತನದಲಿ ಬದುಕಲಜಯವು ಧರ್ಮ ಗಿರ್ಮವನು |
ಕೊಂಡು ಕೊನರುವರಲ್ಲ ರಾಯನ
ನಂಡಲೆದು ಕೀಚಕನ ತಲೆಯನು
ಚಂಡನಾಡಿಸು ರಮಣಿ ನೀನರ್ಜುನಗ ಹೇಡೆಂದ || ೫೪

¹ ನೀನೆನಗುಂಟೆಯಪರಾಧ, ಚ.

ತರುಣಿ ನೀ ಕೇಳೆಂದು ಮೊದಲಾ
 ಗರಸಿ ನೀ ನಾಲ್ವರಿಗೆ ನಾವೆಡೆ
 ಮುಖದವರು ಬಿಟ್ಟವರು ನಿನ್ನಯ ಸೂಳುಪಾಳೆಯವೆ |
 ಅರಸನಂ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವುದರ್ಜಾನ
 ವರನಕುಲಸಹದೇವರಿಗೆ ವಿ
 ಸ್ತರಿಸಿ ಹೇಳುವುದೆನ್ನೊಡನೆ ಫಲಸಿದ್ಧಿಯಿಲ್ಲೆಂದ ||

೫೫

ಅದಕ್ಕೆ ದ್ರೌಪದಿಯ ಅಸಮಾಧಾನ ವಾಕ್ಯಗಳು.

ಕೇಳುತ್ತಿದಳು ಕೊರಳಸೆಣಿ ಗೋ
 ನಾಳಗೊಕ್ಕಿತು ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ವಿ
 ಶಾಲೋಚನೆ ಬಚ್ಚ ನನೆದಳು ನಯನವಾರಿಯಲಿ |
 ಶೂಲ ಮುಖಮೊನೆಗೊಂಡವೊಲು ಸುಳಿ
 ವಾಳ ರ್ಭುಳತಾಗಿದವೊಲು ದರ
 ಜ್ವಾಲೆ ನೆತ್ತಿಯನೇಣಿ ಮಿಡುಕಿದಳಬಲೆ ¹ ಬಿಸುಸುಯ್ದು || ೫೬

ಕೆಂದಳದ ಸೆಕೆಯಲಿ ಕಪೋಲವು
 ಕಂದಿ ಕಸರಿಕೆಯಾಯ್ದು ನಿಡುಸುಯಿ
 ಲಿಂದ ಸೀಕರಿಯೋಡುವೇಕವಳೆಯ ಮುತ್ತುಗಳು |
 ಸಂದಣಿಸಿದವೆಗಳಲಿ ಬಾಪ್ಪದ
 ಬಿಂದು ತಳತುದು ನಟ್ಟದೃಷ್ಟಿಯೊ
 ಳೆಂದುಮುಖ ನೆನೆಸೆದು ತೂಗಿದಳಡಿಗಡಿಗೆ ಶಿರವೆ ||

೫೭

ಆವ ಹೆಂಗುಸನಿಲಿಸಿದೆ ಮು
 ನ್ನಾ ವೆನೋಂಪಿಯ ನಟಿದೆನೋ ಮೇ
 ಣಾವ ಪಾಪದ ಫಲಕೆ ಹಿಡಿದೆನೊ ಸಂಚಕಾರವನು |

¹ ನೆತ್ತಿಗೆ ನಿಲುಕೆ ಹಲುಬಿದಳಬಲೆ, ಚ.

ಆವ ಹೆಂಗುಸು ನವೆದಳನ್ನವೊ
ಲಾವಳಿಲುತೆ ಮೆಲುಗಿದಳು ಮೆ
ತ್ತಾವಳನ್ನಂದದಮೆಗಳ ಪಡೆದವಳು ಲೋಕದಲಿ || ೫೪

ಆವ ಗರಳವೆ ಕುಡಿವೆನೋ ಮೇ
ಣಾವ ಬೆಟ್ಟವನಡಣಿ ಬೀಚ್ವೆನೋ
ಆವ ಮೆಡುವನು ಹೊಗುವೆನೋ ಹಾಸಣಿಯ ಗುಂಪಿನಲಿ |
ಆವ ಕುಂಡವ ಹಾಯ್ದೆನೋ ಮೇ
ಣಾವ ಪಾವಕನೊಳಗೆ ಬೀಚ್ವೆನೋ
ಸಾವು ಸಮನಿಸದೆನಗೆನುತ ಮೆಲುಗಿದಳು ಕಮಲಾಕ್ಷಿ || ೫೫

ಇನ್ನು ಹುಟ್ಟದೆ ಯಿರಲಿ ನಾರಿಯು
ರೆನ್ನವೊಲು ಭಂಗಿತರು ಭುವನದೊ
ಳನ್ನು ಜನಿಸಲು ಬೇಡ ಗಂಡರು ಭೀಮಸನ್ನಿಭರು |
ಎನ್ನ ವೋಲೆ ಪಾಂಡವರ ವೋಲೆ ಸಂ
ಪನ್ನ ದುಃಖದೊಳಾರು ನವೆದರು
ಮುನ್ನಿನವರೊಳಗೆಂದು ದ್ರೌಪದಿ ಹಿರಿದು ಹಲುಬಿದಳು || ೫೬

ಮಂದೆಗಳಿಸಿದ ಪಾಪಿ ಕೌರವ
ನಂದು ಮುಂದಲೆವಿಡಿದ ಸೈಂಧವ
ಬಂದು ಬಚಿಕಾರಣ್ಯವಾಸದೊಳನ್ನನೆಳದೊಯ್ದ |
ಇಂದು ಕೀಚಕನಾಯ ಕಾಲೊಳು
ನೊಂದೆ ನಾನಿದು ಮೂಱುಬಾರಿಯು
ಬಂದ ಭಂಗವೆ ಸಾಕೆನುತ ಬಸವಳೆದಳುಬುಜಾಕ್ಷಿ || ೫೭

ಜನನವೇ ಪಾಂಚಾಲರಾಯನ
ಮನೆ ಮನೋವಲ್ಲಭರದಾರನೆ
ಮನುಜಗಿನುಜರು ಗಣ್ಯರೇ ಗೀರ್ವಾಣರಿಂ ಮಿಗಿಲು |

ಎನಗೆ ಬಂದೆಡಹೀವಿರಾಟನ
ವನಿತೆಯರುಗಳ ಮುಡಿಯ ಕಟ್ಟುವ
ತನುವ ತಿಗುವ ಕಾಲನೊತ್ತುವ ಕೆಲಸದುತ್ತಾಹ || ೬೦

ಹಗೆಗಳಿಗೆ ತಂಪಾಗಿ ಬದುಕುವ
ಮುಗುದರಿನ್ನ ರುಂಟು ಭಂಗಕೆ
ಹೆಗಲಕೊಟ್ಟುನುವ ವಿರೋಧಿಗಳುಂಟೆ ಲೋಕದಲಿ |
ವಿಗಡಬಿರುವನು ಬಿಸುಟು ಬಡಹೋ
ರಿಗಳು ಪಾಂಡವರಂತೆ ಮೂಗು
ಚ್ಚಿ ಗಳದಾರುಂಟೆಂದು ದ್ರೌಪದಿ ಹಿರಿದು ಹಲುಬಿದಳು || ೬೨

ಕಾಲಯಮು ¹ ಕೆರಳದರೆ ಮುಖವೆ
ಚ್ಚಾಳುತನದವರೆನ್ನ ನೊಬ್ಬಳ
ನಾಳರಾರಿರಿ ಪಾಪಿಗಳರಪಕ್ಷೀರ್ತಿಗಳುಕರಲ |
ತೋಳಹೊಣೆ ನಿಮಗೇಕೆ ಭೂಮಿ
ಪಾಲವಂಕದೊಳುದಿಸಲೇತಕೆ
ಕೂಳುಗೇಡಿಂಗೊಡಲ ಹೊಣುವಿರಿ ಯೆಂದಳಂದುಮುಖಿ || ೬೪

ಧರೆಯ ಭಂಡಾರವನು ಪುರವನು
ಕರಿತುರಗರಥಪಾಯಿದಳವನು
ಕುರುಕುಲಾಗ್ರಣಿ ಸೆಳೆದುಕೊಂಡನು ನಿಮ್ಮೆ ಹೊಣವಡಿಸಿ |
ದುರುಳ ಕೀಚಕಗನ್ನ ಕೊಟ್ಟರಿ
ಪರಿಮಿತವಲಿರವಾಯ್ತು ನಿಮ್ಮೆ
ವರಿಗೆ ಲೇಸಲ್ಲಕಟ ಯೆಂದಬುಜಾಕ್ಷಿ ಹಲುಬಿದಳು || ೬೫

ಆವ ಭಾಗ್ಯಾಧಿಕನೊ ಕೌರವ
ದೇವನರಸುಗಳೊಡೆಯತನವನು
ನೀವು ಕೃಷ್ಣನ ಕೂರ್ಮಯಲಿಧರ್ಮದೊಳುಸಿಲುಕಿಹಿರಿ |

ನೀವು ತಟತಟವಾಗಿ ಲೋಗರ
 ಸೇವೆಯಲಿ ಬೆಂದೊಡಲ ಹೊಳುವಿರಿ
 ಸಾವವಳು ನಿಮಗಂಜಲೇಕಿನ್ನೆಂದಳೆಂದುಮುಖಿ || ೬೬

ಭೀಮ ಕೊಟ್ಟೆ ತನಗೆ ಸಾವಿನ
 ನೇಮವನು ನಿಮ್ಮಣ ನಾಜೆ ವಿ
 ರಾಮನಾಗದೆ ಬದುಕೆ ^೧ ಧರ್ಮದ ಮೈಸಿರಿಯನಖಿದು |
 ಕಾಮಿನಿಯ ಕೇಳಿಯಲಿ ನೆನೆವುದು
 ತಾಮಸದಿ ತಾ ಮಿಖಿ ನಡೆದು
 ದ್ವಾಮತೆಯ ಸೈರಿಸುವುದೆಂದೆಳೆವಳು ಚರಣದಲಿ || ೬೭

ದ್ರೌಪದಿಯನ್ನು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿ ಭೀಮಸೇನನು
 ಮಾಡಿದ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ.

ಎನಲು ಕಂಬನಿದುಂಬಿದುದು ಕಡು
 ನೆನೆದುದಂತಃಕರಣ ರೋಷದ
 ಘನತೆ ಹೆಚ್ಚಿ ತು ಹಿಂಡಿದನು ಹಗೆಗಳನು ಮನದೊಳಗೆ |
 ತನುಪುಳಕ ವುಬ್ಬರಿಸೆ ದಿಮ್ಮನೆ
 ವನಿತೆಯನು ತೆಗೆದಪ್ಪಿ ವರಲೋ
 ಚನಪಯೋಧಾರೆಗಳ ತೊಡೆದನು ಭೀಮ ಸೆಳಗಿನಲಿ || ೬೮

ಕುರುಳ ನೇವರಿಸಿದನು ಗಲ್ಲವೆ
 ನೊರಸಿ ಮುಂಡಾಡಿದನು ಮಂಚದ
 ಹೊರೆಯ ಗಿಂಡಿಯ ನೀರಿನಲಿ ತೊಳೆದನು ಮುಖಾಂಬುಜವೆ |
 ಅರಸಿ ಬಿಡು ಬಿಡು ಖಾತಿಯನು ವಿ
 ಸ್ತರಿಸಲೇಕಿನ್ನಣ ^೨ ನಾಜೆ ಯ
 ಗೆರೆಯ ದಾಂಟಿದೆ ದಾಂಟಿದೆನು ಹೋಗಿಂದನಾಭೀಮ || ೬೯

^೧ ನಡೆಯ, ಖ. ಚ.

^೨ ಕಮ್ಮಣ್ಣ, ಚ.

ಬಸುರ ಬಗಿವೆನು ಕೀಚಕನ ನಸು
 ಮಿಸುಕಿದರೆ ವೈರಾಟ ವಂಶದ
 ಹೆಸರ ತೊಡೆವೆನು ನಮ್ಮ ನಖದೊಡೆ ಕೌರವವ್ರಜನ |
 ಕುಸುರಿದಖಿವೆನು ಭೀಮ ಕಪ್ಪುವ
 ನೆಸಗಿದನು ಹಾ ಯೆಂದರಾದೊಡೆ
 ಮುಸುತನಮರಾದ್ರಿಯಲಿ ತೆಗೆವೆನು ದೇವಸಂತತಿಯ || ೩೦

ಮುನಿದನಾದೊಡೆ ಯಣ ತನವಿಂ
 ದಿನಲಿ ಹರಿವುದು ಪಾರ್ಥನೆಕುಲರು
 ಕನಲಿದರೆ ಕೈದೋಡುವೆನು ಸಹದೇವನಿವರುಗಳ |
 ಅನುಜನೆಂಬೆನೆ ಕೃಷ್ಣ ಹಾಯ್ದೊಡೆ
 ಘನಮುರಾರಿಯ ಮೊಡುವೆನು ಬಚಿ
 ಕೆನೆಗೆ ಸಮಬಲರಾರು ತಖಿವೆನು ಕೀಚಕವ್ರಜನ ¹ || ೩೧

ಈಸುದಿನವೆಮ್ಮಣ್ಣ ನಾಡ್ತೊ
 ಪಾಶದಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದೊ ಸಿಂಹದ
 ಕೂಸ ನರಿ ಕೊಣಕುವೊಲೀ ಕುರುಕೀಚಕಾದಿಗಳು |
 ಘನಿಯಾದರು ಕೊಣಕಿ ನಾಯಿಗಳ
 ವೀಸಬಡ್ಡಿ ಯಲಸುವ ಕೊಂಬೆನು
 ನಾಸಿಧರ್ಮದ ಮೇರೆ ತಪ್ಪಿತು ಕಾಂತೆ ಕೇಳೆಂದ || ೩೨

ಕೀಚಕನನ್ನು ನಾಟ್ಯ ಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿದು
 ಹೇಳಿದುದು.

ತರುಣಿ ಕೀಚಕ ಕೌರವೇಂದ್ರರ
 ಹರಣಕಿದ ಕೋ ಸಂಚಕಾರವ
 ಹಿರಿದು ಮುನಿದರೆ ಭೀಮ ಬಗೆವನೆ ನೀತಿಗೀತಿಗಳ |

1 ಕೀಚಕಾನ್ವಯವ, ಚ.

ಕೆರಳಿಚಿದೆ ಯಿನ್ನೇನು ನಿನ್ನಯ
ಹರಿಬವೆನ್ನ ದು ನಾಯಿ ಜಾರನ
ಕರೆದು ಸಂಕೇತದಲಿ ಸೂಚಿಸು ನಾಟ್ಯಮಂಟಪವ || ೩೩

ಅಲ್ಲಿಗಿರುಳ್ಳತಂದು ಮರೆಯಲಿ
ಖುಲ್ಲನುದರವ ಬಗೆದು ರಕುತವ
ಚೆಲ್ಲ ವೆನು ಶಾಕಿನಿಯರಿಗೆ ಸಂದೇಹವೇನಿದಕೆ |
ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಬಲನಖಿದುದಾದರೆ
ಬಲ್ಲೆ ನದಕೌಷ್ಠಧಿಯ ಕರೆಮರೆ
ಯಿಲ್ಲ ಮಾನಿನಿ ಹೋಗೇನುತ ಬೀಚ್ಚೊಟ್ಟನಂಗನೆಯ || ೩೪

ಹರುಷದಲಿ ಹೆಚಿ ದಳು ಪುರುಷರ
ಪುರುಷನಲ್ಲಾ ಭೀಮ ತನ್ನಯ
ಪರಮಸುಕೃತೋದಯವೆಲಾ ನೀನೊಬ್ಬ ನಂದೆನುತ |
ಅರಸಿ ಕಾಂತನ ಬೀಚುಕೊಂಡಳು
ಮರಳಿದಳು ನಿಜಭವನಕಿತ್ತಲು
ತರಣಿ ತೆಗೆದನು ತಾವರೆಯ ಬಾಗಿಲಿನ ಬೀಯಗವ || ೩೫

ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾ ಕೀಚಕನನ್ನು ನೋಡಿದುದು.

ಆದಿವಸವರಮನೆಗೆ ಬರುತ ವೈ
ಕೋದರನ ವಲ್ಲಭೆಯ ಕಂಡನು
ಕೈದುಡುಕಲಂಜಿದನು ಮಾತಾಡಿಸಿದನಂಗನೆಯ |
ಹೋದಿರುಳ ಯುಗವಾಗಿ ನೂಕಿದೆ
ನೀ ದಯಾಂಬುಧಿ ಕುಸುಮಶರ ಯಮ
ನಾದ ನೀನೇ ಬಲ್ಲೆ ಯೆಂದನು ಕೀಚಕನು ನಗುತ || ೩೬

ಕುಸುಮಶರ ಯಮನಹನವೈ ತವೇ
ವಿಷವೆಹುದು ಕೇಳಾಲಿಕಲುಗಳು
ಬಿಸಿಯಹುವು ಬಾಂಧವರು ವೈರಿಗಳಹರು ನಿಮಿಷದಲಿ |

ಬಸೆದರೊಲ್ಲದರಹರು ಲೋಗದ
ಶಶಿವದನೆಗಳುಪಿದ ದುರಾತ್ಮನ
ವಸುಧೆ ಹೊರವುದೇ ಪಾಪಿಕೇಚಕ ಯೆಂದಳಂದುಮುಖಿ || ೨೩

ಬಟಿಕ ನಿನ್ನ ಪುರಾಣಧರ್ಮವ
ತಿಳಿದುಕೊಂಬಿವಿದೊಮ್ಮೆ ನಿನ್ನ ಯ
ಲಲಿತಕರುಣಾಕಟಾಕ್ಷಕವಚವ ತೊಡಿಸಿ ತನ್ನೊಡಲ |
ಅಳುಕದೆಸುವ ಮನೋಜನಂಬಿನ
ಹಿಳುಕಮುಖಿಡಿಂಗರಿಗನಹೆನೆಂ
ದಳುಪಿ ಮನದಲಿ ಖೂಳ ಕಮಲಾನನೆಗೆ ಕೈಮುಗಿದ || ೨೪

ದೌರದಿಯು ಕೀಚಕನಿಗೆ ನಾಟ್ಯಮಂಟಪದಲ್ಲಿರೆಂದು
ಹೇಳಿದುದು.

ಅಖಿದರಾದರೆ ನಿನ್ನ ವಂಶವ
ತಪುವೆನ್ನ ವರಲವ್ರೂ ಕೆಲಬಲ
ನಖಿಯದಂತಿರೆ ಬಂದು ನಾಟ್ಯದ ಗರುಡಿಯೊಳಗಿಹುದು |
ನೆಪಿದುದಾಯುಷ ನಿನಗೆ ಕತ್ತಲೆ
ಮುಖಿಯೊಳುನೈತಹೆನು ಯೆನ್ನನು
ಮುಖಿದು ನೀ ಬಿಡೆ ಯಾದುದಾಗಲಿ ಯೆಂದಳಂದುಮುಖಿ || ೨೫

ಅಂದಖಿಳಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವಿದಿರೈ
ತಂದವೊಲು ಏಳ ಹಿಗ್ಗಿದನು ಪೂ
ರ್ಣೇಂದುವದನೆಯ ಮೇಲುವಾಯುಲು ಮನದೊಳನುಗಯ್ಯಿ |
ಮುಂದುಗೆಡದಿರು ಕೊಟ್ಟಸನ್ನಗೆ
ಬಂದು ನೀನಿರು ಕೆಲದವರು ಕೇ
ಳೆಂದು ನಗುವಂದವನು ಮೊಡದಿರೆಂದಳಂದುಮುಖಿ || ೨೬

ಖಳ ಹಸಾದವ ಹಾಯ್ಕಿ ತನ್ನಯ
ನಿಳಯಕ್ಕೆದಿದನಬುಜಬಾಂಧವ
ನಿಜದನಸ್ತಾಚಲದ ತಪ್ಪಲ ತಾವರೆಯ ಬನಕೆ !

ಈ ವರ್ತಮಾವನ್ನು ಭೀಮಸೇನನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ಸಿದ್ಧ ಪಡಿಸಿದುದು.

ನಳನಮುಖಿ ನಲವಿನಲಿ ಬಲುಗ
ತ್ತಲೆಯ ಹಬ್ಬ ಗೆಯೊಳಗೆ ಕಂಗಳ
ಬೆಳಗು ಬಟ್ಟೆಯ ತೋಜಿ ಬಂದಳು ಬಾಣಸಿನ ಮನೆಗೆ || ೪೧

ಭೀಮ ನಿಂದಿರು ನಾಟ್ಯನಿಳಯವ
ನಾಮದಾಂಧಗೆ ನುಡಿದು ಬಂದೆನು
ತಾಮಸವ ಮೊಡದಿರು ಹೊಡದಿರಲ್ಪಬುದ್ಧಿಗಳ |
ಕಾಮುಕನ ನಡೆಗೆಡಹಿ ನಿಜಸು
ಪ್ರೀಮವನು ತೋಜಿನಲು ನಗುತು
ದ್ವಾಮನೆದ್ದನು ಘಳಿಯನುಟ್ಟನು ಮಲ್ಲಗಂಟಿನಲಿ || ೪೨

ಖಳನ ಮುಖಿಯೆಂದಬಲೆ ಹಣೆಯಲಿ
ತಿಲಕವನು ರಚಿಸಿದಳು ಸೇಸೆಯ
ತಳದಳೀರಿಸಿ ತಿಗುರ ಗೆಲಿದಳು ಹಿಣಿಲ ಹೊಸವರಿಯ |
ಬಲುಭುಜನ ಹರಸಿದಳು ಕಗ
ತ್ತಲೆಯೊಳಗೆ ನಡೆತಂದು ¹ ನಾಟ್ಯದ
ನಿಳಯಮಧ್ಯದ ಮಣಿಯ ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಪವಡಿಸಿದ || ೪೩

ಕೀಚಕನು ಸಂಕೇತಸ್ಥನಕ್ಕೆ ಬಂದುದು.

ಉಪುವೆ ಮಾರಿಯ ಬೇಟದಾತನು
ತುಪುಬಿನಲಿ ² ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಮೊಗ್ಗೆಯ
ನಿಪುಕಿದನು ಪೂಸಿದನು ಸಾದುಜವಾದಿಕತ್ತರಿಯ |

¹ ಯಹಬ್ಬುಗೆಯೊಳಗೆ, ಚ.

² ತುಪುಗಿದನು, ಚ.

ಮೆಚ್ಚಿವೆ ಗಂಡುಡುಗೆಯನು ರಚಿಸಿದ

ಸೇಜಗನೋಯ್ಯಾರದಲಿ ಸುರಗೆಯ

ತಿರುಹುತಿರುಳೊಬ್ಬನೆ ನಿಜಾಲಯವಿಂದ ಹೊಜುವಂಟೆ || ೧-೪

ಕಾಲಪಾಶದಲೆಳಸಿಕೊಂಬ ಕ

ರಾಳಮತಿ ಸುಡುಗಾಡಲ್ಯತಂ

ದಾಲಯವೆ ಹೊಕ್ಕನು ಕೃತಾಂತನ ಬಾಯ ಹೊಗುವಂತೆ |

ಮೇಲೆಮೇಲವಶಕುನಶತಕವ

ನಾಲಿಸದೆ ಸುಮ್ಮಾನದಲಿ ಕೇ

ಡಾಳ ಬಂದನು ಮಂಚವಿದ್ದೆಡೆಗಾಗಿ ತವಕದಲಿ ¹ || ೧-೫

ವನಜಮುಖಿ ವಿಳೆಯವನನುಲೇ

ಪನವ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ದಳಭೂಷಣ

ವನುಪಮಾಂಬರವಿವೆ ಮನೋಹರವಹರೆ ಚಿತ್ತೈಸು |

ನಿನಗೆ ಪಾಸಟೆಯಾನು ಯೆನ್ನವೊ

ಲನಿಮಿಷರೊಳಾರುಂಟು ಚೆಲುವರು

ಮನುಜರೆನಗಿಣೆ ಯಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೈರಂಧ್ರಿ ಕೇಳಂದ || ೧-೬

ಕೀಚಕ ಭೀಮಸೇನರ ನುಡಿಗಳು.

ಎನ್ನವೊಲೆ ಪುರುಷರಲಿ ಚೆಲುವರೆ

ಮುನ್ನ ನೀ ಕಂಡಜುದೆಯಾದೊಡೆ

ಯೆನ್ನಮೇಲಾಣೆಲೆಗೆ ಹುಸಿಯದೆ ಹೇಳು ಹೇಡೆಂದು ||

ಮುನ್ನ ನಿನ್ನಿಂದಧಿಕದಬಲೆಯ ²

ರೆನ್ನನೇ ³ ಬಯಸುವರು ನಾರಿಯ

ರೆನ್ನ ಕಂಡರೆ ಸೋಲದವರಿಲ್ಲೆಗೆ ಕೇಳಂದ ⁴ || ೧-೭

¹ ತಡವರಿಸಿ, ಚ.

² ನಿನ್ನಂತಪ್ಪಸತಿಯರು, ಚ.

³ ಎನ್ನನೇ, ಚ.

⁴ ನಿನ್ನಾಣೆ, ಚ.

ಎಲವೊ ಕೀಚಕ ನಿನ್ನ ಹೋಲುವೆ

ಚೆಲುವೆರಿಲ್ಲಂತಿರಲಿ ಲೋಕದ

ಲಲನೆಯರ ಪರಿಯಲ್ಲ ತನ್ನಯ ರೂಪು ಬೇರೊಂದು |

ಇಳಯೊಳನಗೆಣೆ ಯಿಲ್ಲ ನಿನಗಾ

ನೊಲಿದು ಬಂದೆನು ತನ್ನ ಪರಿಯನು

ಬಚಿಕ ನೋಡು ಬೇಗ ತೋಪುವೆನೆಂದನಾಭೀಮ || ೪೪

ಎನಗೆ ಪುರುಷರು ಸೋಲದವರಿ

ಲ್ಲೆನಗೆ ಪಾಸಟೆ ನೀನು ನಿನಗಾ

ನೊಲಿದು ಬಂದೆನು ನೋಡು ಯೆನ್ನಯ ಹೊಣೆ ತನದನುವೆ |

ಎನಲು ಹರುಷದಲುಬ್ಬಿ ಕೀಚಕ

ನನಿಲಜನ ಮೈದಡವಿ ವೃತ್ತ

ಸ್ತನವೆ ಕಾಣದೆ ಹೆದರಿ ಬಚಿಕಿಂತೆಂದನವ ನಗುತ || ೪೫

ಭೀಮ ಕೀಚಕರ ಹೊಡೆದಾಟ.

ಎಲೆಗೆ ಕಲುಮೈಯ್ಯಾದೆ ಕಡು ಕೋ

ಮಲತೆ ಯೆತ್ತಲು ಕಕ್ಕಣ್ಣಂಗೆದ

ಬಲುಹಿದೆತ್ತಲು ಮೂಯವೇಷವೆ ಧರಿಸಿದೆಯೊ ಮೇಣು |

ತಿಳುಹೆನಲು ಕೇಳಲವೊ ಪರಸತಿ

ಗಳುಪಿದಾತಂಗಮೃತ ವಿಷ ಕೋ

ಮಲತೆ ಕಕ್ಕಣ್ಣವೆಹುದೆನುತ ತುಡುಕಿದನು ಮುಂದಲೆಯ || ೫೦

ಚಪಳ ಫಡ ಹೋಗಿನುತ ಹಾಯ್ದನು

ಕೃಪಣಮತಿ ಮುಂಗಯ್ಯನನಿಲಜ

ನಪರಭಾಗಕೆ ಹಾಯ್ದು ಹಿಡಿದನು ಕೀಚಕನ ತುಲುಬ |

ವಿಪುಳಬಲ ಕಳವಳಿಸಿದನು ಕಡು

ಕುಪಿತನಾದನು ಹೆಂಗುಸಲ್ಲಿವೆ

ನಪಸದನು ತೆಗೆ ಕರುಳನೆನುತೊಳಹೊಕ್ಕು ಹೊಗಿದನು || ೫೧

ತಿವಿದನವನುರವಣಿಸಿ ಮೂರುತಿ
 ಕವಿದು ಹೊಗಿದನಡಸಿ ಹೊಯ್ದೊಡೆ
 ಬವರಿಯಲಿ ಕಳದೊಕ್ಕಿದರೆ ಮಡಮುಖಿಯದೊಳಹೊಕ್ಕು |
 ಸವಡಿಮಂದರದಂತೆ ಕೀಚಕ
 ಪವನಸುತರೊಪ್ಪಿದರು ಭೀಮನ
 ಯುವತಿ ನಗುತಾಲಿಸುತಲಿದ್ದಳು ಹೊಯ್ದು ಹೋರಟೆಯ || ೯೦
 ಎಳಗಿದರೆ ಕೀಚಕನ ಗಾಯಕೆ
 ತಪಹರಿಸಿ ಕಲಿಭೀಮ ಮಂಡಿಸಿ
 ಮುಖವೊಡೆದು ಮುಖದಿದ್ದು ರೋಷದಲೊಡನೊಡೆಗಚ್ಚಿ |
 ಬಚ್ಚಿಸಿಡಿಲು ಪರ್ವತದ ಶಿಖರವ
 ನೆಳಗುವಂತಿರೆ ಖಳನ ನೆತ್ತಿಯ
 ನೆಳಗಿದನು ಕಲಿಭೀಮ ¹ ನುನ್ನತಬಾಹುಸತ್ಯದಲಿ || ೯೧
 ಅರಿಯ ಮುಪ್ಪಿಯ ಗಾಯದಲಿ ತಲೆ
 ಬಿರಿಯ ತನು ಡೆಂಡಣಿಸಿ ಕಂಗಳು
 ತಿರುಗಿ ಜೋಲುತೆ ಮಿಲ್ಲಮಿಲ್ಲನೆ ಯಸುವ ಪಸರಿಸುತ |
 ಕೆರಳ ಕರಿ ಕೇಸರಿಯ ಹೊಯ್ದರೆ
 ತಿರುಗುವಂತಿರೆ ಭೀಮಸೇನನ
 ಬರಿಯ ತಿವಿದನು ಬೀಜೆನುತ ಖಳರಾಯ ರೋಷದಲಿ || ೯೨

ಕೀಚಕನ ಮರಣ.

ತಿರುಗಿ ವೈಸರಹೋಗಿ ಪವನಜ
 ಮರಳ ತಿವಿದನು ಕೀಚಕನ ಹೇ
 ರುರವನೆದೆ ಜರ್ಘುರತನಾಯಿತು ಕಾಣಿದನು ಕರುಳ |
 ಬಿರಿದುವಾಲಿಗಳೊಲೆದೊಲೆದು ಕಂ
 ಣ್ಣಿರುಗಿ ಧೊಪ್ಪನೆ ಕಡೆದು ನಿಮಿಷಕೆ
 ಹೊರಳ ದರಣವ ಕಳುಹಿ ಕಳದುದು ಕಾಯ ಕೀಚಕನ || ೯೩

ತಲೆಯನೆದೆಯೊಳಗಿಕ್ಕಿ ಕೈ ಕಾ
 ಲ್ಗನು ಬಸುರೊಳಗಿಕ್ಕಿ ದೂರಕೆ
 ತೊಲಗಿದನು ತೋಣಿದನು ತರುಣಿಗೆ ಕೀಚಕನ ಹದನ |
 ಬಳನು ಕಾಲನ ಕೋಣ ತುಡಿದಂ
 ತಿಳಿಯೊಳೊಪ್ಪಿರೆ ಕಂಡು ಕಾಮಿನಿ
 ಕಳವಳಿಸಿ ನಗುತಾಗ ತಕ್ಕೈಸಿದಳು ವಲ್ಲಭನ ¹ ||

F ೬

ಈವರ್ತನಾನವು ಅವನ ತಮ್ಮಂದಿರಿಗೆ ತಿಳಿಯಲು ಅವರು
 ಬಂದುದು.

ತರುಣಿ ಬಿಡು ಸಾರೆನುತ ಪವನಜ
 ಸರಿದನತ್ತಲು ದ್ರುಪದನಂದನೆ
 ಕರೆದು ನುಡಿದಳು ಕಾಪಿನವರಿಗೆ ಕೀಚಕನ ಹದನ |
 ದುರುಳ ಬಲುಹಿಂದೆನ್ನ ನೆಳದರೆ
 ಕೆರಳಿದರು ಗಂಧರ್ವರೀತಗೆ
 ಹರುವೆ ಕಂಡರು ನೋಡಿ ಯೆನೆ ಹರಿತಂದರವಳೊಡನೆ ||

F ೭

ಅರಸಿ ಕೈದೀವಿಗೆಯಲವನಿಹ
 ಪರಿಯ ಕಂಡರು ಕಾಪಿನವದಿರು
 ಹರಿದು ಹೇಟದರಾತನನುಜರಿಗ್ರಜನ ಹದನ ² |
 ಕರದಿ ಬಾಯ್ಗಳ ಹೊಯು ಹೊಟ್ಟೆಯೊ
 ಳುರಿ ಛಡಾಳಿಸೆ ಬಿಟ್ಟಮಂಡೆಯೊ
 ಳರದೆ ಬಂದರು ಕೀಚಕನ ಸೋದರರು ಬಾಯ್ಬಿಡುತ ||

F ೮

ಆರು ಗತಿ ಯೆಮಗಕಟ ಕೀಚಕ
 ವೀರ ದೇಶಿಗರಾದೆವಾ ವಿ
 ನ್ನಾರ ಸೇರುವೆವೆನುತ ಹಲುಬಿದರವನ ತಕ್ಕೈಸಿ |

¹ ಕಳಕಳಿಸಿದಳು ಭೀಮಸೇನನನ್ನು ದುಂಡಾಡಿ, ಚ.

² ನನುಜಾತರಿಗೆ ಬೇಗದಲಿ, ಚ.

ಕ್ರೂರಕರ್ಮರು ನಿನ್ನ ಕೊಂದವೆ
ರಾರು ಹಾ ಹಾ ಯೆನುತ ಹಲುಬಲು
ವಾರಿಜಾನನೆ ಮುಗುಳು ನಗೆಯಲಿ ನೋಡಿದಳು ಖಳರ || ೯೯

ಅಗ ಅವರು ದೌಪದಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕಟ್ಟಿದುದು.
ಇವಳಿಗೋಸುಗವಟದನೇ ಸಹ
ಭವನು ತಪ್ಪೇನೆನುತ ನಡುವಿರು
ಳವದಿರೈತಂದರು ವಿರಾಟಂಗಳುಹಿದರು ಹದನ |
ಅವಳನಾತನ ಕೂಡ ಕಳುಹುವೊ
ಡೆವಗೆ ನೇಮವೆ ಯೆನುತ ಬೀಚ್ಚೊಂ
ದವರು ಮರಳುತೆ ಬಂದು ಹಿಡಿದರು ಕಮಲಲೋಚನೆಯ || ೧೦೦

ತೆಗೆದು ಮಂಚದಲವನ ಹೇಣನನು
ಬಿಗಿದು ಯಾತನ ಕಾಲದೊನೆಯಲಿ
ನಗುವುದಿನ್ನೊಮ್ಮೆನುತ ಕಟ್ಟಿದರವರು ಕೋಮಲೆಯ ¹ |
ಬೆಗಡುಗೊಂಡಂಭೋಜಮುಖಿಯು
ಬೆಗದಲೊಲಿದಳಕಟಕಟ ಪಾ
ಬಿಗಳರಾ ಗಂಧರ್ವರಿರ ಹಾ ಯೆನುತ ಹಲುಬಿದಳು || ೧೦೧

ಬಳಿಕ ದೌಪದಿ ಸ್ವರೂಪದಾಗಿ ಭೀಮಸೇನನು ಬಂದು
ಬಿಡಿಸಿದುದು.

ಕೇಳಕಟ ಜಯವಿಜಯಸೇನನೆ
ಕೇಳು ವಿಜಯಜಯಾಬಿ ಸೇನನೆ
ಕೇಳು ಜಯಸೇನನೆ ದುರಾತ್ಮ ಕರೆನ್ನ ನೆಳದೊಯ್ದು |
ಬೀಟಿಕುವರಗ್ನಿಯಲಿ ನೀವಿದ
ಕೇಳ ತಡಮಾಡದಿರಿ ಯೆನುತ
ಕೇಳದನು ಕಲಿಭೀಮ ಸತಿಯಾಕ್ರಂದನಧ್ವನಿಯ || ೧೦೨

ಈದುರಾತ್ಮರಿಗಗ್ರಜನ ಸಾ
 ವೈದದೇ ತಮ್ಮಣ ನಲ್ಲಿಗೆ
 ಹೊಯ್ದು ಕಳುಹಲು ಬೇಕಲಾ ಕುನ್ನಿಗಳನೀಕ್ಷಣಕೆ |
 ಬೈದೊಡೇನಹುದೆನುತ ರ್ಪೂಂಪಿಸಿ
 ಹೊಯ್ದು ಮಾರುತಿ ರುದ್ರಭೂಮಿಯು
 ನೈದಿದನು ಫಡ ಯೆನುತ ಕೊಂಡನು ಮುಖಿದು ಹೆಮ್ಮರನ ||೧೦೩
 ಎಲೆಲೆ ಗಂಧರ್ವಕನ ಹೆಂಗುಸ
 ಕಳಚಿ ಬಿಡಿರೋ ಪಾಪಿ ಹೋಗಲಿ
 ಕೊಲೆಗಡಿಗನಿವೆನುತ ಹೊಣನು ಬಿಸುಟು ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ |
 ತಲೆಗದಜು ಕೆಟ್ಟೊಡೆ ನಕ್ಕನು
 ಕಳಕಳಸಿ ಕಲಿ ಭೀಮನೆಲೆ ನಾ
 ಯ್ಗಿರ ಜಾಹುದರಿನ್ನು ಬಿಡುವೆನೆ ಯೆನುತ ಬೆಂಕೊಂಡ ||೧೦೪

ಉಪಕೀಚಕರ ಸಂಹಾರ,

ತಿರುಹಿದನು ಹೆಮ್ಮರನನಿಬರ
 ಧರೆಯೊಳಟ್ಟೊರಿಸಿದನು ದೆಸೆದೆಸೆ
 ಗೊಜಿಲಿ ಚೆಮ್ಮವ ಚಪಳರನು ಬೆಂಬತ್ತಿ ಬರಿಕ್ಕೈದು |
 ಕುಣಿದಜಿಯ ಮೊಡಿದನು ನೂಣೈ
 ವರನು ಕೊಂಡನು ಸತಿಯ ಬಿಡಿಸಿಯೆ
 ಮರಳಿ ಮಿಣ್ಣನೆ ಬಂದು ಹೊಕ್ಕನು ಬಾಣನ ಮನೆಯ || ೧೦೫
 ಸುಳಿಯಲಮ್ಮದು ಪಾರಜನವಿವೆ
 ರಳವೆ ವಚನಿಸಲಮ್ಮದೀಕೆಯ
 ನಲುಕಲಮ್ಮದು ನೋಡಲಮ್ಮದು ಮಂದಿ ತಮತಮಗೆ |
 ನಳನಮುಖಿ ನಸುನಗುತ ತಿಳಿಗೊಳ
 ದೊಳಗೆ ಹೊಕ್ಕಳು ಮಿಂದು ಬೀದಿ
 ಗಳೊಳಗೆ ಬರುತಿರೆ ಕಂಡು ಕೈಗಳ ಮುಗಿದರಲ್ಲಲ್ಲಿ ¹ || ೧೦೬

ಈಕೆಗೋಸುಗವಚಿದನಕಟವಿ
ವೇಕಿ ಕೀಚಕನೆಂದು ಕೆಲಬರಿ
ದೇಕೆ ನಮಗೀಚಂತೆ ಶಿವ ಶಿವ ಯೆನುತ ಕೆಲಕೆಲರು |
ನೂಕಿ ನೋಡುವ ¹ ಮಂದಿಮಧ್ಯದ
ಲೀಕೆ ಮೆಲ್ಲನೆ ಬರುತಲಾ ಲೋ
ಕೈಕವೀರನ ಕಂಡಳಾ ಬಾಣಸಿನ ಬಾಗಿಲಲಿ || ೧೦೩

ಮುಗುಳು ನಗೆಯಲಿ ಕಣ್ಣ ಕಡೆಯಲಿ
ವಿಗಡಭೀಮನ ನೋಡಿದಳು ಕೈ
ಮುಗಿದೆವಾವ ಗಂಧರ್ವಪತಿಗೆ ನಮೋ ನಮೋ ಯೆನುತ |
ಹೊಗರಿಡುವ ಹರುಷದಲಿ ರೋಮಾ
ಳಗಳ ಗುಡಿಯಲಿ ತನ್ನ ನಿಳಯಕ್ಕೆ
ಮುಗುದೆ ಬಂದಳು ಸೂರ್ಯನಡಜಿದನುದಯಪರ್ವತಕ್ಕೆ || ೧೦೪
ಊರೊಳಗೆ ಗುಜುಗುಜಿಸಿ ವಾರ್ತಾ
ಭಾರ ಮೆಸಗಿತು ನೆರವಿನೆರವಿಯೊ
ಳಾರ ಬಾಯ್ನು ಳೊಳಾದರೆಯು ಜಪವಾಯ್ತು ಜನಜನಿತ |
ಭೂರಿಚಿಂತಾತುರ ವಿರಾಟನು
ಮಾರಿಯೋ ಸೈರಂಧ್ರಿಯೋ ಯಿಾ
ನಾರಿ ಯಿರಬೇಡೆಂದು ತನ್ನ ಯ ಸತಿಗೆ ನೇಮಿಸಿದ || ೧೦೫

ವಿರಾಟನ ಅಪ್ಪಣೆಯಿಂದ ದೌಪದಿಯನ್ನು ಹೋಗಿಂದು ಹೇಳಿದುದು.

ಅಳಲು ಕೈಮಿಗಲಾವಿರಾಟನ
ಲಲನೆ ಸೈರಂಧ್ರಿಯನು ಕರೆಸಿದ
ಳಲೆ ಮಹಾತುಮೆ ತಾಯೆ ನೀನಿಲ್ಲಿರಲು ಬೇಡಿನನ್ನ |
ಹೊಳಲೊಳದ ರೆ ಭೀತಿ ಘನ ನೀ
ವೊಲಿದ ತಾವಿಗೆ ಬಿಜಯಮಾಡುವು
ದುಳುಹಬೇಡುದು ತಮ್ಮನೆನಲಿಂತೆಂದಳೆಂದುಮುಖ || ೧೧೦

ಅದಕ್ಕೆ ದ್ರೌಪದಿಯು ತನ್ನ ಅಪರಾಧ ವಿಲ್ಲೆಂದು ಹೇಳಿದುದು.

ಎವ್ವುದೇನಪರಾಧ ದೇವಿಯೆ
ನಿಮ್ಮ ತಮ್ಮನು ತಪ್ಪಿ ನಡೆದರೆ
ಯೆಮ್ಮ ರಮಣರು ಸೈರಿಸದೆ ಸೀಡಿದರು ದುರ್ಜನರ |
ನಿಮ್ಮ ನಾವೋಲೈಸಿ ಮರಳಿಯೆ
ನಿಮ್ಮ ಕೆಡಿಸುವರಲ್ಲ ಧೂರ್ತರು
ತಮ್ಮ ಕತದಲಿ ತಾವು ಕೆಟ್ಟರು ನೀತಿಬಾಹಿರರು || ೧೧೧

ತಾನೆ ತಮ್ಮಿಂದಚಿದರದು ಸಾ
ಕಾವು ನಿಮಗಂಜುವೆವು ನಿಮ್ಮಲಿ
ಯಾವುದೂ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ ನೀವಿಲ್ಲಿರಲು ಬೇಡನಲು |
ನಾವು ಮುನ್ನಿ ಹರಲ್ಲ ನಿಮ್ಮಯ
ಸೇವೆಯಲಿ ಹದಿಮೂಡುವೆವನು
ನೀವು ನೂಕಿದೊಡಿದದೆ ಮಾಣೆವು ದೇವಿ ಚಿತ್ತೈಸು || ೧೧೨

ಅಳುಕದಿರಿ ಹದಿಮೂಡುವೆವನು
ಕಳೆದ ಬಚಕೆಮೆಗೆಲ್ಲ ಲೇಸಹು
ದಚಿದು ಹೋದರು ದುಷ್ಟರಾದವರಿನ್ನು ಭಯಬೇಡ |
ಕಲಹದವರಾವೆಲ್ಲ ನುತ ನಿಜ
ನಿಳಯವನು ಸಾರಿದಳು ದ್ರೌಪದಿ
ಘಳಿಗೆಘಳಿಗೆಗೆ ಕೀಚಕನ ವೃತ್ತಾಂತ ಪಸರಿಸಿತು || ೧೧೩

ಮೂರನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಂಧಿ.

ಸೂಚನೆ.

ಅರಸು ಕುರುವತಿ ಪಾಂಡುನಂದನ
ರಣಿಕೆಯಾಗಲು ಮೆಲ್ಲಬಳಗವೆ
ಕರೆಸಿ ಕಳುಹಲು ವೆಲ ಕೊಂದನು ಮತ್ಸ್ಯನಗರಿಯಲಿ ||

ದುರ್ಯೋಧನನ ಯೋಚನೆ.

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರ್ದ್ರೀ
ಪಾಲ ಪಾಂಡುಕುಮಾರರಡವಿಯ
ಬೀಟುಕೊಂಡಜ್ಞ ತವಾಸದೊಳಿರಲು ಕೌರವನು |
ಕಾಲ ಸವೆದುದು ಪಾಂಡುಸುತರಿಗೆ
ಮೇಲೆ ನೆಗಟುವುದಾವ ರಾಯರ
ವೂಚಿಗವು ತಾನೆನುತ ತಿಳುಹಿದನವನು ಭೀಷ್ಮಂಗೆ ||

೧

ಮತ್ಸ್ಯದೇಶದಿಂದ ಬಂದ ದೂತನು ಕೀಚಕನ ಮರಣ

ವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದುದು.

ದ್ರೋಣ ಗೌತಮವರ್ಯ ಗಂಗಾ
ಸೂನುವೆಶ್ವತಾಮನನಿವ ಮ
ಹಾನುಭಾವರು ದುಷ್ಪ್ರಮಂತ್ರಿಚತುಷ್ಕಪೋಷಕನು |
ಸಾನುರಾಗದಲಿರೆ ನೃಪತಿ ಸು
ಮ್ನಾನದಿಂದೋಲಗದೊಳಿರುತಿರೆ
ಮಾನದೇಶಾಧಿಪನ ನಗರದಿ ಬಂದನೊರ್ವ ಚರ ||

೨

ತಂದು ಹರಹಿದ ಕೀಚಕನ ಮೃತಿ
ಯಂದವನು ನೃಪ ಕೇಳಿ ದೂತಂ
ಗೆಂದ ಮಡುಹಿದ ವಿರನಾವನು ಮರ್ತ್ಯಜಾತಿಯಲಿ |

ಇಂದುಮುಖಿಯನು ಕರೆಯಲೋಸುಗ
ಬಂದು ಗಂಧರ್ವಕರು ಕೀಚಕ
ವೈಂದವನು ಸವರಿದರು ಕೌರವರಾಯ ಚಿತ್ತೈಸು || ೩

ದುರ್ಯೋಧನನ ಉತ್.

ದೇವಲೋಕದ ಸತಿಗೆ ಮರ್ತ್ಯರೊ
ಳಾವ ಹೋಲಿಕೆ ಯುಂಟು ಮಡುಹಲ
ದಾವವೀರನ ಕಾಣೆ ಕೀಚಕನತುಳಭುಜಬಲನು |
ಭಾವಿಸಲು ಪಾಂಡವರ ಸತಿಯನು
ಭಾವಜನ ಕೇಳಿಗೆ ಬಯಸಲು
ಪಾವಮಾನಿಯ ಕೊಂದ ನಿಜ ಯವೆಂದನಾಭೂಪ || ೪

ಸತ್ಯವಿದು ಪಾಂಡವರು ವಿಪಿನವ
ನುತ್ತರಿಸಿ ಯಜ್ಞ ತವಾಸಕೆ
ಗುಪ್ತದಲಿ ತಾವಿಪ್ಪರಲ್ಲಿ ವಿರಾಟನಗರಿಯಲಿ |

ಮಲ್ಲರ ಕಳುಹುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದುದು.

ಯುಕ್ತಿಯಲಖಿಯಬಾರದೈ ರಿಪು
ಕೃತ್ರಿಮವು ಇದನಖಿವೆನೆನುತಲಿ
ಚಿತ್ತದಲಿ ತಾ ತಿಳಿದು ಮಲ್ಲರ ಕಳುಹಬೇಕೆಂದ || ೫

ಕಳುಹ ಮಲ್ಲರ ಭೀಮನಿದ್ದರೆ
ವುಚಿಯಲೀಯನು ಮತ್ತೆ ಪಾಂಡವ
ರುಚಿವು ದೊರೆತರೆ ಜಯಿಸಬಹುದೈ ಯೆಂದು ಚಿಂತಿಸುತ |
ತಿಳುಹಿದನು ಭೀಷ್ಮಂಗೆ ದ್ರೋಣಿಗೆ
ನಲವು ಮಿಗೆ ಹರುಷದಲಿ ದೂತರ
ಕಳುಹಿ ಕರೆಸಿದ ಮನೆಯ ಮಲ್ಲರ ಕೌರವರ ರಾಯ || ೬

ಮಲ್ಲರ ಬರುವಿಕೆ.

ಕರೆಸಿದನು ಜೀಮೂತಮಲ್ಲನ
 ಕರೆಸಿದನು ಸಿಂಧೂರಮಲ್ಲನ
 ಕರೆಸಿದನು ಜಗಜಟ್ಟ ಮಲ್ಲನ ವೀರದೇವುಲನ |
 ಕರೆಸಿದನು ಗಜವೈರಿಮಲ್ಲನ
 ಕರೆಸಿದನು ಶಾರ್ದೂಲಮಲ್ಲನ
 ಕರೆಸಿದನು ಶಾಕಂಬರೀಕನನತುಳಭುಜಬಲನ ||

೩

ಪುಂಡರೀಕನ ಪಿಂಗಳಾಕ್ಷನ
 ಚಂಡಬಲ ರಣಜಟ್ಟ ರಣದು
 ದಂಡಕೇಸರಿ ವೀರಬಾಹುಮಹಾಮದೋನ್ನತದ |
 ಹಿಂಡುಗಲಕನು ವುಗ್ರಕೇಶಿಪು
 ಚಂಡ ಭೈರವರಾಹು ಕಲಿಭೇ
 ರುಂಡರೆಂಬತಿಬಲರು ಬಂದರು ರಾಯನೋಲಗಕೆ ||

೪

ಕದನಕರ್ಕಶ ಕಾಲಭೈರವೆ
 ಮಧುವನಾನರಸಿಂಹಘಾಟನ
 ಸದೆದುಟಿವ ನಾಗರಿಕಜಟ್ಟಗ ವೀರಬೇತಾಳ |
 ಗದೆವಿಭಾಡನು ವೀರನರಸುರ
 ಚದುರಚಪಳನು ಬಾಹುವಿಕ್ರಮು
 ಮುದದಲಂದೈನೂಲು ಬಂದರು ನೃಪತಿಯೋಲಗಕೆ ||

೫

ಬಬ್ಬನೈಸಾವಿರವ ಕೊಂದವ
 ನೊಬ್ಬ ನೀಶಗ ಪೆರಡ ಕೊಂದವ
 ನೊಬ್ಬ ನಾಕಿಬ್ಬ ದಿಯ ನೆಣಗಿದನಾಮೃಗಾಧಿಪನ |
 ಹೆಬ್ಬುಲಿಯ ನಾರೇಣ ಸೀತಿದ
 ನಿಬ್ಬರುಗಳೊಂದಾಗಿ ಕೂಡಿಯೆ
 ಬೊಬ್ಬುಳಿಯನೊಡೆವಂತೆ ಕೊಂದರು ಹಲವುಮಲ್ಲರನು ||

೧೦

ಉಡಿದನೊಬ್ಬನು ಗಜದ ದಾಡೆಯ
ಮಡಿಯಲನುಗೈಸಿದನು ಕರಿಯನು
ಪಡೆದವನು ತಾನಿವನ ಘಡದ ಸಿಡಿಲನಡಹಾಯ್ದು |
ಬಡನೆ ಬೊಬ್ಬಿಡುವನು ಮಹಾಹವ
ತೊಡರಿಚುವರಿಲ್ಲ ಯೆನುತ ನೆಜಿ
ಮಿಡುಕುವನು ತಾನೀತನೆಂದನು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ || ೧೧

ಅವರು ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವೇ ಹೊಗಳಿ ಕೊಂಡುದು.
ಹೊಡೆದು ಭುಜವನು ಹುಂಕರಿಸಿ ಕಿಡಿ
ಯಿಡುವ ವಿಸಾಯ ತಿದು ತೊಲವಿನ
ಲಡಿಗಡಿಗೆ ಯಾರ್ಭಟಿಸಿ ನಿಂದನು ಮಲ್ಲಜೀಮೂತ |
ನುಡಿ ನೃಪತಿ ಹದನೇನು ರಿಪುಗಳ
ಮಡುಹಿ ಬರಲೋ ಮೇಣು ಕೈಸೆಜಿ
ಹಿಡಿದು ತರಲೋ ಯೇನು ಹದನೆಲೆ ನೃಪತಿ ಹೇಳೆಂದ || ೧೨

ಮಲ್ಲನಾಜೀಮೂತನಾಡಿದು
ದೆಲ್ಲವನು ಕೇಳ್ದಾಗ ಸಿಂಧುರ
ಮಲ್ಲನೆಂದನು ರಾಯ ಕುರುಪತಿ ವೀರ ಚಿತ್ತೈಸು |
ನಿಲ್ಲದರಿಯನು ವಶವ ಪಡಿದೊರ
ಸಿಲ್ಲಿಗೈತಹೆ ಬೆಸಸು ಮನ್ತ್ರನೋ
ವಲ್ಲಭನೆ ಕೇಳೆಂದು ನುಡಿದನು ರಾಯ ಕೇಳೆಂದ || ೧೩

ಅವರನ್ನು ಕುರಿತು ದುರ್ಯೋಧನನ ಅಪ್ಪಣೆ.

* ಈಪರಿಯ ತಂತಮ್ಮ ಶೌರ್ಯ ಪ್ರ
ತಾಪವನು ವಿಸ್ತರಿಸೆ ಕೌರವ
ಭೂಪನೆಂದನು ನೀವು ಪಶಿ ಮಮತ್ವ ಪುರವರಕೆ |

* ಈಪರಿಯಜಟ್ಟಿಗಳು ತಮ್ಮ ಪ್ರ
ತಾಪವನು ವಿಸ್ತರಿಸೆ ಕುರುಕುಲ
ದೀಪನಪ್ಪಣೆಗೊಟ್ಟು ಮಗುಚಿಂತೆಂದನವರೊಡನೆ |

ವ್ಯಾಪಿಸಿಯೆ ನೀವ್ ಮಲ್ಲವಿದ್ಯೆಯು
ತೋಪ ಮೆಣುವುದು ಭೀಮನಿದ ರೆ
ಅಪುರದಲೊತ್ತೊತ್ತಿ ಹೊಗಚಿಸಿ ನಿಮ್ಮ ಬಿರುದುಗಳ || ೧೪

ಸುದ್ದಿ ಯಿಲ್ಲದೆ ಹೋದ ಪಾಂಡವ
ರಿದ್ದ ರಾದೊಡೆ ಬೀದಿಗಲಹದ
ಯುದ್ಧ ಕೆಳಸದೆ ತಿರುಗಿಸುವುದೊಬ್ಬ ನನು ಕರಿಪುರಿಗೆ |
ಉದ್ಧು ರುಟುತನ ಬೇಡ ಮಲ್ಲರ
ಗೆದು ನೀವಾರಾಜಕಾರ್ಯಕೆ
ಬುದ್ಧಿ ಮಾರ್ಗವಿದಿಗೆ ಪಯಣವ ಮಾಡಿ ನೀವೆಂದ || ೧೫

ತರಿಸಿದನು ಹೊಂದೊಡವ ರತ್ನಾ
ಭರಣ ವೊಪ್ಪುವ ತೋಳ ಭಾಪುರಿ
ವರಮಣಿಗಳಿಂದೆಸೆವ ಬಿರುದಿನ ಕಡೆಯ ಸರಪಳಿಯ |
ಕೊರಳ ಹಾರದ ವಜ್ರಮಾಣಿಕ
ತುಜುಗಿತೊಳುವ ಕಾಲಪೆಂಡೆಯ
ವರಸುವಸ್ತ್ರಾದಿಗಳ ವೀಳ್ಯಯವಿತ್ತು ಬೀಜೊಂಡ || ೧೬

ಚಂದನದ ಕುಂಕುಮದ ಕಸ್ತೂರಿ
ಗಂಧವನುಲೇಪನ ಜವಾದಿಯ
ಗಂಧಕೇಸರಿವೀಳಯವ ಕರ್ಪುರದ ಹಳಕುಗಳ |
ಛಂದಛಂದದ ರತುನತೊಡಿಗೆಗೆ
ಳರದಲಂಕ್ರ ತಿಗೈದು ಹೊಣವೆಂ
ಟೊಂದುತಾವಿನಲಿದ್ದು ನಡೆದುದು ಮಲ್ಲಸಂದೊಡ || ೧೭

ವ್ಯಾಪಿಸುವುದವನಿಯಲಿ ಮಲ್ಲರ
ತೋಪು ಜಾಳಯ ಮೆಣಿದು ಹೊಗಚಿಸಿ
ಯಾಪುರದಲೇ ತನ್ನ ಬಿರುದಾವಳಿ ಪರಾಕ್ರಮವ, ಚ. ||

ಹೊಡೆದುದೈ ಭೇರಿಗಳು ತಂಬಟ
ವೆಡಬಲದ ಡಾಡೆಗಳು ಮಿಗೆ ಬೊ
ಬಿಡುವ ನಿಸ್ಸಳದ ಮಹಾರವರಾಯಗಡಿಬಡಿಯ |

ಮಲ್ಲರ ಪ್ರಯಾಣ.

ಘಡಿಘಡಿಸ ಹೆಗ್ಗಾಳ ವೊಜಗುವೆ
ಬೆಡಗುಜಾಗಟೆ ಬೊಬ್ಬೆಯಲಿ ಜಗ
ನಡುಗೆ ಗಜಪುರದಿಂದ ಬಂದರು ಪಯಣಗತಿಗಳಲಿ || ೧೪

ಸುರನದಿಯನುತ್ತರಿಸಿ ಗೋದಾ
ವರಿಯ ಹೊಣಿಗೈದಿದರು ತರಣಿಯ
ಕಿರಣಲಹರಿಯ ಹೊಯ್ಲಿ ನಲಿ ಶ್ರಮವಾಗಿ ಪರಿಹರಿಸಿ |
ಮುಡುವಸ ತೆರಳಿದರು ಮಲ್ಲರು
ನೆರೆದು ನಡೆದು ಬಂದು ಕೃಷ್ಣೆಯ
ವರನದಿಯೊಳಾಯಿತ್ತು ಬೀಡು ವಿನಾಥಪುರದಲ್ಲಿ || ೧೫

ಮಾರ್ಗದಲ್ಲೊಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನೊಬ್ಬಗೆ ದುಸ್ಸವ್ವ.
ತಳೆದುದಾದಿವಸದಲಿ ಜಟ್ಟಿಯ
ಬಳಗ ರಾತ್ರಿಯೊಳೊಂದುದಿನ ನೆಣಿ
ಯಚಿದು ಸಾವುದ ಕಂಡು ಮೈಮುಖದೊಡ್ಡ ಕಳವಳಿಸಿ |
ಚಲಿಸಿ ಬೆದಲಿದರೇನೊ ಬೊಬ್ಬಿಣಿ
ದೊಳಗೆ ಹೊಕ್ಕಿ ತೊ ಸಿಂಹವೆನೆ ಕಳ
ವಳಿಸಿ ಮಲ್ಲರು ಮಬ್ಬಿ ನಲಿ ತೊಳದರು ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ || ೧೬

ಏನಿದೇನಾಶ್ಚರ್ಯ ಕರೆಯುವೆ
ನೇನ ಕಂಡನೊ ಕನಸಿನಲಿ ತಾ
ನೇನನೆಂಬೆನು ರಹವೆನುತಡಿಗಡಿಗೆ ಬಿಟಗಾಗಿ |
ಮೊನದಲಿ ಮುಟ್ಟುಗಿದುದು ತಂದರು
ಹೀನಹೃದಯನನೆಂದನವನು ಮ
ನೋನುರಾಗವೆನುಚಿದು ಕನಸಿನ ಭಯವು ದಿಟವೆಂದು || ೧೭

ಕಾಲವಲ್ಲದಕಾಲಬಹಿಷಿಡಿ

ಲೇಟಿಗೆಯಲುಬ್ಬೆದ್ದು ಮೆಲ್ಲರ

ಪಾಳಯವನೆಣಿಗುವುದನಾನದ ಕಂಡೆ ಸ್ವಪ್ನದಲಿ |

ಕಾಳುಗಿಚ್ಚಿನ ಬಲುಮೆಯಂತಿರೆ

ಧಾಳ ಬಂದುದು ಮೇಲೆ ಮತ್ತದ

ಹೇಳುವರೆ ಭಯಗೊಂಬೆನೆಂದನು ಮರಳ ಮೆಲ್ಲರಿಗೆ || ೧೦

ಕಾಲಗತಿ ಯೆಂತಹುದೊ ರಿಪುಗಳ

ಶೀಲವುಳ್ಳವರೆಂದು ನುಡಿವರು

ಮೇಲೆ ಯಪಜಯವಹುದು ರಣದಲಿ ಸಾಕದಂತಿರಲಿ |

ಕೇಳು ತಾ ಜೀಮೂತಮಲ್ಲನು

ಹೇಳು ಹೇಟನ್ನೊಮ್ಮೆ ಸಿಡಿಲು ಛ

ಡಾಳದಲಿ ನೆಜೆಯೆಣಿಗಿತೇ ಸಟೆ ಯೆನುತ ನಡೆಗೊಂಡ || ೧೨

ಮತ್ಸ್ಯದೇಶಕ್ಕೆ ಮಲ್ಲರು ಬಂದು ರಾಜನಿಗೆ ತಿಳಿಸೆಂದು

ಹೇಳಿದುದು.

ಹಲವುಪಯಣದ ಮೇಲೆ ಮತ್ಸ್ಯನ

ಹೊಟಿಲಿಗಿವರೈತಂದು ಭಟರನು

ಕಳುಹಿದರು ಪುರದರಸಗೆಮ್ಮೆಯ ಬರವನಣಿಹೆನುತ |

ನಲವು ಮಿಗಲ್ಕಿತಂದು ಕೋಟೆಯ

ವಳಯ ಹೊಕ್ಕರು ಬಚ್ಚಕ ರಾಜಾಂ

ಗಳವೆ ಸಾರುತೆ ತಿಳುಹಿದರು ಬಾಗಿಲಿನ ಸುಭಟರಿಗೆ || ೧೪

ಕೇಳುತವರವರಂತರಂಗಕೆ

ಕೇಳ ಬಚ್ಚಕಾನಾಲಿ ಯೆಂಬವ

ನೇಜನೆಯದಂತಸ್ಥದವೆ ತಾ ಕಂಡು ಭೂಪತಿಯು |

ಕೇಳಿದನು ಯೆಲೆ ಜೀಯ ನಮ್ಮ ನೃ

ಪಾಲಭವನದಲೊರ್ವ ಚರನಿಂ

ಮೇಲೆ ನುಡಿಯ.ನದೊಂತು ಬೆಸಸುವೆಯೊಂದನಾನ್ಯಪಗೆ || ೧೬

ಬಂದು ಕಂಡು ವಿರಾಟರಾಯಗೆ
 ನಿಂದು ಕರಗಳ ಮುಗಿದು ಮೆಲ್ಲರು
 ಬಂದು ಪುರಬಾಹೆಯಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೇಟಿದನು ನೃಪಗೆ |
 ಮುಂದೆ ಕಳುಹಿದರೆನಲು ನೃಪ ತಾ
 ನೆಂದಾನಾದಾರುಕನ ಕರೆಯೆನ
 ಲಂದು ಪುರವೇಷಿದನು ಭೂಮಿಪಾಲನೋಲಗಕೆ ||

೬೬

ಕರವ ಮುಗಿದಾ ದಾರುಕನ ಕೂ
 ಡರಸ ನೇಮವನಿತ್ತು ಮೆಲ್ಲರ
 ಕರೆ ಯೆನಲು ತಿರುಗಿದನು ಭಟ್ಟನು ಸಹಿತ ವಹಿಲದಲಿ |
 ಪುರದ ಹೊಜಬನದಲ್ಲಿ ಯಿರುತಿ
 ದೃಢನು ಕಂಡು ನೃಪಾಲನೆಮನು
 ಕರೆಯ ಕಳುಹಿದನೆಂದೊಡೆದರು ಮೆಲ್ಲರತಿಮುನದಿ ||

೬೭

ಪರಿಪರಿಯ ಶೃಂಗಾರದಲಿ ಮೆ
 ಳ್ಲರುಗಳೇಳಲು ಮುಂದೆ ನಾದಿಸ
 ಬಿರಿದು ಜಾಗಟೆಡಾಡೆಪಾಠಕನಿಕರರಾಗ್ಗಿನಲಿ |
 ಪುರವ ಹೊಕ್ಕರು ರಾಜಸಭೆಗೊಡ
 ನಿರದೆ ನಡೆಯಲು ಮತ್ಸ್ಯ ಭೂಪತಿ
 ಸಿರಿಯೊಳೋಲಗವಿತ್ತು ಕುಳಿ ದೃಢನು ಸರಾಗದಲಿ ||

೬೮

ಉರವೇಷಿಸಿ ಮುಂದುಘೃಡಿಸ ಭ
 ಟ್ಲರುಗಳೆಲ್ಲರ ನಿಲಿಸಿ ತಾಳಿಯ
 ವರಮೇಷಿಗಳಿಂದೆಸೆವ ಭೂಮಿಪತಿಗೆ ಜೇಮೂತ |
 ಶಿರವ ಬಾಗುತ ನಿಂದಿರಲು ಸಭೆ
 ನೆರದು ನೋಡಲು ಮತ್ಸ್ಯ ಭೂಪತಿ
 ಯಿರವೆಲ್ಲಿಹುದೆಂದು ನುಡಿಯಲು ನುಡಿದ ಜೇಮೂತ ||

೬೯

ಇಂದುವೆಂಶದಲಧಿಕರಾಯರ
 ವೈಂದದೊಳಿಗಾನಹುಪಪುತ್ರರು

ಸಂದರಾಮಾಲೆಯಲಿ ಬಲಿಕಾಶಾಂತಭೂಪತಿಗೆ |
 ನಂದನನು ಜನಿಸಲ್ಕೆ ಯವನಿಗೆ
 ಯಂಧನೃಪ ಜನಿಸಿದನು ಆತನ
 ನಂದನನು ಕುರುರಾಯನಾತನ ಮಲ್ಲರಾವೆಂದ || ೩೦

ಏನು ನಿಮ್ಮೆಯ ಬರವು ನಗರದ
 ಲೇನು ಕೆಲಸವು ನೃಪತಿದೇಶದ
 ಜಾಣಿಕೆ ಯೇನು ತನುದರ್ಪದುಬ್ಬಿನ ಬರವೊ ಹೇಡೆನಲು |
 ಧ್ಯಾನಿಸಿಯೆ ನಾವ್ ಬಂದ ಕೆಲಸವೆ
 ಕಾಣಿಸುವ ಭಾರವಣೆ ನಿಮ್ಮದು
 ಮಾನನಿಧಿ ಕಾರವನು ಕಳುಹಿದ ಮಲ್ಲಗಾಳಗಕೆ || ೩೧

ಅದು ನಿಮಿತ್ತದಿ ನಾವು ಬಂದಿಹ
 ಹದನಿರಿದಿಗಿದು ರಾಯ ಕೇಳನೆ
 ಮುದದಿ ಮನದುಬ್ಬಿನಲಿ ನುಡಿದನು ಮತ್ಸ್ಯನೃಪ ನಗುತ |
 ಹದನಹುದು ಮಲ್ಲರಿಗೆ ಬಹುದೇ
 ಶದಲಿ ಕೃಪಣತೆಯುಂಟು ನಿಮ್ಮೆಯ
 ಮೃದುನಚನ ಬಲುಮೋಡಿಗಾಡಿಕೆಗಾರು ಸರಿಯೆಂದ || ೩೨

* ಕೇಳಿದನು ಕಾರಿಯವ ಸಂತಸ
 ದೇಳಿಗೆಯಲಿಂತೆಂದ ನಮ್ಮಲಿ
 ಕಾಳಗವೆ ವರಜಟ್ಟಿಗಳು ಯಿಹರತಿವಿನೋದವೆಲ |

* ಏಳಿ ನೀವು ಪಾಳಯಕೆ ಮಲ್ಲರು
 ಮೇಳವಿಸಿ ಹೋಗಿನುತ ಭೂಮಿ
 ಪಾಲಕನು ಬೀಡೊಟ್ಟನತಿಮನ್ನಣೆಯಲವದಿರಿಗೆ |
 ಕೋಳಿಮೇಷವು ತಂಡುಲಗ್ಗದ
 ಮೇಳವಿಸಿ ಸೊಜ್ಜೆಗೆಯ್ಮೃತಮಧು
 ಮೇಲಲಂಬೆಯಲಿ ಕಳುಹಿ ಬೇಗದಲೆನುತಲೊಳಹೊಕ್ಕು || ಕ.

ಏಳ ನೀವ ಬೀಡಿಕೆಗೆ ಕದನಕೆ
ನಾಳ ಕರೆಸುವೆನೆಂದು ಭೂಪತಿ
ಹೇಟಿದನು ಚರರಿಂಗಿ ಪಡಿಪಾನಗಳ ಕೊಡಿಸೆಂದು || ೩೩

ಬಳಿಕ ವಿರಾಟನ ಚಿಂತೆಗೆ ಕಂಕಮುನಿಯು ಹೇಳಿದ ಉಪಾಯ
ಏನು ಹದವಿದಕಿನ್ನು ಕೌರವ
ಮಾನಭಂಗವೆ ಕಂಡು ಕಳುಹಿದೊ
ಡಾನುವವರಿವರೊಡನೆ ಕಾಣೆನು ನಮ್ಮ ಮಲ್ಲರಲಿ |
ಮಾನನಿಧಿ ಹೊಣಿವಂಟು ಸಭೆಯೊಳ
ನೂನರಾಗದಿ ಯಿರಲು ಕಾಲನ
ಸೂನು ನುಡಿದನು ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಮಹೀಶಾಲ || ೩೪

ಕರೆಸು ನಿಮ್ಮೆಯ ಮಲ್ಲರನು ಸಂ
ಗರವೆ ಜಯಿಸಲಿ ಜಯಿಸದಿರಲಾ
ಪರಿಯ ಬಿಡುವರೆ ರಾಯಲಕ್ಷಣಗಳನು ವಹಿಸಿದುರ್ |
ಕರೆಸಿದರೆ ತಮತಮಗೆ ತವಕದಿ
ಹಿರಿದು ಶೃಂಗಾರವನು ಮಾಡಿಯೆ
ನೆರೆದು ಬಂದರು ಮೊಜಿವೆಡೊಡೆಯ ವಾದ್ಯರಭಸದಲಿ ¹ || ೩೫

ತುಳುವೆ ತುಂಬರನಾಗನಾದಳ
ವಳಗಮುಖ್ಯರು ಬಂದು ಸಭೆಯಲಿ
ನಲಿದು ಮಿಗೆ ಗರ್ಜಿಸಿತು ರಾಯನ ಮುಂದೆ ಕೆಲಕೆಲರು |
ಛಲದೊಳಗೆ ಛಲದೊಳಗೆ ಮಲ್ಲರ
ಬಳಗಗಂಡನು ತಾನು ಹೇಟೆಂ
ಬುಲಹುಗಳ ಸಂತೈಸಿ ನಗುತ ವಿರಾಟನಿಂತೆಂದ || ೩೬

1 ಕರೆಸೆನಲು ಕಳುಹಿದನು ದೂತರ

ನಿರದೆ ಬಂದುದು ಡೊಡೆಜಾಗಟ

ಮೊಜಿಯೆ ಬಿರುದಿನ ಭಟ್ಟರಲಿಯಲು ಮತ್ಸ್ಯನೋಲಗಕೆ || ಚ.

ಕಳುಹಿದನು ಗಜಪುರದ ನೃಪಕುಲ
 ತಿಲಕನಿವರನು ಮೆಲ್ಲಯುದ್ಧಕ್ಕೆ
 ಹೊಜಿಲಿಗೈದಲು ನಿಮ್ಮ ಕರೆಸಿದವನಲು ತಮತಮಗೆ |
 ನಲಿದು ಹರುಷದಲಂದು ಬಾಹ
 ಪ್ಪಳಸಿ ಮೊಪ್ಪಿಯ ಜಡಿದು ಕದನ
 ಕ್ಕಳಿಸಿದರು ಕಳುಹಿದರು ದೂತರು ಮೆಲ್ಲರಿದ್ದೆಡೆಗೆ || ೩೩

ಚರರ ಕಳುಹಲು ಬಂದರವದಿರ
 ಕರೆದು ತಿರುಗಿದರಾಕ್ಷಣದಲುಜಿ
 ಹಿರಿದು ಶೃಂಗಾರವನು ಮೊಡಿದರೇನ ಪೇಟುವೆನು |
 ಕರಿಯ ಮೋಹರ ಹರಿವವೊಲು ಬಂ
 ದುರವನಿಸಿ ನಡೆತಂದು ನೃಪಮಂ
 ದಿರವ ಹೊಗಳದ ಕಂಡು ನೃಪತಿ ವಿರಾಟ ಮನ್ನಿಸಿದ || ೩೪

ಬರಲು ಯಿವರಿದಿರಾಗಿ ಬಂದರು
 ಕರವ ಧರಣಿಯಲುದ್ದಿ ಮಿಗೈಯ
 ಬರಿಸಿ ಭುಜವನು ಹೊಡೆದು ನಿಂದಿರೆ ಕಂಡು ಖಾತಿಯಲಿ |
 ಧರವ ಜಯಿಸಿದರಾದರಿವದಿರ
 ಶಿರವ ಚಂಡಾಡುವೆನನುತ ಮೋ
 ಹರಿಸಿ ಕಿಡಿಕಿಡಿಯೋಗಿ ಸಿಂಧುರಮೆಲ್ಲ ಮಾರಾಂತ || ೩೫

ಅಳವಿಯಲಿ ಬಂದೊಬ್ಬ ರೊಬ್ಬರು
 ಹಳಚಿದರು ಹೆರೆಸಾರಿಮುಪ್ಪಿಯ
 ಲುರವೆ ಪ್ರತಿನೆಗೆದಿದ್ದು ತಿವಿದನು ತುಡುಕೆ ಸಿಂಧುರನ |
 ಅಳುಕದವನಾಭುಜದ ಸತ್ವದಿ
 ಬಿಲಿ ಸಿಂಧುರ ತುಡುಕಿ ನೆಲಕ
 ಪ್ಪಳಸಿ ಶಿರ ಶತಚೂರ್ಣವಾದುದು ಬೆದಚ್ಚಿತಾಸ್ಥಾನ | ೪೦

1 ಹಿಡಿದನು ತಿವಿಮ ಸಿಂಧುವನ, ಚ,

ಮಡಿದನವ ಶವ ದೆಗೆದು ರಣಕವ
 ಗಡಿಸಲಾಚೊದಂತಮಲ್ಲನು
 ಜಡಿದು ಹಳಚಿದ ನೊಂದು ಸಿಂಧುರಮೆಲ್ಲ ರಿಪುಶಿರವ |
 ಮಡೆಮುಜುದು ಕಿತ್ತಿ ಟ್ಟು ಡಾಡೆಯ
 ಹೊಡೆ ಯೆನಲು ರ್ಘುಮೈಂದು ಕುಟ್ಟಲು
 ನಡುಗಿ ಕಾಯಾಸ್ಥಾನ ಮೇಲೆ ಜನಮೇಜಯಕ್ಷಿತಿಪ || ೪೧

ಮೊಡುಹ ಚಪ್ಪರಿಸುತ್ತ ದಾಡು
 ಜಡಿವನುಕ್ಕಿನ ಕೊಡಲಿಯನು ಯವ
 ಗಡೆಯನಾರೆನುತೆಜಗಿದನು ಸಿಂಧುರನ ಮಸ್ತಕವ |
 ಕೆಡೆದನವ ತತ್ತರಿಸಿ ಬೀಳುತ
 ಹೊಡಕರಿಸಿಕೊಂಡಿವನ ಶಿರವನು
 ಮಡದಲೆಜಗಲು ಸಿಡಿದುವಾಲಿಗಳವನಿಗೊಜಗಿದನು || ೪೨

ಎದ್ದನವ ಬೊಬ್ಬಿಜುದು ಸಿಂಧುರ
 ಗೆದ್ದಗರ್ವವನುಗುಣನುತಲು
 ಬೈದ್ದು ಹೊಕ್ಕನು ತೋಳ ತೆಕ್ಕೆಯ ಮೆಲ್ಲ ಹೋಲಿಕೆಗೆ |
 ಭದ್ರಗಜ ಕಯ್ಯಕ್ಕಿದವೊಲುರಿ
 ದೆದ್ದು ಸಿಂಧುರ ತರಹರಿಸಿ ಮೇ
 ಲೆದ್ದು ಬರಸೆಳೆದೊದೆದು ಕುಸಿದೆತ್ತಿದನು ಮುಷ್ಟಿಯಲಿ || ೪೩

ಎಜಗಿದನು ತಲೆಬಿರಿಯಲಾಮು
 ಕ್ಕು ಉಕಿ ಕೋಣಿತಧಾರೆ ಬಾಯಿಂ
 ದೊಣತೆ ಯಿಡೆ ಮೈಮುಜುದು ತುಂಬುರ ಕಳನ ಮಧ್ಯದಲಿ |
 ಬಜಗಿದನು ಕಂಡುತಿದ ಮೆಲ್ಲರ
 ಧುರಕೆ ಮಿಸುಕದೆ ಮುಸುಕದಲೆಯಲಿ
 ಸರಿವವರ ನೈಪ ಕಂಡು ದುಗುಡವ ಹೊತ್ತು ಬಿಜಗಾದ || ೪೪

ಅವನಿಪತಿ ಕೇಳುತಿದ ಮಲ್ಲರ
ಹವಣಜಿದು ಸಿಂಧುರನು ತನ್ನೊಳು
ಬವರವನು ಜಯಿಸುವರು ತಾವ್ ಬೇಗದಲಿ ಬರಲೆಂದು |
ಕವಿದು ಹಳಚಲು ಜೋಡಿಸಲು ಯವೆ
ನಿವಿಷದಲಿ ಯನಿಬರನು ಬಟಕಾ
ಜವಳಿಯಿಂದ ಸ್ವಳಿಸಿದನು ಕಂಡರಸ ಮೂಣಿಸಿದ || ೪೫

ವಿರಾಟನು ತನ್ನ ದೇಶದ ಮಲ್ಲರು ಸಾಯಲು ಯುದ್ಧ
ವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದುದು.

ಧುರವ ಜಯಿಸಿದಿಂದು ಯುದ್ಧಕೆ
ಕರೆಸುವೆನು ಸಾಕೆನುತ ವರಕ
ಪುರದ ವೀಳೆಯವಿತ್ತು ನೃಪ ಬೀಚೊ ಟ್ಟನನಿಬರನು |
ಅರಸ ಮರುಳ್ಳ ಮನ್ನಿಸಿದೆ ಸಂ
ಗರಕೆ ನೇಮವನಿತ್ತಿ ಯಕಟಾ
ವುರಿಯ ನೂಕಿದೆ ವೃಷದಮಲ್ಲರನೆಂದನಾಕಂಕ ¹ || ೪೬

ಅಗ ಕಂಕಮುನಿ ವಲನನ್ನು ಮಲ್ಲಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಕರೆಸೆಂದು
ಹೇಳಿದುದು.

ಬವರವನು ಮನ್ನಿಸಲು ಬೇಕೆಂ
ದವನಿಪತಿ ನೆಣಿ ನುಡಿಯೆ ಮಲ್ಲರ
ನಿವಹ ವೈತಹುದೆಂದು ನೇಮವನಿತ್ತದೊಳಿತಾಯ್ತು !
ಅವನಿಸುರನೇಷದಲಿ ರಂಜಿಸ
ದಿವಿಜನರಪತಿಯಂತೆ ಧರ್ಮಜ
ವಿವರಿಸಲು ಕೇಳಿದನು ಜನಮೇಜಯ ಮಹೀಪಾಲ ² || ೪೭

1 ಮರಣ ವೃಷದರಿಗಾಯಿತೆಂದನು ನಗುತ ಕಂಕಮುನಿ, ಚ.

2 ಅವರು ಬಂದರು ನಾಳೆಮಾಡುವ

ಹವಣದಾವುದು ಬಿಟ್ಟುಕಳೆ ಹೇ

ಉವನು ನಿನಗಿನ್ನೊಮ್ಮೆ ಗೆಲುಗೈಯಹ ಮನೋರಥವ || ಚ.

ಅವನಿಪತಿ ಕೇಳ್ವನ್ನ ಬಾಣಸಿ
 ನವನು ಮಲ್ಲನು ಭೀಮಸೇನನ
 ಭವನದಲಿ ಬಲುಮಲ್ಲವಿದ್ಯೆಯ ಸಾಧಿಸಿದನವನು |
 ಪವನಸುತನಿಂ ಬಲುಮೆ ಯಾತನು
 ಜನಕೆ ಜನವೊದಗುವನು ನೀನಿಂ
 ದಿನನ ಕರೆಸುವುದೆನಲು ಮತ್ಸ್ಯನೃಪಾಲನಿಂತೆಂದ ||

೪೮

ಅದಕ್ಕೆ ರಾಜನ ಅಪವೃತ್ತಿ

ಎಲೆ ಮಹೀಸುರ ಯಾವಿವೇಕವ
 ಬಳಸುವೆನೆ ನೀನೊಲಿಯದಿದ್ದೊಡೆ
 ತಿಳಿದೆನಾನೆಲ್ಲವನು ಸಂಹರಿಸುವನು ಸಿಂಧುರನು |
 ಉಚಿದವರ ಗಣಿಸುವನೆ ತಾ ಹಿಂ
 ದುಡಿದವರು ದುರ್ಬಲರೆಂದು ಬಡವನ
 ಕೊಲಿಸ ಬಗೆವರೆ ಕಂಕ ನೀ ಹೇಡೆಂದನಾಮತ್ಸ್ಯ ||

೪೯

ತಿರುಗಿ ಹೇಳಿ ವಲನನ್ನು ಕರೆಕಳುಹಿಸುವಿಕೆ.

ಬಲ್ಲೆ ನಾತನ ಕೈಗೂಕೆ ಸರಿ
 ಯಿಲ್ಲ ಸುಭಟರೊಳುಟಿದಸಾಹಸ
 ಮಲ್ಲನಿವನೊಳಗಣಿವ ಪವನಜಮಲ್ಲಕೌಶಲವ |
 * ಅಲ್ಲವೆಂದೆನೆ ನೃಪತಿ ತಾ ತ
 ಪ್ಪಲ್ಲ ಜಯಿಸಲಿ ಮೇಣು ಸೋಲಲಿ
 ಬಲ್ಲೆ ನಾನಂಜದಿರು ಬೇಗದಿ ಕರೆಸು ನೀನೆಂದ ||
 ನನಗೆ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ ಮಡಿದೊಡೆ
 ನಿನಗೆ ಬಹುದಪಕೀರ್ತಿ ಬೇಡೆನೆ

೫೦

* ಕೊಳ್ಳಗಳೆಯಲುಬೇಡ ನೃಪನರ

ಕೊಳ್ಳಗಳೆಯಲು ಮೇಣು ಸೋಲಲಿ

ಬಲ್ಲೆ ನಾನದಕಂಜದಿರು ಕರೆಸೆಂದನಾಕಂಕ || ಕ.

ಯನಿಲಸುತನಿಂ ಬಲ್ಲಿದನು ನೀನವನ ಕರೆಸೆನಲು |
 ತನಗದೇಕೀವಾದ ನಮ್ಮಯ
 ಮನೆಯ ಮಲ್ಲರ ಗೆಲವು ಬರಲೆಂ
 ದನಿಮಿಷದ ದೇಶಾಧಿಪತಿ ಕರೆಸಿದನು ವಲನನು || ೫೧

ವಲನು ರಾಜನ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಮಾತನಾಡಿದುದು.

ಮುಖದ ಮೋಸೆಯ ಹೊದಲದಲೆ ಕೆಂ
 ಪೊಜಿದ ಕಂಗಳ ಹೊಗರುಮೋಖಿಯ
 ತುಣುಗಿದುಬ್ಬಿನ ರೋಮಪುಳಕದ ಬಿಗಿದಪುಬ್ಬುಗಳ |
 ಹೊರದ ದೇಹದ ನಿರುತ ರೌದ್ರದ
 ಮರುತಜನು ಕದನಕ್ಕೆ ಕಾಲನು
 ಕೆರೆವವೊಲು ನಡೆತಂದು ನಿಂದನು ಮತ್ಸ್ಯನಿಧಿನಲಿ || ೫೨

ಬರವ ಕಾಣುತ ಮತ್ಸ್ಯನೃಪನುಪ
 ಚರಿಸಿ ವಲನಂಗೆಂದನೀ ಸಂ
 ಗರವ ಜಯಿಸಿದರೆಮ್ಮ ಮಲ್ಲರು ಉತ್ತರಾಹಿಗಳು |
 ಧರವ ಬಲ್ಯ ಮಲ್ಲವಿದ್ಯೆಯ
 ನಳುತಿಹೈ ನೀನೆಂದು ಮುನಿವರ
 ನಡುಹೆ ಭೂಪನು ಕೇಳ್ವ ನಿನ್ನಂತಸ್ಥವೇನೆಂದು || ೫೩

ಎನಲು ಕಿಣುನಗೆ ಮಿನುಗೆ ಮುಖದಲಿ
 ಯನಿಲಜನು ಮಗುಚೆಂದನೇತಕೆ
 ಜನನ ಚಿಂತಿಪೆ ಸತ್ತೊಡೆನಗದು ರಾಜಕಾರ್ಯವಲೆ |
 ಅನುವರವ ಜಯಿಸಿದೊಡೆ ನೀವೆಂ
 ದನಿತು ಮಲ್ಲರು ಪುತ್ರರಾಯಿಗ
 ಳನಗೆ ನಿಮ್ಮಯ ಕರುಣ ಸಾಕೆಂದನಿಲಜನು ನುಡಿದ || ೫೪

ಪ್ರಾಣದತಿಶಯವೇನು ಮಿಗೆ ಸಂ
 ಗ್ರಾಣಿಸುವುದಿನ್ನೊಮ್ಮೆ ನಾನೇ

ಕಾಣೆ ಕಾಣುವೆನವರ ಜೀವದ ನೆಲಕಡೆಯನ್ನೆಲ್ಲ |

ಜೋಣಿಪತಿ ಕರೆಸಿದರೆ ಮಲ್ಲ

ಶ್ರೇಣಿ ಬಂದುದು ಧರವ ಜಯಿಸುವ

ತ್ರಾಣಿಗನ ಕರೆಸೆನುತಲಿದ್ದ ರು ರಾಜಸಭೆಯೊಳಗೆ ¹ ||

೫೫

ಮಲ್ಲವಲಲರ ವಿವಾದ.

* ದಿಟ್ಟನಹೆ ಬಾಣಸಿನ ಮನೆಯಲಿ

ಕಟ್ಟುಳ್ಳದ ಕೂಳ ತಿಂದುಣಿ

ಹೊಟ್ಟೆಯನು ನೆಣಿ ಬೆಳಸಿ ದೇಹದಲುಬ್ಬಿ ಗೊಬ್ಬಿನಲಿ |

ಹೊಟ್ಟುಗುಟ್ಟದೊಡಾಗಲದೆ ಜಗ

ಜಟ್ಟಗಳ ಕೂಡಕಟ ಮರು ರೇ

ಬಿಟ್ಟು ಸುಮ್ಮನೆ ಹೋಗು ಸಿನಗಳವಿಲ್ಲ ಹೋಗಿಂದ ||

೫೬

ಆಗಲದಕೇನೆಮ್ಮ ಸಮರೋ

ದ್ಯೋಗವನು ನಾವ್ ಮಾಚ್ಚೆವದನಿಂ

ನೀಗ ನೋಡಿದ ಮೇಲೆ ಗಹಗಹಿಸುವುದು ನೀತಿಯಿಲ |

ಪೋಗರೆಯದುಬ್ಬಿನಲಿ ನಕ್ಕರೆ

ಹೋಗಿ ಬಿಡುವೆನೆ ಸೋಲಿಸದೆ ಹೋಗಿ

ಸಾಗುವೆನೆ ಯೆನ್ನೊಡನೆ ಸೊಸೆಂದನಿಲಜನು ನುಡಿದ ||

೫೭

¹ ಶ್ರೇಣಿಯನು ಕರೆಸಿದನು ಮಲ್ಲರ | ಕಾಣದಾಸಿಂಧೂರಸಿಂತಂದನು
ನರಾಧಿಪಗೆ || ಚ.

* 55-56 ಪದ್ಯಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಚ. ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಬರೆ
ದಿರುವಪದ್ಯ ವಿದೆ.

ನರಪತಿಯ ಚಿತ್ತೈಸು ನಿನ್ನೆಯ

ಪರಿಯ ಮಾಡದೆ ಸತ್ಯವಂತರ

ಕರೆಸೆನಲು ಪವನಜನ ತೋಟದಿರೊಡನೆ ಗಹಗಹಿಸಿ |

ತಿರುಕುಳಗನಿವನೆಂದರದಟು

ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪುಟ ನಗದಿದ್ದ ತಿವಿಯಲು

ಮೆಣಿದು ಕೊನರವ ಕೋಪದಿ ತಾ ಮನಗಿ ಬೊಬ್ಬಿಟ್ಟ || ಕ.

ಎಲವೋ ಬಾಣಸಿ ಯೆನ್ನೊಡನೆ ಹೆ
 ಕ್ಕಳಿಸಿ ಸಮರವ ತೊಡಕಿದರೆ ನಿ
 ಟ್ಟೈಲುವ ಮುಖವೆನು ಯೆನುತ ಸಿಂಧುರ ಗಾಢಗರ್ವದಲಿ |
 ಹಳಚಿದನು ಖತಿ ಯೇಜಿ ಬಾಹ
 ಪೈಸಿ ತಿವಿಯಲು ಭೀಮ ನಗುತದ
 ಕಳುಕದಿರೆ ಭೀತಿಯಲಿ ಸಿಂಧುರ ಹೊಕ್ಕ ನುರವಣಿಸಿ || ೫೮

ಸಿಂಧುರ ಮತ್ತು ಪಿಂಗಳನ ಸರಾಜಯ.

ಎಣಗಿದರೆ ಕರಘಾತದುರುಬೆಯ
 ಪರಿಹರಿಸಿ ನಿಮಿಷದಲಿ ಮೆಲ್ಲನ
 ಬರಸಳದು ಬಿಗಿಯುಪ್ಪಿ ಹೊಕ್ಕಿ ಣಿದವನಿಯಲಿ ಕೆಡಹಿ ¹ |
 ನಿಣಿನಿಟಲುನಿಟಲೆಂದು ನಿಟ್ಟೈಲು
 ಮುಖಿಯೆ ಶೋಣಿತವಾರಿ ಬಾಯಿಂ
 ದೋಷತೆ ಯಿಡೆ ಸಿಂಧುರನು ಮೆಲಗಿದ ಸಭೆಯ ಮಧ್ಯದಲಿ || ೫೯

ಎದ್ದ ನಾಗಜಸಿಂಗ ಬಾಣಸಿ
 ದೊಡ್ಡ ಗೂಳನ ಮೈಸಿರಿಯ ಬಲು
 ಬಿದ್ದ ನಿಕ್ಕು ವೆ ಭೂತಪವಮಾನಜನ ಕಿಬ್ಬರಿಯ |
 ಗುದ್ದಿದರೆ ಕಲಿಭೀಮನದಕು
 ಬೈದ್ದ ಗೋಣನು ತಿರುಹಿ ಬಸುರೊಳ
 ಗದ್ದಯಿಸಿದುರೆದರೆದು ಕಾಲಲಿ ತಿಕ್ಕಿದನು ಭೀಮ || ೬೦

ಖತಿಯೊಳುರಿ ದೆಗೆದೆದು ಪಿಂಗಳ
 ನತಿಶಯದ ಕುಶಲದಲಿ ಕಲಿಭೂ
 ಪತಿಯೆ ಚಿತ್ತೈಸೆನುತ ಹೊಕ್ಕನು ತೋಳ ತೆಕ್ಕೆ ಯಲಿ |

¹ ಧರಿಸಿ ನಿಮಿಷದ ಸಿಂಧುರನ ಸರ

ಸರನೆ ಬಿಗಿಯುಪ್ಪಿದನು ಕುಕ್ಕುರಿಸಿದನು ಭೂಮಿಯಲಿ || ೬೧

ಧೃತಿಗೆಡದೆ ಹೋರಿದರು ಸಾಧಕ
ದತಿತಯದ ಬಲುಹಿನಲಿ ಜಾಣರು
ಮತಿಗೆ ಗೋಚರವಲ್ಲ ಭೀಮನ ಬಲವ ಬಣ್ಣವೊಡೆ ¹ || ೬೦

ಕಂಡು ಪವನಜ ತುಡುಕಿ ಮಿಗೆ ಮುಂ
ಕೊಂಡು ನೆಲಕಪ್ಪಳಸೆ ಮೆಲ್ಲನೆ
ದೊಂಡೆಗರುಳುಣಿ ಸೂಸೆ ಚೆಲ್ಲಿತು ರಾಜಸಭೆಯೊಳಗೆ |
ಬಂಡಮಿದುಳಿನ ಹೊನಲಿನಲಿ ಕಡಿ
ಖಂಡಶೋಷಿತವಾರಿಯೊಳು ಮಿಗೆ
ದಿಂಡುಗಡದೊಪ್ಪಿದನು ಪಿಂಗಳ ಸಭೆಯ ಮಧ್ಯದಲಿ || ೬೧

ಎಲೆಲೆ ಬಾಣಸಿ ತತ್ತಹೊತ್ತಿನ
ಚಲವ ಮರಳಚರ್ಚೆಕು ಮೆಲ್ಲನ
ಗಲಿದು ಕೊಡು ಹರುಷಾಮೃತವನೆನ್ನ ತನೀನಿಂದು |
ಗಲವು ಬಲ್ಲರೆ ಹೋರು ನೀನೆನ
ಲಲಘುಬಲ ನಸುನಗುತ ಭೂಪತಿ
ತಿಲಕ ನೋಡೆಂದೆನುತ ಹಿಡಿದನು ಯುದ್ಧರಂಗದಲಿ || ೬೨

ಭೀಮ ಜೀಮೂತರ ಹೋರುವಿಕ್ಕೆ.

ಧಿಟ್ಟನಹೆ ಬಾಣಸಿಗ ಸವಿಯೊಳ
ಗಟ್ಟಕೊಳನ ತಿಂದು ದೇಹದೊ
ಳಟ್ಟೆಯಲಿ ಸಿರವಿರಲಹಂಕಾರದಲಿ ನೀನೆಂದು |
ಧಟ್ಟಸುತ ಜೀಮೂತಮೆಲ್ಲನು
ಕಟ್ಟಳವಿ ಕೈದುವುದೆನುತ ಕೂ
ಗಿಟ್ಟು ಹೊಕ್ಕನು ತೋಳ ತೆಕ್ಕೆಯ ಮೆಲ್ಲಗಾಳಗಕೆ || ೬೩

ಪೈಸರದ ಬಲು ಬಂಧಧಕ್ಕಡ
ವಾಸುಗಿಯ ಮೋಳವದ ವರಪ

1 ಯುಕ್ತಿಯಲಿ ಜಾಣಿನ
ಘಟಿಮುಟ್ಟಿದು ಮಂಡಿಸಿಯೆ ಮುಲ್ಲನು ಯುದ್ಧರಂಗದಲಿ || ಚ.

ಕ್ಷೀಣ ಮಾರುತಿ ಕದನಕ್ಕೆವಡಿಯಿಂದ ಮಿಗಿಲೆನಲು |
 ಈಸು ಹತ್ತಾ ಹತ್ತಿಯಲಿ ಸಲೆ
 ರೋಷದಲಿ ಜೀಮೂತ ಭೀಮನ
 ಘಾಸಿಗಳುಕದೆ ತೋಪಿದನು ಬಲು ಮಲ್ಲಬಿನ್ನಣವೆ ¹ || ೬೫

ಅದುರಿತಂಘ್ರಿಗೆ ಭೂಮಿ ದಿಕ್ಕರಿ
 ಯೊದಲುತಹಿಪತಿ ಯಳುಕೆ ಕೂರ್ಮನು
 ಬೆದಲು ಬಿದ್ದನು ಭೀಮ ಜೀಮೂತಕರ ಪದಹತಿಗೆ |
 ಹೆದಲು ಚಲಿಸಿತು ರಾಜಸಭೆ ನೆಣೆ
 ಹದುಳಪುದೆ ಪುರಜನವು ಹೇಣೆನೆ
 ಪದಹತಿಯೊಳದುಭುತವೆ ತೋಣಿದುದಾಮಹಾಸಭೆಗೆ ² || ೬೬

ಬದಲುಸಿದೊಡ್ಡತ್ತಂಡಬಾಹುನೆ
 ಬೆದಲುತಮರವ್ರಾತ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ
 ಕದಡಿತ್ತಗ್ಗದ ಕಡಲು ಭೂಮಿಯ ಹೊತ್ತು ದಂತಿಗಳು |
 ಮದವಡಗಿ ಶಿರ ನೊಂದು ಧರಣಿಯ
 ನಡುಗಿಸಿದರೇನೆಂಬೆನಿಬ್ಬರ
 ಸದಹತಿಗೆ ನೆಲನಿಚಿದುದತಳಕ್ಕೆ ಭೂಪ ಕೇಳಂದ || ೬೭

ಅದುಭುತದ ಬವರಿಯಲಿ ಭೀಮನು
 ಮದದ ಮಲ್ಲರ ಮುಂದೆ ನಿಂತು
 ಯೆದೆಯ ಬಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತಲೊದಲುನಾಗ ಜೀಮೂತ |
 ವದನಗಳನೊಡೊತ್ತಿ ಕರಗಳ
 ನಧಿಕಸುಭಟರು ತೀಡಿ ದಿಕ್ಕು ಗ
 ಳೊವಣಿ ಭುಜ ಹೊಯ್ದುತ್ತು ನಿಂತರಗಾಧಬಲಭಟರು || ೬೮

1 ಮಾನೆಯಲಿ ಸಭೆ ಬೆದಲುನಿಂದುದು ನೃಪತಿ ನೃಪರಲು, ಜ.

2 ಕದನಗಲಿಗಳು ತಿವಿಸನೂನುಗಳಿಂದ ಭಯವಾಯ್ತು, ಜ.

ತೋಳುಗಳ್ ಹಿಡಿದೆಳಯೆ ಭೀಮನು
 ಕಾಲುಕಾಲುಗಳಿಂದ ಘಟ್ಟಿಸೆ
 ಬೀಜುತೇಳುತ ಹೋರುತ್ತಿದ್ದರು ಅಸಮಪಟುಭಟರು |
 ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು ಮಲ್ಲರಿಬ್ಬರ
 ಏತೆಗೆಯ ಕದನವನು ಕಾಣುತ್ತ
 ಕಾಲನೆಂದನನಾಗ ಬೆದರಿದನಧಿಕಚಿಂತೆಯಲಿ ||

೬೯

ಬತ್ತಿದರೆ ನೆಲನೊಡನೆ ಧಡಧಡಿ
 ಸಿತ್ತು ಸುಭಟರ ಪದದ ಘಾತಿಗೆ
 ಯೊತ್ತಿದನು ಕಲಿಭೀಮ ಭೀಮನನೊತ್ತಿ ಜೀಮೂತ |
 ಪೃಥ್ವಿಪತಿ ನೋಡೆಂದು ಚೀಜಲು
 ಮತ್ತೆ ಭೀಮನ ಖತಿಗೊಳುತ ಬಲು
 ಮತ್ತೆ ಮಲ್ಲನ ತಿವಿದು ಮಿಗೆ ಬೊಬ್ಬಿಟ್ಟದನಿರಿನಲಿ ||

೭೦

ಎದ್ದು ವಾಘೆಯೊಳೊತ್ತಿ ಭೀಮನ
 ಗುದ್ದಿದನು ಲೇಸಾಗಿ ಮಲ್ಲನ
 ನದ್ದಿದನು ನೆಲಕ್ಕಿಕ್ಕಿ ಭೀಮನ ಬಾಹುಸತ್ವದಲಿ |
 ತಿದ್ದಿತಾತನ ದೆಸೆ ಯೆನಲು ಬಿಡಿ
 ದೆದ್ದು ಮಲ್ಲನು ಭೀಮನನು ನೆಲ
 ಕುದ್ದಿ ಮಂಡಿಯ ಕೊಂಡು ಹೋರಿದನಳುಕೆ ಭೂಪಾಲ ||

೭೧

ಎಣಗಿದನು ಪರ್ವತವೆ ಬಹಿಸಿಡಿ
 ಲೇಹಗುವಂತಿರೆ ಭೀಮನೇಳುತ
 ಜುಬಿದು ಮುಖದೊಳಹೊಕ್ಕು ತೆಕ್ಕೆಯೊಳಾಗ ಪಟುಭಟರು |
 ತಣುಬಿ ನಿಂದರದೊರ್ವರೊರ್ವರು
 ಮುಖಿದು ಮೂರ್ಛಿತರಾದರೆಂಚಿಂ
 ತೆಣಕದಂತಿರೆ ನಿಂದು ಹೋರಿದರಿಬ್ಬರೊಂದಾಗಿ ||

೭೨

ಮಡವು ಮೊಳಕ್ಕೆ ಮಂಡೆ ಬಾಹುಗ
 ಳೊಡೆದು ಜರ್ಝರರಾಗಿ ರೋಷದಿ
 ಬಿಡದೆ ಬೆಕ್ಕುಗಳೊತ್ತಿ ಮುಟ್ಟಿಯ ಘಾತಪಾತದಲಿ |
 ತಡವರಿಸುತೇಳುತ್ತ ಬೀಜುತ
 ಕೊಡವುತೊಬ್ಬ ರನೊಬ್ಬ ರಾಗಲು
 ಪೊಡವಿಯಲಿ ಹೋರುತ್ತ ಹೊರಳಿದರರಸ ಪಟುಭಟರು ¹ || ೩೩

ಕಡಲು ಕಡಲೊಳು ಹಳಚುವಂತಿರೆ
 ಸಿಡಿಲು ಸಿಡಿಲೊಳು ಯೆಳಗುವಂತಿರೆ
 ಕಡುಹು ಮಿಗೆ ಜೀಮೂತಭೀಮರ ಹೊಯ್ಲು ಹೋರಟೆಯ |
 ಬಿಡದೆ ನೋಡುತ ನಡುಗಿದುದು ವಿಯ
 ದೆಡೆಯ ನೋಡುವ ನೆರವಿ ಮೈಮುಖಿ
 ದೊಡಲ ಸಂಚದೊಳಿದ್ದುದಲ್ಲಿಯ ಮಡದಿಯರ ನಿವಹ || ೩೪

ಮಲ್ಲ ಗೆದ್ದನು ಯಾಹ್ನನದಿ ಗೆಲ
 ವಿಲ್ಲ ನೆಲನಿಗಾಯ್ತು ಹೋ ಹೋ
 ನಿಲ್ಲ ಪಡಿಸಣಿ ಗೆದ್ದನಾಗಲೆ ಗೆದ್ದನಾವಲಲ |
 ಗೆಲ್ಲ ಸೋಲವನಖಿಯದಾಜನ
 ವೆಲ್ಲ ಬೆಣಗಾಗಿರಲು ಚೌಪಟ
 ಮಲ್ಲರಿದ್ದರು ಮೇರು ಮೇರುವೆ ಹಳಚುವೆದದಲಿ || ೩೫

ಲಾಗಿನಲಿ ಬವರಿಯಲಿ ಬಡಮುಖಿ
 ದಾಗಿನಲಿ ತಗರೇಖಿನಲಿ ನೈ
 ಲಾಗಿನಲಿ ತೆಕ್ಕೆಯಲಿ ಸವಡಿಯ ಡೆಕ್ಕರಿಕ್ಕೆಯಲಿ |
 ಆಗರುವರಿತ್ತಂಡ ಸಮಬಲ
 ರಾಗಿ ಗೆಲಿಸೋಲುಗಳ ಬಗೆ ಸಂ
 ದೇಹವಾಗಿರೆ ಭೀಮಜೀಮೂತಗಳು ಹಳಚಿದರು || ೩೬

¹ ಹೊರಳುತ್ತ ಹೊರಿದರರಸ, ಖ,

ಅರರೆ ಸಿಕ್ಕಿ ದ ವಲಲ ಹೋ ಹೋ
 ಅರರೆ ಸೋತನು ಮೆಲ್ಲನೆಂಬ
 ಬ್ಬ ರವು ಮಸಗಿದರೆ ಭೀಮ ಕೇಳಿದನಧಿಕರೋಷದಲಿ |
 ತಿರುಗಿ ಪೈಸರದಿಂದ ಮೆಲ್ಲನ
 ನೊರಸಿದನು ಮುಷ್ಟಿಯಲಿ ನೆತ್ತಿಯ
 ತರತರಿಸೆ ಸಂತಪಿಸಿ ತಿವಿದನು ಮೆಲ್ಲಮಾರುತಿಯ || ೨೨

ಅದ್ವಿದುವು ಬದಿಯೊಳಗೆ ಭೀಮನ
 ಗುದ್ದು ಗಳು ಜೀಮೂತಮೆಲ್ಲನ
 ನುದ್ದು ರುಟು ಬಯಲಾಯ್ತು ಸಂದುದು ಭಾರಿಯಗ್ಗಳಿಕೆ ¹ |
 ಹೊದ್ದಿದನು ಭೂಮಿಯಲಿ ಮೈಮುಖಿ
 ದೊದ್ದು ಕೊಳುತಲೆ ಚಲಿಸಿ ಕಳನೊಳು
 ಬಿದ್ದು ಹೊರಳಲು ಬಂದು ಕುಣಿದನು ಖಳನ ವಕ್ಷದಲಿ | ೨೪

ಜೀಮೂತನ ಸಂಹಾರ.

ಮೆಟ್ಟೆ ಸಜ್ಜನೆ ಸೀತೆ ನೆಲಕಟ್ಟಿ
 ಯೆಟ್ಟೆ ಹೊಯ್ದನು ಹೊಯ್ದ ಭರದಲಿ
 ನಿಟ್ಟೆಲುವು ಹುಡಿಯಾಯ್ತು ಕಂಡನು ಮನೆಯೊಳಾಯಮನ |
 ದಿಟ್ಟರಾದರೆ ಕವಿಯೆನಲು ಮತಿ
 ಗೆಟ್ಟು ತಮತಮಗೆಲ್ಲ ಭೀಮನ
 ಧಟ್ಟಸುತ ಮುತ್ತಿದರು ಮೆಲ್ಲರು ಮುಷ್ಟಿಗಳ ಜಡಿದು || ೨೬

ಅನೇಕ ಮೆಲ್ಲರನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದುದು.

ಕಂಡು ಪವನಜ ಗಡಗಹಿಸಿ ಮುಂ
 ಕೊಂಡು ತುಡಿದನು ಯೆಡಬಲದೊಳುಜಿ
 ಹಿಂಡು ಜಟ್ಟಿಗರಸುವನಜಿಗಿಜಿಯಾಗೆ ಸಭೆಯೊಳಗೆ |

¹ ಹಾರಿತು ಕುರುಪತಿಯ ಮಂತ್ರ, ಚ.

ದೊಂಡೆಗರುಳೂಡಸೂಸೆ ಸಭೆಯಲಿ

ದಿಂಡುಗಡೆದರು ಬಂದ ಮಲ್ಲರು

ಕಂಡರೈ ಭಾನುಜನ ಪಟ್ಟಣಕಂದು ಯೈನೂಟು ||

೧೦

ರಾಜನ ಸಂತೋಷ.

ಏನಿದೇನೈ ವಲಲ ನಿನ್ನನ

ದೇನೆಯುದೆಂದಿದ್ದೆ ವೈ ಸು

ಮ್ತಾನದಿಂದಲಿ ನಿಖಿಳಮಲ್ಲರ ಜಯಿಸಿ ಜಯಸಿರಿಯ |

ಮಾನಿನಿಯ ಕೈವಿಡಿದು ಮಲ್ಲರ

ಸಾನುರಾಗವ ಬಳಸಿಕೊಂಡೆ ಸ

ಮಾನನನು ನಾವ್ ಕಾಣೆವೆಂದೆನುತಾಗ ಮನ್ನಿಸಿದ ||

೧೧

ಮೆಚ್ಚಿದನು ಭೂಪಾಲ ವಲಲನ

ಹೆಚ್ಚೆ ಕೊಂಡಾಡಿದನು ಮುನಿಯೊಳ

ಗೆಚ್ಚ ರಿಸಿದನು ಲೇಸ ಮಾಡಿದೆ ನಿನ್ನ ದೆಸೆಯಿಂದ |

ಕಿಚ್ಚು ನಂದಿದ ತೆರನವೊಲು ಮಾ

ಯುಚ್ಚ ವಕೆ ಮಿಗಿಲಾಯ್ತು ಪೂತುಣಿ

ನಿಚ್ಚ ಟದ ಸಾಹಸಿಕ ನೀನೆಂದುಲಿದನಾಮತ್ಸ್ಯ ||

೧೨

ಹರದುದೋಲಗ ಮತ್ಸ್ಯಭೂಪತಿ

ಕರೆಸಿ ಚರರನು ಸಭೆಯನೆಂದಿನ

ಪರಿಯ ಮಾಡೆಂದಿತ್ತು ನೇಮವ ಕಂಕನನು ಕಳುಹಿ |

ಮರುತುಜನ ಬೀಡೊಟ್ಟು ಚಿಂತೆಯ

ಪರಿಹರಿಸಿ ಸುಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೆದಿದ

ನರಸ ಕೇಳ್ವ ಪಾಂಡವರ ಸಾಹಸವಿದೀಗಿಂದ ||

೧೩

ಸಂದುದವರಜಾ ತವಾಸದ

ಬಂಧನಕೆ ದಿನಮೊಳುಮೊಳುಲು

ವೊಂದುವರುಷವ ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಮಹೀಪಾಲ |

ಅಂದು ಧರ್ಮಜ ಗುಪ್ತವಾಸದ
ಬಂಧನದ ಬೇಗೆಯನು ಹರಿಸಿಯೆ
ಇಂದು ನಮ್ಮನು ಕಾದನೆಂದನು ವೀರನಾರಯಣ || ೧೪

ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಮನೆಯ ಮಲ್ಲರ
ತೋರಕುತ್ತರ ಮುಖದನದಟ ಸ
ವಿಾರಸುತನೆಂದಳುಕೆ ಯಾಗದೆ ಗೆಲಿದು ಬದುಕಿದರು |
ವೀರನಾರಾಯಣನ ಕರುಣಾ
ವಾರಿಧಿಯ ಕಾಲುವೆಯ ಭಾಗ್ಯದ
ಚಾರುಶಾಲೀವನದ ವೀರರು ತೋಳಗಿ ಬೆಳಗಿದರು || ೧೫

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಐದನೆಯ ಸಂಧಿ.

ಸೂಚನೆ.

ವಿಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಸಮತಳಿಸಿ ಕುರುಕುಲ
ದಗ್ಗಣಿಯ ಮುಂಕೊಂಡು ದಕ್ಷಿಣ
ಗೋಗ್ರಹಣದಲಿ ಭೀಮ ಹಿಡಿದನು ಕಲಿಸುಶರ್ಮಕನ ||

ದುಯೋಧನನ ಚರರು ಪಾಂಡವರು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲೆಂದು
ಹೇಳಿದುದು.

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರ್ಮೀ
ಪಾಲ ಕೌರವದೂತರವನಿಯ
ಮೇಲೆ ಹೊಕ್ಕು ಉಸಿದರು ರಿಪುಕುಂತೀಕುಮಾರಕರ ¹ |
ಹೋಲುವೆಯನೊಳಗಾಗಿ ಹಿಡಿಯದೆ ²

¹ ತೋಳುತಲಪಿಸಿ ಕಾಣದೆ ಪಾಂಡವನಂದನರ, ಚ.

² ಹೋಲುವಿಕೆಯುಂ ಹಿಡಿಯಲಾರದೆ, ಚ.

ಕಾಲ ಸವೆಯಲು ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕಿನ
ಮೂಲೆಯವರೈತಂದು ಬಿನ್ನೈಸಿದರು ಕುರುಪತಿಗೆ || ೧

ವಿತಳದೊಳು ಹೊಕ್ಕಿ ರಲಿ ಯಮರಾ
ವತಿಯೊಳಗೆ ಮೇಣರಲಿ ನಮ್ಮಾ
ಕ್ಷಿತಿಯೊಳಗೆ ಸುಖಹಿಲ್ಲ ರಿಪುಕುಂತೀಕುಮಾರಕರ |
ಮತಿಯ ಹಬ್ಬು ಗೆಯಿಂದ ನಾನಾ
ಗತಿಯೊಳಗೆ ಹೊಕ್ಕು ಹಿಡಿದವು ಭೂ
ಪತಿಯ ಕೀಳೆ ನಿರ್ನಾಮವಾದರು ನಿನ್ನ ವೈರಿಗಳು || ೨

ಎನಲು ನಸುನಗೆಯಿಂದ ಮನದಲಿ
ನನಗೆ ಹಗೆಯಿಲ್ಲೆಂದು ದೂತರ
ಮನವೊಲಿದು ಮೆನ್ನಿಸಿದ ನಾಲುಕುಕಡೆಯ ವಾರ್ತೆಗಳ |
ತನತನಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬೆಸಗೊಳ
ಲನಿತು ದೂತರೊಳೊಬ್ಬ ನುಡಿದನು
ವಿನಯದಲಿ ಕೀಚಕನ ಹದನನು ರಾಯನಿಡಿದಿನಲಿ || ೩

ಒಬ್ಬ ದೂತನು ಕೀಚಕಾದಿಗಳ ಸಂಹಾರವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದುದು.

ಬಂದುವಾರ್ತೆಯಲ್ಲೈ ತ್ರಿಗರ್ತಾ
ನಂದಕರವಿದು ಜೀಯ ಕೀಚಕ
ವೈಂದವನು ಗಂಧರ್ವರಿರುಳ್ಳೆತಂದು ಖಾತಿಯಲಿ |
ಕೊಂದು ಹೋದರು ರಾವಣನ ವಿಧಿ
ಯಿಂದು ಕೀಚಕಗಾಯಿತೆನೆ ಕೇ
ಳ್ಳೊಂದು ನಿಮಿಷ ಮಹಿಶ ಮೌನವ ಹಿಡಿದು ಬಿಡಿದ || ೪

ಹೇಳು ಹೇಳನ್ನೊಮ್ಮೆ ಮತ್ಸ್ಯನ
ತೋಳು ಮುಖುದುಡೆ ಸುಭಟರೊಳು ಕ
ಟ್ಟಾಳು ಕೀಚಕ ಮಡಿದನೇ ಗಂಧರ್ವರಿಹಿದವರೆ |

ಮೇಲಣ್ಣವರಿಗೆ ಮತ್ಸ್ಯರಿಗೆ ಕೈ
ಕಾಲುಮೆಟ್ಟಿನ ತೋಟ ಯೇತಕೆ
ಹೋಲದಿದು ಹುಸಿ ಹೋಗಿನುತ ಮುಖದಿಹುಹಿದನು ಭೂಪ || ೫

ಅಹುದು ಜೇಯವಧರಿಸು ದಿವಿಜರ
ಮಹಿಳೆ ಯೋಲ್ಕೊಸಿದಳು ಮತ್ಸ್ಯನ
ಮಹಿಳೆಯನು ಬಚಿಕಾಕೆಯೋಲಗದೊಳಗೆ ಸತಿಯಿರಲು |
ಕುಹಕಿ ಕಂಡಳುಪಿದರೆ ನಾಟ್ಯದ
ಗೃಹಕೆ ಸೂಚನೆಗೊಟ್ಟು ನಿಮಿಷಕೆ
ರಹವೆ ಮಾಡಿದರವರು ಸವರಿದರಖಿಳಕೀಚಕರ || ೬

ಅವನಿಪತಿ ಮೂಗಿನಲಿ ಕರಪ
ಲ್ಲವನಿಟ್ಟನು ತಲೆಯ ತೂಗಿದ
ನವಳು ದ್ರೌಪದಿ ಖಳನ ಕೊಂದವ ಭೀಮ ಗಂಧರ್ವ |
ದಿವಿಜಸತಿ ಯೆತ್ತಲು ವಿರಾಟನ
ಭವನದೋಲಗವೆತ್ತಲದು ಪಾಂ
ಡವರ ಕೃತ್ರಿಮತಂತ್ರ ಮೆಚಿಯಿಣ್ಣಿಗಾಳರವರೆಂದ || ೭

ಪರಿಮಳವೆ ಕದ್ದೊಡುವನಿಲನ
ಹರಿವೆ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಹತ್ತುವರೆ ಮಧು
ಕರನೆ ಬಲ್ಲದು ಜೇಯ ಬಲ್ಲಿರಿ ನಿಮ್ಮವರ ಪರಿಯ |
ಹರದ ಮಾತಿನ ಹದನು ತಾನಿದು
ಚರರಿಗದು ಗೋಚರಿಸುವುದೆ ಯೆಂ
ದರಸನನು ಕೊಂಡಾಡಿದರು ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮತಮಗೆ || ೮

ಆಗ ನುತ್ತು ಕೆಲವು ದೂತರು ಬಂದು ಜೀಮೂತನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿ
ದುಡನ್ನುತಿಳಿಸಿದುದು.

ದೂತರುಗಳೈತಂದರಾಜೀ
ಮೂತಕೀಚಕರೊಂದೆ ಸಥವೆಂ
ದಾತಗಳು ಬಚ್ಚಿಕುಸುರೆ ಕೇಳಿದ ಕೌರವರ ರಾಯ |

ಅದಕ್ಕೆ ಆಪ್ತರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಯೋಚಿಸಿದುದು,
 ಭೀತನಾದನು ಕರೆಸಿ ಗಂಗಾ
 ಜಾತಮೊದಲಾದಖಿಳಸಚಿವರ
 ನಾತನೆಂದನು ಕೇಳಿ ದೂತರ ಬಿನ್ನಹದ ಹರುಬ || ೯
 ಕೇಳಿದರೆ ಜೀಮೂತಮಲ್ಲನ
 ಸೀತಿದಾಕಾರವನು ಕುರುಕುಲ
 ಜಾಲ ಕೇಳ್ವರೆ ಯೆನುತ ಹೇಡಿದ ಮೆಲ್ಲ ಬಿದ್ದುದನು |
 ಲೋಲಪಾಂಡವರಾ ವಿರಾಟನ
 ಆಲಯವನಾಶ್ರಯಿಸಿ ಗುಪ್ತದ
 ಬಾಚಿಕೆಯೊಳಹರಿದಕೆ ಸೂಚನೆ ಮಲ್ಲಕೀಚಕರು || ೧೦
 ಕೊಲೆಯ ಮೂಡಲು ಭೀಮನಲ್ಲದೆ
 ಯಿಳಯೊಳಾನುವರಿಲ್ಲ ಸುಭಟರ
 ಬಲುಹು ನೆಜೆಯದು ಕೀಚಕನ ಜಿಮೂತನಿದಿರಿನಲಿ |
 ನಿಲುವರನು ತಾ ಕಾಣೆ ಕೌರವ
 ತಿಲಕ ಭೀಮಾರ್ಜುನರ ಮುದಿರೊಳು
 ನಿಲುವನಾರೈ ಕರೆಸಿ ಬದುಕುವುದೆಂದನಾಭೀಷ್ಠ || ೧೧
 ಬಚಿಕ ಧರಣಿಯ ಮೇಲೆ ನಿನ್ನೊಳು
 ಮಲೆವ ರಾಯರ ಕಾಣೆ ಕರ್ಣನ
 ಹುಳುಕುಬುದ್ಧಿಯ ಕೇಳಿ ನಿನ್ನಯ ಕುಲವನದ್ದ ದಿರು |
 ಬಲುಹ ನೆಜೆ ದಿರೆಮ್ಮ ದ್ರೋಣನ
 ತಲೆಯ ತಣುವನು ಪಾರ್ಥ ಮುಳಿದರೆ
 ಕಳವಳಗರೀಕರ್ಣಶಕುನಿಜಯದ್ರಥಾದಿಗಳು || ೧೨
 ಕರ್ಣನ ಮಾತಿನಂತೆ ದುಯೋಧನನ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ
 ಎನಲು ಕರ್ಣನು ಬಚಿಕ ನುಡಿದನು
 ಜನಪತಿಯೆ ಕೇಳೇನು ಪಾರ್ಥನ
 ನನುವರದಿ ಕೈಕೊಂಬೆನೇ ಗೆಲುವೆನು ತ್ರಿಯಂಬಕನ |

ಎನಲು ಹರುಷಿತನಾಗಿ ಕೌರವ
ಜನಪ ನುಡಿದನು ಕರ್ಣನಿರೆ ಯಾ
ಬಿನುಗುಪಾಂಡವರೆನಗೆ ಗಹನವೆ ಕರೆಸೆನವರುಗಳ || ೧೩

ವಿದುರನು ಹಿತವನ್ನು ಹೇಳಿದುದು.

ಕೇಳು ಕೌರವರಾಯ ಪಾಂಡವ
ರೂಪಗವ ನೀನುಯೆ ಭೀಮನ
ತೋಳ ಬಲುಹಿಗೆ ನಿಲುವನಾರ್ಯ ದೇವದೈತ್ಯರಲಿ |
ಬಾಚಿಕೆಯ ನೀನೋಲ್ಲ ಭೀಷ್ಮರು
ಹೇಟಿದನು ಕೈಕೊಳ್ಳ ನೀತಿಯು
ನೇಳಿದವ ಮಾಡುವನೆ ಜನಪತಿ ಯೆಂದನಾವಿದುರ || 1 ೧೪

ತಾಮಸರ ನುಡಿಗೇಳ ಜಾಜಿನ
ಸೀಮೆಯೆಂಬುದ ನೆಗಟಿ ಸತ್ಯದ
ಭೂಮಿಯನು ನೆಹಿ ಕೊಂಡೆ ಮತ್ಸ್ಯನ ಗೋವಿಗಳಸದಿರು |
ಸೋಮಧರನಿದಿರಲ್ಲ ಭೂಪತಿ
ಭೀಮನೆದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮ ಕಂಡವ
ಕಾಮಿನಿಯ ಮುಡಿಗಿಕ್ಕಿ ಮುಡಿಸುವ ಹೋಗಬೇಡೆಂದ || ೧೫

ಗೋಗ್ರಹಣದ ಯೋಚನೆ.

ಪೌಂಡ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ ಬಲ್ಲೆನು
ರೂಢಿಯಲಿ ಸಮಬಳರು ಭೀಮ ಸ
ಗಾಢದಲಿ ಬಲಭದ್ರಕೀಚಕಶಲ್ಯರೆಂಬವರು |
ಗೂಢರನು ಗರುವಾಯಿಗಿಡಿಸಿ ಸ
ಗಾಢಿಕೆಯ ನೆಹಿ ಮೆಜೆಯ ಬೇಹುದು
ರೂಢಿ ಸಮತಳಿಸಿತ್ತು ಸೇನೆಯ ನೆರಹಬೇಕೆಂದ || ೧೬

ಅರಿವಿರಾಟನ ಪುರಕೆ ಹಾಯಿದು
ತುಣಿಸೆಣೆಯ ವಿಡಿಸಿದರೆ ಪಾಂಡವ
ರಿರರು ಧರ್ಮದ ಮೇರೆ ಮರ್ಯಾದೆಗಳ ಬಲ್ಲವರು |
ಅರಿಬಲವನಂಘ್ರಿಸುವರು ನಾ
ವೆಣುದುಕೊಂಬೆವು ಬಚೆಕ ವನದಲಿ
ವರುಷಹದಿಮೂತಿಕ್ಕೆ ಕೊಡುವೆವು ಮತ್ತೆ ವೀಳಿಯವ || ೧೩
ಅದಕ್ಕೆ ಕರ್ಣಾದಿಗಳ ಅನುಮತಿ.

ಬಳ್ಳಿತಿದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟನಯ ನ ¹
ಮೈಲ್ಲರ ² ಭಿಮತವಹುದು ರಿಪುಗಳ
ಬುಲ್ಲವಿದ್ಯೆಯನಣಿವುಪಾಯಕೆ ಬೇಣಿ ಮತವಿಲ್ಲ !
ಅಲ್ಲಿ ಪಾಂಡವರಿಹರು ಸಂಶಯ
ವಿಲ್ಲ ದೇಶದ ಸೊಂಪು ಸಿರಿ ಮ
ತ್ತೆಲ್ಲಿಯೂ ಹಿರಿದಿಲ್ಲ ನಿಶ ಯವೆಂದನಾಕರ್ಣ || ೧೪
ಗುರುವಿಗಭಿಮತವಹೊಡೆ ಕೃಪ ಮುಖ
ದಿರುಹದಿದ್ದೊಡೆ ಭೀಷ್ಮ ಮನದಲಿ
ಮುಣಿಯದಿದೊಡೆ ಗುರುಕುಮಾರನ ಮತಿಗೆ ಸೇರುವೊಡೆ |
ವರಕಕುನಿಯಹುದೆಂದೊಡೀಸೋ
ದರರು ತಪ್ಪಲ್ಲೆಂದರಾದೊಡೆ
ಅರಸ ನೆಗಟ್ಟುದೆ ಮಂತ್ರವೆಂದು ಸುಶರ್ಮ ಹೊಗಳಿದನು || ೧೫
ಮತವಹುದು ತಪ್ಪಲ್ಲ ಪಾಂಡವ
ಗತಿಯನಣಿವೊಡೆ ಮಾರ್ಗವಿದು ಸ
ನ್ಮತವು ನಿರ್ಮಲನೀತಿಕಾಪಣಿ ಮತಿಗೆ ಮನೆಯಹುದು |
ಅತಿಗಳತವಾಯ್ತವಧಿ ದಿವಸ
ಸ್ಥಿತಿಗಳ್ಯದಾಣಾಗಿ ಬರಲಾ
ಕ್ಷಿತಿಗೆ ಪಾಂಡವರುತ್ತರಾಯಿಗಳೆಂದನಾಭೀಷ್ಮ || ೧೬

1 ನಿರ್ದೋಷನೀಯ, ಚ.

2 ಮೈಲ್ಲರ, ಚ.

ಪರಿಗಣಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಮಾಡಿದ
ವರುಷ ವಿಧಿಯಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕುಂದುಂ
ಟುರವಣಿಸಿ ಮಾಡುವುದು ನೆಗೆಡೆದ ರಾಜಕಾರಿಯವ |
ಅಪುಯಲೇ ಬೇಕಾವ ಪರಿಯಲಿ
ಅಪುದೇವಾದರೆ ಯುತ್ತರೋತ್ತರ
ಧರಣಿ ಕುರಪತಿಗೆಂದರಾದ್ರೋಡಿನಾಯಕರು ||

೨೦

ಸೇನೆ ಹೊರಡುವುದಕ್ಕೆ ದುರ್ಯೋಧನನ ಅಪ್ಪಣೆ.
ಬೀಡು ನಡೆಯಲಿ ಮುಂದೆ ಮತ್ಸ್ಯನ
ನಾಡೊಳಗೆ ಕಟಕದಲಿ ದೂತರು
ಕೂಡೆ ಸಾರಲಿ ಕರೆಯಲಕ್ಷ್ಮೋಹಿನಿಯ ನಾಯಕರ |
ಜೋಡಿಸಲಿ ಗುಡಿಗಟ್ಟು ¹ ಪೆಂಡೆಯ
ಗೂಡಿ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಭಂಡಿ ನೆಪಿಯಲಿ
ನಾಡ ಬಿಟ್ಟಿಗಳೆಂದು ಕೌರವರಾಯ ನೇಮಿಸಿದ ||

೨೧

ಆಗ ಬಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಮತ್ತು ಪರಮಣ್ಣು ಲಿಕರ ಸನ್ಯಾಸ.
ಮೇಲೆ ರವಿ ತೋಪಿದನು ಮೊಡಣ
ದೇಶಿಗೆಯಿ ಹೊಪವಂಟು ಕೌರವ
ನಾಲಯವ ತುಂಬಿದುದು ಭೂಸುರವಿತತಿ ಸಂದಣಿಸಿ |
ವಿಠುಲಕ್ಷತುರಂಗ ಮೌಕ್ತಿಕ
ಢಾಳ ಮಕುಟದ ಕಯ್ಯ ದರ್ಭೆಯ
ಮೇಲುಗುಲದವರೈದಿದರು ಭೂಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ ||

೨೨

ಕುರುಕುಲೇಶ್ವರ ಬಂದು ವಿಪ್ರರ
ಚರಣಕೆಳಗಿದ ನಿಂದು ಕರಗಳ
ಸೆಳಗನೊಡ್ಡಿದ ವೇದಮಂತ್ರದ ಪುಣ್ಯದಕ್ಷತೆಯ |

ಶಿರವ ಬಾಗಿ ಸಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡನು
 ವರಸುಹಸ್ತನು ಧರಣಿದೇವರ
 ಕರವ ತುಂಬಿದ ಹೇಮವಿತ್ತವನಿತ್ತು ನೀಳಯವ || ೨೪

ಎಸೆವ ವಿಪ್ರರ ಕಳುಹಿ ಪೀಠದೊ
 ಳೊಸೆದು ತಾ ಕುಚಿತಾಗ ಕರೆಸಿದ
 ವಸುಮತೀಶರ ಮಕುಟವರ್ಧನಮಂಡಲೀಕರನು |
 ಉಸುರಿ ಕಾರ್ಯ ವ ಪಾಂಡುನಂದನ
 ರೆಸಗಿ ಯಿಳಯನು ಸೇವದಂದದ
 ಹಸನ ನೆನೆದನು ಯೆಂದು ಹೊಣವಂಟರನ ನಡೆತಂದ || ೨೫

ಹರಿದುದೋಲಗ ಮೆಣುದಿವಸ ಗುಡಿ
 ಹೊಣಿಗೆ ಹೊಯ್ದುವು ಸನ್ಮುಹಾರ್ತದೊ
 ಳರಸ ಹೊಣವಂಟನು ಸುಶರ್ಮಾದಿಗಳ ಗಡಣದಲಿ |
 ಸುರನದೀಸುತಕರ್ಣಾಕೃಪಗುರು
 ಗುರುಸುತಾದಿಮಹಾಪ್ರಧಾನರು
 ಕರಿತುರಗರಥಪತ್ತಿ ಯಲಿ ಹೊಣವಂಟರೊಗ್ಗಿನೆಲಿ || ೨೬

ಮೋಹರವ ಮೇಳ್ಳಿಸಿದನು ನಿ
 ವಾಹವನು ನಿಶ್ಚಿಸಿದನು ಮ
 ತ್ತೊಹೆಕಾಣು ಮನವ ಸೋದಿಸಿಕೊಂಡು ತುಣುಗೊಂಬ |
 ಸಾಹಸರನಟ್ಟಿದನು ವೈರಿಗ
 ಳಾಹವಕೆ ನೆಲನಗಲದಲಿ ಬಲ
 ಮೋಹಿಸಿತು ನೆರಸಿದನು ಬಹಳಕ್ಷೋಹಿಣೀಬಲವ || ೨೭

ಕರಿಗಳಿಗೆ ಗುಳ ಬೀಸಿದುವು ವರ
 ತುರಗ ಹಲ್ಲಣಿಸಿದುವು ತೇಜಿಯು
 ತರಿಸಿ ರಥವನು ಹೂಡಿ ಕೈದುವ ಸೆಳದು ಕಾಲಾಳು |

ಅರಸನಿದಿರಲಿ ಮೋಹಿದುದು ಸೀ
 ಗುರಿಯ ಸಬಳದ ಸಾಲಿನೊಳಗಂ
 ಬರವೆ ಮುಸುಕಿತು ಧರಣಿ ನೆಗ್ಗಿತು ನೆಣಿದುದಕ್ಷೋಣಿ || ೧೪
 ಸೆಳವೆ ಸಿಂಧದ ಕವಿವೆ ಹಿಲಿಯು
 ತಳತ ತೋನುರ ಚಮರಡೊಂಕಣಿ
 ಗಳ ವಿಡಾಯದಲಮಮೆ ಕೆತ್ತುದು ಗಗನಮಾರ್ಗದಲಿ ¹ |
 ಸುತಿಯಲನಿಲಂಗಿಲ್ಲ ಪಥ ಕೈ
 ದೊಳಸಬಾರದು ರವಿಗೆ ನೆಲನೀ
 ದಟವನಾನುವೊಡರಿದೆನಲು ಜೋಡಿಸಿತು ಕುರುಸೇನೆ || ೧೫

ಬಳಿಕ ದುರ್ಯೋಧನನು ಹೋರಟುದು.

ಆರತಿಯನೆತ್ತಿದರು ಬಚಕು
 ಪ್ಪಾರತಿಯ ಸೂಸಿದರು ಘನಮದ ²
 ವಾರಣದ ಗದ್ದು ಗೆಯೊಳಗೆ ಕುರುರಾಯ ³ ಕುಳ್ಳಿರಲು |
 ಸಾರಿದರು ಭಟ್ಟರು ಕುರುಕ್ಷಿತಿ
 ಧಾರುಣೀಶನ ಬಿರುದು ಮಿಗೆ ಕೈ
 ವಾರಿಸುವ ಜಯರವದೊಡನೆ ನಿಸ್ಸಾಳ ಸೂಳವಿಸೆ || ೨೦
 ಹೊಗುದುದಂಬರವವನಿ ನಡುಗಿತು
 ಗಗನಮಂಡಲ ಪರಿವಿಡಿಯ ತಾ
 ರೆಗಳು ಸೂಸಿತು ಸುರಿದುನರುಣಾಂಬುವಿನ ಧಾರೆಗಳು |
 ದಿಗುವಳಯದಲಿ ಧೂಮಕೇತುಗ
 ಳೊಗೆದುವೆದುಭುತಭೂತಕೋಟಿಗ
 ಳಗಲದಲಿ ಕಾಣಿಸಲು ಹಸ್ತಿನಾಪುರವೆ ದೊಟವಂಟ || ೨೧
 ರಾಯದಲಿ ನಡೆತಂದುದೊಗ್ಗಿನ
 ನಾಯಕರು ಮೆನ್ನೆಯರು ರಾಜಪ

¹ ವೃಷ್ಣಿಯೆ, ಚ,

² ರಥ, ಚ,

³ ದೋರಣದ ಮಧ್ಯದಲಿ ಕೌರವರಾಯ, ಚ.

ಸಾಯಿತರು ಸಂರಂಭಸಂವರಣೆಯಲಿ ನಡೆಗೊಳಲು |
 ತಾಯಿ ಮಳಬುಪ್ಪರಿಸೆ ಜಲನಿಧಿ
 ಬಾಯ ಬಿಡೆ ಗರ್ಜಿಸುವ ನಿಸ್ಸ್ರ
 ಕಾಯತದ ಸೂಚೊದಗಿದುವು ಪಯಣದ ಏವಾಡಿಯಲಿ ¹ || ೩೦
 ಪಳಹರದ ಪಲ್ಲವದ ಪಸರದ
 ಫಳಯ ಪಟ್ಟೆಯ ತೋಮರದ ಹೊಳ
 ಹೊಳವೆ ಚಮರದ ಸೀಗುರಿಯ ಡೊಂಕಣಿಯ ತಿಂಥಿಣಿಯ |
 ಬೆಳುಗೊಡೆಯ ಝಲ್ಲರಿಯ ಝೂಡಿ
 ಗಳೊಳಗೆ ಗಗನವು ತೀವಿತನೆ ಹೆ
 ಕ್ಕಳಿಸಿ ನಡೆದುದು ಸೇನೆ ಪಯಣದ ಮೇಲೆ ಪಯಣದಲಿ || ೩೩
 ವೊಡವಿ ಜಡಿದುದು ಫಣಿಯ ಹೆಡೆಗಳು
 ಮಡಿದುವಾತಾದಂತಿಗಳು ತಲೆ
 ಗೊಡಹಿದುವು ಬಲದೊಳಗೆ ಮೊಜಗುವ ಲಗ್ಗೆ ವರೆಗಳಿಗೆ |
 ಕಡಲು ಮೊಗಿದುದು ರತುನವನು ನೆಲ
 ನೊಡೆಯಲಗ್ಗೆದ ಸೇನೆ ವಹಿಲದಿ
 ನಡೆದು ಬರಲಾಧೂನು ತುಂಬಿತು ರವಿಯ ಮಂಡಲವ || ೩೪
 ಪ್ರಳಯಪಟುಜಲರಾಶಿ ಜಹಿದುದೊ
 ತಳಿತಸಂದಣಿಗಿಲ್ಲ ಕಡೆಗೀ
 ದುಕೆ ಮೂರ್ತಲೆತಾರು ಬದುಕುವರಿಂದ್ರಯಮರೊಳಗೆ |
 ಹುಲುನೈ ಪರಿಗೀಯೊಡ್ಡ ಮುಖವ
 ಗ್ಗಳಕೆ ಯೆಲ್ಲಿಯದೆನುತ ಹೊದರಿನ
 ಕಳಕಳಕೆಯಲಿ ನೂಕಿ ನಡೆದುದು ಫಟ್ಟು ಮೇಳ್ಳಿಸಿ ² || ೩೫

¹ ಸೂಚೊದಗಿದು ಪಯಣದ ಮೇಲೆ ಪಯಣದಲಿ, ಚ.

² ಹುಲುನೈ ಪರಿಗೀಯೊಡ್ಡ ಗಡ ಯೊ

ಬಲುಹು ಹೊದರಿನ ಹೊರಳಿ ಯೊಕಳ

ಕಳಕೆ ಯೇಕೆನೆ ನಡೆದುದು ಕುರಸೇನೆ ಫಟ್ಟಿಸಿ, ಚ.

ಖಳಿಕ ವಿರಾಟನ ದೇಶವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಗೋಪಾಲಕರನ್ನು
ತೊಂದರೆ ಪಡಿಸಿದುದು.

ಕೆಲವು ಪಯಣದೊಳಾವಿರಾಟನ
ನೆಲನ ಹೊಕ್ಕರು ಮೋಹರವ ನೆಡೆ
ಗಳೆದು ತೆಗೆದರು ಚೂಣಿಯಲಿ ವಾಜಿಗಳ ಪರುಠವಿಸಿ |
ಕೆಲವು ತುಱುಗಳಿಗಾಸುಶರ್ಮನ
ಕಳುಹಿದರು ಚತುರಂಗಬಲದಲಿ
ದಟದುವೆ ಹಾಕಿದರು ಗೊಲ್ಲರ ಕೆಡಹುತುರುವಣಿಸಿ || ೩೬

ಎರಡುಮೋಹರವಾಗಿ ತೆಂಕಲು
ಹರಿದು ತುಱುಗಳ ಕಡೆಯಿ ನಾವು
ತ್ತರದಲಾನುವೆವೆನುತ ನೃಪತಿ ತ್ರಿಗರ್ತರನು ಕಳುಹೆ |
ಹುರಿಯೊಡೆದು ಹದಿನಾಳುಸಾವಿರ
ವರಮಹಾರಥರೊಗ್ಗಿನಲಿ ದು
ರ್ಧರಸುಶರ್ಮನು ಧಾಳಿ ಯಿಟ್ಟನು ತೆಂಕದಿಕ್ಕಿನಲಿ || ೩೭

ಅಸಿತಪಕ್ಷಾಪ್ಪಮಿಯ ದಿನ ಸಂ
ಧಿಸಿದೊಡಾಳದ್ದು ದು ವಿರಾಟನ
ಪಶುಸಮೂಹವೆ ಮುತ್ತಿದರು ಗೋಪಾಲಕರ ಕೆಡೆಹಿ |
ಹೊಸಮುಖಕೆ ಸೀವರಿಸಿ ಹೊದ್ದರೆ
ದೇಸೆದೇಸೆಗೆ ಹಿಂಡೊಡೆದು ಹಾಯ್ದುವು
ಮೆಸಗಿತಂಭಾರವೆದ ರವುಕುಳ¹ ವಾಯ್ತು ನಿಮಿಷದಲಿ || ೩೮

ಎಲೆಲೆ ತುಱುಗಳ ಕೊಂಡರೋ ಹು
ಯ್ಯಲಿಗೆ ಹರಿಸೋ ಸಾಯೆನಗ್ಗ ದ
ನಿಲವು ಮುಂದಿದೆ ಯೆನುತ ಗೋವರು ಕೈದುಗಳ ಸೆಳೆದು |

ಬಿಲುದುಡುಕಿ ಮನೆಯಂಬುಗಳ ಬ
 ತ್ತಳಕೆಗಳ ಹೊಡೆಗೆದಹಿ ಒಳಾತು
 ಬರ್ಲವ ಕೆಡೆವೃತ ಬಂದರಾತುಉಗಾಯಿನಾಯಕರು || ೩೯

ಸಿಡಿಲು ಕುಧರವನೆಹಗುವಂತಿರೆ
 ಜಡಿವೆ ಭೇರಿಗಳ್ಳಿಹಿಯೆ ಕೈ
 ದುಡುಕಿ ತೇಜಿಯ ಕಟ್ಟಿ ನೂಕಿದರಂದು ರಾವೃತರು |
 ಅಡಗುದುಡಿದರು ಬಾಳೆಯಡವಿಯ
 ನಡಸಿ ಗಜ ತುಟಿವಂತೆ ಗೋವರ
 ಕೆಡಹಿ ತತ್ತಳದುಡಿದು ಹೊಕ್ಕು ದು ವಿಗಡಕುರುಸೇನೆ || ೪೦

ಆಳು ಸುತ್ತಲು ಕಟ್ಟಿ ತುಉಗಳ
 ಕೋಳಿಹಿಡಿದರು ಬೊಬ್ಬಿಹಿದು ಗೋ
 ಪಾಲರಾಂತರೆ ಕೆಡೆದರು ಕಡಿಬಂಡಮೆಯವಾಗಿ |
 ಮೇಲೆ ಮೇಲ್ವೈತಪ್ಪ ಹೆಬ್ಬಲ
 ದಾಳುಕುದುರೆಯ ಕಂಡು ನೂಕದು
 ಕಾಳಗವು ತಮಗೆನುತ ತಿರುಗಿತು ಗೋವರಾಡಿದವರು || ೪೧

ಮುಸುಕು ಕಂಬಳಿಗೋಲ ¹ ಕಲ್ಲಿಯ
 ಬಿಸುಟು ಗಾಯದ ಗೋವರನು ಹೊ
 ತ್ತಸುವ ಕೊರಳಲಿ ಹಿಡಿದು ನಾಲಗೆ ಯೋಣಿ ಧಗೆಹೊಯ್ದು |
 ವಿಷಮರಣಭೀತಿಯಲಿ ಕಂದಿದ
 ಮುಸುಡ ತೊದಲಿನ ನುಡಿಯ ಮರಣದ
 ದೆಸೆಯ ಕೈಸನ್ನೆಗಳ ಕಾತರರೈದಿದರು ಪುರವ || ೪೨

ಗೋಪಾಲಕರು ವಿರಾಟನಿಗೆ ಈ ವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದುದು.
 ಬಸಿವ ನೆತ್ತರ ಗೋಪರರಸಂ
 ಗುಸುರಲಾರದೆ ಧೊಪ್ಪನಡೆಗೆಡೆ
 ದಸುವ ಕಳೆದರು ಕೆಲರು ಕೆಲಬರು ಸುತ್ತಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ² |

¹ ವಿಷುಪಕಂಬಳಿ ಕೊಂಬು, ಜ.

² ತನುವ ಸಂತಪಿಸಿ, ಖ.

ಅಸಮೆಬಲವೆದು ಜೀಯ ಗೋವರ
ಕುಸುರಿದಾಳಿದರು ಹತ್ತುಸಾವಿರ
ಪಶುಸಮೂಹವ ಹಿಡಿದರೆಂದರು ಮತ್ಸ್ಯಭೂಪತಿಗೆ ¹ || ೪೩

ಕೇಳಿ ಬಿಸುಸುಯ್ದನು ವಿರಾಟನು
ಪಾಲನಿಂದಿನಲಡಿದನೇ ಕ
ಟ್ಟಾಳು ಕೀಚಕನೆಂದು ನೋಡಿದನೆಂದು ಕೆಲಬಲನ |
ಆಳು ಗಜಬಜಿಸಿತ್ತು ಹಾಯಿಕು
ವೀಳಯವನಿಂದೆನೆಗೆ ತನಗೆಂ
ದೋಲಗದೊಳಬ್ಬ ರಣೆ ವ.ಸಗಿತು ಕದಡಿತಾಸಾನ || ೪೪

ವಿರಾಟನ ಸೇನೆಯು ಯುದ್ಧ ಕ್ಷೋಸ್ತರ ಬಂದುದು.

ಕೇಳಿ ಸಿಡಿಲೇಷಿಗೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ನೃ
ಪಾಲಕರು ಗಜಬಜಿಸೆ ರಭಸದೊ
ಳೋಲಗವ ಹೊಣಿವಂಟು ನಡೆದರು ಭಾವೆಗಳ ಕೊಡುತ |
ಆಳು ಕೈದುವ ಕೊಂಡು ಕರಿಘಟೆ
ಮೋಳವಿಸಿ ಹಲ್ಲಣಿಸೆ ತೇಜಿಗ
ಳೋಳಿಯಲಿ ರಥ ಹೂಡಿ ಕವಿದುದು ಮತ್ಸ್ಯಪರಿವಾರ || ೪೫

ಹೊಳಲ ಕಾಹಿಂಗುತ್ತರನ ಬೆಂ
ಬಳಿಗೆ ಕೆಲಬರನಿರಿಸಿ ಚಾತು
ಬಲಸಹಿತ ಹೊಣಿವಂಟು ನಡೆದನು ರಾಯನೊಗ್ಗಿನಲಿ |
ನೆಲೆಯನರಿದ ವಿಕರ್ಮದಲಿ ತ
ಮೋಳಗೆ ನೋಡಲು ಕೌರವರು ತುಱು
ಗಳನು ಹಿಡಿದರೆನುತ್ತ ಧರ್ಮ ಜನನುಜರಿಗೆ ನುಡಿದ || ೪೬

¹ ಗೋವರುಣದವರು, ಬ.

ಆಗ ಭೀಮಾದಿಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ
ಕೌರವಾಗಮನವೆಂದು ಹೇಳಿದುದು.

ಇವರು ತನ್ನೊಳಗಿಂದರಿದು ನ
ಮೈವರ ಬಲ ತುಳುಗೊಂಡವರು ಕೌ
ರವರು ನಮ್ಮ ಪರೀಕ್ಷೆಗೋಸುಗ ಬಂದ ಹದನಹುದು |
ಅವಧಿ ತೀರದ ಮುನ್ನ ಕಾಣಿಸಿ
ನಮಗೆ ಮಗುತಾರಣ್ಯವಾಸವೆ
ನವರು ಕರುಣಿಸ ಬಂದರೆಂದರು ಧರ್ಮಜಾನುಜರು ¹ || ೪೭

ಆಗ ಧರ್ಮರಾಯನ ಯೋಚನೆ.

ಅವಧಿ ತೀರಲಿ ಮೇಣು ಮೂಣಲಿ
ನಮಗೆ ತುಳುಹುದ್ಯುಲನು ಕೇಳಿಯೆ
ಕಿವಿಯೊಳುದಕವ ಕೊಂಡೊಡಾಪಾತಕವನೇಣಿಸುವೊಡೆ |
ಎವಗೆ ನೂಕದು ಸಾಕದಂತಿರ
ಲವರ ಬೆಂಬಳ ವಿಡಿದು ವರಗೋ
ನಿವಹವನು ಮರಳಚುವನೆಂದನು ಧರ್ಮನಂದನನು || ೪೮

ಎಂದು ತಮ್ಮಂದಿರು ಸಹಿತ ಯಮ
ನಂದನನು ಕಲಹಾವಲೋಕಾ
ನಂದಜಲಪರಿಬುಳಿತಕೋಮಲಕಾಯನನುವಾಗಿ |
ಅಂದು ಮತ್ಸ್ಯನ ನೇಮದಲಿ ನಡೆ
ತಂದು ರಥವೇಣಿದನು ಪಾರ್ಥನ
ಹಿಂದಕಿರಿಸಿ ವಿರಾಟನೊಡನವನೀಶ ಹೊಣಿವಂಟ || ೪೯

ಬೀಜುಕೊಂಡುದು ನುಡಿದವಧಿ ಯಿ
ನನ್ನೆಳುತನವನು ತೋರಬೇಡುದು
ಕಾಲವನು ನೂಕಿದೆವು ಮೊಣಿದಿಹುದುಚಿತವಲ್ಲ ನುತ |

ಕಾಳಗಕ್ಕ ನುವಾಗಿ ಪರ್ಥನ
ಮೇಲಣಾಹವೆಕಿರಿಸಿ ತಮ್ಮಯ
ನಾಲುವರು ನಡೆದರು ವಿರಾಟನ ಕೂಡೆ ಬಲವಾಗಿ || ೫೦

ವರವಿರಾಟನ ಸೋದರರು ಸಾ
ವಿರದ ಸಂಖ್ಯೆಯ ರಾಜಪುತ್ರರು
ಕೊರಳುಪದಕದ ಕಾಲತೊಡರಿನ ಮೆಣಿಯಮೌಳಿಗಳ |
ಪರಿಮಳದಕತ್ತುರಿಯ ತಿಲಕದ
ಹೊರೆದಗಂಧದ ತೋರಮುಡುಹಿನ
ಕರದಖಂಡೆಯರಥಟ್ಟರೈದಿದರಾನೆಕುದುರೆಯಲಿ || ೫೧

ವಿರಾಟನ ಸೇನೆ ಕೌರವರ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ದು.

ತೊಳುವರೆಗಳ ಲಗ್ನೆಯಲಿ ಕೆಂ
ಧೂಳಿ ಮಸಗಿ ವಿರಾಟಭೂಪತಿ
ಯಾಳು ಕವಿದರೆ ಕೊಂಡು ಸೈರಿಸಿ ತುಣುವೆ ಹಿಂದಿಕ್ಕಿ |
ಕಾಳಗವೆ ಕೊಟ್ಟರು ಭಡಾಳಿಸಿ
ಸೂಳವಿಸೆ ನಿಸ್ಸೌಳ ದಿಕ್ಕಿನ
ಮೂಲೆ ಬಿರಿಯೆ ವಿರಾಟಬಲ ಹಳಚಿದುದು ಪರಬಲವೆ || ೫೨

ತುರಗ ತುರಗವು ರಥ ರಥಗಳು
ಕರಿ ಕರಿಯ ಗೊಂದಲದ ಮೋಹರ
ಹರಿಗೆ ಹರಿಗೆಯ ಸಬಳದಿಟ್ಟೆಯ ಬಿಗಿದಬಿಲ್ಲುಗಳ |
ಉರುವಣಿಸಿ ರಥ ರಥಗಳನೆ ತ
ತ್ತ ರಿಸಿ ನಾಯಕನಿಕರ ಬೊಬ್ಬ
ಟ್ಟರೆ ಕವಿ ಕವಿ ಯೆನುತ ಕವಿದುದು ಉಭಯಬಲವೆಂದು || ೫೩
ಬಿಡು ಸುಶರ್ಮಕ ಹೋಗದಿರು ತಲೆ
ಗೊಡುವೊಡಿದಿರಾಗೆನುತ ರಿಪುವಂ
ಗಡಿಗರನು ಮೊದಲಿಸಿ ಹೊಕ್ಕರು ರಾಯರಾಹುತರು |

ತೊಡಚಿದರು ಬಿಲುಗೋಲ ಬಲ್ಲವ
ರೊಡನೆ ತಲೆವರಿಗೆಗಳ ಮೋಹರ
ಜಡಿದು ಖಂಡೆಯಕಾಷಭಟರೊಗ್ಗಾಗಿ ನೂಕಿದರು || ೫೪

ವಿರಾಟನ ಸೇನೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಕೌರವರ ಅಪಹಾಸ,
ಘಡ ವಿರಾಟನ ಚುಕ್ಕಿಗಳಿರವೆ
ಗಡಿಸದಿರಿ ಸಾಯದಿರಿ ಬಿಚ್ಚಿದ
ಹೆಡತಲೆಯ ಹಾವಾದ ಕೀಚಕನಚಿದನ್ನೀನು |
ಮಿಡುಕಿ ಕಟಕವ ಹೊಕ್ಕು ನರಿ ಹಲು
ಬಿಡುವ ವ್ರಾಲು ವಿರಾಟ ಕೆಟ್ಟನು
ಕಡೆಗೆನುತ ಕೈಹೊಯ್ದು ನಕ್ಕುದು ಕೂಡೆ ಕುರುಸೇನೆ || ೫೫
ವಿರಾಟಸುಶರ್ಮನ ಯುದ್ಧ.

ಕೋಡಕ್ಕೈಯ್ಯಲಿ ನೂಕಿದರು ಕೈ
ಮಾಡಿ ತೇಜಿಯ ಥಟ್ಟು ಚೂಣಿಯ
ಬೀಡಿನಲಿ ತಿವಿದಾಡಿದರು ಕೊಂಕಣಿಗಭಟರೈದಿ 1 |
ಕೂಡೆ ಕೈಕೊಂಡಾಸೆಧೂರೆಗಳು
ಝೂಡಿಯಲಿ ಹೊಯ್ದಾಡಿದರು ಕೆ
ಟ್ಟೂಡಿದರು ಬಿರುದರು ಸುಶರ್ಮನ ಸೇನೆ ಮುಖವೊಡೆದು ||
ಕುದುರೆ ಹೊಕ್ಕುವು ದಂತಿಘಟೆ ತೂ
ಚಿದುವು ರಥವಾಜಿಗಳು ಸೇನೆಯ
ಹೊದರ ಹೊಯ್ದುವು ಕೂಡೆ ಕಾಲಾಳಿಹುದು ಕಾದಿದರು |
ಎದೆಯ ನೆಟ್ಟುವು ಬಾಣ ಕೆಲಬರ 2
ಬದಿಯೊಡೆದು ಕರುಳೊಕ್ಕು ನೆತ್ತಿಯ 3
ಮಿದುಳ ಸುರಿಯಲು ಸತ್ತರುಬುರಿಸಿದುವು ನೊಣಿ ಮಸಗಿ || ೫೬

1 ಕೊಂಕಣಿಯ ಪಟುಭಟರು, ಬಿ.

2 ಕಡಡಿ ತು ದಣಿ ಮೈಯೊಳೊಕ್ಕುವು, ಚ.

3 ಬದಿದಲುಗಳ ಮುಖದನೆತ್ತಿಯ, ಚ.

ದಿಂಡುಗಡೆದುದು ದಂತಿಘಟೆ ಕಡಿ
 ಖಂಡವಾದುದು ತುರಗದಃ ಮುಂ
 ಕೊಂಡಿಣಿದು ಕಾಲಾಳು ಕೆಡೆದುದು ತಾರುಫಟ್ಟನಲಿ |
 ತುಂಡಿಸಿತು ರಥವಾಜಿ ಮಿದುಳಿನ
 ದಂಡೆಯಲಿ ರಣಭೂಮಿ ರಕುತದ
 ಗುಂಡಿಗೆಗಳೊಗ್ಗು ಯ್ತು ಶಾಕಿನಿಡಾಕಿನೀಜನಕೆ ||

೫೪

ಚೂಣಿಯಲಿ ಬಲ ಮುಖಿದು ಧೋರೆಗಳ
 ಮೇಲೆ ಬಿದು ದು ಬವರ ಬಚಕೆ
 ಚಾಳುತನದಲಿ ಹೊಕ್ಕು ದವ್ವಾಳಿಸುತ ನಿಜರಥವ |
 ಮೇಲು ದಃ ಕವಿದುದು ಮಹಾರಥ
 ರೇಣುಸಾನಿರ ಮತ್ಸ್ಯರಾಜನ
 ಕಾಳಗಕೆ ತೆಗೆದುದು ತ್ರಿಗರ್ತ ಸೇನ ಮುಖಿವಡೆದು ||

೫೫

ಚೂಣಿ ಮುಖಿದುದು ಕಲಿವಿರಾಟನು
 ಕೇಣವಿಲ್ಲದೆ ಕಾದಿದನು ಕೈ
 ಗೋಣು ಕುಣಿದಾಡಿದುವು ರಕುತದ ತೆಣಿಯ ಕಡಲೊಳಗೆ |
 ಹೂಣಿಗರು ಕಡಿವಡೆಯ ಕದನದ
 ಜಾಣರನು ಮೂದಲಿಸಿ ಬಿರುದಿನ
 ಕೇಣದಲಿ ನಗುತಾಸುಶರ್ಮ ಕ ಮತ್ತೆ ಕೋಪದಲಿ ||

೫೬

ಬಲ ಮುಖಿದು ಬರುತಿರಲು ಖಾತಿಯ
 ತಳದು ವೀರಸುಶರ್ಮನಂಬಿನ
 ಮಜೆಯ ಕಣಿಯುತ ರಿಪುವಿರಾಟನ ರಥವ ತಣಿಬಿದನು |
 ಎಲವೊ ಫಡ ಫಡ ಮತ್ಸ್ಯ ಹುಲುಮಂ
 ಡಕಕ ನಿನಗೇಕಾಳುತನ ವೆಂ
 ದುಲಿದು ಕೈಕೊಂಡೆಚ್ಚು ಕಾದಿದನಾವಿರಾಟನಲಿ ||

೫೭

ಕವಿದು ಹುಯ್ಯಲು ಹರಿಬಕಾಱಿ
 ತಿವಿದು ಮತ್ಸ್ಯನ ಬಲವ ಸೀಡುತ
 ಬವರದಲಿ ಬೆನ್ನೆಟ್ಟಿದನು ರಿಪುನಾಯಕರ ಕೆಡುಹಿ |
 ಅವನಿ ನೆಗಲು ಪಾಯದಡುವದ ¹
 ಹವಣಿಸುವರಾರನೆ ² ಸುಶರ್ಮಕ
 ನವಚಿ ಹೊಯ್ದು ವಿರಾಟನೊಡನವಗಡಿಸಿ ಕಾದಿದನು || ೬೦

ವಿರಾಟನನ್ನು ಸುಶರ್ಮನು ಹಿಡಿದುದು.

ಸರಳು ತೀರಲು ಕಿತ್ತು ಸುರಗಿಯ
 ತಿರುಹಿ ತಿವಿದಾಡಿದರು ಮುಖಿದರೆ
 ಪರಿಘದಲಿ ಕಾದಿದರು ಹೊಕ್ಕರು ಹಲಗೆಬಡದಲಿ |
 ಬೆರಸಿ ಹೊಯ್ದಾಡಿದರು ಮತ್ಸ್ಯನ
 ಭರವ ಹೊಗಲುತ ಕಲಿಸುಶರ್ಮಕ
 ನುರುವಣಿಸಿದನು ಘಾಯವಡೆದು ವಿರಾಟನನು ಹಿಡಿದ || ೬೧

ಸಿಕ್ಕಿದನು ಧೊರೆಯೊಪ್ಪುಗೊಟ್ಟರು
 ಚುಕ್ಕಿಗಳು ಕೀಚಕನ ನೆಳಲಿರೆ
 ಸಿಕ್ಕಲೀಸುವನೇ ವಿರಾಟನನೆನುತ ಬಲ ಬೆದಣಿ |
 ಉಕ್ಕಿದಾತನ ಹೆಗಲು ಬೇವುದು
 ಮಕ್ಕಳಾಟಕೆಯಾಯ್ತು ತಾವ ಕೈ
 ಯಿಕ್ಕಬೇಕೆಂದೊಡಹಿದರು ಮತ್ಸ್ಯನ ಸಹೋದರರು || ೬೨

ಹೂಣಿ ಹೊಕ್ಕು ವಿರಾಟಕಾಳಗ
 ದಾಣಿ ಕೇಣವ ನಣಿಯದೊಬ್ಬನೆ
 ಚೂಣಿಯಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದನು ಧೊರೆ ಹಿಡಿವಡೆದನೆನೆ ಸೇನೆ |
 ಪೂಣ ಕೊರಳಲಿ ನಿಲಲು ರಣಬಿ
 ನ್ನಾಣಿಗರು ಜವಗುಂದೆ ಭಂಗವ
 ಕಾಣಲಾರದೆ ಧರ್ಮಸುತ ಭೀಮಂಗೆ ತೋಪಿಸಿದ || ೬೩

¹ ತವತವಗೆ ಮುಖಿಯೊಡಿದು ಬರುತಿರ, ಖ. ² ಅವನಿಪತಿ ತಪುಬಲು, ಖ.

ಧರ್ಮರಾಯನು ವಿರಾಟನನ್ನು ಬಿಡಿಸೆಂದು ಭೀಮನಿಗೆ ಹೇಳಿದುದು.

ಬಲವನಾಯಕವಾಯ್ತು ಮತ್ಸ್ಯನ
ಕುಲಕೆ ಬಂದುದು ಕೇಡು ಸುಮ್ಮನೆ
ನಿಲುವುದನುಚಿತ ಭೀಮ ಬಿಡಿಸು ವಿರಾಟಭೂಪತಿಯ |
ಗೇವು ಪರಬಲಕಾದುದೆನೆ ರಿಪು
ಬಲದವಾನಲನಣ್ಣ ನಾಚೆ ಯ
ತಲೆಯೊಳಾಂತನು ಮುಂದಣಾಲದ ಮರನ ನೋಡಿದನು || ೬೬

ಹೆಮ್ಮರವನಿದ ಕಿತ್ತು ವೈರಿಸು
ಶರ್ಮಕನ ನೊರಸುವೆನು ಬವರವ
ನೆಮ್ಮಿದರೆ ಮೋಹರವನಣ್ಣವೆನು ಜೀಯ ನೋಡೆನಲು |
ತಮ್ಮ ಸೈರಿಸು ಮರನ ಮುಖಿಯದಿ
ರೆಮ್ಮ ಮಾತನು ಕೇಳು ಹೊಲ್ಲೆ ಹ
ವೆಮ್ಮ ತಾಗದೆ ಮಾಣದೆಂದನು ಧರ್ಮಸುತ ನಗುತ || ೬೭

ಮರನ ಮುಖಿದರೆ ನಮ್ಮ ನಳುವನು
ಕುರುಕುಲಾಗ್ರಣಿ ಯಾಯಮಾನುಷ
ಪರಮಕಾಹಸ ಭೀಮಸೇನಂಗಳ್ಲದಿಲ್ಲೆಂದು |
ಅಜಿಕೆಯಹುದೆನೆ ಭೀಮನೆಂದನು
ಕುರುಕುಲಾಗ್ರಣಿ ಸಹಿತಿದೆಲ್ಲವೆ
ನೊರಸಿ ಕಳೆದೊಡೆ ಬಚಕ ನಮಗಾರುಂಟು ಮುನಿವವರು || ೬೮

ಉಗ್ರಕರ್ಮವ ನೆನೆಯ ಬೇಡ ಮ
ಹೋಗ್ರದಲಿ ಸಾಧಿಸಿದೆವವಧಿಸ
ಮಗ್ರವನು ಸಾಕಿನ್ನು ಬಿಡಿಸು ವಿರಾಟಭೂಪತಿಯ |
ವಿಗ್ರಹವ ಜಯಿಸೆನಲು ರಿಪುಕುಲ
ದಗ್ರಯನು ಬೀಡೊಡ್ಕಂಡು ವಿಲಯಮೆ
ಹೋಗ್ರಸನ್ನಿಭನರೆದನಿಭಹಯರಥಪದಾತಿಗಳ || ೬೯

ಸರಳ ಸಾವಿರದೆಂಟುಸಾವಿರ
 ತುರಗವನು ಸೀಟದನು ಕರಿಗಳ
 ನೆರವಿಯೈನೂಣುಂತು ಮುಜಿದನು ತೇರುಸಾವಿರವೆ |
 ಅರಿಪದಾತಿಯ ಲಕ್ಷ್ಯಸಂಖ್ಯೆಯು
 ನೊರಸಿದನು ಬೆಂಬತ್ತಿ ಬಿಡು ಬಿಡು
 ಧೋರವಿರಾಟನನೆನುತ ಹಿಡಿದನು ಕಲಿಸುಶರ್ಮಕನ || ೩೦

ಎಲವೆಲವೊ ಕಲಿ ವಲಲ ನಮ್ಮನು
 ಸಲಹಿದವನಲ್ಲಾ ವಿರಾಟನು
 ಸಿಲುಕಿದನು ದಾತಾರನವಸರಕೊದಗಬೇಡುದೆನೆ |
 ಉಲಿದು ಕೈಕೊಂಡಟ್ಟಿದನು ರಿಪು
 ಬಲವ ತತ್ತಳುದುಷಯ ಕವಡಿಕೆ
 ಯೊಳಗೆ ಕಲುಬಿದ್ದಂತೆ ಕೆದಕಿತು ವೈರಿಪಾಯಿದು || ೩೧

ಪಶುವ ಬಿಡು ಬಿಡು ಮಾರಿ ಕಂಳಿದ
 ಮಸಕವಾಯಿತು ವಿರಾಟಭೂಪನ
 ಗಸಣಿ ಬೇಡೆನುತ ಸುಶರ್ಮಕ ತಿರುಹಿದನು ರಥವೆ |
 ಅಸಮರಣದಲಿ ಭಟರು ಕೈದುವೆ
 ಬಿಸುಟು ಬದುಕುವ ಶಿರವೆ ತಡೆವುತ
 ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ ಜಾಳಿಸಿತು ಗೆಲಿದನು ಭೀಮನಾಹವೆವೆ || ೩೨

ಆಗ ವಿರಾಟನ ಸಂತೋಷವಚನಗಳು.

ವಲಲ ಮೆಚ್ಚಿ ದೆನ್ನೆ ಮಹಾದೇ
 ವಲಘಾಭುಜಬಲ ನನ್ನ ಬಿಡಿಸಿದೆ
 ಸಿಲಕಿದೆನ್ನ ಹಗೆಗೆಂದು ಬೋಳ್ಳಿಸಿದನು ಮತ್ಸ್ಯನೃಪ |
 ಬಚಕ ಯಮನಂದನನು ಬಿಡಿಸಿದ
 ಕಲಿಸುಶರ್ಮನನಿರುಳು ಕಾಳಗ
 ದೊಳಗೆ ತುಣು ಮರಳಿದುವು ಗೆಲಿದರು ಪಾಂಡುನಂದನರು || ೩೩

ನೀವೆ ಯರಸುಗಳೆಂದು ನಿಮ್ಮಯ
 ಸೇವೆಯಲಿ ತಾನಿಹೆನು ನಾಲ್ವರಿ
 ದಾವದೇಶದ ವೀರರೋ ಕಂಕಾದಿಭಟರೆನುತ |
 ಆವಿರಾಟನು ನುಡಿಯೆ ಸನ್ಮಾ
 ನಾವಲಂಬಕೆ ತುಷ್ಕನಾದೆನು
 ಭಾವಿಪೊಡೆ ಧರೆಯೆಮ್ಮದೆಂದನು ಧರ್ಮನಂದನನು || ೭೪
 ಮಾನಭಂಗದ ಮೇಲೆ ಕೌರವ
 ಸೇನೆ ಸರಿಯೆ ಸುಕರ್ಮ ಕಡು ದು
 ಮ್ಹಾನದಲಿ ತಲೆಮುಸುಕಿನಲಿ ತಿರುಗಿದನು ಪಾಳಯಕ್ಕೆ |
 ಭಾನು ಭುವನದ ನಯನಮುದ್ರಾ
 ಮಾನಮುದ್ರೆಯ ಮುಖಿಯಲುತ್ತರ
 ಹೋಣಿಯಲಿ ಗೋಗ್ರಹಣವನು ಮಾಡಿದನು ಕುರುರಾಯ || ೭೫
 ಏನಿದೇನು ಸುಕರ್ಮ ನಿನ್ನೆಯ
 ನೀನಿದೆತ್ತಲು ಹೋದೆ ನಿನ್ನೆಯ
 ಸೇನೆ ಗಜಹಯವೆತ್ತ ಹೋದುವು ರಥವದೇನಾಯ್ತು |
 ಹೀನಕಳಯಾಯ್ತೆನುತಲಾವರ
 ಭಾನುಮತಿ ನೆಚಿ ನುಡಿಯೆ ಜೀಯವ
 ಧಾನ ಬಿನ್ನಹ ನುಡಿಯನಿನವೆಧರಿಸಿ ಕೇಳಂದ || ೭೬
 ಶತ್ರುವನು ನೆಚಿ ಗೆಲಿದು ಕಾಲನ
 ಪುತ್ರನಾಜೆ ಯೊಳೊಂದು ಪರಬ
 ಲ ಮೃತ್ಯು ಪವನಜ ತುಣುವ ಮರಳಿಸಿ ಮತ್ಸ್ಯನೃಪಸಹಿತ |
 ಪೊತ್ತಹರುಷದ ಸಂಭ್ರಮದಿ ಪುರ
 ಕುತ್ತರೋತ್ತರದಿಂದಲೈದೆ ನೃ
 ಪೋತ್ತಮನು ನೆನಯುತ್ತಲಿದನು ವೀರನಾರಣನ || ೭೭

ಐದನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಆರನೆಯ ಸಂಧಿ.

ಸೂಚನೆ.

ವೈರಿಭಟಸಂವರ್ತನೂತನ
ಭೈರವನು ಕಲಿಪಾರ್ಥ ಸಮರೋ
ದಾರಸಾರಥಿಯಾದನಂದು ವಿರಾಟನಂದನಗೆ ||

ಕೌರವರ ಸೇನೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿದ ಕ್ರಮ.

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಸುಯೋಧನ
ನಾಳು ಮುತ್ತಿತು ತುಣುಗಳನು ಮೇ
ಲಾಳು ಕವಿದುದು ಭೀಷ್ಮ ಕರ್ಣದ್ರೋಣಮೊದಲಾಗಿ |
ಕೋಲಸೂಟಿಯ ಸರಿವಡೆಗೆ ಗೋ
ಪಾಲಪಡೆ ಮುಗ್ಧಿ ದುದು ಗೋವರ
ಸಾಲ ಹೊಯ್ದರು ಕರ್ಣ ದುಶ್ಯಾಸನಜಯದ್ರಥರು || ೧

ಹೇಗಿ ತುಣುಗಳ ಕಾಹಿನವರುರು
ವಣಿಸಿ ಕೆಡಹಿತು ಬಡಬವೆನ್ನಿ ಯ
ಕೇಕಿದುದಕದ ಬೀಡು ಕವಿವಂದದಲಿ ಬಿಲುದೆಗೆದು |
ಮಣಿಮುಕುಟವರ್ಧನರ ಸಮರಾಂ
ಗಣದೊಳಗೆ ಗೋಪಾಲಕರು ರಿಂ
ಗಣಗುಣಿದು ತೆಗೆದಿಸುತ ಬಂದರು ಮರಣಲಂಕಾಟರು || ೨

ರಾಯಚೂಣಿಯ ಚಾತುರಂಗದ
ನ್ಯಾಯಕರು ಮೇಳ್ಳಿಸಿ ಸಮರೋ
ಪಾಯದಲಿ ಹಿಂದಿಕ್ಕಿ ಕವಿದರು ಕೋಡಕ್ಕೈಗಳಲಿ |

ಸಾಯಲಸದ ಗೋವರನು ಕ¹
 ಯ್ಯಾಯತಿಕೆ ಪೂರೈಸೆ ಕೊಂದರೆ²
 ಮಾಯವಾದುದು ಹರಿಬಕಾಪುರ ಸೇನೆ ರಣದೊಳಗೆ || ೩

ಮೇಲುದುಡಿದಿರಾಗಿ ತುಳುವರಿ
 ಗಾಳಗದೊಳೊಡೆ ಮುಗಿ ಗೋಪರು
 ಧೂಳಿಗೋಟೆಯ ಕೊಂಡರಮರರ ರಾಜಧಾನಿಯನು |
 ಸಾಲೊಡೆದು ಕೆಟ್ಟೊಡಿದರು ಗೋ
 ಪಾಲನೊಬ್ಬನ ಹಿಡಿದು ಮೂಗಿನ
 ಮೇಲೆ ಸುಣ್ಣವೆ ಬರೆದು ಬಿಟ್ಟರು ಹಗೆಯ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ || ೪

ವಿರಾಟನ ಸೇನೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದುದು.

ಗರುವ ಗೋವರು ಹರಿದು ಸಂ
 ಗರದಿ ಕೆಡೆದರು ರಾಯಮೋಹರ
 ತೆರಳಿಕೆಯ ತುಳುಗಳನು ಹಿಂದಿಕ್ಕಿದರು ಕಾಳಗಕ್ಕೆ |
 ಬಿರುದರಾರುಂಟವರ ಕಳುಹೆನೆ
 ಕರದ ಬಿಲ್ಲನ ಬಿಸುಟು ಬದುಕಿದ
 ಶಿರವೆ ತಡೆವುತ ಗೋವನೊಬ್ಬನು ಪುರಕ್ಕೆ ನಡೆತಂದ || ೫

ಗಣನೆಯಿಲ್ಲದೆ ನಿನ್ನ ಸಮರಾಂ
 ಗಣದ ಭಾರಣೆ ನೂಕಿತೆಲವೋ
 ರಣದ ವಾರ್ತೆಯದೇನೆನುತ ಜನವೆಲ್ಲ ಗುಜಗುಜಿಸೆ |
 ರಣವು ಕಿಚಿದಲೆ ನುತ ಥಗೆ ಸಂ
 ದಣಿಸಲವನೈತಂದು ಮೇಳದ
 ಗಣಿಕೆಯರ ಮಧ್ಯದಲಿ ಮೆಣದಿರೆ ಕಂಡನುತ್ತರನ || ೬

ದೂತನು ಬಂದು ಪರಾಜಯವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದುದು.

ಬೆಗಡುಮುಸುಕಿದ ಭೀತಿಹೆಚ್ಚಿದ
 ಡಗೈಯಹೊಯ್ಯಳ್ಳಿಗಳ ತುದಿನಾ

¹ ಕೈ, ಜ, ² ಗಾಯದ ಸುತನೆ ಸಜ್ಜಿಯುಕೊಂಡರು, ಜ.

ಲಗೆಯ ತೊದಲಿನನುಡಿಯ ಬೆರಗಿನ ¹ ಬರತತಾಳಗೆಯ |

ಅಗಿವೆಹುಯ್ಯಲುಗಾಱನೊಡ್ಡೋ

ಲಗಕೆ ಬಂದನು ನೃ ಪವಿರಾಟನ

ಮಗನ ಕಾಲಿಂಗೇಱಗಿದನು ದೂಳಿದನು ಕಳಕಳವ ||

೭

ಏಳು ಮನ್ನೆಯಗಂಡನಾಗು ನೃ

ಪಾಲ ಕೌರವರಾಯ ತುಱುಗಳ

ಕೋಳವಿಡಿದನು ಸೇನೆ ಬಂದುದು ಧರಣಿಯಗಲದಲಿ |

ಧಾಳ ಬರುತಿದೆ ಕರೆಸಿಕೋ ನಿ

ನ್ನಾಳು ಕುದುರೆಯ ರಾಣಿವಾಸದ

ಗೊಳಯವ ತೆಗಿಸೆಂದು ನುಡಿದನು ಬಿನ್ನಹದ ಹರುವ ² ||

v

ಏನೇವೊ ತುದಿಮೂಗಿನಲಿ ಬೆಳು

ಪೇನು ಥಗೆ ಹೊಯ್ದೀಕೆ ಬಂದೆ ಯಿ

ದೇನು ನಿನ್ನಿನ ರಣವನ್ನೈಯ್ಯನು ಗೆಲಿದುದೇನಾಯ್ತು |

ಏನು ಭಯ ಬೇಡೆನ್ನ ಕಲಹನಿ

ಧಾನವಾರ್ತೆಯದೇನೆನಲು ಕುರು

ಸೇನೆ ಬಂದುದು ತುಱುವ ಹಿಡಿದರು ಬಡಗದಿಕ್ಕಿನಲಿ ||

F

ರಾಯ ತಾ ನೈತಂದನಾತನ

ನಾಯಕರು ಗುರುತನುಜಗುರುಗಾಂ

ಗೇಯಶಕುನಿಕಳಿಂಗಕರ್ಣಜಯದ್ರಥಾದಿಗಳು |

ಜೀಯ ಬಿನ್ನಹ ದಡದ ಘನತೆಗೆ

ತಾಯಿ ಗಡ ವೊಕ್ಕು ಡಿತಮೋಹರ

ದಾಯತವ ತಾನೆತ್ತ ಬಲ್ಲೆನು ಹೊಕ್ಕು ಹೊಗಟುವೊಡೆ ||

೧೦

ಎತ್ತ ದೂವಾಳಿಸುವೊಡಾಲಿಗ

ಳತ್ತಲಾಸೆಯ ತಟ್ಟು ಕಾಲಾ

ಳೊತ್ತರದ ರಥವಾಜಿರೂಢಿಯ ರಾಯರಾವೃತರು |

ಸುತ್ತ ಬಳಸಿಹುದೆತ್ತ ಸೇನೆ ಮನಹರಿ
ವತ್ತ ಮೋಹರವಲ್ಲದನ್ಯವೆ
ಮತ್ತೆ ಕಾಣೆನು ಜೀಯ ಹದನಿದು ವೈರಿವಾಹಿನಿಯ || ೧೧

ಬಡ್ಡಿ ದರೋ ಪಡಿಸಲನನವನಿಯ
ದಡ್ಡಿಯೋ ಹೇಚೆನಲು ಝಲ್ಲರಿ
ಯೊಡ್ಡು ತಳಿತುದು ಚಮರಸೀಗುರಿಗಳ ಪತಾಕೆಯಲಿ |
ಅಡ್ಡಹಾಯ್ದ ನಕಿರಣ ಪವನನ
ಖಡ್ಗತನಕಾಳಾಯು 1 ಕೌರವ
ನೊಡ್ಡ ನಭಿವರ್ಣ ಸುವೊಡಖಿಯೆನು ಜೀಯ ಕೇಳೆಂದ || ೧೨

ತಳಿತಮಿಂಚಿನ ಬಳಗ ಮೊಳಗಿನ
ವಳೆಯ ದಿನಮಣಿಯುದಯವೆಹ್ನಿಯ
ಬೆಳೆ ಸಮುದ್ರದ ಘುಳುಘುಳುಧ್ವನಿಯಲ್ಲದೊಡ್ಡಿಲ್ಲ |
ತಿಳಿವು ಸಮನಿವುದೆನಗೆ ಪ್ರಳಯದ
ಜಲಧಿಯಲಿ ಗೋಪಾಲಬಲ ಹರಿ
ದಳಿದು ಹಿಡಿದರು ಸೆಜೆಯನಮರಾವತಿಯ ಸೂಳೆಯರ || ೧೩

ಬಳಗೆ ನೀ ಕಾದುವೊಡೆ ದುರ್ಗವೆ
ಬಲಿಸು ಬವರವೆ ಹಿಂದುಗಳಯದೆ
ಕಲಿತನದ ಮನವುಳ್ಳೊಡೀಗಳ ನಡೆಯಬೇಡುದೆನೆ |
ಕೆಲಬಲನ ನೋಡಿದನು ಮಿಸೆಯು
ನಲುಗಿದನು ತನ್ನಿ ದಿರಮೇಳದ
ಲಲನೆಯರ ಮೊಗ ನೋಡುತುತ್ತರ ನಗುತನಿಂತೆಂದ || ೧೪

ಉತ್ತರನ ಪುರುಷವಚನಗಳು.

ನೂಕು ಕುನ್ನಿಯನಾಹವದ ಭೀ
ತಾಕುಲನ ತಾನೀಗ ಹೆಂಡಿರ
ಸಾಕಿ ಬದುಕುವೆ ಲವಲವಿಕೆಯಲಿ ಜಾಣಿ ಬಂದೀಗ |

ಕಾಕ ಬಳಸುವನಿವನು ನಾನು
 ದ್ರೇಕಿಸಲು ಸಮರದಲಿ ನಿಲುವರೆ
 ನಾಕದವರಿಗೆ ನೂಕದೆಂದನು ಸತಿಯರಿದಿರಿನಲಿ ||

೧೫

ಆಗ ಕೆಲವರು ಉತ್ತರನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದುದು.

ಎನಿತು ಬಲ ಘನವಾದೊಡೇನದು
 ನಿನಗೆ ಗಹನವೆ ಜೀಯ ಜಗದಲಿ
 ದಿನಪನಿದಿರಲಿ ದಿಟ್ಟತನವೇ ತಮದ ಗಾವಳಿಗೆ |
 ಬಿಡುಗುರಾಯರ ಬಿಂಕ ಗೋವರ
 ಮೊನೆಗೆ ಮೆಜಿದೊಡೆ ಸಾಕು ನಿಂದಿರು
 ಜನಪ ತೋಜಿಸು ಕೈಗುಣವ ಕೌರವನ ಧಟ್ಟಿನಲಿ ||

೧೬

ಎಂದೊಡುಬ ರಿಸಿದನು ತಾ ಕಲಿ
 ಯೆಂದು ಬಗೆದನು ಮಿಸೆಯನು ಬೆರ
 ಳಿಂದ ತಿರುಹುತ ಮುಗುಳುನಗೆಹರುಷದಲಿ ಮೈಮೆಜಿದ |
 ಸಂದಣಿಸೆ ರೋಮಾಂಚ ಕೆಲಬಲ
 ದಿಂದುಮುಖಿಯರ ನೋಡಿದನು ನೆಲ
 ವಿಂದ ನುಡಿದನು ತನ್ನ ಪೂರುಷ¹ ತನದ ಪರಿಣತಿಯ ||

೧೭

ಉತ್ತರನು ತನ್ನನ್ನು ಹೊಗಳಿಕೊಂಡುದು.

ಅಹುದಹುದು ತಪ್ಪಿನ ಜಾಜಿನ
 ಕುಹಕದಲಿ ಪಾಂಡವರ ಸೋಲಿಸಿ
 ಮಹಿಯ ಕೊಂಡಂತೆನ್ನ ಕೆಣಕಿದನೇ ಸುಯೋಧನನು |
 ಸಹಸದಿಂದವೆ ತುಲುವ ಮರಳಚಿ
 ತಡೆನು ಬಚೆಕಾಕೌರವನ ನಿ
 ವಹಿಸಲೀವೆನೆ ಸೂಜಿಗೊಂಬೆನು ಹಸ್ತಿ ನಾಪುರವ ||

೧೮

ಹಿಡಿದು ರಾಜ್ಯವೆ ಕೊಂಡು ಹೆಂಗುಸ
 ಬಡಿದು ಪಾಂಡವರಾಯರನು ಹೊಣ
 ವಡಿಸಿ ಕೊಬ್ಬಿದ ಭುಜಬಲವನ್ನೊಡನೆ ತೋಣಿದನೆ |
 ಬಡಯುಧಿಷ್ಠಿರನೆಂದು ಬಗೆದನೆ
 ಕಡುಗಿದರೆ ಕೌರವನ ಕೀರ್ತಿಯು
 ತೊಡೆವೆನೆಯೆನಲಾಯೆನುತ ಸುಕುಮಾರ ಖತಿಗೊಂಡ | ೧೯

ತನಗೆ ಬಡಪಾಂಡವರ ತಟುಬಿದ
 ಮನದ ಗರ್ವದ ಕೊಬ್ಬು ಕಾಲನ
 ಮನೆಯನಾಳ್ವಪ್ರದಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ತನ್ನ ವೈರವನು |
 ನೆನೆವನೇ ದುರ್ಯೋಧನಗೆ ಮೇ
 ದಿನಿಯ ರುಣ ತೀರಿದುದು ಮಯ್ಯ ಭಾ
 ವೆನುತ ಸತಿಯರ ಮುಂದೆ ಭಾಷೆಯ ನುಡಿದ ಸುಕುಮಾರ ¹ || ೨೦

ವನಿತೆಯರ ಸಭೆಯಲಿ ಸಗಾಡದ
 ದಿನಪ ತೇಜದ ಶೌರ್ಯದರ್ಪವ
 ಜನುಗಿದನು ತನ್ನಳವನರಿಯದೆ ರಾಜಭವನದಲಿ |
 ತನತನಗೆ ಕಾಮಿನಿಯರಹುದೆನೆ
 ಜನಪನುತ್ತರರಾಯ ಗರ್ಜಿಸಿ
 ಕನಲಿದನು ಕೌರವನ ಬೈದೆಡಗಾಲ ತೊಡರುಲಿಯೆ || ೨೧

ಏನ ನೆನೆದನೊ ಬಂದು ಕೆಟ್ಟನು
 ಭೂನರೇಂದ್ರರೊಳನ್ನ ತೋಳಿನ
 ನೂನಬಲವನು ಕೇಳಿದಳಿಯನೆ ಪರಬಲಾಂತಕನ |

1 ನೆನೆದು ದುರ್ಯೋಧನನು ತಾ ಮೇ

ದಿನಿಯನಾಳ್ವರೆ ಹಾ ಮಹಾದೇ

ವೆನುತಲುತ್ಪರಭರಿದನುಡಿದನು ಹೆಂಗಳೆದಿರನಲಿ, ಚ.

ತಾನು ಬಂದು ವಿಹಾರದಲಿ ಭುವೆ
 ನಾನುರಂಜಕನಾಗಿ ತಿರುಗಿದೊ
 ಡೇನು ತನಗಿಲ್ಲೆಂದು ಕಮಲಾನನೆಯರೊಳು ನುಡಿದ || ೧೦೦
 ಜವನ ವಿಸಾಸೆಯ ಮುಖದನೋ ಭೈ
 ರವನ ದಾಡೆಯನಲುಗಿದನೊ ಮೈ
 ತ್ಯುವಿನ ಮೇಲುದ ಸೆಳೆದನೊ ಕೇಸರಿಯ ಕೇಣಕಿದನೊ |
 ಬವರವನು ತೊಡಗಿದನಲಾ ಕೌ
 ರವನಕಟ ಮರುಳಾದನೆಂದಾ
 ಯುವತಿಯರ ಮೊಗ ನೋಡುತುತ್ತರ ಬಳಿದೆ ಕೆದಕಿದನು ||
 ಆರೊಡನೆ ಕಾದುವನು ಕೆಲಬರು
 ಹಾರುವರು ಕೆಲರಂತಕನ ನೆರೆ
 ಯೂರವರು ಕೆಲರಧಮಕುಲದಲಿ ಜನಿಸಿ ಬಂದವರು |
 ವೀರರೆಂಬವರಿವರು ಮೇಲಿ
 ನ್ನಾರ ಹೆಸರುಂಟವರೊಳೆಂದು ಕು
 ಮಾರ ನೊಣಗೊಬ್ಬನಲಿ ನುಡಿದನು ಹೆಂಗಳಿದಿನಲಿ || ೧೦೪
 ಅಣಿಯನೇ ಗಾಂಗೇಯನನು ತಾ
 ನಜಿಯದವನೇ ದ್ರೋಣ ಕುಲದಲಿ
 ಕೊಱತೆಯಾಗಿಹ ಕರ್ಣನೆಂಬುವನೆನಗೆ ಸರಿಯಹನೆ
 ಬಹಿಯ ಬಯಲಾಡಂಬರದಿ ತುಱು
 ಸೆಜಿಯ ಹಿಡಿದರೆ ತಮ್ಮೆ ಹೆಂಡಿರ
 ಸೆಜಿಯ ತಾರದೆ ಮಾಣೆನೆಂದುತ್ತರನು ಗರ್ಜಿಸಿದ ¹ || ೧೦೫
 ಪೊಡವಿಸತಿಗಳು ಬಂದು ತುಱುಗಳ
 ಹಿಡಿವರೇ ಲೋಕದಲಿ ಯಥಮರ
 ಬಡಮನದ ಮನ್ನೆಯರ ಮೈಸಿರಿ ಕೌರವನೊಳಾಯ್ತು |

¹ ಮಾಣ್ಣೆನೆಂದನು ನಾರಿಯರ ಮುಂದೆ, ಚ.

ಕಡೆಗೆ ದುರ್ಯಶ ವುಟಿವುದಲ್ಲದೆ
ಬಿಡುವೆನೇ ಗೋಧನವೆನ್ನೊಳ್ಳು -
ತುಡುಕಿ ಬದುಕುವನಾವೆನೆಂದನು ಖಂಡೆಯವ ಜಡಿದು || ೨೬

ಬಲವ ಮುಖವೆನು ಹಸ್ತಿನಾಪುರ
ದೊಳಗೆ ಠಾಣಾಂತರವನಿಕ್ಕುವೆ
ತೊಲಗಿಸುವೆ ಕೌರವನ ಸೇನೆಯ ಧೂಳಿಪಟಮಾಡಿ |
ಗಲವ ತಹೆನೆಂದುತ್ತರನು ಕೋ
ಮಲೆಯರಿದಿರಲಿ ಬಾಯ್ ಬಂದುದ
ಗಲಹುತಿರ್ದನು ಬೇಕು ಜೇಡೆಂಬವರ ನಾಕಾಣೆ || ೨೭

ಪರರು ನಿಜಸಾಹಸವ ಹೊಗಳಿದೊ
ಡಿರದೆ ಲಜೆ ಸಬೇಕು ತನ್ನಯ
ಹಿರಿದು ಪೂರುಷ¹ ತನವ ತಾನಾಡಿದರೆ ಫಲವೇನು |
ಇರವಿದನೆ ಗಡಗಹಿಸಿ ಮನದಲಿ
ತರಳಯರು ನಗಲಾವಿರಾಟನ
ವರಕುಮಾರಕನಿಂದೆ ನುಡಿದನು ಹೆಂಗಳಿದಿರಿಸಲಿ || ೨೮

ಆಗ ಉತ್ತರನು ಸಾರಥಿಯಿಲ್ಲದಾದಕೆ ಚಿಂತೆಮಾಡಿದುದು.

ನುಡಿದು ಫಲವೇನಿನ್ನು ಸಾರಥಿ
ಮಡಿದ ನಿನ್ನಿನ ಬವರದಲಿ ನಾ
ನುಡುಕನಾದೆನು ಶಿವ ಶಿವಾ ಯಿಂದೆನ್ನ ಕೈಮನಕೆ |
ಗಡಣಿಸುವ ಸಾರಥಿಯನೊಬ್ಬನ
ಪಡೆದನಾದರೆ ಕೌರವೇಂದ್ರನ
ಸಡೆಗೆ ಹಬ್ಬವೆ ಮಾಡುವನು ತೋರುವೆನು ಕೈಗುಣವ || ೨೯

ಸಾರಥಿಯ ಶಿವ ಕೊಟ್ಟನಾದರೆ
 ಮಾರಿಗುಬ್ಬ ಸವಾಗದಂತಕ
 ನೂರು ತುಂಬದೆ ಹಬ್ಬವಾಗದೆ ರಣಪಿತಾಚರಿಗೆ |
 ದೋರೆಗರುಳಲಿ ಶಾಕಿನಿಯರೊಡ
 ಲೇರು ತುಂಬದೆ ಡೊಳ್ಳು ನೂಕದೆ
 ಭೂತಭೇತಾಳರಿಗೆ ಹೋಹುದೆ ಬಿಡಿದೆ ರಣವೆಂದ || ೩೯

ವಳಹರನ ಮೇಳವಿಸಿ ಬಿರುದಿನ
 ಬಳಯ ಚವರಿಯ ಬೀಸಿ ಮಲೆತರ
 ತಲೆಯ ಶೂಲದೊಳೊತ್ತಿ ತೇಜಿಗಳ ತಿರುಹಿ ¹ |
 ಕಲಿತನದ ಭಟನೀಗ ನಿಲುವ
 ಗ್ಗಳದ ಸೂತನ ತಂದು ಕೊಟ್ಟರೆ
 ಗೆಲುವೆನೆಂದನು ರಣವ ಸರಸಿಜವದನೆಯರ ಮುಂದೆ || ೪೦

ಆಗ ಅರ್ಜುನನು ತಾನು ಸಾರಥಿಯಾಗಿರುವಂತೆ ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದುದು.

ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದನು ಪಾರ್ಥನೀತನ
 ಬಾಲಭಾಷೆಗಳಲ್ಲವನು ಪಾಂ
 ಚಾಲೆಗೆಕ್ಕುಳಿ ನುಡಿದನಾವಿನ್ನಿ ಹುದು ಮತವಲ್ಲ |
 ಕಾಲ ತುಂಬಿತು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ
 ಮೇಲೆ ನಿಲುಕಲು ಬೇಕು ಕೌರವ
 ರಾಳು ನಮಗೋಸುಗವೆ ಬಂದುದು ಕಾಂತೆ ಕೇಳೆಂದ || ೪೧

ನರನ ಸಾರಥಿಯೆಂದು ನೀನು
 ತ್ತರೆಗೆ ಸೂಚಿಸು ನನ್ನ ನೀಗಲೆ
 ಕರೆಸೆನಲು ಕೈಕೊಂಪು ದ್ರೌಪದಿ ಬಂದಳೊಲವಿನಲಿ |

¹ ಶೂಲದ ಸಂದವೆತ್ತಿಸಿ ಸೇಗುರಿಯ ಬಿಗಿಸಿ, ಖ.

ಈ ವರ್ತಮಾನವನ್ನು ದ್ರೌಪದಿಯು ಉತ್ತರಗೆ ಹೇಳಿದುದು.
ತರುಣ ಕೇಳುರ್ಜಾನನ ಸಾರಥಿ
ವರಬೃಹನ್ನಳ್ ಶಾಂಡವಾಗ್ನಿಯ
ಹೊರದ ಗಡ ತಾನೆಂದು ಸತಿಯುತ್ತರಗೆ ಹೇಳಿದಳು || ೩೩

ಕೇಳಿ ಹರುಷಿತೆಯಾದಳುತ್ತರೆ
ಯೋಲಗಕೆ ಬಂದಣ ನಂಘ್ರಿಗೆ
ಲೋಲಲೋಚನೆ ಯೆಣಗಿ ಕೈಮುಗಿದೆಂವಳೇಹದನ |
ಕೇಳಿದೆನು ಸಾರಥಿಯ ನೆಲೆಯನು
ಕಾಳಗಕೆ ನಡೆ ಯಣ್ಣ ದೇವ ನೈ
ಪಾಲಕರ ಜಯಿಸೆಂದೊಡುತ್ತರ ನಗುತ ಬೆಸಗೊಂಡ || ೩೪

ತಂಗಿ ಹೇಳಿತಾಯೆ ನಿನಗೀ
ಸಂಗತಿಯನಾರಣುಹಿದರು ಬಚಿ
ಕಂಠವಣೆಯುಳ್ಳವನೆ ಸಾರಥಿತನದ ಕೈಮೆಯಲಿ |
ಮಂಗಳವಲಾ ಬಚಿಕ ರಣದೊಳ
ಭಂಗನಹೆ ನಿನ್ನಾಣೆ ತನ್ನಯ
ತುಂಗವಿಕ್ರಮತನವನುಟುಹಿದೆ ಲೇಸು ಲೇಸೆಂದ || ೩೫

ಎಂದಳೀ ಸೈರಂಧ್ರಿ ಸುರಪನ
ನಂದನವ ಸುಡುವೆಂದು ಪಾರ್ಥನ
ಮುಂದೆ ಸಾರಥಿಯಾದ ಗಡ ನಾವಣಿಯೆವೀ ಹದನ |
ಹಿಂದುಗಳಯದೆ ಕರೆಸು ನಮ್ಮ ಬ್ರ
ಹನ್ನಳಮನೆನೆ ನಗುತ ಲೇಸಾ
ಯ್ತೆಂದು ಪರಪೋತ್ತಾಹದಲಿ ಸೈರಂಧ್ರಿಗಿಂತೆಂದ || ೩೬
ಸಾರಥಿಯ ಕೊಟ್ಟೆನ್ನ ನುಟುಹಿದೆ
ವಾರಿಜಾನನೆ ಲೇಸ ಮಾಡಿದೆ
ಕೌರವನ ತನಿಗರುಳ ತೆಗೆವೆನು ತಡವ ಮಾಡಿಸದೆ |

ನಾರಿ ನೀನೇ ಹೋಗಿ ಪಾರ್ಥನ
ಸಾರಥಿಯ ತಾ ಯೆನಲು ನಮ್ಮನು
ವೀರ ಬಗೆಯನು ನಿಮ್ಮ ತಂಗಿಯ ಕಳುಹಿ ಕರೆಸೆಂದು || ೩೩

ಉತ್ತರೆಯು ಬೃಹನ್ನಳೆಯನ್ನು ಕರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದುದು.

ತಾಯೆ ನೀನೇ ಹೋಗಿ ಸೂತನ
ತಾ ಯೆನಲು ಕೈಕೊಂಡು ಕಮಲದ
ಳಾಯತಾಕ್ಷಿ ಮನೋಭವನ ಮಹಿಯಾನೆಯಿಂದದಲಿ |

ರಾಯಕುವರಿ ನವಾಯಗತಿಗರು

ನಾಯಿಯಲಿ ಬರೆ ವಿಟರ ಕರಣದ

ಲಾಯ ತೊಡಕಿತು ತಗೆದಳಂಗನೆ ಜನರ ಕಣ್ಣಿನವ || ೩೪

ಐದುಶರವೇಕೊಂದು ಬಾಣವಿ

ದೈದದೇ ಯಿನ್ನ ಮಮ ಕಾಮನ

ಕೈದುಕಾಠಿತನಕ್ಕೆ ಕೋಡದೆ ಕೊಂಕರಾದವರು ¹ |

ಕಾಯ್ದು ಕೊಳ್ಳೆನೆ ಮುನಿಮನವನಡ

ಹಾಯ್ದು ಹಿಡಿಯೆನೆ ಹಿರಿಯರನು ವಿಧಿ

ಕೊಯ್ದ ನಕಟಾ ಕೊರಳನೆಂದುದು ನಗುತ ವಿಟನಿಕರ || ೩೫

ಅರಳುಗಂಗಳ ಬೆಳಗು ಹೊಯ್ದು

ಬರಿಸೆ ಚಿತ್ತದ ತಿಮಿರ ಹೆಚ್ಚಲು

ಕುರುಳ ಕಾಳಿಕೆ ತಾಗಿ ಮುಖ ಬಿಳುಪೇಷು ವಿಟಜನದ |

ಸರಸತರಲಾವಣ್ಯರಸದಿಂ

ದುರಿಮಸಗೆ ಜನಹೃದಯದಲಿ ಮೈ

ಪರಿಮಳದ ಪಸರಿನಲಿ ಪದ್ಮಿನಿ ² ಬಂದಳೊಲವಿನಲಿ || ೪೦

ನಡೆ ನಡೆಯ ಬಂಧಿಸಿತು ನೋಟವ

ನುಡುಗಿಸಿತು ಕಡುನೋಟ ಸತಿಯಳ

ನುಡಿಯ ಮೇಳದ ಮಾತು ಮನುಜರ ಮಾತ ಮೂಟಿಸಿತು !

¹ ಕಂದದಿಹರಾರು, ಚ.

² ಉತ್ತರ, ಕ. ಖ.

ಬಿಡಿಸಿತಧರದ ರಾಗ ರಾಗವೆ
ಬಡತನವೆ ಹೆಚ್ಚಿ ಸಿತು ನಡುವಿನ
ಬಡತನವು ವಿಟಜನಕನಲು ನಡೆತಂದಳೆಂದುಮುಖಿ || ೪೦

ಕುರುಳ ತಿದ್ದುತೆ ಮೊಲೆಗೆ ಮೇಲುದ
ಸರಿಯುತೇಕಾವಳಿಯ ಮೆಲ್ಲನೆ
ತಿರುಗಿ ಹಾಯ್ಕುತ ಬಿಡುಮುಡಿಯ ನಡಗೈಯೊಳೊಂದಿಸುತೆ |
ವರನಿರಾಜಿಯ ನಿಖಿಯ ರಭಸದ
ಚರಣದಂದುಗೆ ದನಿಯ ಗಮನದ
ಭರದಿ ಕಿಣ್ಣುಬೆಮರಿಡುತೆ ನಡೆತಂದಳೆಂದುಮುಖಿ || ೪೧

ಪಾರ್ಥನ ಪ್ರಶ್ನೆ

ಬರವೆ ಕಂಡನು ಪಾರ್ಥನೇನು
ತ್ತರೆ ಕುಮಾರಿ ಕಠೋರಗತಿಯಲಿ
ಬರವು ಭಾರಿಯಕಾರ್ಯವನು ಸೂಚಿಸುತಲಿದೆ ಯೆನಲು |

ಉತ್ತರಯ ಉತ್ತರ.

ಬರವು ಬೇಣಿಲ್ಲೆನ್ನ ಮಾತನು
ಹುರುಳುಗಡಿಸದೆ ಸಲಿಸುವೊಡೆ ನಿಮೆ
ಗಣಿಹಿದಪೆನೆನೆ ಮಿಣಬಲ್ಲೆನೆ ಮಗಳ ಹೇಡೆಂದ || ೪೨

ನೆರೆದು ಬಂದರು ¹ ಹಸ್ತಿನಾಪುರ
ದರಸುಗಳು ಹೊಲನೊಳಗೆ ಶತಸಾ
ವಿರದ ತುಣುಗಳ ಹಿಡಿವರಚಿದುದು ಗೋಪಪಡೆ ಕಾದಿ |
ಮರಳಿಚುವರೆಮ್ನಣ ದೇವನ
ಧುರಕೆ ಸಾರಥಿಯಿಲ್ಲ ನೀವಾ
ನರನ ಸಾರಥಿಯೆಂದು ಕೇಳಿದೆವೆಂದಳೆಂದುಮುಖಿ || ೪೩

¹ ಪುರಕೆ ಹಾಯ್ದರು, ಚ.

ಬೃಹನ್ನಳೆಯು ಸಾರಥಿಯಾಗಲೊಪ್ಪಿ ಉತ್ತರನ
ಬಳಿಗೆ ಬಂದುದು.

ಇನ್ನು ನೀವೇ ಬಲ್ಲಿರೆನೆ ನಡೆ
ನಿನ್ನ ಮಾತನು ಮಿಡಬಲ್ಲೆನೆ
ಮುನ್ನ ಸಾರಥಿಯಹೆನು ನೋಡುವೆನುತೆ ವಹಿಲದಲಿ |
ಬೆನ್ನೊಳಬಲೆಯನ್ನೈದಿ ಬರೆ ಸಂ
ಪನ್ನನೋಲಗಕ್ಕೈದೆ ನಿಜಹರು
ಪೋನ್ನ ತಿಯಲುತ್ತರಕುಮಾರಕ ಕರೆದು ಮನ್ನಿಸಿದ || ೪೫

ಉತ್ತರ ಬೃಹನ್ನಳೆಯರ ಸಂವಾದ.

ಎಲೆ ಬೃಹನ್ನಳ ತೆತ್ತುದೆನಗ
ಗ್ಗಳೆಯರೊಳು ವಿಗ್ರಹವು ಸಾರಥಿ
ಯಚಿದನೆನ್ನ ವನೀನು ಸಾರಥಿಯಾಗಿ ಸಮರದಲಿ |
ಉಜುಹಬೇಹುದು ನೀ ಸಮರ್ಥನು
ಘನುಗುಣನ ಸಾರಥಿಯಲ್ಲೆ ನೀ
ನೊಲಿದು ಮೆಚ್ಚಲು ಕಾದಿ ತೋಪುವೆನಹಿತಸೇನೆಯಲಿ || ೪೬

ಎಲೆ ಕುಮಾರಕ ನಿನ್ನ ತಂಗಿಗೆ
ಕಲಿಸುವೆಗ್ಗದ ನಾಟ್ಯವಿದೈಗ
ಳೊಳಗೆ ಪರಿಣತಿ ತನಗಿದಲ್ಲದೆ ರಾಯರಿಧಿರಿನಲಿ |
ನಿಲಲು ತಾನಂಜುವೆನು ಕೊಳುಗುಳ
ದೊಳಗೆ ಸಾರಥಿತನವ ಬಲ್ಲೆನೆ
ಎಲೆ ಕುಮಾರನೆ ಯೆನಲು ತಾನಿರೆ ಭೀತಿಬೇಡೆಂದ || ೪೭

ಭರತವಿದ್ಯಾವಿಷಯದಲಿ ಸಲೆ
ಪರಿಚಯವು ನಮಗಲ್ಲದೀ ಸಂ
ಗರದ ಸಾರಥಿತನವ ಮುಖದೈವು ಹಲವುಕಾಲದಲಿ |

ಅರಿಭಟರು ಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳು ನಿಲ
ಲರಿದು ಸಾರಥಿತನದ ಕೈಮನ
ಬರಡರಿಗೆ ದೊರೆಕೊಂಬುದೇ ರಣಸೂಜಿ ಯಲ್ಲೆಂದ || ೪೮

ಆನಿರಲು ಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳು ನಿನ
ಗೇನ ಮಾಡಲು ಬಲ್ಲರಳುಕದೆ
ನೀನು ಸಾರಥಿಯಾಗು ನಿಮಿಷಕೆ ಗೆಲುವೆನವರುಗಳ |
ನಾನದಾರೆಂದಖಿಯಲಾ ಗುರು
ಸೂನುಕರ್ಣದ್ರೋಣರೆಂಬವ
ರಾನಖಿಯದವರಲ್ಲ ಸಾರಥಿಯಾಗು ಸಾಕೆಂದ || ೪೯

ಎಲೆ ಮರುಳ ತಾನೆತ್ತ ಚಾತು
ರ್ಬಲದ ಮೋಹರವೆತ್ತ ಗರುಡಿಯ
ನಿಳಯದೊಳಗುತ್ತರೆಗೆ ತಾನಿಭರತವಿದ್ಯೆಯನು |
ಕಲಿಸಿ ಜೀವಿಸುವರ್ಗೆ ಕೌರವ
ಬಲವ ಕಂಡರೆ ಭೀತಿ ಘನವೆನೆ
ಕಳಕಳಿಸಿ ನಗುತಾಬ್ಬ ಹನ್ನೆಳಗುತ್ತರನು ನುಡಿದ || ೫೦
ಅಂಜದಿರು ಸಾರಥಿಯೆ ತನ್ನದು
ರಂಜಕದ ನುಡಿಯಲ್ಲ ಕಾವಳ
ವಂಜಿಸುವುದೇ ಇನನ ತನ್ನ ಪರಾಕ್ರಮವನಖಿಯೆ |
ಭಂಜಿಸುವೆನೆಹಿತರನು ನಾಕದ
ಕಂಜವದನೆಯರಪ್ಪವೊಲು ನಿನ
ಗಂಜಿಕೆಯದೇಕೆನಲು ನಗುತೀಂತೆಂದನಾಪಾರ್ಥ || ೫೧

ಆಗ ಬೃಹನ್ನಳಿಯು ಸಾರಥಿತ್ವವನ್ನೊಪ್ಪಿ
ರಥವನ್ನೇರಿದುದು.

ವೀರನದೆ ಬಚ್ಚಿಕೇನು ರಾಜಕು
ಮಾರನಿಖಿವೊಡೆ ಹರೆಯವಲ್ಲಾ
ಸಾರಥಿತ್ವವೆ ಮಾಡಿ ನೋಡುವೆ ರಥವೆ ತರಿಸೆಂದು |

ವಾರುವದ ಮುಂದಿರದೊಳಾಯಿದು

ಚಾರುತುರಗಾವಳಿಯ ಬಿಗಿದನು

ತೇರ ಸಂವರಿಸಿದನು ರಥವೇಣಿದನು ಕಲಿಪಾರ್ಥ ||

೫೦

ವೀರಕುವರವಿಭಾಡ ರಾಯಕು

ಮಾರಮಸ್ತಕಶೂಲ ವೈರಿಕು

ಮಾರಕೇಸರಿ ರಾಯರೆದದಲ್ಲಣದ ನಿಶ್ಯಂಕ |

ಧೀರಕುವರಕುತಾರ ಮಲ್ಲಕು

ಮಾರಗಿರಿವೆಜ್ಜಾ ಯೆನಲು ತಾ

ನಾರಿಯರ ಬಿರುದಿನನುಡಿಯಕೇಳಿಯಲಿ ಪೊಣವಂಟ ||

೫೨

ಮೀಸೆಗಳ ತಿರುಹುವನು ಭುಜದ ವಿ

ಲಾಸವನು ನೋಡುವನು ಬಿರುದಿನ

ಭಾಷೆಗಳನಡಿಗಡಿಗೆ ಕೇಳುತೆ ತುಳುವ ಸೆಣೆಹೊಯ್ದು |

ಆಸುಯೋಧನಬಲವೆ ಕಾಲನ

ಮೀಸಲಿಗೆ ಮೊಡುವೆನೆನುತೆ ಪರಿ

ತೋಷಸಂರಂಭದಲಿ ಮಾತಿನ ವೀರ ಬರುತಿರ್ದ ||

೫೪

ಮಂಗಳಾರತಿ ಯೆತ್ತಿದರು ನಿಖಿ

ಳಾಂಗನೆಯರುತ್ತರಗೆ ನಿಜಸ

ವಾಂಗಶೃಂಗಾರದಲಿ ಹೊಳೆಯುತೆ ಬಂದು ರಥವೇಣಿ |

ಕವಚವನ್ನು ತುಸಿ ತುನೇ ತೊಡಿಸಿದುದು.

ಹೊಂಗಲಸದಾ ಕವಚವನು ಪಾ

ರ್ಥಂಗೆ ಕೊಟ್ಟನು ಜೋಡುಸೀಸಕ

ವಂಗದೊಳಗಳವಡಲು ರಾಜಕುಮಾರನನುವಾದ ||

೫೫

ನರನು ತಲೆಕೆಳಗಾಗಿ ಕವಚವ

ಸರಿಯುತಿರೆ ಘೊಳ್ಳೆಂದು ಕೈ ಹೊ

ಯ ರಸಿಯರು ನಗೆ ನಾಚಿದಂತಿರೆ ಪಾರ್ಥ ತಲೆವಾಗಿ |

ತಿರುಗಿ ಮೇಲ್ಮೈಗವಾಗೆ ತೊಡಲು
ತ್ತರೆ ಬಚ್ಚ ನಸುನಗಲು ಸಾರಥಿ
ಯಣಿಯ ತಪ್ಪೇನೆನುತಲುತ್ತರ ತಾನೆ ತೊಡಿಸಿದನು || ೫೬

ಕವಚವನು ತೊಡಲಣಿಯದವನಾ
ಹವಕೆ ಸಾರಥಿತನವೆ ಮೊಡುವೆ
ಹವಣು ತಾನೆಂತೆನುತ ನಕ್ಕರು ನಿಖಿಳನಾರಿಯರು |
ಬವರವನು ನಮ್ಮಣ ಗೆಲಿದಪ
ನವರವರ ಪರಿಧಾನವಾಭರ
ಣವನು ಸಾರಥಿ ಕೊಂಡು ಬಾ ಯೆಂದಳು ಸರೋಜಮುಖಿ ||

ಆಗ ಬೃಹನ್ನಳೆಯು ರಥವನ್ನು ನಡೆಸಲು ಸರ್ವರೂ

ಹಿಂದುಳಿದುದು.

ನಸುನಗುತೆ ಕೈಕೊಂಡನರ್ಜುನ
ನೆಸಗಿದನು ರಥವನು ಸವಾರನ
ಮಿಸುಕಲೀಯದೆ ಮಿಕ್ಕು ನಡೆದುವು ರಥದ ವಾಜಿಗಳು |
ಹೊಸಪರಿಯ ಸಾರಥಿಯಲಾ ನಮೆ
ಗಸದಳವು ಸಂಗಾತ ಬರಲೆಂ
ದುಸಿರದುಡಿದುದು ಹಿಂದೆ ಪುರದಲಿ ಚಾತುರಂಗಬಲ || ೫೭

ಪುರದ ರಣಮಂಡಲದ ಬಾಗಿಲ
ನುರವಣಿಸಿ ಹೊಣುಕೋಟೆಗಳ ಪರಿ
ಪರಿಯ ಬಾಗಿಲ ಕಳೆದು ಹರಿದುದು ತೇರು ವೆಹಿಲದಲಿ |
ತೆರೆಯ ಮೇಲಣ ತೆಪ್ಪದಂತಿರೆ
ಧರಣಿಯೊಲಿದುದು ಗಾಲಿಗಳ ಡಾ
ವರದ ಭಾರಿಗೆ ಕೊಣುಮದಿಳ ವರರಥದ ಬಿಡುವರಿಗೆ || ೫೮

ಎಲೆ ಬೃಹನ್ನಳ ಬವರದೊಳಗೆ
ನ್ನಳವೆಣುದು ರಥವಸಗಬೇಕೆಂ
ದುಲಿಯೆ ಕೇಳುತೆ ಪಾರ್ಥನತಿವೇಗದಲಿ ನಡೆತರಲು |

ಬಳಸಿ ತೋಡುವೆ ನಿನ್ನ ಮೆಚ್ಚನು
ಕಲಿಸುವೆನು ನೋಡೆನುತೆ ವಾಘೆಯು
ನಿಳುಹಿ ತೇಜಿಯನಡಹಿ ವಹಿಲದೊಳೊಳಿದನು ರಥವೆ || ೬೦

ಗತಿಗೆ ಕುಣಿದುವು ನಾಸಿಕದ ಹುಂ
ಕೃತಿಯ ಪವನನ ಹಳವಲುಳಿಯಲಿ
ಗತಿಯ ಸಂಚಿತಪಂಚಧಾರಾಪ್ರಾಥವಾಜಿಗಳು |
ವಿತತರಥಪದದಳತವಸುಧೋ
ತ್ಪತಿತಧೂಳೀಪಟಳಪರಿಚುಂ
ಬಿತದಿಶಾಮುಖಸ್ತೈದಿದನು ಕುರುರಾಯ ಮೋಹರವೆ || ೬೧

ಮುಂದೆ ರಥವೆಸಗಿದನು ಪಾರ್ಥನು
ಬಂದನುತ್ತರಸಹಿತ ವಹಿಲದೊ
ಳಂದು ಬಡಗಣದೆಸೆಗೆ ಮೇಲಣ ಸುರರು ನೋಡುತಿರೆ ||
ಇಂದಿನಾಹವದೊಳಗೆ ನರ ರಿಪು
ವೃಂದವನು ಜಯಿಸುವನೆನುತಲಾ
ನಂದದಿಂದವೆ ಹರುಷಿಯಾದನು ವೀರನಾರಯಣ || ೬೨

ಆರನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಏಳನೆಯ ಸಂಧಿ.

ಸೂಚನೆ.

ಚಂಡರಿಪುಬಲವಿಲಯಹರನು
ದೃಂಡಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರವನು ಕೈ
ಕೊಂಡು ಸುರಪನೆ ಸೂನು ತಡೆದನು ವೈರಿಮೋಹರವೆ ||

ಉತ್ತರನು ಕುರಸೇನೆಯನ್ನು ನೋಡಿದುದು.

ಎಲೆ ಪರೀಕ್ಷಿತತನಯ ಕೇಳೆ ನೃಪ

ತಿಲಕನತಿವೇಗದಲಿ ರಥವನು

ಕೊಳುಗುಳಕೆ ತರೆ ಕಂಡನುತ್ತರ ಮುಂದೆ ದೂರದಲಿ |

ತಳತಕುಂತದ ಬಾಯಿಧಾರೆಯ

ಹೊಳವುಗಳ ಹೊದರೆದ ಸಿಂಧದ

ಸೆಳೆಯ ಸೀಗುರಿಗಳ ಸುರಂಭದ ಸಕಲಮೋಹರವೆ || ೧

ಕರಿಘಟಾವಳಿ ಯೊಡ್ಡುಗಲ್ಲಿನ

ತುರಗನಿಕರದ ತೆರೆಯ ತೇರಿನ

ಹೊರಳಿಗಳ ಸುಳಿಯಾತಪತ್ರದ ಬಹಳಬುದ್ಬದದ |

ನರನಿಕಾಯದ ಜಲಚರೋಘದ

ತರದ ವಾದ್ಯಧ್ವನಿಯ ರವೆದು

ಬ್ಬರದಲಿದ್ದುದು ಬಹಳಜಲಸಿದ್ಧಿಯಂತೆ ಕುರುಸೇನೆ ¹ || ೨

ಜಡಿನೆಬ್ಬದ ಕಿಡಿಯ ಸೇನೆಯ

ತೊಡರುಗಳ ಕೇಸುರಿಯ ಬಲದು

ಗ್ಗಡದರಭಸದ ರೌದ್ರರವೆಳೆಟೆಟಿತನಿಸ್ವನದ |

ಇಡಿದಧೂಳಿಯ ಧೂಮರಾಶಿಯ

ಪಡೆ ವಿರಾಟನ ಸುತನ ಕಂಗಳ

ಗೊಡನೊಡನೆ ದಾವಾಗ್ನಿಯಂತಿರೆ ತೋಜಿತಿದಿನಲಿ || ೩

ಪ್ರಳಯಮೋಘದ ಮಾಲೆಯೋ ಕರಿ

ಕುಲವೊ ಸಿಡಿಲಿನ ಗರುಡಿಯೋ ಕಳ

ಕಳವೊ ಕಲ್ಪಾನಳನ ಧೂಮಾವಳಿಯೊ ಕೈದುಗಳೂ |

ನೆಲನ ದಡ್ಡಿಯ ಬೆಟ್ಟದಡವಿಯೊ

ತಳತಕ್ಕಯವೋ ಜಗಂಗಳ

ನಳವಜಲಧಿಯೊ ಸೇನೆಯೋ ನಾನಾಜಿಯೆನಿವನೆಂದ || ೪

ಆಗ ಉತ್ತರನು ಹೆದರಿ ರಥವನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ
ಸೆಂದು ಹೇಳಿದುದು.

ಕಡೆಗೆ ಹಾಯ್ದು ವು ಕಂಗಳೇಬಲ
ಗಡಲ ಮನನೀಸಾಡಲಾರದು
ವೊಡಲು ವಿಡಿದಿರಲೇನ ಕಾಣಲು ಬಾರದದ್ಭುತವೆ |
ವೊಡವಿ ಯಾದುದೊ ಮೋಹರವನಿದ
ರೊಡನೆ ಕಾದುವನಾವನತನೆ
ಮೃಡನು ಶಿವ ಶಿವ ಕಾದಿ ಗೆಲಿದೆವು ಬಲಕೆ ನಮೊ ಯೆಂದ || ೫

ಕಾಳಕೂಟದ ತೊಪಿಯೊ ಮಾರಿಯ
ಗೂಳಯವೊ ಮೃತ್ಯುವಿನ ಗಂಟಲ ¹
ತಾಳಗಿಯೋ ² ಭೈರವನ ಥಟ್ಟೊ ಜವನ ಜಂಗುಳಿಯೊ |
ಕಾಲರುದ್ರನ ನೊಸಲ ವಹ್ನಿ
ಜ್ವಾಲೆಯೋ ಕೌರವನ ಸೇನಾ
ಜಾಲವೊ ಶಿವ ಶಿವಾ ಯೆನುತೆ ಹೆದಟಿದನು ಸುಕುಮಾರ || ೬

ಸಾರೆ ಬರಬರಲಿವನ ಮನವು
ಬ್ಬಾರಿಸಿತು ಮೈಮುಖಿದು ರೋಮವಿ
ಕಾರ ಮಿಗೆ ಕಾಹೇರಿತವಯವವಡಿಗಡಿಗೆ ನಡುಗಿ |
ಭೂರೈಭಯತಾಪದಲಿ ತಾಳಿಗೆ
ನೀರು ತೆಗೆದುದು ತುಟಿಯೊಣಗಿ ಸುಕು
ಮಾರ ಕಣೆ ವೆ ನೀಯೆ ಕೈಯಲಿ ಮುಚ್ಚಿದನು ಮುಖವ || ೭

ಹಸಿದ ಮಾರಿಯ ಕಟಕದಲಿ ಕುಣಿ
ನುಸುಳಿ ಬದುಕುವುದೆ ಬೃಹನ್ನಳ
ಯೆಸಗದಿರು ತೇಜಿಗಳ ತಡೆ ಚಮ್ಮಟಗೆಯನು ಬಿಸುಡು |

¹ ಚಣಿಯ, ಕ. ಖ.

² ಪಾಳೆಯವೊ, ಕ. ಖ.

ಮಿಸುಕಬಹುದೇ ಪ್ರಳಯಕಾಲನ
ಮುಸುಕನುಗಿವವರಾರು ಕಿರವ
ನಸಮಬಲನೈ ರಥವ ಮರಳಿಚು ಪುರಕೆ ಬೇಗಿಂದ ||

v

ಬೃಹನ್ನಳಯು ಉತ್ತರಿಸಿಗೆ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿದುದು
ಎಲೆ ಕುಮಾರಕ ಮೊದಲಚುಂಬನ
ದೊಳಗೆ ಹಲು ಹೋದಂತೆ ಕಾಳಗ
ದೊಳಗೆ ಬೆರಸದ ಮುನ್ನ ಹಿಡಿದೈ ಸಮರಭೀತಿಯನು !
ಅಳುಕಲಾಗದು ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಯ
ಕುಲಕೆ ಕುಂದನು ತಾರದಿರು ಮನ
ಗೆಲವಿನಲಿ ಕಾದೆನುತೆ ರಥವನು ಹರಿಸಿದನು ಪಾರ್ಥ ||

f

ಸಾರೇಬರಬರಲವನ ತನು ಮಿಗೆ
ಬಾರಿಸಿತು ಮೈಮುರಿದು ರೋಮವಿ
ಕಾರದಲಿ ಕಾಹೇರಿತವೆಯವ ನಡುಗಿತಡಿಗಡಿಗೆ |
ಭೂರಿಭಯತಾಪದಲಿ ತಾಳಿಗೆ
ನೀರುದೇಗೆದುದು ತುಟಿಯೊಣಗೆ ಸುಕು
ಮಾರ ಕಣ್ಣೆ ವೆ ಸೀಯೆ ಕರದಲಿ ಮುಚ್ಚಿದನು ಮುಖವ || ೧೦

ಏಕೆ ಸಾರಥಿ ರಥವ ಮುಂದಕೆ
ನೂಕಿ ಗಂಟಲ ಕೊಯ್ದು ಸುಡುಸುಡು
ಕಾಕಲಾ ಕಣ್ಣೊ ಡೆಯುತಿದೆ ಕಾಣ್ಕೊ ಮಹಾಬಲವ |
ನಾಕನಿಳಯರಿಗರಿದು ನಿನಗೆ ವಿ
ವೇಕವೆಳ್ಳ ನಿತಿಲ್ಲಲಾ ತೆಗೆ
ಸಾಕು ವಾಘೆಯ ಮರಳಿ ಸೆಳೆ ತೇಜಿಗಳ ತಿರುಹಿಂದ || ೧೧
ನುಡಿಯ ಕೇಳದೆ ಮುಂದೆ ನಾಲ್ಕೈಂ
ಟಿಡಿಯ ನರ್ಜುನ ರಥವ ನಡಿಸಲು
ಹಿಡಿದಬಿಲ್ಲಂಬುಗಳು ಬಿದು ವ್ರ ಕೈಯ ನರತೆಗೆದು |

ಹಿಡಿ ಹಯವನಿಜಿಗಾತಿ ಸಾರಥಿ
ನುಡಿವೆವರು ನಾವು ಹಗೆಗಳ ನಿ
ನ್ನೊಡೆಯರಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿದ್ರೋಹಿತೆ ಲೇಸು ಲೇಸೆಂದ || ೧೦

ಎಂದೊಡರ್ಜುನ ನಗುತೆ ರಥವನು
ಮುಂದೆ ನಾಲ್ಕೆ ರಿಟಡಿಯ ನೂಕಲು
ಕೊಂದನೈ ಸಾರಥಿ ಯೆನುತೆ ಸಂವರಿಸಿ ಮುಂಜಿಜಿಗ |
ನಿಂದು ಮೆಲ್ಲನೆ ರಥದ ಮೊದಲಿಗೆ
ಬಂದು ಧುಂಮಿಕ್ಕಿದನು ಬದುಕಿದೆ
ನೆಂದು ನಿಟ್ಟೋಟದಲಿ ಹಾಯ್ದನು ಬಿಟ್ಟಮಂಡೆಯಲಿ || ೧೧

ನೋಡಿದನು ಕಲಿಪಾರ್ಥನೀ ಕೇ
ಡಾಡಿ ಕೆದಕಿದ ಕೇಶದಲಿ ಕೆ
ಟ್ಟೋಡುತಿರಲೆಲೆ ಪಾಪಿ ಹಾಯ್ದನು ಹಿಡಿಯ ಬೇಕೆನುತೆ |
ಕೂಡೆ ಸೂಟಯೊಳಟ್ಟ ಲಿಳಯ
ಲ್ಲಾಡಿತಹಿವತಿ ಕುಸಿದ ನತ್ತಲು
ನೋಡಿ ಕಾರವಸೇನೆ ಕೆಡದುದು ನಗೆಯ ಕಡಲೊಳಗೆ || ೧೨

ಎಲೆಲೆ ಕಾದಲು ಬಂದ ವೀರನ
ಬಲಹ ನೋಡಾ ಶಿವ ಶಿವಾ ಬೆಂ
ಬಳಯಲಟ್ಟು ವೆ ವೀರನಾರೋ ದಿಟ್ಟನವನಹನು |
ತಿಳಿಯಲರಿದವನಾವನೋ ವೆ
ಗ್ಗಳಯನಹ ನಾಕಾರದಲಿ ನೆಜೆ
ಫಲುಗುಣನ ಹೋಲುವನೆನುತೆ ಗಜಬಜಿಸಿತರಿಸೇನೆ || ೧೩

ಈತ ಸಾರಥಿಯಳವಿಯಲಿ ಮಿಗು
ವಾತನುತ್ತರರ್ಜುನಂಗೀ
ಸೂತತನವೆತ್ತಲು ನಪುಂಸಕ ವೇಷ ತಾನೆತ್ತ |

ಈತನರ್ಜುನನಾಗಲಾ ಪುರು
ಹೂತನಾಗಲಿ ರಾಮನಾಗಲಿ
ಯಾತೊಡಿಕುವೆನು ಬರಲಿಯೆಂದನು ಖಾತಿಯಲಿ ಕರ್ಣ || ೧೬

ಇತ್ತಲರ್ಜುನನುತ್ತರನ ಬೆಂ
ಬತ್ತಿದನು ನಿಲು ಹೋದೆಯಾದರೆ
ಕಿತ್ತು ಬಿಸುಡುವೆ ನಿನ್ನ ಶಿರವನು ನಿಲ್ಲು ನಿಲ್ಲೆನಲು |
ಮಿತ್ತುವೋ ಸಾರಥಿಯೊ ಪಾಪಿಯು
ನೆತ್ತಣಿಂದವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆನೆ
ನುತ್ತೆ ಮರಳಯೆ ನೋಡಿ ನಿಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೆ ಸೈವರಿದ || ೧೭

ಇಟ್ಟಣಿಸಿ ನರ ನೂಟುಹೆಜೆ ಯೊ
ಳಟ್ಟ ಹಿಡಿದನಿದೇನ ಮಾಡಿದೆ
ಹುಟ್ಟಿದೆಯೊ ಹಾದರಕೆ ಬಾಹುಜಬೀಜವೋ ಮೇಣು |
ದಿಟ್ಟತನ ಮಿಗೆ ಹೆಂಗಳದಿರಲಿ
ಹೊಟ್ಟುಗುಟ್ಟದೆ ಹಗೆಗಳದಿರಲಿ
ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡೆ ದುರಾತ್ಮ ಮುಖದಿ ವಿರಾಟನನ್ವಯವ || ೧೮

ಹಲುಗಿರಿದು ಬಾಯೊಳಗೆ ಬೆರಗುಳ್
ನಿಳುಹಿ ತಲೆವಾಗಿದನು ಸಾರಥಿ
ಕಳುಹಿ ಕಳೆಯೈ ನಿನ್ನ ಬಸಿರಲಿ ಮರಳ ಬಂದವನು |
ಕೊಳುಗುಳದೊಳೆಯೊಡ್ಡಮುಖವ
ಗ ಳಕೆಯುಂಟೇ ಲೋಗರಿಂದವೆ
ಕೊಲಿಸದಿರು ನೀಂ ಕುತ್ತಿ ಕೆಡಹು ಕಠಾರಿಯಿದೆ ಯೆಂದ || ೧೯

ಮನದೊಳೊಡಲೊಡೆವಂತೆ ನಗುತ
ರ್ಜುನನು ಗಜಖಿದನೆಲವೊ ಸಭೆಯಲಿ
ವನಜಮುಖಿಯರ ವುಂದೆ ಸೊರಹಿದೆ ಬಾಯ್ಕೆ ಬಂದಂತು |

ಅನುವರದೊಳನಾಯ್ತು ರಿಪುವಾ
ಹಿನಿಯನಿಜಿಯದೆ ನಾದನರಿಯವೊ
ಲೆನಗೆ ನೀ ಹಲುಗಿರಿಯೆ ಬಿಡುವೆನೆ ಕಾದು ನಡೆ ಯೆಂದ || ೮೦

ಹೇವ ಬೇಡಾ ವೀರರೀಪರಿ
ಜೀವಗಟ್ಟರ ಪಥವೆ ಹಿಡಿವರೆ
ಸಾವಿಗಂಜುವೆವೇ ನಪುಂಸಕರೆಮ್ಮ ನೋಡೆನಲು |
ನೀವು ವೀರರು ನೆಣಿ ನಪುಂಸಕ
ರಾವು ಸಾವವರಲ್ಲ ಲೋಕದ
ಜೀವಗಟ್ಟರಿಗಾವು ಗುರುಗಳು ಬಿಟ್ಟು ಕಳುಹೆಂದ || ೮೧

ಹಜುಕನೇ ನೀನೆಲವೊ ರಾಯರೊ
ಳುಜುವದೊರೆ ನಿಮ್ಮಯ್ಯ ನಿನಗಿಂ
ದಿಜುವ ಮೆಜುವವಸರವಲಾ ಜವ್ವನದ ಧುರಭರವ |
ಸರಿಗಳೆಯದಪಕೀರ್ತಿ ರವಿಶಶಿ
ಮುಣಿದು ಬೀಜ್ವನ್ನ ಬರ ವೆಲೆನರ
ಗುಣಿಯೆ ನಡೆ ಕಾಳಗಕೆನುತೆ ಹಿಡಿದೆಳದನುತ್ತರನ || ೮೨

ಕೊಳುಗುಳದೊಳೂಡಿದೊಡೆ ಹಜೆ ಗೆ
ಫಲ ಮಹಾಪಾತಕವು ಮುಂದ
ಣ್ಣೊ ಲಿದು ಹಜೆ ಯನಿಡಲು ಹಜೆ ಗೆಯಶ್ವಮೇಧಫಲ |
ಅಳಿದನಾದೊಡೆ ದೇವಲೋಕದ
ಲಲನೆಯರು ತೊತ್ತಿರು ಸುರೇಂದ್ರನು
ನೆಲನನುಘ್ನಡಿ ಸುವನು ವೀರಸ್ವರ್ಗವಹುದೆಂದ || ೮೩

ಧುರದೊಳೂಡಿದಪಾತಕವ ಭೂ
ಸುರರು ಕಳದಪರಶ್ವಮೇಧವೆ
ಧರಣಿಯಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗಿಯೆ ಮಾಡಲಹುದೆನಲು |

ಸುರರ ಸತಿಯರನೊಲೈ ವೆಮಗೆ
 ಮೈರಮನೆಯ ನಾರಿಯರೆ ಸಾಕೆ
 ಮೈರಕುತನವೆಮಗಿಂದ್ರಪದ ನೀ ಬಿಟ್ಟು ಕಳುಹೆಂದ || ೨೪

ಆಳೊಳೊಡ್ಡುಳ್ಳವನು ತೋರಿಯ
 ತೋಳುಗಳ ಹೊತ್ತವನು ಮನೆಯಲಿ
 ಸೂಳೆಯರ ಮುಂದುಲಿದು ಬಾಷ್ಕಳಗಡೆದು ಬಂದಿಲೆಗ |
 ಕೋಲನಿಕ್ಕದೆ ಗಾಯವಡೆಯದೆ
 ಕಾಲುವೇಗವ ತೋಣಿದೊಡೆ ನಿಂ
 ನೋಲಗದೊಳಂತಕಟ ನಾಚದೆ ಕುಳಿತಿಯೊ ಎಂದ || ೨೫

ಕಿತ್ತು ಕೊಂಡಾನಾಚಿಕೆಗೆ ನೆಜೆ
 ಕುತ್ತಿಕೊಳಬೇಕೆಂಬ ಗಾದೆಯು
 ನಿತ್ತ ಕೊದಿ ಸಬೇಡ ನಾನಾಜುವೆವು ಕಾಳಗಕೆ |
 ತೆತ್ತಿಗನು ನೀ ನಹಿತನಂತಿರೆ
 ಮಿತ್ತು ವಹರೇ ನಿನಗೆ ಬೇಡದು
 ದಿತ್ತು ಸಲಹುವೆನ್ನ ಕೊಲಿಸದೆ ಬಿಟ್ಟು ಕಳುಹೆಂದ || ೨೬

ವಳಿತವನು ವಾರುವವ ಮುಕ್ತಾ
 ವಳಿಯಲಂಕಾರವನು ಗಜವನು
 ಲಲನೆಯರ ನಾನೀಸಿ ಕೊಡುವೆನು ರಾಜಭವನದಲಿ |
 ಎಲೆ ಬೃಹನ್ನಳ ಯೆಮ್ಮ ಬೊಪ್ಪನು
 ಸಲಹಿದೊಡೆ ಕೈಯೊಡನೆ ತೋಚಿದೆ
 ಕಲುಮನವಲಾ ನಿನ್ನದೆಂದರೆ ಪಾರ್ಥನಂತೆಂದ || ೨೭

ಬಡಲು ಕಿಡುವುದು ನಾಳೆ ನಾಡಿದು
 ಮೊಡವಿಯುಳ್ಳನ್ನ ಬರ ಲೋಕದೊ
 ಳಡಗದಿಹುವೆವಕೀರ್ತಿ ಕೀರ್ತಿಗಳೆಂಬುವಿದು ನಿರುತ |

ಸುಡಲಿ ಜೀವನದಾಸೆಯನು ಕಿಡು
 ವೊಡಲ ಭುಕ್ತಿಯ ಭೋಗಕೋಸುಗ
 ಕಿಡಿಸಬೇಡಿಹವರದ ಗತಿಗಳನೆಂದನಾಪಾರ್ಥ || ೨೪

ವೊಡವಿಪತಿಗಳ ಬಸಿಲು ಬಂದೀ
 ಯೊಡಲ ಕಕ್ಕು ಲಿತೆಯಲಿ ಕಾಳಗ
 ದೆಡೆಗೆ ಬಾರದರಿಲ್ಲ ಭೂತಭವದ್ಭವಿಷ್ಯದಲಿ |
 ನುಡಿಯಲಹುದೇ ಬಂಜೆ ನುಡಿಯನು
 ಸುಡುಸುಡೆಲವೋ ರಾಜಬಾಹಿರ
 ನಡೆ ವರೂಢದ ಹೊರಗೆ ಕಾದಲು ಬೇಡ ಬಾಯೆಂದ || ೨೫

ಕಾದುವೆನು ಮಾಖೊಡ್ಡಿನಲಿ ನೀ
 ಚೋದಿಸೆನ್ನ ಯ ರಥವನಕಟಾ
 ವಾದವನು ನೆರೆ ಮಾಣು ಸಾರಥಿಯಾಗು ಸಾಕೆನಲು |
 ಆದಿಯಲಿ ನೀನಾವರಾಯರ
 ಕಾದಿ ಗೆಲಿದೈ ಹುಲುಬೃಹನ್ನಳ
 ಯಾದ ನಿನಗೀಕದನ ನಾಟ್ಯದ ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲೆಂದ || ೨೬

ಎನ್ನಯೊಂದಿಗರಾಜಪುತ್ರರಿ
 ಗಿನ್ನು ಮೊಗಸಲು ಬಾರದಿದೆ ನೀ
 ನೆನ್ನ ಸಾರಥಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡೀ ಬಲವ ಗೆಲುವೆಯಲಾ ¹ |
 ಅನ್ನಿಯರ ಮನಗಾಂಬರಲ್ಲದೆ
 ತನ್ನ ತಾ ಮನಗಾಂಬರೇ ಈ
 ಗನ್ನ ಗತಕವ ನಾನು ಬಲ್ಲೆನು ಬಿಟ್ಟು ಕಳುಹೆಂದ || ೨೭

ಎಲವೊ ಸಾರಥಿಯಾಗು ಬಾ ಬಿಡೆ
 ಗಳಹಿದರೆ ಕಟವಾಯ ಕೊಯ್ವನು
 ಗೆಲುವೆನೀಪ್ರತಿಭಟನಿಕಾಯವ ನಿನ್ನ ಸಾಕ್ಷಿಯಲಿ |

ಬಟಿಕ ನೀ ನಗು ನಡೆ ಯೆನುತೆ ಪರ
ಬಲಭಯಂಕರನುತ್ತರನ ಜಡ
ತಲೆಯ ಹಗರನೊಳೊಕಿ ತಂದನು ರಥವನೇರಿಸಿದ || ೩೦

ನಡೆಗೊಳಿಸಿದನು ರಥವ ಮುಂದಕೆ
ನಡಿಸಲುತ್ತರ ನುಡಿದ ಸಾರಥಿ
ಕಿಡಿಸದಿರು ವಂಶವನು ರಾಯನ ಹಿಂದೆ ಹೆಸರಿಲ್ಲ |
ಬಿಡು ಮಹಾಹವವೆನಗೆ ನೂಕದು
ತೊಡೆಯದಿರು ನೊಸಲಕ್ಕರವ ನೀ
ನೊಡೆಯ ಕಿಂಕರರಾಗಿಹೆವು ನಾವಿಂದು ಮೊದಲಾಗಿ || ೩೧

ಖೇಡತನ ಬೇಡಲವೊ ¹ ರಣದೊಳ
ಗೋಡಿಸುವೆ ನಹಿತರನು ಹರಣವೆ
ಹೂಡಿಸುವೆ ನಂತಕನ ನಗರಿಗೆ ಫಟ್ಟನೊಡೆಹಾಯ್ದು |
ಕೋಡದಿರು ಕೊಂಕದಿರು ಧೈರ್ಯವೆ
ಮಾಡಿ ಸಾರಥಿಯಾಗೆನುತೆ ಕಲಿ
ಮಾಡಿಕೊಂಡುಯ್ದು ನು ಸಮೀಪದ ಶಮಿಯ ಹೊರಗಾಗಿ || ೩೨

² ಇಡಿದರಿಬ್ಬರು ರಥವ ಬನ್ನಿಯ
ಬಿಳಸಿ ಕೈಮುಗಿದರ್ಜುನನು ಕರ
ತಳವ ನೆಗಹಿ ಸುರೇಂದ್ರಯಮವರುಣಾದಿಗಳಿಗೆಹಿ |
ಕಳದೆವೆಜ್ಞಾತವನು ಕೃಪೆಯಲಿ
ಸಲಿಸಬೇಹುದು ಕೈದುಗಳನೆಂ
ದುಲಿದು ನೇಮವ ಪಡೆದು ಬಟಿಕುತ್ತರನೊಳಂತೆಂದ || ೩೩

ಮರನನೇರಿದರೊಳಗೆ ಪಾಂಡವ
ರಿಸಿ ಹೋದರು ಕೈದುಗಳ ನೀ
ಹರಣಭರಣಹ್ನಮೆಗಳಲಿ ತೆಗೆದೆನೆಗೆ ನೀಡೆನಲು |

¹ ಬೇಡನಾಗದಿರಲವೊ, ಧು. ² ಈ ಪದ್ಯವು ಕೆಲವು ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಅರಸುಮಕ್ಕಳು ಮುಟ್ಟಲನುಚಿತ
ಮರದ ಮೇಲಣ ಹೇನಿದೇಸೈ
ವರಬೃಹನ್ನಳ ಮತ್ತೆ ಕೆಲಸವ ನೆನಗೆ ಹೇತೆಂದ || ೩೬

ಹೊಣಿಗೆ ತೊಗಲೊಳು ಬಿಗಿದು ಕೆಲಬಲ
ನಖಿಯದಂತಿರೆ ಪಾಂಡುನಂದನ
ರುಣುವಕ್ಕೈದುವ ನಿರಿಸಿದರು ಹೊನ್ನಲ್ಲ ತೆಗೆಯೆನಲು |
ಸೆಣಗನಳವಡೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಭೀತಿಯ
ತೊಣಿದು ತುದಿಮರನೇಣಿ ನೇಣಿಗಳ
ಹಣಿದು ಕೈದುವ ಕಂಡು ಮಿಗೆಯಂಜಿದನು ಭಯಹೊಯ್ದು || ೩೭

ಕಾಳಭುಜಗನೊ ಖಡ್ಗವೋ ಶರ
ಜಾಲವೋ ಕಲ್ಪಾಂತವಹ್ನಿ
ಜ್ವಾಲೆಯೋ ಕೈದುಗಳೊ ಕಾಲಾಂತಕನ ದಾಡೆಗಳೊ |
ತೋಳು ಧರಿಸುವೊಡರಿದು ನೋಡಿದೊ
ಡಾಲಿಯುರೆ ಬೆಂದುವು ಬೃಹನ್ನಳ
ಕಾಳು ಮಾಡಿದೆ ಕೊಂದೆಯೆನುತೋರಂತೆ ನಡುಗಿದನು || ೩೮

ಹೊಗರ ಹೊರಳಿಯ ಹೊಳಹು ಬಾಯ್ದಾ
ರೆಗಳ ತಳಪದ ಕಾಂತಿ ಹೊನ್ನಾ
ಯುಗದ ಬಹುಳಪ್ರಭ ಶರಘದ ನಯದ ಗಹಗಹಿಕೆ |
ಝಗಝಗಿಸೆ ಕಣ್ಣುಚಿ ಕೈಗಳ
ಮುಗಿದು ಸಾರಥಿಗೊಂದ ನೆನ್ನನು
ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೈ ತಂದೆ ಸಿಲುಕಿದೆ ಶಸ್ತ್ರಸೀಮೆಯಲಿ || ೩೯

ತುಡುಕಲಹುದೇ ದೋಷಿ ಹಾವಿನ
ಕೊಡನ ನೆನಗಿದು ಕೈದುವೇ ಬರ
ಸಿಡಿಲು ಡಾವಣಿಯಾಗಿ ಯಿದೆ ಕೈಯಿಕ್ಕಲಂಜುವೆನು |

ಬಿಡಿಸು ಸಾರಥಿ ಯೆನ್ನ ನೆನೆ ಘಡ
ನಡುಗದಿರು ಫಲುಗುಣನ ನೆನೆ ಕೈ
ದುಡುಕು ಕೈವಶವಹುದು ತೆಗೆ ಸಾಕೆಂದನಾಪಾರ್ಥ || ೪೦

ಎನಲು ನಲವೇಖಿದನು ತನ್ನಯ
ಮನಕೆ ಧೈರ್ಯವ ಮಾಡಿಕೊಂಡನು
ನೆನೆದು ನೋಡುವೆನೆಂದು ಪಾರ್ಥನ ನೆನೆದು ವೈರಾಟ |
ತನುಪುಳಕ ತಲೆದೋರಿಲಿಂದ್ರನ
ತನಯನನು ಮನದಲ್ಲಿ ವಂದಿಸಿ
ಘನತರದ ಗಾಂಡೀವವನು ಕೈದ್ದಡುಕಲನುವಾದ || ೪೧

ಉಲಿದು ಸತ್ತ್ವದೊಳಿಕ್ಕಿ ಕಾಯವ
ಬಲಿದು ತೆಕ್ಕೆಯೊಳೊತ್ತಿ ಬೆವರುತೆ
ಬಳಲಿ ನೀಡಿದ ನರ್ಜುನನ ಕರತಳಕೆ ಗಾಂಡೀವವೆ |
ಬಲುಹಿನಿಂದೊಡೊತ್ತಿ ತೆಗೆತೆಗೆ
ದುಳಿದ ಬಿಲ್ಲುಗಳ ನೀಡಿ ಮರನನು
ಮಲಗಿ ಧಗೆಯಿಂದಳ್ಳಿಹೊಯ್ದು ಕುಮಾರ ನಿಂತೆಂದ || ೪೨

ಗಿರಿಯನೆತ್ತಲು ಬಹುದು ಬಿಲುಗಳ
ತೆರಳಚುವೊಡಾಣಿನು ಬೃಹನ್ನಳ
ಧರಿಸಲಾಪೈ ನೀ ಸಮರ್ಥನು ನಿನಗೆ ನಮೋಯೆನುತೆ ¹ |
ಸರಳ ಹೊದೆಗಳ ದೇವದತ್ತವೆ
ಪರಶುತೋಮರಕುಂತವಸಿಮು
ದ್ಗರಗದಾದಂಡಾದಿಶಸ್ತ್ರವ ತೆಗೆದು ನೀಡಿದನು || ೪೩

ಹೇಳು ಸಾರಥಿ ಬಿಲ್ಲಿದಾವನ
ತೋಳಿಗಳವೆಡುವುದು ಮಹಾಶರ

¹ ಕರಣೆನುತೆ, ಖ. ಧು.

ಜಾಲ ಬೆಸೆಕ್ಕಿದಪುನಿದಾರಿಗೆ ಮಿಕ್ಕ ಬಿಲ್ಲುಗಳು ¹ |
 ಕಾಳಗದೊಳವೆ ನಾರು ಹಿಡಿದವರು
 ಮೇಲುಗೈದುಗಳಾರಿಗಿವು ಕೈ
 ಮೇಳವಿಸುವುವು ಮನದ ಸಂಶಯ ಹಿಂಗೆ ಹೇಜೆಂದ || ೪೪

ಇದು ಕಣಾ ಗಾಂಡೀವ ತಾನೆಂ
 ಬುದು ಮಹಾಧನು ಪಾರ್ಥನದು ಬಲಿ
 ಕಿದು ಯುಧಿಷ್ಠಿರಚಾಪವೀಧನು ಭೀಮಸೇನನದು |
 ಇದು ನಕುಲಕೋದಂಡ ಬಿಲು ತಾ
 ನಿರುವೆ ಸಹದೇವನದು ಭಾರಿಯ
 ಗದೆ ಯಿದನಿಲಜನದು ಕಿರೀಟಿಯ ಬಾಣವಿವೆ ಎಂದ || ೪೫

* ಅವರವರ ಬತ್ತಳಿಕೆಯನು ಚಾ
 ಪವನು ಶರವನು ಕಂಬುಬದ್ಧವೆ
 ಕವಚವನು ಸೀಸಕಪ ರಥವನು ಬಿರುದ ಠಕ್ಕೆಯವೆ |
 ವಿವಿಧಶಸ್ತ್ರಸ್ತ್ರವನು ಫಲಗುಣ
 ವಿವರಿಸಲು ಬೇಡಿಗಾಗಿ ಸಾರಥಿ
 ಯಿವನು ತಾನಾರೆಂದು ಮತ್ಸ್ಯನ ಸೂನು ಬೆಸಗೊಂಡ || ೪೬

1 ಕೈದುಗಳು, ಕ. ಜ.

* ಈ ಪದ್ಯವು 45-46ನೆಯ ಪದ್ಯಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಟ. ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿದೆ.

ವ್ರಣದ ಬಂಧದ ಜಿಗಿಯ ರುಧಿರಾ
 ರುಣದ ರೌದ್ರದ ಮಾಣಿಕದ ಕೇ
 ವಣದ ಮುತ್ತಿನ ನೀಲ ವೈಡೂರ್ಯಗಳೆನೆಸೆಯುತಿಹ |
 ರಣವಿಜಯ ಫಲಗುಣನ ಬಿಲ್ಲಿದು
 ಮಣಿಯದು ಸುರಾಸುರರಿಗಿದು ತಾ
 ಘನ ನಿರೀಕ್ಷಿಸು ಮತ್ಸ್ಯಸುತ ಎಂದನು ಧನಂಜಯನು ||

ಆರು ನೀ ನರ್ಜುನನೊ ನಕುಲನೊ
 ಮಾರುತನ ಮಗನೋ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
 ವೀರನೋ ಸಹದೇವನೋ ಮೇನುವರ ಬಾಂಧವನೋ |
 ಧೀರ ಹೇಚ್ಛೆ ಬೇಡಿಕೊಂಬೆನು
 ಕಾರುಣಿಕ ವಿಸ್ತರಿಸು ಪಾಂಡುಕು
 ಮಾರುತಯುಧತತಿಯ ನೀನೆಂತಜಿಯಬಹುದೆಂದ || ೪೩

ಆದೊಡಾನರ್ಜುನನು ಬಾಣಸಿ
 ಯಾದ ವಲಲನು ಭೀಮ ವರಯತಿ
 ಯಾದ ಕಂಕನು ಧರ್ಮಪುತ್ರನು ನಿಮ್ಮ ಗೋಕುಲವೆ |
 ಕಾದವನು ಸಹದೇವ ರಾವುತ
 ನಾದವನು ನಕುಲನು ವಿಳಾಸಿನಿ
 ಯಾದವಳು ಸೈರಂಧ್ರಿಯವರ ರಾಣಿ ಕೇಳೆಂದ ¹ || ೪೪

ಅಹುದು ಬಚ್ಚಿಕೊಂಡವರಿಗೀ
 ಮಹಿಮೆ ತಾನೆಲ್ಲಿಯದು ಕಾಣಲು
 ಬಹುದಲಾ ಜೀವಿಸಿದೊಡತಿಶಯವನು ಮಹಾದೇವ |
 ಗಹನ ಮಾಡದೆ ನುಡಿದ ತಪ್ಪಿನ
 ಬಹುಳತೆಯ ಭಾವಿಸದೆ ತನ್ನನು
 ಕುಹಕಿ ಯೆನ್ನದೆ ಕಾಯಬೇಕೆಂದಂಭ್ರಮಗೊಂಡನು || ೪೫

ಮೌಳಿಯನು ಹಿಡಿದೆತ್ತಿ ನಿನ್ನಯ
 ಮೇಲೆ ತಪ್ಪಿಲ್ಲೆನುತೆ ಫಲುಗುಣ
 ಬೋಳವಿಸೆ ಬಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳು ಕೈಮುಗಿದೆಂದನುತ್ತರನು |
 ಬಾಲಕನ ಬಿನ್ನಹವ ನೊಂದನು
 ಕೇಳಬೇಹುದು ನಿನ್ನ ದಶನಾ
 ಮಾಳಿಯನು ಪೇಳ್ವಲ್ಪಮತಿಯನು ತಿಳುಹಬೇಕೆಂದ || ೪೬

1 ಎನಲು ನಸುನಗುತರ್ಜುನನು ಫಲು

ಗುಣ ಧನಂಜಯ ಚಿಪ್ಪು ಸಿತವಾ

ಹನ ವಿಜಯ ಬೀಭತ್ಸು ಪಾರ್ಥ ಕಿರೀಟಿ ಮೊದಲಾದ |

ವಿನುತಕೃಷ್ಣನು ಸವ್ಯಸಾಚಿಗೆ

ಳನಿಪವೆಸರುಂಟೆನುತೆ ಪುನರಪಿ

ತನಗೆ ಬಂದಂದವನು ವಿಸ್ತರವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ ||

೫೯

ನಂಬಿದನು ಲೇಸಾಗಿ ನಿಜ ಯ

ವಿಂಬುಗೊಂಡುದು ಪಾರ್ಥ² ನಿನಗೀ

ಡೊಂಬಿದೇಕೈ ಹುಲುಬೃಹನ್ನಳತನದ ಬಲುರೂಪು |

ಅಂಬುಜಾಹ್ಲನ ಸಾಹಸಪ್ರತಿ

ಬಿಂಬವಲ್ಲಾ ನೀನು ನಿನ್ನ ವಿ

ಡಂಬಿಸಿದ ರೂಪಿಂಗೆ ಕಾಣುವೇನು ಹೇಚೆಂದ ||

೫೦

ಇದು ಕಣಾ ಧರ್ಮಜನ ಸತ್ಯಾ

ಭೃದಯಕೋರಿಸುಗ ಪೂರ್ವಶಿಯ ಶಾ

ಪದಲಿ ಬಂದುದು ಹೊತ್ತು ನೂಕಿದೆನೊಂದುವತ್ತರವ |

ಇದಕೆ ನಲೊಡಾಯ್ತು² ನಿರ್ವಿ

ಘ್ನದಲಿ ದಾಟಿದೆ ವವಧಿಯನು ನ

ಮೈದಟಿತನವನು ಭೀತಿ ಯಿಲ್ಲದೆ ನೋಡು ನೀನೆಂದ ||

೫೧

1 ಎನೆ ನಗುತೆ ಚಿಪ್ಪು ಫಲುಗುಣನ

ರ್ಜುನಧನಂಜಯ ಸವ್ಯಸಾಚಿಯು

ಘನವಿಜಯ ಬೀಭತ್ಸು ಪಾರ್ಥ ಕಿರೀಟಿ ಸಿತವಾಹ |

ಎನಿಸ ನಾಮಾವಳಿಯ ಮುನ್ನಿನ

ವಿನುತಕೃಷ್ಣಾಭಿಧೆಯ ನುಸಿದವು

ತನಗೆ ಬಂದಂದವನು ವಿಸ್ತರವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ ||

ಎಂದಿದ್ದರೆ ಪದ್ಯವು ಸರಿಯಾಗಿ ತೋರುವುದು.

2 ನಿಜೋಡಾಯ್ತು, ಟು ನಿಜೋಡಾಯ್ತು, ಚ. ನಿಜೋಡಾಯ್ತು, ಜ.

ಬಳಯ ನುಗ್ಗೊತ್ತಿದನು ಕೌರವ
 ಬಲದ ಗಂಟಲ ಬಳಯ ಮುಖವನೊ
 ಬಲಘನಸಾಹಸಿ ಪಚಯನುಟ್ಟನು ಮಲ್ಲಗಂಟನಲಿ |
 ತಲೆನವಿರ ಹಿಣಿಲಿಹಿದು ತಿಲಕವ
 ಗೆಲಿದು ಕಿಗ್ಗಟ್ಟಿನ ಕಠಾರಿಯ
 ಹೊಳವೆಗೊಂಡೆಯ ಮೆಜೆಯೆ ಗಂಡಂದನನು ಕೈಕೊಂಡ || ೫೪
 ತೇರ ತೆಗೆದನು ತನ್ನ ಮುನ್ನಿನ
 ವಾರುವಂಗಳ ಹೂಡಿದನು ಕಪಿ
 ವೀರ ನೆನೆಯಲು ಬಂದು ಮಂಡಿಸಿದನು ರಥಾಗ್ರದೊಳು |
 ಬಾರು ಸೀಸಕ ಜೋಡು ಕುಲಿಸದ
 ಸಾರಕವಚವ ಬಿಗಿದು ಬೊಬ್ಬೆಯ
 ಭಾರಣೆಯು ಮಿಗೆ ಧನುವ ಕೊಂಡನು ತಿರುವನೇರಿಸಿದ || ೫೫
 ರಾಯ ಧರ್ಮಜ ಬಾಳುಗೆನುತೆ ನಿ
 ಜಾಯುಧಂಗಳಿಗೆಹಿದನು ¹ ಸುರ
 ರಾಯನಂದನ ನಲವಿನೊಳು ಗಾಂಡಿವವೆ ಜೇವಡೆದು |
 ರಾಯಗುವರನ ಸೂತತನದ ವಿ
 ಡಾಯಿ ಯುಜಿಯಲು ಬಹುದೆನುತೆ ಸಮ
 ರಾಯತಾಸ್ತ್ರನು ಸಾರ್ಥ ಮೈದೋಖಿದನು ಪರಬಲಕೆ | ೫೬
 ಸಡಿಲ ಬಿಡೆ ವಾಘೆಯನು ಚಿಮ್ಮಿದು
 ವಡಿಗಡಿಗಿ ಗರುವಾಯ್ ² ತೇಜಿಗ
 ಳೊಡೆದುದಿಳ ಯೆನೆ ಗಜಜು ಮಿಗೆ ಗರ್ಜಿಸಿದುವಳ್ಳಿಹಿದು |
 ಕುಡಿ ನೊಪೆಯ ಕಟವಾಯ ಲೋಳೆಯೊ
 ಳೊಡಲ ಸಂಜದ ನುಡಿಯ ಘುಳು ಘುಳು
 ಗುಡುವೆ ನಾಸಾಪುಟದ ಝೇಂಕೃತಿ ಮಸಗೆ ಚಿಮ್ಮಿದುವು || ೫೭

¹ ಧದ ಗುರುವಿಗೆಹಿಗಿ, ಜ.

² ಗತಿವಾಯ್, ಟ,

ಪುರಪುಟದೊಳಾಕಾಶಭಿತ್ತಿಯು
 ಬರೆವೆ ವೊಲು ಸೂರಿಯನ ತುರಗವೆ
 ಕರೆವೆ ವೊಲು ಕೈಗೆಟ್ಟು ದುವಾಳಿಸುವೊಡಾಹವಕೆ |
 ಅರರೆ ಪೂತುರೆ ಹಯವೆನುತೆ ಚ
 ಪ್ಪರಿಸಲೊಡನೊಕಿದುವು ಕೆಂಧೂ
 ಳರದೆ ನಭಕುಪ್ಪರಿಸಿ ರವಿಮಂಡಲವೆ ನಂಡಲೆಯೆ || ೫೮

ತೋಣುವೀಸೇನೆಯೊಳು ಕೌರವ
 ನಾರು ಭೀಷ್ಮ ನದಾರು ಕೃಪ ತಾ
 ನಾರು ದ್ರೋಣ ನದಾವ ನಶ್ವತ್ಥಾಮ ನಾವವನು |
 ವೀರ ಹೇಚೆನೆಗಿಲ್ಲಿ ಕರ್ಣನ
 ದಾರು ತಾ ಕಂಡಣಿಯೆ ನೆನಲಾ
 ವೈರಿದಲ್ಲಣ ಪಾರ್ಥ ನಗುತುತ್ತ ರನೊಳಂತೆಂದ || ೫೯

ಉದಯದರುಣನ ಕರುವ ಹಿಡಿದಂ
 ದದೊಳು ವರ್ಣಚ್ಛವಿಯೊಳೊಪ್ಪುವೆ
 ಕುದುರೆಗಳ ತೊಳತೊಳಗಿ ಬೆಳಗುವ ಕೊಡನ ಹಱವಿಗಿಯ |
 ಗದಗದಿಪ ಮಣಿಮಯದ ತೇರಿನ
 ಕದನಕೋಳಾಹಳನು ಗರುಡಿಯ
 ಸದನಸರ್ವಜ್ಞ ನನು ನೋಡೈ ದ್ರೋಣ ನವ ನೆಂದ || ೬೦

ನವರತುನಕೇವಣದ ರಥದತಿ
 ಜವದ ತೇಜಿಯ ತೆಕ್ಕೆಗಳ ರೌ
 ರವದ ರೌದ್ರಾಯುಧದ ಗಡಣದ ಹರಿಯ ಹಱವಿಗಿಯ |
 ಬವರಭೈರವ ನಾದ ನೀತನು
 ಶಿವಗೆ ಸದೃಶನು ನೊಸಲ ನಯನದೊ
 ಳವನು ಜಿತಸಂಗ್ರಾಮ ನಶ್ವತ್ಥಾಮ ನಿಸ್ಸೀಮ || ೬೧

ಲಲಿತರತ್ನ ಪ್ರಭೆಯ ತೇರಿನೊ
 ಳುಲಿವ ಬಹುವಿಧವಾದ್ಯರಭಸದ
 ಕಳಕಳದ ಕಡುದರ್ಪದಿಂದಳ್ಳಿಪುವ ತೇಜಿಗಳ |
 ಲಳಯ ಲಹರಿಯ ಲಗ್ನಿಯೊಳು ಸಮ
 ತಳಪ ಬಿಲುಟಂಕಾರರವದೊಳು
 ತೊಳಗುವವ ಕಲಿಕರ್ಣ ನತುಳಪರಾಕ್ರಮಾನಲನು || ೬೦

ಖುರದೊಳವನಿಯ ಹೊಯ್ಯ ಲಳವಿಯೊ
 ಳುರಿ ಮಸಗಲುಜ್ವೇಲ್ವ ತೇಜಿಯ
 ಮಿಷುಪ ಮುಕ್ತಾವಳಿಯ ತೇರಿನ ನವವಿಲಾಸದೊಳು |
 ಸರಳ ತಿರುಹುತೆ ನಿಂದು ಧನುವಿನ
 ನಿರುತವನು ನೋಡುತ್ತೆ ನೆಜಿ ರ್ಪುಂ
 ಕರಿಪ ನತಿಬಲ ನಾಕೃಪಾಚಾರಿಯನು ನೋಡೆಂದ || ೬೧

ಅತ್ತಲಿರ್ಪನೆ ಬಹುಳಬಲದೊ
 ತೊತ್ತೆಯೊಳು ನಮ್ಮುಭಯರಾಯರ
 ಮುತ್ತಯನು ತಾನವನು ಹೂಡಿದ ಬಿಳಿಯ ತೇಜಿಗಳ |
 ತೆತ್ತಿಸಿದ ಹೊಂದೇರ ಸಿಂದದ
 ಸತ್ತಿಗೆಯ ಸಾಲಿನೊಳು ರಿಪುಗಳ
 ಮಿತ್ತು ವಾತನು ವೀರಗಂಗಾಸುತನು ನೋಡೆಂದ || ೬೨

ಅಗಿವ ಹಾವಿನ ಹಠವಿಗೆಯ ಕೈ
 ನೆಗಹಿ ಮುಸುಕಿದ ರ್ಪುಲ್ಲರಿಯ ಮಿಗೆ
 ಗಗನತಳದೊಳು ಮೆಜಿವ ಸೀಗುರಿಗಳ ಪತಾಕೆಗಳ |
 ನೆಗಹಿ ನಿಮಿರುವ ಠಕ್ಕೆ ಯದ ಮದ
 ವುಗುವ ಕರಿಗಳ ಮಧ್ಯದವ ತಾ
 ನಗಡುದುರ್ಯೋಧನನು ಜಾಜಿನ ಜಾಣ ನಿವನೆಂದ || ೬೩

ಅವನ ಬಲವಂಕದೊಳು ನಿಂದವ
 ನವನು ಭೂರಿಶ್ರವನು ಭಾರಿಯು
 ಭುವನಪತಿಯೆಡವಂಕದೊಳು ನಿಂದವ ಜಯದ್ರಥನು |
 ತವತವಗೆ ಬಲುಗೈಗಳನಿಸುವ
 ಶಿವನ ನೊಸಲಂದದೊಳು ಮೆಚುವವ
 ರವನಿಪಾಲರು ಮೆಕುಟವರ್ಧನರವರ ನೋಡೆಂವ || ೬೬

ಹೊಗಳಲನುವಮು ಸೇನೆಯಿಂತಿದು
 ದುಗುಣವಂಧಾಸುರನ ಸೇನೆಗೆ
 ತಿಗುಣ ವಿದು ರಾವಣನ ಮೋಹರಕೆನುತೆ ಪಲುಗುಣನು |
 ಹಗೆಯ ಭುಜದಗ್ಗಳಿಕೆಯನು ನೆಚ್ಚಿ
 ಹೊಗಳಿ ತೋಖಿದ ನುತ್ತರಗೆ ಮೊಳ
 ನಗೆಯ ಮನದೊಳಗಾಗ ಸೈವೆರಗಾದ ಸುಕುಮಾರ || ೬೭

ತುರಗಹೇಷಿತ ರಥದ ಝೇಂಕೃತಿ
 ವರಧನುಷ್ಠಂಕಾರ ಕಪಿಯ
 ಬ್ರರಣೆ ಪಾರ್ಥನ ಬೊಬ್ಬ ನಿಷ್ಕುರದೇವದತ್ತರವ |
 ಅರರೆ ಹೊದರೆದ್ದುದು ಗಿರಿವ್ರಜ
 ಬಿರಿಯೆ ಜಲನಿಧಿ ಜರಿಯೆ ತಾರಕೆ
 ಸುರಿಯೆ ಸುರಕುಲ ನೆರೆಯೆ ಭೀತಿಯೊಳಹಿತಬಲ ಹರಿಯೆ || ೬೮

ಸಿರವ ಸಿಡಿಲೆಹಗಿದವೊಲುತ್ತ ರ
 ತಿರುಗಿ ಬಿದ್ದನು ಮೊರ್ಚ್ಚ ಯೊಳು ಹೊಡೆ
 ಮರಳಿದುವು ಕಣಾ ಲಿ ಕಾಖಿದುವರುಣವಾರಿಗಳ |
 ಹೊರಳುತಿರಲೆಲೆ ಪೊಪಿ ಸೈರಿಸ
 ಲರಿಯೆ ನೀನೆನುತೆ ಘನುಗುಣನಾ
 ಸೆಣಗಿನೊಳು ಬೀಸಿದನು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದನು ರಥದೊಳಗೆ || ೬೯

ಏನು ಮತ್ಸ್ಯಕುಮಾರ ಬವಣಿಯ
 ದೇನು ನಿನಗಿಂದೆನಲು ಜಗದವ
 ಸಾನದಂದಿನ ಸಿಡಿಲು ಸುಳಿಯಲು ಬೆಂದುದನ್ನೊಡಲು |
 ಆನಲಾವೆನೆ ನಿನ್ನ ಬಹುಳ
 ಧ್ವಾನವನು ಸಾಕೆನ್ನ ಕಳುಹು ಮೆ
 ಹಾನಿನಾವವ ಮೋಣು ಮೋಣೆನೆ ಪಾರ್ಥನಂತೆಂದ || ೩೦

ಖೇಡನಾಗದಿರದ್ಭುತಧ್ವನಿ
 ಮಾಡೆನಂಜದಿರಂಜದಿರು ಧೃತಿ
 ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಥವ ಜೋಡಿಸೆನುತ್ತೆ ಸಂತೈಸಿ |
 ಮಾಡಿಗೆಯೊಳಂಬುಗಿದು ತಿರುವಿಗೆ
 ಹೂಡಿದನು ಫಲುಗುಣನ ಕದನವೆ
 ನೋಡಲಮರಶ್ರೇಣಿ ಮೇಳೈಸಿತ್ತು ಗಗನದೊಳು || ೩೧

ಏಳನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಎಂಟನೆಯ ಸಂಧಿ.

ಸೂಚನೆ.

ಕದನಚೌಪಟಮೆಲ್ಲ ಪರಬಲ
 ಮದನಮದಹರರುದ್ರನಹಿತರ
 ಸದೆದು ಮರಳಿಚಿದನು ವಿರಾಟನ ನಿಖಿಳಗೋಕುಲವ ||

ಭಯವು ಬಾರೈಸಿತ್ತು ಜನಮೇ
ಜಯ ಮಹೀಪತಿ ಕೇಳು ಕುರುಸೇ
ನೆಯೊಳು ಭೀಷ್ಮ ದ್ರೋಣರಜ್ಜಿದರು ಪಾರ್ಥನೆಂಬುವನು |
ಜಯವು ಜೋಡಿಸಲಜಿಯದಿದು ಸಂ
ಶಯವೆ ಸುಳವುತ್ಪಾತಶತವಿದು
ಲಯದ ಬೀಜವು ಭೀಷ್ಮ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾದ್ರೋಣ || ೧

ಸುರಿಯುತಿವೆ ಕಂಬನಿಗಳನು ಕರಿ
ತುರಗತತಿಯೊರೆಯುಗಿದಡಾಯುಧ
ಮುಖಿದು ಬಿದು ವು ಬೀಸುತಿದೆ ಬಿಜುಗಾಳ ಬಲ ಬೆದಳು |
ನೆಪಿಯುತಿವೆ ¹ ತಾರಕೆಗಳಭ್ರದೊ
ಳರುಣಮಯಜಲಧಾರೆ ಯಿದೆ ತರ
ತರದೊಳು ಪ್ರತಿಸೂರ್ಯಮಂಡಲ ವೆಂದನಾದ್ರೋಣ || ೨

ಇದೆ ಬಹುಳಭೂಕಂಸದದ್ಭುತ
ವಿದೆ ದಿಶಾವಳಿ ಧೂಮಕೇತುಗ
ಮಿದೆ ಪತಾಕಾಭಂಗ ವಿದೆ ವಿಪರೀತಪರಿವೇಷ |
ಇದು ಸಮಾಹಿತವಲ್ಲ ರಾಜಾ
ಭೃದಯಕರವೇ ಭೀಷ್ಮ ನಮ್ಮನು
ಸದೆಯದಿಹನೇ ಸುರಪನಂದನ ನೆಂದನಾದ್ರೋಣ || ೩

ಬಿರಿಯಲಬುಜಭವಾಂಡವಿದೆ ಕಪಿ
ವರನ ಕಳಕಳ ದೇವದತ್ತದ
ಧರಧುರದ ದೆಖಾಳವಿದೆ ಗಾಂಡೀವದ ಬೊಬ್ಬೆ ಯಿದೆ |
ನರನ ನಿಷ್ಕುರ ಸಿಂಹರವ ವಿದೆ
ತುರಗದಳ್ಳಿ ಸಾರುತಿದೆ ಸಂ
ಗರಕೆ ಸಾಹಸಮಲ್ಲ ಮೊಳಗಿದ ನೆಂದ ನಾದ್ರೋಣ || ೪

* ಎಂದು ಪಾರ್ಥನ ಸತ್ತ್ವಸಾಹಸ
 ದಂದವನು ಕಲಶೋದ್ಭವನು ನಲ
 ವಿಂದೆ ಕೊಂಡಾಡುತ್ತೆ ಗಂಗಾಸುತಗೆ ಹೇಳುತಿರೆ |
 ಸಂದಣಿಸಿ ಕೋಪಾನ್ನಿ ವದನದೊ
 ಳಂದು ಕಿಡಿಗೆದಡಿಲು ದಿವಾಕರ
 ನಂದನನು ಪಲುಮೊರೆದು ಖಾತಿಯೊಳವರನಿಂತೆಂದ || ೫

ಬಲವೆ ಬೆದಣಿಸಿ ಹಗೆಯ ಭುಜದ
 ಗ್ಗೊಳೆಯನು ಕೊಂಡಾಡಿ ಸಾಮಿಯ
 ನಿಚಿಕೆಗಾಂಬಿರಿ ನಿಮ್ಮ ಪೈಕಕೆ ಮಿಲ್ಲತನ ಸಹಜ |
 ಫಲಗುಣನೆ ಯಾಗಲಿ ಸುರೇಂದ್ರನೆ
 ನಿಲಿ ಭಾರ್ಗವರಾಮನಾಗಲಿ
 ಗೆಲಿದು ಕೊಡುವೆನು ಬರಲಿ ಯೆಂದನು ಖಾತಿಯೊಳು ಕರ್ಣ || ೬

* ಓಡಿದವ ನುತ್ತರನು ಬೆಂಬಳಿ
 ಗೊಡಿ ಹಿಡಿತಂದುಚಿಹಿದವ ಜಾ
 ಜಾಡಿ ಮಹಿಷಿಯ ಸೋತ ಮಹಿಪರೊಳೊಬ್ಬ ನವನಹನು |
 ನಾಡ ಬಯಕೆಗೆ ಬಂದರವಧಿಯ
 ಮಾಡಿದರು ಫಲಗುಣನ ನಿಲವಿದು
 ನೋಡಿನುತೆ ಕರ್ಣಂಗೆ ತೋಪಿಸಿದನು ಕೃಪಾಚಾರ್ಯ ||

ನಿಲ್ಲಿ ಕಳಕಳ ಬೇಡ ಹೋ ಹೋ
 ಬಿಲ್ಲ ಡಾವರವಿದೆ ಸಿತಾಶ್ವನ
 ಫೆಲ್ಲಣಿಯ ಕೂಗಾಟವಿದೆ ಕೋ ಸಿಡಿಲಿನಂದವೊಳು |
 ತಲ್ಲಣವಿದಹಿತರೊಳು ರಿಪುಗಳ
 ಜಲ್ಲಬಡವೆನು ನಮಗುಪಾಯವ
 ನಿಲ್ಲಿ ನೆರೆಯಲುಬೇಕೆನುತೆ ಕಲಶೋದ್ಭವನು ನುಡಿದ ||

ಈ ೨ ಪದ್ಯಗಳು 4—5 ಪದ್ಯಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ 'ಖ' ಗುರುತಿನ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿವೆ.

ನರನು ನರನೆಂ ¹ ದನವರತ ತಲೆ
 ಬಿರಿಯೆ ಹೊಗಳುವಿರಾನಿರಲು ಸಂ
 ಗರಕೆ ತಲೆದೋಣಿದೋಡೆ ತಪುವೆನು ಲೋಕಪಾಲಕರ |
 ನರನ ತೆತ್ತಿಗರಹಿರಿ ತತ್ತಡೆ
 ಪುರದೊಳಗೆ ಕೌರವನವರು ದು
 ಶ್ಚ ರಿತರೆರಡಿಟ್ಟುಹಿರಿ ಖೂಳರು ನಿಮ್ಮೊಳೇನೆಂದ || ೭
 ಹೊಕ್ಕು ತಾಂ ಬಳಸಲಿಸಿದೋಡೆ ಹಿಂ
 ದಿಕ್ಕಿ ² ಕೊಳ್ಳನದಾರು ಹಗೆವನ
 ಸಿಕ್ಕಿದುರಗನ ಸೆಳವನಾವನು ಗರುಡತುಂಡದೊಳು |
 ಎಕ್ಕ ತುಳದೊಳು ಮೈರಿಪಾರ್ಥನ
 ನೊಕ್ಕ ಲಿಕ್ಕುವೆ ನರಸ ನಿನ್ನೀ
 ಚುಕ್ಕಿಗಳ ಚಾಪಳವ ಕೇಳಿದಿರೆನ್ನ ನಾಕರ್ಣ || ೮
 ಎನಲು ಭುಗಿಲೆಂದನು ಕೃಪಾಚಾ
 ರ್ಯನು ಸುಯೋಧನ ಕೇಳು ರಾಧಾ
 ತನಯನಿವ ಬಗುಳದೋಡೆ ನಿಶ ಯವೆಂದು ಬಗೆಯದಿರು |
 ಅನುವರದೊಳರ್ಜುನನ ಗೆಲುವೊಡೆ
 ಯೆನಗೆ ನಿನಗೀತಂಗೆ ಕೆಲಬರಿ
 ಗನಿಮಿಷರಿಗಳವಹುದೆ ಬಲ್ಲೈ ಪಾರ್ಥನಧಟುಗಳ || ೯
 ಮೊಡಿದನು ಹರನೊಡನೆ ಖಾಡಾ
 ಖಾಡಿಯನು ಸುರಪತಿಯ ತೋಟವ
 ಬೇಡಿದೋಡೆ ಬೇಳದನು ವಹ್ನಿಗೆ ರಾಜಸೂಯದೊಳು |
 ರೂಢಿಯುತ್ತರ ³ ದೊರೆಗಳರ್ಥವ
 ಹೂಡಿಸಿದ ನರಮನೆಗೆ ದೈತ್ಯರ
 ಬೀಡ ಬರಿಕ್ಕೈದನು ಹಿರಣ್ಯಕಪುರನಿವಾಸಿಗಳ || ೧೦

1 ದನುತವನನೆರ್ವ ಬಿರಿಯೆ, ಟ.

2 ಕೊಂಬವನಾರುಹಗೆಯನು, ಟ.

3 ಕುರುಗಳ, ಟ.

ಬಾಗಿಸಿದ ಬಿಲ್ಲಿನೊಳು ರಾಯರ
ಮೊಗ ಕೊಯ್ದು ನು ಮದುವೆಯೊಳು ನೀ
ನೀಗಳೊಡಲು ವೆ ಕೊರವೇಂದ್ರನ ನಂದು ಬಿಡಿಸಿದಲ |
ಆಗರುವಸ್ಯಂಧವನ ಮುಡಿಯ ವಿ
ಭಾಗಿಸಿದ ಭಟನಾರು ಪಾರ್ಥನ
ಲಾಗುವೇಗವ ¹ ನಾರು ಬಲ್ಲರು ಕರ್ಣ ಕೇಳಂದ || ೧೧

* * * * *

ಮರುಳ ಕಣಿಗಿ ಕೊಡನ ತೋರದೊ
ಳರದೆ ಸಾಸವೆ ನಿಮ್ಮ ಕಣಿಗಿ
ನರನು ದೊಡ್ಡಿ ದನುಳಿದ ವೀರರ ಕಣ್ಣಿ ² ತುಷಮಾತ್ರ |
ಮರುಳುಹಾರುವ ಗದ್ಯಪದ್ಯದ
ಸರಸವಿದ್ಯೆಗಳಲ್ಲದೀಸಂ
ಗರದ ಸಾಹಸವಿದ್ಯೆ ನಿಮಗೇಕೆಂದನಾಕರ್ಣ || ೧೨

ಹಣಿಗಿ ಮೆಟ್ಟೆಯ ಬಡಿದು ದರ್ಭೆಯ
ಹಣಿದು ಬೆರಳೊಳು ಮುರುಹಿ ದೋತ್ರದ
ದಣಿಬವನು ನಿಜವಿಡಿದು ಮಹಳದ ಮನೆಯ ಚೌಕದೊಳು |

* 11-12 ನೆಯ ಪದ್ಯಗಳ ನಡುವೆ ಈ ಪದ್ಯವು ಚ. ಎ. ಬ. ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಎಲವೊ ಗಂಧರ್ವರು ವನಾಂತರ
ದೊಳಗೆ ನೀನೇ ಕಾಣುತ್ತಿರಲಾ
ಸಲಹದನ ಹಿಡಿದುಯ್ದೊಡಾರೈ ಬಿಡಿಸಿದತಿಬಲರು |
ಬಲುಹನೆಮ್ಮೊಳು ಕೆದರದಿರು ಕೊಳು
ಗುಳಿಕೆ ಬಂದವ ಪಾರ್ಥ ನಿನ್ನ
ಗ್ಗಿಳಿಕೆಗಕಟಾ ಸರಿಯೆ ತೊಲತೊಲಗಿಂದನಾ ದೋಣ ||

¹ ಸಾವನಬಿವನು, ಟ.

² ತುಷಮಾತ್ರ, ಟ.

ಮಣಿಗೆ ಮಂಡಿಸಿ ಕುಳ್ಳಿತುಂಬಾ
ತಣದ ವಿದ್ಯೆಯ ಬಲ್ಲಿರಲ್ಲದೆ
ರಣವಿಚಾರದ ಗೊಡವೆ ನಿಮಗೇಕೆಂದನಾಕರ್ಣ || ೧೩

ಇಂದು ಪಿತೃದಿನ ವಂದು ಸಂಕ್ರಮೆ
ವಂದು ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣ ಹರಿದಿನ
ವಂದು ಯಜ್ಞೋರಂಭದಿನ, ವಡ್ಡಂತಿ ಲೇಸೆಂದು |
ಬಂದು ನಾನಾಮುಖದ ದಾನಗ
ಳಂದೆ ವಸ್ತುವ ಬಾಚಿ ಹೊಳ್ಳಿಸಿ
ತಂದು ಕೊಬ್ಬಿದ ನಿಮಗೆ ಸುಭಟರ ಮಾತದೇಕೆಂದ || ೧೪

* * * * *

ಬಲ್ಲಿರೈ ಕೌರವನ ¹ ಧನವನು
ಹೊಳ್ಳಿಸಲು ಮೃಷ್ಟಾನ್ನದಿಂದವೆ
ಡೊಳ್ಳೆ ಬಳಯಿಸಿ ರಾಜಗುರುತನದಿಂದೆ ಬೆಜಿತಿಹಿರಿ |
ಬಿಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾವಿಷಯ ² ದರಿಭಟ
ಮಲ್ಲ ³ ರೊಡನೆಯವಿದ್ಯವಿದು ಜಡ
ರಲ್ಲರಿಗೆ ಸುಲಭವೆ ಜಪಾನುಷ್ಠಾನವೆಲ್ಲೆಂದ || ೧೫

¹ ರಾಜ್ಯವ, ಟ.

² ಚೌಪಟ, ರ್ಕು.

³ ಚೌಪಳ, ರ್ಕು.

* ಮಾರಣದ ಹೋಮದೊಳು ಯಂತ್ರದ
ಸಾರವೈದಿಕಕ್ಕರ್ಥದೊಳು ಕೃತ
ಧೀರತನದೊಳು ಮನನ ಮುಣಿವಿರಿ ನುಡಿಯ ಶಾಪದೊಳು |
ವೈರಗಳ ಕಿಡಿಸುವಿದಲ್ಲವೆ
ಹಾರುವರು ಪೊಕ್ಕಿ ಉಿದು ಕೊಂದುದ
ನಾರು ಖಲ್ಲರು ಗಂಡುಗಳು ನೀವಲ್ಲ ಹೋಗಿಂದ ||

ಈ ಪದ್ಯವು 14ನೆಯ ಪದ್ಯದ ಮುಂದೆ ಚ. ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ
ಮೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಕೇಳಿದಶ್ವತ್ಥಾಮ ಕಿಡಿಗಳ
 ನಾಲಿಗಳೊಳುಗುಳಿದನು ಕೇಳಲೆ
 ಖೂಳ ಸೂತನ ಮಗನೆ ಸುಭಟಾಂಗದೊಳು ಖರೆಯನಲಾ |
 ಕೀಳುಜಾತಿಗೆ ತಕ್ಕ ನುಡಿಗಳು
 ಮೇಳವಿಸಿದುವು ಕುಲವೆ ನಾಲಗೆ
 ಹೇಳಿತೆಂಬುದು ತಪ್ಪದಾಯಿತು ಕರ್ಣ ಕೇಳೆಂದ || ೧೬

ನಗುವೆ ವಿಪ್ರರ ನಾವರಾಯನ
 ಮಗನೊ ನೀನೀದಾನಧರ್ಮ
 ದಿಗಳೊಳರ್ಥವೆ ನಾರು ಕೊಂಬರು ವಿಪ್ರ ಹೊಳಗಾಗಿ |
 ಜಗವೆ ರಕ್ಷಿಸಲಾವು ಕೊಳ್ಳುವು
 ಮಗುಳ ಕೊಡುವೆವು ಬಾಹುಜಾರ್ಯ
 ದಿಗಳು ಕೊಡುವರು ತತ್ಪರಿಗ್ರಹಯೋಗ್ಯರಲ್ಲೆಂದ || ೧೭

ಉಳಿದವರ್ಣತ್ರಯಕೆ ಬಿಸಗೈ
 ವಳವಿಯೊಳು ಶೂದ್ರನು ಕೃತಾರ್ಥನು
 ತಿಳಿಯೆ ನೀನಾವಿರೊಳಗೆ ಕೊಳ್ಳುವೆನೊ ಕೊಡುವವನೋ |
 ಕುಲವಿಹೀನನ ತಂದು ಕೌರವ
 ತಿಲಕ ಪತಿಕರಿಸಿದೊಡೆ ನಾಲಗೆ
 ಯುಲಿಯಲಾಯ್ತೀ ಕರ್ಣ ¹ ನಿನ್ನಯ ಭವವೆ ನೆನೆ ಯೆಂದ ||

ಪರರು ಪತಿಕರಿಸಿದೊಡೆ ಲಜೆಗೆ
 ಸಿರವೆ ನಸುಬಾಗುವರು ಗರುವರು
 ದುರುಳ ನೀಂ ದುಜುದುಂಬಿತನದೊಳು ನಿನ್ನ ಹೊಗಳಿದೊಡೆ |
 ಗರುವಮಾನ್ಯರು ಮೆಚ್ಚುವರೆ ಸಸಿ
 ನಿರು ಮಹಾತ್ಮರು ² ನಿನ್ನೊಳಿದಿರು
 ತ್ತರವೆ ಕುಡುವರೆ ಗಳಹತನವೆಮ್ಮೊಡನೆ ಬೇಡೆಂದ || ೧೮

¹ ಮುನ್ನಿನ, ಜ.² ನಿನ್ನೊಡನೆಯುತ್ತರವೆ, ಟ.

* ಗರುಡಿಯೊಳು ಸಾಮುಗಲಿಸುವ ತಿ
 ಪ್ಯರನು ಕುಳ್ಳಿ ದೊಡ್ಡದಿಸುವ ಬಂ
 ಧುರದ ತರುಣಾದಿಗಳ ಸಂತತಿಗಳೊಳು ಸುಖಯಿಸುವ |
 ಪರರ ಮನೆಯೊಳು ¹ ಜಾತವೆಂದರೆ
 ಹರುಷದೊಳು ಹಿಗ್ಗುವೆ ವಿಡಂಬದ
 ಪರಿಯ ನಾಥರು ನಿರಿವು ನಿಮಗೇಕೆಂದನಾಕರ್ಣ || ೨೦

ತೆಗೆವೆ ತಾಳಗೆಗಡಿತನಕ ನಾ
 ಲಗೆಯ ಕೊಯ್ಯನು ಮುನಿದು ತನ್ನೊ
 ಲಗವ ತೆಗಿಸಲಿ ಕೌರವನು ನಿನಗೊಲಿದು ಪತಿಕರಿಸಿ !
 ಅಗಣಿತೋಪಮಗುರುವ ನಿಂದಿಸಿ
 ನಗುವೆ ನಿನ್ನನು ಕೊಲುವೆ ನೆನುತಾ
 ಳುಗಳ ದೇವನು ಸೆಳದನಶ್ವತ್ಥಾಮ ಖಂಡೆಯವ || ೨೧

ಅಳು ಮತ್ಸರದಧಿಕರೋಷದ
 ಮೇಲುನುಡಿಯಂಕುರಿಸೆ ಕುರುಭೂ
 ಪಾಲನಿಬ್ಬರ ತೆಗೆದನುಚಿತೋಕ್ತಿಯೊಳು ಸಂತೈಸಿ |
 ಕಾಳಗಕೆ ತೆತ್ತವನೊಡನೆ ನಿ
 ಮ್ನಾಳುತನವನು ತೋಣಿ ಯೊಳಗೊಳ
 ಗಾಳುವಾಸಿಯ ತೋಟ ಬೇಡೆಂದರಸ ಮೂಡಿಸಿದ || ೨೨

ಬಂದು ಭೀಷ್ಮಂಗೆಹಗಿ ಕೈಮುಗಿ
 ದೆಂದನೀತನು ಪಾರ್ಥನಾದೊಡೆ
 ಹಿಂದಣಂತಿರೆ ನವೆಯಬೇಡುದು ವರುಷಹದಿಮೂಱು |
 ಸಂದುದಿಲ್ಲಜ್ಞಾತವಾಸಕೆ
 ಮುಂದೆ ದಿನವಿಹುದೆನ್ನ ಲೆಕ್ಕದೊ
 ಳೆಂದು ಕುರುಪತಿ ನುಡಿಯೆ ನಗುತೀಂತೆಂದನಾಭೀಷ್ಮ || ೨೩

* ಈ ಪದ್ಯವು, ಜೆ. ಜ. ಟ. ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ.

1 ಚೌಲಯ್ಯ.

ಮಗನೆ ಕೇಳಲೆರೈದುವರುಪಕೆ
 ಮಿಗುವುವೆರಡೇ ಮೊಸ ಮೊಸಾ
 ದಿಗಳ ನವರನುಭವಿಸಿದರು ಹದಿಮೂಱು ವತ್ಸರವು |
 ಮಿಗುವವಧಿ ಬುಧರಣಿಯೆ ನಿನ್ನಿನ
 ಹಗಲು ನಿನ್ನದು ಪಾಂಡುತನಯರು
 ಪುಗುವೊಡಿಂದಿನ ದಿವಸವವರದು ಕಂದ ಕೇಳಂದ || ೨೪

ಜಲಧಿ ಮೇರೆಯ ನೊಡೆದು ಹಾಯಲಿ
 ನೆಲನ ನಿಳುಹಲಿ ದಿಗಿಭ ವಿನಮಂ
 ಡಲಕೆ ಕಾಳಕೆಯಿಡಲಿ ನಡೆದಾಡಲಿ ಕುಲಾದ್ರಿಗಳು |
 ಅಳುಪಲಣುವನೆ ಸತ್ಯಭಾಷೆಗೆ
 ಕಲಿಯುಧಿಷ್ಠಿ ರಸ್ಮಪತಿ ಯನ್ವಯ
 ತಿಲಕನಖುಯೂ ತಂದೆ ಕೌರವರಾಯ ನೀನೆಂದ || ೨೫

ಸಾಕದಂತಿರಲಿನ್ನು ಕಾಳಗೆ
 ನೂಕಲಖಿಯದು ಪಾರ್ಥ ಕೊಲುವೊಡೆ
 ಬೇಕು ಬೇಡೆಂಬವರ ಕಾಣೆನು ಹಲವುಮೊತೇನು |
 ಆಕುಮೂರರ ಕರಿಸಿ ಸಂಧಿಯ
 ನಾಕವಾಳರ ಮುಂದೆ ಮೂಡಲು
 ಲೋಕದೊಳು ಸರಿಯಿಲ್ಲ ನಿನಗೆ ಮುಹೀಶ ಕೇಳಂದ || ೨೬

ಕಂಡುದಳವಿ ವಿರೋಧಿಗೆಮಗೈಯು
 ಕೊಂಡುದೇ ಬಲುಗೈದು ಮನಮುಂ
 ಕೊಂಡು ಹೊಕ್ಕು ದು ಕಳ ನದಲ್ಲದೆ ಪಾಂಡುಸುತರೊಡನೆ |
 ಉಂಡು ಮೇಣುಟ್ಟೊಲಿದು ಬದುಕುವ
 ಬುಡತನವೆನುಗುಂಟೆ ವೈರವೆ
 ಕೊಂಡೆಸಗಬೇಕೆಂದು ನುಡಿದನು ಕೌರವರ ರಾಯ || ೨೭

ಮೇಲೆ ನೆಗಳುವ ಹದನ ನಿಲ್ಲಿಂ
 ಮೇಲೆ ನೀನೇ ಬಲ್ಲೆ ಯೆನುತೆ ವಿ
 ಶಾಲಮತಿ ಬಿಸುಸುಯು ಕೌರವ ಕೆಟ್ಟ ನಕಟೆನುತೆ |
 ಕಾಳಗವ ನಾವಾನುವೆವು ಪಶು
 ಜಾಲಸಹಿತಿಭಪುರಿಗೆ ನೀ ಕಿರಿ
 ದಾಳೂಡನೆ ನಡೆ ಯೆಂದು ಸೇನೆಯ ನೆರಡುಮೂಡಿಸಿದ || ೨೪
 ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಕೂಡ ಸೇನಾ
 ಭಾರವನು ಪರುತವಿಸಿ ಕಳುಹಿದ
 ನಾರುಭಟೆಯೊಳು ಭೀಷ್ಮ ನಿಂದನು ಥಟ್ಟ ಮೇಳ್ವೆಸಿ |
 ವೀರಕರ್ಣ ದ್ರೋಣ ಗೌತಮೆ
 ಭೂರಿಬಲ ಗುರುಸೂನು ಶಕುನಿ ಮ
 ಹಾರಥಾದಿಯ ಕೂಡಿಕೊಂಡನು ನರನ ಕಾಳಗಕೆ || ೨೫
 ಇತ್ತಲಖಿಳಮಹಾರಥಾದಿಯ
 ನೊತ್ತಲಿಕ್ಕಿ ಸುಯೋಧನನು ಪುರ
 ದತ್ತ ಗೋಕುಲಸಹಿತ ಹಾಯ್ದನು ಪೂತು ಮೆರು ಮನುತೆ |
 ಮುತ್ತಯನು ಮಾಡಿದ ವಿಯೋಗದ
 ತತ್ತವಣೆ ಲೇಸಾಯ್ತು ಬೇಗದೊ
 ಳುತ್ತರನೆ ಕೊಳ್ಳಡದ ವಾಘೆಯ ನಂದನಾ ಪಾರ್ಥ || ೨೬
 ತುಣುಗಳನು ಮರಳಚುವುದೆಮಗಿಂ
 ದುಣುವ ಕಾರ್ಯವು ತತ್ತ ಕೆಲಸದ
 ಹೊಣಿಗೆಯನು ನಿರ್ದೈವಿ ¹ ಬಚಿಕೆನೊಳವರ ಪಾರುಪವ |
 ನಖಿದು ² ಕೊಳ್ಳನು ಕೊಳ್ಳು ವಾಘೆಯ
 ನಿಖಿತದೆಡೆಯೊಳು ³ ಭೀತಿಗೊಳ್ಳದೆ
 ತಖಿದು ತಿರುಗುವ ಲಾಗುವೇಗವೆ ನೋಡು ನೀನೆಂದ || ೨೭

1 ಬಚಿಕಾವಿವರಭವಸವ, ಜ.

2 ಕೊಂಬೆವು, ಜ.

3 ಭೀತಿಗೊಳದಿರು, ಚ.

ಎನಲು ಚಪ್ಪರಿಸಿದನು ತೇಜಿಗ
 ಳನಿಲಜವದೊಳು ನಿಗುರಿದುವು ಮುಂ
 ಮೊನೆಯವರ ಮನ್ನಿ ಸದೆ ಬೆಂಬತ್ತಿದನು ಕೌರವನ |
 ಜನನ ಬಿಡು ಬಿಡು ತುಣುಗಳನು ಫಲು
 ಗುಣ ಕಣಾ ಬಂದವನು ಕುರುಕುಲ
 ವನದವಾನಲನಜಿಯೆ ಯೆನುತುತ್ತರನು ಬೊಬ್ಬಿ ಪದ || ೩೦

ಎಲೆಲೆ ನರ ಜಾಣಿದನು ರಾಯನ
 ಬಳಿಯ ಹತ್ತಿದ ನಡಹಾಯ್ದತಿ
 ಬಳನ ತೆಗೆ ನಮ್ಮತ್ತಲೆನುತಾದ್ರೋಣಗೌತಮರು |
 ಹಿಳುಕ ಕೆನ್ನೆಗೆ ಸೇದಿ ಬೊಬ್ಬಿಯ
 ಕಳಕಳದಿ ನಡಗಟ್ಟಿದರು ನಿ
 ಲ್ಲೆಲವೊ ಫಲುಗುಣ ಕಾದಿ ನೀನೊಟ್ಟೈಸಿ ಹೋಗೆನುತೆ || ೩೩

ನಗುತೆ ಫಲುಗುಣ ನೆರಡೆರಡು ಕೋ
 ಲುಗಳ ನವರವರಂಭಿಗೇಚನು
 ತೆಗೆದು ಹಾಯ್ದನು ಮತ್ತೆ ಕೌರವರಾಯಮೋಹರಕೆ |
 ಹೊಗರುಗುವ ಹೊಸಕಣೆಯ ದಡ್ಡಿಯ
 ಬಿಗಿದ ನೆಡದೊಳು ಬಲದೊಳದಿರೊಳು
 ಸೆಗಳಿಕೆಯ ಸಸಿಯಾಯ್ತು ಕೌರವಶೇನ ನಿಮಿಷದೊಳು || ೩೪

ಬಿರಿದುವಾನೆಗಳಜ್ಜಾನನ ಬಿಲು
 ದಿರುವಿನಬ ರಕತಿರಥರ ಲಾಯ್
 ದೊರಳ ಹಾಯ್ದುವು ವಿಗಡಹನುಮನ ಗಾಢಗರ್ಜನೆಗೆ |
 ಸಿರ ವೊಡೆದು ಸಿಡಿದುದು ಪದಾತಿಯ
 ನರನ ಶಂಖಧ್ವನಿಗೆ ಕುರುಬಲ
 ಹೊರಳಯೊಡೆದುದು ಹಾಪಿ ಬಿದ್ದುದು ಹೆದರಿ ಹಮ್ಮೈಸಿ || ೩೫

ಎಲೆಲೆ ನರನೋ ಸುಭಟಜೀವರ

ದಃಪುಂಜನೋ ದಿಟ್ಟರಾಯರ

¹ ದಃಪ ವಹ್ನಿಯೋ ಪಾಥ-ನೋ ಘಡ ಕಾಲಭೈರವನೋ |

ಗೇಲುವರಾವೆಡೆ ಕರ್ಣ ಕೃಪ ಸಾ

ಬಲ ಜಯದ್ರಥರೆಂಬವರ ಹೆಡ

ತಲೆಗೆ ನಾಲಗೆ ಹೋಯಿತೆಂದುದು ಕೂಡೆ ಕುರುಸೇನೆ || ೩೬

ಮರಳ ಹೊಡೆ ಹಿಂಡಾಕಳನು ಗೋ

ವರನು ಬಿಡು ಹೆಡಗೈಯ ಕೊಯ್ ನ

ಮೈರಸ ² ನನುದಪ್ಪಿದನು ತುಣುಸಣಿಗೊಳ್ವರೇ ನೃಪರು |

ಕೊರಳ ಕಡಿತಕೆ ಹೊಕ್ಕ ಹಗೆಗಳ

ಸರಳಗುಸಿನು ತೆರದಿರೆಂದ

ಬ್ರಹ್ಮ ಕುರುಬು ಬಾಯ ಬಿಟ್ಟುದು ರಾಯ ನಿಧಿರನೊಳು || ೩೭

ಬೊಬ್ಬಿಳಿದು ನರನಿಸಲು ಕಣೆಗಳು

ಹಬ್ಬಿದುವು ಹುರಿಗೊಂಡು ಹೂಣಿಗ

ರೊಬ್ಬಳಿಯ ಹರೆಗಡಿದು ³ ಕರಿಗಳ ಹೊದಣ ಮೆದೆಗೆಡಹಿ |

⁴ ತಿಬ್ಬನೊದೆದಣೆಗಿದ್ದ ಗುಣಿವೊರೆ

ದಬ್ಬರಿಸಿ ಕಬ್ಬಿ ಗಗನವ

ಮೆಬ್ಬಿಡುವವೊಲು ⁵ ಮುಸುಕಿದುವು ಘೋಗುಣನ ಶರಜಾಲ ||

ತುಡುಕಿ ಖಂಡವ ಕಚ್ಚಿ ಹಾಡುವ

ಗಿಡುಗನಂತಿರೆ ಭಟರ ಗಂಟಲ

ಕಡಿದು ಹಾಯ್ದುಂಟುಗಳು ಬಿದ್ದು ವು ಕೋವತಲೆಗಳೊಳು |

¹ ದಃಪವಾಗ್ನಿಯೋ, ಚ. ² ನಯದಪ್ಪಿದನು, ಚ. ³ ತೇರಿನ, ಚ.

⁴ ತೆಬ್ಬ, ಚ. ⁵ ತುಡುಕಿದುವು, ಚ, ಮಸಗಿದುವು, ಜ,

ಅಡಸಿಮವು ನಿಖಿಂಟಲು ಗರೆ ದೆಲು
ವೂಡೆದು ಥಟ್ಟುಗಿದುಗಳ ನಡೆ
ಗಡಹಿಮವು ಗಣಿಹಿತ ಹಾಯ್ದವು ಪಯದ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳು ||

ಕರುಳ ಬಾಯೊಳು ಕಾಪು ಕಾಲಾ
ಳೂರಲಿ ಕೆಡೆದುದು ಬೋಳೆಯಂಬುಗೆ
ಳುಯಿ ಸಮಸೀಳಾಗಿ ಬಿದ್ದವು ಗಜದ ಹೋಳುಗಳು |
ಕೊರಳು ¹ ಹಣಿದೊಣಿತದ್ದ ರಕುತದ
ಹೊರಳಗಳ ಹೊನಲಿನೊಳು ಮುಳುಗಿತು
ತುರಗ ಕರಿ ರಥ ಪತ್ತಿ ಹೊಸಕುವೈರಿಯ ಕೋಲಿಸಿತು || ೪೦
ಹರಿಗೆ ಬಂಡಿಸಿ ಜೋಡು ಸೀಸಕ

² ಜರಿದು ಬಲುದೋಳುಡಿಮ ಗೋಣರೆ
ಹಳಿದು ನಿಟ್ಟುಲು ಮುಖಿದು ತೊಡೆದುರೆಗಡಿದು ತಲೆಯೊಡೆದು |
ನರ ಹಣಿದು ಕರುಳೊಕ್ಕು ನೋನು
ಬುರಿಸಿ ಕಾಳಿಜ ಹಾಯ್ದು ನೆತ್ತರು
ಸುರಿದು ಹಣಿದೊಗ ³ ಲೇಳ ಹೊರಳತು ವೈರಿಯಾದಳ || ೪೧
ಮುಂದೆ ಕವಿದಂಬುಗಳು ಸುಭಟರ
ಕೊಂದು ಬಿಸುಟುವು ಮೆತ್ತ ಬಳಿಯೊಳು
ಬಂದುವೆಕೆ ಗುಣಿಯಿಲ್ಲ ಹೊಗಳುವೆ ನೀನನದ್ಭುತನೆ |
ಬಂದ ಗುಣಿಗಿರಡಂಬ ತುಡಬೇ
ಡೆಂದು ಪಾರ್ಥನ ಬೇಡಿಕೊಂಡುವು
ಸಂದ ಮಂತ್ರಾಸ್ತ್ರಂಗಳಲಿ ಜನಮೇಜಯಕ್ಷಿತವ || ೪೨

*

*

*

*

¹ ಹಣಿದೊಣಿತದ್ದ, ಖ.² ಜಣಿದು, ಖ.³ ಲೇಳೆಯ, ಜ.

* ಮೊರೆದು ಬಿಳುಗೋಲಿಗಳು ವಜ್ರದ

ಸರಪಳಿಯ ಥಟ್ಟುಗಿದು ಲೋಹದ

ಸಿರದ ಬಲುಸೀಸಕನ ನಿರ್ಮೋಗೊಂಡು ಪಟುಭಟರ |

ಹಿಕ್ಕಿ ದುವು ಹಯಬಲವ ಸುಭಟರ

¹ ನೊಕ್ಕಿ ತೂಜಿಯವನೆಗಳ ಸಾ

ಲಿಕ್ಕಿ ನಟ್ಟುವು ಬಹಳರಕುತದ ಕೆಸಣ ಕೈಗಳೊಳು |

ಮುಕ್ಕಿ ದುವು ಮೆಲತರನು ಮೊಂಸವೆ

ನಿಕ್ಕಿ ಯಾದ್ವಿಜಕುಲಕೆ ಸತ್ತವೆ

ನಿಕ್ಕಿ ದುವು ದಿಗುವಲಯದೊಳು ರಣಧೀರನಂಬುಗಳು || ೪೩

ಬಗ್ಗೊಡೆಯದೊಂಕಿದ ಮಹೀಶರು

ಮುಗ್ಗಿದರು ಮುಂನಾದ ಮೇಳದ

ಮೊಗ್ಗಿನೊಳು ಮುಂಕೊಂಡಬಿರುದರು ಬಿಸುಟರೊಡಲುಗಳ |

ನುಗ್ಗು ನುಸಿಯಾಯ್ತು ತಿರಥರು ಮಿಗೆ

ಮೊಗ್ಗರದ ಮೊನೆ ಮುಜಿಯೆ ಕಾಲನ

ಸಗ್ಗಳಯ ಸೆಳೆದಂತೆ ಸುರಿದುವು ರಕುತದಾರೆಗಳು || ೪೪

ಕಾಲದೊಳು ಪರಿಪಕ್ವವಾದ ವಿ

² ಶಾಲವಾದೀಜಗದ ಜಂಗಮ

ಬರಿಯ ಕವಚವನುಗಿದು 8 ತೇಜಿಯ

ಕರಿಯ ಹಕ್ಕುರಿಕಗಳನಡಹಾ

ಯ್ದಿರವಣಿಸಿದುವು ಪಾರ್ಥನೆಚ್ಚುಂಬುಗಳು ರಥದೊಳಗೆ ||

ಮಂಡೆಯೊಳು ಕೈಯಿಟ್ಟುಕೆಲಬರು

ಸೆಂಡಿರೋಲೆಯ ಕಾಯೆನುತೆಯು

ದ್ವಂದ್ವರಾವುತರು ಕರಮುಗಿದರು ಕೈದುಗಳ ಬಿಣುಟು !

ಮಂಡಳಿಕರಂ ಮರಳಿದರುಕೈ

ಕೊಂಡು ಕಾರವರಾಯ ತುಘುಗಳ

ಹಿಂಡ ಹಿಂದಿಕ್ಕಿದನು ಸರಿದನು ಭೀಷ್ಮವೋಹರಕೆ ||

ಎಂಬೆರಡು ಪದ್ಯಗಳು ಟ. ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿಯೂ ಮೊದಲನೆಯ ಪದ್ಯಮಾತ್ರ ಬ,
ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿಯೆ 42ನೆಯ ಪದ್ಯದ ಮುಂದೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ.

¹ ನೊಕ್ಕಿ ಲಿಕ್ಕಿ ದು, ಚ.

² ಕಾಲಿತಸ್ಥವರದ, ಟ.

³ ಪಿಂಚೆಯ ಕರಿಯನ್ನೆದಾಣ್ಣೀಳ ನೊಡಗೊಂಡು, ಟ.

ಜಾಲವನು ಕಾಲಾಗ್ನಿ ಕವಿಕವಿದಟ್ಟ ಸುಡುವಂತೆ |
 ಮೇಲೆ ಮೇಲೊಡಗುವ ಬಾಣ
 ಜ್ವಾಲೆಯೊಳು ಕುರುಸೈನ್ಯಕಾನನ
 ಮಾಲೆಯನು ಕಲಿಪಾರ್ಥಪಾವಕನುರಿತನು ಮುಳಿದು || ೪೫

ಆವ ಬಿಲ್ಲಾಳವ ಲಾಗುವ
 ದಾವ ಗಾಡಿಕೆ ಯಾವ ಚಳಕನ
 ದಾವ ಶರಸಂಧಾನ ನಾವ ವಿಹಾರ ನಾವ ಪರಿ |
 ರಾವಣನೊಳಿಂದ್ರಾರಿ ರಾಘವ
 ದೇವ ಲಕ್ಷ್ಮಣರಲ್ಲಿ ಕಾಣೆ ನ
 ದಾವ ಗರುಡಿಯ ವಿದ್ಯೆ ಮರು ಭಾವೆಂದನಾಡನುಮ || ೪೬

ಕಾಣಬಾರದು ಬಿಡುವ ಹೂಡುವ
 ಕೇಣವನು ಪರಮಾಣುಪುಂಜವ
 ಕಾಣವೇ ಕಣ್ಣುಗಳು ನಮ್ಮವು ಮರ್ತ್ಯರಾಲಿಗಳೇ ||
 ಜಾಣಪಣವಿದು ಶಿವ ಸುದರ್ಶನ
 ಪಾಣಿಗಳಗಿರಿದಮರರಾಯನ
 ರಾಣಿಯಾಣೆ ಯೆನುತ್ತೆ ಬೆರಗಾಯಿತ್ತು ಸುರನಿಕರ || ೪೭

ಏಣುವೆಡೆದರು ಕೆಲರು ಕೆಲರಸು
 ಸೂಣಿವೋದುದು ಕೆಲರು ಕೆಲರೆದೆ
 ಡೋಣಿಗಳ ಪೂರಾಯಗಾಯದೊಳುಸಿರ ತೆಗೆಬಗೆಯ |
 ಕಾಣಿದರು ರಕುತವನು ಸಗ್ಗ ಕೆ
 ಗೂಣಿ ಮೂಣುಡಿದರು ತಲೆಗಳ
 ಹೇಣಿದರು ಹರಣವನು ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಕಾಲನರಮನೆಗೆ || ೪೮

ಚಲ್ಲಿ ಹೋದರು ಕೆಲರು ¹ ಕೆಲಬರು
 ಬಿಲ್ಲ ಬಿಸುಟರು ಕೋಲು ಕಟ್ಟಿತು
² ಗೆಲ್ಲಗಟ್ಟರು ಕೆಲರು ಪಾರ್ಥನ ಕೋಲ ³ ಕೋಹಿನೊಳು |

ಕೆಲರೊಳು ಬಿಲ್ಲಬಿರುದರು ಕೋಲುಕಟ್ಟಿತು, ಟ. ² ಲಲ್ಲ ಗಣಿದರು, ಜ,

³ ತೋಹಿನೊಳು, ಝ.

ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಸರಿವ ಕೌರವ
ಮಲ್ಲನನು ಕಂಡಡ್ಡವಿಸಿ ತುಲು
ಗಟ್ಟ ಹೋಗದಿರೆನುತೆ ಮೊದಲಿಸಿದನು ಕಲಿಪಾರ್ಥ || ೪೯

ಕಾಯಲಾಘೋಡೆ ಕರೆಯಿರೈ ಕ
ರಣಾಯತಾಸ್ತು ೧ರ ! ನಕಟ ಕೌರವ
ರಾಯ ಸಿಲುಕಿದ ನೆಲ್ಲಿ ಭೀಷ್ಮದ್ರೋಣ ಕೃಪರೆನುತೆ |
ಬಾಯ ಬಿಡೆ ಕುರುಸೇನೆ ಗುರು ಗಾಂ
ಗೇಯ ಶಕುನಿ ವಿಕರ ಕೃಪ ರಾ
ಧೇಯ ಸೈಂಧವ ಚಿತ್ರಸೇನಾದಿಗಳು ಕೂಡಿದರು || ೫೦

ಇತ್ತು ತುಲುಗಳ ಬಿಟ್ಟು ರಾಯನ
ತೆತ್ತಿ ಗರು ತಲ್ಲಣಿಸಿ ಹರಿದರು
² ಹೊತ್ತಿದರು ಹೋಗೆ ನೆಗಹಿದಾಹವಗಹನಗರ್ವಿತರ |
ಸುತ್ತ ಗೋವರ ಸನ್ನೆಯೊಳು ಪುರ
ದತ್ತ ಮುಂತಾದುದು ಪಶುವ್ರಜ
ವುತ್ತರನು ಮುಳುಗಿದನು ³ ಪರಿತೋಷಪ್ರವಾಹದೊಳು || ೫೧
ಬಿಗಿದ ಕೆಚ್ಚಲ ತೊರೆದುಗುವ ಹಾ
ಲುಗಳ ಮಿಗೈ ಸೂಳದ ಬಾಲದ
ಮೊಗ ನೆಗಹಿ ದೆಸೆದೆಯ ನೋಡುವ ಬೆಚ್ಚಿ ಬಿಡುವರಿವ |
ಅಗಿದು ಸರಳಿಸಿ ನಿಲುವ ಹೊಸಬರ
ಸೊಗಡಿಗವೈಸುತ್ತ ಗೋವರು
ತೆಗೆದ ಪಥದೊಳು ತೆಕ್ಕೆವರಿದುವು ಹಿಂಡು ಸಂದಣಿಸಿ || ೫೨

¹ ನೃಪತಿ ಮಾರಿಯ ಬಾಯ ತುತ್ತಾದನು ಕಣಾ ಕೃಪ ದ್ರೋಣ ರೆಲೆನುತೆ. ಚ.

² ಹೊತ್ತಿದುದು ಹೋಗಿರುವಂತಹವಗಹನಗರ್ವಿತರ, ಚ. ಹೊತ್ತಿದುವು ಹೃದಯಗಳಾದವಗಹನಗರ್ವಿತರ, ಖ.

³ ಪರಿತೋಷಾಂಬು ಪೂರದೊಳು, ಜ.

ಕೆಲವು ಕಡೆಗಂದಿಗಳ ಬಾಲದ
ಬಳಿಗೆ ಮೂಗಿಟ್ಟಡಿಗಡಿಗೆ ಮನ
ನಲಿದು ಮೋಷಯನೆತ್ತಿ ಸುಕ್ಕಿಸಿ ಮತ್ತೆ ಹರಿದು |
ಮಲತು ಕಾಲೊಳು ನೆಲನ ಕೆರೆದ
ವ್ಯಳಿಸಿ ಮತ್ತೊಂದಿದಿವು ವರೆ ಬಲು
ಸಲಗನೀಡಿದಾಡ. ತಿರು ವು ಹಿಂಡು ಹಿಂಡಿನೊಳು || ೫೩

ತಿರುಗಿ ಕಂದೊಳಡುತೆ ತುಣುಗಳು
ಪುರಕೆ ಹಾಯ್ದು ವು ನಲವು ಮಿಗಲು
ತ್ತರಕಿರೀಟಗಳಂತು ನಿಂದರು ಮತ್ತೆ ಕಾಳಗಕೆ |
ಅರಸು ಮೋಹರ ಮುಖದ ಹರಿಬಂ
ಮರಳಿಚುವ ಮಿಡುಕುಳ್ಳ ¹ ವೀರರು
ಬರಲಿಯೆಂದಡಿಗಡಿಗೆ ಬಿಲ್ಲನುತೂಗಿದನು ಪಾರ್ಥ || ೫೪

ಪಂಟನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಒಂಭತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ.

ಸೂಚನೆ.

ರಾಯ ² ರಿಪುಬಲಜಲಧಿವಡಬನ
ಜೇಯನರ್ಜನನಖಿಳಕಾರವ
ರಾಯದಟವನು ಜಯಿಸಿದನು ಸಮ್ಮೋಹನಾಸ್ತ್ರದೊಳು ||
*

1 ವೀರರ ಧುರಕೆ ಬರಹೇಳಿನುತೆ, ಚ. 2 ಕುರುಬಲ, ಚ.

* ಕೇಳು ಜನಮೋಜಯ ಧೃತಿಗೆ
ಪಾಲಕುತ್ಪರನು ಸಮರದ
ಲೀಲೆಯೊಳು ತಾ ಮರಳಿ ನಿಂದನು ಧುರಕೆ ಸಮತನಿಸಿ |

ಮರಳಿದುವು ತುಣು ಮಾರಿಗೌತನ
 ಮರಳಿ ಹೇಳಿತು ಹಸಿದ ಹೆಬ್ಬುಲಿ
 ಮೊಣಿಯೆ¹ ಮೈದೋಡಿದುವು ಹುಲುಮೈಗವೇನನುಸಿರುವೆನು |
 ಧರಣಿವನ ಹಿಂದಿಕ್ಕಿ ಸೌಬಲ
 ದುರುಳ ದುಸ್ಸಹಸ್ಯಂಧವಾದಿಗ
 ಳುಣುಬಿದರು ತಣುಬಿದರು ಪರಬಲಕಾಲಭೈರವನ || ೧

*

ಹತ್ತುಸಾವಿರರಥ ಸಹಿತ ಭಟ
 ರೊತ್ತಿ ಕವಿದರು ಲಗ್ನ ವಣಿಗಳ
 ಬಿತ್ತರದೆ ಜೈಜೈದು ಸಾರುವ ಗೌಣಿಗಳಗಳ |
 ಸತ್ತಿಗೆಯ ಸಾಲುಗಳೊಳಂಬರ
 ತತ್ತುದೈ ಕುಲಶೈಲನಿಚಯದ
 ನೆತ್ತಿ ಬಿರಿಯಲು ಮೊಳಗಿದುವು ನಿಸ್ಸಳಕೋಟಿಗಳು || ೨

ಕಾಳಗಕ್ಕರಿಭಟರ ಕರೆಯೆ ನೃ
 ಪಾಲ ಕರ್ಣದೋಣಭೀಷ್ಮರು
 ಮೇಳವಿಸಿ ನಿಲೆ ಕಂಡು ಮೆಲ್ಲನೆ ರಥವ ನಿಲಿಸಿದನು ||

ಈ ಪದ್ಯವು ಕ. ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸೂಚನೆಯ ನಂತರ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

1 ದನಿದೋಡಿದುವು, ಟ. ಮೊನೆದೋಡಿದುವು, ಖ.

* ಎಲೆಲೆ ನರನಿವ ನೋಡನುತೆ ಕೈ
 ಚಳಕದೊಳು ಕೈಕೊಳ್ಳಿ ಮೋಹರ
 ದೊಳಗೆ ತಿರುಗಿದ ಸೆತ್ತ ಸಾರಿದ ನಟ್ಟ ಹಿಡಿ ಯನುತೆ |
 ನೆಲದಗದು ಬಿಜುಗಾಳಿಯೊಳಗಣ
 ಬಲುಮುಗಿಲವೊಲು ಸೇನೆ ತಣಪಣ
 ದೊಳಗೆ ತಪುಬಿತು ಮುಕುಟವರ್ಧನಕೋಟಿನಾಯಕರ ||

ಈ ಪದ್ಯವು ಒಂದನೆಯ ಪದ್ಯದ ಮುಂದೆ ಕ. ಟ. ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಚಂಟಕನ ಹಜಿ ಡಕ್ಕೆ ಡಮರುಗ
 ಬೊಂಬುಳಯ ಗೋಮುಖದ ಡಾಡೆಯ
 ಕೊಂಬುಕಡಳಯ ರಾಯ 1 ಗಿಡಿಗನ ಪಟಹ ಡಿಂಡಿಮೆಡಾ |
 ತಂಬಟದ ನಿಸ್ಸಳದಬ್ಬರ
 ತುಂಬಿತದು ನೆಲ 2 ಬಿರಿಯೆ ಬಲವಾ
 ಡಂಬರದೊಳರ್ಜಾನನ ಮುಳುಕಿತು ದೊರೆಯ ಸನ್ನೆಯೊಳು || ೩

ಮರಳಿದುವು ತುಣುವೆಂಬ ಗರ್ವದ
 ಗಿರಿಗೆಕೊಳ್ ಕುಲಿತವನು ಸೇನೆಯ
 ನೊವಸಿದುತ್ಸವಜಲಧಿಗಿದೆ ಕೊಳ್ ಬಾಡಬಾಸಲನ |
 ಅರಸನಳುಕಿದನೆಂಬ ಜಯಮು
 ಬ್ಬರದ 3 ಬೆಳಸಿಗೆ ಕಡುನಿದಾಫದ
 4 ಬಿಂಬುಬಿಸಿಲ ಕೊಳ್ಳಂದು ಕೈಕೊಂಡೆಜ್ಜರತಿರಥರು || ೪

* ಮೊಗಕೆ ಹರಿಗೆಯ ಚಾಚಿ ಕಾಲಾ
 ಳಗಿದು ಕವಿದುದು 5 ಸರಳ ಸರಿಯೊಳು
 ಬಿಗಿದ ಬಿಲ್ಲಾಳುಕಿತುರವಣಿಸಿದರು ಸಬಳಿಗರು |
 ಉಗಿದಡಾಯುಧವೇಳಿದರು 6 ಭಾ
 ಪೆಗಳ ರಾವ್ತರು ಕೆಂಗಣಿಯ ಕೋ
 ಲುಗಳ ಹೆಮ್ಮಳಿಗಳೆಮ ಕವಿದರು ಜೋದರತಿರಥರು || ೫

ಅರರೆ ರಾವ್ತು ರಾವ್ತೆಂಬ
 ಬ ರಣೆ ಮಸಗಿದುದೊಂದುಕಡೆಯೊಳು
 ಬ್ಬ
 ಸರಿಸಸಬಳಿಗ ಪೂತು ಪಾಯಕು ವೆಂಬ ಕಳಕಳಕೆ |

1 ಗಿಡಿಮಿಡಿ, ಕ. 2 ಕುಸಿಯೆ, ಜ. ಟ. 3 ಗಿರಿಗಿವೆ, ಕ.

4 ಬರಸಿಡಿಲು, ಕ. 5 ಬಿಟ್ಟುಸೂರಿಯು, ಚ. 6 ವೆಗ್ಗೆಳೆಯು, ಜ.

* ಮೊಗಕೆಹರಿಗೆಯ ಎಂಬುದೇ ಮೊದಲಾದ ೫ನೆಯ ಪದ್ಯವೂ ಅರವರಾ
 ವುತು ಮೊಲಾದ ೬ನೆಯ ಪದ್ಯವೂ ಝ ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಧಿರುರೆ ಸಾರಥಿ ಹಳು ಹಳಂಬ

ಬ ರಣೆ ಮಸಗಿದುದೊಂದುಕಡೆಯೊಳು

ಕರಿಘಟೆಯ ಕಡುಹೊಂದುಕಡೆಯೊಳು ಮುಸುಕಿತರ್ಜುನನ || ೬

ಸುರಪನಡವಿಯ ಚುರ್ಚಿದೊಡೆ ಸುರ

ರರಮನೆಯ ¹ ಗಾಯಕರ ಗೆಲಿದೊಡೆ

ಜರುಜಂತ್ರದ ಮಿನನೆಚೊಡೆ ರಾಯಕಟಕದೊಳು |

ಗೊರವನೊಳು ಕಾದಿದೊಡೆ ಹೆಂಗುಸ

ನಿರುಳು ಕವೊಡಿದೊಡೆ ದಿಟ ನಿಂ

ಧುರಕೆ ಧೀರನೆ ಪಾರ್ಥ ಭಡ ಎನುತೆಚ ರತಿರಥರು || ೭

ಭಂಡರುಲಿದೊಡೆ ಗರುವರದ ಮಾ

ರೊಂಡು ನುಡಿವರೆ ಸಾಕದೇತಕೆ

ದಿಂಡುಹಿವೆನು ನಿಮಿಷ ಸೈರಿಸಿ ನಿಂದು ಕಾದುವೊಡೆ |

ಕೊಂಡಪಜೆಯ ಹಂಗಿಗರು ಮಿಗೆ

² ಗಂಡುಗಿಡುವಿರಿ ನಿಮ್ಮ ನುಡಿಗಳ

ಕಂಡು ಬಲ್ಲೆನೆನುತ್ತೆ ಫಲುಗುಣ ನೆಚ ನತಿರಥರ || ೮

ಗುರುಸುತನ ಬಚಿ ರಥವೆ ನೈಸಾ

ಸಿರವ ಮುಖದನು ಕಣನೊಡನೆಯ

ವರಮಹಾರಥವೆಂಟುಸಾಸಿರವನು ರಣಾಗ್ರದೊಳು |

ಗುರುನದೀಜರ ಬಚಿ ರಥವೆ ಸಾ

¹ ನಾಯಕರ. ಝ.

² ಮಿಂಡುಗಿಡವಿರಿ, ಚ. ಮಿಂಡುಗಿಡುವಿರಿ, ಜ. ಖ. ದಿಂಡುಗಿಡುವಿರಿ, ಟ.

ಕೊಂಡುಗಡೆದರೆ, ಝ. (ತೊಂಡುಗಡೆದೊಡೆ ಎಂದಿರಬೇಕಾದುದಕ್ಕೆ ಕೊಂಡು ಎಂದು ಬದ್ಧಿರಬಹುದೆಂದೂಹಿಸಲವ ಕಾಣವಿದೆ.)

ಸಿರವ ¹ ಸೈಂಧವಕ್ಕಪಸುಯೋಧನ
ರರಸುಥಟ್ಟನ ರಥವ ² ಮುಖದನು ಹತ್ತುಸಾಸಿರವ || F

* ಸವಗ ಸೀಳಿತು ಕೃಪನ ಭೀಷ್ಮನ
ಕವಚ ಹಣಿದುದು ದ್ರೋಣ ನೊಂದನು
ರವಿಯ ಮಗ ಮಸೆಗಂಡ ನಶ್ವತ್ಥಾಮ ಮೈಮಣಿದ |
ಅವನಿಪತಿಗೇಣಿಯು ಸಲೆ ಸೈ
ಸ್ಥವಶಕುನಿದುಶ್ಯಾಸನಾದಿಗ
ಳವೆಯವದೊಳಂಬು ³ ಗಳನಾಯ್ದರು ತೋದರಕುತದೊಳು || ೧೦
ಕಡಿವಡೆದುದ ಹೋಣಿಬು ⁴ ಬೆಂ
ಗೊಡದೆ ನೊಂದರು ಹಲಬರಿನ್ನೇ
ನೊಡಲುಗಳ ಮೇಲಾಸ ⁵ ಯೆಂದಬ್ಬರಿಸಿ ಮಿಗೆ ಮಸಗಿ |
⁶ ಸೆಡೆದು ಸೊಪ್ಪದಖಿಳವೀರರ
ಗಡಣವನು ⁷ ಬೋಳ್ಳಿಸಿ ಮಗುಳವ
ಗಡಿಸಿ ನೂಕಿತು ಸೇನೆ ಭೀಷ್ಮದ್ರೋಣರಾಜೆ ಯೊಳು || ೧೧

¹ ಕೊಂದನು ವರ, ಚ. ಝ. ² ಸೀಳಿದ ಹತ್ತು, ಚ. ಝ.

* ಈ ಪದ್ಯವು, ಕ. ಚ. ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.
ತುರಗದಣವೆಂಭತ್ತುಸಾಸಿರ
ಕುಲಘಟೆಯನ್ನೆವತ್ತುಸಾಸಿರ
ವರರಥವ ಹುಡುಗಾದಿದನು ಹನ್ನೆರಡುಸಾಸಿರವ |
ಧುರಕೆ ವೆಗಳರಾದ ರಥಿಕರ
ಸಿರವ ತಣಿದನು ಮೂವುಕೋಟಿಯ
ನರಸ ಕಾಲಾಳುಗಳ ಗಣನೆಯ ನಣಿವರಾರಂಬ ||

³ ಗಳನಾದುವು, ಜ.

* ಈ ಪದ್ಯವೂ ಝ. ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿಲ್ಲ.

⁴ ಬೆಂಗುತುವನುಭಟರ ನೋಡಿ ಯಿನ್ನೇ, ಚ, ⁵ ಯೆಂದಬ್ಬರಣೆ, ಟ.

⁶ ಜಡಿತುತುಂಬುವ ಕಡುಸರಾಕ್ರಮದಗ ತರುಖುಬಿತು ಮತ್ತೆ, ಜ.

⁷ ಮೇಳ್ಳಿಸಿ, ಬ.

ಖತಿಯೊಳ್‌ಶ್ವತ್ಥಾಮ ನೀರವಿ
 ಸುತನ ಜಣಿದನು ಗಾಯವಡೆದೈ
 ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಭಾರವಣೆ ಲೇಸೈ ಕಣ ನೀ ನಜಿದೈ |
 ಅತಿಬಲನು ನೀ ನಹಿತಭಟವನ
 ಹುತವಹನು ನೀ ನಿರಲು ಕುರುಭೂ
 ಪತಿಯ ಬಲ ನುಗ್ಗಾ ಯ್ತಲಾ ನಿಷ್ಕರುಣಿ ನೀ ನೆಂದ || ೧೦

ಭಟನು ನಾನಿರಲುಭಯರಾಯರ
 ಕಟಕದೊಳಗಿನ್ನಾ ವೆನೆಂದು
 ಬಟಿಯನುಡಿಗಳ ನುಡಿದು ಬಾಚಿದೆ ಕೌರವನ ಹಣವ |
 ಭಟನು ಫಲುಗುಣ ನಹನೆ ತೋಖು
 ಪಟುತನವ ನೆಲೆ ಅಪಜಯಸ್ತೋ
 ವಿಟನೆ ವಿಹ್ವಲನಾದೆ ಯೆಂದನು ¹ ದ್ರೋಣ ನಸುನಗುತೆ || ೧೨

ಆಗಳೇಖಿಸಿ ನುಡಿದ ನುಡಿ ತಾ
 ನೀಗ ² ಳೆಜಿದುದೆ ಬಂಜೆವಾತನು
 ಮೇಗನಖಿಯದೆ ³ ತಪುಚುಕೆಡೆವರೆ ವೀರರಾದವರು |
 ಈಗಳಾಂಹಾರುವರು ಬಾಹುಜ
 ನಾಗಿ ನೀ ನರ್ಜುನನ ತುಲುಗಳ
 ಬೇಗ ಮರಳಿಚಿ ⁴ ತಂದು ತೋಷದೆ ಮಾಣೆ ದಿಟವೆಂದ || ೧೪

¹ ದ್ರೋಣಸುತ, ಬ. ಚ. (ಇದಕ್ಕ ನುಸಾರವಾಗಿ ಮೇಲೆ ದ್ರೋಣ ಎಂದಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ.)

² ಳೆನಾಯ್ತಂಬ ಮಾತಿನ | ತಾಗ, ಚ. ಝ, ಜ. ಳಾದುದೆ ಬಂಜೆವಾತಿನ
 ತಾಗ, ಟ.

³ (?) ಜಪುಚುಕೆಡೆವರೆ ಎಂದಿದ್ದರೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ,

⁴ ಕೊಂಡುಬಾರದೆ, ಚ.

ಎಲವೊ ಗರುಡಿಯ ಕಟ್ಟಿ ಶ್ರಮವನು
 ಕಲಿಸಿ ಬದುಕುವ 1 ಮೇಣು ಕಲೆಗಳ
 ಕಲಿಸಿ ಬದುಕುವ ಕೃಪಣವೃತ್ತಿಯ ನಿಮ್ಮ ಕೂಡೆಮಗೆ |
 ಕಲಹವೇತಕೆ ಕಾಣಬಹುದೆಂ
 ದಲಘ್ನಭುಜಬಲಭಾನುಸುತ ಕಡು
 ಮುಳಿದು ಫಡ ಫಡ ಪಾರ್ಥ ಮೈದೋಷನುತೆ ಮಾಡುಂತ ||

ಇತ್ತಲಿತ್ತಲು ಪಾರ್ಥ ನಿಲು ನಿಲು
 2 ಮುತ್ತಯನ ಹಾರುವರ ನಂಜನಿ
 ಹೊತ್ತುಗಳದರೆ 3 ಹೋಹುದೇ ಮೈದೋಷು ಕೈದೋಷು |
 ತತ್ತಿಗರ ಕರೆ ನಿನ್ನ ಬೇರನು
 ಕಿತ್ತು ನೀರೊಳು ತೊಳ 4 ವೆ ರಿಪುಭಟ
 ಮೃತ್ಯುವಲ್ಲಾ ಕರ್ಣನೆನುತಿದಿರಾಗಿ ನಡೆತಂದ || ೧೬

ಉಂಟು ನೀನಾಹವದೊಳಗೆ ಗೆಲ
 ಲೆಂಟೆರ್ದೆಯಲಾ ನಿನ್ನ ಹೋಲುವ
 5 ರುಂಟೆ ವೀರರು ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಬಹುಳಕಟಕದೊಳು |
 ಟಂಟಣಿಸವಿದಿರಾಗು ನಿನ್ನಯ
 ಸುಂಟೆಗೆಯ ನಿತ್ತಖಿಳಭೂತದ
 ನಂಟೆ ನರ್ಜುನ ನೆನಿಸಿ ಕೊಳ್ಳೆನು ಕರ್ಣ ಕೇಳಂದ || ೧೭

1 ಮೇಣು ಕುಳಗಗಲಿಸಿ ಜಾಣುಗುವ, ಕ. ಮೂವ್ಯವೃತ್ತಿಯ ನೊಲಿದು
 ತೋಣುವ, ಚ, ಝ.

2 ಮುತ್ತವರ, ಟ.

3 ಬಿಡುವೆನೇ, ಟ.

4 ವೆನಖಿಯಾ ಮಿತ್ತು ಕರ್ಣನ ನೆನಿಸುತ್ತಿ, ಟ.

5 ಬಂಟರುಂಟೇ, ಜ.

ಚಕಿತಚಾಪರು ಗಾಢಬದ್ಧ

1 ಭ್ರುಕುಟಭೀಷಣಮುಖರು ರೋಷ

ಪ್ರಕಟಪಾವಕವಿಸ್ಫುಲಿಂಗರು ಕೂಡೆಸಮತಳಿಸಿ |

ವಿಕಟಕರವೇಲ್ಲಿತಮಹಾಸಾ

ಯಕರು ನಿಷ್ಠುರಸಿಂಹಗರ್ಜನ

ವಿಕಲಿತಾ 2 ಚಲಸನ್ನಿಬನ್ಧರು ಹೊಕ್ಕು ಹೊಗಿದರು || ೧೪

ಪೂತು ರೇ ಬಿಲುಗಾತಿ ಮಯ್ಯು ರೇ

ಸೂತನಂದನ ಬಾಣರಚನಾ

ನೂತನದ ಬಿಲುವಿದ್ಯೆ ಭಾರ್ಗವಸಂಪ್ರದಾಯವಲೆ |

ಆತುಕೊಳ್ಳೈ ನಮ್ಮ ಬಲುಮೆಗ

ಳೀತಹಿತಿಯವೆನುತೆ ಸರಳನ

ಸೇತುವನು ಕಟ್ಟಿದನು ಗಗನಾಂಬುಧಿಗೆ ಕಲಿಪಾರ್ಥ || ೧೫

ಮೇಲುಗೈಯಹೆ ಬಿರುದರೊಳು ಬಿ

ಲ್ಲಾಳು ನೀ ನಹೆ ಚಾಪ 3 ವಿದ್ಯಾ

ಘಾಳನೇತ್ರನ ಗರುಡಿಯಲ್ಲಾ ಕಲಿತಮನೆ ನಿನಗೆ |

ಕೋಲು ನಮ್ಮವು ಕೆಲವು ಸಮಗ

ಯ್ಯಾಳೆ ನಿನಗಾನೆನುತೆ ನೋಟಕ

ರಾಲಿ ರೋಮಿಮಿಡೆ ಕರ್ಣ ತುಳುಕಿದ 4 ನಸ್ತ್ರಸಾಗರವೆ || ೧೬

ಅಹಹ ಫಲುಗುಣ ನೋಡಲಮ್ಮೆನು

ಬಹುಳಬಾಣಾದ್ವೈತ ವಾದುದು

ಮಹಿ ಮಹಾದೇವನು 5 ತೆ ಸಾರಥಿ ಮುಚ್ಚಿದನು ಮುಖವೆ |

1 ಭ್ರುಕುಟಲರು ಭೀಷಣರು ರೋಷ |

ಪ್ರಕುಟಲರು ಪಟುಭಟರುಹೊಕ್ಕುದು ಕೂಡೆ ಸಮತಳಿಸಿ || ಜ.

2 ಗರುಚೇಕಿತಾನನು ಹೊಕ್ಕು ರುರವಣಿಸಿ || ಜ. 3 ವಿದ್ಯೆಗೆ, ಟ.

4 ನಂಬಿನಾಂಬುಧಿಯು, ಚ.ಜ.ಯ್ಯ. 5 ತವುತ್ರರಮುಚ್ಚಿದನು ಮುಖವುಡ | ಟ.

ರಹವ ಮೊಡದಿರಲವೊ ತನಗಿದು
ಗಹನವೇ ನೋಡೆನುತೆ ನರನತಿ
ಸಹಸದೊಳು ಕೆದಖಿದನು ಕರ್ಣನ ಬಾಣಪಂಜರವೆ || ೨೦

ವೀರ ನಲ್ಲಾ ¹ ಬನದ ರಾಜಕು
ಮೊರ ನಲ್ಲಾ ಕೌರವನ ಬಡಿ
ಹೋರಿ ಯಲ್ಲಾ ತಿರಿದೆಲಾ ದಿಟ ವೇಕಚಕ್ರದೊಳು |
ನಾರಿಯರ ನಾಟಕದ ² ಜೋಹವ
ನಾರು ತೆಗೆದರು ಪಾರ್ಥ ನಿನಗೀ
ಕೌರಿಯದ ಸಿರಿ ³ ಯೇಕೆನುತೆ ತೆಗೆದೆಚ್ಚ ನಾಕರ್ಣ || ೨೧

⁴ ಬಲುಗಡೆಯ ನಹೆ ಬೇಂಟೆಗಾಂವರ
⁵ ಬಲದ ಮೊದಲಿಗ ನಹೆ ವಿರೋಧಿಯು
ದಟಕೆ ನೀ ನೊಡ್ಡುಳ್ಳ ಭಟನಹೆ ಸಾಮಿಕಾರಿಯಕೆ |
ತಲೆಯ ತೆಪ್ಪುವನಹೆ ಕುಭಾಷಿ ⁶ ಗೆ
ಮೆಲೆವವರು ನಾವಲ್ಲ ಸೈರಿಸು
ಬಟಕೆನುತೆ ಕಲಿಪಾರ್ಥ ಸುರಿದನು ಸರಳ ಸರಿವಳಯ || ೨೨

ಅದ್ದನೋ ಬಾಣಾಂಬುನಿಧಿಯೊಳು
ಬಿದ್ದನೋ ವಿತಳದೊಳು ಮೇಣ್ವಿಧಿ
ಕದ್ದನೋ ಕೈವಾರವೇತಕೆ ಕಾಣೆ ನಿನಸುತನ |
ತಿದ್ದಿ ತಾತನ ದೆಸೆ ನದೀಸುತ
ನಿದ್ದಿ ನಾದೊಡೆ ಕೌರವೇಂದ್ರನ
ಹೊದ್ದಹೇಡೆಂದೊದಲುತಿರ್ದುದು ಕೂಡೆ ಕುರುಸೇನ || ೨೩

1 ಸುರರ, ಟ. 2 ಜೋಹವ, ಖ. ಚ. ಝ. ಟ. 3 ಯಂತೆನುತೆ, ಟ.

4 ಬಲುಗಡಿಯ, ಚ. ಜ. ಝ. ಟ. 5 ಬಳಗವುಳ್ಳವನಹೆ, ಖ. ಬಲಕೆ

ಮೇಲುಳ್ಳವ, ಚ. ಬಲವನುಳ್ಳವನಹೆ, ಜ. ಬಲಕೆಬಲುಗೈಯಹೆ, ಝ.

6 ಗೆಮುಳವವರು, ಖ. ಚ. ಯನುಡಿವವರು, ಟ.

ಇಡಿದಮೋಡದ ಮುತ್ತಿಗೆಯ ಮೇ
 ಲೊಡೆದು ಮೂಡುವ ರವಿಯವೊಲು ನೆಣಿ
 ಕಡಿದು ಶರಪಂಜರವ ಹೂಡಿದ ಸರ್ಜಾನನ ಮುಸುಕೆ |
 ನಡುಗಿದನು ವೈರಾಟ ಹಯ ¹ ವಡಿ
 ಗಡಿಗೆ ನೊಂದುವು ಹನುಮ ² ನಂಬರ
 ವೊ ಯೆಬೊಬ್ಬಿ ಉದನು ಮಹಾದ್ಭುತವಾಯ್ತು ³ ನಿಮಿಷದೊಳು

ಸೋಲವಾಯಿತು ಕರ್ಣಗಂಬರ
 ನಾಲಗೆಯ ಕೊ ⁴ ಯೈಲವೊ ಮರು ಬಿ
 ಲ್ಲಾಳು ರಾಯನ ಪಟ್ಟದಾನೆ ವಿರೋಧಿಭೂಪತಿಯ |
 ಭಾಳದಕ್ಕರ ತೊಡೆದುದೋ ತೆಗೆ
 ಕಾಳಗವ ನೆಂದಖಳಕುರುಬಲ
 ಜಾಲ ಬೊಬ್ಬಿಡೆ ಕರ್ಣ ಮೆಣಿದನು ಬಿಲ್ಲ ಬಲುಮೆಗಳ || ೨೬

ಅರಿಭಟನ ಶರಜಾಲವನು ಸಂ
 ಹರಿಸಿದನು ನಿಮಿಷದೊಳು ಫಲುಗುಣ
 ನೆರಡುಶರದೊಳು ಸಾರಥಿಯ ನೈದಂಬಿನೊಳು ರಥವ |
 ಶರಚತುಷ್ಟಯದಿಂದೆ ಕರ್ಣನ
 ಕರವ ಬಿಲ್ಲನು ಕಡಿಯೆ ಭಗ್ನೋ
 ತ್ವರುಷಭಂಗಿತನಾಗಿ ಸರಿದನು ಮೌನದೊಳು ಕರ್ಣ || ೨೭

ಓಟವೇ ಅಪಜಯದ ನಾರಿಯ
 ಬೇಟವೇ ಬಿಸಗೊಳ್ಳಿ ಕೈ ಯೊಳ
 ತೋಟಗೊತ್ತೋಳಹುದು ನಾಲಗೆ ಯಿಗಳೇನಾಯ್ತು |

¹ ವಿವೃಡಿಸಿ, ಚ. ² ನತಿಭಯವಡನೆ, ಚ. ³ ಸಂಗ್ರಾಮ, ಚ. ರು.

⁴ ಯುಗ್ಗಿ ಸುಭಟರ | ಸೋಲವದು ರಾಯಂಗ ಸೋಲವೆ ನೂಕುನೂಕೆನುತಿ || ಜ

ಆಟವಿಕಭೂಪತಿಯ ಕೀರಿಯ
ಕೂಟಣಿಗಳೂ ¹ ಗಾಯ್ತು ತೆಗೆ ಮರು
ಳಾಟ ವೆಮಗೇಕೆನುತೆ ಪಾಠ್-ನ ತಾಗಿದನು ದ್ರೋಣ || ೮೪

ಇದಿರುಗೊಳ್ಳೈ ಪಾರ್ಥ ವಿಪ್ರ
ಗ೯ದಟತನ ಮೆಲ್ಲಿಯದು ಕರ್ಣನ
ಸದೆಬಡಿದ ಸಾಸಕೆ ಹಿಗ್ಗದಿರೆಮ್ಮೆ ಕೈಗುಣವೆ |
ಕದನದೊಳು ನೀ ನೋಡು ಕೈಸಾ
ರಿದುವು ಗಡ ಕಾಮಾರಿ ಹಿಡಿನ
ಗ್ಗದ ಶರಾವಳಿ ಯವಳು ಪರಿಯಂತೆಮಗೆ ತೋಚಿಂದ || ೮೫

ಇದಿರುಗೊಂಡೆನು ವಂದಿಸಿದೆ ನೆ
ಮ್ನುದಯ ನಿಮ್ಮದು ನಿಮ್ಮ ದೆಸೆಯಿಂ
ವಿಡಿತ ಪೆನಗೀವಿದೈ ನೀಂ ಕಾಮಾರಿ ಮುರವೈರಿ |
ಹೃದಯ ನಿಮ್ಮದು ಕಾಳಗಕೆ ನಿ
ಮ್ಮಿದಿರೊಳಾಳ ತಾನು ಕರುಣಾ
ಸ್ವದರು ನೀವೆಂದೆಚ್ಚ ನರ್ಪು ನ ನವರ ಸಿರಿಪದಕೆ || ೮೬

ವಿನಯವುಚಿತವೆ ತತ್ತ ಸಮಯ ² ದ
ಮೊನೆಯೊಳಾವಿದಿರಾದೊಡಾವುದು
ಜನಪರಿಗೆ ಕರ್ತವ್ಯವದು ಸಾಕುಚಿದ ಮಾತೇಕೆ |
ತನುಜ ಸೈರಿಸು ಸೈರಿಸೆನುತೆ
ಚ್ಚನು ನಿರಂತರಬಾಣವರ್ಷದಿ
ನನಿಮಿಷಾವಳಿ ಪೂತುರೆನೆ ಕೈದೋಚಿದನು ದ್ರೋಣ || ೮೭

1 ಆಗಾಯ್ತು ಸಲೆಮರುಳಾಟಕೆನ್ನೇನೆನುತೆ, ಟ.

2 ಧೋ ಆನುವಚ್ಚಿದು ಕಾದುವುದುಚಿತ ಮೇಣ್, ಜ.

ಭಾವಿಸಲು ಪ್ರತಿಬಿಂಬದೊಳು ಬೇ
 ಣುವುದತಿಶಯವುಂಟು ನೀವೆನ
 ಗಾವ ಫರಿಯೊಳು ಕಲಿಸಿದಿರಿ ನಿಮಗೊಪ್ಪಿಸುವೆ ನದನು |
 ನೀವು ನೋಡುವುದೆನುತೆ ನರ ನಿಸ
 ಲಾವುದಂಬರ ವಾವು ದವನಿಯ
 ದಾವುದರಿಬಲ ವೆನಲು ಹಬ್ಬಿತು ಪಾರ್ಥ ಶರಣಾಲ || ೩- ೩-

ವಿಷಯಲಂಕಟತನದೊಳಾಂ ನಿ
 ಮೊಗಿದೆ ನಶ್ಯತಾಮನನು ನೀ
 ನೆಸೆವ ಮಗನೈ ಪಾರ್ಥ ಮೋಹದ ಕಂದ ನೀ ನೆಮಗೆ |
 ಇಸುಗೆ ಕಾಕರಿಗಾರಿಗೇಶರ
 ವಿಸರ ಸಂಭವಿಸುವುದು ಮರುರೇ
 ವಿಷಮವೀರನ ಕೈಚಳಕ ಲೇಸೆಂದ ನಾ ದ್ರೋಣ || ೩- ೩

ಎನುತೆ ಸುರಿದನು ಸರಳ ಸಾರವ
 ನನಲಗರ್ಭದ ಬಾಯ ಧಾರೆಗ
 ಳನಿಲಗರ್ಭದ ಗಜಿಗಳಶನಿ ¹ ಯುದರದ ಮೀಂಟುಗಳ |
 ಮೊನೆಯ ಬಂಬಲಿ ಡಿಯ ಹೊಗರಿಸ
 ತನಿಹೊಗೆಯ ಹೊದಲುಗಳ ² ಪುಂಖ
 ಧ್ವನಿಯ ದಟ್ಟಣೆ ಮಿಗಲು ಕವಿದುವು ದ್ರೋಣನಂಬುಗಳು ||

ದೇವ ಭಾರದ್ವಾಜ ಶರವಿ
 ದ್ಯಾವಿಷಯ ನವರುದ್ರ ಘನಶ
 ಸ್ತ್ರಾವೇ ನೀರ್ಮಾಣ ನೂತನ ಕಮಲಜನೆ ಯೆನುತೆ |

1 ಯ ಗರ್ಭಮಿಂಟೆಗಳ. ಖ. ಟ. ಯ ಮಿಂಟೆಯಂಬುಗಳ, ಝ.

2 ಶಂಖಧ್ವನಿಯ. ಜ. ಝ. ಟ.

ಕೋವಿದನ ಶರತಿಮಿರವನು ಗಾಂ
 ಡೀವವಿಗಳಿತಬಾಣಭಾನುಕ
 ರಾವಳಿಯೊಳ ಪಹರಿಸಿದನು ಸುರನಾಥಸುತ ನಗುತೆ || ೩೫
 ಹಿಳುಕ ನಿಲೆಂದುದೊ ಗಗನ ವೆಂಬಿನ
 ಜಲಧಿ ಜರಿದುದೊ ಪಾರ್ಥನೆಂಬ
 ಗ್ಗೃಳವಿರಿಂಜನ ಬಾಣಸೃಷ್ಟಿಯೊ ಬಲ್ಲರಾರಿದನು |
 ಇಳಯ ಮರ್ತ್ಯರು ಶಿವಶಿವಾ ತೆಗೆ
 ಫಲಗುಣಗೆ ಸರಿಯೆಂಬವರ ಬಾಯ್
 ಹುಚುವುದೊ ಗುಣಕೇಕೆ ಮತ್ತರ ವೆಂದುದಮರಗಣ || ೩೬
 ಬಚಕ ಪಾರ್ಥನ ಬಾಣದೊಳು ಬಸ
 ವೆಚೆಯೆ ಸಾರಥಿ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ
 ತೊಲಗಬಗಿದನು ದ್ರೋಣ ನಿತ್ತಲು ಕರ್ಣ ನೀಕ್ಷಿಸುತೆ |
 ಎಲೆಲೆ ಕಸತ್ತ ಚಾರ್ಯ ಗೆಲಿದನು
 ಫಲಗುಣನ ನಿನ್ನೆನು ಕಾರವ
 ಬಲಕೆ ಹಗೆಹಱುವಾಯ್ತು ರಾಜಾಭ್ಯುದಯ ವಾಯ್ತೆಂದ || ೩೭
 ಘಡಘಡೆಲವೋ ಕರ್ಣ ಸಾರಥಿ
 ಮಡಿದೊಡೇನದು ¹ ಭಂಗವೇ ಕಾ
 ಚೆಡೆಯದಿರು ನೋಡಾದೊಡಯ್ಯನ ಹರಿಬದಾಹವವೆ |
 ನುಡಿಗೆ ತೆಕಿಹಾಯ್ತೆಂಬ ಖುಲ್ಲರ
 ಬೆಡಗ ನೋಡೆನುತುಗ್ರಚಾಪವ
 ಮಿಡಿದು ಮೆಂಡಿಸಿ ಹರನ ಹೋಲುವೆ ಯಥಟ ಮಾರಾಂತ || ೩೮
 ಆವುದೈ ² ನಿನ್ನಣ್ಣತ ವೆದು ವಿ
 ದ್ಯಾವಿಷಯದೊಳು ಚಾಪವೇದಾ

1 ಸೋಲವೇ. ಚ. ಟ. ಕೂಪಿತೆಯೇ. ಜ.

2 ನೀವಣ್ಣತಿಕುದು. ಚ.

ರಾಜವಳಿಯು ¹ ಶರತತಿ ಯುಪನ್ಯಾಸಂಗಳಂತೆಂದು |

² ಕೋವಿದಾಭಾಸಕರ ಜಯ ನಿನ

ಗಾವ ಪರಿ ತೆಗೆ ಶಸ್ತ್ರವಿದ್ಯಾ

ಭಾವಗೋಷ್ಠಿಯ ಬಲ್ಲೊಡರಿ ಯೆಂದೆಚ್ಚ ನರ್ಜುನನ || ೩೯

ಅಕ್ರಮವೆ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯವಿದ್ಯಾ

ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳೆಂದು ನೀವೀ

ವಿಕ್ರಮದ ಮೊತಿನೊಳು ಮೇಗಣಿ ಮೆಜುವ ಭಟರುಗಳ |

ಶಕ್ರನಳುಕುವ ಬಾಹುಬಲ ರಿಪು

ಚಕ್ರದೊಳಗಿನ್ನಾ ರಿಗುಂಟಿದು

ವಕ್ರಭಣಿತೆಯು ಸಲುವು ದಶ್ವತ್ಥಾಮಗೆನುತೆಚ್ಚ || ೪೦

ಅರ್ಜುನನ ಶರವಿದ್ಯೆ ವಿವರಿಸೆ

ದುರ್ಜಯವಲಾ ಗರುವತನದೊಳು

ಗರ್ಜಿಸಿದೊಡೇನಹುದೆನುತೆ ಗುರುಸೂನು ಹರುಷದೊಳು |

ನಿರ್ಜರರು ಮರು ಪೂತುರೆನಲಾ

ವರ್ಜಿಸಿದ ತಿರುವಿನೊಳು ಸಂಗರ

ನಿರ್ಜಿತಾರಿಯ ನಿಸಲಿ ಕವಿದುವು ಕಣೆಗಳಂಬರಕೆ || ೪೧

ಗುರುತನುಜನಲ್ಲಾ ವಿಭಾಡಿಸಿ

ಹುರುಳುಗಿಡಿಸಲು ಬಹುದೆ ನೋಡು

ತ್ತರ ಸುಯೋಧನಸೈನ್ಯಶರಧಿಯ ಗುಂಪಿನತಿಬಲರ |

ಹರನ ಪೋಲುವ ಶಸ್ತ್ರವಿದ್ಯಾ

ಧರರು ಮರ್ಮೈರೊಳಹರೆ ಲೇಸೆಂ

ದುರುಳಗಡಿದನು ಪಾರ್ಥ ನಶ್ವತ್ಥಾಮ ನಂಬುಗಳ || ೪೨

1 ಶಕಿಮೌಳಿಕೋಪನ್ಯಾಸಮೆಂತೆಂತು. ಚ. ಝ. ನಿರ್ಮಲಿತಕೋಪನ್ಯಾಸ
ವೆಂತೆಂತು. ಜ.

2 ಕೋವಿದರ ಭಾಸುರರ ಯುಕ್ತಿಗೆ, ನೀವು ಕೊಂಡಿರೆ. ಕ. ಕೋವಿದರು
ಭಾಸುರರು ಜಯ ನಿನಗಾವಜಾತಿಗೆ, ಝ.

ಗುರುಸುತನ ಶರಣಾಲವನು ಸಂ
ಹರಿಸಿ ಮೆಗುಣಿಸ್ತೊಘವನು ವಿ
ಸ್ತುರಿಸಿದನು ಕಲಿಪಾರ್ಥ ನಾತನ ಸರಳುಗಳ ಸವಣಿ |
ತರಣಿಬಿಂಬವ ನಭವ ಹೂಟತು
ಗುರುಸುತನ ಸರ ವಮಮ ಮತ್ತಿ
ಬರಿಗೆ ಸಮಬಲವಾಗೆ ಸಮತಳಿಸಿತ್ತು ರಣಕೇಳಿ || ೪೩

ತೀರವರ್ಷಾನನಂಬು ರಣದೊಳು
ತೀರಿದುವು ಗುರುಸುತನ ಶರ ಕೈ
ವಾರವೇ ಕೈಗುಂದಿ ನಿಂದನು ದ್ರೋಣನಂದನನು |
ಮೇರು ಮೊಗದಿರುಹಿತ್ತಲಾ ರಣ
ಧೀರ ನಶ್ವತ್ಕಾಮ ಸೋತನು
ಸಾರನುತೆ ಕೃಪ ನುಜುಬಿದನು ತಪುಬಿದನು ಫಲುಗುಣನ || ೪೪

ತಂದೆಮಕ್ಕಳು ಸೋತ ರಿನ್ನೇ
ನೆಂದು ಮುಯ್ಯಾನದಿರು ನಿಲು ನಿ
ಲ್ಲೆಂದು ಕೃಪನಡಹಾಯ್ದು ಪಾರ್ಥನ ರಥವ ನೊಡೆಯಿಸಲು |
ಬಂದ ಪರಿ ಲೇಸೆನುತೆ ಫಲುಗುಣ
ನೊಂದು ಕವಲಂಬಿನೊಳು ಗುರುಗಳೆ
ಗಿಂದು ವಂದಿಸಬೇಕೆನುತೆ ಕೀಲಿಸಿದ ನಾರಥವ || ೪೫

ತಂಹರಿಸಿ ಸರಳೈದಜೊಳು ಸಂ
ಹರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಂದೆಚ್ಚೊ ಡೀತನ
ತುರಗವನು ತಾಗಿದುವು ನೊಂದುವು ರಥದ ವಾಜಿಗಳು |
ಕೆರಳಿ ಫಲುಗುಣ ನರ್ಥಚಂದ್ರನ
ಸರಳನೊಳು ಸಾರಥಿಯ ತುರಗವ
ಕರದ ಬಿಲ್ಲನು ಕಡಿಯೆ ತೊಲಗಿದ ನಾಕೃಪಾಚಾರ್ಯ || ೪೬

ಎಲೆಲೆ ಕರ ದ್ರೋಣ ಗುರುಸುತ
 ರಲಘುಭುಜಬಲಕೃಪನು ಹೊಕ್ಕಿಹಿ
 ದಳುಕಿದರು ಮುರ್ದು ಪ್ರಾತುರೆಂತುಟೊ ಪಾಠ ನಗ್ಗುಳಕೆ |
 ಗೆಲುವ ನೊಬ್ಬನೆ ನಮ್ಮ ಬಲದೊಳು
 ನಿಲುಕಿ ಹಿಂಗುವ ಸುಭಟರಿನಿಬರು
 ಸುಲಭ ವೆಮಗೀಸೋಲ ವೆಂದುದು ನಿಖಿಳಕುರುಸೇನೆ || ೪೩

ಬಾಯ ಬಿಟ್ಟುದು ನೆಹಿದಕಾರವೆ
 ರಾಯದಲಿ ವಡ ಮುಖದೊಳಧಟರು
 ಹಾಯಿದರು ತಮತಮಗೆ ತೆಹಿದರಸಾಯ್ತು ಕುರುಸೇನೆ |
 ಕಾಯಬೇಕೆಂದೆನುತೆ ವರಗಾಂ
 ಗೇಯ ಚಾಪವ ತುಡುಕಿ ಬೆರಳೊಳು
 ಸಾಯಕವೆ ತೂಗುತ್ತೆ ತಡೆದನು ಪಾರ್ಥನುರವಣೆಯ || ೪೪

ಓಡಿದಾಳಲ್ಲಲ್ಲಿ ಧೈರ್ಯವೆ
 ಮೊಡಿತಚಾಳೊಗ್ಗಿನೊಳು ಹುರಿ
 ಗೂಡಿ ತಬರ ಮಗುತೆ ನಿಬರ ವಾಯ್ತು ನಿಮಿಷದೊಳು |
 ಕೂಡೆ ಗಜಗಟ್ಟೆತು ಚತುರ್ದ
 ಜೋಡುಮೊಡಿತು ಕವಿದುದೀತನ
 ಕೂಡೆ ಘನಗಂಭೀರಭೇರಿಯ ಬಹುಳರಭಸದೊಳು || ೪೫

ತೊಲಗು ರಾಜಪಿತಾಮಹನ ಖತಿ
 ಬಲುಹು ತೆತ್ತಿಗರಹಡೆ ರುದ್ರನ
 ನಳಿನನಾಭನ ಕರಿಸು ನೀಂ ಶಿಶು ಸಾರು ಸಾರೆನುತೆ |
 ಉಲಿಯೆ ಬಟಯ ಮಹಾರಥರು ಕಳ
 ಕಳದ ಕಹಳಯ ಪಾಠಕರ ಗಾ
 ವಳಯ ಬಿರುದಿನ ಬಹುಳತೆಯೊಳ್ಳೆ ತಂದನಾಭೀಷ್ಟ || ೪೬

ಪೂತು ರೇ ಕಲಿಪಾರ್ಥ ಭುವನ
 ಖ್ಯಾತನಾದ್ಯೈ ಕಂದ ದೋ ಗ್ರೀಣನ
 ಸೂತಸುತ ಕೃಪ ಗುರುತನೂಜರ ಗೆಲಿದೆ ಬಚಕೇನು |
 ಬೀತುದೇ ನಿಮ್ಮವಧಿ ಕುರು 1 ಬಲ
 ಜಾತವನು ಗೆಲಿದಿನ್ನು ನಿಮ್ಮಯ
 ಭೂತಳವ ಬಯಸುವಿರೆ ನೀವನುತೆಚ್ಚ ನಾಭೀಷ್ಟ || ೫೦

ನಿಮ್ಮ ಕಾರುಣ್ಯಾವಲೋಕನ
 ವೆಮ್ಮ ಸಿರಿ ಬೇಣಿಲ್ಲ ಕಾಳಗ
 ದಮ್ಮಗೆಯ ವಿಕ್ರಮದ ವಿವರಣೆಯೆ 2 ಫಲಿಸುವುದೇ |
 ಬಿಮ್ಮ ಬೀಸರ ವುಂಟೆ ನಿಮ್ಮಯ
 ಸೊಮ್ಮಿನವರಿಗೆ ಬೇಣಿ ರಾಜ್ಯದ
 ಹೆಮ್ಮೆ ತಮಗೇಕೆನುತೆ ಕೈಯೊಡನೆಚ್ಚ ನಾಪಾರ್ಥ || ೫೦

ಇಸಲು ಪ ಥನ ಬಾಣವನು ಖಂ
 ಡಿಸುತೆ ಸೂತನ ನೆರಡಣಿಗಳು ಕೀ
 ಲಿಸಿದ ನೈದಂಬಿನೊಳು ಹನುಮನ ಹಣೆಯ ನೊಡೆಯಚ್ಚ |
 ನಿಶಿತಶರವೆಂಟಣಿಗಳು ಕವಚವ
 ಕುಸುರಿದಳಿದನು ನರನ ವೆಹ್ಲದ
 ಬಿಸುಗೆ ಬಿಡೆ ಮೊಹಿಂಬಿನೊಳು ಮುಖಿಯೆಚ್ಚ ಬೊಬ್ಬಿ ಣಿದ ||

ಅರಿಯ ಶರಹತಿಗುತ್ತರನು ತನು
 ಬಿರಿಯೆ ಬಸವೊಡನು ಕಪೀಶ್ವರ
 ನೊಹಿಲಿದನು ರಾವಣನ ಗಾಯವ ನೆನದನಡಿಗಡಿಗೆ |
 ಮುಖಿದು ಮಲಗಿದ ಸೂತನನು ನಾ
 ಲೆ ರಡು ಗಟಗೆಯು ಬೀಸಿ ಮೊಗಿನೊ
 ಳರಲ ಕಂಡನು ಪಾರ್ಥನೆತ್ತಿ ದನಳುಕಿರುತ್ತರನ || ೫೪

1 ಕುಲಜಾತನನು. ಕ. ಜ. 2 ಫಲಿಸುವರೆ. ಕ. ಧು.

1 ಕವಚವಿದೆ ಕೊಳ್ ಬಾಣಧಾರಾ

ನಿವಹಶಸ್ತ್ರ ಸ್ತಂಭವಿನ್ನಾ

ಹವದೊಳಂಜದಿರೆನುತೆ ಕುಡಲುತ್ತುರನು ದುಗುಡದೊಳು |

ಬವರದಾದಿಯೊ 2 ಳುಚಿಯದೇ ಕೊಂ

ದವನು ನೀನೋ ಭೀಷ್ಮನೋ ಎನ

ಲವನ ನುಡಿಗರ್ಜನನು ನಗುತಪರಾಧವುಂಟೆಂದ ||

೫೫

ಹದುಳಿಸಿನ್ನಂಜದಿರು ಬಾಣಾ

ಘದ ನಿವಾರಣವಿದು ವಿಚಾರಿಸ

ಲಿದೆ 3 ಬಿರಿದು ನಾಂ ನೊಂದೆನಿದೆ ನೋಡೆನ್ನ ಗಾಯವನು |

ಬದೆದು ಕೊಳುತೈದಾನೆ ಸಿಂಧದ

ತುದಿಯ ಹನುಮನು ವಜ್ರಮಯದೇ

ಹದೊಳು ನಟ್ಟುವು ಕೋಲು ಮುನಿದೊಡೆ ರುದ್ರನೀಭೀಷ್ಮ ||೫೬

ಎಂದು 4 ನೂಟಿಂಬಿನೊಳು ಗಂಗಾ

ನಂದನನ ಮುಸುಕಿದನು ಸಾರಥಿ

ನೊಂದನಾಧ್ಯಜದಂಶ ಮುಣಿದುದು ರಥ ವಿಸಂಚಿಸಿತು |

ಮುಂದುಗೆಟ್ಟನು ಭೀಷ್ಮನಹುದೋ

ಕಂದ ಎನುತಾಱಿಂಬಿನೊಳು ಖತಿ

ಯಿಂದೆ ಪಾರ್ಥನನಿಸಲು ಥಟ್ಟುಗಿದಂಬು 5 ಹಾಳಿದುವು || ೫೭

1 ಕವಚವಿದೆ ಕೋ ಬಾಣಶಸ್ತ್ರ | ನಿವಹಧಾರಾ, ಕ. ಜ. ಝ. ಕವಚವಿದೆ ಕೋ ಬಾಣಶಸ್ತ್ರ | ನಿವಹಧಾರಾ, ಚ. ಕವಚವಿದೆ ಕೋ ಬಾಣಶಸ್ತ್ರ | ದ ನಿವಹಧಾರಾ, ಖ.

2 ಳನ್ನ ಕಳುಹದೆ ಬವರದೊಳುಕೊಂದವನು ನೀನೆನ, | ಖ. ಳನ್ನ ನುಣಿ ಕೊಂ, ಚ. ಝ. ಳಳುಕವೇಕೊಂ, ಜ.

3 ಬಿರಿಯಲಾಂ ನೊಂದೆ ನೀನೋಡೆನ್ನ ದೇಹವನು, ಖ.

4 ಮಾಣಿಂಬಿನೊಳು, ಜ. 5 ಹಾಯಿದುವು, ಖ. ಝ.

ಬಣಿತುರ್ದರ್ಶನ ನೊಡಲಿ ನೊಳು ದುಱು
 ದುಱುಪ¹ ರುಧಿರದ ಧಾರೆ ಸೂರ್ಯನ
 ನೆಣಿವೆಣಿಗೆಯೊಳು ನಿಂದು ತೊಟ್ಟುನು² ವರಮಹಾಶರವ |
 ತಪ್ಪಿದನೆಡೆಯೊಳು ಭೀಷ್ಮನುಜಿ ಬೊ
 ಬಿ ಐದು ಬಟಕಾಗ್ನಿಯಬಾಣದ
 ಗಣಿಯ ಮಂತ್ರಿನಿ ಹೊಡಿದನು ಕುರುಸೇನೆ ಕಳವಳಿಸೆ || ೫೮

ವರುಣಬಾಣದೊಳಸ್ತುವನು ಪರಿ
 ಹರಿಸಿದನು ಕಲಿಭೀಷ್ಮನೊಬ್ಬ
 ಬ್ಬರು ಪರಾಜಯರೋಷಪಾವಕವಿಸ್ಫುಲಿಂಗಿತರು |
 ಹರಿಸಿದರು ಕೌಬೇರ ಮಾಮತ
 ನಿರುತಿ ಯಮ ಪುರುಹೂತ ಶಂಕರ
 ಪರಿಗತಾಸ್ತುವಳಗಳನು ಗಾಂಗೇಯಪಲುಗುಣರು || ೫೯

ಮಲೆತು ನಿಲುವೊಡೆ ಭೀಷ್ಮನಲ್ಲದೆ
 ಕೆಲರು ಪಾರ್ಥನ ದಿವ್ಯಬಾಣಾ
 ವಳಯ ಘರಾಘಾರಿ³ ಗಿಂದಿನ ಭೀಷ್ಮನುರವಣೆಗೆ |
 ಕಲಿಧನಂಜಯನಲ್ಲದಿರೊಳು
 ನಿಲುವರುಂಟೇ ಸುರನರೋರಗ
 ರೊಳಗೆ ಕೆಲರೆಂದಿದ್ದ ನುಡಿದನು ಬೆರಳನೆ ಗಲೆದೊಲೆದು || ೬೦

ಪೂತು⁴ ರೇ ಕಲಿಪಾರ್ಥ ಬಿಲುವಿ
 ದ್ಯೂತಿಶಯನಿಧಿ⁵ ಜಾಗು ಗಂಗಾ
 ಜಾತ ಹರಮುರವೈರಿಗಳ ಮಿಕ್ಕಿರಿ ಮಹಾದೇವ |

¹ ರುಧಿರವ್ರಣ ಸುಧೈರ್ಯದ, ಬ. ಚ. ಟ. ² ನರ, ಬ. ಚ. ಜ.

³ ಗಿಂದಿರೇ, ಚ. ಝ. ⁴ ಪಾಯಕು ಭೀಷ್ಮ, ಚ. ಝ. ಟ.

⁵ ಪಾರ್ಥ ಜಾಗು ಪುರಾತನನ ಮುರವೈರಿಯನು, ಚ. ಝ. ಟ.

ಈತಗಳು ಜನಿಸಿದೊಡೆ ಹಿಂದೆ ಮೊ
ಹೀತಳವೆ ಖಳನುಯ್ಯನೇ ಮೇಣ
ಸೀತೆ ಬನದೊಳು ನವೆವಳೇ ಫನುತಿದುರ್ದಮರಗಣ || ೬೦

ಹಿಂದೆ ಕರ್ಣನ ಕೈಮೆಯನು ಗುರು
ನಂದನನ ಬಿಲುಗಾಱತನನನು
ಮಂದರೋಪಮಧೈ ರ್ವನಾಚಾರಿಯನ ಪರಿಣತಿಯ |
1 ಬಂದಕೃಪನಗ ಕೈಯನು ನಲ
ವಿಂದೆ ಕಂಡೆ ನಿದಾವ ಪರಿಯ
ಲ್ಲೆಂದ ನುತ್ತರ ನರ್ಜನಗೆ ಗಾಂಗೆಯನುರವಣೆಯ || ೬೦

ಎನೆ ಕುಮಾರಕ ಕಾರ್ತವೀರ್ಯ
ಜ್ಞಾನನ 2 ಸಾಸಿರತೋರತೋಳ
ವನವ ಕಡಿದನು ವೀರಭಾರ್ಗವರಾಮನತಿಬಲನು |
ಮುನಿದು ಮಲೆತೊಡೆ ಬೆಜಗನಾತನ
ಮನಕೆ ಬಿತ್ತಿದ ನೀತ ನೀತನೊ
ಳನಗೆ ಸರಿ ನೂಕುವುದೆ ಕಾಳಗವೆಂದನಾಪಾರ್ಥ || ೬೨

ಮತ್ತೆ ಗಂಗಾಸೂನು ಪಾರ್ಥನ
3 ಕೆತ್ತಿಸಿದ ನೈದಂಬಿನೊಳು ರಥ
ಕಿತ್ತು ಮರಳಲು ಮೂಱುವಜ್ರಾಸ್ತ್ರದೊಳು ಕೀಲಿಸಿದ |
4 ಪುತ್ರವನು ಬಗಿದುರಗ ಪುಗುವವೊ
ಲುತ್ತರಿಸಿದುವು ಶರವಿಸರ ಧೃತಿ
ವೆತ್ತು ಫಲಗುಣನವಣನೆಚ್ಚನು ಹತ್ತು ಬಾಣದೊಳು || ೬೪

1 ಇಂದು, ಕ. ಟ. ನಿಂದ, ಬ. 2 ನಿಪ್ಪತ್ತೊಂದುವಂಶದವನವ, ಬ.
ತೋಳಿನ ಬನವ ಕಡಿದನು ಘನಪರಾಕ್ರಮಿ ವೀರ, ಚ. 3 ನೆತ್ತಿಸಿದನೈ, ಬ.

4 ಹುತ್ತಕುರಗನು ಬಗಿದು ಪುಗುವವೊಲು, ಚ. ಹುತ್ತನುರಗನು ಬಗಿದು
ಪುಗುವವೊಲು, ಟ.

ನರನ ಶರದೊಳು ಭೀಷ್ಮನೆದೆ ಜ
 ರ್ಪುರಿತವಾಗಲು ರ್ಪೋಮ್ಮಿನೊಳು ತರ
 ಹರಿಸಲಖಿಯದೆ ಮಲಗಿ ನಿಂದನು ರಥದ ಕವ್ವುಗೆಯ |
 ಅರರೆ ಸೋತನು ಭೀಷ್ಮ ನಿನ್ನೇ
 ನುರಿದುದೋ ಕುರುಸೇನೆ ಸಿಲುಕಿದ
 ದೊರೆ ಯೆನುತೆ ಬಾಯ್ವಿಡಲು ಕೌರವರಾಯ ಪೊರಮಟ್ಟ || ೬೫

ಸೀಳು ನಾಯ್ಕಳ ಬಾಯ ಕೆಲಬಲ
 ದಾಳ ಹಂಗಿನ ದೊರೆಯ ಸುಭಟರ
 ಸೋಲವದು ರಾಯರಿಗೆ ಸೋಲವೆ ನೂಕು ನೂಕೆನುತೆ |
 ಕೋಲ ಹೊದೆಗಳ ಕೆದಕು ಸಿಂಧದ
 ಮೇಲೆ ಹಾವನು ಹಾಯ್ಕಿ ಸಾರಥಿ
 ಮೇಳವಿಸಿದನು ನೃಪನ ರಥವನು ನೆರೆದರತಿರಥರು || ೬೬

1 ಕೆಲಕೆ ಕೆದಕಿದ ಬಲಜಲಧಿ ಯೊ
 ಬ್ಬಳಿಗೆ ಬಂದುದು ತಳಿತಸತ್ತಿಗೆ
 ಗಳ ವಿಡಾಯಿಯೊಳೆ ಉವೆ ನಿಸ್ಸಾಳಕೋಟೆಗಳ |
 ಉಲಿವಕಹಳಯ 2 ಪಾಠಕರ 3 ಗಾ
 ವಳಯ ನಾನಾವಾದ್ಯರಭಸವು
 ಮೊಳಗಿ ಸುಭಟರು ಹೊಗಳಿದರು ಕೌರವನ ಬಿರುದುಗಳ || ೬೭

1 ಕಲಿಕೆ, ಚ. ಝ. ಟ. 2 ಬೈಗುಳದಗೈತಳದಬಾಯ್ಬಲಗೈಯ
 ನೊಲೆವಡ ಬಲದ ಭಟರುಬೈದಿಹಿದರು ಕೌ. ಕ, ಬೈಗುಳದಗೈತಳದ ಬಾಯ್ಬಲಗೈ
 ಯ ನೆಗೆಹಿದ ಬಲದ ಭಟ್ಟರು ಬೇಡಿದರು ಕೌ. ಖ. ಬೈಗುಳದಗೈತಳದ ಬಾಯ್ಬ
 ಲಗೈಯನೊಲೆದೊಡ ಬಡಿಕ ಭಟ್ಟರು ಕದಖಿದರು ಕೌ. ಜ. ಬೈಗುಳದಗೈ ತಳದ
 ಬಾಯ್ಬಲಗೈಯನೊಲೆದಳಬಡಿಕಭಟ್ಟರು ಬೇಡಿದರು ಕೌ. ಟ.

3 ಕಳಕಳದನಾನಾವಾದ್ಯರಭಸದ ಬಡಿಯಭಟ್ಟರ ಹೊಗೆಟಿಕೆಯೊಳ್ಳೆ
 ತಂದ ಕುರುರಾಯ, ಚ.

ಬಗ್ಗು ಮುಖಿಯದೆ ಸೇನೆ ಮೊಳಗುವೆ
 ಲಗ್ಗಿ ವೆಜಿಯೊಳು ಹೊನ ತುಚಿದೊಡ
 ಮುಗ್ಗಿ ಕವಿದುದು ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಮೊಗದ ಸನ್ನೆಯೊಳು |
 ಹುಗ್ಗಿಗರ ಹುರಿ ಬಲುಹು ನಿಗುಚುವೆ
 ನಿಗ್ಗವನು ನಿಲ್ಲೆ ನುತೆ ಸೇನೆಯ
 ನಗ್ಗಡಲ ಬೀಟಿಸಿದ ನರ್ಜುನ ನೆಗಣಿತಾಸ್ತ್ರದೊಳು || ೬೪

ವೀರರಿದಿರಹ ಹೊತ್ತು ರಣಮೈ
 ಲಾರರಾದರು ¹ ಕೆಲರು ಕೆಲಬರು
 ಭೈರವನ ಸಾರೂಪ್ಯರಾದರು ಪೂತು ಪಾಯ್ಕನುತೆ |
 ಕೌರವನು ಕರ್ಣಾದಿಗಳ ನುಡಿ
 ಯೋರೈಪೋರೆಯೊಳವಗಡಿಸಿ ಹೊಂ
 ದೀರ ದುವಾಳಸುತೆ ಮೂದಲಿಸಿದನು ಫಲಗುಣನ || ೬೫

ಬಾಲವೈದ್ಧರ ವಿಪ್ರರನು ನೀಂ
 ಕಾಳಗದೊಳೊಡಿಸಿದನೆಂದೀ
 ಮೇಲುಮೂಗಿನೊಳರಲಿದೀನೈ ಪಾರ್ಥ ಮರುಳಾದೈ !
 ಆಳದಡವಿಯ ರಾಜ್ಯವೆಲ್ಲದೆ
 ಮೇಲೆ ಧರಣಿಯ ಬಯಸಿದೊಡೆ ನಿಮ
 ಗಾಳಲೀವೆನೆ ಹೋಗು ಹೋಗಾರಣ್ಯಕೆನುತೆಚ್ಚ || ೬೬

ಗಾಱುಗೆಡೆಯದಿರಲವೊ ಸತ್ಯವ
 ಮಿಾತಿಲಮ್ಮದೆ ಲೋಕ ನಿನ್ನನು
 ದೂಟಬೇಕೆಂದಡವಿಯೊಕ್ಕವು ಹೊಲ್ಲೆ ಹೇನಿದಕೆ |
 ಹಾಣಿ ಹೋಯಿತ್ತವಧಿ ಯಿನ್ನೀ

¹ ಮರಳಿತೆಗೆಯುತೆ ಕ. ಬ. ಚ. ಮರಳಿತೆಗೆವೊಡೆ, ಜ. ಝ.

ಮೀಟಿ ಗಟಹುವ ನಿನ್ನ ಗಂಟಲ
ನೂಟಿ ರಾಜ್ಯವೆ¹ ಕೊಳುವ ಸೈರಿಸೆನುತ್ತೆ ನರನೆಚ್ಚ || ೭೦

*

ಅಟಿಯೆ ನೀ ನೆಲೆ ಮರುಳ ಗರುಡನ
ತಟವರಿಕೆಯೊಳು ಹಾವು ಕನ್ನವ
ಕೊಜೆದು ಬದುಕುವುದೇ ವೃಥಾ ಕಕ್ಕುಲಿತೆ ಯೇಕಿನ್ನು |
ತಟಿದು ತಿಟಿಕಲ್ಲಾಡುವೆನು ನಿ
ಮುಟುವರೈವರ ಸಿರವನರ್ಜನ
ಬಟಿದೆ ಗಟಹದಿರೆನುತೆ ಕೊರವರಾಯ ತೆಗೆದೇಚ್ಚ || ೭೧

ಗರುಡ ನೀನಹೆ ನಿನ್ನ ಪಕ್ಕವ
ನೊರಸಿ ಹೆಡತಲೆಗಡರಿ ಜೆನ್ನಲು
ಮುಟಿಯೆ ದುವಾಳಿಸುವ ಮುರರಿಪುವೆನ್ನ ನೀನಖಿಯಾ |
ತರಹರಿಸು ಕಲಿ² ಯಾದೊಡೆಂದ
ಬುರಿಸಿ ಕೊರವನೆದೆಯ³ ನಗುಟಿದ
ನೆರಡುಬಾಣದೊಳರೂಜಲ⁴ ಧಾರೆಗಳ ಕಾಣಿಸಿದ || ೭೨

1 ತೆಗೆವ ಸೈರಿಸೆನುತ್ತೆ ನರನೆಚ್ಚ, ಖ. ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸೈರಿಸೆನುತೆಚ್ಚ, ಚ.ಯು.

* ಎಲವೊ ಕೊರವ ಹಿಂದೆ ಜಾಜಿನ

ಕಲುಹಯೊಳು ಮೀದಿನಿಯ ಕೊಂಡುದು
ಗೆಲುವಹುದೆ ನೋಡಾದೊಡಿನಿನ್ನ ಭೂತಳಕೆ |
ಹಲಗೆ ಯಿದು ಕುರುಭೂಮಿ ಸಿನ್ನಯ
ಕುಲದ ತಲೆ ಸಾರಿಗಳು ಶರದೊಳು
ಗೆಲಲು ಬಂದೆನು ಹಾಯ್ದು ಹಾಸಗಿಗಳನೆನುತೆಚ್ಚ ||

ಈಪ್ಪುವು ಕ. ಚ. ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ 71ನೆಯ ಪದ್ಯದ ಮುಂದೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ
ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

2 ಯಾಗೆನುತ್ತ, ಚ. ಜ. ಟ. ಯಾಗೆನ.ತ ಬೊಬ್ಬಿಪ್ಪಿದು, ಯು.

3 ನುಗುಳಿದ, ಕ. ಖ. ಚ. ಯು.

4 ದೊಪತೆಗಳ, ಖ. ಚ. ಜ. ಟ.

ಅವನ ಭಾರಿಯ ವಲ್ಲಿಸೀರೆಗೆ
 ಳವಯವದ ರಕುತದೊಳು ತೋಡುವು
 ಜವವೊಡು ಸಾರಥಿಗೆ ಸೂಚಿಸೆ ರಥವ ಮರಳಚಿದ |
 ಕವಿದನರ್ಜುನ ನೋಡದಿರು ಕೌ
 ರವ ಪಲಾಯನವಕಟಕಟ ಪಾ
 ಥಿವರ ಪಂತವೆ ಮರಳ ನಿಂದಿರು ಕೊಲುವುದಿಲ್ಲೆಂದ || ೨೪
 ಮಾತು ಹಟಸದ ಮುನ್ನ ಕಾಲ್ಗಳ
 ಸೋತು ತೆಗೆದುವು ಹೊಳ್ಳುವಾತಿದು
 ನೀತಿಯೋ ನರಪತಿಗಳಿಗೆ ಬಹುಭಂಗವೆನ್ನಯಕೆ |
 ಭೀತನಾಗದೆ ಕಾದಿ ಮಡಿದನ
 ಮಾತುಗಳಲಾ ಪುಣ್ಯಕಥನವು
 ಭೂತಳಾಧಿಪ ಮರಳ ¹ ನೋಡೆನ್ನಾಣೆ ನೋಡೆಂದ || ೨೫
 ಹುರುಳುಗೆಟ್ಟುದು ಗರುವತನ ವೆಂ
 ದರಸ ನಾಚಿದ ನಧಿಕಥ್ಯರೋ
 ತ್ಕರುಷದೊಳು ಕಲಿಯಾಗಿ ನಿಂದನು ಮತ್ತೆ ಕಾಳಗಕೆ |
 ದೊರೆಯ ದುಗುಡವ ಕಂಡು ತಮತಮ
 ಗುರವಣಿಸಿದರು ಸಕಲಸುಭಟರು
 ಹೊರಳಗಟ್ಟಿತು ಸೀನೆ ನಿಜಕ ಟ ² ದಟವ ನಿಶೆ ³ ಸಿ || ೨೬
 ನೊಂದ ನವನಿಪ ನಿಂದು ಪಾರ್ಥನ
 ಕೊಂದು ³ ತೋಜುವೆ ನನುತೆ ರವಿಸುತ
 ನೊಂದುಕಡೆಯೊಳು ಮೊಹಗಿದನು ಬಲುಬಿಲ್ಲ ಜೀವಡೆದು |
 ಬಂದುಕಡೆಯೊಳು ಮಸಗಿದನು ಗುರು
 ನಂದನನು ವೈಷಸೇನ ⁴ ಸೈಂಧವ
 ರೊಂದುಕಡೆಯೊಳು ಭೀಷ್ಮ ದುಶ್ಯಾಸನ ⁵ ಕೃಪಾದಿಗಳು || ೨೭

¹ ನಿಂದೊಡೆ ಕೊಲುವುದಿಲ್ಲೆಂದ. ಜ. ಟ ² ತನವ, ಜ. ³ ಹೋಗುವೆನೆಂದು, ಕ.

⁴ ದುರ್ಜಯ, ಖ. ⁵ ಜಯದ್ರಥರು, ಖ.

ಗುರು ಚಡಾಳಿಸಿ ಹೊಕ್ಕು ¹ ನೊಮ್ಮೈ
 ಗುರವಣಿಸಿದನು ಬಾಹಿ ಕನು ಭಾ
 ಸುರಕಳಿಂಗ ಸುಕೇತು ಶಕುನಿ ವಿಕರ್ಣ ದುಸ್ಸಹರು |
 ನರನ ಮೊಸುಕಿದರೊಂದುಕಡೆಯೊಳು
 ತೆರಳಿಕೆಯ ತೇಣಿನೊಳು ಬಲ ಮೋ
 ಹರಿಸಿ ಕವಿದುದು ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಿತು ಕಲಿಧನಂಜಯನ || ೭೮

ಅಂಗವಿಸಿತರಿಸೇನೆ ಲೋಕವೆ
 ನುಂಗಿ ತಳಯಲು ² ಕುಣಿವೆ ಭರನ
 ರಂಗಭೂಮಿಯ ತೊಳವೆ ಜಲಧಿಯ ಜೋಕೆ ಯಂದದೊಳು |
 ಭಂಗಿತರ ಮೆಟುವಲಗೊಳು ಸ
 ರ್ವಾಂಗಬಲ ಜೋಡಿಸಿತು ನಮ್ಮುತಿ
 ವಿಂಗೆ ಹದನೇನುತ ಮತ್ಸ್ಯನ ಸೂನು ³ ಜೆಸಗೊಂಡ || ೭೯

* ಅಂಜದಿರು ಕಲಿಯಾಗು ಸೂರ್ಯನ
 ಮಂಜು ಮೊಸುಕಿದೊಡೇನು ರಿಪುಬಲ
 ಪುಂಜವನು ತತ್ಕ್ಷಣದೆ ಜಯಿಸುವೆ ನೊಂದುಬಾಣದೊಳು |
 ರಂಜಕರ ನುಡಿಯಲ್ಲ ವನುತೆ ಧ
 ನಂಜಯನು ನುಡಿಯುತ್ತ ಮಿರೆ ರಿಪು
 ಭಂಜಕನ ಮುತ್ತಿ ದುದು ಕೌರವರಾಜಸಕಲಬಲ || ೮೦

ಸರಳ ಕಣಿಯುತೆ ಬಹ ಬಲವೆ ನಾ
 ಪರಬಲಾಂತಕ ನೋಡಿ ತನ್ನಯ

1 ನೊಂದನೆ, ಖ, ಚ. 2 ಬಗಿದಭರ್ಗವ, ಕ, ಖ, ಝ.

3 ಚಿಂತಿಸಿದ, ಕ, ಖ, ಜ. ಬಿಹಿಗಾದ, ಝ, ಕೈಮುಗಿದ, ಟ.

* ಅಂಜದಿರು ಮೊದಲಾದ ಪದ್ಯವೂ ಸರಳಕಣಿಯುತೆ ಮೊದಲಾದ ಪದ್ಯವೂ
 ಜ. ಝ. ಟ. ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಸಿರವೆ ತೂಗುತೆ ರಿಪುಬಲವೆ ಗೆಲಲಿದು ಬಚಿಕ್ಕನುತೆ |
 ಕರದ ಭಾರಿಯು ಗಾಂಡಿವವ ಬೊ
 ಬ್ರಿಞಿದು ಜೀವಡೆಗೈದು ನಸುನಗು
 ತರಿಬಲವ ಸಮ್ಮೋಹನಾಸ್ತ್ರದ ಸಿಲುಕಿಸುವೆ ನೆಂದ || ೪೦

ನೆರೆದ ತಿಮಿರದ ಥಟ್ಟು ಸೂರ್ಯನ
 ತೆರಳಚುವವೊಲು ಮೇಘಘಟಗಳ
 ಮುಖದ ಮೋಹರ ವೆವುಕಿ ಪವನನ ಸೆರಗ ಹಿಡಿದಂತೆ |
 ತೆರಳದೊತ್ತಂಬರಿಸಿ ತನ್ನಯ
 ಸರಳೂಳೆದಾಡೆಣನ ತುಡದ
 ಬ್ರಹ್ಮನಿ ಬರೆ ಸಮ್ಮೋಹನಾಸ್ತ್ರವ ಹೂಡಿದನು ಪಾರ್ಥ || ೪೧

*

ಇಸಲು ಸಮ್ಮೋಹನದ ಶರ ಪಸ
 ರಿಸಿತು ಬಲದೊಳು ಬಹುಲನಿಧ್ಯಾ
 ವ್ಯಸನವಿಹ್ವಲಿತಾಂತರಂಗರು ಮೆಯ್ಯ ನೊಲೆದೊಲೆದು |
 ಉಸಿರ ಸಂಚದ ನಾಡಿ ಯವಗಾ
 ಹಿಸಲು ತೊಣಿದರು ಮೈಮೆಣಿದು ತಲೆ
 ಮುಸುಕಿನೊಳು ಬಲ ತೆಕ್ಕೆ ಗೆಡೆದುದು ಕೂಡೆ ಕಳವಳಿಸಿ || ೪೨

* ನೆರೆದತಿಮಿರದ ಮೊದಲಾದ ಪದ್ಯವ ಮುಂದೆ ಕ. ಖ. ಚ. ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ
 ಈ ಪದ್ಯವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ತುಡುಕಿದನು ಸಾಗರದ ನಡುವಣ
 ಮಡಬನನು ಹಿಡಿದಂತೆ ಮಿಗೆ ಘುಡು
 ಘುಡಿಪ ಸರಳನು ಹೂಡಿದನು ಸುರರಾಲಿ ನಲಿದಡೆ |
 ತೊಡಚಿ ತೆಗೆದಾರ್ಕಣಪೂರಕ
 ಬಿಡಲು ಜಡಿಯುತೆ ಬಾಣ ಬರೆ ತೂ
 ಕಡಿಸಿ ಕೊಡಿದು ಭೀಷ್ಮ ಹೊಜಿತಗವಿಳಕುರುಜಾಲ ||

* ತನುವ ನೊಲೆದುವು ¹ ದಡದಡಿಸಿ ಕಿವಿ
 ಗೊನೆಯ ಜೋಲಿಸಿ ² ಮಂಡಿಗಾಲ್ಮಳೂ
 ಳನುವರದೊಳಾಕೊರಳ ಮರಳಿಚಿ ಕೈಯನೊಳಗಿಕ್ಕಿ |
 8 ತನತನಗೆ ಬಲುಜೋದರೊಂದೆಸೆ
 ಕನಸೆ ಕಾಣಲು ಗುರು ನದೀಜರ
 ಘನಬಲದ ಕೋಟಾನುಕೋಟೆಗಜಂಗಳೊಡಗಿದುವು || ೧೪
 ದೈವಯುಗವೆ ⁴ ನರೆದೆಜಿದು ರೋಮಾ
 ಳಗಳ ತೆಕ್ಕಗೆ ಸಾರಿ ಕೊರಳರೆ
 ಮಗುತೆ ಹಿಂಗಾಲೊಂಪುಬರುವನು ತುಗಿ ತೊನೆತೊನೆದು |
 ಬಗೆಯ ನುಚದುವು ಹೊನ್ನ ಮರಗೋ
 ಡುಗಳ ಮೇಲಡಗಡೆದು ನಿದ್ರಾ
 ವಿಗಡರಾಗಲು ರಾವುತರು ತಂತಮ್ಮ ಕುದುರೆಗಳು || ೧೫
 ಸೆಳೆ ಸಡಿಲೆ ಕೈದುಗಳು ಕೈಯಿಂ
 ಕಳಚಿ ಯೊಬ್ಬರ ನೊಬ್ಬರೊತ್ತಲು
 ಮಲಗೆ ಬೆಂಬತ್ತಳಿಕೆ ಬದಿಯೊಳಗಡೆಗೆ ತೋಳುಗಳ |
 ತಲೆಯೊಳೊಡಗಿಸಿ ಗುರುಗುರಿಸಿ ರಥ
 ದೊಳಗೆ ನಿದ್ರಾಕುಲರು ಸಾರಥಿ
 ಗಳು ಬೆರಸಿ ನಿದ್ರೆಯೊಳು ಮೈಮುಚ್ಚಿದಿರ ರತಿರಥರು || ೧೬
 ಸರಳ ಸೊಕ್ಕವಗಡಿಸೆ ಕೈಪ ಮೈ
 ಮೆಚಿದ ನತ್ತಲು ದ್ರೋಣ ನಿತ್ತಲು
 ಪರಮನಿದ್ರಾಸಕ್ತನಾದನು ತನ್ನ ಮಗನೊಡನೆ |

* ತನುವನೊಲೆದುವು ವಾದ್ಯವಾದ ಪದ್ಯವೂ ಅದರ ಮುಂದಣ ಮೂರು ಪದ್ಯಗಳೂ, ಜ. ಟ. ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ.

1 ತಡವರಿಸಿ, ಬ. 2 ಕೊಂಕಿ ಮರಗೋ | ಓನೊಳು ಕುಸಿದುವು, ಖ.

3 ತೊನೆದುಕೆಡೆದು ಜೋದರಲ್ಲಿಯೆ ಕನಸುಗೂಡರು ಮಾಣಿನಲು ಕುರು

ಬಲದೊಳಗೆ ಕೋ, ಬ. 4 ನೆಬ್ಬದೆಗದು, ಕ, ಖ.

ಕರದ ಬಿಲು ನಸು ಸಡಿಲೆ ಕರ್ಣನು

- 1 ಮೆಚಿದ ನತ್ತಲು ರಥದೊಳಿತ್ತುಲು
ದುರುಳದುರ್ಮೋಧನನೊಡನೆ ಮೈಮೆಚಿದುದಾಸೇನೆ || ೧೫೭
*

ಕನಸು ಮೋಣೆಜ್ಜಿ ಉ ಸುಷುಪ್ತಿಯ
ದೆನಿಪವಸ್ಥಾತ್ರಯದೊಳಗೆ ಜೀ
ವನು ವಿಸಂಚಿಸಿ ಬೀಜ್ಜಿ ನಲ್ಲದೆ ತುರ್ಯ ಸಿಲುಕುವನೆ |
ಇನಿತುಲ ತೂಕಡಿಸಿ ರೋಪಿಸಿ
ತನಿಗೆಡೆಯ ಭಾಗೀರಥೀನಂ
ದನನು ನಿರ್ಮಲ ನಾಗಿ ತೊಳ ತೊಳಗಿದನು ರಥದೊಳಗೆ || ೧೫೮

- * ಎಣಿಸುವೊಡೆ ಯೇಕಾದಶಾಕ್ಷೌ
ಹಿಣಿಯ ಬಲವನು ಪಾರ್ಥ ನೊಬ್ಬನೆ
ರಣದೊಳಡಗಡೆದನು ನೋಹನಮಂತ್ರಬಾಣದೊಳು |

1 ದುರುಳದುರ್ಮೋಧನನು ದ. ಸ್ವಹ ವರವಿವಿಂಶತಿ ಕಕುನಿ ದುಶ್ಯಾಸನರು
ವೊಚ್ಚಿದನು, ಬ.

* ಈ ಪದ್ಯವು 87ನೆಯ ಪದ್ಯದಮುಂದೆ ಕ. ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ
ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಸೇನೆ ಮೈಮೆಚಿದೊಚ್ಚಿಗ ಲಥಟನಿ
ದಾನ ಹೋಗದಜುಹಿತು ನಿಧ್ರಾ
ಮಾನವಿಭ್ರಮವನು ಸಕಲಸಂಸಾರದಂದದೊಳು |
ಏನ ಹೇಣುವೆ ನದನು ಕದನದ
ಕಾನನದೊ ಳತಿರಥರು ವಿಜಯನ
ನೂನಬಲಸಮ್ಮೋಹನಾಸ್ತ್ರದ ಬಾಧೆಗಳಿಗಾಯ್ತು ||

* ಎಣಿಸುವೊಡೆ ಯೇಕಾದಶಾಕ್ಷೌ ಹಿಣಿಯ ಮೊದಲಾದ ಪದ್ಯವು, ಜ. ರು. ಟ.
ಎ.ಬ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಇಡೀದ ದ್ರೋಣನ ಎಂಬುದೇ ಮೊದಲಾದ ಪದ್ಯವೂ
ಧರಣಿಪಾಲನ ಎಂಬುದೇ ಮೊದಲಾದ ಪದ್ಯವೂ. ಚ. ಜ. ಟ. ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಕುಣಿಯುತಂಬರದೊಳಗಲರ ಸಂ
 ದಣಿಯ ನಮರರು ಸೂಸಿದರು ಫಲು
 ಗುಣನು ರಥವನು ನೂಕಿದನು ನಿಜಮಹಿಮ ರಿದ್ದೆ ಡೆಗೆ || ೪೯

ಇಟಿದು ದ್ರೋಣನ ಚರಣಕಮಲಂ
 ಗಳಿಗೆ ತನ್ನಯ ನೊಸಲ ಚಾಚಿದ
 ನಳವಿಯೊಳು ಭೀಷ್ಮಂಗೆ ಮೆಯ್ಯಿಕ್ಕಿದನು ರಥದೊಳಗೆ |
 ಸುಟಿದು ಕರ್ಣನ ಮಕುಟಪಟ್ಟಿಯ
 ಸೆಳೆದು ದುರ್ಯೋಧನನ ವಸ್ತ್ರವೆ
 ಸುಲಲಿತಾಭರಣವನು ¹ ನೀಂ ತೆಗೆ ಯೆಂದ ನುತ್ತರಗೆ || ೫೦

ಧರಣಿಪಾಲನ ಮಕುಟವನು ಕ
 ತ್ತರಿಸಿ ದುಶ್ಯಾಸನನ ಘನಮೊಣಿ
 ಸರದ ರತ್ನವ ನುಡಿದು ಭೂರಿತ್ರವೆ ಜಯದ್ರಥರ |
 ಹೊರಳಚಿದ ² ನು ವಿಶೋಕಕುಮರರ
 ಹುರುಳುಗೆಡಿಸಿದ ನಖಿಳರಾಜರ
 ನಿರಕೆ ಭಂಗವೆ ಪೊಯಿಸಿ ಫಲುಗುಣ ನಡರಿದನು ರಥವ || ೫೧

*

1 ತೆಗೆದುತ್ತರಗೆ ನೀಡಿದನು, ಖ. 2 ನಾನಾಕುಮಾರರ ನ ರುಳಿ ಕೆಡಹಿದ
 ನಖಿಳ ಕೌರವಧುರಕೆ ಭಂಗವೆ ಮಾಡಿ ಫ. ಖ,

* ಈ ಪದ್ಯವು, ಕ. ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೋಷಯುಕ್ತವಿದೆ.

ಇತ್ತಲರ್ಜುನ ಮತ್ಸ್ಯತನಯಂ
 ಗಿತ್ತ ಕೆಲಸವ ನೀನು ರಥದಿಂ
 ಹೊತ್ತುಗಳೆಯದೆ ಹೋಗಿ ರಣದೊಳು ಭಾನುನೆಂದನನ |
 ಉತ್ತಮದ ನವರತ್ನಪದಕವ
 ಬಿತ್ತರದ ದೇವಾಂಗವಸ್ತ್ರವ
 ನುತ್ತರಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ತಾ ಪೋಗಿಂದು ನೇಮಿಸಿದ ||

ಫಲಗುಣನ ನೇಮದೊಳು ರಥದಿಂ
 ದಿಚಿದ ನುತ್ತರ ನವನಿವನ ಕೋ
 ಮಲ ಸುವಸ್ತ್ರಾಭರಣವನು ಕರ್ಣ ಕೃಪ ಗುರುಸುತರ !
 ಸುಲಲಿತಾಂಬರ ರತ್ನ ಭೂಷಂ
 ಗಳನು ಕೊಂಡಡರಿದನು ರಥವನು
 ಬಿಲುದುಡುಕಿ ಗಾಂಗೇಯ ನಡಹಾಯ್ದನು ಧನಂಜಯನ || ೯೦
 ಎರಡುಶರದೊಳು ಚಾಪವನು ಕ
 ತ್ತರಿಸಿ ಭೀಷ್ಮನ ¹ ಕಡುಹ ನಿಲ್ಲಿಸಿ
 ಭರದೆ ಮುಕುಟವ ಬೀಜಲೇಚನು ಮೂಝುಬಾಣದೊಳು |
 ತಿರುಗಿದನು ಕಲಿಪಾರ್ಥ ನಗುತು
 ತ್ತರಸಹಿತ ಬನ್ನಿಯೊಳು ಕೈದುವೆ
 ನಿರಿಸಿ ಮುನ್ನಿನ ² ರಥವ ಜೋಡಿಸಿ ನಗರಿಗೈತಂದ || ೯೨

*

* ಸೇನಿಸಿದವ ನೇಕಾದಶಾಕ್ಷೌ
 ಹಿಣಿಯ ಪತಿ ಕರ್ಣಾದಿಗಳು ಭಾ
 ರಣಿಯ ಸುಭಟರತಿಬಲರು ಭೀಷ್ಮ ದ್ರೋಣ ಗೌತಮರು |

1 ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಕೌರವ ಧರಣಿಪಾಲನ ಮುಕುಟವನು ಮೂಝುಬಾಣದೊಳು ಕಡಿ
 ದು ಖ. ಜ. ಟ. ಕಡುಹ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಧರಣಿಪಾಲನ ಮುಕುಟವನು ಮೂಝುಬಾಣದೊಳು
 ಕಡಿದು, ರ್ನು. ² ತೆಪದೆ ಸಂರಥಿತನವೈಕ್ಯಕೊಂಡ, ಜ.

* ಈ ಪದ್ಯವು, ಕ. ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಇತ್ತ ಭಂಗದ ಪಡಪಿನೊಳು ರಿಪು
 ವೇತ್ತ ತಿರುಗಿತು ಜವಗೆ ಬಾಣಸ
 ವಿತ್ತ ಫಲಗುಣ ಮತ್ಸ್ಯನಾತ್ಮಜಸಹಿತ ನಡೆತಂದ |
 ಆತ್ತ ದೇವಾನೀಕ ಸುರನರ
 ರುತ್ತವರು ಮಧು ಭಾಸ್ತರೆನೆ ಹೋಗ
 ಉತ್ತೆ ಹೊಕ್ಕರು ತಮ್ಮ ನಿಲಯನ ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ ||

* ಈ ಪದ್ಯವು, ಜ. ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ರಣದೊಳನಿಬರ ನೊಬ್ಬನೇ ನೆಚ್ಚಿ
ಹಣಿದ ನೆಂದಮರಾಳಿ ಗಗನಾಂ
ಗಣದೆ ಹೊಗಳತು ವೀರನಾರಾಯಣನ ಮೈದುನನ || ೯೪

ಉತ್ತಮನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಹತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ.

ಸೂಚನೆ.

ಅರ್ಜುನನು ಉತ್ತರನೊಡನೆ ವಿರಾಟರಾಯನ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಂದು.

ರಾಯಕೌರವಸೈನ್ಯಕಡಲಿ
ವಾಯು ವೃತ್ತರಸಹಿತ ನಿರ್ಜರ
ರಾಯನಂದನ ಬಂದು ಹೊಕ್ಕನು ಮತ್ಸ್ಯಪುರವರವ ||

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯಧರಿತ್ರಿ
ಪಾಲ ಭಂಗದ ¹ ಮೇಲೆ ಕೌರವ
ಜಾಲ ತಿರುಗಿತು ವಹಿಲದೊಳು ಗಜಪುರಿಗೆ ನಡೆತಂದು |
ಮೇಲುಮುಸುಕಿನ ಮೊಗದ ಪಾದ್ಯದ
² ಸೋಲ ದೊಸಗೆಯೊಳಿಖಿಳನೃಪರು ನಿ
ಜಾಲಯಂಗಳ ಬಂದು ಹೊಕ್ಕರು ಹೊತ್ತ ದುಗುಡದೊಳು || ೧

¹ ಮೇಲೆ ರಿಪುಭಟಜಾಲ, ಬಿ. ಪದವಿವೊಳು ಕುರು | ಜಾಲ ತಿರುಗಿತು ಗಜ
ಪುರಿಗೆ ದುಗುಡದೊಳು ನಡೆತಂದು, ಜ. ಪತನವೊಳು ಭಟ | ಜಾಲ, ಟ. ಪದವಿ
ನೊಳು ರಿಪು | ಜಾಲ, ಝ. ² ಮೇಲೆಮೋಸದೊಳಿಖಿಳ, ಕು. ಟ. ಮೇಲೆ
ಮೋಸದೊಳಿಖಿಳ, ಚ. ಮೇಲುಮೊಗದೊಳಿಖಿಳ, ಙ. ಮೇಲೆಮೊಗದೊಳಿಖಿಳ, ಝ.

ಬಲಿಕ ಫಲುಗುಣ ನಿತ್ತಲಾಮರ
 ದೊಳಗೆ ಕೈದುವ ನಿರಿಸಿ ಮುನ್ನಿನ
 ಹುಲರಥವ ಮೇಳ್ಳಿಸಿ ಸಾರಥಿತನವ ನನುಗೊಳಸೆ |
 ಇಚ್ಛಿದು ಪಾರ್ಥನ ಮೈದಡವಿ ಕಪಿ
 ಕುಲಲಲಾಮನು ¹ ಬೀಜುಕೊಂಡನು
 ಹೊಜಲ ಹೊರೆಯೊಳು ನಿಂದು ನರ ನುತ್ತರನೊಳಂತೆಂದ || ೨

ಕರೆದು ದೂತರಿಗಣುಹು ನೀನೇ
 ಧರವ ಜಯಿಸಿದೆ ನೆಂದು ನಾವಿ
 ದೀರವ ನಿಂದಜುಹದಿರು ಪಸರಿಸು ನಿನ್ನ ವಿಕ್ರಮವ |
 ಅರಸ ನಿನ್ನನೆ ಮನ್ನಿಸಲಿ ಪುರ
 ಪರಿಜನಂಗಳು ನಿನ್ನ ವಿಜಯದ
 ಹರುಷದೊಳು ಹೆಚ್ಚಿ ರಲಿ ನೇಮಿಸಿದಂತೆ ಮಾಡೆಂದ || ೩

ಎನಲು ನೀನೇ ಬಲ್ಲೆ ಸರಿ ಲೇ
 ಸೆನುತೆ ದೂತರ ಕರೆದು ಮತ್ಸ್ಯನ
 ತನಯ ಕೌರವಬಲವ ಜೈಸಿದ ನೆಂದು ಹೇಳುವುದು |
 ಜನಪನಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಯೆಂದಾ
 ತನು ನಿಯಮಿಸುತ್ತಿದ್ದ ನತ್ತಲು
 ಜನಪಕುಂತೀಸುತರು ಸಹಿತೈತಂದರೊಲವಿನೊಳು || ೪

ಅರಮನೆಯ ಹೊಕ್ಕ ಎನಿಪತಿಯು
 ತ್ತರನ ಕಾಣದೆ ಕಂದ ನೆತ್ತಲು
 ಸರಿದ ನೆನೆ ರಾಣಿಯರು ಬಿನ್ನೈಸಿದರು ಭೂಪತಿಗೆ |
 ಕುರುಬಲವ ನಂಗೈಸಿದನು ವು
 ತ್ತರೆಯ ಗುರು ಸಾರಥಿತನವ ನನು
 ಕರಿಸಿದನು ಕೆಲಬಲನ ಹಾರದೆ ಕದನಕ್ಕೆದಿದನು || ೫

¹ ನಭಕೆ ಹಾಯ್ದನು. ಖ. ಚ. ಟ. ಬನಕೆ ಹಾಯ್ದನು. ಜ.

ಎಂದೊಡೊಡಲೊಳು ಕೂರಲಗು ಮುಖಿ
 ದಂದದೊಳು ಕಳವಳಿಸಿದನು ಮನ
 ನೊಂದ ನಕಟ ಕುವಾರ ಸತ್ತಲು ರಾಯದಲಿ ವೆತ್ತೆ |
 ಬಂದವರು ಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳು ¹ ಮಿಗೆ
 ನಿಂದು ತರಹರಿಸುವೊಡೆ ತಾನೇ
 ನಿಂದುಧರನೇ ಮರುಳಲಾ ಮಗ ನೆನುತೆ ಚಿಂತಿಸಿದ || ೬

ಮಗಗೆ ಪಡಿಬಲ ವಾಗಿ ಬಲುಮಂ
 ತ್ರಿಗಳ ನವನಿಪ ಬೀಜುಕೊಟ್ಟನು
 ದುಗುಡದಿಂದಿರೆ ಹೊಜು ಕೈಸೂಜಿಗಳ ಕಳಕಳದ |
 ಮೊಗದ ಹರುಷದೊಳಖಿಳದೂತಾ
 ದಿಗಳು ಬಂದರು ಗುಡಿಯ ಕಟ್ಟಿಸು
 ನಗರಿಯೊಳು ಕಳುಹಿದಿರುಗೊಳಿಸು ಕುವಾರಕನ ನೆನುತೆ || ೭

ರಾಯಕುವರಪಿತಾಮಹನು ರಿಪು
 ರಾಯಕುನರಮುರಾರಿ ಕೌರವ
 ರಾಯಧಟ್ಟುವಿಭಾಡ ನರಿರಾಜಗಜಪಂಚಮುಖ |
 ಜೇಯ ಬಿನ್ನಹ ಕರ್ಣ ಗುರು ಗಾಂ
 ಗೇಯ ಮೊದಲಾದಖಿಳಕೌರವ
 ರಾಯದಲಿವನು ಗೆಲಿದ ನುತ್ತರ ತುಳುವ ಮರಳಚಿದ || ೮

ಕೇಳ ಮಿಗೆ ಹಿಗ್ಗಿದನು ತನುರೋ
 ವಾಳ ತಳಿತುದು ಬಹುಳಹರುಷದ
 ದಾಟಿಯೊಳು ಮನ ಮುಂದುಗಟ್ಟಿದು ಕಂಗಳ ರಳಿದುವು |

¹ ತನಗಿಂದು ತರಹರಿಸುವೊಡೆ, ಕ, ಟ. ತನಗಿಂದು ಪರಿಹರಿಸುವೊಡೆ, ಖ.
 ತಾನಿಂದು ತರಹರಿಸುವೊಡೆ, ಜ, ಝ.

ಲಾಲಿಸುತೆ ಸರ್ವಾಂಗ ¹ ಚಿತ್ತದೊ

ಳಾಣೆ ಜನಪ ಪಸಾಯವನು ದೂ

ತಾಳಗಿತ್ತನು ಸುಲಿದ ರವದಿರು ರಾಯನೋಲಗವ ||

F

ಇದಿರಗೊಳಹೇಣೆನಲು ಸರ್ವಾಂ

ಗದ ² ರುಚಿರಕಾಂತಿಗಳ ಶೃಂಗಾ

ರದ ಸುರೇಖೆಯ ಲಲಿತಚಿತ್ರವಳಯ ಮುಸುಕುಗಳ |

ಸುದತಿಯರು ಪೊರಮಟ್ಟ ರೊಗ್ಗಿನ

ಮೈದುಮೈದಂಗದ ಕಡಳಗಳ ಸಂ

ಪದದ ಸೊಂಪುಗಳ ಸೆಯೆ ರ ಜಕುಮಾರಿಯರು ³ ಮುಂದೆ ||೧೦

ಕವಿದು ನೂಕುವ ಹರುಷವನು ಸಂ

ತವಿಸಲಹಿಯದೆ ಕಂಕ ನಿನ್ನೊಡ

ನೆವಗೆ ವಿಮಲದ್ಯೂತಕೇಳಿಗೆ ಚಿತ್ತ ವಾಯ್ತನಲು |

ಅವನಿಪತಿ ಕೇಳೊ ಜಿನೊಳು ಪಾಂ

ಡವರು ಸಿಲುಕಿದ ರವರ ⁴ ಪರಿಯೊಳು

ಭುವನದೊಳು ನವದವರದಾರಿಂದನು ವಿರಾಟಂಗೆ ||

೧೧

ಅವರು ರಾಜ್ಯವೆ ನೊಡ್ಡಿ ಸೋತವೊ

ಲೆವಗೆ ಪಣ ಬೇಜಿಲ್ಲ ಹರುಷೋ

¹ ಹರುಷದೊ, ಕ. ಚಿತ್ತದ ವೀಳಯವ ನೊಲಿದರಸ ನಾದೂ, ಖ. ಚಿತ್ತವ ಧೂಳಿಧುಳದ ಪಸಾಯವನು ದೂ, ಚ. ಪುಳಕಿಸಿ ವೀಳಯವನುಡುಗೊಣೆಯ ನಾದೂ, ಜ. ಚಿತ್ತದ ಧಾಟಿಯೊಳು ದೂತಾಳಿಗೆ ಪಸಾಯವನು ಕೊಟ್ಟನು ಸು, ಝ

² ಮಣಿಯ ಮುಕ್ತಿಕದ, ಕ. ಲಿಮಣಿಮುಕ್ತಿಕದ, ಚ. ಝ. ಣಿಯಲು, ಜ.

³ ನಡೆಯೆ, ಖ. ಚ. ಝ. ನಡುವೆ, ಜ. ಟ.

ವಿಧಿಯನು ಭುವನದೊಳು ಬಂದವ, ಖ. ಚ. ಜ. ಝ. ಟ.

ತ್ಸವೆಕುಮಾರಾಭ್ಯುದಯವಿಜಯಶ್ರವಣಸುಖ¹ ವಿರಲು |
 ಎವಗೆ ಮನವಾಯ್ತೊಡ್ಡು ಸಾರಿಯ
 ನಿವಹವನು ತೆಗೆ ಯೆನಲು ಹೂಡಿದ
 ನವನಿಪತಿ ನಸುನಗುತೆ ಹಾಸಂಗಿಗಳ ಹಾಯ್ಕಿದನು || ೧೦
 ಕೇಳಿ ಸಮತಳಿಸಿತ್ತು² ಮತ್ಸ್ಯನೈ
 ಪಾಲ ನೆಂದನು ಕಂಕ ನೋಡೈ
 ಕಾಳಗವೆ ನುತ್ತುರನು ಗೆಲಿದನು ರಾಯಭಟ್ಟನೊಳು |
 ಶೂಲಪಾಣಿಗೆ ಸೆಡೆಯದಹಿತಭ
 ಟಾಳಿ ಸೋತುದು ದಿವಿಜನರರೊಳು
 ಹೋಲುವವರುಂಟೇ ಕುಮಾರ³ ರು ಹೇ-ಅ ಹೇಬೆಂದು || ೧೨
 ಸೋತುದುಂಟರಿಸೇನೆ ಸುರಭಿ
 ವ್ರಾತ ಮರಳಿದುದುಂಟು ಗೆಲಿದಿದು
 ಕೌತುಕವಲೇ ಬಗೆಯಲದುಭುತ ವೆನ್ನ ಚಿತ್ತದೊಳು |
 ಮಾತು ಹೋಲುವೆ ಯಹುದು ಜನವಿ
 ಖ್ಯಾತಸಾರಥಿ ಯಿರಲು ಕುವರಗೆ
 ಭೀತಿ ತಾನೆಲ್ಲಿಯದು ತಪ್ಪೇನೆಂದ ನಾಕಂಕ || ೧೪
 ಎಲೆ ಮರುಳ ಸನ್ಯಾಸಿ ಮತ್ಸರ
 ದೊಳಗೆ ಮುಳುಗಿದ ಚಿತ್ತ ನಿನ್ನದು
 ಗೆಲುವಿನೊಳು ಸಂದೇಹವೇ ಹೇಡಾವು⁴ ನದುಭುತವು |
 ಅಳುಕುವವನೆ ಕುಮಾರ ಸಾರಥಿ
 ಬಲುಹ ನುಳ್ಳವನೇ⁵ ಬೃಹನ್ನಳ
 ಯೊಳು ನಿರಂತರಪಕ್ಷ⁶ ವೆಂದು ವಿರಾಟ ಪತಿಗೊಂಡ || ೧೫

1 ಮಿಗಲು, ಖಿಜ.ಟ. 2 ನಗುತೆ ನೈ, ಖಿ. ಜ. ಝ. ಟ.

3 ನ ನೆಂದನವನೀಶ, ಖಿ. ನ ನೆಂದನಾಮತ್ಸ್ಯ, ಕ. ಜೆ. ಜ. ಝ.

4 ದಂತರವು, ಕ, ಖಿ. ಜೆ. ದತಿಶಯವು, ಟ.

5 ನಪುಂಸಕನೊಳು, ಖಿ. ಜೆ. ಝ. ಟ. 6 ಪಾತವಿದಂದನಾಮತ್ಸ್ಯ, ಜ.

ನಾರಿಯರ ಮೈಗುಣುಹು ಪುರುಷರ
 ಚಾರುಚಿಹ್ನವೆ ¹ ಕೂಡಿ ಕೊಂಡಿಹ
 ಸಾರಥಿಯ ದೆಸೆಯಿಂದೆ ² ಗೆಲಿದನು ಗೆಲಿದನೆಂಬಿದನು !
 ಸೈರಿಸಿದೆ ³ ನಾ ನೆನ್ನ ಪರಿಯಿಂ
 ದಾರೊಡನೆ ಮೊತಾಡದಿರು ನಿ
 ಸ್ಸಾರಹೃದಯನು ಕಂಕ ನಿಂ ದುಷ್ಪಾತ್ರ ಹೋಗಿಂದ || ೧೬

ಖತಿಯ ಹಿಡಿಯದಿರರಸ ದಿಟ ನೀ
 ನತಿಶಯವ ಬೆದಕುವೊಡೆ ಜನಸ
 ಮೃತವು ಸಾರಥಿ ಗೆಲಿದ ನೆಂದೇ ಹೊಯ್ಸು ಚಂಗುರವೆ |
 ಸುತನು ಸಾರಥಿ ಯೆಂದು ಸಾರಿಸು
 ವಿತಥ ವಲ್ಲಿದು ಪಕ್ಷಪಾತ
 ಸ್ಥಿತಿಯ ನಾಡೆನು ಕವಲುನಾಲಗೆ ಯಿಲ್ಲ ತನಗಿಂದ || ೧೭

ನಿನ್ನ ಮೋಹದ ಕಂಗಳಿಗೆ ಸುತ
 ನುನ್ನ ತೋನ್ನ ತಸತ್ವ ನೆಂದೇ
 ಮುನ್ನ ತೋಣಿತು ಹೊಲ್ಲೆ ಹವೆ ಸಾಂಸಾರಿಕಭ್ರಮೆಗೆ |
 ಇನ್ನು ಬಗೆ ಗೆಲಿದವ ಬೃಹನ್ನಳ
 ನಿನ್ನ ಮನಗಗಳುಕುವರೆ ಭೀಷ್ಮರು
 ಕರ್ಣ ಗುರು ಕೃಪ ಗುರುತನೊಭವ ರೆಂದನಾಕಂಕ | ೧೮

ಎನಲು ಖತಿ ಬಿಗುಹೇಣಿ ಹಲುಹಲು
 ದಿನುತೆ ಕಂಗಳೊಳುರಿಯ ನುಗುಣುತೆ
⁴ ಕನಲು ಮಿಗಲೊಡೊತ್ತಿ ಕನಕದ ಸಾರಿಯನು ನೆಗಹಿ |

1 ಮಾಡಿಕೊಂಡಿಹ, ಖ. 2 ಕುವರನು ಗೆ, ಖ. 3 ನಿಂದೆನ್ನ, ಖ.
 ತಾನೆನ್ನ ಪರಿಯಂತಾರೊಡನೆ, ಚ. ನಾ ನಿಸುವಪರಿಯೆನ್ನಾರೊಡನೆ, ಜ. ನಾ ನೆನ್ನ
 ಪರಿಯಂದಾರೊಡನೆ, ಟ. ಕನಲಿಬಿಗಿದೊಡೊತ್ತಿ, ಖ. ಚ. ಜ. ಝ. ಟ.

ಜನಪತಿಯ ಹಣೆ ಯೊಡೆಯಲಿಡೆ ಜಾ
ಜಿನ ಗಿರಿಯ ನಿಜ ರದವೊಲು ಭೋಂ
ಕೆನಲು ರುಧಿರದ ಧಾರೆ ಚಿಮ್ಮಿ ತು ಸಿರದ ಸೆರೆ ಯೊಡೆದು || ೧೯

ಸೈರಿಸುತೆ ಯಮಸೂನು ರಕ್ತದ
ಧಾರೆಯನು ಕೈದುಂಬಿ ಹಿಡಿದತಿ
ಧೀರ ನೋರೆಯ ನೋಟದೊಳು ಸೈರಂಧ್ರಿಯನು ಕರೆಯೆ |
ನಾರಿ ಹರಿತಂದಕಟ ನೊಂದನು
ಕಾರಣಿಕಸನ್ಯಾಸಿ ಯೆನುತೆ ನಿ
¹ ಕಾರಿಸುತೆ ಸೀರೆಯೊಳು ತೊಡೆದಳು ಬಹುಳೋಷಿತವೆ || ೨೦

ಮಡದಿ ಕರಪಲ್ಲವದೊಳೂರಿಸಿದ
ಳಡಿಗಡಿಗಿ ಹಣೆಯನು ಕಪ್ಪೋಲವ
ತೊಡೆದು ತೊಳದಳು ಮುಖವ ನಿಧನವ ಕಂಡು ಬೆಟಿಗಾಗಿ |
ಹಿಡಿದ ರಕ್ತವ ಫೇಕೆ ಕಾಮಿನಿ
ನುಡಿ ನಿಧಾನವ ನೀತ ನೊಂದೊಡೆ
ಮಿಡುಕಲೇತಕೆ ನೀ ನೆನುತೆ ದ್ರೌಪದಿಯ ಬೆಸಗೊಂಡ || ೨೧

ಉರಿದು ಹೋಹುದು ನಿನ್ನ ರಾಜ್ಯದ
² ಸಿರಿಯು ಬದುಕಿತಿಂದೊಂದು ³ ಬೋಲಿದೆ
ಪರಮಯುತಿ ಕಾಯಿದನು ಕೈಯೊಳು ತುಂಬಿ ರಕ್ತುತವನು |
ಅರಸ ಕೇಳೀಮುನಿಯ ನೆತ್ತರು
ಧರೆಯೊಳೊಕ್ಕೊಡೆ ಯಾಪ್ರದೇಶವ
ನೊರಸಿ ಕಳವುದು ⁴ ಕಲಿಬೃಹನ್ನಳಗೇಱಿಸಿದ ⁵ ಬಿರುದು || ೨೨

¹ ಕಾರಿಸಿದ, ಕ. ಜ. ² ಧರಣಿ, ಖ. ಜ. ಟ ಪೇಳುವೆ, ಚ.
ಬಾರಿಗೆ, ಜ. ಝ. ⁴ ವರ, ಜ. ಝ. ದಿಟ, ಚ. ಟ. ⁵ ಭಾಷೆ, ಚ. ಮಾತು, ಟ.

ಈಕೆ ಯಾರಿವರಾರೊ ನಾಟ್ಯ
 ವ್ಯಾಕರಣಪಂಡಿತ ಬೃಹನ್ನಳ
 ಯೇಕೆ ಯಿವರೇಕಳಿಯಬಾರದು ಕಾಲುಕೀಲುಗಳ |
 ಏಕೆ ನಮಗೀಚಿಂತೆ ಯೆನುತವಿ
 ವೇಕಿ ಯಿ ¹ ರೆ ಬಚ್ಚಿತ್ತ ಪುರದೊಳು
 ನೂಕುನೂಕಾಯಿತ್ತು ನೋಡುವ ನೆರವಿ ಯುತ್ತರನ || ೨೩

- * ಇದಿರುವೆಂದರು ಮಂತ್ರಿಗಳು ವರ
 ಸುದತಿಯರು ಸೂಸಿದರು ಸೇಸೆಯ
 ನಂದಿತಮಂಗಳಘೋಷ ವಾದ್ಯನಿನಾದ ರಭಸದೊಳು |
 ವದನ ವಿದೆ ಕಳಗುಂದಿ ² ಜಯದ
 ಭೃದಯ ತಾ ನಂತಾಯ್ತನುತೆ ಕೋ
 ವಿದರು ತಮ್ಮೊಳಗಾಡುತಿದರು ಕೂಡೆ ಗುಜುಗುಜಿಸಿ || ೨೪
- ಎಂದಿನವ ನುತ್ತರನು ಗಂಗಾ
 ನಂದನನ ನೀಹೂಡೆ ಗೆಲಿದನು
 ಸಂದಸುಭಟ ದ್ರೋಣಕರ್ಣಾದಿಗಳ ನೋಡಿಸಿದ |
 ಎಂದು ಕೆಲಬರು ಕೆಲಬರಿವ ಗೆಲಿ
 ದಂದ ವಾಗಿರದೀಬೃಹನ್ನಳ
 ಯಿಂದೆ ಸಂಭಾವಿಸುವುದೆಂದುದು ಮಂದಿ ತಮತಮಗೆ || ೨೫
- ಶೀಲೆ ಮಿಗುಲುತ್ತರನ ಪುರಜನ
 ಜಾಲ ಜೀಯೆನಲಿದಿರುವೆಂದ ನಿ
 ವಾಳಗಳನೂಕಿದನು ಕೈವಾರಿಗಳ ಕೋಪಿಸಿದ |
 ಆಲಿ ಯವನಿಯ ಬರೆಯೆ ಮುಸುಕಿನ
 ಮೇಲುದುಗುಡದ ಭಾರದೊಳು ರಾ
 ಜಾಲಯಕೆ ಬರಲಿದಿರುವೆಂದಪ್ಪಿದನು ನಂದನನ || ೨೬

¹ ರಾಶಿರಲಿತ್ತ. ಖ. ಜ. ರ್ಘು.

* ಈ ಪದ್ಯವು, ರ್ಘು. ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿಲ್ಲ.

² ರಣದ. ಖ.

ಬಾ ಮಗನೆ ವಸುಕುಲದ ನೃಪಚಿಂ
 ತಾಮಣಿಯೆ ಕುರು ¹ ರಾಯವೋಹರ
 ಧೂಮಕೇತುವೆ ಕಂದ ಬಾ ಯೆಂದಪ್ಪಿ ² ಕುಳ್ಳರಿಸೆ |
 ಕಾಮಿನಿಯರುಪ್ಪರತಿಗಳಭಿ
 ರಾಮ ವಸ್ತ್ರ ನಿವಾಳ ರತ್ನ
 ಸ್ತೋಮ ಬಣ್ಣದ ಸೋಡರ ³ ಸುಷಿವುಗ ಳಸೆದುವೊಗ್ಗಿನೊಳು ||
 ಬೊಪ್ಪ ಸಾಕಿಬಯಲ ಡೊಂಬೆನ
 ಗೊಪ್ಪುವುದೆ ವೀರೋಪಚಾರವಿ
 ದೊಪ್ಪುವರಿಗೊಪ್ಪುವುದು ತೆಗಿಸೆನಲರಸ ನಸುನಗುತೆ |
 ದಪ್ಪ ವುಳ್ಳರಿಗೀಸು ಮಂಗಳ
 ವೊಪ್ಪದೇ ಭುವನದೊಳಗಾವಂ
 ಗೊಪ್ಪುವುದು ಬಲದಿಂ ನಿಗರ್ವಿತ ನಂದ ನವಿನೀಶ || ೨೮

ಮಗನೆ ಕರ್ಣದ್ರೋಣ ಭೀಷ್ಮಾ
 ದಿಗಳ ನೊಬ್ಬನೆ ಗೆಲಿದೆಯ್ಯೆ ಕಾ
 ಳಗದ ಕಡುಗಲಿತನ ವಿದುಂಟೇ ಪೂರ್ವರಾಜರೊಳು
 ದುಗುಡ ಬೇಡೆನ್ನಾಣೆ ಹೆತ್ತರ
 ಮೊಗಕೆ ಹರುಷವೆ ತಂದೆ ನೀಂ ಹಂ
 ಗಿಗನೆ ಮಿಗೆ ತಲೆಗುತ್ತಲೇಕೆನುತೆತ್ತಿದನು ಮೊಗವೆ || ೨೯

ಕಾದಿ ಗೆಲಿದವ ಬೇಣಿ ಸಾರಥಿ
 ಯಾದವಂಗೀಸೇಕ ನಿಮ್ಮಡಿ
 ಯಾದರಿಸಲೊಡೆಮುಖಿಜಬಲ್ಲೆನೆ ⁴ ನಾಚಿಸದಿರೆನಲು |
 ಕಾದಿ ಗೆಲಿದವ ನೀನು ಸಾರಥಿ
 ಯಾದವನು ತಂಗಿಯ ಬೃಹನ್ನಳ
⁵ ಭೇದ ವೇಕೆಲೆ ಮಗನೆ ಬಲ್ಲೆನು ನಿನ್ನ ಪಾರುಷವೆ || ೩೦

1 ರಾಜವಂಶದ, ಜ. 2 ಮುಂಡಾಡಿ, ಖ. ಕುಳ್ಳರಿಸಿ, ಚ. ಟ. ದನು
 ಮಗನ, ಜ. ಝ. 3 ಸುಳಿದ ತನಯನಿಧಿನೊಳು, ಖ. ಚ. 4 ಬೊಪ್ಪ
 ಬೇಡೆನಲು, ಝ. 5 ವಾದ ಬೇಡೆಲೆ, ಖ. ಚ. ಜ. ಝ. ಟ.

ಅಧರತನ ವನಗುಂಟೆ ¹ ಬೆಂದುದ
 ಬೆದಕಬೇಡೆಲೆ ತಂದೆ ಹಗಲಿನ
 ಕದನವನು ² ಹರಿ ಬಂದು ಗೆಲಿದನು ಬೊಪ್ಪ ನುಡಿಸದಿರು |
 ಉದಯದೊಳು ಗೆಲಿದಾತನನು ನಿ
 ವ್ವಿದಿರಿನೊಳ ತೋಪುವೆನು ಬೀಜೊಡು
 ಸದನಕೆಂದು ಕುಮಾರ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಂಡ ನರಮನೆಗೆ || ೩೦

ಇತ್ತಲರ್ಜುನದೇವ ಸಾರಿದ
 ನುತ್ತರೆಯ ಭವನವನು ತಾಂ ತಂ
 ದುತ್ತುನಾಂಬರ ವಿವಿಧರತ್ನಾಭರಣ ವಸ್ತುಗಳ |
 ಇತ್ತು ನಾಕನ್ನಿ ಕೆಗೆ ಮುದ ಮಿಗ
 ಉತ್ತರೆಯ ಮನೆಯಿಂದೆ ಶಶಿಕುಲ
 ಮುತ್ತವಾರಣ ಬಂದ ನಾ ³ ಭೀಮಾಗ್ರಜನ ⁴ ಬಟಿಗೆ || ೩೧

ಬಟಿಕ ಸಂಕೇತದೊಳು ಭೂಪನ
 ನಿಳಯವನು ಕಲಿಭೀಮ ಹೊಕ್ಕನು
 ನಳನಮುಖಿ ಸಹದೇವ ನಕುಲರು ಬಂದರಾಹ್ವಣಕೆ |
 ಫಲುಗುಣನು ಪೊಡಮಟ್ಟ ನಿಬ್ಬರಿ
 ಗುಚ್ಛದವರು ಪಾರ್ಥಂಗೆ ವಂದಿಸ
 ಲೊಲಿದು ಬಿಗಿಯಪ್ಪಿದ ⁵ ರು ಸೋದರ ರೆಲ್ಲ ಹರುಷದೊಳು ||

ಉಚ್ಛದ ನಾಲ್ವರು ಕಲಿತ್ತಿಗರ್ತ್ತರ
 ಗೆಲಿದ ಪರಿಯನು ಪಾರ್ಥ ಕೌರವ
 ಬಲವ ಭಂಗಳೆ ತಂದ ಪರಿಯನು ಹೇಳುತ್ತಿರುತ್ತಿರಲು |

¹ ಬೆಂದುದ ಬೆದಕಿ ಬೇಯಿಸಬೇಡ ಹಗಲಿನ, ಖ, ಬೆಂದುದ ಬೆದಕಿ ನೋಯಿಸ
 ಬೇಡ ಹಗಲಿನ, ಚ. ಟ. ಬೆಂದುದ ಬೆದಕಬೇಡೆಲೆತಾತ ಹಗಲಿನ, ಜ. ಝ, ² ಹರಿತ
 ನುಜಗಲಿದನು, ಟ. ³ ಧರ್ಮಜನಮಂದಿರಕೆ, ಖ. ⁴ ಮನೆಗೆ, ಚ. ಜ. ಪೊರೆಗೆ, ಝ.
⁵ ನು ಸಾಹಸಧೈರ್ಯಸಹಭವರ, ಖ,

ನಿಲುಕಿ ರಾಯನ ಹಣೆಯ ಗಾಯವೆ
 ಬಚ್ಚಿಕೆ ಕಂಡ ನಿದೇನು ನೊಸಲಿಂ
 ದಿಚೆಯುತಿವೆ ನಸು ರಕ್ತಬಿಂದುಗಳಿಂದನಾ ಪಾರ್ಥ || ೩೪

1 ಅನುನಿಮಿತ್ತದೊಳಾಯ್ತು ಸಾಕದ
 ನೆನೆಯ ಲೇತಕೆ ಮಾಣೆನಲು ಮಿಗೆ
 ಕನಲುತರ್ಜನ ನಖದ ನಾದೌ ಪದಿಯ ಸೂರುಳಿಸಿ |
 ಮನದೊಳುರಿದೆದ್ದನು ವಿರಾಟನ
 ತನುವೆ 2 ಹೊಳ್ಳಿಸಿ ರಕ್ತುತವನು ಶಾ
 ಕಿನಿಯರಿಗೆ ಹೊಯ್ಯುವೆನು ಹೊಲ್ಲೆ ಪ ವೇನು ಹೇಡೆಂದ || ೩೫

ಕಳುಹಬೇಕಾಕೀಚಕೇಂದ್ರನ
 ಬಳಗ ವಿದ್ವಲ್ಲಿಗೆ ವಿರಾಟನ
 3 ನೆಲೆ ದುರಾತ್ಮಕ ಸಾರಿಯೊಳು ಹಣೆಯೊಡೆಯ ಲಿಟ್ಟನಲಾ |
 ನೆಲದೊಳೊಕ್ಕುದೆ ರಕ್ತುತ ವಿವದಿರ
 ಕುಲವೆ ನೊರಸುವೆ ನಿವನ ಸೀಳಿದು
 ಬಲಿಯ ಕುಡುವೆನು ಭೂತಗಣಕೆನುತೆದ್ದ ನಾಭೀಮ || ೩೬

ಕಾಕ ಬಳಸಲು ಬೇಡ ಹೋ ಹೋ
 ಸಾಕು ಸಾಕೈ ತಮ್ಮ ಮೂಣು
 ದ್ರೇಕವನು ನೆಲ ರಕ್ತುತಗಂಡೊಡೆ ನಿನ್ನ ಮೇಲಾಣೆ |

1 ಅನುವರದೊಳೊನಾಯ್ತು, ಕ. ಅನುಚಿತಮಿದ ರಿಂದಮಾಯ್ತೆನೆ, ಝ.

2 ಸೀಳಿದು ಬಲಿಯ ಕೊಡುವೆನು ಮನುಜಪತಿಗೀವೆತೆಯ ತಂದನೆ ಕಿವಕಿವಾ
 ಯೆಂದ, ಝ.

3 ತಲೆಯ ರಿಣರಾಲಿಗನಲೆ ಕಿವಕಿವ ಮಹಾದೇವ, ಕ. ತಲೆಯ ಹೊಯ್ದರೆ
 ಕಳುಹುವೆನು ಕಿವ ಕಿವ ಮಹಾದೇವ, ಖ. ತಲೆಯ ಹೊಯ್ದೊಳಸಾಲಿಗನೊ ಕಿವ ಕಿವ
 ಮಹಾದೇವ, ಚ. ತಲೆಗೆ ಹೊಯ್ದಿಗುಳು ಸಾಲಿಗನೊ ಹೇಳುವ ಮಹಾದೇವ, ಟ.

ಈಕಮಲಲೋಚನೆಯು ¹ ಸೆಹಿಗಿಗೆ

ಸೇಕ ವಾದುದು ರಕ್ತುತದೊಳು ಸು

ವ್ಯಾಕುಲತೆ ಬೇಡೆಂದು ² ಭೀಮನ ಹಿಡಿದ ನಾಭೂಪ || ೩೩

ತಿಂಬೆ ನೀತನ ಜೀವವನು ಪತಿ

ಯೆಂಬ ಗರ್ವಿತ ನಿವನ ನೆತ್ತಿಯು

³ ತುಂಬು ಬಿಡಲೆಹಗುವೆನು ತಪುವೆನು ಮತ್ಸ್ಯಸಂತತಿಯು |

ಅಂಬುಜಾಕ್ಷಿಗೆ ಕೀಚಕನ ಬೇ

ಳಂಬ ವೀತನ ⁴ ಕೂಟ ಭೂತಕ

ದಂಬತುಷ್ಟಿಯ ಮಾಡಬೇಹುದು ಸೆಹಿಗ ಬಿಡಿ ಯೆಂದ || ೩೪

ಇವನ ನಾ ವೋಲೈಸಿ ಕೈಯೊಡ

ನಿವಗೆ ಮುನಿದೊಡದೇನ ನೆಂಬುದು

ಭುವನಜನ ನೀಂ ಭ್ರಮಿಸದಿರು ಸೈರಣೆಗೆ ಮನಮಾಡು |

ಎವಗೆ ನೋವಿನ ಹೊತ್ತು ದುಷ್ಕೃತ

ವಿವರಣದ ಫಲ ವಿದಕೆ ಲೋಗರ

ನವಗಡಿ ⁵ ಸಿದೊಡೆ ಹಾನಿ ನಮಗೆನೆ ಭೀಮ ನಿಂತೆಂದ || ೩೫

ಬಹಿಯ ಧರ್ಮದ ಜಾಡ್ಯದೊಳು ಮೈ

ಮೆಚಿದು ಬನದೊಳು ಬೇರುಬಿಕ್ಕೆಯು

ನಹಿಸಿ ⁶ ತೊಡಲುದು ಸಾಲದೇ ⁷ ಹದಿಮೊಳು ವತ್ಸರವು |

⁸ ಉಪುಕುಗೊಂಡೊಡೆ ⁹ ರಾಜತೇಜವ

ಮೆಹಿನ ದಿನ ವೆಂದಹುದು ನೀವಿ

¹⁰ ನ್ನ ಣಿಯಿರೆಮ್ಮನು ಹರಿಯಬಿಡಿ ಸಾಕೆಂದ ನಾಭೀಮ || ೪೦

¹ ಸೆಹಿಗಭಿ ಪೇಕವಾದುದು ರಕ್ತುತವನೆ ಸು ವ್ಯಾಕುಲತೆ ಬೇಡೆಂದು ಗಲ್ಲವ

ಹಿಡಿದನಿಲಜನ, ಖ. ² ಸಂತೈಸಿದನು ಸಹಭವನ, ಕ. ಝ. ³ ಕುಂಬಬಿಡ, ಚ.

ತುಂಬಲೆಹಗು, ಝ. ಮಾತು, ಚ. ⁴ ಸಲೀಕೆಂದು ಸಂತೈಸಿದನು ಸಹಭವನ, ಕ.

ಝ. ⁵ ತಿರುಗಿದೆ ವಿನ್ನಬರ, ಕ. ಹನ್ನೆರಡುವತ್ಸರವು, ಚ. ⁶ ಉಪುಪ್ರಗೊ

ಂಡೊಡ, ಝ. ⁷ ಕ್ಷಾತ್ರತೇಜವ, ಖ. ಜ. ಝ. ಟ.

ಉದಯದೊಳು ¹ ನಾವಿನಿಬ ರಾತನ
 ಸದನ ² ದೊಳು ನೈಪಪೀಠವನು ಗ
 ವದೊಳು ನೆಮ್ಮವ ನಾತ ನೆಮ್ಮೊಳು ಪಾತಿಯನು ಹಿಡಿಯೆ |
 ಮದಮುಖನ ನೊರಸು ³ ವೆವು ಹರುಷದೊ
 ಳದಿರುಗೊಂಡೊಡೆ ಮನ್ನಿಸು ⁴ ವೆ ವಿಂ
 ತಿದುವೆ ಸಮ್ಮತ ವೆಂದು ⁵ ಸಂತೈಸಿದನು ಸಹಭವನ || ೪೦
 *

ಹತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಸಂಧಿ.

ಅಭಿಮನ್ಯುವಿನ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಕೃಷ್ಣ ಸ್ವಾಮಿ ಬಂದುದು.

ಸೂಚನೆ.

ರಾಯ ಪಾಂಡವ ⁶ ಜೀವ ಭಕ್ತನಿ
 ಕಾಯಲಂಪಟ ನಮೂಯಾದವ
 ರಾಯ ಬಿಷಯಂಗೈದ ನಭಿಮನ್ಯುವಿನ ⁷ ಪರಿಣಯಕ್ಕೆ ||

¹ ನಮ್ಮಿನಿಬ, ಕ. ಚ. ಜ. ಟ. ² ದಲ್ಲಿಯ ಕನಕಪೀಠವ ನಡರಿ ಕುಳ್ಳಿ
 ರಲವನು ಗವಿಸಿ ಪಾತಿ. ಟ. ³ ವುಮ ಪಮಳನೊಳಿದಿರು, ಬ. ⁴ ವುದಿಂತಿದು,
 ಬ. ⁵ ನಿಶ್ಚೈಸಿದನು ಯಮಸೂನು, ಬ. ⁶ ಜೀವ, ಟ. ⁷ ಪರಿಣತೆಗೆ, ಜ. ಟ.

* ಈ ಪದ್ಯವು ಬ. ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಸಂಧಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೊ
 ರೆಯುತ್ತದೆ.

ಕಳೆದವಜ್ಞಾತವನು ಮೇಣ
 ಕೆಲಸದಾರ್ಯಕೆಗಳ ನಮ್ಮೀ
 ಲಲಿತವೈಭವಕೆಳೆಯ ಮೇಗಣ ಸಾರಸಾಂಖ್ಯತೆಗೆ |
 ಕಳವಳಿಸದಿರಿ ಚಾತ ಬೇಡೆನು
 ಗೊಲವ ನೀವನನುಪಮಕರುಣಾ
 ಜಲಧಿ ಯಹ ಜಲಜಾಹ್ನ ನಗ್ಗದ ವೀರನಾರಯಣ ||

- ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರಿತ್ರಿ
ಪಾಲ ¹ ಚರಿತಾಜ್ಞಾ ತನಾಸವ
ಬೀಟುಕೊಟ್ಟರು ಬಹುಳಹರುಷದೊಳಿರುಳ ನೂಕಿದರು |
- ² ಮೇಲಣವರಭ್ಯುದಯವನು ಕೈ
ಮೇಳವಿಸಿ ಕುಡುವಂತೆ ಮೂಡಣ
ಶೈಲ ³ ಮುಖದೊಳು ಕೆಂಪು ತೋಜಿತು ಭಾನುಮಂಡಲದ ||೧
ಏಜುಕುದುರೆಯ ಖರಪುಟದ ಕೆಂ
ದೂಳಿಯೋ ಕುಂತೀಕುಮಾರಕ
ರೇಷಿಗೆಯ ತನಿರಾಗರಸ ವುಬ್ಬರಿಸಿ ಪಸರಿಸಿತೋ |
- ⁴ ಹೇಟಲೇನು ಮಹೇಂದ್ರವರದಿ
ಗಾಲ್ಕಿಯ ಬೈತಲೆಯ ಕುಂಕಮ
ಜಾಲವೋ ಮೇಣಿನಲು ದಿನಪನ ಚೂಣಿ ರಂಜಿಸಿತು || ೨
ಸರಸಿಜದ ⁵ ಪರಿಮಳಕೆ ತುಂಬಿಯ
- ⁶ ವರವನಿತ್ತನು ಚಂದ್ರಕಾಂತಕೆ
ಬೆಣಗನಿತ್ತನು ಜಕ್ಕವಕ್ಕಿಯ ಸೆವೆಯ ಬಿಡಿಸಿದನು |
ಕೆರಳ ನೈದಿಲ ಸಿರಿಯ ಸೂಜಿಯ
- ⁷ ತರಿಸಿದನು ಪರರಾಜತೇಜವ
ನೊರಸಿದನು ರವಿ ಮೂಡಣದ್ರಿಯೊಳಿತ್ತನೋಲಗವ || ೩
ಹರಹರ ಶ್ರೀಕಾಂತ ಎನುತೈ
ವರು ಕುಮಾರಕರುಪ್ಪವೆಡಿಸಿದ
ರವಿನಾಥರು ಮೊಡಿದರು ಮಾಂಗಲ್ಯಮೇಜ ನವ |

1 ರವರಜ್ಞಾತ, ಖ.

2 ಮೇಲೆಯವರ, ಚ.

3 ಕಿಖಂದೊಳುಪ್ಪವಡಿಸಿದನಬ್ಬನೀರಮಣ, ಚ.

4 ಹೇಟಲರಿದನಲಮರವರ, ಚ. ಜ. ಝ.

5 ಮಧುಕರದಗುಂಟಗೆ ಹರು

ಪವಿತ್ತನು, ಖ.

6 ತೆಪವೆಕೊಟ್ಟನು, ಕ. ಥರವ ಕೊಟ್ಟನು, ಚ. ಜ. ಝ.

ಥರವಬಟ್ಟನು, ಟ.

ಬರಿಸಿದನು, ಟ.

ವರ ವಿಭೂಷಣ ಗಂಧ ಮೂಲ್ಯಾಂ
 ಬರ ಪರಿಷ್ಕೃತರಾಗಿರುವನೀ
 ಸುರರಿಗಿತ್ತರು ಧೇನು ಮಣಿ ಕನಕಾದಿವಸ್ತುಗಳ್ || ೪
 ತಮದ ಗಂಟಲ ¹ ನೊಡೆದು ಹಾಯ್ದ
 ದ್ಯುಮಣಿಮಂಡಲದಂತೆ ² ಚೇವ
 ಭ್ರಮೆ ³ ಯ ಕವಚವ ಕಚ್ಚದು ಹೊಳೆಹೊಳೆವಾತ್ಮನಂದದೊಳು |
 ವಿಮಳ ಬಹುಳ ⁴ ಹ್ವತ್ರಶೈಗ
 ಳಮಮ ದೆಸೆಗಳ ಬೆಳಗೆ ರಾಜೋ
 ತ್ತಮಯುಧಿಷ್ಠಿರದೇವ ನೆಸೆದ ನು ⁵ ದಾರತೇಜದೊಳು || ೫
 ಪರಮ ⁶ ಸತ್ಯವ್ರತಮಹಾಕ್ರತು
 ವರದೊಳವಭೃಥಮಜ್ಜನವ ವಿ
 ಸ್ತರಿಸಿ ⁷ ಭೀಮಾದಿಗಳುಸಹಿತ ವಿರಾಟನರಮನೆಗೆ |
 ಅರಸ ಬಂದನು ಮಣಿಖಚಿತಕೇ
 ಸರಿಸುಪೀಠವ ನಡರಿದನು ನಿಜ
 ಚರಣ ⁸ ಸೇವೆಯೊಳನೆದ ರೊಡಕ್ಕುಟ್ಟಿದರು ¹⁰ ಪರುಠವಿಸಿ || ೬
 ಅವನಿಪನ ಸಿಂಹಾಸನವ ನೇ
 ಜುವ ಸುಗರ್ವಿತರಾರು ನೋಡಿದೊ
 ಡೆವೆಗಳುರಿಯುವೆ ¹¹ ನೂಕೆನುತೆ ಕಂಚುಕಿಗಳೈತಂದು |
 ಇವರ ¹² ವಿಮಲಹ್ವತ್ರತೇಜವ
 ನವಗಡಿಸಲಂಚಿದರು ಹರಿತಂ
 ದನದಿರೆಬ್ಬಿಸಿ ಬಿನ್ನೆ ವಿಸಿದರು ಮತ್ಸ್ಯಭೂಪತಿಗೆ || ೭

1 ನೊಡೆದು ಮಡುವ, ಕ. ಚ. ಜ. ಝ. ಟ. 2 ಚಿತ್ತ, ಚ. 3 ಗಳಡ
 ಗಿದ ಬಚಿಕ, ಕ. 4 ಬ್ರಹ್ಮರಶ್ಮಿಯ ವಿಮಲದನೆಯೊಳು, ಝ. 5 ರಾಜ
 ತೇಜ, ಖ. ಚ. ಜ. ಟ. 6 ಮಂಗಳವರಮಹಾ, ಖ. 7 ದೊಲು ಮಜ್ಜನವ ಮಾಡಿ
 ವಿರಾಟ, ಚ. 8 ದರಸಿ ದ್ರೌಪದಿಯೆಸೆದಳೊಡ, ಟ. 9 ನೀಮೆಯೊ, ಖ. ಚ.
 10 ಭೂಪತಿಯ, ಜ. ಬಳಸಿನೊಳು, ಝ. 11 ನೋಡನುತೆ, ಖ.
 12 ನೀಕ್ಷಿಸಿ. ಹ್ವತ್ರ, ಕ. ಖ. ಚ.

ಜೀಯ ಸಿಂಹಾಸನಕೆ ದಿವಿಜರ
ರಾಯನೋ ಶಂಕರನೊ ಮೇಣ್ ನಾ
ರಾಯನೊ ನರನಲ್ಲ ದೇವರು ಬಂದು ನೋಡುವುದು |
ಕಾಯಲಸದಳ ವೆಮಗೆನಲು ನಿ
ದಾರ್ಯದೊಳು ನೆಲೆಗೊಂಡ ¹ ನಿರ್ಭಯ
ದಾಯತವು ತಾನೆಂತೆನುತ್ತೆ ವಿರಾಟ ಚಿಂತಿಸಿದ ||

v

ಕರಿಸಿದನು ಪಾರೋಹಿತರನು
ತ್ತರನ ನಖಿಳಮಹಾಪ್ರಧಾನರ
ನರಮನೆಯ ಪೊಳಿಮಟ್ಟ ನೋಲಗಸಾಲೆಗೈತಂದು |
² ತಂದೆ ಕೀಳಿದ ಚಂದ್ರಬಿಂಬದ
ಕಿರಣಹರಿಗಳನಲು ವಿಮಳಾ
ಭರಣರತ್ನಪ್ರಭೆಯ ಕಂಡನು ನೃಪತಿ ದೂರದೊಳು || F
ಹರನ ನಾಲುಕುಮುಖದ ಮಧ್ಯ
ಸ್ಫುರಿತದೀಶಾನನವೊಲಾಸೋ
ದರಚತುಷ್ಟಯಮಧ್ಯದೊಳು ಕಂಡನು ಯುಧಿಷ್ಠಿರನ |
ಅರಸಿಯನು ವಾಮದೊಳು ವಿವಿಧಾ
ಭರಣಮಣಿರಶ್ಮಿಗಳ ಹೊದಕುನ
ಹೊರಳಯೊಳು ಕಣ್ಣಾಲಿ ಕೋರೈಸಿದುವು ಪರಿಜನಕೆ || ೧೦
ಮೇಳವೇ ³ ಜಡಮನದ ಮತ್ಸರರು
ಕಾಲಿಡಲು ಠಾವಲ್ಲ ಮನುಜರ
ಹೋಲುವೆಯ ನಾಟಕದ ನಿರ್ಜರಮಂಡಲೇಶ್ವರರು |

¹ ನಿರ್ಜರರಾಯ ನಾರವ ನೆಂದೆನುತ್ತೆ ವಿರಾಟ, ಬ. ನಿರ್ಜರ ರಾಯ ನಾವ
ನೊ ಎನುತ ಮತ್ಸರನೃಪಾಲ ಚಿಂತಿಸಿದ, ಚ. ² ಕರಗಿ ಕಾಸಿದ, ಕ. ಖ.
ಕರಗಿ ಕೀಳಿದ, ಚ. ಝ. ಹರಿಯಕೇಸರ ಚಂದ್ರ, ಜ. ³ ಫಡ ಮನದ ಮತ್ಸರ
ಕಾಲಿಡುವೊಡಳಿಲ್ಲ, ಕ. ಬಡಮನದ, ಚ. ಫಡ ಮನದ ಮತ್ಸರ ಕಾಲಿಡಲು
ಠಾವಲ್ಲ, ಜ. ಝ. ಫಡ ಮದದ ಮತ್ಸರ ಕಾಲಿಡಲು, ಟ.

ಆಲಿಗಳು ಮೇಲಿಕ್ಕಲವ್ವುವು
ಶೂಲಪಾಣಿಯ ಪರಮತೇಜದ
ಚೂಳಿಕೆಯೊ ಶಿವ ಶಿವ ಎನುತ್ತೆ ವಿರಾಟ ಜೆಜಗದ || ೧೧

ವಲಲ ಕಂಕ ಬೃಹನ್ನಳಯ ಸ್ವೈ
1 ಸುಚಿವ ಹೋಲುವರೆಂದು ಕೆಲಬರು
ಕೆಲಿದೆತ್ತಣ ನರರು ತೆಗೆ ಸುರಲೋಕಪಾಲಕರು |
ತಿಳಿಯಲರಿದಿದನೆನುತೆ ಕೆಲಬರು
ತಳವೆಳಗುಗೊಳುತಿರಲು ಮಂದಿಯ
ತೊಲಗ ನೂಕಿಸಿ ತಂದೆಗುತ್ತರ ನಗುತೆ ಯಿಂತೆಂದ || ೧೨

ತಾತ ಬಿನ್ನಹ ನಿನ್ನೆ ನೈರಿ
ವ್ರಾತವನು ಗೆಲಿದಾತ 2 ನಾತೋ
ಪಾತ ನಾತನ ಮುಂದೆ ಮೆಜಿವೆವ ಕೀಚಕಾಂತಕನು |
ಈತ ನಕುಲನು ಕೆಲದೊಳೀತೋ
ಪಾ ತ ಸಹದೇವಾಂಕ ನಿನಿಬರಿ
ಗಾತ ಹಿರಿಯನು ಧರ್ಮನಂದನನೆಂದು ತೋಣಿಸಿದ || ೧೩

*

1 ಲುಳಿಯು, ಜ ವಳಿಯು, ಝ ಟ. 2 ನರ್ಜನ ನೀತ ನೀತನ, ಬಿ.
ನರ್ಜನ ನಾತ ನಾತನು ಭೀಮಸೇನನು ಕೀ. ಚ, ನೀತೋಪಾತ, ಜ. ಝ.
ಪಾರ್ಥನು ಈತ ನಿನ್ನಯ ಹರಿಬನನು ಗೆಲಿದಾತ ಕಲಿಘೇಮ, ಟ.

* ಈಪದ್ಯವು ಕ. ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಜ್ಯೋತಿಮಣಮಯದಂತೆ ಹೊಳೆಹೊಳೆ
ವಾತ ಧರ್ಮನ ತತುಳಭುಜಬಲ
ಬ್ರಾಹ್ಮತಭೀಮಸುಪಾರ್ಥರಬ ಮಹಾಮಹೀಶ್ವರರು |
ಈತ ನಕುಲನು ಕೆಲದೊಳೀತೋ
ಪಾತ ಸಹದೇವಾಂಕನೈವರ
ಶ್ರೀತರುಣಿಯರವಿನ್ನು ಪೇಣುವೆ ಬೊಪ್ಪ ಕೇಳೆಂದ ||

ರಮಣಿ ಯೈವರಿಗೀಕೆ ಕೆಲದೊಳು
 ಕಮಲಮುಖಿ ¹ ಪಾಂಚಾಲಿ ² ತಾವೀ
 ವಿಮಲಗುಣರಾಮಾಭಿರಾಮರು ಪಾಂಡುನಂದನರು |
 ಎಮಗೆ ಭಾರಿಯ ಭಾಗ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿಯ
 ಮಮತೆ ³ ಕೈಸಾರಿದುದು ನೃಪಪದ
 ಕಮಲದೊಳು ಬೀಜುವೆವು ನಡೆ ನಡೆ ಧನ್ಯರಾವೆಂದ || ೧೪

ಈತನೇ ಧರ್ಮಜನು ದಿಟ ತಾ
 ನೀತನೇ ಪವನಜನು ನಿಶ್ಚಯ
 ವೀತನೇ ಫಲಗುಣನು ² ಮೌದ್ರೀಜಾತರೇ ಇವರು |
 ಈತಳೋದರಿ ದ್ರುಪದಸುತಯೇ
 ಕೌತುಕವಲಾ ಭುವನಜನವಿ
 ಖ್ಯಾತ ರೆಲ್ಲಿಂದೆಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದರೆಂದು ಬಿಜುಗಾದ || ೧೫

ವರುಪವೊಂದಜ್ಞ ತವಾಸವ
⁴ ನಿರದೆ ನೂಕಿದರಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯ
 ಹೊರೆಯೆ ಹೆಸರವು ಬೇಜು ನಡವಳಿಯಂಗವಣೆ ಬೇಜು !
 ಮರುಳನಂತಿರೆ ಜಗಕೆ ತೋರಿನೆ
 ಪರಮತತ್ವಜ್ಞಾನಿ ಯೆವಿನ್ಮಾ
 ಯರಸುತನ ಫಲಿಸಿತ್ತು ನಡೆ ನಡೆ ಧನ್ಯರಾವೆಂದ || ೧೬

¹ ಯನು ನೋಡು, ಜ. ಝ. ಟ. ² ತಾನೀವಿಮಲ ಮತಿ, ಖ. ಲಕ್ಷ್ಮೀರಮಣತೇಜೋಭಿಮಾನರು. ಜ. ತಾವಿಂ ದಮಲಗುಣಗವಾಭಿರಾಮರು ತೊಳಗಿದರು, ಜ. ತಾನೀವಿಮಲಗುಣನಾಮಾಭಿಯುಕ್ತರು ಪಾಂಡುನಂದನರು, ಝ. ನೀಮಲಗುಣನಿಧಿಪೂಜಿತಾಮರ ಪಾಂಡುನಂದನರ, ಟ.

³ ಯನು ಚಿತ್ತೈಸು, ಖ. ಝ. ಟ.

⁴ ನುರುಳಿ, ಖ. ಜ. ಝ. ಟ.

ದರುಶನಕೆ ಮಣಿಕನಕವಸ್ತುವೆ
 ತರಿಸಿ ಮುದದೊಳು ¹ ಮುಳುಗಿ ನಿಜಪರಿ
 ಕರಸಹಿತ ಮೆಯ್ಯಕ್ಕಿದನು ಕಾಣಿಕೆಯ ನೊಪ್ಪಿಸುತೆ |
 ವರನೃಪಾಲ ತ್ರಾಹಿ ಭುವನೇ
 ಶ್ವರ ಪರಿತ್ರಾಪ್ಯಸ್ವ ಕರುಣಿಸು
 ಕರುಣಿಸೆಂದಂಭ್ರಗಳ ಹಿಡಿದನು ಮತ್ಸ್ಯಭೂಪಾಲ || ೧೩
 ಬಗೆದೆ ನಪರಾಧವನು ಕರುಣಾ
 ಳುಗಳ ಬಲ್ಲಹ ನೀನು ನಿನ್ನಂ
 ಭ್ರಗಳ ² ಗೀತಲೆ ನಂಟ ನೀನಿದ ಕಾಯಬೇಕನುತೆ |
 ಮಿಗೆ ³ ಬಕುತಿಭಾವದೊಳು ನಿಜಮಂ
 ತ್ರಿಗಳು ಮಕ್ಕಳು ಸಹಿತ ಮನನಂ
 ಬುಗೆಯ ಮೆಚಿದನು ಮತ್ಸ್ಯನೃಪತಿ ಮಹೀಶನಿದಿನೊಳು || ೧೪
 ಆಸುಧೇಷ್ವ ಕುಮಾರಿಯೊಡನೆ ವಿ
 ಲಾ ⁴ ಸಿನೀಜನವೆರಸಿ ರಾಣೀ
 ವಾಸದಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಕಾಣಿಕೆಗೊಟ್ಟು ಮೆಯ್ಯಕ್ಕಿ |
 ಆಸಕಲಪರಿವಾರ ಪುರಜನ
 ದೇಶಜನ ದರುಶನವನಿತ್ತು ಮೆ
 ಹೀಶನನು ಕೈಮುಗಿದು ಕಂಡುದು ⁵ ಬಹುಳಹರ್ಷದೊಳು || ೧೫
 ಮುಗುಳುನಗೆಯೊಳು ಭೀಮಪಾರ್ಥ
 ಮೊಗವ ನೋಡಿದ ನವನಿಪತಿ ಕೈ
 ಮುಗಿದು ತಲೆವಾಗಿದರು ತಮ್ಮಂದಿರು ಮಹೀಶನಿಗೆ |

1 ಮತ್ಸ್ಯನೃಪ ಸತಿ ವರಸಿ ಕಾಣಿಕೆಯಿಕ್ಕಿ ಮೆಯ್ಯಕ್ಕಿದನು, ಭಕ್ತಿಯೊಳು,
 ಬ. ಮುಳುಗಿದರುಷೋತ್ತರುಷದೊಳು ಮಿಗೆಯಿತ್ತ ಮೆಯ್ಯಕ್ಕಿತ್ತ ಕಾಣಿಕೆಯು,
 ಚ. ಮುಳುಗಿ ಜನಪರಿ, ಝ. 2 ಗಹಿತವ ಬಗೆದ ಸೀತಲಗಾಯ, ಚ. ಗೀತಲೆ
 ಬಂಟಿನೀನಿದ, ಜ. 3 ಭರತಭಕ್ತಿಯೊಳು, ಚ. ಭಕ್ತುತಿ ಭೀತಿಯೊಳು, ಟ.

4 ಸದೊಳು ನಡೆತಂದುರಾಣೀ, ಕ. 5 ಕಾಣಿಕೆಯುಸೀಡಿ, ಕ.

ತೆಗಿಸಿದನು ಕಾಣಿಕೆಯ ನಾಮಂ
 ತ್ರಿಗಳ ನಾಪರಿವಾರವೆನು ದೃಗು
 ಯುಗದ ಕರುಣಾರ ದೊಳನಿಬರ ಹೊರೆದುಮೆನ್ನಿಸಿದ || ೨೦

ಸಿರವನೆತ್ತಿ ವಿರಾಟಭೂಪನ
 ಕರೆದು ಹತ್ತಿರೆ ಪೀಠದೊಳು ಕು
 ಳ್ಳಿರಿಸಲೊಡೆಮುಖಚಿದನು ಕೆಲದೊಳು ಗದ್ದುಗೆಗೆ ಸರಿದು |
 ಪರಮಸುಕೃತ ವಲಾ ಧರಾಧೀ
 ಶ್ವರನ ದರುಶನ ವಾಯ್ತು ಧನ್ಯರು
 ಧರೆಯೊಳನ್ನಿಂದಾರು ಭಾವಿವೊಡೆಂದನಾಮತ್ಸ್ಯ || ೨೧

ದೇಶ ನಿಮ್ಮದು ¹ ಸರ್ವರಾಜ್ಯದ
 ಕೋಶ ನಿಮ್ಮದು ತನ್ನ ಜೀವಿ
 ಲಾಸ ನಿಮ್ಮದು ಸಲಿಸಬೇಡುದು ಬಿನ್ನ ಹದ ಹದನ |
 ಈಸಮಂಜಸದಿವಸದೊಳು ಸಿಂ
 ಹಾಸನದೊಳಭಿಷೇಕವೆನು ಭೂ
 ಮಿಾಕ ವಿಸ್ತರಿಸುವೆನು ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾಮತ್ಸ್ಯ || ೨೨

ಎನಲು ನಗುತೆಂದನು ಮಹೀಪತಿ
 ವಿನಯ ಮಧುರರಸಾಭಿಷೇಕವೆ
 ನೆನಗೆ ಮಾಡಿದೆ ಸಾಕು ಪುನರುಕ್ತಾಭಿಷೇಕನವೆ |
 ಜನವಿದೆಮ್ಮದು ನೀನದೆಮ್ಮಯ
 ತನು ಧರಿತ್ರಿ ಯಿದೆಮ್ಮ ² ದೆಂಬೀ
 ನೆನಕು ತಾನುಪಚಾರ ³ ವಾಕವಿದೆಂದನಾಭೂಪ || ೨೩

¹ ನಗರಪಟ್ಟಣ ಕೋಶ, ಕ. ಖ. ಚ. ಜ. ರ್ಕು. ² ದಿನ್ನೇಕಿನಿತು
 ತಾನುಪಚಾರಯೋಗ ವಿಧೆಂದ, ಚ. ದಿನ್ನೇನನಹು ಸಾಕುಪಚಾರ ಯೋಗ್ಯವೆ
 ಎಂದ, ಜ. ದೆನ್ನೇನನಹುತಾನುಪಚಾರವಾಕವಿದೆಂದ, ಟ.

³ ಭಾವನೆ ಎಂದ, ಕ. ಖ.

ನೊಂದವರು ಭೀಮಾರ್ಜುನರು ಹಗೆ
ಯಿಂದೆ ಹಚುವವ ಹೊಕ್ಕು ಮನದೊಳು
ಕಂದು ಕಸರಿಕೆ ಹೋಗದಾದುರೋಧನಾದಿಗಳ |
ಕೊಂದು ಕಳವಲಿಯಿತ್ತು ಗಜಪುರಿ
ಗೆಂದು ಗಮಿಸುವೆವೆಂಬ ತವಕಿಗ
ರಿಂದು ತಾವೇ ಬಲ್ಲರಿವರೆಂದನು ವಿರಾಟಂಗೆ ||

೨೪

ಎಂದೊಡುತ್ತರ ನರಸನಂಭ್ರಯೊ
ಳಂದು ಮಕುಟವ ಚಾಚಿ ಬಿನ್ನಹ
ವಿಂದು ನೇಮವ ಕುಡಿ ಕುಮಾರಿಯನೀವೆಸರ್ಜನಗೆ |
ಎಂದೊಡೇಣೇಣೆಂದು ನಸುನಗೆ
ಯಿಂದೆ ಪಾರ್ಥನ ಸೋಡೆ ಕೈಮುಗಿ
ದೊಂದ ನಾತನು ಮನದ ನಿಶ್ಚಯವೆನು ಯುಧಿಷ್ಠಿರಗೆ ||

೨೫

ವರುಷವೀಕೆಗೆ ನಾಟ್ಯವಿದ್ಯೆಯು
ಪರುತವಿಸಿದನು ತಂದೆ ¹ ಯಂತಿರೆ
ತರುಣಿ ಭಜಿಸಿದಳಾಪ್ರಕಾ ² ರದ ಶಿಷ್ಯನಿಷ್ಠೆಯೊಳು |
ಗುರುತನದ ³ ಗರುವಾಯಿಗೆಟ್ಟೆ
ನ್ನರಸಿಯಾಗಲಿ ಯೆಂಬು ⁴ ದನುಚಿತ
ವರಕುಮಾರಿಯ ನೀವೊಡಭಿಮನ್ಯುವಿಗೆ ⁵ ಕುಡಲೆಂದ ||

೨೬

ಎವೆಗೆ ನೀ ⁶ ವೇನಾತನೇನು
ತ್ಸವದೊಳಾಗಲಿ ಯೆನೆ ವಿರಾಟನ
ನವನಿವತಿ ಮನ್ನಿಸಿದ ನಿತ್ತನು ನಗುತೆ ವೀಳೆಯವ |

¹ ಯಂದೇ ತರುಣಿ, ಚ. ² ರವೊಳಿನ್ನ ಮನವೊಳಗೆ, ಚ. ರರಹಸ್ಯ
ವಚನದೊಳು, ಚ. ರದ ಹಾಸ್ಯವಚನದೊಳು, ಝ. ರರಹಸ್ಯನಿಷ್ಠೆಯೊಳು, ಟ
³ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಸಾಕಿ ನ್ನ, ಟ. ⁴ ದಿಶ್ಲೀವರ, ಟ. ⁵ ಕೂಡಿಯೆಂದ,
ಜ, ಝ, ಟ. ⁶ ನೇ ತಾತನುತುತ್ಸವ, ಖ. ನೇ ನಾಥನುತುತ್ಸವ, ಚ.

ಎವಗೆ ಪರಮಸ್ವಾಮಿ ಯೆ ¹ ಮೃದು
 ಭವದ ನೆಲೆ ಯೆಮ್ಮೈ ವರಸು ಯಾ
 ದವಶಿರೋಮಣಿ ಕೃಷ್ಣ ನಭಿಮತ ವೆಮ್ಮ ಮತವೆಂದ. || ೧೩
 ಪೊಡವಿಯೊಡೆತನ ವೆಮಗೆ ² ಮಿಗೆ ಕ
 ಟ್ಪೊಡೆಯ ಕೃಷ್ಣ ನು ಕೃಷ್ಣ ನೊಡಬ
 ಟ್ಪೊಡೆ ವಿವಾಹ ನಿರಂತರಾಯವು ಚಿಂತೆ ³ ಬೇಡೆನಲು. |
 ಬಡಬಡಲಿ ಮೇಣಿರಲಿ ಗುರು ನಿ
 ಮೃಡಿ ಮುರಾರಿಯ ತೋಪಿಸುವಿರಾ
 ದೊಡೆ ಕೃತಾರ್ಥನು ತಾನೆನುತೆ ಹಿಗ್ಗಿದನು ಮತ್ಸ್ಯನೃಪ | ೧೪
 ಪರಿಸರಿಯ ಪಾವುಡವ ಕಟ್ಟಿಸಿ
 ಹರುಷದೊಳು ಬಿನ್ನಹದ ವಾಲೆಯ
 ಬರಿಸಿದನು ⁴ ವೇಗಾಯ್ದೂತರ ನಟ್ಟಿದನು ನೃಪತಿ |
 ಚರರು ಪಯಣದ ಮೇಲೆ ಪಯಣದೆ
 ಭರದೆ ಬಂದರು ಕೃಷ್ಣ ರಾಯನ
 ಪುರಕೆ ಪರಿತೋಷದೊಳು ⁵ ಕಂಡರು ರಾಜಮಂದಿರವ || ೧೫
 ಬರವೆ ಬಿನ್ನಹಮಾಡೆ ಪಡಿಹಾ
 ರರು ಮುರಾರಿಯ ನೇಮದೊಳು ಚಾ
 ರನು ಹುಗಿಸಲು ಬಂದು ⁶ ಹೊಕ್ಕರು ಕೃಷ್ಣನೊಲಗವ |
 ದರುಶನವ ⁷ ಮಾಡಿದರು ಚಕರಣಾಂ
 ಬುರುಹದೊಳು ಮೆಯ್ಯಕ್ಕಿ ದೇವನ
 ಹೊರೆಯೊ ⁸ ಕೆಳಿಸಿದರಿವರು ಕಳುಹಿದ ಬಿನ್ನವತ್ತಳೆಯ || ೧೬

1 ಮೃತ್ಯುವದನೆಲೆವನೆಯ್ಯ, ಚ. 2 ತಾ ಕಟ್ಪೊಡೆಯನಾಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ, ಖ.
 ತಾಕಟ್ಪೊಡೆಯ ಶ್ರೀಪತಿಕೃಷ್ಣ, ಚ. ತಾ ಕಟ್ಪೊಡೆಯ ಶ್ರೀಹಂಕೃಷ್ಣ, ಜ
 3 ಬೇಡಿದಕ್ಕ, ಖ. ಜ. 4 ಬೇಗದೊಳು ದೂತರ, ಖ. ಚ. ಜ. ಝ.
 5 ಹೊಕ್ಕರು, ಚ. 6 ಕಂಡರು, ಖ. ಚ. 7 ನೀಡಿದರು, ಖ. ಝ. ಟ.
 ಸಿತ್ತವರು, ಜ. 8 ಕೆಳಿಸಿದರಿವರು, ಖ. ಚ. ಝ.

ನಸುನಗುತೆ ಮುರವೈರಿ ಮಿಗೆ ಮೆ
 ನ್ನಿ ಸಿದನವರನು ಪಾಂಡುತನಯರ
 ಕುಶಲವನು ದ್ರೌಪದಿಯ ಸುಕ್ಷೇಮವನು ಜೆಸಗೊಳಲು |
 ಕುಶಲರನಿಬರು ಜೀಯ ಭಕ್ತ
 ವೈಸನ ನಿಮ್ಮದು ಸುಖದೊಳುಜ್ಜೀ
 ವಿಸಿದರನಿಬರು ನಿಮ್ಮಡಿಯ ಕರುಣಾಕಟಾಕ್ಷದೊಳು || ೩೧

ಕಳುಹಿದುಡುಗೊಣಿ ಜೀಯ ನಿಮ್ಮಡಿ
 ಗಳಿಗೆ ರಾಣೀವಾಸವರ್ಗಕೆ
 ಬಲಗೆ ದೇವಕಿದೇವಿವಸುದೇವುಗ್ರಸೇನರಿಗೆ |
 ಕುಲಗುರುಗಳಕ್ಕೂರ ನುಡ್ಧವೆ
 ಬಲುಭುಜರು ಕೃತವರ್ಮ ಸಾತ್ಯಕಿ
 ಲಲಿತಸಾಂಬ ಕುಮಾರಕಂದರ್ಪನಿರುದ್ಧರಿಗೆ || ೩೨

ಎನಲು ನಸುನಗೆಯಿಂದೆ ಕುಂತೀ
 ತನಯ ರಟ್ಟಿದ ಪಾವುಡಂಗಳ
 ನನಿತುವನು ತೆಗಿಸಿದನು ಕೆಲದೊಳು ಸಂಧಿವಿಗ್ರಹಿಯು |
 ದನುಜಹರ ನೀಕ್ಷಿಸಲು ಲಿಖಿತವೆ
 ನನುನಯದೊಳವಡಿಸಿ ಬಿನ್ನಹ
 ವೆನುತೆ ನೇಮವ ಕೊಂಡು ಕಳಕಳ ವಡಗೆ ವಾಚಿಸಿದ || ೩೩

ಸ್ವಸ್ತಿ ದಾನವರಾಜಕುಂಜರ
 ಮಸ್ತು ¹ ಕಾಂಕುಶ ಖೇಲನಾಪ
 ಯಸ್ತುಯದುಕುಲಸಿಂಹ ಸಂಹೃತಜನ್ಮ ದುರಿತಹರ |

1 ಕೇಸರಿ ಭುವನಜನಭಾರ್ಯಸ್ತುಕರ ಯದುಸಿಂಹ, ಖ. ಚ. ಕಾಂಕುಶವು
 ಧರಹರಸಿಂಹ ಸ್ತುಯದುಕುಲವೃಜಿನ ಸಾತ್ಯಕಿ ಜನದದುರಿತಹರ, ಜ ಕಾಂಕಣ
 ಖೇಲನಾಪರ್ಯಸ್ತುಕಲಿಯದುಸಿಂಹ, ಟ.

ಹಸ್ತಕಲಿತಸುದರ್ಶನೋತ್ಕೃಗ್
 ಭಸ್ತಿಲವ ನಮಿತಾರ್ಕಶತಸರಿ
 ವಿಸ್ತರಣ ಚಿತ್ತೈಸು ಕುಂತೀಸುತನ ಬಿನ್ನಪವೆ || ೩೪

*

ದೇವ ನಿಮ್ಮಡಿಗಳ ಕೃಪಾಸಂ
 ಜೇವನಿಯೊಳವ್ಯಸುಗ ಳೊಡಲಿನ
 ಠಾವೆ ¹ ನುಚ್ಚಿ ರಲೊಡೆದು ಹಾಯ್ದೆವು ವಿಪಿನ ² ಮಂದಿರವೆ |
 ಈವರುಷದಜಾ ತವಾಸ ಗ
 ತಾವಶೇಷ ವದಾಯ್ತು ಕಂಗಳಿ
 ಗೀವು ³ ದವಯವದರ್ಶನಾಮೃತಪಾನಸಂಪದವೆ || ೩೫

ದಾಟದೆವು ನುಡಿದವಧಿಯನು ಮೈ
 ರಾಟಪುರದೊಳು ತುಲು ವಿಡಿದು ಮೈ
 ನೋಟಕೋಸುಗ ಬಂದು ನುಗ್ಗಾಯಿತ್ತು ಕುರುಸೇನೆ |
 ತೋಟಜಯಿಸಿದೊಡೆಮ್ಮೆ ನಜೆದು ವಿ

* ಕ, ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಧಿಕಪಟ್ಟದಿಯಾಗಿ ರಚಿತವಾದ ಅಸಂಬಂಧವಾಗಿರುವ ಈ ಪದ್ಯವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಕ್ರೀಮದನುಪಮಚರಿತನಿಖಿಳಲೋಕಾರಾಧ್ಯ
 ಕಾನುಪಿತಕಾರುಣ್ಯನಿಧಿಕಮಲಭವವಂಧ್ಯ |
 ಮಾಮನೋಹರಮಹಾಪುರುಷದೇವರದೇವದನುಜಕುಲದಾವಾನಲಾ ||
 ಸಾಮಜುಪ್ರಯಗೋಪವೇಷ್ಠಗೋವಿಂದನೀ
 ಲಾಂಬರ ಪ್ರೇಮನಿಸ್ಸೀಮಸದ್ಗುಣದಾಮ |
 ರಾಮರಾಜೀವದಳನೇತ್ರಪಂಪನಗಾತ್ರ ಲಾಲಿಪುದುಬಿನ್ನಹವನೊಲಿದೊಲಿದು ||

1 ನೆಮ್ಮಿದುವೊಡೆದು ಖ. ಚ. ನುಚ್ಚಿದವೊಡೆದು ಹಾಯ್ದೆವು ಗಹನಗಹ್ವ
 ರವ, ಝ. 2 ಮಂಡಲವ, ಟ. 3 ದಾದರಾಶನವ ನಿಮ್ಮಯ ಪಾದಪಂಕ್
 ಜದ, ಖ. ಚ. ಜ. ಝ.

ರಾಟ ಮೆನ್ನಿಸಿ ತನ್ನ ಮಗಳ ಕಿ
 ರೀಟಿತನಯಂಗೀವ ¹ ಭರವಿದು ದೇವರವಧರಿಸಿ || ೨೬
 ಮದುವೆ ಯೆಂಬುದು ನೆವ ² ನಿಜಶ್ರೀ
 ಪದವತೋಜಿಸಬೇಕು ವನವಾ
 ಸದ ಮಹಾಯಾಸದ ಸುಸಂತಾಪವನು ಬೀಡ್ವೊಳಿಸಿ |
 ಕಡಡು ಹೋಗಲು ಕಾಣಬೇಡುದು
 ಹದುಳವಿಟ್ಟೆಮ ³ ಗುಚಿತವಚನದ
 ಹದವಳೆಯೊಳುತ್ತಾಹಸನಯನು ⁴ ಸಲಹದೇಕೆಂದ || ೨೭
 ಕರುಣೆ ಬಿಜಯಂಗೈದು ಭಕ್ತರ
 ಹೊರೆಯಬೇಡುದು ಬೇಡಿ ⁵ ಕೊಳ್ಳವು
 ಕರಿಸಲೇಕೆಳಗಂದಿ ಕಡುಗಳ ನಟಿಸುವದದೊಳು |
 ಚರಣಭಜಕಕುಟುಂಬಿ ಯೆಂಬೀ
 ಬಿರುದ ಪಾಲಿಸಿ ಬಿನ್ನಹವ ನವ
 ಧರಿಸಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವೆಮಗೆ ಮಹಾಪ್ರಸಾದವದು || ೨೮
 ಕೇಳಿದನು ಹರುಷದೊಳು ಕಡುಕರು
 ಣಾಳು ಹೊಂಪುಳಿಯೋಗಿ ಬಹುತರ
 ಮೇಲಣೊಲವರತನದ ಪರಮಸ್ನೇಹ ⁶ ರಸ ರಹಿಸಿ |
 ಕೇಳಿದನೆ ಹರಹರ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
 ನೇಟಿಗೆಯ ನಾಕಾರವೇಶ್ವರ
 ನೂಟಗವ ನೆನುತಸುರರಿಪು ⁷ ತೋಗಿದನು ನಿಜಶಿರವ || ೨೯

1 ಹದವಿದು ವೇವ ಚಿತ್ತೈಸು, ಖ. ಚ. ಭರವಸ ವೇವ ಚಿತ್ತೈಸು, ಐ. ಭರ
 ವಿದ ನೋಡಲವಧರಿಸಿ, ಟ. 2 ದೊಳಗೆ ಸಿರಿ, ಖ. ಚ. ನುದೇವರ ಪದವ ಕಾಣ
 ಲುಬೇಕು, ಝ. 3 ಗಭಯವಚನದ, ಖ. ಚ. 4 ವೇವಸಲಹುವುದು, ಖ. ಚ. ಟ.
 ಕಾಯಬೇಕೆಂದ, ಜ. 5 ಕೊಂಡವು ಅರರ ಕೇಳಿಗಳಂದಿ ಕಾಯದ ಬಂಧ
 ಕಡುಗಳಿಗೆ, ಝ. 6 ಪಸರಿಸಿತು, ಖ. ಚ. ರಸವೊಸರೆ, ಐ. 7 ನೋಡಿದನು
 ಕೆಲಬಲನ, ಖ. ಚ. ಜ. ಟ.

ಚಿಂತೆ ಬೀತುದು ಪಾಂಡುಮಾವನ

ಸಂತತಿಗಳಜಾ ತವಾಸವೆ

1 ನಿಂತು 2 ಪಂಥದ ಮೇಲೆ 3 ಕಳೆದರು ನಮ್ಮ ಪುಣ್ಯದೊಳು |

ಕುಂತಿದೇವಿಯರುಮ್ಮಳಸಲಾ

ವೆಂತು ಬದುಕುವೆನಕೆನೆನುತ್ತ ನಿ

ರಂತರವು ಮೆಚುಗುವನು ಬೋಪ್ಪನು ಶಿವಶಿವಾ ಯೆಂದ || 80

ಬವಣಿ ಗೆಯಬಂದಡವಿಯೊಳು ಪಾಂ

ಡವರು ನವೆದರು ರಾಜ್ಯವನು ಕೌ

ರವರು ತಾವನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು 4 ನಡೆದುದಿನ್ನೆ ಬರ |

ಅವರ ಸೊಗಸೇ ನಮ್ಮ ಸೊಗಸುಗ

ಳವರ ದುಗುಡವೆ ನಮ್ಮ ದುಗುಡಗ

ಳವರ ವಿಮಲಾಭ್ಯುದಯ ವೆಮ್ಮ ಭ್ಯುದಯ ವೆಹುದೆಂದ || 80

ಕಾಲ ಕೈಗೂಡಿದೊಡೆ ಲೇಸಿನ

ಮೇಲೆ ಲೇಸುಗಳೊದಗುವುವು ಭೂ

ಪಾಲಕುಂತಿ 5 ಸುತರ ಕಾಣಿಕೆ ಮೊದಲ ಮಂಗಳವು |

ಮೇಲೆ ತಂಗಿಯ ಮಗನ ಮದುವೆ ವಿ

ಶಾಲಶುಭವಿದು ಸಕಲಯಾದವ

ಜಾಲ ಪಯಣವೆ ಮಾಡಲೆಂದಸುರಾರಿ ನೇಮಿಸಿದ || 81

ಚರರಿಗುಡುಗೊಣ್ಣೆ ಗಂಧ ವಖಿಳಾ

ಭರಣ ಕಪ್ಪುರ ವೀಳಯವೆ ನಿ

ತ್ತರಿದಿಶಾಪಟ ಬೀಜುಕೊಟ್ಟನು ರಾಯಸವ ಬರಿಸಿ |

ಮರಳಿ ದೂತರು ಬಂದು ಮತ್ಸ್ಯನ

1 ನೆಂತು, ಬಿ. ಚ. 2 ಗನ್ನದ, ಜ. 3 ಕಳೆದರೊ, ಬಿ. ಚ.

4 ನವೆದರನ್ನೆ ಬರ, ಬಿ. ಚ. ಝ. 5 ತನಯಾರೇಣಿಗೆ ಮೊದಲ, ಕ. ಝ.

ಪುರವ ಪೊಕ್ಕರು ಕೃಷ್ಣರಾಯನ
ಕರುಣದಳತೆಯ ಬಿನ್ನವಿಸಿದರು ಪಾಂಡುತನಯರಿಗೆ || ೪೨

*

ಬಚಿಕ ಸುಮೊಹೂರ್ದದೊಳು ಮೆತ್ಸ್ಯನ
ಹೊಟಲ ಪೊಟಮೆಟ್ಟುತ ರಾಶಾ
ವಳಯದೊಳು ರಚಿಸಿದ ರುಪಪ್ಪ ವ್ಯಾಖ್ಯಾಪುರವೆರವೆ |
ನೆಲನಗಲದೊಳು ¹ ಝಲ್ಲಿಪಟ್ಟೆಯ
ನಳವಡಿಸಿದರು ನಿಖಿಳನ ಪರಿಗೆ
ಬಟಿಯ ² ನಟ್ಟದರುತ್ತರೋತ್ತರ ³ ವಾದುದವರುದಯ || ೪೪

ಜೋಳ ಹಾಳಿದುದು ನಿಖಿಳರಾಯರಿ
ಗೋಲೆಯುಡುಗೊಪ್ಪ ⁴ ಯಿಕ್ಕಿದುವು ಪಾಂ
ಚಾಲಪತಿ ಪೊಟಮೆಟ್ಟು ⁵ ಮೊಟಿಕ್ಷೋಣಿಬಲಸಹಿತ |
ನೀಲನು ⁶ ಯುಧಾಮನ್ಯು ಸಮರಕ
ರಾಳಧೃಷ್ಯದ್ಯುಮ್ಮ ಕೀರ್ದಿವಿ
ಶಾಲವೀರಶಿಖಂಡಿ ಸಹಿತಾದ್ರುಪದ ನೈತಂದ || ೪೫

* ವಾರ್ಧಕ ಪಟ್ಟದಿಯಿಂದ ರಚಿತವಾದ ತಪ್ಪುಬಿದ್ದಿರುವ ಈ ಸದ್ಯವು, ಕ.
ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾರಾಜರಾಜರಾಜಾಧೀಶ

ಸೋಮವಂಶೋದ್ಧರಣಧರಣಿಪಾಗ್ರಣಿಕೀರ್ದಿ

ಕಾಮಕುರುಕುಲತೀಲಕಕುಂತೀಕುಮಾರದಯಸಾರಸದ್ಗುಣವಿಚಾರ |

ಭೂವಿಾಶರನ್ಯಯಾಭರಣಭೂಭೃದ್ರತ್ನ

ಹೇಮಾದ್ರಿಗಿರಿಧೈರ್ಯಸತ್ಯಸಿದ್ಧಿಸಮರನಿ

ಸ್ತೀಮಸದ್ಗುಣಧಾಮಧರ್ಮಜ್ಞಾನನವರುಚಿತ್ತೈಸುವುದುಬಿನ್ನ ಪವನೊಲಿದು
ನಲಿದು ||

1 ಕಟ್ಟ ಪೆಟ್ಟೆಯ, ಜ. ಝ. ಕಟ್ಟ ಪಟ್ಟೆಯ, ಟ. 2 ಲಟ್ಟದರು. ಖ. ಚ.
ಜ. ಝ. ಟ. ಕಾರ್ಯಸಂಗತಿಯ, ಜ. ಕಾರ್ಯಗತಿಗಳಿಗೆ, ಝ. 4 ಯಟ್ಟಿದುವು
ಖ. ಚ. ಸಹಿತವಾಪಾಂಚಾಲ, ಝ. 5 ನೇಟಿಕ್ಷೋಣಿಬಲ, ಜ. 6 ದಯಸುಮನ್ಯು,
ಖ. ಚ.

ಇದಿರುಗೊಂಡರು ಹರುಷದೊಳು ದೌ
 ಸದಿಯ ಬಾಂಧವೈಕವನು ಪಂ
 ಧದೊಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡರಖಿಳಮಹಾಮಹೀಶ್ವರರ |
 ಬದವಿತಖಿಳಕ್ಷೋಣಿಬಲಸಂ
 ಪದ ವನಂತಸುವಸ್ತುಗಳ ಸೊಂ
 ವೊದವೆ ¹ ಕವಿಯಿತು ಮಂದಿ ಮದುವೆಯ ಮಂಗಳೋತ್ಸವದ ||

ದೇವ ² ನೀಬಹನೆಂ ³ ದು ಬಂದರು
 ದಾವಣಿಯ ರಾಹದನ ನಖಿದು ಮ
 ಹಾವಿಲಾಸದೊಳೊಪ್ಪವಿಟ್ಟರು ತಮ್ಮ ಪಾಳೆಯವ |
 ಹೂವಲಿಯ ಬೀದಿಗಳ ನವರ
 ತ್ನಾ ವಳಯ ಸೂಸಕದ ಭದ್ರದ
 ಲೋವೆಗಳ ಲಂಬಳದೊಳಸೆದುವು ಕೇರಿಕೇರಿಗಳು || ೪೩

ಚಾರುತರಕತ್ತುರಿಯ ಸಾದಿನ
 ಸಾರಣೆಯ ಕುಂಕುಮದ ⁴ ಪಚ್ಚಿಯ
 ಕಾರಣೆಯ ನವಚಿತ್ರಪತ್ರದ ಒಹುಳಭಿತ್ತಿಗಳ |
 ಓರಣದ ಬೀದಿಗಳ ತಳಗಿಯ
 ತೋರಣದ ⁵ ಹೊಂಜಗಲಿಗಳ ಪ
 ನ್ನೀರ ಚಳೆಯದ ರಚನೆಯೊಳು ಮನೆಮನೆಗಳೊಪ್ಪಿದುವು || ೪೪

ಕಟ್ಟಿದುವು ಗುಡಿ ಮನೆಗಳೊಳು ಮೇ
 ಲ್ಗಟ್ಟು ಬಿಗಿದುವು ಪುರದ ನಾರಿಯ
 ರಿಟ್ಟು ತೊಟ್ಟರು ಕಳಸ ಕನ್ನಡಿ ಸಹಿತ ದೇಶಿಯೊಳು |

1 ಕೈಗೈಯಿತ್ತು ಮದುವೆಯ ಮಂಗಳಾಭ್ಯುದಯ, ಕ.

2 ನಿವೆ ಬಹನೆಂದು, ಖ. ಚ. 3 ದೇವತೆಯರು, ಟ.

4 ಸಂಕಿತ, ಝ. ತಳಪದ, ಟ. 5 ಹೊಂಗೆಜ್ಜೆಗಳ, ಝ.

ಇಟ್ಟಣಿಸಿ ಗಜ ವಾಜಿ ರಥ ಸಾ
ಲಿಟ್ಟು ಹೊತವಡೆ ದನುಜರಾಯುಘ
ರಟ್ಟನನು ನಡೆದಿರುಗೊಂಡರು ಪಾಂಡುನಂದನರು || ೪೯

ಕಳಸ ಕನ್ನಡಿ ವಾದ್ಯರವಮಂ
ಗಳ ಮಹಾಂಬುಧಿ ಮಸ ¹ ಗಿದುದುಚಾ
ಪಳ ಪತಾಕಾವಳಯ ವಿಮಳಚ್ಚತ್ರ ² ಚಾಮರದ |
ಹೊಳವಕಂಗಳ ³ ಮುಖದ ಕಾಂತಿಯು
ಮೊಲೆಗಳೊಡ್ಡಿನ ಮಂದಗಮನದ
ತಳತಮುಸುಕಿನ ಮೌಳಿಕಾಂತಿಯ ರಸದರೊಗ್ಗಿ ನೊಳು || ೫೦

ಹೊಳಹು ಮಿಗೆ ದೂರದೊಳು ಗರುಡನ
ಹಟವಿಗೆಯ ಕಂಡಂದಳಂಗಳ
ನಿಚಿದು ಮೆಯ್ಯಿಕ್ಕಿದರು ದ್ರುಪದವಿರಾಟ ⁴ ಪಾಂಡವರು |
ಬಟಕ ಭೂಪರು ಕಾಲುನಡೆಯೊಳು
ನಲಿದು ಬರುತಿರಲಾನೆಯಿಂದಿಳ
ಗಿಚಿದು ಬಿಜಯಂಗೈದ ನಸುರಾರಾತಿ ⁵ ನಸುನೆಗುತೆ || ೫೧

ಇತ್ತ ನವರಿಗೆ ಸಮಯವನು ಸುರ
ರುತ್ತಮನು ನಿಗಮೌಘ ವರಸಿದೊ
ಡತ್ತಲಿತ್ತಲೆ ಸರಿವ ಮುನಿಗಳ ⁶ ಮನಕೆ ಮೈಗುಡದ |
ಹೆತ್ತಮಕ್ಕಳು ನಿಲಲಿ ಭಕ್ತರ

1 ಗಿಮಿಗೆ ಚಾ, ಜ. ಝ. ಗಿದವೊಲು ಚ್ಚಳ, ಟ.

2 ಪಟ್ಟಿಗಳ, ಜ.

3 ಕದಪು, ಝ. 4 ಸೃಂಜಯರು, ಖ. ಜ.

5 ಕರುಣದೊಳು, ಖ. ಜ. ಜ. ಟ. ಯೊಲವಿನೊಳು, ಝ.

6 ಮತಿಗೆಮ್ಮೆ, ಖ. ಜ. ಜ.

ನಿತ್ತ ಕರೆ ನೆನೆವರಿಗೆ ¹ ತನ್ನ ನು
ತೆತ್ತು ಬದುಕು ² ವೆ ನೆಂಬ ಬೋಡೆಯರರಸ ನಡೆತಂದ || ೫೧

ಬಲದ ಪದಗಟ್ಟಣೆಯ ಧೂಳಿಯ
ಸುಷ ಮುಸುಕಿದಂಬರದ ಮೂರ್ದದ
ಝಳದ ಕಿರುಬಿಂದುಗಳ ಲಲಿತ ಕವೋಲಮಂಡಲದ |
ಕೆಲದ ಪಾಯವಧಾರುಗಳ ಕಳ
ಕಳದ ಕರುಣಾರಸವ ಸೂಸುವ
ಮೆಲನಗೆಯ ಸಿರಿಮೋಗದ ಕೃಷ್ಣ ನ ಕಂ ³ ಡು ದಖಿಲಜನ ||

ಬಾಗಿ ನಿಡುಭರಿಕೈಗಳನು ಹಣೆ
ಗಾಗಿ ಮುರುಹಿದುವಾನೆಗಳು ತಲೆ
ವಾಗಿ ಗುಡಿಗಟ್ಟಿದುವು ಹೇಷಾರವದ ತೇಜಿಗಳು |
ತೂಗಿ ತನುವನು ಪುಳಕ ⁴ ದೊಳು ಮನ
ಲಾಗು ಮಿಗೆ ಮೈಮುಖಿದು ಹರುಷದ
ಸಾಗರದೊಳೋಲಾಡುತಿರ್ದುದು ಸಕಲತಳತಂತ್ರ || ೫೪

ಅಂಗನೆಯ ರರವಿಂದನಾಭನ
ಮಂಗಳಶ್ರೀಮೂರ್ತಿ ಸುಧೆಯನು
ಕಂಗಳೊಳು ಕುಡಿಕುಡಿದು ಪಡೆಯರು ಮತ್ತೆ ತಣಿವುಗಳ |
ಅಂಗಜನ ಪೆತ್ತಯ್ಯ ನೀರೂ
ಪಿಂಗೆ ಬಡವನೆ ಎನುತೆ ಮುರಹರ
ನಂಗಲೋಭೆಯ ಬಂದಿಯೊಳು ಸಿಲುಕಿತ್ತು ಸಕಲಜನ || ೫೫

1 ತನ ವನು, ಟ.

2 ನಮರುಳುತಾ ಸೆಂಬಂತೆನಡೆ, ಟ.

3 ಡುದಾಸೇನೆ, ಕ. ಡರೂಲವಿನೊಳು, ಬ. ಚ.

4 ದೊಡವಿನ, ಬ. ಚ.

- 1 ಎರಡುಕ್ಕೆಯೊಳು ತುಂಬಿ ರತುನವೆ
ಸುರಿದು ಮೆಯ್ಯಕ್ಕಿದನು ಭೂಸತಿ
2 ಚರಣದೊಳು ಚತುರಾಸ್ಯವಂದ್ಯನ ವಿಮಲಭಕ್ತಿಯೊಳು |
ನರ ವೈಕೋದರ ನಕುಲ ಸಹದೇ
ವರು ವಿರಾಟ ದ್ರುಪದ ಮೊದಲಾ
ಗಿರೆ ಸಮಸ್ತನ ಪಾಲ 3 ಜನ ಮೆಯ್ಯಕ್ಕಿ ತೊಲವಿನೊಳು || ೫೬

ಸಿರವೆ 4 ನೆಗಹಿ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನ 5 ಮೈ
ಮುರಿಯಲೀಯದೆ ಕೃಷ್ಣ ನಪ್ಪಿದ
ನುರುತರಪ್ರೇಮದೊಳು ಭೀಮಾರ್ಜುನರ ಯಮಳರನು |
ಹರುಷದೊಳು 6 ತೆಗೆದಪ್ಪಿ ಭೂಮೀ
ಶ್ವರರ ಮನ್ನಿಸಿದನು ವಿಳಾಸಿನಿ
ಯರವಿಡಾಯಿಯೊಳರಸಿ ಬಂದಳು ಕಂಡಳ 7 ಚ್ಯುತನ || ೫೭

ಕಾಣಿಕೆಯ 8 ಕೈಕೊಂಡು ರಾಯನ
ರಾಣಿಯನು ಮನ್ನಿಸಿದ ತನ್ನಯ
ರಾಣಿವಾಸದ ಹೊರಗೆ ನೇಮವ 9 ನಿತ್ತು ಕಳುಹಿದನು |
ರಾಣಿರುಕುಮಿಣಿಯಾದಿ 10 ಯಾದವ
ಜ್ಞೋಣಿಧರನರಸಿಯರನನಿಬರ
ಕಾಣಿಕೆಯ ಕೊಟ್ಟಿತ್ತಿಗಿ ದ್ರೌಪದಿ ಕಂಡಳಲವಿನೊಳು || ೫೮

- 1 ಕರಕರಣದೊಳು, ಬ. ಚ. ಎರಡುಸೇರೆಯ, ಟ.
2 ಹರುಷಮಿಗೆತೆಗೆದಪ್ಪಿಮುಂಡಾಡಿದನುಧರ್ಮಜನ, ಬ. ಚ.
3 ಕರು, ಬ. ಚ. ಝ. ಕರುಮೆಯ್ಯಕ್ಕಿದರುಕರಗೆ, ಜ. ಕರುಮೆಯ್ಯಕ್ಕಿ
ತೊಗ್ಗಿನೊಳು, ಟ. 4 ತಡಹಿ, ಬ. ಚ. ಬಾಳರಸಬಾರವೆನುತೆಯಪ್ಪಿ
ದನು, ಬ. ಚ. 6 ಬಿಗಿಯಪ್ಪಿ, ಬ. ಚ. 7 ಗಧರನ, ಜ.
8 ನಿತ್ತಿತ್ತಿಗಿರಾ, ಬ. ಚ. 9 ಕೊಟ್ಟು, ಕ. ಜ. ಝ.
10 ಯಾಗರೆ, ಕ. ಬಿ, ಚ. ಜ.

ದರುಶನವ ¹ ನಿತ್ತಿತ್ತು ವಸುದೇ
 ವರನು ದೇವಕಿದೇವಿಯರ ಸಂ
 ಕರುಷಣನನು ಮಹೋಗ್ರಸೇನನ ಕಂಡ ² ರೋವಿನೊಳು |
 ವರಸುಭದ್ರಾದೇವಿ ಭಾವಂ
 ದಿರಿಗೆ ವಂದಿಸಿದಳು ಕುಮಾರನು
 ಹರುಷ ³ ದಿಂದೊಪ್ಪಿದನು ಬಂದಭಿಮನ್ಯು ಪಾಂಡವರ || ೫೯

ಕೈದಣಿಯ ವಸುದೇವ ನಳಯನ
 ಮೈದಡವಿದನು ಮಗನೆ ಬನದೊಳ
 ಗುಯ್ದು ವಿಧಿ ಬಂಧಿಸಿತಲಾ ಸಾಕಿನ್ನು ದೈವವನು
 ಬೈದು ಮಾಡುವುದೇನು ದ್ರೌಪದಿ
 ಯೈದಿತನ ವುಂಟಾಗಿ ⁴ ದುರಿತವ
 ಕೊಯ್ದು ನರಲೋಕಕ್ಕೆ ಸುಚಿದಿರಿ ಯೆಮ್ಮ ಪುಣ್ಯದೊಳು || ೬೦
 ಅರಸಿಯೈದಿತನಕ್ಕೆ ಯೆಮ್ಮೈ
 ವರ ನಿಜಾಯುಷ್ಯಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯದ
 ಸಿರಿಯ ಸೊಂಪಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಮಗ ⁵ ನೀಕೃಷ್ಣ ಹೊಣೆ ಯೆಮಗೆ |
 ಸುರರು ಸರಿ ಯಿಲ್ಲೆಮಗೆ ಮಿಕ್ಕಿನ
 ನರರು ಗಣ್ಯರೆ ಮಾವ ಕೇಳಂ
 ದರಸ ವಸುದೇವರನು ಮಧುರೋಕ್ತಿಯೊಳು ಮನ್ನಿಸಿದ || ೬೧

⁶ ತಂದೆತಾಯ್ಗಳು ಬೇಡ ಕೈವಿಡಿ
 ದಿಂದುಮುಖಿಯರನೊಲ್ಲೆ ನೈ ಮನ
 ಸಂದು ಮೆಚಿ ಹೆ ನೆನ್ನ ಭಕ್ತರೊಳೆಂಬ ನನವರತ |

¹ ನೊಲಿದಿತ್ತು, ಕ. ಖ. ಚ. ² ನವನೀಕ, ಕ. ಖ. ಚ. ಜ.

³ ಋಗಲಪ್ಪ, ಜ. ಝ. ⁴ ಬನದಿಂದೆಯ್ತು ಸುಖದೊಳುಬಂದಿರಿಲ್ಲಿಗೆ, ಖ. ಚ.

⁵ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ, ಕ. ಖ. ಚ. ಜ. ಝ.

⁶ ತಂದೆ ಬೇಡಮಗವೈ ಬೇಡಮಗುದುಮುಖಿಯರುಬೇಡತಾಮನ, ಖ.ಚ.ಟ.

ನೊಂದೆ ನೆಂಬನು ತನ್ನವರು ¹ ಮನ
 ನೊಂದರಾದೊಡೆ ² ತನ್ನವರ ತನು
 ವಿಂದು ಕೃಷ್ಣಂಗಲ್ಲದಿಲ್ಲೆ ಮಗನ ಕೆಳವಂ || ೬೦

ಅರಸಿಯರ ಬಗೆಗೊಳ್ಳ ಮಕ್ಕಳ
 ಸರಕುಮಾಡನು ದೇಶಕೋಶದ
 ಸಿರಿಯ ಗಣಿಸನು ³ ಕಡ್ಡಿಗೊಳ್ಳನು ಗಾಢಗರ್ವಿತಂ |
 ಹರಿಪರಾಯಣರೆಂದೊಡತ್ತಲೆ
 ಹರಹಿಕೊಳ್ಳನು ಮಗನ ⁴ ಶೀಲವು
 ನರರ ಪರಿಯಲ್ಲೆಂದನಾವಸುದೇವ ನಳಯಂಗಿ || ೬೧

ಲೋಗರೇ ನೀವೆಮಗೆ ನಿಮಗರ
 ಗಾಗಿ ಕರಗುವ ನದು ನಿಲಲಿ ತನ
 ಗಾಗದ ⁵ ವರಿಗೆ ತನ್ನ ಕೊಡುವನು ಕೊಲುವವಗೆಗೊಲಿವೆ |
 ಲೋಗರೆನ್ನವರೆನ್ನನೆವರಿ
 ಗಾಗಿ ಬದುಕುವೆ ನಂಬ ⁶ ಬಿಡುಗೈ
 ಚಾಗಿ ಕೃಷ್ಣನ ನೇನ ಹೇಳುವೆ ನೆಂದ ನರಸಂಗಿ || ೬೨

ಮಿಗಿ, ಖ. ಚ. ಟ.

² ತನ್ನವರು ತನಗೊಂದು, ಖ. ಚ. ತನ್ನವರತನದಿಂದೆ ಕೃಷ್ಣಂಗಲ್ಲದಿ
 ಲ್ಲೆ, ಜ. ತನ್ನಯೊಡತನವಿದು, ಝ. ತನ್ನವರ ತನವಿದು, ಟ.

³ ಖಡ್ಡಿಗೊಳ್ಳನು, ಕ. ಚ. ಖಡ್ಡಿಗೊಳ್ಳನು ತುರಗಗಜರಥವ, ಜ.
 ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳನು ತುರಗಗಜರಥವ, ಝ.

⁴ ಹೇಳುವ ಸರಿಸದವರಿಲ್ಲೆಂದ, ಖ. ಚ.

⁵ ವರನುಕೊಲುವಭಕ್ತರಿಗಾಗಿಹಗೆಗೊಳುವ, ಜ.

⁶ ಬಿರುದೈಚಾಗು ಕೃಷ್ಣನ, ಚ. ಬಿರುದಿನಚಾಗಿ ಕೃಷ್ಣ, ಟ.

ಬೊಪ್ಪೆ ¹ ನವರೀಯೆಮ್ಮ ದೂಡಿದೆ
 ಯಿಪ್ಪವರು ² ತಾವಲ್ಲ ಸಾಕೀ
 ಯೊಪ್ಪದೊಳು ಬಾಯೆಂದು ಮುರರಿಪು ಕರೆದನವನಿಪನ |
 ಚಪ್ಪರಿಸಿ ಕೌರವರು ತುಳುಗಳ್
 ತಪ್ಪಿಸಿ ³ ದೊಡೇನಾಯ್ತು ಪಾರ್ಥನ
⁴ ದರ್ಪದನುವೆಂ ⁵ ತೆನುತೆ ಬೆಸಗೊಂಡನು ಮುರಧ್ವಂಸಿ || ೬೫

ಹೂಹೆಗೆಲ್ಲಿಯ ದರ್ಪ ವನುಜನ
 ಸಾಹಸವು ಬೇಣಿನು ಯಂತ್ರದ
 ಹಾಡೆ ಯಂತ್ರಿಯನುತಿದು ಚೇಷಿ ಸಬಲ್ಲದೇ ಬೇಣಿ |
 ದೇಹಿ ನೀ ನಾವೆಲ್ಲ ನಿನ್ನಯ
 ದೇಹ ವಿದಣಿಗಳಿಗೆಮಗೆ ಗರ್ವ
 ಗ್ರಾಹ ವೆಲ್ಲಿಯದೆನುತೆ ಬಿನ್ನೈಸಿದನು ಯಮಸೂನು || ೬೬

ಎಸಳುಮೊನೆ ⁶ ಮೇಲಾಗಿ ತಾವರೆ
 ಮುಸುಕುತಿದೆ ನೈದಿಲಿನ ನೆತ್ತಿಯ
 ಬಿಸುಗೆ ಬಿಡುತಿದೆ ಜಕ್ಕವಕ್ಕಿಯ ತೆಕ್ಕ ಸಡಿಲುತಿದೆ |
 ದೆಸೆದೇಸೆಯ ತಾಣಾಂತರದ ಹೊಂ
 ಬಿಸಿಲು ಬೀತುದು ಜೀಯ ಬಿನ್ನಹ
 ವಸು ⁷ ಧೆ ತಂವೇಣಿತ್ತು ⁸ ಬಿಜಯಂಗೆಯ್ಯಬೇಕೆಂದ || ೬೭

1 ನವರೀ ಎಮ್ಮ, ಟ. 2 ನೀವಲ್ಲ, ಟ.

3 ದುಡೇನಾಯ್ತು, ಖ. ಚ. ಜ.

4 ಚಪ್ಪರಣತಾನೆಂತುಟೆಂದನುನಗುತೆ ಮುರವೈರಿ, ಝ.

5 ತೆಂದುಮುರರಿಪುನಗುತೆಬೆಸಗೊಂಡ, ಖ. ಚ. ದೆನುತೆಬೆಸಗೊಂಡನುಯು
 ಧಿಷ್ಣಿರನ, ಜ. 6 ಮೊದಲಾಗಿತಾವರೆವಸುಳುತಿದೆ, ಕ. ಚ. ಮುಂತಾಗಿ, ಜ.
 ಮುಂತಾಗಿತಾವರೆನುಸುಳುತಿದೆ, ಝ. 7 ರರಿಪುಗೆಂದನುಯುಧಿಷ್ಣಿರದೇವಕ್ಕೈಮು
 ಗಿದು, ಕ. ಜ. 8 ಸಂಧ್ಯಾಸಮಯವಾಯ್ತೆಂದ, ಖ. ಚ. ಝ.

ನಗುತೆ ಹರಿ ನಿಂದಿರಲು ಕೈ ¹ ದೀ
 ವಿಗೆಯವರು ಹೊದ್ದಿದರು ² ವ್ರವಾ
 ಹಿಗೆಗೆ ಬಿಜಯಂಗೈದ ಜಯಜಯವನಲು ಸುರನಿಕರ |
 ಬಿಗಿದದಡ್ಡಿಯ ಬದ್ಧರದ ಬೀ
 ಯಗದ ರಾಣೀವಾಸದಂದಣ
 ತೆಗೆದು ನಡೆದುವು ಮುಂದೆ ಸಂದಣಿಸಿತ್ತು ಯಮಸೇನೆ || ೬೪

* ಹೊಕ್ಕ ನಸುರಾರಾತಿ ಪಾಂಡವ
 ರಿಕ್ಕೆ ³ ಲಕ್ಕೆ ಬರೆ ⁴ ನಗರಿಯನು ಮೆ
 ಯ್ಕೆ ⁵ ಬೀದಿಯ ⁶ ಧೂಳಿ ಕವಿದುದು ಮಂದಿಸಂದೋಹ |
 ಹೊಕ್ಕು ಹೊಗಳುವ ಶ್ರುತಿ ⁷ ತತಿಯ ಕೈ
 ಮಿಕ್ಕು ಕಳದನು ಪಾಂಡುಸುತರಿಗೆ
 ಸಿಕ್ಕಿದನು ಹರಿ ಯೆನುತುಮಿದುರ್ದು ⁸ ಸೂರಿಸಂದೋಹ || ೬೫

ಮೇಲೆ ಬೀಡುವ ಮಂದಿಯನು ಕೈ
 ಗೋಲಿನವರಪ್ಪಳಸೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀ
 ಲೋಲ ನವದಿರ ಜಜಿದು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳುತೆ ಪುರಜನವ |
 ಮೇಲಿನಲೆಯುಪ್ಪರಿಗೆಗಳ ವರ
 ಬಾಲೆಯರ ಕಡೆಗಣ್ಣು ಧಾಳಿಸಿ
 ವಾಳಿಗಳ ಕೈಗೊಳುತೆ ಹೊಕ್ಕನು ರಾಜಮಂದಿರವ || ೬೬

1 ದಂಡಿಗೆಯವರು ಕೈಗುಡಲು ದುವ್ವಾರಿಗೆಗೆ ಬಿಜಯಂಗೈದ ನುಘಿ ಯೆನೆ
 ಸಕಲಮುನಿನಿಕರ, ಖ. ಚ. 2 ದುವ್ವಾರಿಗೆಗೆ, ಕ, ರುವ್ವಾರಿಗೆಗೆ ಬಿಜಯಂಗೈ
 ದನುಘಿಯೆನೆ ಸಕಲಮುನಿನಿಕರ, ಜ. ದಂಡಿಗೆಯೊಳಗೆ, ಝ.

* ಹೊಕ್ಕನಸುರಾರಾತಿ ಎಂಬುದೇ ವೇದವರಾದಪದ್ಯವು ಝ. ಪ್ರಸ್ತುತದಲ್ಲಿಲ್ಲ.

3 ಭೂರಿಯೊಳು, ಕ. 4 ಮಂದಿಯ ಧೂಳಿ ಕವಿದುದು ಮುಂದೆ ಸಂದ
 ಣಿಸಿ, ಖ. ಚ. 5 ಮುಂದೆಸಂದಣಿಸಿದುದು ಪುರಜನ, ಜ. 6 ಗಳಿಗೆ
 ಮೈಯಿಕ್ಕಿ ತೋಡಿಸು, ಖ. ಚ. 7 ಮೇಲೆ ಸುರನಿಕರ, ಖ. ಚ.

ಹಿಡಿದರಾರತಿಗಳನು ಬಣ್ಣದ
 ಸೊಡರು ತಳಿತುವು ಮುಂದೆ ನೆಲನು
 ಘಡಿಸೆ ಭೀಮಾರು ನರು ಕೈಗುಡೆ ಧರ್ಮನಂದನನು |
 ಹಿಡಿದ ಕೈದೀವಿಗಳನು ಕೈ
 ದುಡುಕಿ ತಿವಿದಾಡುವ ಸುಕಾಂತಿಯ
 ಕಡಲ ಮಣಿಮಯಪೀಠದೊಳು ಕುಳ್ಳಿದನಸುರಾರಿ || ೩೦

ಬೀಳುಕೊಟ್ಟನು ಬೇಹ ಭೂಮಿ
 ಪಾಲನನು ಕುಂತೀಕುಮಾರರ
 ಮೇಲದೊಳು ಪರಿಮಿತದೊಳಸುರಾರಾತಿ ನಸುನಗುತೆ |
 ಸೋಲದೊಳು ಮೈದಣಿದು ಕುರುಭೂ
 ಪಾಲನುಚಿತವೆ¹ ಮಾಡೆ ರಾಜ್ಯವೆ
 ಪಾಲಿಸುವ ಹದನುಂಟೆ ನಿಮ್ಮಾಳಾಪ ವೇನೆಂದ || ೩೧

ಮರಳದುವು ತುಣು ವಿತ್ತಲಹಿತರು
 ಸರಿದರತ್ತಲು ಮತ್ಸ್ಯ ನೆಮ್ಮೈ
 ವರನು ನಾವೆಂದಜಿದು ಕೊಂಡಾಡಿದನು ವಿನಯದೊಳು |
 ವರಸುಭದ್ರಾನಂದನಂಗು
 ತ್ತರೆಯ ನೀವರಿಯೊಳರಲವನು
 ಕರೆಯಲಟ್ಟದೆವೆಂದು ಬಿನ್ನಹಮಾಡಿದನು ನೃಪತಿ || ೩೨

ಕೊಳುಕೊಡೆಗೆ ಸೇರುವೊಡೆ ಮದುವೆಯ
 ನೊಲಿದು ದೇವರು ಮಾಡುವುದು ಮೇ
 ಲಿಳಯ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಬುದ್ಧಿಗಲಿಸುವುದೆಮ್ಮನುದ್ಧರಿಸಿ |
 ಬಚಕ ಬಿಜಯಂಗಿಯುದಿದು ಹದ
 ನೆಲೆ ದಯಾಂಬುಧಿ ಕೇಳನಲು ನೃಪ
 ತಿಲಕನುಚಿತದ ಬಿನ್ನಹಕೆ ಮನವೊಲಿದು ಹರಿ ನುಡಿದ || ೩೪

¹ ಮಾಡಿರಾಜ್ಯವನಾಳಿಸುವ ಹದನುಂಟೆ, ಬಿ. ಚ. ಟ.

ಕೊಳುಕೊಡೆಗೆ ¹ ತಪ್ಪೇನು ವಸುಕುಲ
 ದೊಳು ವಿರಾಟನು ಚಂದ್ರವೆಂಕಾ
 ವೆಳೆ ² ಯೊಳಧಿಕರು ನೀವು ಕಲದೊಳಗಿಲ್ಲ ಹಜವುಗಳು |
 ಬಳುನುಡಿಗಳೊಳು ದೈವಶಕುನಾ
 ವೆಳೆಗಳಾದೊಡೆ ಹರುಷದೊಳು ಮಂ
 ಗಳಮುಹೂರ್ತವೆ ಮಾಡಿ ಯೆಂದನು ಕೃಷ್ಣ ನಸುನಗುತೆ || ೨೫
 ಬಸಗೆಯೊಳು ನಿಸ್ಸೌಳತತಿ ಗ
 ಜಿಸಿದು ದಖಳನರೊಳೆ ವುತ್ಸಾ
 ಹಿಸಲು ಕನ್ಯಾವರಣ ವಾಗಲು ವೈದಿಕೋಕ್ತಿಯೊಳು |
 ಹಸೆಯೊಳಭಿಮನ್ಯುವನು ಸಿಂಗಾ
 ರಿಸಿತು ಯದುಪಾಂಚಾಲಪುತ್ರೀ
 ಪ್ರಸರ ಮಿಗೆ ಮೆಟ್ಟಕ್ಕಿ ಜೀರಿಗೆ ಬೆಲ್ಲ ವನುವಾಯ್ತು || ೨೬
 ವರಮುಹೂರ್ತದ ಗಣಿಗವಟ್ಟಲ
 ಚರಿತದೊಳು ಪುಣ್ಯಾಹರವವಿ
 ಸ್ತರದೊಳಹ್ನತೆ ³ ತುಂಬಿ ತಂದರು ವಿಮಳಮಂಟಪಕ್ಕೆ |
 ಪರಮಖುಷಿಗಳು ಹೋಮದೊಳು ಶಿಖಿ
 ವರನ ಬಲಗೊಳಿಸುತೆ ಕುಮಾರಿಯ
 ಬರಿಸೆ ಸಪ್ತಪದಿಯೊಳು ಬಂದಳು ವರನ ವಾಮದೊಳು || ೨೭

⁴ ವಿಭವದೊಳು ಗುರುದೈವಸದ್ವಿಜ
 ಸಭೆಯ ನಾರಾಧಿಸಿದ ರವನೀ
 ವಿಭುಗಳತ್ತರು ⁵ ಮುಹಿಗಳನು ವುಡುಗೊಣಿಯ ಭೂಷಣವೆ |

1 ತಪ್ಪಿಲ್ಲ, ಕ. ಬ. ಜ. 2 ಯವರು ನೀವಾಭಿಜಾತ್ಯದೊಳಿಲ್ಲ ಹಜವುಗಳು, ಟ.

3 ವರಸಿತಂದರು, ಜ. ಝ. 4 ವಿಭವದೈವತಿಯಾಗಿ ಸದ್ವಿಜವಿಭುಗಳನು
 ಮನ್ನಿಸಿದ, ಜ. ಟ. ವಿಭವವಿಸ್ತೃತಿಯಾಗಿಸದ್ವಿಜ, ಝ.

5 ಮುಯ್ಯನುಡುಗೊಣಿ ರತ್ನಭೂಷಣವೆ, ಬ. ಜ. ತುಪುಗಳುಡುಗೊಣಿ
 ರತ್ನ ಭೂಷಣವೆ, ಝ.

ಅಭವಸನ್ನಿ ಭವೀರ ನಾಗೆಂ
 ದಿಭಗಮನೆಯರು ಕೃಷ್ಣನರಸಿಯ
 ರಭಿಜನಾಮಲತಿಕನನು ಹರಸಿದರು ಹರುಷದೊಳು || ೩೮

ಇದು ಸುಭೋಗದ ಗರುಡಿ ಬಹುಸಂ
 ಪದದ ನೆಲೆವನೆ ಸೊಂಪಿನಾಗರ
 ವಿದು ಪರಾನಂದಪ್ರವಾಹದ ಜನ್ಮಭೂಮಿ ಯಿದು |
 ಮುದದ ಕೇಳಿಸ್ಥಾನ ವಿಮಲಾ
 ಭೃದಯದೊಲಗತಾಲೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀ
 ಸದನ ವೆನೆ ರಂಜಿಸಿದುದಭಿಮನ್ಯುವಿನ ವೈವಾಹ || ೩೯

ಯಾದವರು ಪಾಂಚಾಲಮತ್ಸ್ಯರು
 ಚೇದಿಪತಿಗಳು ಪಾಂಡ್ಯಸೋಮಕ
 ರಾದಿಯಾದನ್ವಯದೊಳಗಣಿತಬಂಧು ¹ ವರ ವನು |
 ಆದರಿಸಿದನು ವಿನಯ ² ದೊಳು ಗಂ
 ಧಾದಿವಸ್ತುಗಳಿಂದೆ ತಣಿದುದು
 ಪೇದಿನೀಜನ ವವನಿಪನ ಸನ್ಮಾನದಾನದೊಳು || ೪೦

ವರಚತುರ್ಥಿಯೊಳಿರುಳು ಮೆಚಿದರು
 ಪುರದೊಳುತ್ತಾಹದೊಳು ದಂಪತಿ
 ವರರು ³ ಭೂಪಕದಂಬದದ್ವೈತಚಾತುರಂಗದೊಳು |
 ಮೆಚಿದವನ ⁴ ವೋಕುಳಿಯ ನತಿವಿ
 ಸ್ತರಿಸಿದರು ಪನ್ನೀರ ಹೊಂಗೊ
 ಪ್ರರಿಗೆಗಳ ಕುಂಕುಮದ. ⁵ ನವ ಪರಿಮಳದ ರಚನೆಯೊಳು || ೪೧

1 ಬಳಗವನು, ಜ. ಟ. 2 ನುಡಿವಿವಿಧಾದಿ, ಖ. ಚ. 3 ಭೂಮೀ
 ಲಂಬದ, ಕ. ಜ. ಟ. ಭೂಮಿಕದಂಬದ, ಖ. ಚ. ಭೂಮಿವಿಡಂಬದ, ಝ.

4 ವವಭೃಥವನತಿ, ಜ. ಟ. 5 ಸಾದುಜವಾದಿರಚನೆ, ಕ. ಖ. ಚ.
 ಪಟವನಕದ, ಜ. ಸಾದುಜವಾದಿಕತ್ತರಿಯ, ಝ.

ಕನಕಮಯಶೃಂಗದೊಳು 1 ಜಾಜಿಯು
 ನೆನೆಯ ಕಂಚುಳಿಕೆಯೊಳು ಮದನನ
 ಮೊನೆಯ ಉಡಾಉಡಿಕಾತಿಯ 2 ರೈದೆ ಹೊಯ್ದೊಯ್ದು |
 ದನುಜಹರನರಸಿಯರು ಕುಂತೀ
 ತನಯರಸಿಯರೊಡನೆ ಮತ್ಸ್ಯನ
 ವನಿತೆಯರು ಪಾಂಡಾಲಿಯರು ವೋತುಳಿಯನಾಡಿದರು || ೧೦

*

ಧರಣಿಹೊರೆಯದು ಗಂಧರಸಕ
 ತ್ತುರಿಯ ಪನ್ನೀರುಗಳ ಪೊನಲೊಡ
 ವೆರಸಿ ದೆಸೆ ಕಂಪಿಟ್ಟು ದಂಟುಧಿಘನತುಪಾರದೊಳು |
 ತರಣಿ ಪರಿಮಳಿಸಿದನು ಪವನನ
 ಸುರಭಿತನ ವಚ ರಿಯೆ ಗಗನದ
 ಪರಮಸುರಭ ಕಲಸಿಕೊಂಡುದು ಸಕಲಸುರಕುಲನ || ೧೨

ಬಚವೆಯ ನಖಿಳಾವನೀಮಂ
 ಡಲವ ನನುಪಮಕೋಶವನು ವರ
 ಲನೆಯರ ಗಜವಾಚಿರಥವ ಪದಾತಿಗೋವ್ರಜವ |

1 ಜಾಜಿನನೆಯ ಕಂಚುಳಿಕೆಯೊಳು, ಖ. ಚ.

2 ರವನಿನಮೇಲೆ, ಖ. ಚ. ರೈದೆಹೊಯ್ದೊಡ, ಕ. ಜ

* ಖ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ 82ನೆಯ ಪದ್ಯದ ಮುಂದೆ ಈ ಪದ್ಯವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಅರಸ ಭೀಮಾರ್ಜುನರದೊಂದೆಸೆ
 ಹರಿವಿರಾಟದ್ವಪದೊಂದೆಸೆ
 ಸರಸಪರಿಮಳಜಲವಚ್ಚೆಲ್ಲಿದರವರವರಮೇಲೆ |
 ವರಸುಭದ್ರಾಜಾತ ಸಗುತು
 ತ್ತರೆಗೆ ಸೂಸಿದೊಡಾಕೆಯಾಪ್ತರು
 ಹುರಿಗೊಳಿಸೆ ಹೊಯ್ದುಳು ಕಿರೀಟಕುಮಾರಕನ ಮೇಲೆ ||

ಅಳಿಯಗಿತ್ತು ವಿರಾಟನ ಪ ಯದು
 ಕುಲವೆ ಪಾಂಚಾಲಿಕರ ಮತ್ಸ್ಯ
 ವಳಯ ನುತ್ತು ಮವಸ್ತುವಾಹನದಿಂದೆಮೆನ್ನಿಸಿದ || ೧೪
 ಆದುದಭಿಮನ್ಯುವಿನ ಮದುವೆ ಮ
 ಹಾದಯಾಂಬುಧಿ ಕೃಷ್ಣರಾಯನ
 ಪಾದದರುಶನ ವಾಗಲಿಮೃಡಿಸಿತ್ತದೆಮ್ಮುದಯ !
 ಮೇದಿನಿಯ ನಾವೊತ್ತೆಯಿಟ್ಟವು
 ಕಾದು ಕೊಂಡೆವು ಸತ್ಯವನು ಮೇ
 ಲಾದಹದನನು ಕರುಣಿಸೆಂದನು ಭೂಪ ನರಯಣಗೆ || ೧೫

ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಶ್ರೀಮದಚಿನ್ಮಯಮಹಿಮಗದುಗುವೀರನಾರಾಯಣಚರಣಾರವಿಂದನಿರಂತರ
 ಧ್ಯಾನಮಧುಪಾನಪುಷ್ಪವಚಸ್ಪಟ್ಟ ದನಿಕಾಯಮಪ್ಪ ಶ್ರೀಮತ್ಕು
 ಮಾರವ್ಯಸಯೋಗೀಂದ್ರವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ಕರ್ಣಾಟಕ
 ಭಾರತಕಥಾಮ ರ್ಜುನೋತ್ ವಿರಾ
 ಟಪರ್ವಂ ಸಮಾಪ್ತಂ.

ಶುದ್ಧಿ ಪತ್ರಿಕೆ.

ಪುಟ	ಪದ್ಧಿ	ಅಶುದ್ಧ	ಶುದ್ಧ
4	12	ತಂದರು	ತಂದನು
5	1	ಈವುದಾ	ಈವುದಾಂ
19	7	ಕೊರಳು	ಕೊರಲು
26	11	ದವು	ದನು
30	5	ಕೊರಳ	ಕೊರಲ
41	9	ಯವ	ಯಮ
„	24	ನಗ	ನಗೆ
„	25	ಗುಂಟ	ಗುಂಟೆ
65	22	ನಿಂದಿ	ನಿಂದಿ
67	23	ಜಾಗಟ	ಜಾಗಟೆ
77	1	ಗಳ	ಗಳ
85	7	ನೋಲ್ಲೆ	ನೋಲ್ಲ್
89	21	ಹಸ್ತಿನಾ	ಹಸ್ತಿನ
90	8	ಯೂಡಿ	ಯೂಡಿಗ
97	19	ಮುಜ್ಜಿದು	ಮುಜ್ಜಿದು
113	9	ನಡತಂ	ನಡದೈತಂ
118	17	ದ್ದಂಡ	ದ್ದಂಡಬಲ
120	9	ಗೆಯೋ	ಗೆಯೋ
„	„	ಫಟ್ಟೋ	ಫಟ್ಟೋ
121	11—16	7ನೆಯ ಪದ್ಯವಾಗಿ ಖಂದಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಪದ್ಯವು ಬಿಡತಕ್ಕದು	
„	25	ಬಿದುವು	ಬಿದ್ದುವು

ಪುಟ	ಪಟ್ಟಿ	ಅಕೃದ್ಧ	ಕೃದ್ಧ
124	21	ನುಘ್ನುಡಿಸು	ನುಗ್ಗಡಿಸು
"	24	ಲಹುದನಲು	ಲಹುದಮಗೆ
127	1	ಬಿಣಕ	ಬಿಣಕ
143	9	ಕೊಂಬರು	ಕೊಳ್ಳರು
150	4	ಮಲತರನು	ಮಲತರಣು
158	10	ಹರಿಬಂ	ಹರಿಬವ
162	6	ವೊಯ	ವೊಡೆಯ
168	3	ಮುಝು	ಮುಝು
169	3	ಬಿಣಕೇನು	ಬಿಣಕೇನು
"	13	ಪರ್ಥನ	ಪರ್ಥನ
182	3	ಸುತರ !	ಸುತರ
186	4	ಇದಿರುಗೊಳ	ಇದಿರುಗೊಳ
"	9	ರಜ	ರಾಜ
191	12	ನವನೀಶ	ನವನೀಶ
"	15	ರಾಜರೊಳು	ರಾಜರೊಳು
194	25	ಹನ್ನೆರಡು	7 ಹನ್ನೆರಡು
202	3	ರಸದೊಳನಿ	ರಸದೊಳನಿ
207	8	ಸಲಹಬೇಕೆಂದ	ದೇವಸಲಹುವುದು
"	23	ದೇವಸಲಹುವುದು.	ಸಲಹಬೇಕೆಂದ.
		ಖ. ಜ. ಟ.	ಕ, ಝ.
216	9	ಚೇಷಿಸ	ಚೇಷಿಸ
218	3	ಘ್ನುಡಿಸೆ	ಗ್ಗಡಿಸೆ